

BELGELER

3. Kitap

Hazırlayanlar:
Sevinç AYÇİÇEK
İ. Metin AYÇİÇEK

Ekim-2020 / Nürnberg
aycicek@gmx.net

İÇİNDEKİLER

İthaf	5
Sunuş	7
Dönemin Kısa Kronolojisi	25
★ İçinde Bulunduğumuz Örgütsel Bunalım ve Gelineen Noktada Durum. Halil S. ATAY. Şubat/Haziran 1983.	32
★ Bugün Kürt ve Türk Komünistlerinin Önündeki Temel Görev Yenilginin Çok Yönlü Nedenlerini Açığa Çıkarmaktır. Şefik YARDIMCI	55
★ Sevgili arkadaşım. (D.Tarkan'dan İ.M.Ayçiçek'e.) 8.01.1982.	86
★ Değerli Yoldaşım (İ.M.Ayçiçek'ten D.Tarkan'a) 25.01.1982.	89
★ Sevgili Yoldaş. (D.Tarkan'dan İ.M.Ayçiçek'e) 1.03.1983.	94
★ Aziz Yoldaşlar. (D.Tarkan'dan Genele ve İ.M.Ayçiçek'e) 14.06.1983	95
★ Değerli Yoldaşlar (İ.M.Ayçiçek'ten Beyrut'taki yoldaşlara.)	100
★ TKKKÖ GMK'sine. Avrupa'daki Örgüt Üyeleri. İMA (Almanya), KK (İsveç).	105
★ TKKKÖ Avrupa Özel Organı'na. Cafer KAMİL (M.S) Ekim ortası 1982.	108
★ Abu Ahmed'den (İ.M.A) Abu Said'e (K.K) Mektup. Ocak 1983	131
★ TKKKÖ- GMK Raporu . Temmuz-Ağustos 1983	137
KURTULUŞ - TKKKÖ Merkez Yayın Organı.	
★ Yoldaşlar, TKKKÖ. GMK Raporu - Ekim 1983,	172
★ TKKKÖ- GMK'nin - GEÇİCİ KOMİTE' ile ilgili olarak aldığı karar. TKKKÖ-GMK	176
★ Türkiye ve Kuzey Kürdistan Kurtuluş Örgütü Geçici Merkez Komitesi. Deklerasyon. Temmuz-Ağustos 1983 KURTULUŞ –	179
★ TKKKÖ Merkez Yayın Organı.	
★ Sosyal Şovenizm Saflarımızı Delemez . Cafer KAMİL.	185
★ Anlamsız Bir Kararın Düşündürdükleri. Şefik YARDIMCI.	205
★ Yoldaşlar. K.SULTAN. Temmuz 1983	214
★ DEB Olayı. S.YILDIZ. 14 Mart 1984.	267
BELGELER 3. KİTAP EK BELGELER	
★ Sosyalist İşçi Neden çıkıyor?	279
★ Sosyalist İşçi Özel Sayısı.1. 23 Ağustos, 1981. (Almanya).	
★ Bağımsızlık, Demokrasi, Sosyalizm İçin.	282
★ Sosyalist İşçi özel Sayısı.1. 23 Ağustos, 1981. (Almanya).	
★ “Demokrasi”ye Geçiyoruz. Sosyalist İşçi. Özel Sayı. Eylül 1983. (İsveç).	289
★ KURTULUŞ Çıkıyor. Sosyalist İşçi Özel Sayı. 1 Mayıs 1984.	297

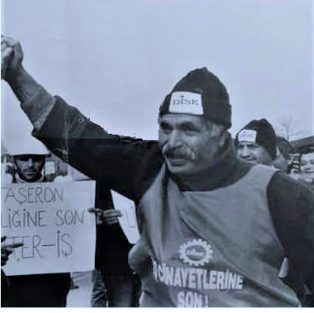
★ TKKKÖ'nün GEÇİCİ KOMİTE Örgütü Hakkında Kararı. Sosyalist İşçi Özel Sayı. 1 Mayıs 1984.	300
Anılar	303
★ THKP/C - KURTULUŞ İçin MİT RAPORU	307
Önceki kitaplarda yayınlanan belgeler	316

**ADINIZI
“ONUR NİŞANI”
OLARAK TAŞIYORUZ**

**Yusuf Yıldırım
Veli Balcı
Mehmet Ali Kılıç
Muharrem Minoz (2.11.1979. Bafra)
Ali Kesen (6.01.1979. Vezirköprü)
Zeki Gök (13.12.1979. Bafra)
Bayram Ali Tatoğlu (30. 07. 1980. Rize)
İrfan Aracı (Tüm-Döküm-İş Genel Başkanımız),**

**VE ONLARCA
VE YÜZLERCE**

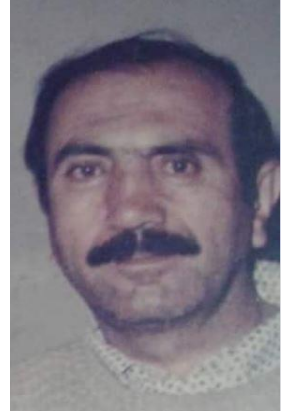
**emeğin, umudun ve devrimin renkleriyle
yüreğimize yazacağımız
onur ve gurur kaynaklarımız ...
sizin şahsınızda,
devrimci mücadelede kaybettiğimiz
bütün işçi yoldaşlarımızın anısını
saygıyla anıyoruz!
Bu çalışma size ithaf edilmiştir.
Çünkü bizler
dün olduğu gibi bugün de
verdiğiniz onurla yaşıyoruz!**

Yusuf YILDIRIM – 5. 01. 2020

“Yokluğunu hep hissedeceğimiz bir devrim abidesi. Değerli yoldaşım, ‘İşçi Yusuf’ Ne yazık ki ‘işçi sınıfının iktidarını kurmak’ için yola çıkmış örgütlerimizin içindeki nadir sayıdaki bilinçli, dirençli, örgütlü işçilerimizden birisi. Daha çok olsalardı belki de coğrafyamızın bugünkü politik görünümü de daha farklı olabilirdi. Geleceğe yönelik bütün düşüncelerimizin içerisinde İşçi Yusuf olmalıdır, olacaktır. Anısı önünde saygıyla eğiliyorum”. (İ. Metin Ayçiçek.)

Veli BALCI – 6. 07. 2020

1933 (Sivas, Kangal, Dışlık Köyü) doğumlu Veli Balcı, oğlu Bayram’ın bize emanet ettiği bir işçi önderidir. 1978 yılında Kurtuluş’la çalışan oğlu Bayram Balcı, babayı Kurtuluşçularla tanıştırdı. Veli, yaşadığı Ankara’nın Altındağ- Aktaş-Göltepe Mahallesi’nde Kurtuluş örgütü adına çalışmaları sürdürdü. Merkez Bankası Banknot Matbaasında çalışırken gerçekleştirdiği grev ile “olmazı, olur yaptı” ve sınıf hareketi içerisinde efsaneleşen yerini aldı. İki kez faşistlerin saldırısına uğradı ve çok ağır darbeler aldı. Sonradan yerleştiği Mersin’de 6 Temmuz 2010 yılında hastalık nedeniyle yoldaşımızı sonsuzluğa uğurladık.

Mehmet Ali KILIÇ - 12. 02. 1981

Tarihimizde sınıf içerisinde çalışma alanında ciddi görevler üstlenmiş, yüksek eğitilmiş ve bilinçli bir Kurtuluşçu olan, Dev-Maden-Sen gibi sendikal alanlarda

doğrudan işçi sınıfının içinde eğitim ve örgütlenme çalışmalarında aktif olarak yer almış, 12 Eylül rejiminde polis tarafından ele geçirildikten sonra, bir kaç saat içinde “sistem egemenleri tarafından katline ferman verilip, sistem zaptiyeleri tarafından hakkında kalem kırılan” ve işkenceyle öldürülen, Çorum-Sungurlu’nun Çiçeklikeller Köyü’nden alçak gönüllülüğün ve emeğin abidesi yoldaşımız. Adınızı “Onur Nişanı” olarak yazdık yüreğimize.

SUNUŞ

Değerli yoldaşlar, KURTULUŞ BELGELERİ'nin 3. Kitabını da sizlerle paylaşmaktan büyük mutluluk duyuyoruz. Ve bir tarihin değişik bölümlerini birlikte yaşadığımız yoldaşlarla yeniden bağlar kurmak ve en azından büyük bir bölümüyle politik düşüncelerimizde farklılaşmalar olsa da değerlerimizde ve özellikle emeğe saygıda hâlâ bir damarı sağlam tuttuğumuzu görmek, her şeye rağmen geleceğin bugünden daha sağlıklı örgütlerle mücadeleye devam edeceği umutlarını yüreğimizde yaşatıyor.

Yani çocukluk hayallerini terk etmeyenler, zaman ve mekânın yok edici etkisine karşı bugün de “Kurtuluşa kadar savaş!” şiarını sürdürmektedirler.

Güzel haberlerimiz var yoldaşlar, dayanışmanızla elde edebildiğimiz güzel haberler.

Öncelikle bu pdf format kitap işini çok sevdik. Bizim iletebildiğimiz adres sayısı bir istikrar kazandı. Şu an 700 adrese bu yayını düzenli iletiyoruz. Ama ne yazık ki hâlâ elimizdeki e-mail adresi sadece 250 civarında. Yani yaklaşık 350 adrese facebook'dan tek tek iletmemiz gerekiyor. Bu da hayli zaman alıyor. Hani, e-mail adresi iletmemiş olan yoldaşlar da letseler bizim yükümüz de biraz daha azalır.

Bizim dışımızda Türkiye, Kuzey Kürdistan ve Avrupa'dan çok sayıda arkadaşın bu belgeleri dağıttığı haberini alıyoruz. Elbette bu durum bu çabaya ayrı bir güven veriyor, enerji katıyor.

Tarihimize eğrisini-doğrusunu kendi keyfimizce ayırmaksızın bütünsel olarak sahip çıkmalıyız. Elbette “hafıza-i beşer nisyan ile malûldür.” Bu, bir yere kadar anlaşılabilir bir insan halidir. Ama hafızanın bu tür malûliyeti politik mücadelenin bir aracı, bir yöntemi gibi kullanılarak ve “nalıncı keseri gibi hep kendine taraf yontarak” bir alışkanlık haline getirilirse, işte bu noktadan itibaren tarihte tahrifat söz konusu olur ki, bu, “kendi tarihini bilerek yolunu aydınlatmak isteyen” insanlığa karşı bir hak ihlali ve suçtur. Üstelik daha şu aşamada bile yazılan “resmî tarih” denemelerinde öylesine gerçekdışı bilgiler var ki, hani pek şaşırmamak da, tarih tahrifatçılığı gibi bir insanlık suçuna alet olmamak için direnmek gerektiği düşüncesi bizi de heyecanlandırıyor.

Evet, bu çalışmamız güzel gidiyor ve sizlere müjdeli bir haberimiz var: Hollanda'da (Amsterdam) bulunan Sosyal Tarih Enstitüsü'nde (USTE) Türkiye Koleksiyonlar bölümünün sorumlusu olan arkadaşla bağ kurmayı nihayet gerçekleştirebildik. Yazışmayı aynen aktarıyoruz. Özellikle bu öneriye büyük bir içtenlikle yaklaşan Zülfikar Özdoğan arkadaşın sonuncu mektubunu lütfen dikkatli okuyun. Burada arşivimizi büyütmek, kaybettiğimiz yoldaşları tarihe kaydetmek ve gelecek kuşakların da hatırlamalarına olanak hazırlamak için yapabileceğimiz pek çok şeyin, birçok olanağın olduğunu görüyoruz.

Değerli yoldaşlar, bu konuda ayrıntılı bir yazıyı, sistemli bir ilişkiye dönüştürerek nasıl gerçekleştirebiliriz, birlikte tartışarak belirleyeceğiz. Önerilerinize fazlasıyla ihtiyacımız olacak. Ülkede yerel çalışmalarda yer almış arkadaşların bilgileri tarih açısından çok çok değerlidir. Bunları kendi isimleri altında anılar, eleştiri ya da politik yorum kitapları şiir ya da benzeri alanlara ilişkin kitaplaşmış üretimler, araştırma-inceleme, düşünce kitapları vb. bütün kaynakları söz konusu arşive katmak gerekir. Aramızda böylesi bir ilişkiyi kurup geliştirebilirsek, uygulamayı kesinlikle başarabiliriz. Arşiv belge ve bilgilerini toplama çabasının ağırlığı Türkiye ve Kuzey Kürdistan topraklarında olmalıdır elbette. Ama Avrupa bu bilgi ve belgeleri şimdiye kadar olduğu gibi kullanılabilir formatlarla kitaplaştırmakla tekrar bu işin asli sahasına aktarabilir. Ama Hollanda arşivine teslim edilecek bütün belgelerin dijital olarak Kurtuluşçuların elinde olabilmesini sağlamak gerekecektir.

Ortak tarihimizden kalma bir belge olarak elinizde kalmış olan bir bildiri, yerel olarak çıkartılan bir dergi ya da afiş, bir çalışmaya ya da olaya ilişkin bir bilgi aktarımı vb... Şimdiden aklınıza geldikçe yazılı notlar tutarak hafızanızı toplamaya başlayabilirsiniz. Bunu hep birlikte başaracağız.

Elbette bu BELGE aktarımının en önemli aşaması ikinci bölümde yer alıyor. Bu mücadelede şöyle ya da böyle yer almış ama bugün aramızda olamayan kaybettiğimiz yoldaşlarımıza ilişkin ortak hazırlanacak bir ALBÜM'ün gerçekleştirilmesi bizim "birincil görevimiz" olmak zorundadır.

Yusuf YILDIRIM'ın (İşçi Yusuf) ölümü sonrasında yoldaşımız Abdullah Çınar yazmıştı da bir kez daha "utançla" uyarıldık.

“Yusuf Yıldırım’ı Kaybettik! Yusuf Yıldırım’ı tanır mısınız? Fukara Tahir’i? Yalınayak İsmet’i? Hani 1962 yılında 5 bin inşaat işçisini meclise yürüten işçi liderlerini kim hatırlıyor şimdilerde? Bu liderlerden biriydi Yusuf Yıldırım. KURTULUŞ hareketine gönül vermiş, omuzdaşımdı. Tüm arkadaşların saygı duyduğu, bilgili, o derece de ölçülü, hiçbir mücadeleden kaçmayan hepimizin Yusuf abisiydi. Yusuf abi Vefat etti!

Yusuf abi 1950’lerden sonra işçi sınıfı örgütlenmesinde bilfiil görev almış, sendikal mücadeleye özellikle 1960-1970 yıllarında hayatını adanmış bir devrimci sosyalist yoldaşımızdı. Dün kaybettik Yusuf abimizi, Fukara Tahir’lere, Yalınayak İsmet’lere uğurluyoruz hakka yürüyene koca yürek Halo Dayı Yusuf abimizi.” (Abdullah Çınar)

1978 yılında Dev-Lis ve KURTULUŞ örgütü içinde aktif olarak çalışan oğlu Bayram Balcı’nın davetiyle Kurtuluşçularla tanışıp Kurtuluş çalışmalarında yer alan İşçi Veli’yi tanır mıyız? Veli BALCI, sanki yaşamın bütün alanlarını örgütleme misyonu ile var idi. Yaşadığı mahallede Tüketim Kooperatifi kuran; Aktaş Gecekondu Kalkındırma Derneği’nin kuruluşunda yer alan; bu arada Merkez Bankası Banknot Matbaasındaki sendikal çalışmalarını sürdürüp (grev yasağına rağmen) 22 Ağustos 1980 günü Merkez Bankası Banknot Matbaası işçilerinin greve çıkmasına öncülük eden, Tüm-Döküm-İş’in ve Metin Ayçiçek’in “Veli abisi”, “İşçi Veli”si Veli Balcı’yı hatırlayanımız kaç kişidir? Sonradan yerleştiği Mersin’de 6 Temmuz 2010 yılında kaybettik onu. Sınıf mücadelesine ilişkin kaynağından derlenmiş bir hazineydi hepimiz için.

KURTULUŞ çalışmalarının her alanında aynı beceriyle ve aynı başarıyla çalışabilen Mehmet Ali KILIÇ’ı yakın tarihimizden olduğu için elbette tanırız. Ama yaptığı çalışmaları, yoldaşlarına bıraktığı onur mirasını hak ettik mi acaba?

Hayır, derdimiz hamaset yapmak değil elbette, bir sorumluluğu aktararak tarihin yapımına emek ve kan katmış her bireyi en azından anılarımızda yaşatmak gerekir.

Burhan ÖZTÜRK’ün 30 Mart 1980’de polislerin işbirliğiyle Trabzon’da Karadeniz Dev-Genç lokalinde Recep SOYDAŞ ve İsmet ÇATALBAŞ yoldaşlarla birlikte öldürülen Fethi ÇAKIR için yazdığı “Ufacık

ömrünü devrime Adayan Fethi Çakır Yoldaşıma”¹ başlığın taşıyan muhteşem yazısı (1.04.2013) sizce de bir tarih eseri, bir kahramanlık öyküsü, bir halk türküsü, bütün filozofların tartışmalarının üzerinde bir özveri geleneğinin somut örneği tadında değil midir?

Peki, mitoloji kahramanlarından daha değerli olan bu ismi, bölge dışında kaç kişi tanımaktadır?

12.12.2017’de kaybettiğimiz değerli yoldaşımız Yahya Kemal ÇOBAN için Recep KAYGUSUZ’un yazdıkları en az Yahya Kemal’in yaptıkları kadar önemli değil midir?”²Yahya Kemal ÇOBAN Gözü Kara Devrimciydi!” (13.07. 2019).

“Bazı kişiler vardır, bir yöreden, bir sosyal çevreden bahsederken, onları hatırlamadan, onlardan söz etmeden geçemezsiniz. Sanki anlatımın bir yanı eksik kalır. İnsan illa ki onu da katmak, hatırlatmak ister karşısındakilere. Bu sözlü anlatımlarda da yazılı olanında da... Onlar, sıradan, durağan, yerinde oturan sakin insanlar sınıfından değildir. Genellikle ailelerini de böyle görürsünüz sosyal, toplumsal ortamlarda. Hep önde görürsünüz onları, arkada kaldıkları nadirdir. Konuşurken onlar vardır sahnede. Yürürken, koşarken, vuruşurken onları görürsünüz, kavgada dövüşte önde. İlk yumruğu, ilk silahı onlar çekmiş, duvar olmuştur arkasındaki kitleye. Onun için böyleleri, hem hep anılırlar, hem de halk tabiriyle başları dertten kurtulmaz. Hele de, devrimci mücadelede, sırasıyla Bafra, Ankara, Samsun gelince sıraya Çoban Ailesi ve de en küçük ve atakları Yahya Kemal Çoban gelir aklı...”

Burada tanımlanan hepimizin ideallerini süslediği, benzemeye çalıştığımız bir devrimci tiplemesi değil mi? Ama kurgusal değil, gerçek yaşamdan capcanlı bir örnek sunulan bir devrimci tiplemesi. Mersin’de tanıdığımız Çoban ile Kaygusuz’un tanımı bire bir birbiriyle örtüşmektedir. Ama daha ötesi de var. Kaygusuz Çoban için düzenlenen tipik bir devlet provokasyonunu açığa çıkarıyor ve ayrıntılarıyla anlatıyor yazısında. Tarihin büyük gücü burada durmaktadır, ama ona ulaşabilmek için tarihe ilgi, tarihe saygı ve tarih için uğraş gerekir.

Atila Karagöz’ün çabası olmasaydı İsmet ÖZTÜRK’ün yazılarını böylesine titizlikle, böylesine dikkatle toplu olarak okuyabilme olanağını bulabilir miydik? Belki bir gün “evet !” Ama bugün okuyabiliyorsak

onun ve birlikte çalıştığı birkaç arkadaşının bu uğurda kullandığı yoğun emek sayesinde.

Hiçbirimizin bu mücadeleye girerken bir beklentimiz yoktu elbette. Ama hepimiz sonsuzluğa akarken, yanımızda götürebildiğimiz tek şeyin, insanlığın kurtuluşu ve emeğin özgürlüğü için bin yıllardır verilen bu onurlu mücadeleye kattığımız en küçük bir emeğin bile insanlık tarihinde saygın bir yere sahip olacağı inancıdır.

“Çörtüğün İsmet’i Hakkın rahmetine kavuşturup sosyalist olduğumda, kurtuluşumu sağladım” diyordu İsmet Öztürk.

Devrimciler de, uğruna her türlü zulme katlandıkları, ağır bedeller ödedikleri bu mücadelede, başta modern sanayi proletaryası olmak üzere emeğe, emekçiye saygıyı içten benimsediklerinde, elbette gerçek tarihle buluşacaklardır. Ve sınıflı toplumların egemen sınıfları tarafından yazılan, ya da o tür bir tarih yazımının alışkanlıklarından kurtulamayarak narsis bir duyguyla kendini ve kendi emeğini bütün diğerlerinden üstte gören; yani tarihi, sınıflar mücadelesinin yazdığı gerçeğini unutarak teoride reddettikleri “tarihi kahramanlar yazar” idealizminin batağına düşenler, bütün resmi tarihleri tarihin çöplüğüne atacak olan bu komünist çaba ile yok olup gideceklerdir.

Okyanusların zaman zaman engellenemez bir tsunamiye dönüşen o büyük gücünün birlikte hareket eden milyarlarca ve milyarlarca sıradan damlanın birikimi olduğunu hepimiz biliyoruz. Spartaküs’ten bugüne biriken sınıf mücadelesinin emeğiyle buluşturarak “bir gün mutlaka” sözcüğünün boş bir inanç olmadığını kanıtlayacaktır.

Saygılarımızla.

Sevinç Ayçiçek – İ. Metin Ayçiçek

Sayın Metin Ayçiçek,

Adresinizi Suat Bozkuş'dan aldım. Ben Amsterdam'da bulunan Uluslararası Sosyal Tarih Enstitüsü'nde (USTE) Türkiye koleksiyonları sorumlusuyum. Suat, Kurtuluş hareketinin belgelerinin sizde bulunduğunu ve güvenilir bir kuruluştaki korumaya almak istediğinizden söz etti. Bu nedenle bu maili size gönderiyorum. Bizimle ilgili bilgileri Suat'tan, ya da Ankara'da Dipnot Yayınları sahibi Emirali Türkmen'den alabilirsiniz. Emirali Türkmen'i muhtemelen tanıyorsunuzdur, çünkü o da Kurtuluş hareketinden gelmedir. Emirali yıllarca bizim Ankara'daki temsilciliğimizi yaptı. Tabiatıyla daha geniş bilgiyi internet sayfamızdan edinebilirsiniz. <https://iisg.amsterdam/nl>

Müsaadenizle enstitümüz hakkında çok kısa vereyim. USTE 1935 yılında sosyalist aydınlar tarafından kurulmuş ve Hollanda Sendikalar Federasyonu (FNV) tarafından finanse edilmiş, bağımsız vakıf statüsündedir ve FNV, Hollanda Bilimler Akademisi tarafından desteklenmektedir. Koleksiyonlarımız büyük ölçüde sosyalist ve işçi hareketlerinin materyalinden oluşmaktadır ki bunlar arasında Marx, Engels, Troçki, Kropotkin, Bakunin gibi uluslararası ünlü simaların özel arşivleri vardır. Belgelerinizi koruma altına alıp, bilimsel çalışmalara açmak istiyorsanız size seve seve yardımcı oluruz. Öğrenmek istediğiniz herhangi bir şey olursa benimle bu mail üzerinden haberleşebilirsiniz.

İyi günler dilerim. Selamlar ve sevgiler,

Zülfikar Özdoğan. 24.09.2020.

★★★

Değerli dost, merhaba,

e-Mail ile ilettiğiniz ve sıcacık, yardıma hazır hissini hemen veren, dostlukla biçimlenmiş insan sesiniz beni mutlu kıldı. Henüz talep bile bildirmemişken sorunu sahiplenip yardımcı olma çabanız gerçekten takdiri hak eden bir duruş ve bunun için size teşekkür ederim. Tabi ki Suat'a da bir teşekkür borcum var. Onunla farklı siyasal hareketler içinden de olsa hep aynı tarafta bulunmaktan gurur duydum. Sağ olsun.

Size bazı açıklamalarla birlikte, konuya ilişkin düşüncelerimi de kısaca aktarmak istiyorum.

Ben 68 süreci içerisinde yer almış, 1970'de Hüseyin Cevahir'den sonra Ankara Üniversitesi SBF Öğrenci Derneği Başkanı olmuş, Dev-Genç çalışmalarında, aktif yer almış, ayrışmalarda önce MDD yandaşı olmuş, sonra THKP-C saflarında yer almış; 12 Mart darbecileri tarafından "Balyoz Hareketi" ile birlikte yakalanmış, işkence görmüş, 3-4 yıl hapiste kalmış, ceza almış, 74 affıyla cezaevinden çıkar çıkmaz hem SBF'yi bitirmiş, hem de politik çalışmalarını sürdürmüştü; KURTULUŞ hareketinin ilk kurucu kadrolarından olmuş ; Kurtuluş Sosyalist Dergi'nin 2. Sayısından son sayısına kadar bu derginin sahipliğini üstlenmiş bir kişiyim. (Böyle peş peşe yazınca "uff beee... amma hayat yaşamışım" diye havalara giriyorum.)

Cezaevinden çıktıktan hemen sonra yeniden polis tarafından aranmaya başlandığım için hep illegal yaşadım. 1978'e kadar Ankara'da yaşadım. 1978 ortalarından itibaren Haftalık KURTULUŞ Gazetesi'nin yayınında ve yayın bürosunda sorumluluk üstlenerek çalışmak için İstanbul'a taşındım. (Bu arada söylemekte yarar var: Türk olduğumu sanıyorum ve bu nedenle de geçici ve kısa bir süre için yeniden legal konumu kazandığım bir fırsatı değerlendirerek hemen yasal olarak evlenme fırsatını kaçırmadım. Ve İstanbul'a taşındıktan sonra artık bütünüyle kendini başkalarının resmi kimlikleriyle legalleştirmiş bir Türk olarak çocuk bile yaptım. Ekim 1980'de bir kızım oldu.)

1981 Mart ayında Türkiye'den kaçarak Suriye'ye, oradan Lübnan'a geçip Filistin Kurtuluş Örgütü içinde Cephe-t-ül Nidal saflarında yer aldım. Sonra bilinen yollarla (yani sahte pasaportlar falan) Sosyalist İşçi Gazetesi'nin yayın kurulunda ve Avrupa çalışmalarında yer almak

hedefiyle Avrupa'ya geldim. Almanya'da ilticacı olarak bir buçuk yıl kaldım ve "PLO gibi uluslararası terör örgütleriyle ilişkili olduğum" gerekçesiyle iltica talebim reddedildi. Sonra bildiğim yollarla Fransa'ya geçtim. Oradan hemen iltica aldım....

Evet, öykümün yarısı bu. Diğer yarısı da benzeri süreçleri içerir.

Hızlı bir girişle şu BELGELER olayına da değinerek bu düşüncenin alt yapısını aktarmak istiyorum.

Sanırım kırk yıl önce idi. (Ufff... Babam gibi konuştum sanki... Ama o bu tür sözleri deneyimle kazanılan bilginin erkini kullanmak için 50'sinde söylüyordu; ben bilginin bütününe egemen olmanın olanak dışı olduğunu bildiğim için buna cesaret edemeyip, "sorumluluğumu" hatırlamak için 70'imde ve sadece kendime söyleyebiliyorum.)

Orhan Pamuk'un Yeni Hayatlar adlı romanının girişinde "Bir kitap okudum hayatım değişti" sözünün gerçek olamayacağını savundum hep. Bir alt yapısı önceden hazırlanmadıysa, ne bir kitap, ne bir başka etkili söz ya da davranış insan yaşamının yönelişini değiştiremez.

Ama, Lübnan topraklarında iken okuduğum (Hasan Ali Yücel'in Maarif Vekili olduğu dönemde çeviri grubu tarafından çevrilerek yayınlanan 'Dünya Klasikleri' içinden antik dönem şairlerinden -ne yazık ki ismini hatırlayamadığım-) bir şairin, Roma'da, saçlarını kestirmek için gittiği beceriksiz bir berberin korkunç saç tıraşı ile hayallerini yıkan 'berber' için yazdığı öfkeli şiir beni gerçekten çarpmıştı. Dizeler akımda cümle cümle yoksa da, şair anlam olarak bu berbere şöyle diyordu: "Sen, hayallerimi yıkan ve beni çirkinleştiren berber. Seni şiirlerimle cezalandıracağım. Seni yaşatmayacağım şiirlerimde. Çünkü adını kullanmayacağım. Ve binlerce yıl sonra insanlar benim şiirlerimi okurken ve adımı anarken, senin adını öğrenemeyecekler, ve tarihte kaybolacaksın!"

Bu dizelerin sihri şiirin güzelliğinde ya da (örneğin bir Homeros gibi) verdiği bilgilerin değerinde değildi. Benim için sürpriz, ben, bu şiiri, yazıldığı tarihten yaklaşık 2000 yıl sonra okuyordum; şairinin adını, kimliğini biliyordum. Ama bize, 2000 yıl sonra bile "yeteneksiz bir zanaatkarın eyleminin bireyde yaratacağı öfkenin tarihine götüren bir insanın

adını bilmemek, biraz haksızlık ve hatta gerçekten büyük bir ceza olarak tanımladım. Evet, insanın sadece başarıları değil, başarısızlıkları da mitolojik bir öykü olarak yaşatılmadan, yeryüzünün Prometheus'ları tarafından gökyüzünden koparılarak (aparılarak, kaçırılarak) yaşayan insana teslim edilebilmeliydi. Şairin söze kıyasla yazıya güveni.

Bu cezanın bir bireyi değil, gelecek kuşakların bütününe cezalandırma anlamına gelebileceği korkusuna kadar ulaştığımı söylemek "tarih bilgisinin gücünü" abartmak anlamına gelir miydi, bilmiyorum.

Sonra "verba volant, scripta manent" (söz uçar, yazı kalır) sözüyle tanıştım. Gerçekten de "zaman" Sümer tabletlerini yok etseydi, biz dinlerin tarihini toplumlar içinde aramaktan çoktan vazgeçmiş olurduk. Ama yazının kalması için korunması gerekirdi. Söz ise, her uçuşunda farklı iklim ve ortamlarda farklı tınılarla duyulabilirdi ancak.

Türkiye toplumu, sanırım yazının yaşamımıza çok geç girmesi, ya da, yazının toplumumuzda yaygın bir kullanım değerine sahip olamaması nedeniyle Marks öncesi toplumculuğun, üretim araçları üzerinde özel mülkiyet karşıtlığının, toplumsal mülkiyet taraftarlığının savunucusu olan ve bu nedenle Osmanlı'da "mülkiyet" sistemi'nin bütününe ve bu sistemin devlet'ine karşı savaştan, Varidat'ın sahibi Şeyh Bedreddin'i tanımadan çok önce; sisteme ya da sistemin devletine değil, sadece devletin valilerinden birinin kişisel karakterinin sonucuna dayanan zulmüne karşı başkaldıran ve yazılı bir tarih ya da felsefe belgesine sahip olmadan, halk dilinde bölgesel farklılıklara da bağlı olarak yorumlanarak değişik amaçlarla sistem içi de kullanılabilen Pir Sultan Abdal'ı daha çok sevdik.

İşin bu yanını tarihin her devresinde yoksul sınıflar değil egemen sınıflar yazdılar. Neredeyse bin yılı aşkın bir süredir, sömürüye dayalı sınıflı toplumların, varlıklarını ideal, mutlak, evrensel gibi tanımlarına büyük toplumsal kitlelere kabul ettirebilmeleri de, bu sistemlerin propagandistlerinin yararlanabildiği okuma yazmanın sadece ruhban sınıf ya da aristokratlar tarafından kullanılabilir olması nedeniyle değil midir?

Tarihi avlar değil avcılar yazarmış. Tabi ki bu sözün altında yatan gerçek sıradan bir çocuğun bile anlayabileceği bir doğrunun ifadesidir.

Av'ın okuma yazması olsa da avlanma öncesi yazmadığı hiçbir şeyi avlandıktan sonra yazamayacaktır.

Hızlı geçeyim: Bizim tarihimiz var mı? Yani Türkiye solunun bir tarihinden söz edebilmek mümkün mü? Örneğin Kızıldere'yi överek göklere çıkarmayı pratik yararları açısından sıkça kullanırken, hamaset yapan birkaç yazının günümüze kadar tekrarlına tekrarlına yaşatılmasının nedeni nedir? Örneğin 71 hareketinin THKP-C içerisinde hemen patlayan iç tartışması ve ciddi bölünmenin tarafların kendi düşüncelerini nasıl savunabilmişlerdir (ya da savunamamışlardır). Sürecin içindekilerin bu konulara ilişkin belgesel verilere dayanarak yazışmaları yok mudur? Ve o tartışmaların belgeleri, ama o yıllarda yani tartışmaların sıcaklığı içinde yazılmış belgeler olmadan o tarihin ruhunu anlayabilmek mümkün müdür? Pragmatik yararlar için sıkça amacı ve anlamı dışı kullanılan “zamanın ruhu” terimini / yorumlama yöntemini doğru bir biçimde zamanlara uyarlayarak kullanamazsak, diyalektiğin değişim yasasının gerçekliğinden söz etmek mümkün müdür?

O halde yazıyı ve yazılıyı korumak tarihe saygı gereği tarihseli koruyup, tarih yaratacaklara teslim etmek gibi bir sorumluluğu gerektirir.

ÖNCE ŞU BİLİNMELİDİR: Benim elimdeki belgeler (!) örgüt arşivi falan değildir. Yani örgüte (kolektife) ait olan bir hazineyi gaspederek, çalarak kendine mal edecek bir ahlaksızlık, sıradan bir hırsızlık ya da gasp değil, “geçmişi karartarak geleceği karartma girişimi” olarak değerlendirilip, bir insanlık suçu gibi ele alınmamalıdır.

Ben, örgütümün okuyup değerlendirmemizi isteyerek bütün üyelerine dağıttığı ve bir üye olarak benim de elde etme olanağına sahip olduğum bütün belgeleri her koşulda, her imkânı kullanarak koruyup günümüze taşıyabildim. Sadece Avrupa'da değil, Türkiye'deki ilişkilerimi de bu konuda (riskini de açıkça anlatarak) değerlendirdim. Bugün söz konusu olan “belgeler” bütünüyle budur.

Bizim en önemli ses kayıtlı ve yazılı belgelerimiz, bulunduğu bölgeyi terk etmek zorunda kalan bir “örgüt üyemiz” tarafından, ülke dışında yaşadığı ve görevli olduğu için tarihimizin en önemli belgelerinin kendisine teslim edildiği bir sorumlumuz tarafından hiçbir örgütsel karara dayandırılmadan ve tamamen kendi kişisel kararına dayanarak

yok edilmiştir. Birçok örgüt üyemiz hatta yöneticimiz yakalanma süreçleri öncesinde bunları koruyabilme olanaklarını yaratamadan/yaratmadan polise evlerinde tuttukları belgelerle birlikte yakalanmışlardır. Ne yazık ki örgütsel materyallerini korumayı daha işin başından örgütleyecek (ki bu çağımızda çok basittir) bir ANLAYIŞ geliştirilmiştir.

Bunun nedeni çok önemlidir: Örgütlerimiz kendi tarihsel misyonlarına ve bunu başarmayı önüne görev olarak koyan varlıklarına yeterince güvenmemektedirler. Çoğu zaman bu güven duygusunu, “kendini öteki karşısında abartarak sunma” çabasıyla tatmin edilmiştir. Oysa bize geleceğe yönelik görevlerimizi n ciddiyetine inandıracak tek kanıt, geçmişin bize aktardıklarının günümüzü ve geleceğimizi aydınlatmadaki önemidir. Bundan yoksun olan bir güven, alt yapısı olmayan bir güvendir. Çünkü içerisinde yer alınan “tarih” gerçeği ve sürecin devamlılığı ciddiye alınmamaktadır.

Sanırım bu davranışın alt yapısında “eylemimizin geleceği değiştirme gücüne” yeterince inanmamış olmak gibi bir zaaf da eşlik etmiştir.

Bu belgeleri bugüne kadar yayınlamamamın tek nedeni, bir tarihi kendi gerçeğinden kopararak içinde taşıdığı anlamı kaybettirecek yorumlarla kirletilmesi korkusu idi. Aynı süreç içerisinde yaşayan etkili yetkili sorumlu vb. tarih yapıcılarının, yenilgi sonrası kişisel prestijlerini koruyabilmek için birbirilerine karşı açtıkları “ben haklıyım”, “ben doğruyudum” savaşları tarihimizi karartacaktı. Süreci anlayabilmek için bugünkü ayrışmaların netleşmesini beklemek gerekiyordu. Ve “ötekine vurmak için” benden talep edilen hiçbir belgeyi hiç kimseye vermedim.

Sözün uzununu burada noktlayıp, sözün kısasına geçeyim değerli dost.

1- Elimdeki materyallerin bütünü size aktaracağım.

2- Dijital ortama katmaya çalıştığım yazılı belgelerin bütünü size de toplu olarak aktaracağım. Ekonomik gücüm elverirse bunları kağıda bastırarak da kullanımını rahatlatmaya çalışacağım.

3- Bu tarihin oluşumuna katkı sunmuş bütün yoldaşlarımdan yardım isteyerek, elimde olmayan kaynakların orijinallerini elde etmek için özel bir çabaya da gireceğim. Örneğin gazete, dergi, bildiri, afiş

gibi kaynakların elde kalanlarına ulaşabilmek için özel çağrı yapacağım ve Türkiye ve Kuzey Kürdistan'da ilişkili olabildiğim yoldaşlarımdan yardım isteyerek eksikleri tamamlamaya çalışacağım.

Becerebildiğim kadarıyla size ileteceğim belgelerin orijinal ya da orijinaline en yakın kopya olmasına özen göstereceğim. KURTULUŞ Haftalık Gazete, KURTULUŞ Sosyalist Dergi ve diğer örgütsel yayınları elinde tutabilmiş yoldaşlarımdan rica ederek isteyeceğim, böyle bir amaçla toplamaya çalışacağım ve kurumunuza ileteceğim.

4- Ülkede emeğini ve yoldaşlarının emeklerini ciddiye alarak bir avuç insan tarafından gerçekleştirilen bir sözlü tarih çalışması yapıldı. "Kurtuluş Kendini Anlatıyor" üst başlığıyla şimdiye kadar 6 kitap içinde toplanan söyleşileri (ekonomik nedenlerden dolayı daha geniş alan taraması yapılamaması nedeniyle henüz yeterli olmasa da) kurumunuza ulaştıracağım.

5- Sözlü tarih çalışması içerisinde yer almış ya da almamış ama kendi yaşamına ilişkin kendi kalemlerinden anılarını yayınlayarak kitlelerle paylaşmış yoldaşlarımdan kitaplarından temin ederek kurumunuza aktaracağım.

Elbette bütün bu vaatleri size danışarak yapacağım.

Bana, bu çabamı hakkıyla gerçekleştirmek için ne yapmam, nelere dikkat etmem gerektiğini bildirirseniz sevinirim.

Ve bu çabaya ilişkin bana ve bu amaçla birlikte çalıştığımız arkadaşlarıma göndereceğiniz yazı, mektup ve notları ülkede emek ortaklığı yaptığım yoldaşlarıma da aktarabilmem için izninizi rica edeceğim. Yoldaşlarımdan, sizin de katkılı olacağınız böylesi bir çabaya büyük destek sunacaklarına kesinlikle inanmaktayım.

Ve sizden hızlı bir yanıt alabileceğim umuduyla.

Sevgiyle kalın. Saygılar.

İ. Metin Ayçiçek. 27.09.2020.

★★★

Sayın Metin Ayçiçek,

Yanıtınız için teşekkür ediyorum. Size kısa süre içerisinde ayrıntılı olarak yazacağım. Görüşmek üzere iyi günler.

Zülfikar Özdoğan
28.09.2020.

★★★

Sevgili Metin Ayçiçek,

Öncelikle sıcak ve açık mektubunuz için teşekkür ederim. 'Kurtuluş kendini anlatıyor' dizisinde yanılmıyorsam Mahir Sayın yıllar sonra Kurtuluş arşivini sorguladığını ve arkadaşlarından sizde olduğu yanıtını aldığını söylüyordu. Bu nedenle sizin adınızı ileride aramak kaydıyla bir kenara not etmiştim. Sağ olsun sevgili Suat Bozkuş arkadaşım erken davranıp bu konuda beni bilgilendirdi ve harekete geçirdi.

Mektubunuzdan anladığım kadarıyla Kurtuluş arşivi ne yazık ki imha edilmiş. Çok üzüldüğümü hemen belirtmeliyim. Ne yazık ki bu tür haberlerle sık karşılaşyoruz. Verdiğiniz bilgilere göre sizdeki belgeler tamamen sizin özel çabalarınızla bugüne kadar ulaşabilmiş. Bu arşivciler ve araştırmacılar için son derece önemli bir bilgidir ve eminim kayda geçirilecektir. Var olan ve toplanacak materyalin nasıl adlandırılacağı tamamen size aittir. Biz bu konuda size tabiyiz.

Kurtuluş hareketinde görev almış arkadaşlarla ilişki kurup onlarda bulunan belgeleri de toplayıp enstitümüze aktaracağınızı belirtiyorsunuz. Bunun çok yerinde bir karar olduğunu söylemeliyim. Zaten birilerinin özel çabası olmasa bu tür materyal maalesef kaybolup gidiyor. Anlaşılan tarih bu görevi size vermiş. Ne mutlu size. Bir örgüte veya harekete ait materyal ne ölçüde zenginse ve kapsamlıysa o ölçüde araştırmacıların ilgisini çekiyor. Ayrıca tek bir merkezde toplanması bu ilgiyi artıran bir faktördür. Bu nedenle mümkün olduğu kadar geniş bir çevreye ulaşip materyal toplamak isabetli bir karardır.

Şunu şimdiden belirtmek isterim ki **toplanan materyal, az veya çok katkısı olan her kişinin adına kaydedilecektir.** Bu nedenle her

kişinin materyalinin ayrı tutulup kimliğinin ve bir biyografisinin yanına eklenmesi büyük önem taşıyor. Bunu ilgili arkadaşlara önceden hatırlatırsanız iyi olur.

Toplanacak materyal sadece belgelerden ibaret olmayabilir. Biz fotoğraf, dia, film, afiş, çıkartma, pankart, görevli koluğu veya ön-lüğü, fular, rozet turu tarihe tanıklık edebilecek her türlü materyali topluyoruz ve bunlar özelliğine uygun olarak farklı ortamlarda korumaya altına alınıyor. Bazen bir görsel materyal birçok yazılı belgeden daha çok anlam taşıyor. Eğer orijinalini vermekte imtina ederlerse en azından iyi bir dijital kopyasını verebilirler. Ya da dijital kopyasını alıp orijinalini gönderebilirler.

Topladığınız materyali plastik türü hava almayan ambalajlarda tutmamaya özen gösterin. Çünkü arşiv materyali de canlılar gibi hava almak ister. Aksi takdirde ömrü kısa olur. Daha çok hava alabilecekleri kâğıt veya bez torba, karton dosyalarda, hava alan mekanlarda korumaya çalışın. Fakat en iyisi topladıkça peyderpey bize aktarmanızdır. Bizim depolarımız 18 dereceye fiks ve ışıık görmeyen mekanlardır. Böylelikle dokümanların ve görsel materyalin ömrü optimal olur.

İleride, ömrünü fiziki olarak tamamlarsa mikrofilmlere çekilip onlarca, hatta yüzlerce yıl saklanma olanağı vardır. Örneğin Marx ve Engels'in ve o dönemde yaşayan ünlü sosyalistlerin kişisel arşivlerine fiziki olarak dokunmak artık olanaksızdır. Söz konusu arşivler önce mikrofilme çekildi, sonra internet ortamına alındı, şimdi bu arşivlere bizim internet sayfamızda tek tek bakılabiliyor. Şu anda Troçki'nin arşivi de aynı işleminden geçiriliyor. Tabi bu işlem oldukça pahalı bir işlem ve ancak arşiv ömrünü tamamladığında gündeme gelebiliyor. Sizden gelecek materyalin daha uzun bir süre fiziki olarak kullanılabileceğini düşünüyorum. Yani bugünün sorunu değil. Çok ileride gündeme gelebilir.

Var olan ve toplayacağınız materyalde tarih olup olmadığını kontrol etmenizi rica edeceğim. Arşivciler olarak bu konuda çok sıkıntı çekiyoruz. Özellikle Türkiye'den gelen materyalde maalesef tarih yer almıyor. Nedense tarih koymakta imtina ediyoruz. Bu araştırmacılar için çok ciddi sorun yaratıyor. Üstelik bunun elli, yüz yıl sonra daha büyük bir sorun teşkil edeceğini tahmin etmek zor değil.

Eğer biliyorsanız, kesin tarihi söz konusu belgenin boş bir kenarına veya arkasına lütfen not edin. Kesin olarak bilmiyorsanız tahmini bir tarih yazabilirsiniz. Bu durumda tarihin yanına (?) eklemeyi unutmayın. Bu arşivcilikte kullanılan bir işarettir. Notunuzu yazarken sadece kurşun kalem kullanın ve okunaklı olmasına lütfen özen gösterin.

Bir uyarım da fotoğraflarla ilgili olacak. Fotoğrafların arkasında hiçbir bilgi yer almadığı için tanımlamak imkânsız oluyor. Tanıdığınız simaları fotoğrafın arkasına kurşun kalemle not ederseniz seviniriz. Fotoğrafları elinize alırken mümkünse kenarlarından tutun, ön tarafına fazla dokunmamaya özen gösterin. Çünkü her dokunuşta fotoğrafın ömrü azalıyor. İnce ve pamuklu bir eldiven de kullanabilirsiniz.

Diğer önemli bir nokta metallerle ilgili. Ataç ve zimba türü metalleri sakın kullanmayın. Çünkü metal kâğıdın düşmanıdır. Eğer önceden zımbalanmışsa hiçbir şey yapmanıza gerek yok, çıkarmaya çalışmayın, kâğıda zarar verebilirsiniz, biz duruma göre müdahale ederiz.

Arşiv materyali toplanıp enstitümüze ulaştıktan sonra depoya kaldırılır ve tasnif edilmek için sırasını bekler. Ne zaman tasnif edileceği konusunda kesin bir tarih veremiyoruz. Çünkü her yıl dünyanın her tarafından 700-800 metre raf uzunluğunda arşiv materyali geliyor. Malesef bunun hepsini aynı yıl içerisinde tasnif edemiyoruz. Ayrıca pandemi nedeniyle bu yıl ciddi bir birikme oldu. Muhtemelen önümüzdeki yıl da böyle gidecek görünüyor. Ama ben elimden gelen gayreti gösterip süreci hızlandırmaya çalışırım.

Materyalin Türkçe, Kürtçe veya herhangi bir başka dilde olması sorun teşkil etmez, bizim arşivcilerimiz çok dillidir, üstesinden kolaylıkla gelirler. Hemen tasnif edilememesi araştırmaya tümüyle kapalı olacağı anlamına gelmez. Araştırma yapmak konusunda başvuru gelirse özel bir odada bir görevlinin denetimi altında incelenmesine olanak tanıyoruz. Görüntü almak isteyenler için de uygun ortam sağlıyoruz.

Kitaplar: Bizde Türkiye'nin sosyal tarihiyle ilgili kırk bine yakın kitap ve broşür mevcut ve bunların önemli bir bölümü sol hareketlerle ilgili. Bunların arasında Kurtuluş hareketine ait veya ilgili yayınların olduğunu biliyorum. Bize göndermeyi düşündüğünüz kitapların veya broşürlerin listesini iletebilirsiniz, ben size hangilerinin bizde mevcut olmadığını bildiririm. Böylelikle bizde mevcut olan yayının gereksiz yere

mükerrer olarak gönderilmesini önlemiş oluruz. Çünkü biz her ya-
yından sadece bir tane bulundurabiliyoruz, fazla değil. Raflarımız
hızla doluyor ve her santimin bizim için değeri büyük.

Dergiler: Osmanlı Sosyalist Fırkası'ndan bu yana Türkiye'nin
sosyal tarihiyle ilgili olarak yaklaşık dört bin gazete ve derginin tam
veya eksikli koleksiyonu bizde var ki bunların arasında Kurtuluş ha-
reketinin periyodikleri de bulunuyor. Sizin yayınladığınız periyodik-
lerin tam başlığını ve alt başlığını, yayın tarihini iletirseniz, ben size
bunlardan hangi sayıların eksik olduğunu bildirebilirim.

Elbette bizde sadece Türkiye'nin sosyal tarihiyle ilgili kütüphane
materyali yok, başka ülkelerle ve bölgelerle ilgili de var. Toplam
olarak bir buçuk milyon civarında kitap ve broşür, yüz binden fazla
gazete ve derginin tam veya eksikli koleksiyonu bulunuyor. Dolayı-
sıyla farklı ülkelerin benzer hareketlerini aynı mekânda karşılaştı-
mak olanağı açısından araştırmacılar açısından ilgi çekici bulunu-
yor.

Materyal toplanması tamamlanıp, bize ulaştıktan sonra size
standart bir kontrat göndereceğim. Bu kontratta söz konusu kolek-
siyonun korunmak amacıyla enstitümüze devredildiği, enstitünün
bunları arşivcilik kurallarına göre bilimsel çalışmalara hazır duruma
getirmekle yükümlü olduğu ibaresi yer alacaktır. Bize ulaşan her
koleksiyon için bu anlamda kontrat düzenliyoruz. Bu enstitü 85 yıl-
lık, yaklaşık beş bine yakın kişinin ve örgütün koleksiyonu -ki top-
lam raf uzunluğu yirmi kilometreyi geçiyor- bizde bulunuyor. Bu tür
kontratlar düzenlenmezse arşivin ne zaman, kim aracılığıyla, nasıl
ulaştığını izlemek mümkün olmadığı gibi yıllar geçtikçe giderek bir
bilinmeze dönüşebilir. Bu nedenle her koleksiyon için bu tür kont-
ratlar düzenlenmesi enstitünün kuruluşundan buyana değişmez bir
kural olarak süregeliyor.

Arşivin tasnifi bittikten sonra envanter listesi onaylanmak üzere
size gönderilir, önerileriniz, uyarılarınızı alınır. Eğer şimdilik açık-
lanmasında sakınca olabilecek belge olursa belirli bir süre için
araştırmaya kapatılması gündeme gelebilir. Örneğin TKP ve TKP/B
arşivlerinde belirli dosyalar ya tümüyle araştırmaya kapatıldı ki bun-
lar parti üyelerinin listeleriyle ilgiliydi, ya da belirli bir zaman için ön
izine tabi tutuldu.

Buna neden gerek duyuluyor? Bu örgütlerin çalışmalarının önemli bir kısmı illegal idi. O dönemde illegal faaliyetlere katılanların bugünkü toplumsal konumlarının bu belgelerin açıklanmasıyla bozulmasını önlemek için bu yola başvuruluyor. Aksi halde kişi haklarını ihlal etmek gibi bir durumla karşılaşırız ki bunu kesinlikle istemeyiz. Bu tür istisnalar dışında arşivin herhangi bir sınırlamaya tabi olmadan bilimsel çalışmalara açılması temel prensibimizdir.

Envanter tamamlandıktan sonra internet sayfamıza tam metin olarak yüklenir, araştırmacıların ilgisine sunulur. Uzun süreli araştırma yapmak isteyenlerin bizzat enstitüye gelip çalışmalarını sürdürmesi zorunludur, çünkü arşiv materyali kural olarak bina dışına çıkarılamaz. Aynı anda 60 kişinin rahatlıkla çalışabileceği okuma salonumuz var. Araştırmacılar kalem, defter ve laptop dışında herhangi bir eşyayı okuma salonuna getiremezler. Mikrofilmlere ve görsel materyale bakmak için ayrıca olanaklar bulunuyor. Uzun süre arşiv materyali üzerinde çalışacak olan araştırmacılar için özel mekanlarımız mevcut.

Söylemeye gerek yok, bütün hizmetlerimiz ücretsizdir. Araştırmacılar faaliyetlerini bağlı oldukları kuruluşlar veya kendileri tarafından finanse etmekle yükümlüdür. Enstitüye bizzat gelip okuma salonunda araştırma yapan araştırmacıların sayısı yılda altı binden fazladır. Bunlar genellikle akademisyenler, bağımsız araştırmacılar, gazeteciler, üniversite öğrencileridir. Dünyanın her tarafından olduğu gibi Türkiye'den gelip araştırma yapanların sayısı az değildir.

Eğer sadece bazı belgelerin kopyası elde edilmek isteniyorsa elbette bunun için Amsterdam'a gelmelerine gerek yok. Bu durumda enstitümüzün teknik servisine başvurabilirler. (Başvuru adresi: ask@iish.nl) Kopyalama ve posta masrafını ödemeleri kaydıyla bu istemleri yerine getirilir. Bu istem sadece masrafa yöneliktir, benzer uluslararası kuruluşlarla paralel bir seyir izler, enstitü vakıf statüsünde olduğu için kâr amacı güdemez. Ayrıca bu yöntemle sınırsız ve gereksiz taleplerin teknik servisin insan gücünün üstünde birikmesi önlenmeye çalışılır.

Bütün işlemler bittikten sonra bile, hatta yıllar sonra koleksiyona eklemeler yapılabilir. Örneğin yakın zamanda Dr. Hikmet Kıvılcımlı'nın arşivine yeni gün yüzüne çıkan materyal ekledik. Bu konuda bir sınırlama yoktur. Ekleyen kişinin adı isteğine göre envantere kaydedilir ya

da kaydedilmez. Ayrıca ekleme yapacak olan kişi arşivinin ayrıca düzenlenmesini ve adına kaydedilmesini isterse bu istemine de hayır demeyiz. Bizim için önemli olan temel ilke şudur: Türkiye'nin sosyal tarihine tanıklık edebilecek materyalin kaybolmasını önlemek ve bilimsel çalışmalara kaynak olmasını sağlamaktır.

Çok sorulan bazı sorulara da kısaca yanıt verip bu uzun mektubumu sonlandırmak istiyorum. Enstitü 1935 yılında bir grup sosyalist aydın tarafından kuruldu ve Hollanda Sendikalar Federasyonu (FNV) tarafından finanse edildi. İkinci Dünya Savaşı'nda Naziler tarafından işgal edildi, ancak enstitü yönetimi tehlikeyi önceden görüp önemli arşivleri Londra'da ve Marsilya'da sakladı. Savaşın sona büyük ölçüde Amsterdam Üniversitesi ve Belediyesi tarafından desteklendi.

1978 yılında araştırma faaliyetleri çerçevesinde Hollanda Bilimler Akademisi'ne bağlandı, ancak enstitü vakıf olarak hala bağımsız bir statüye sahiptir. Yüz kişiden fazla çalışanı vardır. Mali olarak Hollanda Sendikalar Federasyonu - FNV, Hollanda Bilimler Akademisi (KNAW) tarafından desteklenir ve uluslararası kuruluşların araştırma fonlarından yararlanır.

Sevgili Ayçiçek, olası sorularınızı göz önünde tutarak süreçle ilgili size teknik bilgiler vermeye çalıştım. Tabiatıyla tüm soruları yanıtladığımı iddia edemem. Eğer herhangi bir sorunuz olursa, hiç çekinmeden bana yöneltebilirsiniz. Sizi seve seve bilgilendirmeye çalışırım. Haberleşmek dileğiyle selamlar ve saygılar,

Zülfikar Özdoğan 08.10.2020, Amsterdam

DÖNEMİN KISA KRONOLOJİK TANIMI ⁴

1980 15 Mayıs: Sıkıyönetimin engellemeleriyle uzun zamandır mücadele eden haftalık Kurtuluş Gazetesi 112. Sayısında yayınına son verdi ve on beş günlük ÖNCÜ dergisi yayımlanmaya başladı. (Gazete 1978 Ocak ayında yayına başlamıştı.)

1980 Temmuz: İşçi sınıfının en militan ve politik kesimlerini barındıran DİSK'in genel kongresi yapıldı. Kurtuluş, Dev-Maden Sen, Limter-İş Nakliyat-İş, Keramik-İş, Tekstil-İş, Gıda-İş gibi sendikalardan gelen 24 delege ile TKP'den sonra en çok delegeye sahip ikinci sosyalist örgütlenme oldu.

1980 1 Eylül: Sıkıyönetimin engellemeleri dolayısıyla ÖNCÜ dergisi de yayınına son verdi ve yine on beş günlük periyodla çıkacak EKİM dergisi yayına başladı. Derginin ikinci sayısı matbaadayken 12 Eylül Darbesi oldu.

1980 12 Eylül: 10-11 Eylül günleri İstanbul'da toplanan GMK, toplantının bittiği saatlerde o akşam darbe olacağına ilişkin bir duyum aldı

ama kesinleştiremedi. İstanbul'dan Ankara'ya dönmekte olan GMK üyeleri Şaban İba ve Ali Demir otobüsle yoldayken gerçekleşen darbenin ilk gün kargaşası içinde fark edilmeden Ankara'da güvenli bir eve ulaştı.

1980 Eylül sonu: İstanbul'da olan ve hemen toplantı yapan Ali Demir ve Şaban İba dışındaki beş GMK üyesi "Geri Çekilme Kararı" diye bilinen ve esasen kadroların ve örgütsel ilişkilerin korunmasını ve "İşçi sınıfının içine ve büyük kentlere doğru çekilmeyi" öngören bir politika belirledi. Bir yandan da Devrimci Yol ve Halkın Kurtuluşu ile görüşerek askeri cuntaya karşı bir mücadele cephesi oluşturmak için girişimde bulunma kararı alındı.

1980 1 Ekim: Kurtuluş imzalı bir siyasi bildiriyle 12 Eylül'le birlikte bir "askeri diktatörlük" kurulduğu, eğer faşist bir diktatörlüğe dönüşmezse birkaç yıl sonra geri çekilebileceği ve ağır illegalite koşullarında zorlu bir mücadeleye hazırlanmak gerektiği vurgulandı.

1980 8 Ekim: Kurtuluş militanı Necdet Adalı idam edildi. Ailesine yazdığı son mektubunda, "Sizleri ve ezilen halklar uğruna mücadeleyi erken bırakmak zorunda kaldığım için üzgünüm" diye sesleniyordu.

1980 Ekim: Mahir Sayın ve Doğan Tarkan, Suriye sınırından gizlice yurtdışına çıktı.

1980 Kasım: Devrimci Yol ve Halkın Kurtuluşu ile İstanbul'da görüşme yapılarak cuntaya karşı birlikte mücadele önerisi yapıldı. Devrimci Yol öneriyi ciddiye almadı. Kendilerinin gerekeni yapacağını ve cuntayı inine tıkacağını söyledi. Halkın Kurtuluşu ise yeni kongre yaptıklarını ve demokratik devrim programının talepleri çerçevesinde birlikte mücadele edebileceklerini bildirdi. Sonuçta üçlü görüşme ve eylem birliği girişiminden bir sonuç çıkmadı.

1981 Şubat: Örgütün askeri diktatörlük koşullarına uygun olarak yeniden düzenlenmesinin büyük ölçüde tamamlandığı düşünceyle İlhami Aras ve Ali Demir de yine Suriye sınırından gizlice yurtdışına çıktı.

1981-Mart: Metin Ayçiçek, Ocak ayında kendisine bildirilen ve Şubat ortalarında Kaçaroğlu ile yaptığı son görüşmeden sonra Suriye'ye çıkarıldı.

1981 Mart: Mustafa Kaçaroğlu İstanbul'da Erdal Kantar ile yapacağı örgütsel bir randevuda polisin kurduğu tuzak içinde yakalandı.

1981 Mayıs: İsmet Öztürk de yurtdışına çıktı. Bu arada GMK üyelerinin yanı sıra bazı siyasi kadro ve militanlar da yurtdışına çıktı ve daha önce ilişki kurulmuş olan Filistin Kurtuluş Örgütü kamplarına yerleşti. Necdet Adalı ile birlikte idama mahkûm edilen ve cezaevinden firar ettikten sonra Filistin'e gönderilen Kemal Ergin, 17 Mayıs 1981'de denizde yüzerken boğularak öldü.

1981 Mayıs - 1983 Mayıs: GMK'nın eski üyelerinden sadece Şaban İba Türkiye'de kaldı. Yurtdışına çıkan eski GMK üyelerinden Mahir Sayın ve Doğan Tarkan'ın "Yazı Kurulu" olarak görev yapmaları öngörülmüştü ve Suriye'den Avrupa'ya geçtiler. Suriye'deki GMK üyeleri İlhami Aras, Ali Demir ve İsmet Öztürk ise "koruma" altındaydı ve ancak Türkiye'ye döndüklerinde görev ve yetkilerini yeniden üstleneceklerdi. Türkiye içindeki GMK üyeleri de "Politbüro" olarak görev yapıyordu. Tutuklanmalarla GMK eksildikçe "yedek" olarak saptanan yeni üyeler görevlendirildi. Böylece ilk aşamada Saim Koç ve Mustafa Yavuz Politbüro'ya dahil oldu. Celal Polat ve İrfan Cüre de yedek üye olarak belirlendi. Mayıs 1982'de Mustafa Yavuz ve Celal Polat yakalanınca İrfan Cüre ve daha önce yedek üye olarak belirlenen Seyfi Öngider GMK üyesi oldu. Bu arada Kasım 1982'de Saim Koç da yakalandı ve böylece Türkiye içindeki GMK üyeleri Şaban İba, İrfan Cüre ve Seyfi Öngider'den ibaret kaldı. Bu üç kişi Politbüro'yu oluşturdu ve Türkiye içindeki GNK üyeleri olarak 1983 Mayıs ayına kadar örgütü yönettiler.

1982 Mayıs: İlk büyük polis operasyonu ile GMK üyesi Mustafa Yavuz ile Celal Polat ve İstanbul il komitesi üyeleri de dahil çok sayıda militan yakalandı. Bu arada art arda gelen polis operasyonları sonucu özellikle Anadolu şehirlerindeki örgütsel ilişkiler dağıldı. Tutuklamalar yaygınlaşıp taşradaki örgütlenmeler varlığını sürdüremez hale gelince İstanbul, Ankara ve İzmir'de toplanan ilişkiler buralarda yeniden düzenlendi. Bu arada bir süre sonra Kürdistan'daki komiteler de feshedilip üç büyük şehre aktarıldı.

1982 Yazı ve Sonbaharı: EKİM dergisi örgütün merkez organı olarak gizli çıkmaya başladı. Örgütsel düzenlemeler oturdukça derginin illegal koşullarda basımı düzenli hale geldi ve dağıtımı giderek arttı.

Yüzlerce örgüt militanı ile ilişki sürdürmenin en önemli aracı haline gelen derginin adı daha sonra KURTULUŞ oldu.

Bu arada örgüt üyelikleri askıya alınıp, yeni bir tüzük yapılarak örgütsel düzenlemeler bir bütün olarak herkesi kapsayınca hem örgüt içinde tartışmalar büyüdü hem de yurtdışındaki GMK üyeleri ile yurt içindeki üyeler arasında tartışma başladı. Doğan Tarkan ve bazı arkadaşları, yurtiçindeki Politbüro tarafından "hizip" olarak ilan edilip, bazı üyeler de örgütten ihraç edilince ipler iyice gerildi. Sonuçta Suriye'nin Şam kentinde tam üyeli GMK toplantısı yapılmasına karar verildi.

1982 Kasım: GMK toplantısı için hazırlık yapmak üzere İlhami Aras Suriye'den Türkiye'ye geldi. Tam bu arada Politbüro üyesi Saim Koç yakalandı ve bunun üzerine sadece toplantı hazırlığı için gelen İlhami Aras da Politbüro'da görev aldı ve Şaban İba, İrfan Cüre ve Seyfi Öngider ile birlikte Şubat 1983'te gizlice Şam'a gittiler.

1983 Mart-Nisan: Şam'da yapılan ve yurt içinden Şaban İba, İrfan Cüre, Seyfi Öngider ve yurtdışından İlhami Aras, Ali Demir, İsmet Öztürk, Mahir Sayın, Doğan Tarkan'ın katıldığı ve bir ay kadar süren tam üyeli GMK toplantısında, 12 Eylül sonrasındaki siyasal ve örgütsel süreç etrafında tartışıldı.

Doğan Tarkan Kurtuluş'tan ayrılırken örgütün adı "Türkiye ve Kuzey Kürdistan Kurtuluş Örgütü (TKKKÖ) olarak yeniden belirlendi. Yurtdışındaki örgüt üyeleriyle birlikte bütün GMK üyelerinin de Türkiye'ye dönmesine ve Türkiye'de önce konferans, sonra da bir kongre yapılmasına karar verildi. Nitekim toplantıdan sonra GMK üyeleriyle birlikte, o sırada Suriye ve Filistin'de bulunan örgüt üyeleri parça parça Türkiye'ye döndü.

1983 Haziran: İstanbul Komitesi üyelerinin de aralarında olduğu çok sayıda örgüt üyesi, büyük bir polis operasyonu ile yakalandı. Mayıs 1982'den sonra örgüt en ciddi kayıplarını verdi.

1983 Ağustos: GMK üyelerinin tümü ülkeye döndükten sonra Erdek'te bir hafta süren bir toplantı yapılarak yeni dönemde atılacak adımlar kararlaştırıldı. Genel örgüt konferansının temsili olarak gerçekleştirilmesine ama kongrenin bütün üyelerin katılımıyla "sey-

yar" olarak yapılmasına ve "sirkülasyon" adı verilen ve gizlice basılıp bütün örgüt üyelerine ulaştırılan yazılarla bir "tartışma kampanyası" açılmasına karar verildi. Ayrıca mali sorunların ağırlaşması nedeniyle yeniden soygunlara başlanması da karar altına alındı.

1983 Ekim: GMK üyesi İlhami Aras İstanbul'da tek başına yakalanarak tutuklandı.

1983 Aralık: İstanbul'da yapılan ikinci konferansta, 1982-83 yıllarında görev yapan Politbüro üyeleri "sekte" bir politika izledikleri gerekçesiyle eleştirildi. Yeni tüzükle yapılan düzenlemeler sonucu örgüt üyeliklerini kaybedenler, "eski hakları geçerli olarak örgüte geri çağrıldı". Ayrıca bu dönemde Kürdistan örgütlenmesinin feshedilmesi nedeniyle "sosyal-şovenizmden etkilenildiği" belirtilerek özeleştirici çağrısı yapıldı.

1984 Ocak: "Sirkülasyonlar" aracılığıyla yürütülen tartışma kampanyasında çeşitli görüşler ve karar tasarıları tartışıldıktan sonra bütün örgüt üyelerinin oy pusulalarını kongre komisyonuna göndererek oy kullanması yoluyla "seyyar kongre" yapıldı ve Merkez Komitesi seçimi gerçekleştirildi. Mahir Sayın, Ali Demir, Şaban İba, İrfan Cüre ve Seyfi Öngider MK'ya seçilirken, eski GMK üyesi İsmet Öztürk aday olmadı ve bir süre sonra Doğan Tarkan ve arkadaşlarının oluşturduğu Kurtuluş Örgütü'ne (KÖ) katıldı.

1984 Şubat: O zamana kadar Türkiye'nin en büyük banka soygunu olan Ziraat Bankası Bostancı Şubesi soygunuyla banka soygunları başladı.

1984 Nisan. Banka soygunları dolayısıyla polisin Kurtuluş'a yönelik dikkati arttı ve operasyonlar yoğunlaştı. Diyarbakır'da başlayan bir operasyon ve takip İstanbul'a sıçradı. MK üyesi Seyfi Öngider ve İstanbul İl Komitesi üyelerinin de içinde yer aldığı bir grup yakalanıp tutuklandı.

1984 Haziran: Mahir Sayın MK kararıyla yeniden yurtdışına çıktı.

1985 29 Mart: Yapılan konferans ve kongre ile iç sorunlarını çözerek toparlanan Kurtuluş hemen her yıl polis operasyonları ve tutuklamalarla ciddi kayıplar vermesine rağmen örgütsel-siyasal varlığını sürdürdü. 6 Kasım 1983 seçimlerinin ardından siyasi ortam gevşemeye başlamıştı. Gençlik içinde bir siyasi hareketlenme vardı ve Kurtuluş'un

örgütlenme çabaları da dikkat çekiyordu. Bu arada devam eden banka soygunları zamanın ANAP hükümeti için siyasi bir sorun haline geldi. Soygunların Kurtuluş tarafından yapıldığını değerlendiren İstanbul polisi, MK üyelerinin yurtdışıyla haberleşme kanallarını saptayarak takibe başladı. Belirli bir süre devam eden takip sonucunda polis, Politbüro üyeleri Şaban İba, Ali Demir ve İrfan Cüre dahil, banka soygunlarını yapan ekibin çoğunluğuyla İstanbul, Ankara ve İzmir'deki örgütlerin birçok yöneticisini ve üyesini yakalayıp tutukladı. Örgüt, tarihinin en büyük kaybını verdi.

MK üyesi olarak sadece yurtdışındaki Mahir Sayın kaldı ve Kurtuluş'un doğduğu, geliştiği ve kitlesel bir devrimci hareket olarak varlığını sürdürdüğü ilk 10 yıl böylece sona erdi.

(5)

BELGELER

3. KİTAP

İÇİNDE BULUNDUĞUMUZ ÖRGÜTSEL BUNALIM VE
GELİMEN NOKTADA DURUM
-Giriş-

Gelinen noktada tam üyeli GMK toplantısı yapılmış,örgütün birliğinin sağlanması doğrultusunda önemli adımlar atılmış ve geleceğin üzerinde yükseleceği sağlam bir zeminin oluşması için platform yaratılmıştır.Bu platformun işlenmesini sağlamak,sağlıklı bir zemin üzerine örgütsel birliği oturtmak hepimizin önünde duran en ivedi ve nesnel görevimiz olduğu unutulmamalıdır.Bu nedenle,sorunlara nasıl baktığımız,görebildiğimiz eksiklikleri ve doğruları (hem kendim açısından,hem de genel olarak) GMK'ya ve örgüte sunmayı,sorumluluğumun gereği bir görev olarak görüyorum.Onun için,yaşadığımız objektif durumun dışındaymış gibi sorunlara yaklaşmak,bugüne kadar bizim açımızdan doğru bir yöntem olamazdır,olmamalıdır da.Çünkü yaşanan süreç,sorunların dışından bakan 'tarafsız bir insan edasıyla yaklaşmak,sorunların çözümüne çok şey katmayacağı gibi;örgüt olarak yüklendiğimiz tarihi görev açısından da,bugünü aşmak,geleceği kazanabilmek için sarfetmemiz gereken çaba eksik ve yetersiz olacaktır.Bu anlamda da,eksiklikler,açık ve net bir biçimde ortaya konarak sedelensiz olan güven ortamı yeniden yaratılmalı;proletaryanın siyasi örgütünü yaratmak ve hayata yön verebilmek göreviyle yükümlü olduğumuz bir an olsun aklıdan çıkarılmasmalıdır.

İÇİNDE BULUNDUĞUMUZ ÖRGÜTSEL BUNALIM VE GELİMEN NOKTADA DURUM

Halil S. ATAY

GİRİŞ

Gelinen noktada tam üyeli GMK toplantısı yapılmış, örgütün birliğinin sağlanması doğrultusunda önemli adımlar atılmış ve geleceğin üzerinde yükseleceği sağlam bir zeminin oluşması için platform yaratılmıştır. Bu platformun işlenmesini sağlamak, sağlıklı bir zemin üzerine örgütsel birliği oturtmak hepimizin önünde duran en ivedi ve nesnel görevimiz olduğu unutulmamalıdır. Bu nedenle, sorunlara nasıl baktığımızı, görebildiğimiz eksiklikleri doğruları (hem kendim açısından, hem de genel olarak) GMK'ya ve örgüte sunmayı, sorumluluğumun gereği bir görev olarak görüyorum. Onun için, yaşadığımız objektif durumun dışındaymış gibi sorunlara yaklaşmak, bu güne kadar bizim açımızdan doğru bir yöntem olmamıştır, olmamalıdır da. Çünkü yaşanan süreç, sorunların dışından bakan tarafsız bir insan edasıyla yaklaşmak, sorunların çözümüne çok şey katmayacağı gibi; örgüt olarak yüklendiğimiz tarihi görev açısından da, bugünü aşmak, geleceği kazanabilmek için sarf etmemiz gereken çaba eksik ve yetersiz olacaktır. Bu anlamda da eksiklikler, açık ve net bir biçimde ortaya konarak sedelensiz olan güven ortamı yeniden yaratılmalı; proletaryanın siyasi

örgütünü yaratmak ve hayata yön verebilmek göreviyle yükümlü olduğumuz bir an olsun akıldan çıkarılmamalıdır

Merkez toplantısının zamanında yapılmamış olduğunu söylemek, hemen hepimizin birleştiği bir nokta olacaktır. Buna rağmen, merkez toplantısıyla yaratılan platformun, geldiğimiz nokta itibarıyla ve içinde bulunduğumuz zaafî durum açısından önemi inkâr edilemez bir gerçekliktir. Bu platformla birlikte, örgüt içinde var olan dedikodu ve spekülasyonların, örgütün birliğini zaafa uğraticı tavır ve davranışların boy verip yeşillendiği bol gübreli zeminin ortadan kalkması kaçınılmaz olmaktadır. Bunun güvencesi ise, yukarıdan aşağıya her arkadaşın, örgütün birliği ve geleceği için üzerine düşeni yapmasından geçecektir. Çünkü, 12 Eylül sonrası dönemde, açıklık ilkesi adına, örgütümüzde var olan sağlam gelenekler yıkılarak, spekülatif bir ortam yaratılmış ve yukarıdan aşağıyı dedikodu geliştirilerek, yanlış yöntemlerle örgütsel vaziyete hâkim olunmaya çalışılmış, sonuç itibarıyla de örgüt içi güvensizlik ve dağınıklık baş göstererek, örgüt hesabı kolay verilemeyecek bir kaosa sokulmuştur.

Biz, merkez içi sorunları bir yıl öncesinde öğrendiğimiz zaman, “fiili görevdeki” GMK’nın deyimiyle sorun “vahim” bir hal almıştı.

12 Eylül’den sonra, örgütün işleyişi başta merkez olmak üzere sekteye uğramış ve yaratılan sorunlara sorumlular aranmaya başlanmıştı. Yenilgi yıllarında sorunların hızlı bir şekilde ortaya çıkması ve değişik boyutlar kazanması kaçınılmaz olmakla birlikte, proleter sosyalist bir örgütün görevi, dünya sosyalist hareketinin ve ülkenin yaşanan deney ve tecrübelerinin ışığında, bu gibi durumlardan en acısız bir şekilde kendini toparlayabilme becerisini göstermek olmalıdır. Bizim yaşadığımız iki buçuk yıllık ortam, örgütsel sancıların arttığı; buna rağmen ise diğer siyasi örgütlenmelere göre daha az yara almanın “övünce” vs. ilginçliklerle doludur!

Örgütümüzün GMK’sı da bu dönemde ilginç bir görünüm kazanmıştır. Bir “fiili görevde” “tam yetkili” GMK var, bir de tam üyeli GMK var. “Fiili görevdeki GMK’nın dışındaki üyeler dışardaki ve içerdeki sorunlardan habersiz bir durumda ve de haberli olduğu tasarruflara karşı çıktığı söyleniyordu “fiili görevdeki” GMK’ca. Buna rağmen “tam yetkili” GMK tarafından, bütün GMK üyeleri arasında ne canlı bir bağ, ne de sağlıklı bir diyalog oluşturulmaya çalışılıyordu. “Fiili görevdeki” arkadaşlar bildikleri ve istedikleri doğrultuda, tek taraflı ve de örgütün

geleceğini ilgilendiren (zaafı durum yaratacak türden) adımlar atmakta idiler. Bu nedenle de “görünen köy kılavuz istemez” misali açmazların çoğalarak, örgütsel birliğin nereye doğru gittiği görünüyordu. Bir taraftan geleceğin kazanılması konusunda lafızda aceleci davranılırken, diğer taraftan örgütün birliğinin zaafa uğradığı pek görülmeğe çalışılmıyordu. Oysa ki, geleceği kazanabilmek için her şeyden önce örgütsel birliğin sağlanması gerekiyordu. Önce, 12 Eylül’den sonraki dağınıklık giderilmeli ve yaratılacak platformla, ayrılık ve birlik noktaları netleştirilerek geleceğin üzerine inşa edileceği temele atılmalıydı.

Bugün hepimizin bildiği bu sorunlar karşısında, bu sorunları ilk öğrendiğimiz zaman (1982 Haziran’ı), bizim “fiili görevdeki” GMK’ya yaptığımız yazılı ve sözlü öneriler kısaca şunlardı:

1) Örgütümüzün birliği zaafı bir durum göstermektedir. Bu nedenle, içinde bulunulan sorunların çözümü için en kısa sürede tam üyeli GMK toplantısı yapılmalı ve sorunlar bu toplantıda ele alınarak çözülmeye çalışılmalıdır. Çözümlememez ise, netleştirilerek, oluşturulacak bir platformla örgüte açılmalıdır.

Bunun için:

a-) En kısa süre içerisinde dışarıdaki arkadaşlarla canlı diyalog kurulmalıdır. Eğer ki, dışarıdaki arkadaşlar çağrıldıkları halde gelmiyorlarsa (“fiili görevdeki” GMK “dışarıdakileri çağırıyoruz gelmiyorlar” diyordu), yurt içinden bir GMK üyesi arkadaş dışarıya gitmeli ve durumu açıklığa kavuşturmalıdır. Çünkü, yurt içi yetkili GMK olduğu iddiasındadır. Yetkili, Merkez ise “gelmiyorlar ne yapalım” gibi bir tutum takınmamalıdır. Bu anlamda da diyalog eksikliğin esas sorumlusu yurt içindeki arkadaşlardır. Ne yapıp edip canlı diyalog kurulmalıdır.

b) Örgütün birliği için geçmişin değerlendirilmesi, hareketin doğuşu ve geleceğine ilişkin KURTULUŞ Örgütünü bağlayıcı, somut tesbitler yapılmasında acele edilmemelidir.

c) Bu tür tesbitler ve farklı ideolojik yazılar elbetteki tek tek yoldaşlar tarafından yazılmalı, ancak, imzalı yayınlanmalıdır.

d) Örgütsel konularda atılacak adımlar, dışarıdaki GMK üyeleri bilgilendirilerek ve onayları atılmalıdır.

e) Halki’nin ihracı konusu GMK toplantısında ele alınmalıdır.

2) “Fiili görevdeki” GMK tarafından Konferans (1982) gündeme getirildiği zaman ise, yukarıdaki önerilerimize uygun olarak, Konferansın tüm örgütü temsil etmediği için bağlayıcı kararlar alamayacağını ve konferanstan önce tam üyeli GMK toplantısının örgütlenmesini talep ettik. Çünkü, Konferans gündeminde bulunan maddeler (“fiili görevdeki” GMK’nın 2 yıllık raporu, GMK içi sorunlar, örgütsel gelişimimiz ve örgüt anlayışımız, Tüzük ve Program tadilatı vs.) nedeniyle açıkça açmazları çoğaltacak ve objektif olarak örgütte ayrılık yaratacaktı. Konferansta oylanacak görüşler, örgütün resmi görüşleri olarak dayatılacaktı. Bu anlamda da örgütün geleceğini tayin edici bir fonksiyonu olacaktı. Bunlara karşı biz konferansın sadece merkez içi sorunları tartışmasını ve öneriler getirmesini istedik.

Bu önerilerimiz karşısında “fiili görevdeki” GMK, sekreter bir tutum içerisine girerekten, önerilerimizi şiddetle reddederek, “niyet” vs. türünden nedenler arayışı içine girip bizlere karşı kişisel yıpratma kampanyası açma gibi yanlış ve bulundukları mevki ile çelişen tutum ve davranışlara başvurmuştur. Tartışmalarımızdan bir sonuç alamayınca ve atılan adımların örgütün birliğini geri dönülmez bir “mecraya” sokacağını açıkça görmemiz nedeniyle; açmazları çoğaltacak adımları atmaktan vazgeçmezse, “fiili görevdeki” GMK üyesi arkadaşları yetkili görmeyeceğimizi bildirdik. Bu ise, “fiili görevdeki” GMK’yu, örgütün tam yetkili organı olarak görmediğimizin, dışarısını ve içerisini birlikte KURTULUŞ Örgütünün yetkili GMK’sı olarak tanıdığımızın açık ifadesi idi. Bu tavrımızla birlikte, “fiili görevdeki” GMK tarafından var olan bütün sorunların müsebbibi olarak gösteriliyorduk. Ve örgütü karıştıran “iblis”ler olarak, her türlü okla üzerimize çevriliyordu. Yani, arkadaşlar kendilerini savunuyorlardı; fakat bir devrimcinin üstlenemeyeceği en kötü suçlamaları bizlere yapmaktan geri kalmıyorlardı. Tabii ki savunmanın da çeşitli biçimleri vardır. Ve her insan kendini becerebildiği kadar savunur.

Ama ne kadar becerirse becersin devrimcilerin savunma yöntemleri de, saldırı yöntemleri de M-L’nin ahlaki sınırları dışına taşmamalıdır. Yoksa herkesin ağzına geleni söylediği bir ortam, ne devrimcilerin birliğine ne de geleceğin kazanılmasına hizmet edecektir.

Doğru yöntemler seçilerek ve soğukkanlı bir tutunla sorunlar çözümlenmeye çalışılsa elbet ki daha olumlu gelişmelerin olması kaçınılmazdır.

nılmaz olacaktı. Eğer ki, “fiili görevdeki” GMK bir yıl öncesinde, örgütün birliği için yaptığımız önerileri dikkate alarak hareket etseydi, elbette bugünkü noktada, örgütümüz daha ileri ve sıhhatli bir aşamada olacaktı. Bizlerin eksikliğe ise, bir yıl önceki gündeme getirdiğimiz pratik ve ideolojik anlayışlarımızı, arkadaşlara kavratma becerisini gösterememek olmuştur. Bunda ise, tecrübesizliğimizin gereği taktik olarak yaptığımız bazı pratik hatalar etken olmuş olabilir. Yukarıda belirttiğim gibi, sorunların nedeni, bizler olarak görülüyorduk ve bizler “ayıklanınca” her şey güllük gülistanlık olacaktı (!) Ama, ortada duran ve örgüte iki yıldır hâkim kılınan pratik ve ideolojik anlayışlar vardı. Önemli olansa bu anlayışların netleşmesidir. Çünkü hataların kaynağı anlayışlardır. Yanlış anlayışlar düzeltilip, doğru anlayış örgüte hâkim kılınmadığı sürece hatalar varlığını sürdürerek ve örgüt içinde zaafı durum şu veya bu şekilde sürecektir.

İÇİNDE BULUNDUĞUMUZ ÖRGÜTSEL BUNALIM VE TAVRIMIZIN NEDENLERİ ⁶

12 Eylül sonrası dönemde, hareketimiz içerisinde ortaya çıkan örgütsel bunalım; bu bunalımdan kurtulma çabaları, çeşitli olumsuzluklarla birleşerek vahim sonuçlara yol açmıştır. Bunalımın çözümü için yapılan merkezi girişimler, objektif duruma uygun olmayan, gerçeği değil, daha çok, kişilerin sübjektif niyetlerine bağlı olarak ele alınan girişimlerdi. “Fiili görevdeki” GMK, aldığı kararlar ve uygulamaları ile bu yönde kayda değer yol katetmiştir.

Buna bağlı bir biçimde “açıklık” , “demokrasi” savunuculuğu, sektarizm ve ilkesizlikle pratikte birleşerek örgüt, içi sorunlar kişilerin mevkilerine uygun olarak çözümlenmeye çalışılmış; tüzüğün ilgili maddeleri de bu durumla uygunluk arz ettiğinden, mantık gereği, hemen tüm uygulamalar bunalımı derinleştirmiş ve merkezi önderliğin manevi otoritesi zaafa uğratılmıştır. Atılan bu adımlarla, örgütsel dağınıklık, anarşi ve güvensizlik bunalımın sonuçları olarak kendini göstermiş, örgütsel birliğimiz sarsıntıya uğramıştır.

İçinde bulunduğumuz durumun izahını yapabilmek için, mevcut durumun, özellikle de 12 Eylül sonrası örgütsel gelişimimizin bütünlüklü bir değerlendirmesini yapmak zorunludur. Özellikle diyoruz, çünkü, var olan bunalımın maddi nedenlerini, bunalımın sonuçlarıyla izah etmeye çalışmak, doğru bir yöntem değildir, bunalıma olumlu çözümler getirmeyecektir.

Bunalımın esas nedenlerini. 12 Eylül öncesi ile 12 Eylül sonrası dönemin örgütlenme, çalışma tarzı anlayışları ve pratiğimizin bütünlüklü bir süreç olarak ele açıklamaya çalışmak en doğru yol olacaktır. Ancak konumuz açısından, 12 Eylül sonrası yaşadığımız örgütsel sürecin doğru tahlili, içinde bulunduğumuz bunalımın açıklamasını yapmaya yetecektir.

Bu dönem devrimci hareket için önemli bir dönüm noktası olup, sınıf mücadelesi açısından da, teorik ve pratik dersler ışığında bir nitelik sıçraması yaratabilir. Elbette ki, hatalar ve eksiklikler gözardı edilmez, M-L'nin ilkeleri ışığında geçmişten ve yaşadığımız dönemden çıkarılacak derslerle, geleceğe teorik ve örgütsel bakımdan sağlam adımlar atılırsa.

Sınıflar mücadelesi açısından, yani bilimsel olarak her tarihi dönüm noktasının, içinde yaşanan somut durumun iyi bir değerlendirilmesinin yapılması, teorik olarak açıklanması, bu açıklamalar ışığında teorik ve pratik birikimin sıkı bir eleştiri süzgecinden geçirilmesi ve genel durumdan taktik dersler çıkarılması gerekir. Komünist bir örgüt, her zaman hatalarından dersler çıkararak ve hatalarının hesabını işçi sınıfına en açık biçimde vererek gelişir, güçlenir. Bu anlamda komünist bir örgütü tanımanın en iyi yolu hataları ve eksiklikleri karşısındaki tutumuna bakmaktır.

12 Eylül sonran tüm devrimci hareketler teorileriyle, taktik kararlarıyla pratikte yargılanmışlar, ne var ki, 12 Eylül öncesi ve yaşanan dönemin deney ve tecrübeleri ışığında geleceklerine yön vermekten henüz uzak bir tutum içinde oldukları da bir gerçektir. Bunun böyle olmadığı muhataplarınca iddia edilecekse de pratikte görünen o ki, sınıflar mücadelesi ortamında işçi sınıfı adına yapılan tatmin olan dürtüleriyle kısır teoriler üretme çabaları ve hala da üç-beş kadronun korunmasına çalışılmasıdır. Çalışılmasıdır diyorsak, sebebi, hiçbir devrimci hareketin "faaliyetsizlik"le nitelendirilen bu dönemde darbelerden uzak kalmadığını, varlığını istikrarlı bir sürekliliğe dönüştüremediğini, ikide bir yediği darbelerle göstermesindedir. Bu durum acı da olsa hareketimiz için de geçerlidir.

Bu anlamda hareketimizin içinde bulunduğu örgütsel sorunların çözümlü ertelenemeyecek bir aşamaya gelmiştir. Bazı sorunlar vardır ki, zamanında ele alınıp çözümlenemez ise, yeni sorunların kaynağı olmaya başlar. Örgütsel sorunlarımız, zamanında, merkezi düzeyde ele

alınabilseydi, veya örgüt içerisinde farklı düşüncelere saygı gösterilip var olan platform işletilebilseydi, sorunlar bu noktaya gelmez, örgütsel gelişimimiz daha olumlu ve ileri bir durumda olurdu. Muhataplarınca, sorunun, zamanında ele alınmaması, savsaklanması, sebep ne olursa olsun, en hafif deyişle sorumlu bir davranış olmaktan uzaktır.

“Fiili” önderliğimiz, yanlış tesbitlerle, 12 Eylül sonrúasonon derslerini objektif olmaktan uzak bir tutumla çıkarmaya çalışarak, “zaten biz şöyle demiştik” vs. türünden avunmalarla, proletaryanın önünde, sınıf mücadelesinin doğru önderliği yerine, gündelikçi bir mücadele yöntemini benimsemiştir. “Faaliyetsiz bir komünist grup düşünülemez” denilerek, M-L’nin genellemelerinin yerli yersiz tekrarlanmasıyla, teoride en keskin bir biçimde faaliyet savunulurken, açık olarak ortaya çıkan bir gerçek de, siyasi faaliyetin ne olduğunun yeterince anlaşılmadığının ortaya çıkmasıdır. Acı ama gerçek olan da budur. Çünkü, keskin faaliyet savunucularının yaptıklarına bakılınca, görmek isteyenler için, hayatın katı gerçekleri, kendini başka bir biçimde göstermektedir.

12 Eylül’den bu yana esas olarak merkezi düzeyde görülen ve hâlâ sürmekte olan örgütsel bunalım, 1982 “Haziran Operasyonu”ndan hemen önce yerel komitelere açılmış, ancak, bir YK’nın sorunun üzerine gitmesiyle, Eylül 1982’de kadrolar bunalımdan haberdar olmuştur. Bunalım, merkezi düzeyde, bir yıla yakın bir süredir var olmasına rağmen “Fiili görevdeki” GMK sorunu örgüte açacağı yerde, yeni tasarruflarla (üyeliklerin askıya alınması, program, tüzük, farklı ideolojik görüşler vs.) sorunun boyutlarını daha da geliştirmiştir. Oysa, baştan, sorunlar örgüte açılarak çözüm yolları aransaydı, sorunlar, olumsuz yönde değil, olumlu yönde bir gelişme gösterirdi. Var olan açmazların uç noktalara geldiği bir anda, “Fiili görevdeki” GMK’nın ön yargılarıyla birlikte kadrolar bunalımdan haberdar olunca, bunalım yeni boyutlar kazanarak gelişmiştir. Özellikle de, Haziran 1982 Operasyonunun merkezi düzeyde getirdiği panik havası ile, operasyondan sonra politikalara (geri çekilme, kadro ve benzeri) ve pratik uygulamalara yöneltilen eleştirilere karşı takınılan tutum, panik ortamında, operasyonun psikolojik etkisinin getirdiği sinirliliğin verdiği bir sektelekten başka bir şey olmamıştır. Önderlik, örgüte, gerçekleri görerek değil, duygularıyla yön vermeye çalışıyordu.

Türkiye sosyalist hareketinin örgütsel seviyesinin yetersizliği, siyasi önderliğin deney ve tecrübe eksikliği, cuntanın gelişiyile birlikte kendini bariz bir biçimde göstermiştir. Bu durum, hareketimiz tarafından doğru bir biçimde aşılacağı yerde, pratikte genel bir şaşkınlık havası hâkim olmuş, başlangıçta alınan doğru taktik kararları hayata geçirecek bir yönetici çekirdeğin eksikliği giderek kendini göstermiştir.

Yaşadığımız dönemde, örgütün merkezi önderliğini üstlenenler, ihtiraslarının getirdiği duygusallıkla liderlik “tutkusu”nun ön plana geçmesiyle, salt mevkilerinin verdiği yetkilerle örgüte önderlik etmeye çalışmışlardı. (Tüzük bu genel mantığın ürünü olsa gerek.) Bu durum da, giderek sekterliğe ve yetki mücadelesine dönüşmüştür. Var olan örgüt böylesi subjektif niyetlerine uygun biçimde yönetilmeye başlanmıştır.

Önderlik, yalnızca, bulunulan mevkiden alınan yetkiyle yapılamaz. Önderlik, yetenek, tecrübe ve bilgi işidir. Örgütün, güven duyulacak yetenekli, mütevazı ve azimli önderlerinin olması örgüte görüş açıklığı getirecek, işçi sınıfının güvenini sağlayacaktır. Her an “sağa sola savrulabilecek” durumda olan bir önderlik bunları gerçekleştiremez. Siyasi önderlikte, “kafalara çakılması gereken” en önemli şeylerden birisi de, önderliğin “savaş” kararı alması değil, “savaş”ı örgütleyebilmesidir. Pratikte, proletaryaya önderlik edebilmesidir. Yoksa, kendini “ucuz tesellilerle” önder ilan etmek, proleter sosyalist önder olmaya yetmeyecektir.

GERİ ÇEKİLME POLİTİKASI VE NASIL BİR ÖRGÜTLENME?

Cuntanın gelmesiyle birlikte şaşkına dönen Türkiye solu ne yapacağını tartışırken yediği darbelerle dağılma, panik ve parçalanma sürecine girmiş, askeri diktatörlüğe karşı mücadele yerini şaşkınlığa zevahiri kurtarma anlayışına bırakmıştır. Genel durumun etkilerinden, hareketimiz de büyük ölçüde nasibini almıştır. İlegal temelde şekillenmiş nitelikli bir örgütlenmemizin olmayışı, proletarya ile ilişkilerimizin oldukça cılız oluşu, askeri diktatörlük koşullarında mücadeleyi kesintisiz sürdürebilecek çapta bir örgütlenmemizin olmayışı en açık zaafımızdır.

Hareketimiz, 12 Eylül’le birlikte geri çekilme kararı almasına rağmen, bu karar giderek, öncelikle hareketin merkezi olmak üzere, en ileri kadroların tek tek, fiili korunması olarak ele alınmıştır. Bu ise, örgütlü ve sistemle bir plan dahilinde hayatın yönlendirilmesi değil, panik

ortamında, 1971 deneyiminin kaba pratik derslerinin de etkisiyle ilk akla gelen tedbir olmuştur.

Elbetteki amacımız, alınan birtakım tedbirleri eleştirmek ya da bu tedbirlerle politikayı yargılamak ya da aklamak değildir. 12 Eylül öncesi varlığımızı ve mevcut anlayışımızı şöyle bir hatırlarsak, bu durumun kaçınılmaz olmadığını pekâlâ söyleyebiliriz.

12 Eylül koşullarına partileşme sürecinde bir hareket olarak girmemiz; dönemin ciddi bir tahlilini yaparak, döneme uygun örgütlenme ve çalışma biçimleri geliştirerek, gidişata yön vermemiz gerekirdi. Leninist örgütlenme anlayışı, legal olanaklar ne kadar fazla olursa olsun, emperyalist dönemde, komünist partilerin illegal temelde örgütlenmesini açık bir biçimde ortaya koyar. Oysa Türkiye’de, 12 Eylül öncesinde, devrimci hareketlere yarı legal veya legal örgütlenmeler egemendi. Yukarıda, 12 Eylül döneminde devrimci hareketlerin deney ve tecrübesizliğinin açık olarak görüldüğünü söyledik. Bugün, 12 Eylül’e nasıl gelindiğine kısaca bakıldığında, bu durum daha açık bir biçimde görülecektir.

Askeri diktatörlük, 12 Eylül’de aniden ortaya çıkmamıştır. Ülkemizin ekonomik ve siyasi ortamına bağlı olarak, iki yıllık bir gelişme, cuntanın adım adım gelişini bariz bir biçimde hissettirmiştir. Emperyalizme bağımlı bir ülke olan Türkiye, 70’li yıllardaki emperyalist sistem içindeki bunalımdan daha fazla etkilenmiştir. Çarpık kapitalistleşmenin ortaya çıkardığı sorunlar, bunalım derinleştikçe, ekonomik, siyasal ve sosyal hayatın her alanında bunalımın etkileri kendini ortaya koymuştur. Buna bağlı olarak, cunta, 12 Eylül’ün yaklaşık iki sene öncesinden başlayarak “koruma ve kollama” göreviyle “milli birlik ve beraberliğini” sembolü olarak kendi sinyalini veriyordu. Sivil sıkıyönetim sonra sıkıyönetim ve uyarı mektupları cuntanın gelişim sürecinin en açık göstergeleriydi.

Acı olan, bu açık ve net gelişimi Türkiye’de ve Kürdistan’da Marksist-Leninist geçinenlerin görememesidir. Bu durumu önceden gören KURTULUŞ ise tespitlerine uygun davranma becerisini gösterememiştir. Bu durumda, proletaryanın karşısına geçip, “biz önceden görmüştük” diye kasılmak anlamsızdır; çünkü, proletarya, komünist partileri ve örgütleri söyledikleriyle değil, yaptıklarıyla yargılar. Önceden görmek yetmez, tespitlerimize uygun olarak 12 Eylül öncesinde örgüt-

lenmemize çeki düzen verebilseydik, gerekli reorganizasyonları gerçekleştirebilseydik, elbetteki geldiğimiz nokta farklı olacaktı. Bugün görev, yapamadıklarımızla “hayıflanmak” değil, eksiklikler ve hatalardan çıkarılacak dersler ışığında zamanı kazanmak, geleceğe yön vermek olmalıdır.

Hareketimiz, içerisinde bulunduğu objektif ve sübjektif duruma bağlı olarak pratikte geri çekilmeyi, önderliğin ve nitelikli kadroların tek tek korunması olarak ele almıştır. Daha önce de belirttiğimiz gibi, cuntanın saldırıları karşısında, 12 Eylül öncesindeki “devasa” güçleriyle ortalıkta savaş çıgıllıkları atan hareketlerin bir anda, peş peşe yediğı darbeler bir panik ortamı yaratmış; hareket olarak bizim de yaşadığımız ortamdan etkilenmemiz mümkün olmamış, giderek pratik durumun gidişatına uygun teoriler geliştirerek, sistemden yoksun bir şekilde İstanbul, Ankara vs. türünden şehirlere doğru bir geri çekilme, kaçış başlamıştır. Giderek Kürdistan terk edilmiştir. Cunta, Kürdistan’daki devrimci hareketleri ve ulusal demokratik mücadeleyi ezmek için hunharca saldırıya geçmiştir. Bu durum ise, Kürdistan’ın terk edilmesi için bir gerekçe olmayacağı gibi, üstelik terk edilmemesi için açık bir gerektir.

Ama artık sorun ricat taktiğinin hayata geçirilmesi değil, yangından mal kaçırma anlayışıyla ele alınmaktadır. Türkiye’nin birkaç büyük şehri doğal olarak sürekliliğı koruma merkezi olmuş, buralara getirilebilen ya da gelebilen kadrolara uygun gelişi güzel örgütlenmeler yaratılmaya çalışılmıştır.

İlk çıkan sirkülasyonlarda, geri çekilme taktiğı doğru konmakla beraber, daha sonra nesnel durumun etkileriyle, can derdine düşölmüş; nitelikli kadrolar ve önderliğin fiili korunması esprisiyle birlikte örgütlenmemiz zaafa uğratılmıştır. “Ayakta kalmak”, varlığı sürekliliğı sağlamak, pratikte beş-on kadronun korunması olarak ele alınmış, bu görünüme uygun olarak da, “sesimizin çıkmaması”nın, “hareketsizlik”in teorik açıklamaları yapılarak (!) kadrolara “hayıflanmamaları” telkin edilmeye başlanmıştır. İlk çıkan sirkülasyonlarda, önümüze görev olarak, “birtakım mevzilerin terk edilmesi” ve “eldeki mevzilerin güçlendirilmesi” giderek de “terk edilen mevzilerin ele geçirilmesi” konmuş, daha sonra örgütsel varlığımızın durumu pek iç açıcı olmayınca “eldeki güçleri savaşa sürmek” ve “terk edilen mevzileri kazanmaya çalışmak yol açabilir”⁷ teorik tesbiti yapılarak yığınlının etkileri, teorik

yazınımızda da kendini göstermiştir. Siyasal faaliyet hemen tümüyle unutulmuş; cuntanın saldırıları kafalarda, bu koşullarda faaliyet sürdürmenin olanaksızlığını şekillendirmiştir ve buna uygun olarak “hareketin sürekliliğinin korunması, onun varlığı, niteliği ve mücadelesiyle ölçülebilecek değerdedir” tesbitleriyle faaliyetssizlik resmi görüş haline getirilmiştir.

Kadroların “mali külfetinin” yüklülüğü ve GMK’nın uzun vadeli kendini korumaya alma hesapları, “herkes işe girmelidir”, “herkes kendi kendine yeterli hale gelmelidir” teorileriyle izah edilmeye çalışılmış ve “sınıf içine gitme” esprisi ile şekillendirilmiştir. Tabii ki, “sınıf içine gitme” olayı, yapılan tesbitin kenar süsü olmaktan öteye gitmemiştir. Yani, sorun kadroların siyasi faaliyette bulunmaları değil, proletaryanın örgütlenmesi değil, açlık ve sefaletten kısmen kurtulsunlar, “döneme adapte” olsunlar diye işe sokulmuş ve iş bulma, profesyonel devrimciliğin, niteliğin başlıca ölçütü haline getirilmiştir.

Böyle bir çalışma tarzının sonucu olarak, kadrolar, teori ve pratik tecrübeden uzaklaşmıştır. Sınıf içine gitmek ise bu mantıkla zaten olanaklı değildi. Çünkü, genel geçer günöbirlik tesbitlerle ve gündelik çalışmayla sınıfın örgütlenemeyeceği açıktır. Sınıfa, geçmiş tecrübelerin ışığında, nitelikli bir örgütlenme ve tutarlı bir plan ve program çerçevesinde gidilebilecektir.

Yaşadığımız sürecin herhangi bir kesitinden başlayarak, geri çekilme taktiğinin hayata geçirilmesi pek olanaklı olmamakla birlikte, örgütsel seviyemiz geliştirilebilir, yaşadığımız dönem içerisinde ciddi bir örgütlenme ile deney ve tecrübe kazanmış bir yönetici çekirdeğinin oluşması sağlanabilirdi. Elbette ki geri çekilme taktiğini hayata geçirecek nitelikte örgütlenme yoksa bu taktiğinin hayata geçip geçmediğini tartışmak, bizi bir adım ileriye götürmeyecektir. Alınan taktik kararların hayat bulması, döneme uygun mücadele biçimleriyle, sınıf mücadelesinin sürdürölmesi; illegal temelde örgütlenmiş, her an ve her şart altında mücadele edebilecek komünist bir örgütlenme ile olanaklıdır.

Bütün bunlara rağmen 12 Eylül askeri diktatörlüğünün gelmesiyle birlikte mevcut durum değerlendirmesinin ışığında, genel durumumuzun detaylı ve tutarlı bir değerlendirmesi yapılarak, yani döneme uyum gösterebilecek ve bu dönemde işçi sınıfının mücadelesine önderlik yeteneği gösterebilecek merkezi bir örgütlenme yaratılabilirdi. Sınıf bilimli işçileri saflara kazanmak, giderek sınıfa önderlik edebilmek için,

güven duyulacak nitelikte ve sağlamlıkta bir örgütlenme gereklidir. Mücadelenin gerekliliğine inanan kitlelerin, güven duyulacak bir örgüt, teorisi ve pratiğiyle önlerinde görmeleri gerekir. Yoksa önder işçilerin kazanılması pek olanaklı olmayacaktır. Çünkü, yazılanların ve söylenenlerin hayatın canlı pratiğinde doğrulandığını görmeyen kitleler, bunlara kolay inanmayacaktır. Doğru teoriler ise ancak güçlü örgütler ile hayat bulur ve maddi güç haline gelir.

Güçlü, hareketli, sınıf mücadelesine önderlik edebilecek yapıda bir siyasi örgüt, her şeyden önce, uzak görüşlü, tecrübeli Marksizm-Leninizm ile donanmış bir önderliğe ve mücadeleyi bütün koşullarda sürdürebilecek, yani uzmanlaşmış, günlük siyasi faaliyeti (ajitasyon, propaganda ve örgütlenme) yürütmeye ustalaşmış kadrolara sahip olmalıdır. Bu anlamda yeterli liderler kurmayına sahip bir örgüt, sınıfın önderliğini üstlenebilecektir. Böylesi bir örgüt anında saldırıya geçebilecek, anında geri çekilebilecek esnekliğe sahip, hantal olmayan, illegal temelde şekillenmiş ve yukarıdan aşağıya sağlam kurulmuş bir haberleşme ağına sahip olmak zorundadır. Yoksa örgüt, siyasi polisin ikide bir vurduğu darbelerden kurtulamayacaktır. Güçlü bir merkez ve merkezin etrafında örgütlenmiş güçlü yerel örgütler, örgütün ve mücadelesinin sürekliliğinin garantisi olabilir. Amatörlükten kendini kurtarmamış, günlük maişet derdine düşmüş, yerel örgütlenmelerde ve bir bütün olarak örgütte istikrarsızlığın kaynağı olacaktır. Bu bakımdan profesyoneller örgütünün, profesyonelliğin bütün kaideleri, başta merkez olmak üzere yerine getirilmelidir. Yoksa örgüt, istikrarsızlık ve dalgalanmalardan kendini kurtaramayacak, bu durum ise örgütsel gelişimin sekteye uğramasına zemin teşkil edecektir.

Kadroların her türlü baskı ve zorluk karşısında mücadele azmi canlı tutulmalı ve komünist disiplin elden bırakılmamalıdır. Ve de propaganda eksik edilmemelidir. Çünkü propagandanın eksikliği hemen kendini hissettirecek, örgütsel gevşeme ve dar pratikçilik kendini gösterecektir. Bir örgütte propaganda, ne zaman çıkacağı, nasıl olacağı belirsiz, hamasi sirkülasyonlarla değil, siyasi bir yayın organı ile yerine getirilebilir. İşte böylesi bir örgütün safları giderek sosyalist işçilerle dolacak ve bu örgüt işçi sınıfının devrimci mücadelesini kesintisiz bir şekilde yol göstericilik görevini yerine getirebilecektir. Gücümüzü ve enerjimizi kısır çekişmelere, yılların mücadelesinin ürünü olan kadroları bir kalemde saf dışı etmeye (çünkü bu devrimci mücadelenin değil,

burjuvazinin işine yarayacaktır) değil, mücadeleci ve hareketli, proletaryanın bağımsız siyasi örgütlenmesini yaratmaya harcamalıyız. Acil görev budur!

SIYASAL FAALİYET, “DOĞAL AYIKLANMA” ve BAZI TESBİTLER

Cuntanın gelişile birlikte işçi sınıfının demokratik örgütleri kapatılmış, sendikal hakları gasp edilmiş (TÜRK-İŞ cuntanın icazeti ile varlığını sürdürmekte, ama en basit sendikal hakları kullanmaktan aciz durumdadır), ekonomik krizin yükü işçi ve emekçi sınıfların sınıfına yüklenmiştir. Böyle bir ortamda, devrimci hareketin görevi, faaliyetlerini işçi sınıfı yaşamının gündelik pratik sorunlarıyla bağdaştırmaktır. İçinde yaşadığımız dönemin şartlarına uygun mücadele yöntemlerdi geliştirerek, sınıf mücadelesine önderlik etmek komünist bir örgütün niteliğinin ölçütüdür. Bugün, en acil sorun, proletaryanın bağımsız siyasi örgütünü, proletaryanın devrimci partisini yaratmaktır. Parti, fabrika hücreleri temelinde yükselecekse, işçiler arasında Marksizm-Leninizm’i yaymak, toplumsal ve ekonomik sistemin tutarlı bir açıklamasını yapmak, partileşme yolundaki bir komünist örgütün ertelenemez ve ihmal edilemez sorunlarıdır. Bu görevler ancak, sürekli ve sistemli propaganda ve propagandaya sıkı sıkıya bağlı olan ajitasyon ve örgütlenme faaliyetleri ile yerine getirilebilir.

Bugün, Türkiye’de ve Kürdistan’da, bu görevleri yerine getirdiğini hangi örgüt söyleyebilir? Söyleyemez. Çünkü, siyasal mücadele bazı cılız, arada bir yerine getirilen faaliyet girişimleriyle izah edilemez. Süreklilikte zaman zaman “biz de varız” denerek sağlanamaz! İstikrarlı bir süreklilik sadece ve sadece sınıf mücadelesini her an ve her şart altında legal ve illegal mücadele biçimlerini birleştirerek faaliyet sürdürmekle sağlanabilir. Şatafatlı sözlerle “ayaktayız”, “sürekliliği sağladık” iddialarının izahı özellikle işçi sınıfına hiç de kolay yapılamayacaktır. Çünkü proletarya, söylenen sözlere değil, canlı hayata bakar. Komünist bir örgütün hangi görevleri yerine getirmesi gerektiğini ve bu görevleri savsaklamanın ne olduğuna ilişkin, Lenin şöyle der:

“Kitleler içindeki çalışmamızı ve etkimizi daima genişletmek ve şiddetlendirmek görevimizdir. Bunu yapmayan bir sosyal demokrat, sosyal demokrat değildir. Bu sonuca ulaşmak için düzenli ve devamlı şekilde çalışmayan hiçbir grup, çevre veya kol bir sosyal demokratik örgüt olarak nitelenemez.”⁸

Bu genel doğruları sözde tekrarlamak yetmeyecektir. Pratikte, yazılanlara ve söylenenlere uygun davranış içine girmek gerekmektedir.

Bugün, hareketimiz içinde “dimdik ayaktayız” tesbiti yapılmakta ve “salt askeri diktatörlük koşullarında yıkılmamış bir hareket olmamız bile, bize doğru bir eğilim yaratacak, hareketimiz bir çekim merkezi olacaktır”⁹ denmektedir. Bu iddialı bir sav. Ama, “durgunluk”, “faali-yetsizlik” olarak niteliyorsa, sınıf bilinçli işçiler, devrimci kadrolar bu kadar saf mı ki, “çekim merkezi”ne koşacaklar? Bu duruma sınıf bilinçli işçiler gülüp geçecektir.

Geleceğe giden yolda atılacak adımlar, geçmişin deney ve tecrübelerinin ışığında atılacaktır. Proletarya partisi, sosyalist hareketle işçi sınıfı hareketinin birliğinden doğacaktır. Yani, proleter aydınların ve sosyalist işçilerin kaynaşması, safları doldurması ile yaratılacaktır.

Geçmişten ve yaşadığımız dönemden yeterli dersler çıkaramayıp, 12 Eylül’ün panik ortamında, nitelikli bir örgütlenme yaratamayışımız; örgütsel vaziyete hâkim olmak amacıyla, gelişigüzel kurallar dikte edilmesini ve kuralların giderek baskı ve tehdite dönüşmesini getirdi. Sekreterliğin kol gezdiği ortamın, teorik izahının yapılabilmesi için “doğal ayıklanma” teorisi geliştirildi. Yıllarını devrimci mücadeleye adanmış, devrime gönül vermiş komünist kadrolar, “doğal ayıklanma” teorisiyle örgütten uzaklaştırılmaya başlandı.

Örgüt içi demokrasi, eleştiri, özeleştir-i-kna yönteminin yerine, bürokratik merkeziyetçi bir işleyiş geçti. Aşağıdan yukarıya, hataları ve eksiklikleri eleştirmek, örgüt sorunlarına ortak olmaya çalışmak, rahatsızlık ve anarşi olarak nitelendirildi; bununla birlikte de örgüt platformu askıya alındı. Hataların, yeni hataları beraberinde getirmesi doğaldı. Yapılan yanlışın maddi temelini bir önceki yanlış oluşturmaktaydı.

“Bu dönem örgütümüzün için bir arınma ve ayrışma dönemi olmuştur. Özellikle tabanda bu dönemin sosyal ve psikolojik etkileriyle eski ölçüler içinde bir kısım kadro ve ileri sempatizanlar şu ya da bu biçimde ayrılmışlardır.”¹⁰ “Doğal ayıklanma” teorisinin bir başka biçimde izahatı yapılmaya çalışılıyor. Fakat bu, kolay ve basit bir açıklama olmaktan öteye gitmez. Gerçek olan ise mutlaklaştırmamak kaydıyla, kadroların yanlış bir örgütlenme ve çalışma tarzı anlayışıyla örgütten uzaklaştırılmalarıdır. Örgütsel disiplin, soyut kurallar koyarak sağlanamaz. Hele baskı ya da örgütten atma tehditleriyle hiç sağlanamaz.

Proleter sosyalist örgütlenmede disiplin, doğru bir örgütlenme ve siyasal faaliyetle sağlanıp, güçlendirilebilir.

“Önce” der Lenin, “proletarya öncüsünün sınıf bilinci ile ve onun kendini devrime adanmasıyla, onun sağlamlığı, özverisi ve kahramanlığı ile. İkincisi , çalışan insanların en geniş yığınlarıyla, başta proletarya ile aynı zamanda çalışan insanların proleter olmayan yığınlarıyla, belirli ölçüde bağ kurma, en yakın ilişkiler sürdürme ve -eğer dilererseniz- onların içinde erime yeteneğiyle, üçüncüsü bu öncü tarafından uygulanan siyasal önderliğin doğruluğuyla, geniş yığınların kendi öz deneyimleriyle görmeleri kaydıyla, siyasal strateji ve taktiklerin doğruluğuyla.” ¹¹

Lenin’den aktardığımız bu anlayış, komünist bir örgütlenmedeki disiplinin nasıl sağlanacağına ışık tutmaktadır.

DAĞINIKLIĞIN AŞILMASI, PROGRAM, TÜZÜK VE BAZI İDEOLOJİK SORUNLAR ÜZERİNE...

Yukarıda özetlemeye çalıştığımız örgütsel gelişim sürecinde, kadroların komünist kararlılıkları, azim ve fedakarlıkları ile örgütlü yapılar şu veya bu şekilde korunmuş, paniğin ve şaşkınlığın yarattığı kendiliğindenci gidiş, bir yıllık bir süreç içerisinde yer yer darbelerden uzak kalınmasının etkisiyle bir durulma göstermiştir. Takdir etmek gerekir ki, önderliğimiz, bu durulmanın etkisiyle toparlanıp, kendiliğinden gidişin önüne geçmeye çalışarak, genel durumu bilinçli bir sürece sokma girişiminde bulunmuştur.

Ne var ki, kendiliğinden gelişen sürece, bilinçli bir yön verme yerine, sanki baştan bilinçli gelişen bir sürecin, bir üst aşamaya sıçratılması olarak duruma bakılmış ve anlayışın gereği olarak da örgüt bir kaosa sokulmuştur. Somut durumun somut analizimden yola çıkarak örgütün içinde bulunduğu durum göz önüne alınarak, önce merkezden başlamak kaydıyla, dağınıklık aşılıp çalışılmamış; örgüt toparlanmaya başlanacağı yerde yeni yeni tasarruflarla açmazlar çoğaltılmıştır. Bu aşamadan itibaren tüzük, program, üyeliklerin askıya alınması, “12 Eylül Hizbi” diye adlandırılan arkadaşların tasfiyesi vb. ile, merkez içi sorunlar başlayarak gelişmiş, ancak bu durumdan örgüt, sancılarının en çok arttığı bir dönemde haberdar edilmeye çalışılmıştır.

Tüzük ve program, “fiili görevdeki” GMK’nın anlayışı ve içinde bulunulan sorunlarda, kendi mantığını doğrulayan bir tarzda ele alınarak

hazırlanmış ve örgüte dayatılmıştır.¹² Tüzük ve program bir tutarsızlıklar manzumesi olup, neye hizmet ettiği anlaşılmayan “belge”lerdir. Tüzük ve Program’a karşı, şu ya da bu biçimde, tek tek eleştiriler yöneltilmiş olsa da bu eleştirilerin kapsamı, program ve tüzüğün niteliğini açıklamaktan yoksundur.

Daha sonra, program ve tüzüğün içeriğine ilişkin eleştiriler, bir tutarsızlık gibi görünse de; bu durum tutarsızlığın değil, teorik düzeyin düşüklüğünün ve örgütsel seviyemizin ve de deney ve tecrübelerin yetersizliğinin göstergesi olarak değerlendirilmelidir.

Program, içeriği bakımından, “parti inşa dönemi”nde olan bir örgütün programı olamaz. Bir çalışma programı olduğunu söylemek de güçtür. Programda siyasi mücadele, askeri diktatörlüğe karşı, “siyasal demokrasi” için mücadeleyle sınırlanmıştır. Belirsiz de olsa, anti-oligarşik devrim nihai hedef olarak konmuştur.

Bu anlamda, bu program Kurtuluş’un politik birliğinin ifadesi olamaz. M-L’nin evrensel ilkeleri ışığında, ülkenin ve uluslararası durumun tutarlı bir analizinin temelleri atılan, bir planı içeren proletaryanın uzak ve yakın hedefleri konusunda açık ve net hedefler ve görevler koyan açıklıkta ve tutarlılıkta olur. Böyle bir program proletarya partisinin programına temel teşkil eder.

Tüzük, partinin kuruluş kongresine kadarki örgüt tüzüğü. Tüzükte, fabrika hücrelerine gerek duyulmamış. Kuruluş kongresine kadar da, bu konuda herhangi bir statü getirilmemiş. Merak ediyoruz, proletarya partisi, bu tüzüğe göre, fabrika hücreleri temelinde yükselmeyeceğine göre, hangi temelde yükselecek? Söz konusu üyelik şartlarında, bir öncü işçinin örgüte üye olması zor. Zaten tüzükte üyelik profesyonel devrimcilerle sınırlanmıştır. Halbuki Leninist örgütlenmede, önce üye olunur, daha sonra yönetici organlar, üyeler arasından çıkan yetenekli, profesyonel devrimciliğe yatkın kadroları uzmanlaştırarak profesyonelleştirirler. Bir yanda GMK’nın, örgütün en yetkili organı olarak tüm yetkileri elinde bulundurması, diğer yanda Konferans diye bir kurumun bulunması; örgütsel işleyişin demokratik merkeziyetçilik işleyişine göre yürütülmesi tam bir çelişkiler zincirini oluşturmaktadır.

Bir de demokratik merkezîyetçilikten ne anlaşıldığına bakalım: “Demokratik merkezîyetçilik her şeyi çözümleyen, soyut, kutsal bir güç değildir. Onu uygulayan insanlar, bu insanların oluşturduğu örgütün niteliği ve uygulandığı koşullar bütünü içinde bir anlam ifade eden bir örgüt ilkesidir.”¹³ Bu ne demektir? DM ilkesi, onu uygulayan kadrolara ve kadroların oluşturduğu örgütlerin niteliğine göre değişecek. Kelimenin dar anlamında, merkez komitede, yerel komitede birer örgüt olduğuna ve bu örgütleri oluşturan insanlar farklılık arzedeceği için ve de bir parti değişik örgütlerden oluşacağına göre, her örgüt için ayrı bir DM ilkesi ve bir proletarya partisinde de çok sayıda tüzük olması gerekir. Bu anlayışın gereği olarak örgütsel işleyiş, mekanik, bürokratik bir hal alır. Örgüt içinde, fikirler için mücadele, dolayısıyla askıya alınır. İlkenin yerini keyfiyet alır. Bu da tasfiyeciliği getirir. Marksist-Leninist bir örgütlenmede, en önemli şeylerden birisi, örgüt içinde bürokrasinin yaratılmamasıdır. Lenin’in bürokrasi konusundaki düşünceleri, içinde bulunduğumuz durum açısından bize pek yabancı gelemeyecektir:

“Bürokrasi işin gereklerini, birinin kendi mevkiinin çıkarlarına tabi kılması demektir.”¹⁴

“DM’nin iki temel ögesi açıklık ve seçimdir.” Doğrudur. Demokrasi ilkesinin, iki temel koşulu açıklık ve seçimdir. Ama katı bir merkezîyetçilikle ve sekte bir anlayışla bu ilkeyi bağdaştırmak olanaklı olmayacaktır ve olmamıştır. Önemli olan her genel doğruyu savunmak ise, yan yana getirmek ise, bu zaman ve mekan kavramı unutulurak olanaksızdır. Her türlü düşünce bir araya getirilip, belgeler oluşturularak bir yerlere varılamayacağı ve bunun ilkeli bir davranış olmayacağı bilinmelidir. Yoksa kat edilecek yolun proletarya açısından bir değer taşımayacağı açıktır.

Bir başka ideolojik “yenileme” ise ulusal sorun konusunda: “Belirli bir devlet içindeki ülkeler ya da uluslar için ayrı partiler söz konusu olamaz”¹⁵ denerek birlikte örgütlenme mutlaklaştırılıyor. Ayrıca programda ek Program ile ilgili bölüm tam bir kafa karışıklığı. Ezilen ulus milliyetçiliği ile “mücadele” de başarı kazanmak için (!) sosyal-şovenizmle mücadele, ezilen ulus sosyalistlerine veriliyor. Görev olarak da, milliyetçilikten “arınılacak”tır.

Ve yine, "... bu insanların siyasi görüşlerinin bütünlüklü bir değerlendirmesi bizi bu insanların tutarlı demokratlar olmadığı sonucuna götürebilir" gibi ilginç bir değerlendirme ile sosyal-şovenizme karşı mücadelenin önemi göz ardı edilerek reformistlerin sosyal şovenizmden muaf tutulması ya da "bugün en acil sorun olan, cuntaya karşı mücadelede bizi yalnız" bırakmamaları için anti-şovenist ilkedен vazgeçeceğiz! Mantık gayet açık! Üstelik "yanlış anlamaya" yer vermeyecek biçimde. Doğru tutum ise, bu mantığın en kısa sürede düzeltilmesidir. Yoksa, mantık, mantıki sonuçlarına ulaşacaktır. "Yanlış anlaşılma" vs. türünden gerekçelerle yanlışın izahatı yapılmaya çalışılmalıdır.

Ulusal soruna tutarlı yaklaşmanın yolu tutarlı bir özeleştirmeden geçecektir. Çünkü 12 Eylül'den sonra geri çekilme adına Kürdistan terk edilmiştir. İkincisi, ciddi bir örgütün, ulusal sorun gibi önemli bir sorunu gözardı edeceği yerde, bu soruna gereğince eğilmek gibi bir tutumu olmalıdır. Kürdistan'dan nasıl "geri çekildiği"nin bir değerlendirmesi bile yapılmadan basit yaklaşımlarla, sorunu geçiştirmeye çalışmak proletarya sosyalistlerinin yöntemi olamaz.

DİSK ve Barış Derneği yöneticilerini "darıltmayalım" diye pohpohlarken Kürt ulusunun kendi kaderini tayin hakkını unutmanın bedelini acı bir biçimde öderiz. "Darıltılmaması" gereken öncelikle DİSK ve Barış Derneği yöneticileri değil, Kürdistan proletaryası ve Kürt halkıdır. Şovenizme karşı mücadeleden taviz vermek ise söz konusu olamaz. Komünistler ittifaklara girerken, ilkeler üzerinde pazarlığa girmezler; ideolojik mücadeleyi de ertelemezler.

İÇİNDE BULUNULAN DURUM VE BAZI ÖNERİLER ...

Merkez içi sorunlar, örgüte sınırlı bir şekilde açıldığı zaman, sorun epeyce karmaşık bir hal almıştı. 12 Eylül'den sonra, merkezin birlik içinde sağlam diyaloglar kurarak çalıştığını, örgütün geleceği hakkında ortak tasarruflarda bulunduğu düşününler yanıldı. Merkezi düzeyde tam bir kaos hâkim olmuştur. Bazı merkez üyeleri örgütten atılıyor, bazı merkez üyeleri de kendini "özgür" ilan edebiliyordu. "Fiili görevdeki" GMK ise, sorunların üzerine doğru bir biçimde gideceği yerde, kendini aklamaya çalışarak muhatapları hakkında yıpratma ve

karalama kampanyası açmıştır. Kendisine yöneltilen eleştiriler karşısında paniğe kapılarak, kör bir öfke ile sağa sola saldırıyordu. Merkez içi sorunlara yaklaşımı nasıl yanlış ise, örgüt içi sorunlara da yaklaşımı da daha büyük yanlışları içeriyordu. Yukarıdan aşağıya yoğun bir karalama ve yıpratma kampanyasını, organların, ileri kadroların ve üyelerin tasfiye edilmesi girişimleri ile birleştirerek, kendi anlayışını meşrulaştırmaya çalışıyordu. Bu durum platformun tıkanmasına, eleştirilere karşı tahammülsüzlüğü ve beraberinde sübjektivizmi getirdi.

GMK, iki yıllık süreçte, örgütü, siyah bir perde arkasından uyarılarla yönlendirmeye çalıştı. Baskı ve tehdite dönüşen uygulamalar nedeniyle politika ve çalışma tarzındaki eksiklikleri, birçok arkadaş, sorumlusunun kişiliğinde aramaya başladı. Politikayı en iyi “uygulayan”, döneme en iyi “adapte” olan, çevreye en iyi uyum sağlayan GMK idi. (!) Söz konusu kampanya örgütsel bunalımın derinleşmesine, örgüt içi güvensizliğin gelişmesine neden oldu. Bu yöntemler, komünist bir örgütlenmede, bırakınız tek tek kadroları, önderliğin seçeceği bir yol olamaz. Önderlik, intikam duygularıyla değil, soğukkanlı bir şekilde hareketin genel çıkarları için objektif bir politika tayin etmelidir.

Ortada bir tüzük var, tüzük ilkeleri var, örgüt üyelerinin hak ve yetkilerinden bahsediliyor, ama pratikte, bu hak ve yetkileri kullanmak GMK’nın icazetine bağlı! Hak ve yetkileri kullanmak, GMK’dan farklı düşünenlere yasak, GMK’ya ve GMK’yı destekleyenlere serbest de olması bir yana her şeyi söylemek ve yapmak meşru bir hale gelmiştir. Bu bakımdan, bu dönem ilginçliğini her zaman koruyacaktır. Böyle bir ortamda ise, olmayan bir platformu kabul etmek, yapılanların meşruluğunu onaylamaktan başka bir şey olmayacaktır.

Kurtuluş örgütü, elbetteki en kısa sürede bir platform oluşturmalıydı ve de oluşturunca. Bu platforma kadar, “Fiili görevdeki” GMK’nın platformu dışında ama Kurtuluş örgütünün platformu içinde “lânetlenmişler” olarak ve “Kabe’ye yüz sürmüş müritlerin” binlerce “taşı” altında eğilmeden ve ezilmeden birbirimize sıkıca kenetlenerek örgütsel varlığımızı sürdürmeye devam ediyoruz. Bütün bu düşüncelerimiz, dedikodular ve spekülasyonlarla süslenerek idamımız için, “Fiili görevdeki” GMK’nın hazırladığı dava iddianamesinin malzemesi oldu.

Gelinen noktada örgütün birliği zaafa uğramış, güvensizlik ve dağınıklık örgüte hâkim hale gelmiştir. Bu durumun sorumluluğu, tek başına “Fiili görevdeki” GMK’ya yüklenemez. Herkes hatalarının ve eksikliklerinin hesabını vermelidir. Bizlerin “günahı”, örgütün birliğini ve bütünlüğünü savunmak olmuştur. Örgütün bütünlüğünü savunarak, var olan örgütlenmeden ayrı olmamız; bir paradoks gibi görünse de yaşadığımız süreç ve içinde bulunduğumuz durum her şeye açıklık kazandıracak niteliktedir. Görev, bir an önce merkezi platformun oluşturulması ve örgütün birliğinin sağlanması ve geleceğin kazanılmaya çalışılmasıdır. Bu ise, geçmişin, bugünün sıhhatli bir değerlendirilmesi ışığında sağlanacak ortak anlayış birliği temelinde deney ve tecrübelerin yol göstericiliğinde, geleceğin doğru kavranmasıyla olacaktır.

YAŞASIN PROLETARYA SOSYALİZMİNİN BİRLİĞİ !

Şubat 1983.

SONUÇ:

Yukarıda, var olan platformun meşruluğunu kaybetmesiyle, “Fiili görevdeki” GMK’nın tecrit politikasından dolayı bu platformdan ayrı olan yoldaşlarla, Kurtuluş örgütünün bir parçası olarak örgütlülüğümüzü sürdürdüğümüzü söylemiştim. Bu dönemde ayrılmak ve atılmak kelimeleri özel bir öneme sahip olmuşlardır. “Ayrıldılar” kelimesi “Fiili görevdeki” GMK için tutunulması gereken sihirli bir savunma aracı olarak görünmüştür.

Oysaki ayrılmak veya atılmak birer sonuçtur. Marksist-Leninistler ise, yaşanan süreci sonuçlarla değil, nedenleri ve yaşanan süreci irdeleyerek sonuçları izah etmeye çalışırlar. Bu nedenle de niye ayrıldığını kavrayabilmek için, önce yaşanan nesnel süreci iyi bir irdelenmek gerekmektedir. Örgütümüzün geçirdiği bu süreçte, eleştiri aşağıdan yukarıya bir hak olmaktan çıkmış, dozuna göre, “ayıklanma” aracına dönüşmüştür. Çünkü 12 Eylül’den sonra örgütten birçok arkadaş ayrı düşmüş, bu durum ise kolayca “doğal ayıklanma” teorisi ile izah edilivermiştir.

Tabi ki, içinde yaşadığımız döneme ayak uyduramayanların olması kaçınılmazdır, ama bu durum, örgüt olarak yaptığımız hata ve eksikliklerin gözardı edilmesini getirmemelidir. Oysaki, giderek “doğal ayıklanma” azalacağına daha da gelişerek ve genişleyerek sürmüştür. “Hizip” olayı en tipik örneklerinden biridir. Burada amacım hizibi aklamak değildir. Fakat hepimizin gördüğü bir durum vardır ki, bu da, hizip’in ayrılma ve atılma sürecinde ilerlemesi için gerekli ortamın yaratılmasında yardımcı olunulduğudur. “Hizip” ise, bu süreçte yürümekte ısrar etmiş, gerekeni yapmaktan kendini alıkoymamıştır.

“Hizip” olayından sonra “Fiili görevdeki” GMK’ya yönelik tasfiyecilik suçlamaları arkadaşları daha bir dikkate sevk etmiştir. Bizleri eleştirileri karşısında; arkadaşlar edindikleri “deney ve tecrübeler” ışığında, bizlere karşı girişilen kişilik vs. saldırılarıyla birlikte “ideolojik” saldırı da başlatmışlardır.

Bunların yanısıra bizlerden, “örgüte korkaklık yaymak” , “hizipçilik”, “örgütü dağıtmaya çalışmak” vs. türünden özeleştirici isteniyordu. Yani öyle bir suç işlemiştik ki, özrü kabahatinden büyüktü ! Belki de bu yoldaşlar, sübjektivizmin kol gezdiği ortamın etkilerinden olacak, yaptıkları suçlamaların farkında değillerdi! “Günahkâr”lar bulunmuştu! “O zaman vur abalıya!” Evet özeleştirici yapmazsan görev verilmeyeceği, GMK üyeleri de dahil hiçbir örgüt üyesi ile görüştürülmeyeceğim bildirildi. Böylece de, tecrit sürecine sokularak, siyasi karantinaya alınmış-tım. Bana yapılan suçlamaların varacağı yer açıkça belli olmakla birlikte, arkadaşlar beni atmayarak, tasfiyeci olmadıklarını göstermeye çalışırken, diğer taraftan siyasi karantinaya alarak tasfiye sürecine sokuyorlardı.

Bu noktada ise önümde iki yol vardı. Ya bütün bunlara karşılık ayrılacaktım, ya da bütün bu suçlamalara ve saldırılara rağmen işi zamana bırakacaktım. Tabii ki birileri tatmin olsun diye özeleştirici yapılarak, işlenmeyen suçlamalar kabul edilemezdi.

Bugünkü durumda rüzgâr dinmiş, yolumuz, toz dumandan kurtularak açıklığa kavuşmuştur. Bu noktada içinde bulunduğumuz durum, geçirdiğimiz sürecin detaylı ve tutarlı b.ir açıklamasını gerekli kılmaktadır. Çünkü geleceğin kazanılması, geçmişin deney ve tecrübelerinin

ışığında atılacak adımlarla olacaktır. Her zaman olduğu gibi pratik söylenenlerin ve yazılanların deney taşıdır. Yolumuzu, yaşadığımız pratiğin, M-L'nin ilkeleri doğrultusunda kavranılması aydınlatacaktır. Bu süreç acı tecrübelerle doludur. Bazıları gerçekleri önceden görür, bazıları ise kafaları gerçeklere çarpınca durumu anlarlar. Devrimciler, önceden görmek ve gördüklerine uygun davranmak zorundadırlar. Sınıf mücadelesinin katılığı ve zorluğu bunu gerektirmektedir. Çünkü, zafer kendiliğinden gelmeyecektir.

Yaşadığımız iki yıllık süreç, örgütümüzün deney ve tecrübe birikiminin açık bir göstergesi olmuştur. Bu deney ve tecrübe eksikliği yuvarıdan aşağıya şu veya bu şekilde kendini göstermiştir. Bugün, bizlerin, her türlü saldırıya ve tecrit edilme girişimlerine rağmen ayrılmakla, taktik anlamda pratik olarak yanlış davranmış olduğumuz söylenebilir. Niyetler ne olursa olsun, Kurtuluş örgütünün, niyetlere bağlı olarak geleceğinin tayin edilemeyeceği bir gerçektir. Son olarak gelişen nokta bunun en açık izahıdır. Elbetteki her örgütün gelişim sürecinde şöyle ve böyle zaaflı durumlar olacaktır. Bizlerin, yaşadığımız bu süreçte eksikliklerimizin olmadığını iddia etmek zaten doğru bir davranış olmayacaktır. Bu anlamda bu yazı, bir yanıyla yaşanan nesnel sürecin pratik ve teorik olarak değerlendirilmesi, diğer yanıyla da kendi eksikliklerimin özeleştirisi olarak ele alınmalıdır.

GMK toplantısında alınan kararlar doğrultusunda bana yapılan koşulsuz çağrıya, koşulsuz olarak katıldım. Çünkü, benim için önemli olan, örgütün birliği ve geleceğın kazanılmasıdır. Kendi iç sorunlarından başını kaldıramamış ve bu sorunlar içinde boğulan bir örgütün sınıf mücadelesine önderlik edebileceğini düşünmek, hayal olmaktan öteye gitmeyecektir. Onun için, sorunların doğru ve sağlıklı bir biçimde vakit geçirilmeden aşılması en temel görevimizdir. Kararlar doğrultusunda yapılan çağrıya ilişkin yeni sorunlar gündeme getirmeye çalışmak, özeleştirii dayatmaları yapmak; ne örgütün birliğine, ne de zedelenen güven ortamının yeniden yaratılmasına hizmet edecektir. Elbette ki herkes, yaptıklarının ve istemlerinin örgütün birliğine hizmet edeceği düşüncesindedir. Şüphesiz, tavırlar ve istemler iyi niyetin esesidir. Ama, "cehenneme giden yolun taşlarının da iyi niyetle döşendiği" unutulmamalıdır. Kazanma adına dıştalama yapmanın kolay olduğu bilinen bir gerçektir. Örgütten atmak, tecrit etmek ve sorun çıkarmak

kolay ve herkesin yapabileceği şeylerdir. Karşımızda duran görev ise, örgüte kadro kazanabilmektir. Zor olan ve yapılması gereken en önemli şeylerden birisi budur. Onun için:

“Bir yandan en değerle kadrolarımızı kavga içinde kaybederken, diğer yandan kadro meselesini önemsemeyen bir tutuma girmek asla hoş görülemez. Bizler bir bilgiçler derneğinin değil, her zaman ateş hattında olan bir hareketin insanlarıyız. En dinamik, en cesur, en bilinçli unsurlarımız ön saflarda yer almaktadır. Düşman özellikle faşist ülkelerde ilk önce bu ön saflardaki adamların peşine düşmekte, öldürmekte, hapse ve toplama kamplarına atmakta, akıl almaz işkenceler yapmaktadır. Bu durum saflarımızı durmadan yenilememizi, bir yandan eski kadrolarımızı elde tutmaya çalışırken, diğer yandan da yeni kadroları yetiştirmemizin ve eğitmemizin gerekliliğini açıkça ortaya koymaktadır.” (Dimitrov)

Bu demek değildir ki hataların ve eksikliklerin özeleştirisi yapılmasın. Hataların ve eksikliklerin kavranarak özeleştirisi yapılmalıdır. Ama kavranarak ve kavratılarak! Görev en kısa zamanda toparlanıp, yaşadığımız deneylerin ve tecrübelerin ışığında sınıf mücadelesine önderlik edebilecek bir konuma yükselmektir.

Halil S. Atay. Haziran 1983.

BUGÜN KÜRT VE TÜRK KOMÜNİSTLERİNİN ÖNÜNDEKİ TEMEL GÖREV
YENİLGİNİN ÇOK YÖNLÜ NEDENLERİNİ AÇIĞA ÇIKARMAKTIR

Şefik YARDIMCI

Hızla akıp geçen zaman "oligarşinin eşkiyaları"na gerçekleştirilen 12 Eylül darbesinden buyana ikibuçuk yılımızı aldı. İnaniılmaz acıların, alçakça ihanetlerin ve komünist direnişin en yüce örneklerinin iç içe sergilendiği bu ikibuçuk yılda, Türkiye ve Kürdistan'da devrimci siyasal örgütlenmeler çok ciddi yaralar aldılar, ağır ve çok yönlü tahribatlara uğradılar.

Devrimci yığın hareketinin gelişimine inkâr edilemez katkılarda bulunarak 1974-80 yıllarında her iki ülkede "siyasal yükseliş" in yaratıcıları olan örgütler (diğer faktörlerle beraber), ağır saldırıyı bırakınız göğüsleyip püskürtebilmeyi, örgütsel varlıklarını dahi koruyamadılar. Fedakarca sürdürülen mücadelenin en değerli ürünü yüzlerce kadro katledilip, binlercesi hapisanelerde "eritmeye" tabi tutulurken, örgütlerin etki alanından uzaklaştırılan yığınlar, sömürgeci-oligarşinin siyasi ve iktisadi saldırısına uğradılar. Siyasi saldırıların ardına gizlenmeye çalışılan iktisadi saldırı ise, yığınların yaşamında

BUGÜN KÜRT VE TÜRK KOMÜNİSTLERİNİN ÖNÜNDEKİ TEMEL GÖREV YENİLGİNİN ÇOK YÖNLÜ NEDENLERİNİ AÇIĞA ÇIKARMAKTIR

Şefik YARDIMCI

Hızla akıp geçen zaman "oligarşinin eşkiyaları"na gerçekleştirilen 12 Eylül darbesinden bu yana iki buçuk yılımızı aldı. İnaniılmaz acıların, alçakça ihanetlerin ve komünist direnişin en yüce örneklerinin iç içe sergilendiği iki buçuk yılda, Türkiye ve Kürdistan'da devrimci siyasal örgütlenmeler çok ciddi yaralar aldılar, ağır ve çok yönlü tahribatlara uğradılar.

Devrimci yığın hareketinin gelişimine inkâr edilemez katkılarda bulunarak 1974-80 yıllarında her iki ülkede "siyasal yükseliş" in yaratıcıları olan örgütler (diğer faktörlerle beraber), ağır saldırıyı bırakınız göğüsleyip püskürtebilmeyi, örgütsel varlıklarını dahi koruyamadılar. Fedakarca sürdürülen mücadelenin en değerli ürünü yüzlerce kadro katledilip, binlercesi hapisanelerde "eritmeye" tabi tutulurken, örgütlerin etki alanından uzaklaştırılan yığınlar, sömürgeci oligarşinin siyasi ve iktisadi saldırısına uğradılar. Siyasi saldırıların ardına gizlenmeye

Çalışılan iktisadi saldırı ise yığınların yaşamında tam bir yıkıma yol açtı. Azgın baskı ve propaganda koşulları oluşturulmak istenen pasifikasyon ortamına elverişli bir zemin yarattı. Aleyhlerine olan iktisadi gelişmelere, siyasi tepkiler oluşturabilme olanakları daha bir daraltılan yığınlar, sürüklendikleri pasifikasyon ortamında boğuldular ve “uykuya” daldılar. Bağından ürettiğı siyasal örgütleriyle zaten kısıtlı olan ilişkileri iyice kopan yığınlar hızla umutsuzluğa yöneldiler. Sessiz bir bekleyiş egemen oldu.

Farklı tüm görüntülerine rağmen on yıl aradan sonra bir kez daha yaşanan, tamı tamına yenilgi koşullarıydı. 1974—80 yıllarında her iki ülkede artan sınıfsal ve ulusal kıpırdanışlar bir başkaldırıya dönüşmeden bastırılmış, hızla yükselmiş olan devrimci yığın hareketinin yükseliş durmuş, hareket gerilere çekilmiştir. Boğulup parçalanmak istenen devrimci siyasal örgütlenmeler, önemli ölçüde dağıtılmış, alabildiğine etkisizleştirilmişlerdir. “Yalnız” kalan yığınlar sessizliğe, umutsuzluğa ve boyun eğmeye mahkûm olmuşlardır.

Kendi lehine bir eşitsizlik ortamında sürdürdüğü savaşın bir muharebesini daha kazanan oligarşı, on yıl aradan sonra ikinci kez düşmanın mevcut bilgi ve savaş tecrübesiyle, güçlerinin dağılımı ve düzenlenmesiyle ordusunun dayandığı güçlerin niteliğı ve kurmaylarının savaş yönetme becerisiyle, kendisiyle baş edebilmekten uzak bir görüntü yansıttığına tanık olmuştur. Ve tarihte bir kez daha tanık olmuştur ki, her iki ülke işçi ve emekçilerinin sömürgeci oligarşıye karşı giriştikleri savaşın başarısının mutlak koşulu, ancak ve ancak yukarıda sıralanan etkinliklerin güçlü, doğru ve yeterli olmasıyla mümkündür.

Eylül darbesiyle yakalandığımız “fırtına”nın ilk ve dolaysız etkilerinin yavaş yavaş ortadan kalkması ölçüsünde, cevaplatması gelecek bakımından zorunlu olan bir soru kendisini dayatıyor.

Sömürgeci—oligarşıye karşı girişilmiş savaşın bu çok önemli muharebesi niçin kaybedilmiştir? Veya kaybedilen bu muharebede niçin yaralar bu denli derin, tahribatlar bu denli ağırdır? Ayrıca bu muharebeden daha az kayıplarla çıkmak niçin mümkün olamamıştır?

Gözlerini geleceğe dikmiş olanlar açısından bu soruların önüne geçebilecek başka hiçbir soru olamaz. Geleceğe güven duymak ve umutla bakabilmek için bulunduğumuz durumun anlaşılması, gelineen noktaya niçin ve nasıl geldiğinin bilinmesi gerekir.

Yaşanılan bunca acıdan sonra bugün her iki ülkenin devrimci siyasal örgütlerinin sorunu ele alış biçimleri gelecek bakımından kaygı vericidir. Bugün birçok örgütün bünyesinde ve ayrıca saflarımızda da başka bazı sorunlar önde tutulmakta ve bu çok önemli sorun bilinçli-bilinçsiz karartılmaya çalışılmaktadır. İki buçuk yıldır aktüel kılınmaya gayret sarf edilen bazı sorunlar esasın gözden kaçırılmasına hizmet etmektedir. Ayrıca hemen herkes durumu değerlendirirken sadece kendi teorik ve siyasal saptamalarının doğruluğunu kanıtlayan bir dönem olarak ele almanın ötesinde bir yaklaşımda bulunmamaktadır.

Türkiye ve Kürdistan devrimini omuzlama arzusunda olanlar açısından mevcut yenilginin maddi, bilimsel ve çok yönlü nedenlerini araştırma görevi, bütün güçlüğüyle karşılarında bulunmaktadır. Eylül darbesiyle sonuçlanan 1974-80 “yükseliş dönemi” bugünden görülebilen, yanlışları, eksikleri ve zaaflarıyla aşılardan ilerlemek ve hedefe ulaşabilmek asla mümkün olamaz. 1974-80 “yükseliş dönemi”ne bir nokta koyan Eylül Darbesi ve karşısındaki yenilgimiz sıradan bir vaka olarak ele alınamayacağı gibi “hiçbir şey olmamış” gibi de yürünlülemeyecek yeni bir yol açmıştır. Açılan bu yeni yolda ilerleyebilmek, olup bitenleri ve nedenlerini anlamakla mümkündür. Bugün örgütlenmemiz bakımından da can alıcı sorun, daha da hızlandırılması gereken ileriye yürüyüşümüzün hedefe ulaşabilmesi için neden “tökezlediğimizi” açığa çıkarabilmektir. Bu konuda son iki buçuk yıldır yapılması gerekenlerin ne ölçüde yapılabildiği ise tartışılması gereken bir durumdur. Daha güçlü bir atılımın hazırlayıcısı olması gereken “geriye çekilme”nin geleceğe hazırlanmaktan başka bir işlevi olamazken, geleceğe hazırlanmak ise, geçmişin eleştirel ve objektif ele alınışını zorunlu kılarken, bu konuda yapabildiklerimiz oldukça düşündürücüdür.

“Fırtınanın ilk ve dolaysız etkilerinden arınabilmemiz ölçüsünde, bir yandan örgütler, oldukça derin olan yaralarını sarmaya çalışırken, Türkiye genelinde de güçlü, gizli ve her koşulda mücadele yeteneğinde bir örgüte duyulan ihtiyaç da artıyor. Uğranılan yenilginin acı sonuçları böyle bir örgütlenmenin yaratılmasının “olmazsa olmaz” bir koşul olduğunu bir kez daha kanıtıyor. Denilebilir ki, savunulan örgütün var olmaması tahribatlarımızın başlıca nedenidir. Ancak bu neden başka soruları da üretmekte ve yıllardır savunulan örgütün neden yaratılamadığı sorusuyla bizi karşı karşıya bırakmaktadır. Proletarya sosyalizminin saflarında da böyle bir örgüte duyulan ihtiyaç had safhadadır.

Oluşumundan bu yana (ki on yıla yaklaşmakta) devrimci hareketin geri bir düzeyde bulunmasını, henüz yaratılamamış Türk ve Kürt öncü işçilerinin komünist örgütünün eksikliğine bağlamış olan KURTULUŞ açısından, halen güçlü, gizli ve her koşulda mücadele yeteneğinde bir örgütün can alıcı bir sorun olarak gündeminde bulunması düşündürücüdür. Ayrıca mevcut olumsuzlukların nedenlerini sıralarken değinilen “sınıf hareketi ile sosyalist hareket çakışmamıştır” tespiti bugün halen var olan tüm olumsuzlukların başlıca nedeni olarak sunuluyorsa bu da düşündürücüdür. Acaba bu çakışma niçin sağlanamamıştır? Yoksa sınıf hareketi sosyalist hareketle birleşmesi mümkün olmayan bir özelliğe mi sahiptir? Yine siyasal bir örgütlenme olarak kamuoyuna yaptığı ilk yayınında Türkiye ve Kürdistan devriminin gerçekleşmesi bakımından “modern sanayi proletaryasına dayalı bir partinin yaratılmasının” sosyalist hareketin en temel sorunu olduğunu söyleyenler için, halen bulunduğumuz nokta izah edilmesi gereken bir görünüm arz etmektedir. Yoksa “modern sanayi proletaryası temelinde” bir örgüt yaratılması mümkün olmayan bir nesne midir? Ulaşılmaz bir zirve midir ki, yıllardan beri her geçen gün daha şiddetli bir arzuya dönüşmektedir? Hele tarihinde misli görülmemiş bir kitleliliğe ilk kez ulaşılan 1974—80 Türkiye’sinde böyle bir örgütün yaratılması niçin başa- rılamamıştır?

Şayet bir ülkede var olan iktisadi ve sosyal gelişmeler sınıf çatışmasını hızlandıracak biçimde sürüyorsa, ezilen sınıflar açısından etraflarında toparlanacak bir sınıf olarak proletarya, nicel ve nitel bir gelişin arz ediyorsa, işçiler mücadeleye atılma konusunda hiç de tutucu ve tembel olmadıklarını sayısız kereler göstermişlerse ve sosyalistleşme konusunda gelişkin bir çaba içerisinde bulunup, her türlü fedakarlığa katlanma konusunda kendilerini kanıtlamış yüzlerce binlerce devrimci kadro var ise, buna rağmen “bir şeyler” becerilemiyorsa, nedenlerini uzaklarda ve dışımızda aramaya gerek yoktur.

Geçmişe oranla çok daha geniş ve derin olan 1974-80 dönemindeki hareketin gücü, yığınların uyanışında, özellikle de İşçilerin uyanışında ve Kürt ulusal mücadelesinin silkinisinde idi. Karakteristik özelliği yaygın bir anti-faşist mücadele tarihindeki en büyük kitlesele katılım ve Kürt ulusal mücadelesinin yükselen ivmesi olan 1974-80 dönemi, Türk ve Kürt işçilerine öncü partilerini oluşturabilmeleri bakımından muazzam imkanlar sunmuştur. Yeniden ele geçirilmesi bir hayli za-

man alacak olan bu imkanlara rağmen, yüzlerce binlerce militan kadroya (ki, bu kadrolaşma giderek çok sayıda işçiyi de kapsamaktaydı) rağmen, işçilerin yaygın katılımı ve Kürt ulusal mücadelesinin yarattığı elverişli zemine rağmen sürdürülen mücadelenin daha gelişkin organizasyonlara sokulamamış olması büyük bir “şanssızlıktır”.

Eylül sonrası dönemde sürüklendiğimiz “acıklı” durumun objektif ve sübjektif nedenleri olduğu açıktır. Kuşkusuz bu olumsuz durumun aşılabilmesi, bu nedenlerin cesur ve sistemli bir biçimde irdelenmesiyle mümkün olacaktır. Sürekli ve örgütlü bir araştırma bizi düzlüğe çıkarabilir. Eylül darbesiyle sonuçlanan 1974-80 dönemine, gelecek açısından yararlanılması zorunlu olan bir siyasal dönemeç olarak da bakılabilir. Siyasal süreçte böylesine dönemeçler pek kolay çıkmadığı gibi, süreçte yer alan güçlerin bir sonraki dönemece dek, mücadeledeki rol ve etkinliklerinin ne olabileceğinin anlaşılmasına kolaylık sağlaması bakımından yararlanılabilecek kaçırılmaz bir fırsattır.

Lenin “pratiğin ölçütü ancak uzun süredir” derken, zaman geçtiği ölçüde yargının kolaylaşacağını anlatmaktadır. Elbette yaşanan sürecin en doğru biçimde kavranılıp, aydınlatılabilmesi için en yararlı ve en gerekli öge zamandır. Ne var ki 1974-80 döneminin kapanışından bu yana iki buçuk yıl geçti. Bu az bir zaman değildir. Geriye dönüp baktığımızda birçok şey net olarak görülebilmektedir. En azından birçok sorunun cevabını, bütünlüklü olmasa bile vermek mümkündür. Bugün mevcut durumumuz bakımından, griye dönüp bakıldığında, durumumuzu izah eden bazı öncüllere görebilmek hiç de zor değildir.

Ancak mevcut durum ve nedenlerinin değerlendirilmesinde başlıca iki yanlış eğilim, gelecekte umut duymamızı zorlaştırmaktadır.

Birincisi, Eylül darbesinin etkilerinden en az nasiplenene bir örgüt olmamız (ki bu da mutlaka tartışılması gereken ve gerçeği bütün yanlışlarıyla izah etmeyen bir saptamadır) dolayısıyla olsa gerek, yenilgi kavramına pek fazla itibar edilmemekte, bu sıfatla sadece dışımızdaki hareketler liyakatlandırılmaktadır.

Hoş, sorun, bu kavrama itibar edip etmeme de değildir. Orta yerde, hemen herkesin kesin hemfikir olduğu “acıklı” bir durum varsa, buna siyasi literatürde uygun bir ad bulmak hiç de zor değildir. Var olan yenilgi veya “acıklı” duruma rağmen hareketimizin durumu abartılarak, “60 yıllık gelenekleri altüst ediyoruz”den söz açılarak, “tek alternatif ve

çekim merkezi" haline gelişimizden bahsedilmektedir. "Ayakta dimdik kalışımız" , izlediğimiz doğru politikaya bağlanarak, "çizdiğimiz sağlam, tutarlı rota ve kullandığımız inisiyatif, Türkiye'de sosyalizmin en temel ve acil sorunlarının çözümünde belirleyici olmuştur..." denilmektedir.

Acaba bu muğlak ifadeyle, Türkiye ve Kürdistan devriminin en temel ve acil sorunu partileşmektir, tespitini örgütümüz açısından bu sorunun çözüldüğü mü anlatılmak istenmektedir? Yoksa Türkiye sosyalizminin en temel ve acil sorunlarının çözümünde belirleyici olmak ne demek?

Oysa iki şeyi birbirine karıştırmaktan şiddetle kaçınmalıyız. Olup bitenlerle olmasını istediklerimiz çoğu kez birbirinden farklıdır. İkisinin karıştırılması halinde "kendi söyler, kendi dinler" olmaktan kurtulamayız. Süslü sözlerle "bugünkü yenilgilerin acısını gelecekteki zaferlerin kazanımı ile avutan" değil, gelecekteki zaferin, bugünkü yenilginin nedenlerinin bulunup aşılması halinde ancak kazanılabileceğinin bilincinde olmalıyız.

İkincisi, yenilginin veya "acıklı" durumun çok yönlü nedenleri araştırılmadığı gibi, yenilgide, objektif unsurların rolleri önde tutulmaya gayret sarf edilmektedir .

Birbirlerini etkileyen ve karıştırılmaması gereken objektif ve sübjektif unsurların yenilgideki rolleri, doğru saptanmalıdır. Birisinin abartılması veya küçümsenmesi, gerekli derslerin çıkartılmasını engeller. Somutun bütünlüklü kavranılması için birbirlerini de etkileyen bu unsurların hangi tür etkiler yarattığını, somutun oluşumundaki rollerini doğru saptamalıyız.

Yenilginin ele alındığı genel yaklaşımlarda objektif unsurlar hep önde tutulurken, sübjektif unsurlar ya küçümsenmekte ya da ele alınmaktan kaçınılmaktadır: "Sosyalist hareketin bütün çabalarımıza rağmen giderilmeyen dağınıklığı, sınıf hareketiyle sosyalist hareketin ayrı kanallarda seyrediyor olması, proletarya partisinin yaratılamamış olması...hep önde tutulmak istenen nedenler olmakta, bu saptamaların ürettiği soruların öne çıkartılmak gerektiği görmemezlikten gelinmektedir. Sınıf hareketiyle sosyalist hareket niçin ayrı kanallarda seyrediyor, parti niçin yaratılamıyor? Bütün bu sorular ise kendimizle ilgili tar-

tışmaları öne çıkarmaktadır. Hangi tür eksikliklerimiz vardır ki, olması gerekenleri bir türlü becerememekteyiz? Eksikliklerimiz nelerden başlamaktadır? Saygıya değer bir örgüt olabilmenin yolu yenilginin dış etkenlerinin yanında, hazırlayıcısı olan eksikliklerimizin zeline cesaretle gidebilmekten geçer.

12 Eylül yenilgisiyle sonuçlanan dönemin başlıca zaaflarından biri ya da başlıca zayıflığı, siyasi önderlerinin yeterli bilinç ve inisiyatiften yoksun olmalarıdır. KURTULUŞ örgütlenmesi bakımından da sorun aynıdır. Önderliğin yeterli bilinç ve inisiyatiften uzak olması, içerisinde bulunduğumuz “acıklı” durumun önemli bir nedenidir. Hareketimiz ona önderlik edecek ve onu koordine edecek bir önderlikten yoksun olduğu için başarısızlığa uğramıştır. Son derece büyük bir hızla gelişen hareketin gelişimine ayak uyduramayan, yapılanışı ve anlayışı bakımından gelişmeleri kucaklayabilecek atılımları gerçekleştiremeyen önderliğin, durumun olumsuzluğundaki payı pek büyüktür. Hele Eylül sonrası dönemde izlediği politika ve tutumla, telafisi mümkün olmayan kayıplara yol açtığı gibi, örgütlenmemizi parçalanmanın ve bölünmenin eşiğine getirmiş olması, onun başarısızlıktaki payını artırmaktadır. Örgütsel yapılanışı bakımından zaaf, anlayışı bakımından yanlışlarla yüklü Kurtuluş önderliği 1974-80 döneminde, örgütsel çalışmaların daha mükemmel organizasyonlara sokulmasını sağlayamadığı gibi son iki buçuk yılda izlediği politika ve tutumla onarılmaz hatalara sürüklenerek yaraların derin, kayıpların büyük olmasının başlıca yaratıcısı olmuştur.

Kısaca Eylül sonrası dönemde sürüklendiğimiz ve “acıklı” olarak adlandırılan durumumuzun oluşumunda çeşitli faktörlerin yanında, önderliğin rolü mutlak tartışılması gereken bir öneme sahiptir. Önderlik örgütsel yapılanışı ve anlayışı bakımından, oluşumu ve gelişimi açısından ele alınıp tartışılmalıdır.

HAREKETİMİZ ONA ÖNDERLİK EDECEK VE ONU KOORDİNE EDECEK BİR ÖNDERLİKTEN YOKSUN OLDUĞU İÇİN BAŞARISIZLIĞA UĞRADI

1974-80 döneminin ilk yıllarında, son derece orijinal koşullarda üreyen hemen tüm örgütlerin siyasi önderleri de, yine hemen" tümüyle bir önceki dönemden' kalmış unsurlardı. Zaten dönemin orijinalitesi itibarıyla, sadece “eski” olabilmek bile taraf toplamaya elverişliydi. Şu veya

bu iddiayla ortaya çıkan ve söylediklerini bir dergide yansıtmayı becerebilen hemen herkes bir gurup oluşturmuştu.

Siyaset arenasında boy gösteren irili ufaklı gurupların kabarık sayısı döneme ilginç bir özellik kazandırıyordu. İç ve dış siyasal konjonktür yoğun bir politikleşmeye yol açarken, oluşturulan gurupların örgütlenme ihtiyaçları da o oranda artıyordu. Toplumun bütün kesimleri hızla politikaya "dalarken" sömürge Kürdistan'da ulusal kırırdanışlar, dönemin en özgün yanlarından biri olarak siyaset arenasına ağırlığını koyuyordu. Hareket hızla büyümekte, örgütlere katılın hızla artmaktaydı.

Siyasi önderler oldukça güç durumdadırlar. Bir seslenilen yerden on ses yükselmekte, bir girilen yerden yüz çıkılmaktadır. Hareket halindeki insanların sayısı azar azar artarken harekete geçirilmesi gerekenler inanılmaz derecede çoğalmaktadır. Toplumu derinden sarsan uyanış, kitlesel bir katılım kazanmakta, gösterilere ve direnişlere dönüşmektedir. Tarihindeki en büyük kitleselliğe ulaşan hareket, ileriye atılmaya hazırlanan işçilerin katılımıyla daha da büyümekte, işçiler yaygın grev, direniş ve gösterilerle gelişen yığın hareketine damgalarını basmaya aday olduklarını göstermektedirler. Tarihindeki en büyük grev dalgasıyla yüz yüze kalan oligarşi, işçilerin direniş ve dev gösterilerinden ürküntü duymaktadır.

İşçiler ileri atılmak için kendilerine yöneltilen hiçbir daveti reddetmemekte, devrimcileri kendileriyle ilgilenmeye adeta zorlamaktadırlar. Bu arada "Doğu ve Güneydoğu Anadolu bölgesinden" dehşet verici bir ses yükselmekte, toplumun politikleşmesine yeni bir boyut kazandırmaktadır. Yaklaşık 45 yıldan bu yana suskun ve sessiz bir bekleyiş içinde olan Kürt ulusal hareketi, bu kez "değişik" bir biçimde ortaya çıkmaktadır. Varlığı unutturulmaya çalışılan bir halk daldığı uykusundan uyanmakta, ulusal boyunduruğu parçalamak için ileri atılarak Türkiye proletaryasına, oligarşiye karşı mücadelesinde en büyük ve en gerekli müttefiki olduğunu haykırmaktadır.

Kimi örgütlerin siyasi önderleri ise gelişmelere katkılarını bilinçli-bilinçsiz abartmakta, tüm olup bitenleri kendi marifetleri sanmakta, dolayısıyla da gelecekteki muhtemel tehlikelere karşı gerekli "korunaklara" yönelememektedirler. Büyüyen hareket kendisini kucaklayacak güçlü örgütleri gerekli kılarken, siyasi önderler örgütlerin gerçekten

güçlenmesine yol açacak atılımları yapamamaktadırlar. Leninist örgütlenmenin merkeziyetçi olması gerekti doğrusu, tek taraflı kavranmakta, demokrasi unsurlarının üzerinde yükselen bir merkeziyetçiliğin, Leninist örgütün esasını oluşturduğu düşünülmemektedir. Örgütler bünyesinde demokratik işlerliği güven altına alabilecek mekanizmalara başvurulmadan, demokratik merkeziyetçiliğin erdemlerinden söz edilmektedir.

Türkiye toplumsal hareketliliği 5-6 yıl gibi kısa sürede baş döndürücü bir gelişme kaydetmiş ve düzen güçlerini oldukça tedirgin etmiştir. Ancak ne var ki, bu gelişmeyi güven altına alabilecek bir örgütsel güçlenme sağlanamadığı için, hareketin büyümesi, karşılaşılan saldırıda, kayıpların da büyük olmasına yol açmıştır.

Var olan hareketliliği bütünüyle kucaklamaya hazır olmadıklarının bilincinde olanlar ise girişilmesi gereken hazırlıklar konusunda "hantal"dır". Korunaksız, kalabalık ve şişkin örgütlerin gelecekte muhtemel başlarına gelebilecek felaketler konusunda uyarıcıdırlar ama uyarılarından kendileri de yeterince nasiplenememekte, çoğu kez karşı oldukları anlayışın uygulayıcısı olmaktadır. Kısaca başkalarında görülebilen eksiklikler, doğru davranmaya yetmemektedir. Hızla büyüyen hareket daha büyük bir hızla örgütlenilerek ancak kucaklanabilecekken, örgütlenme konusunda yavaş ve ürkek adımlar ancak atılabilmektedir. Her ne kadar örgüt ve örgütlenme üzerinde sık durulmaktaysa ve gündemdeki yeri sürekli korunmaktaysa da. Bu alanda var olan hareketliliğe uygun pratik adımlar atılamamaktadır. Siyasi önderlik sarsılmaz bir kararlılıkla girişmesi gereken atılımlara sanki karşı durmaktadır.

Lenin "Tüm sorunların içinde en önemli yerin örgütlenme sorununa ayrılması nedensiz değildir. Bu, uğrunda savaşmamız gereken bir şeydir. Metanetle ve kararlılıkla elimizdeki her aracı kullanarak savaşmalıyız. Uzun süreli eğitim ve yeniden eğitimden başka bu konuda yapabileceğimiz bir şey yoktur" derken, örgüt yaratabilmemiz için ne yapmamız ve nasıl yapmamız gerektiğini belirtmektedir. Oysa bu söylenenler sanki yapılmaması gerekenler olarak anlaşılmakta, örgütün yaratılması uğruna girişilmesi gereken savaş ise yanlış yöntemlerle sürdürülmektedir. Siyasi önderler bu konuda yapılabilecek tek şey olan "uzun süreli eğitim ve yeniden eğitim" konusunda ise oldukça tu-

tucu ve tembel davranmaktalar, kendilerini ve örgütü bundan muaf düşünmektedirler. Yapılabilecek tek şey olan “uzun süreli eğitim ve yeniden eğitim” yeterince yapılmamakta ve gelişen hareketi daha ileri fırlatacak örgüt de ortaya çıkamamaktadır.

Tüm örgütler hızla hareketin gerisine sürüklenmekte, önderlik ise ağır ve hantal çalışma alışkanlığını sürdürmektedir. Zaman zaman birçok konuda tabanın gerisinde tutum ve davranışlara girilmiş olması bile önderlik için uyarıcı olamamaktadır.

Zaman ilerlemekte, oligarşinin azgın saldırı günleri yaklaşmaktadır. İlişkiler yaygınlaşmış, hareket büyümüş, daha mükemmel işleyen bir mekanizmaya gereksinim de artmıştır. Düzenle bağlarını koparmaya ve mücadelenin orta yerine atılmaya hazır çok sayıda işçiye de kapsayan militan, kendilerine daha fazla “ilgi” gösterilmesini istemektedir. Oysa önderlik kendi gelişimine de hizmet edecek ilişki biçimlerinin bulunmasında tutucudur ve güçlük çekmektedir. İlerleyen zaman artık “merkezin şimdiye kadar olduğu gibi öğüt vermek, ikna etmek ve tartışmayla kalmaması”nı zorunlu kılmaktadır. “Orkestrayı gerçekten yönetebilmesi”ni zorlamaktadır. Ama önderlik açısından değişen bir şey yoktur. Dönemin başında sürdürdüğü çalışma alışkanlıklarını devam ettirmekte, yeni ve gerekli alışkanlıklar edinme konusunda hiç de atıl-gan gözükmemektedir.

Nihayet beklenen gün gelir. Türkiye ve Kürdistan’daki sınıfsal ve ulusal mücadelenin gelişiminden oldukça tedirgin olan oligarşi, uluslararası koşulların da elverişliliği içerisinde “eşkıyalarını” sokağa sar-lar. Mükemmel bir zamanlama ile gerçekleştirilen darbeye azgın saldırı günleri başlar. Devrimci yığın hareketini bastırmak ve devrimci örgütleri boğup, parçalamak için oligarşi tarihinin en sert ve organize saldırısına girişir.

Gerçekleştirilen darbeye karşı açık bir mücadeleye girişebilme olanakları başından tükenmiş olan devrimci örgütler şaşkın, güçsüz ve çaresizdirler. Belirli bir sistem ve sırada örgütlere saldıran oligarşi umduğundan daha büyük bir hızla ilerler. Çok kısa bir sürede birçok örgüt bu saldırıdan ağır bir biçimde nasiplenir. Kimileri tümüyle, kimileri ise kısmen yönetim kadrolarını hemen yitirir. Başsız kalan kesimler ya kalabalık gruplar halinde yakalanır, ya kaçar ya da dağılırlar. Oligarşinin son derece sert, acımasız tedbirleri ve etkili propagandası yönetim kadrolarını yitirmiş, hiçbir karşı propagandayla beslenmeyen insanlar

açısından paniğe yol açar. Bu panik içerisinde sağlıklı tedbirler alınmaz ve kayıplar büyür.

Kurtuluş örgütü açısından ise durum benzer özellikler arz etmekle beraber, kısmi farklılıklar gösterir. Önderlik tarafından, uğranılan saldırının niteliği ve saldıranların gücü değerlendirilir. Açık bir mücadeleye girişebilme olanaklarının mevcut olmadığı görülür. Bütünüyle yeraltı çalışmalarının egemen olacağı bir döneme sürüklendiğimiz farzedilir... "Ünlü" geriye çekilme taktiği ile örgütün varlığı ve sürekliliği güvence altına alınmaya çalışılır!

Ancak, uğranılan saldırının anlık bir saldırı olmadığı, uzun süreli, sistemli ve çok yönlü etkiler yaratabilecek bir saldırı olduğu görülemez. "Korunma" kavramının fiziki korunmayla sınırlı olmadığı "başka" unsurlar da içerebileceği hesap edilemez. Ve zaman geçtikçe bu "başka" unsurların korunmaya daha muhtaç bir hale gelebileceği fark edilemez. Ayrıca örgütün korunmasının 5-10 kişinin korunması olmadığı gibi, ilk korunması zorunlu olan o 5-10 kişinin de gerçekten korunabilmeleri için daha çok sayıda insanın korunmasının hedeflenmesi gerektiği düşünülemez. "Az sayıdaki" insanla, "çok sayıdaki" insanların ilişkilerini kesmeye çalışarak, o "az sayıdaki" insanın etkisizleştirilmesini sağlamak egemen sınıfların zaten izlemek istedikleri yoldur. "Az sayıdaki" insan, "çok sayıdaki" insanlarla ilişkilerini sürdürebilirlerse ancak güven altında olabilirler.

Düşmana karşı girişilmiş savaşta, zaman zaman başvurmak zorunda olabileceğimiz "geriye çekilme taktiği" belli bir amaca yönelik değilse, kendi başına bir anlam ifade etmez. Amaçsız, sistemsiz ve plansız bir geriye çekilme ancak kayıpların büyümesine yol açabilir. Geriye çekilmeden amaç, daha güçlü bir atılımın hazırlayıcısı olabilmektir. Bunun dışında başka bir işlevi olamaz.

Önderlik, örgütün varlığını ve sürekliliğini sağlamak bakımından geriye çekilme taktiğini formüle etmektedir. Ancak bu formülasyonun, gerçek anlamda hayat bulabilmesi için yapılması lazım gelen faaliyetler konusunda hiç de yeterli değildir. Atılması lazım gelen adımın tesbiti hiç de yeterli değil, nasıl atılması gerektiğini açığa çıkarmak önemlidir. Lenin demektedir ki: "... Bu sorun hangi yolu seçmemiz gerektiği sorunu değil, bilinen yolda hangi pratik adımları atmamız gerektiği ve bu adımları nasıl atacağımız sorunudur. Bu da, pratik çalışmanın is-

temi ve planı sorundur. Ve kabul edilmelidir ki, pratik faaliyette bulunan bir parti için temel sorun olan mücadelenin niteliği ve yöntemleri sorununu henüz çözmüş değiliz, bu durum da hala ortaya acıklı ideolojik tutarsızlık ve yalpalama çıkaran ciddi görüş ayrılıklarına yol açmaktadır.”

Önderlik, bu taktiğin icra edilebilmesi bakımından “siyasi faaliyetin durdurulması” talihsiz kararını almış, “herkesin başının çaresine bakması” yollu direktifler yaymıştır. “Kitleler arasında bir mücadele ve ajitasyon örgütünün – genellikle, sürekli ve mutlak- gerekliliği” (Lenin) ilkesini ayaklar altına alan bu tutumuyla önderlik, örgütsel güvensizliğin ve dağılmanın yaratıcısı olmuştur.

Önderliğin hemen bütünüyle yurt dışına çıkartılması kararı ise büyük bir zaaf olmuş, önderlik fonksiyonlarıyla bağdaşmayan bu tutum örgüt içi çatışmaları hızlandırdığı gibi, kendilerinden en fazla yararlanılabilecek bir dönemde örgütün “başsız” kalmasına yol açmıştır.---

Ülkede görevi devralanlar ise, devraldıkları “mirası” hovardaca kullanmışlar, “örgütsel işleyiş” adına mekanikliğe ve bürokratizme “örgüt disiplini” adına baskı ve tehdite, “örgütsel inşa” adına yıkıma ve tasfiyeciliğe, “ideolojiyi gözden geçirme” adına ise ideolojik sapmaya sürüklenmişlerdir. Eleştiriye tahammülsüzlük ve eleştiricilere “yan gözle” bakma gelişmiş, hiçbir uyarıya ve öneriye itibar edilmez bir tutum içine girilmiştir. Örgüt içi huzursuzluklar artmış, “problemlilerin” sayısı fazlalaşmıştır. Bütün bu huzursuzlukların ve “problemlilerin” ele alınışı ve değerlendirilişi ise ilkel ve “kolay” bir ele alış olmuş, çözümü konusunda da kaçınılmaz olarak yanlış adımlar atılmıştır. Giderek tüm bir örgütü karşısına almasına rağmen yönetim, bu karşı çıkışı “yeniye tepki” olarak değerlendirmiş, kendisi de karşı tepkiler oluşturarak, yeniye egemen kılabilmenin “uğraşına” girmiştir. “Döneme uyum sağlamamış... Ak koyun kara koyun böyle dönemde belli olur... Kaçmaya çalışıyor... kariyerist... korkak...” yakıştırmaları “problemlilerin” değerlendirilişinde temel motifler olmuş, var olan huzursuzlukların ortaya çıkmasında kendi tutum ve davranışlarının hiçbir rolünün olabileceği kabul edilmemiştir... Ortaya “acıklı ideolojik tutarsızlıklar” çıkmakta, siyasal çatışmalara neden olacak ciddi görüş ayrılıkları oluşmaktadır. Var olan bu çatışma ve ayrılıklar ise bastırılmaya çalışılmakta “tartışmaların dondurulması” ve “yasaklanması” kararları alınmaktadır.

Bu arada, "korunma" gerekçesiyle yurt dışına çıkan önderler ise sürüklendikleri atalet ortamının rehaveti içinde sadece beklemektedirler. Ülkeyle sağlıklı hiçbir ilişkisi mevcut değilken, şu veya bu gerekçeyle ilişki kurulması gayreti içinde de değildirler. Örgütün sürüklendiği huzursuzluklar konusunda kıllarını kıpırdatmaya niyetleri yoktur. Bulundukları koşullara tam anlamıyla boyun eğmişlerdir. Hemen hiçbir şey onları harekete geçirmeye yetmemektedir. Bulduğumuz olumsuz durumu, siyasal ve örgüt çatışmaları tehlikeli bulanların içeriye "müdahale" önerilerine karşı ise sadece "itidal" tavsiye edilmektedir. Ülkedeki yönetimin bazı uygulamaları kendilerini de kapsayacak biçimde geliştiğinde ise, içerdeki birçok şeye karşı olduklarını beyan etmekte ancak, halen harekete geçememektedirler.

Geleceğe hazırlanma konusunda yaptıkları ise kocaman bir hiçtir. Ülkedeki yönetimin kendilerinden biri için ihraç kararı almış olması bile, içerdeki yanlışların nasıl bir ivme kazandığı konusunda uyarıcı olamaz. Birbirinden ilişkisiz biçimde çeşitli ülkelere dağılmış, bu "dağınıklığın zirvesindeki" önderler, içerde olup bitenlere karşı oldukları noktalarda ise hiç de kararlı ve tutarlı olmadıklarının örneklerini sık sunmaktadır. Bir taraftan olup bitenlere karşı olmaktan, 'fişek gibi' harekete geçmek gerektiğinden ... söz edilmekte, diğer taraftan içerdeki arkadaşları daha da coşturan ve fütursuzlaştıran mesajlar iletilerek "kendilerini her konuda desteklemekten" bahsedilmekte, "ne yaparlarsa, ne ederlerse" kendilerine "açık bonolar" sunulmaktadır.

Dışardan aldıkları güçle her türlü problemin üstüne cesaretle giden içerdeki yönetim, "temizlenmiş gül bahçesinde" yepyeni bir örgütün yaratılmasından övünç duymakta, kendilerini parti olarak ilan etmeye hazırlanmaktadır. Hem ulusal sorunun hem de kadın sorununun ele alınışı bakımından utanç verici bir belge olarak programlar ve tüzükler hazırlanmakta, yapılan propagandayla yönetimin müthiş başarılarından söz edilmektedir.

Ulusal sorun ve kadın sorunu Marksizm'in iki temel uğraşı olmasına rağmen, kadın sorununa programında hiç yer vermeyen, ulusal sorunu da unutup, sonradan ek olarak programına sıkıştıran o, "60 yıllık gelenekleri altüst etmiş" örgüt, müthiş işler başardığına inanmakta ve herkesin de inanmasını istemektedir. Sanki Kürt Ulusal sorununun 60 yıldan bu yana Türkiye sosyalistlerinin gündeminde. "ek" sorun olarak ancak yer alabilmiş olması, o alt üst edilmesi gereken geleneklerin

içerisinde baş köşeyi işgal etmezmiş gibi, hem programında bu geleneğin sadık koruyucusu olmakta, hem de “60 yıllık gelenekleri alt üst ettik” denilmekte, yine programında kadın sorununu ikinci sınıf olarak ele alan kötü bir geleneğin koruyucusu olmakta ve gelenekler alt üst edilmekten dem vurulmakta, bütün bunlara da herkesin inanması beklenilmektedir. Ayrıca, ulusal sorunun merkezi bir örgütün programında “ek” olarak ele alınamaz olduğu temel bir sorun olarak ele alınması gerektiği bilinmemekte, “ek program” kavramının literatürde kimlere ait olduğu kestirilememektedir. Yerel örgüte ait olan “ek” kavramına sahip çıkarak, programında ulusal sorun “ek” soruna dönüştürülmekte, cehaletin bir yansıması olan bu yaklaşımla da, Türkiye sosyalistlerinin hangi geleneği ile ilişkilerin canlı tutulduğu yeterince açığa çıkmaktadır.

İçeride yönetim anlattıklarına o denli inanmaktadır ki, anlatılanları şüpheyle karşılayanlara “yan gözle” bakmakta ve hemen o ünlü yakıştırmalarından biriyle liyakatlandırmaktadır. Başarılarından (!) aldığı cesaretle “şüphecilere, problemlilere” müeyyideler uygulamaya yönelen yönetim, “örgüt üyeliklerinin askıya alınması” kararını alarak tüm bir örgüte “müeyyide” uygular hale gelmektedir. Dünya siyaset tarihinde eşine rastlanmaz bir tutumla bu son derece talihsiz kararı alan yönetim bu tutumuyla, kendisini “örgütün sahibi” sanan bir anlayışın kötü bir kopyacısı olmaktadır. Dönemin, merkeziyetçiliğin öne çıktığı koşullar içerdiği belirlemesine dört elle sarılan yönetim, giderek tam bir “örgüt = merkez” anlayışına ulaşmakta, “her şeyi ama her şeyi ben belirlerim” diyerek, tüm bir örgütün üyeliklerini askıya almakta, daha sonra uygun bir zamanda yeniden örgüte üyeler olarak yepyeni bir örgütün oluşturulmasından övgüyle söz etmektedir. “Nihayet sınırları belli bir örgüt haline geldik” iddiasındaki yönetim kendi dışında çizilmiş sınırları bir kalemde silip atmış, daha sonra hazırladığı program ve tüzükle yeni sınırlar oluşturarak bunları kabul edenlerden “sınırları belli bir örgüt” oluşturmuştur. Ve bıkıp usanmadan bunun propagandasını yaparak pek büyük bir iş başardığını anlatmaktadır.

Elbette “örgütün çalışması için amaçlarını formüle eden, yapısını ve bu yapı içerisinde ilişkileri belirleyen, kuralları ve örgütün bu amaçlar ve kurallar çerçevesinde işleyip işlemediğine bakan bir kontrol mekanizmasına gerek vardır. Parti örgütünde bunlar program ve tüzüktür. Tüzük partinin anayasasıdır. Program ise kılavuzudur”. Ancak bir örgütün yol gösterici kılavuzu olması bakımından programı ve anaya-

sası olması bakımından tüzüğü ne kadar önemli ve gerekliyse, hazırlanması bakımından doğru bir yol, izlenmesinin önemi ve gerekliliği de o denli büyüktür.

Bir kez örgütümüzün amaçlarını formüle edemeyen bir kılavuz olarak program, örgütümüzün yapısı ve bu yapı içerisindeki ilişkilere ters kurallar olarak tüzük kabul edilemez bir durumdadır. Ayrıca ancak örgütlerin kuruluş aşamalarında merkez tarafından hazırlanması hoşgörüyü karşılanabilir olan program ve tüzüğün yenilenmesi, değiştirilmesi ve geliştirilmesi gerektiğinde, bunun için gerekli olan merciler örgütlerin kongreleri ve konferanslarıdır. Yıllardır bunlara başvurma zahmetine katlanmadan varlığını sürdüren anlayışların, örgüt içi düzenlemelerin gerekli olduğu aşamalarda yeni tüzük ve program oluşturmalarının demokrasi anlayışıyla bağdaşan bir yanı da yoktur.

Türkiye ve Kürdistan'da devrimci siyasal örgütlenmesinin ağır ve çok yönlü etkilenmelere maruz kaldığı Eylül Darbesinden bu yana geçen iki buçuk yılda örgütümüz bünyesinde, "pek şey olmuş, pek çok şey değişmiştir". Her ne kadar belirli bir kesim olup bitenleri başarılı bir dönemin sonuçları olarak sunmaya çalışıyorsa da, olup bitenlerin olumsuzluk içeren öğeler taşıdığı ve bunların üzerinde durulması gerektiği açıktır. "Türkiye'de sosyalizmin temel ve acil sorunlarının çözümünde belirleyici olmak ... 60 yıllık gelenekleri alt üst etmek... tek alternatif ve çekim merkezi haline gelmek... herkesin yıkıldığı yerde ayakta kalmaz... sınırları belli yepyeni bir örgüt yaratmak..." süslü cümleleri örgütsel gerçeğimizi bütün yanlarıyla izah etmekten uzak belirlemeler olduğu gibi, gerçeğin bütünüyle kavranılmasının önünde engeldir.

Örgütümüzün amaçlarını formüle etmekten uzak program ve yapısını ve yapı içerisindeki ilişkileri yansıtmayan tüzükle, Türkiye'de sosyalizmin acil ve temel sorunlarının çözümünde belirleyici olmak mümkün olmadığı gibi, 60 yıllık geleneklerin nasıl alt üst edildiği de açıktır. Bugünkü örgütsel yapılanışımız ve sorunlarımızla tek alternatif ve çekim merkezi olmaktan söz etmek ise hafifiktir. Herkesin yıkıldığı yerde ayakta kalmak saptaması ise, kendimizi yanlış güçlerle kıyaslama eksik anlayışının bir devamıdır ve gerçeği de yansıtmamaktadır. Bizim nelerin pahasına ayakta kaldığımız ve "yepyeni bir örgüt yaratmak" için, nasıl bir örgütü yıktığımız ise oldukça önemlidir. Tüm devrimci

siyasal örgütler açısından son iki buçuk yılda uğranılan en büyük kayıp; 1974-80 döneminde her iki ülkede işçi ve emekçi yığınlarda yaratılmış olan umudun yıkılmasıdır. Yıkılan bu umutlara rağmen bugün tek alternatif ve çekim merkezi haline geldiğimizden söz etmek bilinçli bir yaklaşım değilse eğer, yanıltıcı bir ajitasyon sloganı olmaktan öte bir anlam taşımaz.

Bu umudun yaratılmasında önemli bir rolü olan devrimci örgütler açısından hapishaneleri dolduran ve ayrıca çeşitli nedenlerle örgütlerinden kopan ve süratle bağımsızlaşan kadrolarının dışında, örgüt içi huzursuzluklar, ideolojik ve örgütsel çatışmalar başlıca sorun olarak karşılarında durmaktadır. Bu sorunların yaratılmasında ve çözümünde doğru bir yol ve yöntemin izlenmesi geleceğe umutla bakabilmenin tek güvencesidir. Örgütsel bünyemizde de kendisini hissettiren bu sorunların ele alınışında bugüne kadar doğru yöntemler kullanıldığını söylemek zordur.

Bugün var olan tüm sorunlarımızın kaynağı ve kökü daha önceki yıllara dayanmakla beraber, Eylül sonrası izlediğimiz politikanın kaçınılmaz sonucu olarak bu sorunlar büyümüş, yine bu dönemde sorunlara yaklaşımda izlenen yanlış ve sekte tutum sorunları çözmeyi ve çözerek geliştirmeyi değil, bastırarak, görmemezlikten gelerek ve gerçek boyutlarından saptırarak çözümsüzlüğe sürüklemiştir. Son iki buçuk yıldır sorunlarımız gerektiği biçimde tartışılamamış, "demokratik kavgalar" haline dönüştürülememiştir. Dolayısıyla orta yerde gözüken de sadece çeşitli sorunların muhataplarıyla, alınan kararlar olmuştur. "Dondurma kararı... ihraç kararı... askı kararı... çeşitli uzaklaştırma formülleri, tehditler ve müeyyideler..." sorunlarımızın ele alınışında, çözümün organizasyonunu sağlaması gereken mercilerin başvurdıkları yol olmuş ve sorunlar yararlanabileceğimiz, gelişimimize hizmet edici unsurlar olmayı beceremediği gibi, birliğimizi bozucu ayrılıklara dönüşmüştür.

Geleceğe ilerlerken önümüzde çözülmeyi bekleyen sorunlarımızın çözümü, örgütsel ve siyasal gelişimimizi hızlandıracaktır. Bugün buna ihtiyacımız çok büyüktür. İki buçuk yıl aradan sonra ancak toplanabilen önderliğin yayınladığı raporla, bastırılmaya, daraltılmaya ve kişiselleştirilmeye çalışılan birçok sorunumuzun meşruluk kazanması, çözüme giden yolda atılmış olumlu bir adımdır. Bu sorunların bu biçim-

miyle kalması halinde, ileri yürümenin mümkün olmaması onların çözülmesini zorlamaktadır. Nasıl çözülmesi gerektiği konusunda saptanan "demokratik bir ortam" adımı da yararlı olacaktır. Yine raporda, çözümü bakımından girişilecek tartışmaların konferans öncesi, örgüt içi çatışmalarımızın özünü oluşturacağı belirtilerek, konferansta hangi başlıklarda bir mücadelenin olacağı da vurgulanmaktadır. Buna göre geçmişin değerlendirilmesi, geri çekilme taktiği, örgütlenme sorunu ve ulusal sorun başlıkları da muhtemel konferansımızın başlıca tartışılan konuları olacaktır. En azından bu başlıklar bile iki buçuk yıldır bünyemizde var olan çeşitli huzursuzluklar ve çatışmalarla ilgili bir gerçeği yansıtmaktadır. Sorunlarımızı görmemezlikten gelen, onları daraltmaya ve kişiselleştirmeye çalışan veya yok sayan anlayışların, hangi tür sorunları yok saymaya çalıştıkları açıktır.

Ayrıca üzerinde tartışılması gereken konular olarak saptanan bu başlıkların yanısıra, yenilginin nedenleri üzerinde de ciddi ve cesur tartışmalara yönelmek gereklidir. Öncelikle de yenilginin tarafımızdan kaynaklanan nedenlerini mutlaka tartışma gündemimize sokmak, gelecek için yararlıdır.

ÖRGÜTSEL İLİŞKİLERİMİZİN SÜRDÜRÜLÜŞÜ BAKIMINDAN ÖRNEK BİR OLAY: NASIR SORUNU

Yakın bir zaman önce gerçekleştirilen toplantıda, iki buçuk yıl aradan sonra ancak bir araya gelebilen siyasi önderlik, yayınladığı raporla örgütümüz bünyesinde var olan çeşitli sorunlardan örgütü resmen haberdar etti. İki buçuk yıldır örgütümüzde huzurlu bir çalışma ortamının varlığına ve var olan "ufak tefek" huzursuzlukların da giderilmiş olduğuna inandırılanlar açısından, oldukça gelişkin sorunlarla 'Yüzyüze bulunduğunuz izlenimini kolayca veren bu rapor, hayal kırıklığına yol açtı. Birlik ve beraberlik içerisinde başarılı bir çalışma dönemini geride bıraktığımıza inandırılanların bu toplantıdan oldukça ileri beklentileri vardı. Yayınlanan sonuçlarıyla bu beklentileri karşılanamayanlar, yaptıkları değerlendirmelerle "raporun kötülüğünden" söz ederlerken, biraz düşünmeye zorlananlar "toplantının kötülüğünden" yola çıkan yaklaşımlarda bulunuyorlar! Raporun, toplantının sahibi olan siyasi önderlik kapsamında değerlendirilişi ise henüz pek görülüyor.

Rapordan, çeşitli sorunların yanısıra ulusal sorunda da bir anlaşmazlık içerisinde olduğumuz ve bunun konferans öncesi sürecin ve

konferansın gündeminde oldukça önemli bir yer alacağı anlaşılmaktadır. Ulusal sorunla bağlantılı olarak ise "Nasır Sorunu" diye bir olaydan bahsedilmekteyse de, sözü edilen diğer birçok sorun gibi ne olduğu, nasıl ele alındığı ve nasıl çözümlendiği raporda belirtilmemektedir. Esasen başlıca bir değerlendirme konusu olacak rapordur çeşitli sorunlarımızın nasıl ele alındığı veya alınmadığı kapalı da değildir. Toplantı öncesi yaptıkları değerlendirmelerle bu toplantının, sorunlarımızı çözmeye muktedir ve yetkili olmadığı tespitini yapanlar açısından, sorunlarımızın nasıl ele alındığı veya alınabileceği elbette kapalı olamaz.

Toplantıda birçok sorun gündeme ancak girebilmiştir. Tartışma gündemine ise girememiştir. Diğerleri gibi "Nasır Sorunu" da, sorunların çözümü için çaba sarfetme alışkanlığını bir kenara iterek, baskıcı ve tasfiyeci kararlarla onları bastırmaya çalışanlarca "tartışılmaz" bir hale getirilmiştir. Dolayısıyla da birçokları gibi, sadece sözü edilen, ne olup olmadığı anlaşılamayan bir durumda kalmıştır. Hoş iki buçuk yıllık pratiğe yabancı olmayanlar açısından, hemen her sorunun ne olduğu ve nasıl olduğu hiç de anlaşılmaz da değildir.

Çıktığı günden bu yana ve toplantı süresince, diğerleri gibi daraltılmaya ve kişiselleştirilmeye çaba sarfedilen "Nasır Sorunu"nun en azından gündemdeki yer alış biçimiyle ulusal sorunla bağlantılı üreyen bir sorun olduğu anlaşılmaktadır. Ulusal sorunda sürüklendiğimiz "yeni çizgi" ise nasıl bir sorunla yüzyüze olduğumuz konusunda yeterince açıktır.

Üzerinde ayrıca duracağımız ulusal sorun ve onunla bağlantılı olarak sunulan "Nasır Sorunu" ; ulusal sorunda oluşturduğu doğru ve tutarlı çizgisiyle devrimci siyasal örgütlenmeler içerisinde özgün bir kişiliği olan KURTULUŞ örgütlenmesinde, egemen kılınmak istenen "yeni" çizgi"ye (ki esasen eski bir çizgidir) karşı çıkışın ürünleridir. Ayrıca hemen belirtelim ki "Nasır Sorunu" sadece ulusal sorunla bağlantılı da değildir. Bu alanda daraltılmaya çalışıyor olması, geçmiş çalışmalarımızı biraz fazla "ulusalci" bulanların çizgileri gereğidir. Yayınlanan raporda Kürdistan sorununun alt başlığı olarak sunulması ise sadece raporu hazırlayanların tercihidir. İstenilirse 12 Eylül sonrası politikanın sonuçları bakımından ele alınabileceği gibi, kadro politikamız kapsamında da ele alınabilir. Yine örgütlenme genel sorununun bir alt başlığı olarak görmek de mümkündür.

Aslında "Nasır Sorunu", geriye çekilme politikasının uygulanış biçimine karşı olma temelinde gelişmiş, ulusal sorunda egemen kılınmak istenen "yeni çizgi"ye karşı olma noktasında keskinleşmiş ve ulusal sorunda KURTULUŞ görüşlerine yabancı bir anlayışın tasfiyeci tutum ve kararlarıyla bastırılma yoluna gidilmiştir. Örgütsel ilişkilerde tasfiyeciliği ve sekterizmi benimsemiş bir anlayış, kendileri gibi düşünmeyenlerden arındırılmış bir örgütün yaratılabilmesi bakımından, örgütsel tasfiyeye yönelmiş, "korunma" (?) altına alma gerekçesiyle de tek tek unsurları "etkisizleştirmeyi" hedeflemiştir.

Bilindiği gibi, 12 Eylül'de gerçekleştirilen darbeye karşı açık bir mücadeleye girişebilmek olanakları başından tükenmiş olan her iki ülke devrimci örgütleri, farklı tespitlerden ve değerlendirmelerden yola çıkan değişik mücadele biçimleri önerisinde bulunmuşlardı. Aradan iki buçuk yıl geçtikten sonra bugün, yaptıkları değerlendirme ve önerilerin yanlışlığını ve eksikliğini saptayarak özeleştiriye yönelen bazıları, asgari darbeye karşı açık bir mücadeleye girişmek gerektiğini düşünmüş, direnme kararı alarak, açık bir direniş örgütlemek istemiştir...

Biz ise, toplumun büyük çoğunluğunca hemen ilk günden benimsenen darbenin mükemmel bir zamanlama ile gerçekleştirildiğini görerek, "başarılı ve gerekli" darbeyi mutlu bir olay sayan geniş yığınlara rağmen açık bir mücadeleye girişebilmenin mümkün olmadığını fark ederek, uzun vadeli bir karşı çıkışın hazırlıklarına yönelmek gerektiğini saptamıştık. Darbenin esas amacının devrimci yığın hareketini bastırmak ve devrimci örgütleri ezmek olacağı gerçeğini göz önünde tutarak askeri bir diktatörlüğün amansız bir saldırıya ve takibata girişeceğini hesap etmiştik. Bu takibattan sıyrılabilmek ve uzun vadeli bir mücadeleye hazırlanmak için ise, "geriye çekilme politikasını" benimsemiştik. Örgütsel varlığımızı koruyarak ve sürekliliğimizi güven altına alarak güçlü bir hazırlığa yönelmenin ancak mümkün olabileceğini düşünmekteydik.

Peki bu politikayı nasıl uygulayacaktık? İşte sorun bu noktada ehemmiyet kazanmakta ve farklılıklara neden olmaktaydı. Bu politikayı uygulamak için hangi adımları nasıl atacağımızı, politikamızın doğru bir politika haline ulaşması için şarttı. Lenin, "bu sorun, hangi yolu seçmemiz gerektiği sorunu değil, bilinen yolda hangi pratik adım-

ları atacağımız ve nasıl atacağımız sorundur. Bu da pratik çalışmanın sistemi ve planı sorundur” derken, anlatmaya çalıştığı da bu değil miydi?

Geriye çekilme politikası tesbit edildiğinde, onun başarılı bir politika haline ulaşması için, bu yolda hangi pratik adımları attık ve nasıl attık? Pratik çalışmalarımızdaki sistem ve palan ne idi? İşte bütün bu noktalar görülmeye çalışıldığında, örgütümüzün çeşitli sorunlar ve huzursuzlukların oluşumunda bu noktaların rol oynadığı kolayca görülebilir.

Geriye çekilme politikasının hayata uyarlanabilmesi için tesbit edilen ilk adım, Eylül sonrası örgütsel çatışmalarda da başlangıçtır. Lenin daha 1900’lerde “bir siyasi organ olmadan günümüz Avrupa’sında gerçekten siyasi denilebilecek bir siyasi hareket düşünülemez” derken, biz 1980’lerde hiçbir siyasi faaliyet göstermeden siyasi hareket olarak kalabileceğimizi düşünmüş ve siyasi örgütümüzü bir “dayanışma” örgütüne dönüştüren siyasi faaliyetleri durdurma kararı almışızdır. (Siyasi önderlik almıştır.) Bu, Eylül sonrası ilk ve önemli ve bir o kadar da çatışmalara neden olan bir kararımızdır. Yine bu kararın devamı sayılabilecek ve örgütsel güvensizliği ve dağınıklığı öneren bir direktif olarak “herkesin başının çaresine bakması” KURTULUŞ militanlarınca tepkiyle karşılanmıştır. İşte tesbit ettiğimiz adımın (geriye çekilme) başarısı için attığımız iki pratik adım.

Nasıl attığımıza gelince; yazılı ve sözlü propaganda çalışmalarının durması, siyasi organlarımızın basın ve dağıtımının iptal edilmesi, sadece 5-10 kişiyi kapsayan bir korunma, yüzlerce militanla ilişkilerin bilinçli olarak kopartılması, “tehlikeli adamlardan” uzak durma ve kaderlerine terk etme, militanlarla haftada 1-2 sefer “5 dakikalık” , sadece emir ve direktiflerin sunulduğu görüşmeler, her türlü siyasi faaliyetin mutlak yasaklandığını ileten talimatlar, sistemsiz ve plansız büyük şehirlerde toplanma, çeşitli organların dağıtılması, küçük şehirlerdeki örgütlü yapıların dağıtılması, hem de bazen küçük bir operasyon ve kendiliğinden dağılma mevcut değilken. (Bu küçük “şehirlerden” biri de üzerinde 10 milyondan fazla insanın yaşadığı Kürdistan’dır.) ...

İşte, raporda Kürdistan sorununun bir alt başlığı olarak sunulan “Nasır Sorunu”nun muhatabı olan Nasır yoldaş, bütün bu noktalarda eleştirisel bir tutum içerisine girerek, örgütsel geleceğimiz bakımından tehlikeli bulduğu bu yaklaşımların düzeltilmesi, yerine doğrularının

ikame edilmesi için çaba sarfetmiş, önerilerde ve uyarılarda bulunmuştur. Bütün bu “suçlarda”, malum yakıştırmalarda bulunularak onun tasfiyesine yol açmıştır.

Nasır, yapmış olduğu değerlendirmelerle, yukarıda sıraladığımız anlayışlarla ilişkilerimizin sürdürülmesinin, örgütsel güvensizliğe ve dağılmaya yol açtığını saptayarak yönetime uyarılarda bulunmuş, bu uyarılar ise, “kendini örgütün avukatı sanıyor” diye ele alınmış, “herkesin kendi işine bakması” hatırlatılmıştır. Herkesin işe sokulmasının bu faaliyetsizlik ortamında bizi hızla “TİP”leşmeye sürükleyeceği endişelerini ifade ettiğinde dönemi kavrayamamakla değerlendirilmiştir. Militerlerle sürdürülen “5 dakikalık” ilişkilerin paniğe ve güvensizliğe yol açtığını belirttiğinde ise döneme uyamamakla mütalaa edilmiştir... Giderek her konuda farklılaşan yaklaşımlar ve öneriler ilişkileri gerginleştirmekten öte hiçbir işe yaramamıştır. Nasır, muhtemelen 81 Hazine’inde bütün bu uygulamalara ve ele alışlara karşı olduğunu son bir kez ifade etmiş, örgütümüzün olumsuzluğa sürüklendiğini ve bundan hızla kurtulmak gerektiğini yönetime bildirerek, yapılması lazım gelen konularda bir öneriler dizisini yönetime sunmuştur. Bu öneriler, kabaca, örgütümüzde güvensizliğe ve dağılmaya yol açan ilişki biçimlerinden süratle vazgeçerek; bir örgüt içi çalışmanın başlatılması, ideolojik kampanya açılarak ideolojik alanda oligarşinin propagandaları karşısında güçsüz kalan militanların ideolojik gıdalanmalarının sağlanması, evlerde grup çalışmaları düzenleyerek militanlarımızda hem güven unsurlarının güçlendirilmesi, hem de ideolojik doyuma ulaştırılmaları, bir dergi çıkarılarak derhal yayın faaliyetlerine yeniden başlanması... noktalarını içermektedir.

Eleştirisel yaklaşımları ve sunduğu bu önerilerden sonra Nasır’a artık, kendileri gibi düşünmeyen biri olarak “yan gözle” bakmakla yetinilemez. Taşıdığı zararlı düşüncelerle, üstlendiği görevler bağdaşır bulunmaz ve ilişkileri daraltılmaya yönelinilir.

Kürdistan sorunda ise (ayrı bir yazı olarak ulusal sorundaki “yeni çizgi” üzerinde durulacağı, burada sadece “Nasır Sorunu” kapsamında ele alınmaktadır.) Ortaya çıkan farklılaşma sadece bir uygulama olmaktan öte bir boyut yansıtır.

Yönetimin pratik konulardaki bazı yaklaşımları, ulusal sorunda yepyeni bir görüş geliştirme çabası içerisinde olduğu konusunda ipuçları

verir. Bu kapsamda başlayan tartışmalar siyasal bir farklılaşmaya yönelir. Bugün her ne kadar ulusal sorunda görüşlerimiz değişmemiştir, aynen KURTULUŞ gibi düşünüyoruz diye “yemin” edilmekteyse de, Kürt ulusal sorununda, özellikle de örgütlenme başlığında ilginç yaklaşımlarda bulunulmakta ve bu noktada da Nasır ile yönetim arasında bir farklılaşma ortaya çıkmaktadır.

Ortaya çıkan “pratik” bir arızanın giderilmesi bakımından girilen tartışmalarda yönetim Kürt ulusal sorununda neler düşündüğünü belirtir. Kabaca; ulusal sorunun saflarımızda yanlış anlaşılan unsurlar içerdiği ifade edilir. Bu yanlış anlaşılmanın giderilmesi ve doğru görüşlerin yansıtılması bakımından yakın zamanda örgütsel bazı adımların atılabileceği gibi, siyasal yazıların çıkacağı söylenir. Kürt ulusal sorununun özellikle örgütlenme düzeyinde yanlış anlaşıldığı beyan edilir. Öncelikle de Kürt yoldaşların bu konudaki yanlış anlamalarının, “özerk örgüt anlayışında onları, örgütümüzü federatif bir örgüt olarak mütalaa etmeye zorlamıştır” denilir. Ve “KURTULUŞ’un federatif bir örgüt olmadığı, özerk örgütün de kendi başına bir örgüt olamayacağı” ifade edilir. Merkezîyetçiliğin öne çıktığı koşullarda özerk örgüt tartışmalarını hızlandırmanın ise kabul edilemez olduğu söylenir. KURTULUŞ’un tek bir örgüt olduğu ve dolayısıyla tek bir merkezinin olacağı, Kürdistan’ın da bu merkeze mutlak tabi olması gerektiğini tartışmalarda hatırlatan yönetim, Kürt yoldaşların örgütlenme konusundaki yanlış anlamalarının bugüne dek iki merkezli bir örgüt gibi çalışmaya bizi zorladığını beyan eder...

Daha sonra geliştirilerek ulusal sorunda “yeni’ çizgi” haline gelen bu görüşlerinin yanlış anlaşılması, iyice kavranılabilmesi bakımından yönetim, Türkiye sosyalistlerinin ulusal sorundaki geleneksel tutumlarının sadık bir savunucusu olduğunu hatırlatan “ünlü” örneğini sunar: “Kars’ta komite kurulacaksa biz kurarız, Urfa’da komite kurulacaksa biz kurarız...” ; ... kimin nerede barındırılacağına biz karar veririz."

Bugün "... değişik zamanlarda ve birbirinden bağımsız olarak meydana gelen eksiklik ve yanlışlıkların iyi niyetle ve zorlamayla tek bir bütünün parçaları imiş gibi ele alınarak sorunları hiç düşünülmeyen ve düşünülemeyecek noktalara çekmek ve yorumlamak doğru değildir" denilmekteyse de, tek başına bu örnek bile, daha sonraki "birbirinden bağımsız" yanlışların, birbirleriyle güçlü ilişkiler içerisinde olduğunu

sergilemektedir. İşte bu noktada Nasır, yönetimi, ulusal sorunda ciddi gelişmelere neden olacak yanlış görüşler sunduklarını, bu görüşlerin ulusal sorunda devrimci görüşler olamayacağını, ayrıca kendisine özgün bir kişilik kazandıran koyuşu ile KURTULUŞ 'un ulusal sorundaki görüşleriyle de bağdaşmaz olduğunu hatırlatmış, henüz bu konuda ileri adımlar atılmamışken, bu görüşlerin tartışılarak gözden geçirilmesi gerektiğini bildirmiştir. Yönetim bu konudaki görüşlerinde ısrar ettiği gibi, bu görüşler doğrultusunda çalışmaların sürdürüleceğini belirtmiştir.

Nasır ise, ileri sürülen bu görüşlerin savunulmasında ısrar edilmesi halinde, bu "farklılığı" ele alış biçiminin' kaçınılmaz olarak diğer konulardaki farklılaşmalardan değişik olacağını' ve kendisini "özgür" hisse-deceğini söyleyerek; "bu görüşlerde ısrar edilirse taşıdığım görevlerden istifa edeceğim ve bu konuda her yerde çalışma yapacağım" demiştir. Ve Yönetimi, bu konudaki yanlışlığın yol açabileceği gelişmelerle ilgili olarak uyarmış ve bu konudaki görüşlerin tekrar tartışılarak gözden geçirilmesini istemiştir. Ezen ve ezilen ulus devrimcilerinin ortak örgütünde, özden geçirilmesini istemiştir. Ezen ve ezilen ulus devrimcilerinin ortak örgütünde, bizihi ulusal sorundan kaynaklanan bir farklı bakışın kaçınılmaz olarak ayrılığa yol açacağı (gerçeğinin vahametini kavramamakta ısrarlı olan yönetim, ileri sürdüğü ve devrimci Marksizm'e ait olmayan görüşlerine bağnazca sarılmanın ötesinde, örgütsel ilişkiler alanında taşıdığı tehlikeli zihniyet doğrultusunda Nasır ile ilgili kararlara yönelir.

Düne kadar ortaya çıkan sorunların çözümünde "kolay ve ucuz" bir yol tutmuş olan, ulusal sorunla ilgili ortaya çıkan bu sorunun boyutlarını kavramaz, baskıcı ve tasfiyeci bir anlayışla sorunu çözmeye çalışır. Çeşitli ideolojik yaklaşımlarda ve pratik uygulamalarda kendileri gibi düşünmeyenlere tahammülsüz olanlar, ortaya çıkan bu sorunu da diğer birçokları gibi bastırarak çözmek isterler.

"Girişilen tartışmaların dondurulmasına ve Nasır arkadaşın Yurtdışına gönderilmesine" karar alınarak bu sorundan da kurtulunmuş olacağı düşünülür.

Kendilerine miras kalan "Osmanlı" zihniyetiyle iktidarını sürdüren yönetim, muhaliflerini ezmeye ve bastırmaya kararlıdır. "Ezilmesi ge-

rekenleri ezmek, çok uzaklarda barındırılması gerekenleri sürmek" felsefesine dört elle sarılan yönetim, örgütsel alanda giriştiği "yeniden inşa"ya uygun düzenlemeler yapmaktadır.

Lenin, örgütsel alanda başvurulmaması gereken bir anlayıştan söz ederken, "... bu devrimci zorun ve diktatörlüğün ancak suiistimal ile uygulanabildiği bir alandır. Ve sizi bu suiistimale karşı uyarma cesaretini kendimde buluyorum. Devrimci, zor ve diktatörlük doğru bir yolla ve doğru insanlara uygulandığında mükemmel şeylerdir. Ancak örgütlenme alanında kullanılamazlar" demektedir. Ama, yönetimin bu alanda giriştiği "yeniden inşa" çalışmalarında kulakları Lenin'e tıkalıdır. "Sınırları belli bir örgüt" inşa edilirken, soruşturmalar, ihraçlar, müeyyideler ve uzaklaştırmalar temelinde inşa edilmekte ve bütün bunlarda demokratik merkezîyetçi bir örgütün yaratılması aşkına yapılmaktadır.

Örgütlenme alanında yeri olmayan bir anlayışla alınan bu tasfiyeci karar, Nasır tarafından benimsenmez ve kendisini uymak zorunda hissetmediği bir karar olarak mütalaa eder. Bu kararın bir kez daha gözden geçirilmesini istemek de artık gerekli değildir. Yapılması lazım gelen tek şey bir üst organa müracaat ederek bu karara karşı çıkmak, bu kararı doğuran çatışma konularını ve yanlış, anlayışları ele almak, tartışmak ve çözmektir. Bu üst organ ise konferans veya kongredir. Böylesine bir üst organ oluşturabilmenin başlıca yolu ise, ya MK'nin belli bir çoğunluğunun ya da yerel örgütlerin belli bir çoğunluğunun girişimidir.

Yerel örgütlerin çoğunluğu dağıtılmış, örgüt üyelerine ulaşmak ise daha bir zorlaşmıştır. Kimsenin kimseyle görüşmesi istenmemekte, bu konuda yasak üstüne yasak getirilmektedir. Siyasal polise karşı geliştirilen, herkesin ilişkilerinin belli bir alanda sınırlanması doğru tedbiri, farklı amaçlara hizmet için kullanılarak, herkes kendisine aktarılan yetersiz ve yanlış bilgilerle yetinmeye zorlanmaktadır. Hele bazı "şâibeli" arkadaşların ise kimseyle görüşmesi hiç istenilmemekte, bu konuda şüpheli yaklaşımlarda bulunulmakta, neredeyse takip edilmektedirler. Her an ortaya çıkabilecek bir "hizipleşmeyi" bastırabilmenin uyanıklığı içerisindeki yönetim, Kürt yoldaşların da kendilerine karşı bir "hizipleşme" çabası içerisinde olduklarından şüphe duymaktadır!

Bütün yoldaşlara, kendilerine karşı bir harekete girişebilir düşünce-
siyle güvensizlik duyulmakta, hatta bu o denli ileri ölçülere vardırılmak-
tadır ki, ulusal sorunda son derece yanlış ve M-L'de yeri olmayan
noktalara sürüklenilmektedir. Kürt yoldaşlara güvenilmez hale gelin-
miştir! Ve herkes gibi onların da kendilerine güven vermesi beklenil-
mektedir. Kimin kime güven vermesi gerektiğini birbirine karıştırarak
"eski bir çizgiyle" ilişkilerini güçlendiren yönetim, hangi konuda ortaya
çıkarsa çıksın, bir sorunun örgüte ulaştırılmasını hizip olarak ilan et-
meye hazırdır. Bu ulusal sorundan kaynaklansa ve Kürt yoldaşlarla
ilgili olsa bile başvurulmaktan çekinilmeyecek bir kararlığa dönüşmüş-
tür. "Kürt burjuva milliyetçiliğinin etkileriyle dolu" Kürt yoldaşların çeşitli
sorunlardaki karşı çıkışlarının "bölücülükle" dahi suçlanması artık
mümkün gözükmemektedir.

İşte böylesine bir anlayışa ulaşmış olan yönetime ve onun ile sür-
dürdüğü görüşlere ve kararlara karşı takınılması gereken tutum ne ol-
malıydı? Nasır'ı, takınılması gereken tutum konusunda hareket ettirici
nokta neydi? İdeolojik ve örgütsel alanda geliştirdikleri yanlış anlayış
ve tutumlar konusundaki kararlılıklarını ileri ölçülerde sürdüren, ortaya
çıkan her sorunda kendisi gibi düşünmeyenlere karşı tahammülsüzlü-
ğünü sayısız kereler kanıtlayan ve örgütsel birliğimizi bozucu davra-
nışlara girmekten kaçınmayan yönetime karşı nasıl bir mücadele ver-
mek gerekmektedir?

Öncelikle, kendisi gibi düşünmeyenlere karşı izlediği politika, "mu-
halif" unsurlar açısından takınılması gereken tutumlar konusunda se-
çenekleri daraltmaktaydı. Kendisi gibi düşünmeyenlere karşı izlenen
politika "ya uyarsın ya dışında kalırsın" idi. Hem bu işin içinde kalıp,
hem de kafadaki doğrular ışığında yönetime karşı çıkmak kabul edi-
lemezdi. Herhangi bir sorunun genelleşmesi doğrultusunda girişilebi-
lecek en küçük adım dahi derhal "hizipçilikle" suçlanmaya hazırdı.
Devrimci çizginin ulusal sorundaki inceliklerini kavramaktan uzak kaba
yorumcuları, bizatihi ulusal sorundaki farklı bir bakışlarından dolayı,
Kürt yoldaşları dahi aynı sıfatla suçlamaya hazır olduklarını sergile-
mekteydiler.

Nasır, ya kendisine iletilen ve tarafından benimsenmesi mümkün
olmayan tasfiyeci kararı reddedecek ve bu yanlışlara karşı açık bir
mücadeleye girişerek yerine doğruların ikame edilmesine çaba sarf
edecekti; ki böyle bir durumda örgüt kararını tanımayan biri olarak ilan

edilerek, derhal "hizipçilikle" suçlanabilecekti. Hele tartışılan konuları ilgilendiren bir alanda girişeceği çalışmalar "bölücü" olarak adlandırılmasına dahi yol açabilecekti. Ya da, bu tasfiyeci karara boyun eğerek, bu kararın kendisine sunabileceği imkanlardan yararlanarak, örgütümüz bünyesindeki yanlışların MK'nin çoğunluğunun ve örgüt üyelerinin önemli bir bölümünün yaşadığı alanlara taşırılmasını sağlayacaktı.

Nasır, örgütsel anlayışı bakımından tasfiyeciliği ve sekterizmi benimsemiş yönetime, onun ileri sürdüğü görüşlere ve kararlara karşı, ancak Kürt yoldaşları harekete geçirebilme olanaklarına sahiptir. Sadece Kürt yoldaşlarla sınırlı bir karşı çıkışın ise ulusal bir ayrılmaya yol açabileceğini düşünmektedir. Yıllardır varlığını güçlü bir biçimde sürdüren güvensizliğin giderilmesi için giriştiğimiz umutlu çalışmaların ve aldığımız mesafenin bir hamlede yıkılması istenilmediğinden sadece onlarla sınırlı bir karşı koyuş benimsenmemektedir. İleri sürülen ve Kurtuluş'un görüşlerini yansıtmayan, ayrıca M-L' de de yeri olmayan görüşler ve tutumların, Türk yoldaşların da bünyesinde kabul edilemez olacağı gerçeğinden yola çıkan Nasır, onların bünyesinde bu görüş ve tutumların mahkûm edileceğine inanmaktadır. (Bu inancını bugün de korumaktadır.) Ve mahkûm edileceğinden emin olduğu bir yanlış görüşün zorlayacağı bir ayrılmanın gelecekte "güven" sorunu bakımından ciddi tahribatlara yol açacağını düşünmektedir.

Buradan hareketle de hakkında alınan "tartışmaların dondurulması ve dışarıya gönderilmesi" tasfiyeci kararı doğrultusunda hareket eder. Ortaya çıkan sorunların ve olumsuzlukların giderilebilmesi için uygun olanaklar sunacağına inandığı yurtdışına, hemen geriye dönmek umuduyla gider. Ve gider gitmez de örgütümüz bünyesindeki yanlışların ve sapmaların giderilmesi için yapılması gerekenler konusunda girişimlerde bulunur. Sadece "beklemek" göreviyle donanmış olan ve görevlerini başarıyla yerine getirmekte bulunan merkez üyeleri (!) başta olmak üzere örgüt üyeleri içerisinde tartışmalarla, onları, örgütümüz bünyesindeki gelişmelere ilgi göstermeye davet eder. İdeolojik ve örgütsel alanda sürüklendiğimiz yanlış ve sapmaların, örgütsel birliğimiz ve geleceğimiz bakımından hangi tehlikelerle yüklü olduğu konusunda uyarılarda bulunur. Şu anda karşı karşıya bulunduğumuz sorunların büyüklüğünün ve tehlikelerinin bütün örgüt üyelerince sahip çıkılabilmesi halinde aşılabilesinin mümkün olacağını belirtir. Bütün örgüt üyelerince oluşturulacak platformların yaratılabilmesinin gerekliliğini vurgular. Konferans olarak adlandırılan böylesine bir platformun

oluşturulabilmesi bakımından MK üyelerinin girişimde bulunmalarını, bunun için de öncelikle içeriyle ilişki kurulması gerektiğini ve MK'nin mutlaka bir araya gelmesi gerektiğini belirtir. Şayet, zaman alacağı ifade edilen genel bir konferansın gecikmesi söz konusuysa bir yurtdışı konferansının toplanmasının yararlı olacağını önerir. Ve kendisinin buna benzeyen adımların atılabilmesinde her türlü görevi üstlenmeye hazır olduğuna işaret eder. Ayrıca içerdeki uygulamalar, ulusal sorundaki sapma ve şahsıyla ilgili alınan tasfiyeci karar konusunda oradaki MK üyelerinin görüş oluşturabilmesinin gerekli olduğunu, ilişkilerini ona göre ayarlayacağını söyleyerek, bu konularda görüş oluşturmada kendisine herhangi bir görev önerisinde bulunmalarının yanlışlığını dile getirir.

İçerde ortaya çıkan yanlış ve sapmalar konusunda takınılacak tavrın, kendi tavrını da önemli ölçüde etkileyeceğini; şayet içerdeki uygulamalar, yanlışlar ve sapmalar konusunda ortak kanaatleri taşıyorlarsa, kendisini bütünüyle “özgür” hissedeceğini, yok şayet içerdeki durumun olumsuzluğu konusunda hemfikir düşünceler varsa, o zaman da derhal içeriye müdahale edilmesi gerektiğini ifade eder.

Aradan geçen uzun bir süre, hedeflenen konferansa giden ilk adım sayılan MK'nin yıllar sonra bir araya getirebilme çabalarıyla geçer. Bu sürede örgütümüzün sorunları gelişmiş, keskinleşmiş ve boyutlanmış. İçerde, sınırları olmadığı iddia edilen örgütümüzün yerine, soruşturmalar, ihraçlar, ve müeyyideler temelinde “sınırları belli bir örgüt” oluşmuş, örgütsel bazı düzenlemeler için, siyaset tarihinde eşi bulunmaz bir kararla “örgüt üyeliklerinin askıya alınması” gerçekleştirilmiş, “hizip” olarak ilan edilen birçok arkadaşımız yönetimi “Merkez Hizip” diye adlandırarak ayrıca örgütlenmişler, birçok örgüt üyesi de dahil olmak üzere kalabalık sayıda militan şu veya bu nedenle örgütümüz dışına çıkmış, bazı organlar yönetime başkaldırarak onu tanımadıklarını ilan etmişler, eski bir çizginin etkisi altında ulaşılan “yeni çizgi” ile ulusal sorunda bir yapı meydana gelmiş, giderek iki ayrı sese dönüşen EKİM ve SOSYALİST İŞÇİ dergileri birbirinden oldukça farklı ve birbirine karşı görüşler, saptamalar ve önerilerde bulunmuş... ve Kürdistan da dahil olmak üzere bütün “küçük şehirler”den geri çekilmiştir. Dışarda ise bütün bu süre boyunca üstlendikleri “sadece beklemek” görevini başarıyla yerine getirme çabasında bulunanların arasında an-

cak bir konferans fikri güçlenebilmiş, ona giden yolda bir MK toplantısının yapılmasının gerekliliği kabul edilmiş ve bazen de içerde birçok şeye karşı olduğu söylenilirken, içeriye destek mesajları iletilmiştir!

“Kötü raporu” üreten “kötü toplantının” sahibi GMK, başlıkları netleşmiş ve dev gibi büyümüş sorunlarımızı bir hamlede çözmek için nihayet biraraya gelir. Ve yapılanışı ile anlayışındaki zaafı yansıtan sonuçlarıyla toplantının sorunlarımızı çözmeyi beceremediğini ilan eder. Birçok sorun tartışılmaz bile. “Nasır Sorunu” olarak sunulanı da “tartışılmaz” bir sorun olarak kalır.

Örgütümüzün en temel sorunu olan (!) “Hulki Sorunu”nun çözümüne bağlı olarak “yorgan gitmiş kavga bitmiştir” ve müteakiben de o en önemli sorunumuzu çözmenin rahatlığı içerisindeki GMK, 2.9 yıllık süre içerisinde bünyemizdeki gelişmelere hiç dokunmayan bir yaklaşımla kaleme aldığı raporla örgüte karşı görevini yerine getirmiş saymaktadır kendisini..!

İşte yakın zamana kadar, “bizim Nasır Sorunu diye bir sorunumuz yoktur, kendisi korunma gerekçesiyle dışarıya çıkarılmıştır” denilip, şimdilerde ise “bu arkadaş kişisel zaafı ve eksiklikleri yüzünden dışarıya gönderilmek zorunda kalınmıştır” denilen Nasır Sorunu; örgütümüz bünyesinde kendileri gibi düşünmeyen, eleştirel yaklaşımlarda ve önerilerde bulunan “muhalif” unsurlarla ortaya çıkan çeşitli konulardaki farklılaşmaların yönetim tarafından nasıl çözümlendiğini sergileyen örnek bir olaydır. 12 Eylül sonrası örgütsel çalışmalarımızda ortaya çıkan, zaaf ve eksiklik yansıtan ve ayrıca ulusal sorunda bir sapmaya tekabül eden anlayışların eleştirilmesi ve karşı çıkılması “tasfiye makinasını” harekete geçirmiş ve diğer birçokları gibi Nasır arkadaşı da uzaklaştırarak bir sorun çözümlenmiştir!

Belirtilmesi gereken bir diğer nokta da sorununun tasfiyeyi amaçlayan bir mantıkla ele alınmadığını kanıtlamaya yöneliklerin açmazıdır. İsrarla Nasır’ı tasfiye etmediklerini ileri sürenler sergiledikleri bazı gerekçeler ile Nasır’ı nasıl tasfiye etmediklerini ispatlamaya çalışıyorlar. Oysa ileri sürülen gerçekler ise tasfiyeci bir anlayışın deşifراسyonu olmaktan öte bir anlam taşıyor. Örgütümüzün kuruluşundan bu yana saygın birçok organında çalışmış bir örgüt üyesi militan için, örgütsel ilişkilerin sürdürülüşü ve kadro politikası açısından düşünülmesi gereken ve acınası bir mantıkla güvensizlik öneren, itibar edilmemesi ge-

reken düşünceleriyle "kafaları karıştırabilir" olduğu nakledilen bir belgede denilmektedir ki; "bu arkadaşla aramızda yetki ve etki sorunları vardır. Arkadaş kendisini denetlettirmemekte ve rapor vermemektedir. Eski alışkanlıklarını ve tedirginliğini sürdürmektedir." İşte bu bakımlardan kendisini "korumaya" alıyoruz.

Evet "Nasır Sorunu" diye sorunları olmadığını ve sadece korunma amacıyla dışarıya gönderdiklerini söyleyenler, saklamaya çalıştıkları gerçek niyetlerini böyle açığa vuruyorlar. "Masum" korunmanın niçin devreye girdiği açıktır. Tasfiyeci olmadıklarını kanıtlamaya çalışırken sunulan belgeler, bir itirafın belgesi olmaktadır.

Ayrıca bütün ileri sürülen "suçlar" işlenmiş dahi olsa, bu suçların muhataplarını uzaklaştırarak, ortadan kalkabileceğine nasıl inanılabilir? Bu, cezaları ağırlaştırarak suçları azaltacaklarına inananların çizgisine bizi yaklaştırmaz mı? Hele iknaya dayalı ilişkileri benimsemiş olanlar açısından bu mantık kabul edilebilir mi?

Yine sunulan belgede "arkadaşla aramızda yetki etki sorunları çıktı" denilmekteyse de, bunun ne tür bir sorun olduğu belirtilmemektedir. Örgütsel ilişkiler alanında zaman zaman çeşitli organlar arasında ve içinde yetki etki sorunlarının çıktığı doğrudur. Bu sorunların üremesine yol açan nedenler, nasıl çözülebileceği konusunda da anahtardırlar. Herhangi bir organ içinde veya iki organ arasında bu başlıkla bir sorun çıkıyorsa bunun başlıca iki nedeni olabilir. Örgütsel ve siyasal konularda farklı kavrayışlar böyle bir çatışmaya yol açabildiği gibi kişisel eksiklikler, zaafılar ve yanlış anlamaların böyle bir sorunu üretmeleri de mümkündür. Ancak her ikisinde de ortaya çıkan sorunun çözümünde başvurulmaması gereken bir yol, sorunu bastırma, yetkilere dayalı baskı ve uzaklaştırma yoludur. Nasır ile yönetim arasında "yetki-etki" sorunlarının olduğu da doğrudur. Ancak bu sorun hangi nedenden çıkmıştır? Örgütsel ve siyasal konulardaki farklı bakışlarından mı, yoksa kişisel eksiklik ve zaafılarından mı? Hemen belirtelim ki ortaya çıkan "yetki-etki" meselesi, ulusal sorun başlıklıdır ve Kürdistan örgütlenmesinde ileri sürülen yanlış ve sakat özerk örgüt anlayışından üremiştir. Yani siyasal muhtevası olan bir sorundur ve bunu çözmek için başvuru olan yol da, yönetimin yetki ve etkilerine dayanarak geliştirdiği "korunma amaçlı" uzaklaştırma yoludur.

Şayet bir örgüt üyesi için, o üye tarafından benimsenmeyen ve karşı çıkılan bir karar alınıyorsa, bu kararı savunular uzunca bir süre,

hiçbir soruna bağlı olarak değil sadece korunma amacına yönelik karar aldıklarını ifade ediyorlarsa ve daha sonraları da ortaya çıkan belgelerle bu kararı niçin aldıklarını sergileyip, kararın alınmasındaki esas hareket ettirici noktanın, o üyenin eskiden kalma kötü alışkanlıklarının ve olumsuzluklarının olduğu söyleniliyorsa, ortada “şaibeli” bir durum var demektir. Bu “şaibeli” durumun giderilmesi bakımından, açığa çıkartılması ve GMK tarafından, cevaplanması gereken bir dizi soru vardır: Öncelikle ortaya çıkan ve “yetki-etki” sorunu diye adlandırılan farklılık nereden ortaya çıkmıştır? Ulusal sorun başlıklı ve Kürdistan örgütlenmesinde ileri sürdüğümüz özerk örgüt anlayışından kaynaklanan bir “yetki-etki” sorunu değil midir? Ve böyle bir anlayıştan kaynaklanan bir “yetki-etki” çatışmasının çözümlenebilmesi için başvurulan “yurt dışına” çıkarılma kararı, siyasi literatürde adı “korunma amaçlı bir karar” mıdır, yoksa “tasfiye” olan bir karar mıdır? Yine bu örgüt üyesi için alınan “talihsiz” kararın gerekçeleri belirtilirken, “kendisini denetlendirmeyen, rapor vermeyen, eski alışkanlıklarını ve tedirginliğini sürdüren” belirlemeleri yapılmaktadır. Genelde olumsuzluk içeren bu belirlemeler, bir örgüt üyesinin “korunma” ihtiyacını ortaya çıkaran ve onu bu amaçla yurtdışında “korunmaya” almaya yol açacak belirlemeler midir? Yoksa bu olumsuzluk içeren belirlemelerin muhatabı olan üyelerin olumlulaştırılmaları için uzak bir yerde “tebdil-i hava” almaları benimsenen bir yol mudur? Ayrıca, kendisini denetlendirmeyen ve rapor vermeyen bir üye düşünülebilir mi, böyle bir üye arkadaşın örgütlü çalışma inancından söz edilebilir mi? Yoksa örgütlü çalışmaya inanmayan ve ayak uyduramayan bu arkadaşta şimdilerde önerilmek istenen görevler küçümsenilmekte midir? Veyahut da hem denetimden kaçan, rapor vermeyen hem de eski alışkanlıklarını sürdüren ve tedirgin bir arkadaşta görevler önerilmesi ne demek? Yoksa yeneden “sınırları belli olmayan, herkesin içinde barınabildiği bir örgüt” mü kurulmak istenilmektedir ! ?

Ortada GMK tarafından cevaplanması gereken deha bir sürü soru varken, hiçbir şeye dokunmayan ve açıklamayan, hiçbir şey olmamış gibi yoluna devam etmek isteyen GMK’nin tutumunu anlamak zordur. Hem Kürdistan örgütlenmesi ve onunla bağlantılı güven sorunu bakımından, hem de kadro politikası bakımından GMK’nin takınması gereken tutum, “hiçbir şey olmamış gibi yoluna devam etmek” tutumu olabilir mi? 12 Eylül sonrası örneklerini bolca izlediğimiz şu veya bu biçimde uzaklaştırma ve etkisizleştirme formüllerinin “korunma amaçlı”

görüntüsüne rağmen bir tasfiyeci zihniyetin yansıması olduğu ve mahkûm edilmesi gereken bu zihniyetin yaşama imkanlarına sahip olmasının nedenleri üzerinde durmak gerekmektedir.

Gereklerini layıkıyla yerine getirebilmek, önder olabilmekten daha zordur. Eğer gizli bir örgüt yönetmek başlıca bir sanatsa, bu sanat icra edilirken uyulması gereken kurallar olmalıdır. Yanlış ve eksiklerini cesaretle sergileyebilmek devrimci bir gizli örgütün yöneticilerini ancak saygıdeğer kılar. “Sırf birtakım yetkilere dayanarak değil, saygınlığa canlılığa, daha fazla tecrübeye, daha çokyönlülüğe ve daha fazla yeteneğe sahip olarak...” (Lenin) elde tutulması gereken, önderliğin yetkilerini yanlış ve eksik kullanması karşısında göstermesi gereken tavır, onu saygıdeğer kılacak bir tavır olması icap eder.

Sevgili arkadaşım, 8.1.1962

Herşeyden önce sana uzun bir süredir yazamadığım için özür dilerim, ancak yakın bir geçmişe kadar içinde yaşamakta olduğum koşullar buna müsaade etmedi. Diyebilirim ki Sevil'in buraya gelmesine kadar geçen süre içinde 5 kişilik iş yaparak hayatımı sürdürüyordum. Bildiğin gibi siyasi iltica almak için sürdürdüğüm kampanyanın işleri idi bunlar. Sevil buradayken de mektup yazacak durumda değildim doğrusu, hem kırk yılın başında bir karımızı görmüştük (darısı diğer arkadaşların başına?) hem de onunla da konuşacak yapacak bir çok işimiz oldu. Kısacası en nihayet şimdi bir şeyler yazma olanağı buldum. (Hemen belirtmek isterim ki hepsini ihmal ettim.) Neyse,

Sevgili arkadaşım,

Her şeyden önce sana uzun bir süredir yazamadığım için özür dilerim, ancak yakın bir geçmişe kadar içinde yaşamakta olduğum koşullar buna müsaade etmedi. Diyebilirim ki Sevil'in buraya gelmesine kadar geçen süre içinde 5 kişilik iş yaparak hayatımı sürdürüyordum. Bildiğin gibi siyasi iltica almak için sürdürdüğüm kampanyanın işleri idi bunlar. Sevil buradayken de mektup yazacak durumda değildim doğrusu, hem kırk yılın başında bir karımızı görmüştük (darısı diğer arkadaşların başına?) hem de onunla da konuşacak yapacak birçok işimiz oldu. Kısacası en nihayet şimdi bir şeyler yazma olanağı buldum. (Hemen belirtmek isterim ki hepsini ihmal ettim.) Neyse,

Önce aşağıdaki durum üzerine bir şeyler yazmak istiyorum. Anladığım kadarı ile orada arkadaşların durumu pek iç açıcı değil. Türü çeşitli nedenlerle herkes huzursuz sanıyorum. Bir ölçüye kadar herkese hak veriyorum, bir ölçüye kadar da tabii ki bu huzursuzluğa katılmıyorum. Ancak bütün bunlara rağmen neden buraya gelmek konusunda ısrarlı değiller onu da tam olarak anlamıyorum. Kastım Murat, İdris ve yaşlı arkadaşımız (ismini unuttum). Sonra da sıram sıram diğerleri. Onlar gelme konusunda kararlı olsalar buralarda onlar için yer, olanak vs. bulunur. Her neyse bu konudaki görüşlerimi onlara hem yazılı olarak hem de sözlü olarak ilettim. İletmeye de devam edeceğim. Senden de oradaki diğer arkadaşlardan da bu görüşüme katılmanızı bekliyorum...

İkinci olarak üzerine durmak istediğim ve görüşüme katılmanı istediğim konu ise TC'deki gelişmeler. Gelen haberlere göre, (yazıları kastediyorum) TC'de geleneklerimize çok ters gelişmeler var. Sektarizm ve hizipçilik hareketi sarmış, kavramış ve yönetiyor. Bu, çok tehlikeli bir gelişme. Geçmiş burada tartışma konusu yapmayacağım. Şu anda hem gereksiz, hem de bir mektubun sınırları içinde yapılamayacak kadar zorlu, karışık bir iş. Ama oraya gelip karşılaştığımızda tabii ki bunu yapacağım...

Burada üzerinde durmak istediğim bu “atılma” işleri. Kısaca kanatım şu, o yazılar üzerine hareketten adam atmak hele “hizipçilik” ile suçlayarak adam atmak bence hizipçiliğin dik alasıdır, hareketi bölen sektör bir tutumdur.

Benim açımdan herkes, her Kurtuluşçu şunları bilmelidir:

1. Türkiye sosyalist hareketinin özeleştirisi yapılacaktır. Yapılmalıdır demiyorum, yapılacaktır diyorum. Bu, sağlıklı bir gelişme için tek yoldur. Nasıl, ne zaman onlar ayrı tartışma konuları, hiç değilse bu mektup için.

2. Kurtuluş hareketi içinde tasfiyecilik son derece tehlikeli ve harekete zarar verici bir tutumdur. İhanet edenler ve benzeri tutumlarda olanlar için tabii uygulanacak tedbirler vardır. Ama eleştirilerde bulunduğu için, özeleştirisi istediği için ve daha da kötüsü tartışma istediği için (ne kadar büyük bir suç Allahım) için insanları “atmak” tek kelime ile hizipçiliktir.

3. Kurtuluştan bu gerekçelerle adam atmak bizim tüzüğümüze ve raconlarımıza uygun bir tutum değildir.

4. Ben “atılan” diye tabir edilen değerli yoldaşların bu yeni statülerini kesinlikle tanımıyorum. Gerek o arkadaşlara gerekse onlara bu yeni statüyü verdiği sanan arkadaşlara ayrı ayrı haber yollayarak bu tutumumu anlatacağım. “Atan” arkadaşlar derhal özeleştirisi yaparak kararlarını geri almalıdırlar. “Atılan” arkadaşlar ise bu kararı tanımayarak Kurtuluş örgütlenmesi içindeki faaliyetlerini sürdürmelidirler. Her ne pahasına olursa olsun kimse Kurtuluşun birliğini bozamayacaktır. Bu konuda her türlü tedbiri almak gerekir.

Bunlardan sonra senden de (senin statündeki bütün arkadaşlardan da) talebim şunları:

1. Yurt dışındaki bütün aynı statü içindekilere tutumunu belirtmen, bu gelişme karşısında bir taraf olman.

2. Tutumunu TC'ye, gerek "atanlara" , gerekse "atılanlara" iletmen.

Şimdilik bu kadar. Umarım yakında görüşürüz. Eğer vakit bulursan bu yazdıklarım üzerine görüşlerini bildir bana. Sevinirim. Sevgiler.

D. 8.01.1982

(Doğan Tarkan)

25-1-1982

Değerli Yoldaşım,

Sevil'le gönderdiğin 8.1.82 tarihli mektubunu aldım. Hemen cevap yazamadım zira Sosyalist İşçi'nin hazırlıkları ve eğitim-dernek gibi çalışmalar bir hayli zamanımı alıyordu. Şimdi rahatladım ve kısa da olsa bir cevap yazma fırsatı buldum. Buraya gelmen gecikirse yeniden (sana ve Davut'a) yine uzunca bir mektup yazmayı düşünüyorum. Ama burada olsan daha iyi olur bence. Kavuşma dileğiyle. Arkadaşlardan aşağıdakilerin buraya (yani Avrupa'ya) gelmelerine Beyrut'ta ne de şimdi

Değerli yoldaşım,

Sevil'le gönderdiğin 8.1.82 tarihli mektubunu aldım. Hemen cevap yazamadım zira Sosyalist İşçi'nin hazırlıkları ve eğitim, dernek gibi çalışmalar bir hayli zamanımı alıyordu. Şimdi rahatladım ve bu kısa da olsa bir cevap yazma fırsatı buldum. Buraya gelmen gecikirse yeniden (sana ve Davut'a) yine uzunca bir mektup yazmayı düşünüyorum. Ama burada olsan daha iyi olur bence. Kavuşma dileğiyle.

Arkadaşlardan, aşağıdakilerin buraya (yani Avrupa'ya) gelmeleri görüşüne ne Beyrut'ta ne de şimdi elbette karşı değilim. Uzunca bir şekilde görüşlerimi size ve aşağıya iletmıştim. Eğer Şerif, Sabri ve Murat gelmemekte direnirse, hiç olmazsa ilk etapta Sadık, Müslüm ve Sultan'ın gelmesini doğru buluyordum. İngiltere'yi bilmem ama Almanya için, gelecekleri iyi düşünüp olanaklar çerçevesinde programa bağlamak gerekir. Asıl gelmesi gerekenler ise topu hep birbirinin önüne atıyor ve istekli görünmüyorlar. Birazdan Beyrut'a hayli uzun bir mektup göndereceğim.

TC'deki gelişmelere ise şöyle bakıyorum. (Bu görüşleri senden mektup geldiği gün Sevil ve Sami'ye ilettim. Daha sonra Beyrut'a Murat'a telefonla ilettim. Sonra Davut'la telefonlaştık ve yine Davut'dan konuya ilişkin bir mektup aldım. Ona da ilettim.

1) Türkiye sosyalist hareketinin ve özel olarak da Kurtuluş'un 80 öncesi ve sonrasına ilişkin bir değerlendirme, ve saptadığı eksek ve yanlışlar için tutarlı bir özeleştirme vermesi benim bir talebim olamaz. Bu bir zorunluluktur. Bunu yerine getirmeyecek bir Kurtuluş hareketini hiç düşünmüyorum. Ve bu değerlendirmede teşkilat üyelerinin görüşlerinin de (azami katkıyla) alınması başka zorunluluktur. Bu nedenle elbette hareketimize, onun teorik tesbitleri ve her konudaki pratik eylemlerine eleştirel bir gözlükle, "aman birlik bozulmasın" mantığından, onun kıskacından uzak, ama birliği korumaya yönelik azami çaba ve duyarlılığı göstererek, yeni deneylerin sergilediği gerçeklerin aydınlığında yeniden bakmak gerekmektedir.

2) İnsanlarımızın bu konularda şimdiden kafa yormaları, görüşlerini "teşkilat olmanın getirdiği sınırlar içinde" her kademeden insanla tartışmaları gerekecektir. Bu yapılmadığı takdirde , ya da bunun önü kesildiği takdirde, buna olanak verilmediği, olanakları hazırlanmadığı takdirde, yapılacak değerlendirmeler kof, temelsiz, dayanaksız "değerlendirmeler" olacaktır. Bu görüşümü, başka tartışmalar nedeniyle Beyrut'taki arkadaşlara şöyle ifade etmiştim: "Benim (bu statüde) görüşlerim alınmadan yapılacak ve bana sunulacak bir 'hareketin değerlendirmesi' , eğer benim savunduğum görüşlerin aynısı dahi olsa, bu değerlendirmeye imza atmam. Bunu savunmam." Görüşümü şimdi de aynen savunuyorum ve diğer üyelerimizin de bu hakkının ve yetkisinin olduğunu sanıyorum.

3) Şu dönemde (hele de bu dönemde: yani geri çekilme, kadroları koruma vs...) (ayrıca her zaman da) olur olmaz nedenlerle ve hele de eleştiri getirdikleri için, değil üyelerin, daha alt düzeydeki sorumluların bile hareketten atılmasına şiddetle karşıyım. Yönetici organların ve özellikle de Merkez'in bu konuda çok duyarlı olması, eleştiriler üzerinde sükunetle ve ciddiyetle durması, ikna silahını koşullara teslim olmadan ve koşulları da zorlayarak kullanması, örgüt içi demokrasinin korunabilmesi için herkesten çok çaba sarfetmesi gerekir. Sırf, "eleştiri getirdiler" insanlarımızın teşkilattan atılması, kanaatimce Merkez tiranlığı diye adlandırılan bir davranış biçimi olur. Ben yazıları biraz (tabiri hoş görüle) ukalaca buldum. Ama, muhtevası açısından bu değil, daha ileri eleştiriler bile böyle "cevaplandırılmaz".

4) Her hareket için tasfiyecilik anlayışını tehlikeli ve yanlış buluyorum. Kurtuluş hareketinde ise, birlik konusunda geçirmiş olduğu bunca

deneyden sonra (ve mevcut yapıyı da bilgim oranında düşünerek) tasfiyeciliği “en ağır darbe” olarak kabul ediyorum.

5) Demokrasiyi, Merkeziyetçilik ilkesinden ayrı ele almıyorum. Eleştiri ile ilgili söylediklerimin, “teşkilat olmanın getirdiği” sınırlarını şöyle kabul ediyorum:

- Eleştirileri, belli sınırdan (insan çerçevesi olarak) tutmak, gerekir. (Bunun şu veya bu ölçüde ve polise hizmet sonucu doğurmayacak şekilde aşılması örgütten atılmayı gerektirmez. Verilecek bu konudaki özeleştiriyi ya da örgüt tüzüğüne uygun cezalandırma yeterlidir.)

- Merkez’in, merkezlik görevinin yapmasının önüne geçmek, merkezin çalışmalarını engellemek.

- Ayrı baş çekmek, ayrı yapı oluşturmak -yani fiilen ayrı bir örgüt gibi çalışmak, Merkezi kabul etmemek.

Bence bu son iki nokta teşkilat olmanın getirdiği ilkelerin, açıkça çiğnenmesidir. Bu noktada Merkez gerekli tedbirleri almakla (ihraç dahil) haklıdır.

Hamdilerle ilgili görüşlerim, sadece onların Merkez’e yazdıkları iki mektubun çerçevesinde kalmaktadır. Ve sadece bu iki mektubu veri olarak ele alarak (yani pratikte, kanaatimce ihracı gerektiren sınırları aşmadıklarını varsayarak, bu bilgilerin çapında konuşarak) diyorum ki; “bu ihraç kararı yanlıştır.” Merkez, bu ihraç kararını geri almalıdır. Hatta bu konuda, tutumundan dolayı özeleştiriyi vermelidir.

Bu konuda sana yazdıklarımı Türkiye ve dışardaki bütün arkadaşlara ileteceğim. Bu konuda görüşlerimi savunacağım.

Ancak, mektubunda sıraladığın maddelerden dördüncüsüne katılmıyorum, tehlikeli ve yanlış buluyorum.

Diyorsun ki: “Ben ‘atılan’ diye tabir edilen değerli yoldaşların bu yeni statülerini kesinlikle tanımıyorum. Gerek o arkadaşlara gerekse onlara bu yeni statüyü verdiğini sanan arkadaşlara ayrı ayrı haber yollayarak bu tutumumu anlatacağım.” Şimdi, buraya kadar; Sorun kendi açımdan şöyle: Ben bu Merkez’i “tanıdığım” sürece, onun kararlarını kendim için bağlayıcı buluyorum. Birçok konuda Merkez benim düşüncem zıddında karar almıştır. Eleştirmişimdir ama (sıfatımın gereği) ka-

bul etmek durumunda olmuşumdur. Eğer “yollar” kesin “ayrılık” noktasına gelmediyse, demokratik merkezîyetçiliğin böyle anlaşılması gerektiğini sanıyorum.

Soru senin için (sıfatından ve bilmiyorum ama sıfatının sağladığı hak ve yetkiler “varsa” onların desteğiyle) elbette farklı olacaktır. Ama demokratik merkezîyetçilik kavramından anladıklarımızın pek farklı olmaması gerekir zannediyorum. Bu karara katılmamak ve aksi bir düşünceyi savunmak elbette haktır. Ve bu olay için de ayrıca doğru ve zorunluluktur. (Bilgilerim dahilinde.) Ama “kararı tanımamak”, tek o cümlede kalsaydı “karara katılmıyorum” şeklinde anlaşılabilirdi. Devam ederek, sen şöyle diyorsun: “ ‘Atan’ arkadaşlar derhal özeleştiriy yaparak kararlarını geri almalıdırlar.” (Eyvallah. Aynen katılıyorum.) “ ‘Atılan’ arkadaşlar ise bu kararı tanımayarak Kurtuluş örgütlenmesi içindeki faaliyetlerini sürdürmelidirler.” İşte bu cümleye şiddetle karşıyım. Bu açıkça, “Türkiye’deki Merkez’i tanımayın, gerekirse ayrı örgütlenmeye gidin” demektir. Eğer ideolojik bir ayrışma söz konusu değilse, bu tutum bana ne teorik, ne pratik ne de mevcut taktiklerimizin gerçekleştirilebilmesi açısından doğru gelmiyor.

Bildiğim kadar; Türkiye’deki Merkez’e sizler yetki verdiniz. Bu türden bir örgütlenme ve bu türden yetki dağıtımıyla ilgili eleştirilerim var. Ve bunu sanıyorum Beyrut’ta da sana da söylemiştim. Eğer bilmediğim bazı kararlarınızda bu yetkiyi (tek başına) tamamen geri alabileceğini var sayarsak, daha çetrefilli bir iş ortaya çıkar. Bugün yetkili Merkez kimdir? Bu belirgin ise, bu Merkez’e yetki verenler de dahil bütün örgütün bu örgütü tanıması gerekir.

Sorunun çözümü ne olabilir?

Siz daha iyi bilirsiniz. Ama bence ülke dışındaki teşkilat üyeleri görüşlerini Türkiye’ye resmen bildirmelidirler. Kararın geri alınması doğrultusunda Merkez uyarılmalı, zorlanmalıdır. Tüzüğünüzde ya da raporlarınızda var olan bütün imkanlar bu doğrultuda kullanılmalı. Ama bu çabalar hiçbir zaman (bugün özellikle) ;

- Merkez’e başkaldırmayı örgütlememeli; bu tür davranışlara destek olmamalıdır. (“Bugün bana, yarın sana!” halk atasözüdür.)

- Hareketimizin “geri çekilme” kararının başarısı için atılmış, atılmakta olan ya da atılacak adımlarını, tedbirlerini güçsüz düşürecek nitelikte ya da içerikte olmamalıdır.

- Demokrasi savunulurken, merkeziyetçiliği yok etmemelidir.

Hamdi'lerin atılması yanlıştır. Merkez, kararını geri almalıdır. Hamdiler (eski bilgilerimin ışığında) benim için de çok değerli arkadaşlardır. Ancak proleter sosyalist hareketin ve teşkilatımızın varlığının, sürekliliğinin ve Leninist çizgisinin korunması bence daha önemlidir. (Elbette korumaktan kastım “aynen” değil.)

Şimdilik bu kadar. Sevgi ve saygılarımla. 25.1.1982

Sevgili Yoldaş,

Toplantı ile ilgili görüşlerimi bir süre sonra ileteneğim. Bunu yapabilmek için bir süre daha düşünmek, kafamı toplamak istiyorum ve ondan sonra yorumlar yapmayı doğru buluyorum. Dolayısıyla daha önce de konuştuğumuz gibi yakın bir gelecekte sana (diğer yoldaşlarla birlikte) düşüncelerimi yazabileceğimi umuyorum.

İlişikte, ihraç edilen (veya kimi iddialara göre ayrılan !) ve bu durum-

Sevgili Yoldaş,

Toplantı ile ilgili görüşlerimi bir süre sonra ileteneğim. Bunu yapabilmek için bir süre daha düşünmek, kafamı toplamak istiyorum ve ondan sonra yorumlar yapmayı doğru buluyorum. Dolayısıyla daha önce de konuştuğumuz gibi yakın bir gelecekte sana (diğer yoldaşlarla birlikte) düşüncelerimi yazabileceğimi umuyorum.

İlişikte, ihraç edilen (veya kimi iddialara göre ayrılan!) ve bu durumdan (yani ihraçtan) sonra aralarında örgütlenerek Geçici Komiteyi oluşturan yoldaşlarımızın Merkez toplantısına yolladıkları iki yazı ile daha önce, Aralık 1982'de yayınladıkları "Tasfiyeci Saldırı Yenilecektir" başlıklı yazılarını yolluyorum. Yoldaşlar yazılarında da belirttikleri gibi ne yazık ki bu yazılarını Merkez toplantısına iletemediler.

Şimdilik bu kadar, yakında yazışmak veya daha iyisi karşılaşmak umuduyla, hepinize selamlar.

DT.

1.3.1983

Aziz yoldaşlar,

Üç aydır sizlerle görüşme umudu içindeyim ve en son olarak geçtiğimiz günlerde Köln civarında görüşebileceğimizi sanıyordum ancak dün öğrendim ki bu da mümkün olmayacak. Bu durumda bir daha karşılaşınca kadar sizlere bazı düşüncelerimi yazarak anlatmaya karar verdim.

Önce ilişikteki dosya üzerine bir kaç söz söyleyeyim:

Göreceğiniz gibi bu "Belgeler" dosyası Hareketimiz içindeki tartışmaya ilişkin hepsi olmasa dahi- yazıları içermekte. Elimde olan tüm yazıları bu derlemeye soktum. Elimde olup ta "Belgeler" arasına girmeyen iki belge Kasım 1981'de çıkarılan "tüzük" ve "program". Her ne kadar içerdeki arkadaşlar aşağıdaki toplantıda bu iki belgenin niye Si'de yayınlanmadığını sorarak bu iki belgenin kamu oyuna dahi yayınlanmasından yana olduklarını belirtmişlerse de ben gene de bir süre için bu iki belgenin yayınlanmasını sakıncalı buluyorum. Bu "Belgeler" derlemesinde yer almasını istediğim fakat elimde olmayan bir iki yazı daha var: Mümin yoldaşımızın yazısı.

Aziz yoldaşlar,

Üç aydır sizlerle görüşme umudu içindeyim ve en son olarak geçtiğimiz günlerde Köln civarında görüşebileceğimizi sanıyordum ancak dün öğrendim ki bu da mümkün olmayacak. Bu durumda bir daha karşılaşınca kadar sizlere bazı düşüncelerimi yazarak anlatmaya karar verdim.

Önce ilişikteki dosya üzerine birkaç söz söyleyeyim:

Göreceğiniz gibi bu "Belgeler" dosyası Hareketimiz içindeki tartışmaya ilişkin -hepsi olmasa dahi- yazıları içermekte. Elimde olan tüm yazıları bu derlemeye soktum. Elimde olup da "Belgeler" arasına girmeyen iki belge Kasım 1981'de çıkarılan "tüzük" ve "program". Her ne kadar içerdeki arkadaşlar aşağıdaki toplantıda bu iki belgenin niye Si'de yayınlanmadığını sorarak bu iki belgenin kamuoyuna dahi yayınlanmasından yana olduklarını belirtmişlerse de ben gene de bir süre için bu iki belgenin yayınlanmasını sakıncalı buluyorum. Bu "Belgeler" derlemesinde yer almasını istediğim fakat elimde olmayan bir iki yazı daha var: Mümin yoldaşımızın yazısı, Politbüro'nun (kendi kendisini MK ilan ettiğine göre MK' da diyebiliriz !) yayınladığı bir-kaç yazı. Ne yazık ki bunlar elimde yok. "Belgeler" in arasına en kısa zamanda katacağım bir yazı "Haziran Operasyonu ve Düşüncelerimiz" başlığını taşıyan Sinan ve arkadaşları tarafından yazılmış olan yazı.

(Okunmaz bir halde olduğu için daktilo ediyorum.) Aslında Ekim'de bu yazıya karşı çıkmış olan cevabi yazıyı da “Belgeler”e eklemek gerekir.

“Belgeler”in Türkiye’de ve burada topluca yayınlanmasıyla sosyalist bir örgütsel ilke en sonunda hayata geçmiş olacak ve sanırım örgütümüzün demokrasi terbiyesi açısından önemli bir adım atılmış olacak. “Belgeler” size ulaşan kopyadaki “önsöz”ü içermeyen ve gene size ulaşan kopyadaki sözünü ettiğim eksiklikleri taşımadan Geçici Komite tarafından yurtiçinde de yayınlanıyor.

Politbüro’nun “açıklık ilkesi” diye adlandırdığı örgüt içi tartışmaların açık yapılması ilkesi benim ve daha birçok yoldaşın (belki sizler de dahilsinizdir) yıllardır savunduğumuz bir ilke. Aynı şekilde yayın organlarının imzalı yazılarla çıkması da gene yıllardır savunduğumuz bir başka ilke. Bunca mücadeleden sonra biraz da bizim katkımızla bu ilkenin hayata geçmeye başlaması sevindirici, bütün eksikliklerine rağmen!.. (Aynı kişinin üç değişik imza ile yazı yazması, “açıklık ilkesinin” oldukça tek taraflı ve “sınırlı” olması gibi.) Ama inanıyorum ki her şeyi “yöneticilerimiz”den beklememek gerekir.

“Belgeler”i şimdilik oldukça sınırlı dağıtacağım. Tahmin edebileceğiniz az sayıda yoldaşa sırayla göndermeye başlayacağım. Ama hemen belirtmek isterim ki gerçekte “Belgeler”in kamu oyuna açık olması gerektiğine inanıyorum fakat yeterince soruna sahip örgütümüzde bugün Tasfiyeci anlayışın böyle bir tutum karşısında gereksiz hırçınlaşacağını düşündüğümünden yukarıda belirttiğim gibi şimdilik sınırlı olarak dağıtıyorum.

“Belgeler” üzerine söyleyeceklerim şimdilik. Bir an önce, ben dağıtıma başlayıp çok geç olmadan önce, düşüncelerinizi bana iletirseniz memnun olurum.

Diğer söylemek istediklerime gelince, bunları kısa notlar halinde özetleyerek sıralayacağım:

* “Belgeler”de yer alan 27 numaralı yazı GMK’dan ayrıldığı günün öğleden sonrası GMK’ya verildi. O gün sabahki tartışmada ben GMK’dan istifa ettim, onlar doğal olarak toplantıya devam ettiler, ve öğleden sonra bana “durum tesbiti” kararlarını ilettiler ve örgüte yenden dönebilmem için özeleştirme yapmam gerektiğini söylediler. (Bu özeleştirmenin ne olduğu pek “açık” değil !..) Ben de GMK’nın bu kararı

karşısında durumu açıklayan, yani örgütten değil GMK' dan istifa ettiğimi belgelemek amacıyla bu yazıyı GMK'ya verdim. Bu yazıyı vermemden üç gün sonra da toplantı yapılan bölgeden ayrıldım. Yazıma hiçbir karşılık verilmedi, benimle tartışılmadı.

* "Belgeler"de yer alan 28 numaralı yazı Cafer Kamil yoldaşla önce Paris'de daha sonra Utrech'te karşılaştıktan sonra yazıldı. Her iki konuşmada da Cafer Kamil benim açıklamalarıma aldırma göründü. O, benim örgütten ayrıldığıma dinsel bir tutku ile inanıyor !.. Kendi inancı dışında ise hiçbir şeye aldırıyor. Bunun üzerine GMK'da "inançları" ile değil somut gerçeklere göre davranan yoldaşların da olduğunu bildiğim için bu yazıyı hazırladım. Yazı Türkiye'ye de ulaştı ve sanırım GMK'ya da verildi. Bu yazı başlığından da anlaşılacağı üzere sadece GMK'ya değil "tüm yoldaşlara" hitaben yazılmıştır. Çünkü artık biliyorum ki sadece GMK sınırları içinde kalan her şey örgütümüze / hareketimize zarar vermektedir. Hiçbir bilgi sağlıklı bir biçimde GMK'nın sınırlarını aşmamaktadır, ya orada hapis olup kalmaktadır, ya da biraz "değişikliğe uğrayıp" dışarı çıkmaktadır. Buna izin vermemek gerekir, -zaten "Belgeler" in hazırlanmasının da başlıca nedeni budur.

* "Belgeler"deki son iki yazı Geçici Komite tarafından hazırlanıp birincisi (30 numaralı olan) GMK'ya ikincisi ise GMK'ya ve bütün yoldaşlara dağıtılmaya başlanmıştır. Son yazının son bölümünde de göreceğiniz gibi birliğin son umudu olarak her şeye rağmen Geçici Komite'nin "eski statülü" yoldaşları GMK'nın "çağırısı"na uyacaklardır. Geçici Komite bu konuda karar aldı. Birlik için elimizden geleni yapacağız. "Çağır"ya bütün saibesine rağmen uyabilen bütün yoldaşlar uyacaklar. Uyamayanlar ise, yani "eski statülü olmadıkları için "çağrılmayan" sayısız yoldaş, benim gibi son anda tasfiye edilen yoldaşlar vs. ise birlik için gene üzerimize düşeni yapacağız. Hareketimize sesleneceğiz, "İçerdeki" yoldaşlarımızı destekleyeceğiz ve biliyoruz ki "İçerideki" yoldaşlarımız da bizi destekleyecekler. Yakın gelecek için birlik doğrultusunda önümüzdeki şanslar giderek azalıyor, belki de sonuna geldik. Bu son fırsatı bonkörce harcamamak gerekir.

Şimdi sorun örgütün en geniş birliğini sağlamak, bu en geniş birlik üzerinde "demokratik tartışma ortamını" yaratmak, doğruyu eğriden böylece ayırmak ve "demokratik tartışma araçlarını" işletmek. Daha somutlarsak, "statüsüne", "statüsünün eskiliğine veya yeniliğine" bakmadan bütün yoldaşları birleştirmek, tartışma konularını saptamak -ki

bugüne kadarki tartışmalar içinde zaten bunlar saptandı, hepimiz ne-ler olduğunu biliyoruz ve tartışıp duruyoruz- , düzenli tartışmayı merkezin örgütlemesi ile başlatmak, yani tüm yoldaşların görüşlerini hareketin tamamına iletileceği bir mekanizmayı merkezin girişimi ile hazırlamak ve işletmek, ve son olarak ise gene “statü” vs gibi bugün artık sun’ileşmiş göstergelere bakmadan yeni ve sağlıklı göstergeleri kriter olarak demokrasinin kurumlarını işletmek, yani seçimler, konferans, kongre gibi... Bunalımdan çıkışın yolu budur.

* Bugün vardığımız aşamada birlik artık sadece sık tekrarlanan süslü bir laf ve “ne olursa olsun” gerçekleşmeyecektir. Birlik lafını sık sık tekrarlayıp fakat güven verici hiçbir ciddi adım atmayanlar birliğe zarar verecekler, veriyorlar da zaten. Aynı şekilde artık birliği ne pahasına olursa olsun gerekli görmemek gerekir. Aradan geçen bunca tartışma, olaydan sonra birlik ancak ciddi, sağlıklı bir tartışmanın ardından yeniden temel ilkelerde anlaşmakla mümkün olur. Kurtuluş’un bugüne kadar savunduğu temel ilkelerden sapmalar olmuştur. Bu yeni çizgiyi tartışmak gerekir, ya savunucuları bizi ikna ederler, hep birlikte yeni çizgiyi savunuruz ya da eski çizginin doğruluğunu biz kanıtlarız. Bu bir.

İkinci olarak, hareketimizin geçmişi üzerine yeni sözler söylenmektedir. Hareketin çeşitli kanatları bu konuda değişik tesbitler yapmakta. Kimilerinin bazı eleştirileri çakışmakta, kimi eleştiriler sadece söz düzeyinde çakışmakta fakat esasta çelişmekte, kimi eleştiriler ise tamamıyla birbirinin zıddı.

Hareketimizin içinde olduğu durum işte bu. Çeşitli görüşler yan yana. Ben çeşitli farklı görüşlerin örgütümüz içinde yan yana durabileceğini kabul ediyorum, bunu doğru buluyorum hatta sağlıklılık olarak değerlendiriyorum ama temel tezlerdeki farklılık birliğin önünde ciddi bir engeldir, birliği giderek mümkünsüz kılar, işte bu nedenle “ne olursa olsun birlik” değil , tartışarak, anlaşarak birlikten yanayım, ve sanırım bu hareketimiz içindeki en ciddi ağırlıklı eğilimdir.

* Sizlere Geçici Komite'nin çıkarmış ve dağıtmış olduğu 1 Mayıs bildirisini de göndermek istiyordum, ancak henüz daktilo edemedim, Kurtuluş’un 9’uncu sayısı da bildiğiniz gibi geldi, sanırım Sevil size bir kopyasını verecektir.

Yoldaşlar, şimdilik kısaca bu kadar, umarım kısa zamanda görüşürüz.

Yoldaşça selamlar,

Doğan 14. Haziran 1983

25.2.1982

Değerli Yoldaşlarım,

"Yazacağım, yazıyorum, yazdım" gibi, yazmak fiilinin bütün zamanlarını çekerek bugüne kadar ertelediğim mektubumu yazmak üzere nihayet masa başına oturabildim. Artık kaç güne bitirebileceğimi bilmediğim mektubuma, bu satırlarla dahi bitmiş gözüyle bakıyorum. Önce sağlık haberlerinden başlamak gerekir. Geleneksel alışkanlığımız bu. Buradaki herkes iyidir. Bir ara Davut hastalanmıştı. Şimdi hepimiz iyiyiz ve hepinizin de iyi olması dileğimizeyiz. Mustafa ile son telefon görüşmemizde, arkadaşlar ile ilgili olarak aldığım haberleri teftah etmiştim. Sonradan hepinize ayrı ayrı mektup yazdım ve bilgi verdim. Bu arada Salim'e ağabeyinden gelen bir mektubu ilettim ve Salim'den ağabeyine geçen mektubu da postladım. Mustafa ve Sultanio (Mustafaiden) gelen mektupları da Bayraktar'a postladım. Buradan ayrılışına gireceğim kamuda Recep'e gönderdiğim mektubun birer örneğini de Bayraktar, Sami ve Davut'a ilettim. Mustafa ve Sultanio da

Değerli yoldaşlarım,

"Yazacağım, yazıyorum, yazdım" gibi , yazmak fiilinin bütün zamanlarını çekerek bugüne kadar ertelediğim mektubumu yazmak üzere nihayet masa başına oturabildim. Artık kaç güne bitirebileceğimi bilmediğim mektubuma, bu satırlarla dahi bitmiş gözüyle bakıyorum.

Önce sağlık haberlerinden başlamak gerekiyor. Geleneksel alışkanlığımız bu. Buradaki herkes iyidir. Bir ara Davut hastalanmıştı. Şimdi hepimiz iyiyiz ve hepinizin de iyi olması dileğimizdir.

.....

Bu mektubun yukarıdaki kısmını ancak 25 günde tamamlayabildim. Zira Doğan'ın geleceğini (Berlin'e) öğrendim. Onunla ayrıntılı konuştuktan sonra sizlere yazmanın daha doğru olacağını düşündüm. Doğan geldi ve Münih'e gitti. Ben de gelecek hafta Münih'e gideceğim. Doğanla konuştuk, ama düşüncelerimde pek değişiklik olmadı. Şimdi bu konudaki gelişmeleri aktarmak istiyorum. 2 ay kadar önce (sanırım Aralık sonu idi) buraya Hamdiler ile ilişkide olan bir bayandan (Sami'lerin arkadaşı, Boğaziçi Üniversitesi'nde okuyor), Hamdilerin 1 ve 2 nolu yazıları ve Teşkilatın son yazısı geldi. Bu yazılarda Hamdiler biraz karışık, ve dil olarak biraz "ukalaca" bulduğum bir üslupla Hareketten bazı konularda özeleştri istiyordu. Bu yazılarla birlikte Hamdi, Ümit ve bazı arkadaşların hareketten atıldıklarını öğrendim. Sonra

Murat'la (Azmi Pat) yaptığımız bir telefon görüşmesi ile konuyla ilgili biraz daha bilgilendim. Recep de (D.T.) bir mektupla konuya ilişkin görüşlerini anlatıyor ve benim görüşlerimi soruyordu. Ona yazdığım bir mektupla (ki fotokopisini Mahir'e, Sabriye ve size ilettim) görüşlerimi (sadece elimize geçen yazılı belgelere dayanarak) açıkladım. Sonra Mahir'den bir mektup ve daha sonra da Sabri ağabeyden bir mektup aldım ve birisinin konuya ilişkin görüşlerini, ikincisinin ise benim görüşlerime ilişkin eleştirilerini öğrendim. Şimdi bunlarla ilgili biraz bilgi vermek ve konuyu tartışmak istiyorum. (.....) ¹⁶

Daha sonra Recep'ten bir mektup aldım. ¹⁷ Mektubun konuyla ilgili bölümü şöyleydi: ... (¹⁸)

Bu mektuba Sabri ağabeyden gelen cevap, bu görüşlerimi biraz daha açmam gerektiğini anlatıyor. Daha doğrusu { burada bir sözcük okunamadı. HznN} eleştirilerden ben bu kaniya vardım.

Bir kere şurası çok iyi anlaşılmalıdır: Ben o mektuptaki görüşlerimi yazarken bir varsayımdan yola çıkıyorum ve aksi bir durumla ilgili görüşlerimi de iletiyorum. Varsayımım şu: Bu arkadaşlar, Harekete bazı sorunlarla ilgili olarak kafalarının açılması ve tartışılması için ve "he-men yapılması" şeklinde bir zorlama getirmeden ve ayrı baş çekip Hareketin pratik görevleri önünde engel oluşturmadan, Harekete güveni ve merkezî otoriteyi sarsmadan bazı konuları tartışma talebi getirmişlerdir. Sadece bu isteklere dayanan bu hareketi merkez şiddetle eleştirmiştir. Ve cevaben ikinci yazı kaleme alınmıştır.

İşte varsayımım bu. Bu ilk mektup kaleme alınırken bana gelen bilgiler sadece bu idi.

İkinci olarak, sekterizm ve hizipçiliğin, "hareketi sarmış, kavramış ve yönetiyor" olduğu şeklindeki bir görüşe katılmıyorum. Zira Hamdilerin iki nolu yazısında da belirtildiği gibi "hizip, bir örgüt içerisinde, kendi ayrı örgütlenmesine sahip, örgütten ayrı bir hiyerarşi ve tavır bağı içerisinde olan, örgütün amaçlarından ayrı amaçlara sahip, kendine ait özel bir düşünce yapısı olan, yine kendine ait özel imkanlara sahip olup bunları hareketten saklayan maddi ve manevi bir asalaktır."

Üçüncü olarak; hangi biçimde yansırsa yansısın, fiilen örgütün merkezî otoritesini tanımayan ona duyulan güveni sarsan, otoritesini zayıflatan, kararlarını tanımayan davranış ve düşüncelere şiddetle ve her zaman karşıyım, karşı olacağım. Bu açıdan devrimci örgütlenmeyi

biraz askeri örgütlenmeye benzetiyorum. Yanlış bir benzetme ama, kastım sadece “demir disiplin” ile ilgilidir.

Sabri ağabeyimin mektubu kafamı daha çok açıcı, daha yol gösterici, soğukkanlılığı ve metaneti öneren çok olumlu bir mektup oldu. Nitekim, daha sonra Murat ve Davut’tan aldığım bazı bilgiler de onun önerilerinin, uyarı ve eleştirilerinin ne denli haklı olduğunu gösterdi.

Sabri ağabey şöyle diyordu: (Recep’e yazdığım mektuptaki 1, 2, 3. Maddelerde yazdıklarım kastedilerek) “Yaptığın bu öneriye şu yönlerden **katılmıyorum**.

1) Bu karara sadece atılan arkadaşların yazdığı yazıyı temel veri almak ve bu kadar az bilgilenme ile tavır belirlemek bence çok isabetli olmayabilir. (Şiddetle katılıyorum bu görüşe. Bu nedenle de bu karara hangi bilgiler ışığında yaklaştığımı hep belirttim. Yani bu bilgilere farklı türden ve yeni bilgiler gelir de eski görüşümden uzaklaşırsam, yeni kararımın ve önerilerimin, yeni tavrımın hesabını rahatlıkla verebilirim. Ama aceleciliğimin hesabını -bu yaşta “gençlik işte!” de diyemeyeceğimize göre- herhalde zor veririm. Bu da bende bir eksiklik olsa gerek.

“2) Hareketimizin şu andaki durumunu iyice bir düşünüp, merkezin aldığı kararlara ve uygulamalarına böyle direktmeci bir tavır almanın hareketimizi ve merkezimizi ne hale getireceğinin iyi hesap edilmesi, bir şeyler kaçıyormuş gibi acele tavırlar belirlemek çok isabetli olmayabilir.

“3) Yöntem olarak da bana tavrın çok makul gelmemekte. Bu gibi durumlarda yöntem asla direktmeci tavırlar olmamalıdır. Bu gibi olaylar normal Marksist yöntem ve kurallar içinde çözümlenmelidir. Bu da bir üst karar mercii tarafından çözülür. Yani, en doğalı kongre, olmadı konferans, bu da olmadı şu halimizle, mümkünse tüm merkez elemanlarının tüm üyelerimizi bilgilendirerek, onların görüşlerini de alarak toplanıp çözmesi gerekir. Bunun için de hızla önceden şartları ve sonra olaylar hakkında detaylı bilgilenmenin çabasına girmek gerekir.”

Bu görüşlere (bazı açıklamalar yaparak) aynen katılıyorum elbette. Ben tavrımı belirleyen mektubumda “tavrımı” biraz acele de olsa belirttim. Ama sadece, belli varsayımlara dayanarak, belli derecedeki bilgilere dayanarak, sadece “tavrımı” belirledim. Merkezin ve yoldaşla-

rımın böyle bir olayla karşılaştığımda alacağım tavrı bilmelerini istedim. Benim “varsayım” dediklerime “gerçek” diyenler var. (Örneğin Recep.) Eğer varsayımlarım doğru ise, yazdıklarımı aynen savunurum. Böyle bir durumda her zaman da böyle karar alırım, böyle düşünürüm. Eğer varsayımlarım gerçeği yansıtmıyorsa, somuta ilişkin sözlerim de elbette maddi dayanaklarını yitirmiş olur ve geçersiz sayılır.

Ancak, varsayımlarım doğru da olsa yanlış da olsa, her iki halde de, bugün Merkeze karşı bu kararından dolayı “diretmeci” olmayı hiç bir zaman düşünmedim ve böyle bir tavır benim tavrım değildir. Ben sadece “görüşümü” bildirdim. Merkez bu görüşe rağbet eder ya da etmez; kararı değiştirir ya da değiştirmez. Bu, onların bileceği şeydir. Eğer karar aynen kalırsa, görüşlerimi örgüt raconları içinde savunup “diretebileceğim” olanakları bekleyeceğim elbette. Merkezin otoritesini zedeleyecek, harekete güveni sarsacak her girişimin karşısındayım. Ben de böyle bir girişimde yer alamam. Devrimcilik anlayışıma ters düşer.

Son olarak: Önce Murat’la telefon görüşmesinden, daha sonra da Davut’tan aldığım bir mektupla, iki mektupla sınırlı olan bilgilerim biraz daha açıldı. Bazı arkadaşların Hareketle açık hesaplaşma istediklerini öğrendim. Bu konuda Davut’un tavrı bana yazdığı mektupta aynen şöyleydi: “Sadece tartışmak isteyen bir kişiyi (kişileri) bir teşkilattan ihraç etmek kendi emeğine saygısızlıktan başlayarak, tiranlığa kadar gider. Birincisinin mantıklı olmakla, beyni olmakla alakası yoktur. Belli bir amaca yönelik olarak bilinçle ürettiğini bilinçsizce tahrip etmektir. İkincisinin sosyalizmle alakası yoktur. Tartışmak isteyen tahammül edemiyorsak muhaliflerimize nasıl tahammül edebiliriz... Hiçbir şekilde, tartışma istedi diye insanların atılmasına taraftar değilim. Bugüne kadar böyle iş yapmadı teşkilatımız. Tartışma istemek son derece doğal bir haktır. Eleştiri yapmak da öyle. Hatta yeni farklı görüşler öne sürmek de öyle... İnsanlar sırf eleştiri yaptıkları ya da tartışma talebinde bulundukları takdirde, asla örgütten çıkarılamazlar. Bu, ne zaman haklılık kazanır? Örgütün ortak platformu terkedilip ayrı davranış biçimlerine girildiğinde. Çünkü bu durumda bir örgüt, irade birliği olma anlamını yitirmiş demektir. Varolan irade birliğini koruyanlar ister azınlık, ister çoğunluk olsunlar, irade birliğini bozanları örgütten ihraç etme hakkına sahip olurlar... Elbette bir örgüt içerisinde böyle durumlar ortaya çıktığında, ihraç hakkımızdır diye, bu hakkı aceleyle kullan-

mamak gerekir. Zira proletaryanın bur zorunluluğu oportünist düşüncelerden arınmak ise, bir zorunluluğu da BİRLİK'tir. Bu açıdan formülcü olmaktan ziyade sınırları doğru tanımlayıp birliğin yollarını aramaya devam etmek gerekir. Bunlar soruna nasıl yaklaşılması gerektiği konusundaki görüşlerimin özeti... “

Uzunca aldığım bu cümleler aynen (virgülüne kadar) katıldığım görüşler. İfade etmek istediğim (ama belki yeterince beceremediğim) düşünceleri Davut çok iyi ifade ediyor.

Davut mektubunda devamla, Recep'in ^-“hareketin bu kararını tanımama” ve bu doğrultuda “atılanlara” verilen öğütlere (ya da talimatlara) karşı olduğunu yine uzun uzun gerekçeleriyle birlikte anlatıyor. “Bir kez bu yola girildi mi, artık ‘işime gelirse’ demokratik merkezizetçilik ilkesi benimsenmiş olur. Böylelikle de örgüt mörgüt olunmaz. Çünkü artık ortada iki yapı oluşmaya başlayacak demektir” diyor ki, buna karşı çıkmak (kesin bir yol ayrımına gelinmiş ve buna karar verilmemiş ise) Marksizm-Leninizm’in örgüt anlayışını ve demokratik merkezizetçilik anlayışını kavramamak demektir.

“Önce işi etraflıca öğrenmeye çalışacağım. Ama değerlendirmem söylediğim ilkeler içerisinde olur. Merkezi hatalı bulursam, aldıkları kararları değiştirmeleri için çabaya girerim. Mağdur edilmiş olanların haklarının iadesini ve mağdur edenlerin özeleştiriyi yapmalarını isterim. Ama merkezin dışında örgütlenmeler varsa asla tanımayacağımı ve şiddetle karşı olacağımı, böyle bir şeyi teşkilat yıkıcılığı olarak niteleyeceğimi” -Davut’tan) bilmenizi isterim.

Recep’le görüşmem pek beni eğitici olmadı. Sabri ağabeyin ve Davut’un sağduyuya, metanete dayanan tavrının aksine, Recep birilerinin Kurtuluşu bölmeye çalıştığını vb. söyledi.

(...) (...)

(Almanya - Kitzingen / Mainbernheim – Mülteci Kampı.)

Abu AHMED (İ.M.Ayçiçek)

Türkiye Ve Kuzey Kürdistan Kurtuluş Örgütü GMK'sine.

Yoldaşlar,

İki buçuk yıllık bir aradan sonra yapılan GMK tam üyeli toplantısında alınan;

- 1)Ayrılan ya da atılan Örgüt üyelerinin eski statüleriyle tekrar örgüte çağrılmaları,
- 2)Kurtuluş Örgütünün her üyesinin ilan edilmiş bir tüzüğün güvencesi altına alınması,
- 3)Tüzüğün üyelikle ilgili maddesinin kapsamının genişletilmesi,
- 4)Gündemi saptanmış olan bir konferansın acilen gerçekleştirilmesi için somut adımların atılması,
- 5)Merkezî yayın organında farklı görüşlerin yanyana yayınlanabilmesi amacıyla yazıların bundan böyle imzalı olarak yayınlanması kararı gibi kararlarını biz Avrupa'da bulunan üyeler olarak,hareketimizin iç sorun-

Türkiye ve Kuzey Kürdistan Kurtuluş Örgütü GMK'sine.¹⁹

Yoldaşlar,

İki buçuk yıllık bir aradan sonra yapılan GMK tam üyeli toplantısında alınan;

1) Ayrılan ya da atılan örgüt üyelerinin eski statüleriyle tekrar örgüte çağrılmaları,

2) Kurtuluş örgütünün her üyesinin ilan edilmiş bir tüzüğün güvencesi altına alınması,

3) Tüzüğün üyelikle ilgili maddesinin kapsamının genişletilmesi,

4) Gündemi saptanmış olan bir konferansın acilen gerçekleştirilmesi için somut adımların atılması,

5) Merkezî yayın organında farklı görüşlerin yan yana yayınlanabilmesi amacıyla yazıların bundan böyle imzalı olarak yayınlanması kararı gibi kararlarını biz Avrupa'da bulunan üyeler olarak hareketimizin iç sorunlarını çözmeye yönelik olumlu adımlar olarak karşıladık.

Bu olumlu adımların başarılı bir şekilde sonuçlarını verebilmesi için Merkezimizin,

a) Bu kararların hayata geçebilmesi için azami çabayı ve duyarlılığı göstermesi

b) Başka olumlu adımlarla kararların pekiştirilmesi gerekir.

Bu anlamda 'b' maddesi ile ilgili olarak bizler GMK'sine şu öneriyi getirmekteyiz:

GMK'sinden ayrılan Hulki yoldaş hakkında, bilindiği gibi üyelikten de ayrılmıştır" diye bir durum tesbiti yapılmıştır. Ve Hulki yoldaşın, örgüte davet edilmesi, "yapacağı özeleştirisi örgüt üyelerinin çoğunluğunca kabul edildiği takdirde üyeliğe kabul" edilmesi karara bağlanmıştır.

Yoldaşlar, bu kararda Hulki yoldaştan istenen "özeleştirisi" kapsamının Merkez tarafından açıklığa kavuşturulması gerekir.

★ Hulki yoldaş hakkında GK'nın kurucusu, teşvikçisi ya da savunucusu olduğu iddialarıyla özeleştirisi isteniyorsa; GK üyelerine, "özeleştirisi istenmeksizin" örgüte geri dönmeleri çağrısı yapıldığına göre, Hulki yoldaş hakkındaki karar ile GK' nin Kurtuluş' un üye statülü eski üyelerine yapılan bu çağrı büyük mantıksal tutarsızlık göstermektedir. Bu durumda kararı anlayabilmek mümkün değildir. Ve bu haliyle biz-zat GMK hakkında her türlü spekülasyona olanak sağlayacak durumdadır. Bu "özeleştirisi" istemini, Hulki yoldaşın GK ile ilişkisine bağlanak, diğer karar ile birlikte düşünülünce, sübjektivizm izlenimi verecek bir tutarsızlık olurdu.

★ İstenen özeleştirisinin muhtevası "toplantıda gösterilen tavır vb." ise bunu da, (yani böyle bir tavrından dolayı, bir örgüt üyesinin örgüt dışına atılmasıyla sonuçlanması) suç ve ceza arasındaki aşırı bir denge-sizlikle adlandırmak gerekecektir. Kaldı ki, iki buçuk yılın sorunları-nın üst üste (ki geçmişini de katarak, bu 'iki buçuk sene' diye adlandırılabilir) biriktiği ve bu zemin üzerinde yapılan toplantıda, insanların daha çok tepkili, daha az anlaşılabilir olacaklarını gayet doğal bir olgu olarak olgunlukla karşılamamız gerekir.

★ İstenen özeleştirisinin muhtevası Hulki yoldaşın "üyelikten de ayrıldığını kendisinin söylemesine" dayandırılıyorsa, bu durumda ortada büyük bir sorunun olmadığı açıktır. Zira, Hulki yoldaş, gerek GMK'sine yazdığı mektubunda, gerekse sözlü ifadelerinde örgüt üyeliğinden ayrılmadığını defalarca ve ısrarla savunmuştur. Bu durumda, "üyelikten

ayrıldı” şeklindeki durum tesbiti, gerçek durumu yansıtamaz. Üye kendi iradesiyle Kurtuluş örgütünün Merkezi otoritesini kabullenmiş, tüzüğün üyelikle ilgili diğer vasıflarına da sahiptir. Niyetleri tesbit etmeye çalışarak ve bu tespitlere dayanarak üyelikle ilgili kararlar almak, komünist örgütler açısından mümkün olmayan bir şeydir. Böyle davranıldığı takdirde örgütümüzün büyük zararlara uğrayabileceği açıktır.

Yoldaşlar,

a) “özeleştir” sorununun açıklığa kavuşturulmasını

b) Hulki yoldaşın üyeliğinin devam etmesini

biz Avrupa’da bulunan örgüt üyeleri dilemekte ve onayımızı vermektedir.

Böylece;

- Geçmişin ve geleceğin değerlendirilmesinde daha olumlu sonuçlara ulaşılacağına

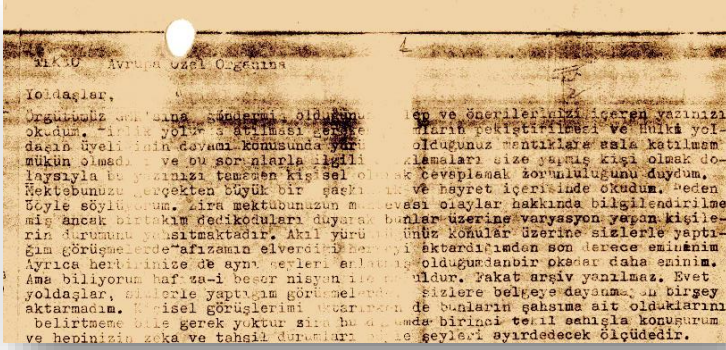
- Hareketimizin teorik sorunlarının tartışılmasında daha ileri adımlar atılacağına,

- Birlik sorununun önündeki engellerin biraz daha yontulacağına,

- Kadrolarımızı ve bir bütün olarak örgütümüzü olgun adımlar atarak daha iyi eğiteceğimize inanıyoruz.

Mücadelemizde başarılar dileriz. Yoldaşça selamlar.

Avrupa Özel Organı

TKKKÖ Avrupa Özel Organı'na

Cafer KAMİL

Yoldaşlar,

Örgütümüz GMK'sına göndermiş olduğunuz talep ve önerilerinizi içeren yazınızı okudum. Birlik yolunda atılması gereken adımların pekiştirilmesi ve Hulki yoldaşın üyeliğinin devamı konusunda yürütmüş olduğunuz mantıklara asla katılmamın mümkün olmadığı ve bu ilgili açıklamaları size yapmış kişi olmak dolayısıyla bu yazınızı tamamen kişisel olarak cevaplamak zorunluluğunu duydum. Mektubunuzu gerçekten büyük bir şaşkınlık ve hayret içerisinde okudum. Neden böyle söylüyorum? Zira mektubunuzun muhtevası olaylar hakkında bilgilendirilmemiş, ancak birtakım dedikoduları duyarak bunlar üzerine varyasyon yapan kişilerin durumunu yansıtmaktadır.

Akıl yürüttüğünüz konular üzerine sizlerle yaptığım görüşmelerde hafızamın elverdiği her şeyi aktardığımdan son derece eminim. Ama biliyorum hafıza-i beşer, nisyan ile maluldür. Fakat arşiv yanılmaz. Evet yoldaşlar sizlerle yaptığım görüşmelerde sizlere belgelere dayanmayan bir şey aktarmadım. Kişisel görüşlerimi aktarırken de bun-

ların şahsıma ait olduğunu belirtmeme bile gerek yoktur. Zira bu durumda birinci tekil şahısla konuşurum ve hepinizin zekâ ve tahsil durumları böyle şeyleri ayırt edecek ölçüdedir.

Yoldaşlar, oraya geldiğimde sizlerle çeşitli konularda tartışmalar da yaptım, kararlar da aktardım. Bunları birbirinden iyi ayırmış olmanız gerekir. Neden biraz celalet içerisindeyim, birazdan anlayacaksınız. Zira yazınız beni görevini yerine getirmemiş bir kişi konumuna soktu. Halbuki ben sizlere oldukça çok şey aktarmış olduğumdan eminim. Her ne hal ise böyle bir tutum gelmiş olması benim yeniden açıklama ve hatırlatma yapmamı engellemez.

Birlik için çeşitli adımlar atmış olduğumuzu mektubunuzda sizler de belirterek bunların pekiştirilmesi gerektiğini söylemektесiniz. Ben de tamamen bu doğrultuda baktığım ve yıllardır da böyle davrandığım için, birbirine karşı olanlar tarafından bile dengencilik ve uzlaşmacılıkla suçlanmış olsam dahi, aynı biçimde davranmaya devam edeceğim. Benim bu konudaki mantığım oldukça pekişiktir. Üstelik bu konuda atacağım birtakım adımlar aleyhime olsa, benim prestijimi kırıcı bile olsa yaparım. Başka zamanlarda bunun örneğini verdim, yakın zamanlarda da vermeye devam edeceğimden eminim. Eğer bu konuda {burada bir sözcük okunamadı - HznN} kuşularınız gelişmiş ise her şeyden önce bunu izale etmeye çalışırım.

Her ne kadar herkes birlik için atmış olduğumuz adımları hak ettikleri liyakat içerisinde değerlendirmemişse de sizlerin olumlu karşılamış olmanızı ben de memnurlukla karşılıyorum. Başka olumlu adımların atılması talebinizin ise Hulki sorunundan başka somut ifadesi yazınızda yok. Ama bazı şeyleri şimdiye değin duymuş olmalısınız. Talebinizin sizin düşündüğünüz noktadan daha farklı bir biçimde çözüldü. Hulki yoldaş doğrudan doğruya göreve davet edildi. Özeleştirisi istemekten de vazgeçtik. Nasıl yaptık ayrı bir sorun. Ama tek amacımız vardı, o da hiçbir engele olanak tanımadan tartışmaların devam etmesini sağlamak ve ikinci dereceden olan engelleri, elimizden geliyorsa, ortadan kaldırmak. Hulki yoldaşın üyeliği sorununda resmen örgütün haklarına tecavüz ederek bu engeli en kestirme biçimde ortadan kaldırdık. Ne yaptık? Hulki yoldaşın yapacağı bir özeleştirisi üzerinde örgüt üyelerimiz karar verecekti. GMK bir kararı almakla sorunu bütünüyle örgüte devretmiş oluyordu. Hulki yoldaş ister GMK'ya eleştirisi yazıp

“özeleştirim ancak budur” diye sunabilirdi, isterse sahiden kendisinde gördüğü hatalar konusunda örgütü ikna etmeye çalışırdı. Bu tamamen ona kalmış bir şeydi. Bu durumda Hulki yoldaş ne üzerine özeleştiriyapacağını sordu. Resmi cevabım “almış olduğun tutum üzerine” şeklinde oldu. Ama bunu da bir soru ile yanıtlamak onun için zor olmadı. “hangi tutum?” Elbette ki örgütsel sorunlar üzerine almış olduğu uzlaşmaz tutum. Ama bu konuda her bir soruya örgütün adına cevap vermekte kendimi yetkili kabul edemezdim. Bu konuda kendi düşüncelerimi kendisine kişisel gördüğüm olarak aktardım. Bunları ona da sizlere de uzun boylu anlatmış olduğumu iyi hatırlıyorum.

Bu noktada sorunun kendimle ilgili yanı üzerinde durmak istiyorum.

Ben Hulki yoldaşın örgütümüzden ayrıldığını yorumla üretmedim. Yapılan GMK toplantısında bunları kendisi ifade etti ve ayrılıp gitti. Bizim peşinden yapmış olduğumuz ise durum üzerine zabıt tutmaktan daha fazla bir şey değildir. Bu zabıta bir yoldaş, gerçeğe gözlerini kapatarak imza atmamıştır. Kendimin izlediği bir olay karşısında bir başkasının olayı bana anlatmasını isteyemem elbette ki. Olayın belgelerini ise hâlâ herkesin kendi sesinden olmak üzere ortadadır. Bu konuda en ufak bir şüphem yoktur ve aksine beni kimse ikna edemez.

Ama sorun herkes için bana açık olduğu kadar açık değildir elbette. Ama kanıtları ortada dolaşmaktadır. Gözünü kapamayan herkes bunları görür. Bunları görmek ve görmeye çalışmak birlikçiliğin engelleyemez. Gerçeği ne kadar iyi görürsek birliği de o kadar sağlam temeller üzerinde inşa ederiz. Ama yoldaşlar insafsız mektubunuz karşısında M-L konusunda bildiğimiz en basit örgüt anlayışlarını hatırlayarak şu soruyu yanıtlamaya çalışın bakalım: “Hulki yoldaş GMK toplantısından sonra Avrupa’ya görevli olarak kim gönderdi?” Hulki yoldaşa sorun bakalım görevi nedir? Şunu da belirtmekte yarar var. GMK toplantısında örgütümüzden ayrıldıktan sonra bana da örgütten ayrılmamış olduğunu söyledi. O zaman kendisine örgüt üyesi olarak örgütten görev talep etmesi gerektiğini, böyle karışık bir durumu ancak bunun çözebileceğini hatırlattım. Ama buna olumlu bir yanıt alamadım.

Yoldaşlar, bazı kurnazlar gibi bir şeylerin üzerine yatma heveslisi değilim. Ben birlikçiliğe uygun olarak aklıma gelip de hatırlatmam ge-

reken şeyleri hatırlatmamazlık etmedim. Örgüt üyesi görevini örgütünden alır, kendi kendine vermez. Ama şu soruyu herkesin yanıtlaması gerekiyor tabii. Hangi örgütün üyesisiniz? TKKKÖ'ünden başka kayıtlı olduğunuz örgütler meşru siyasi örgütler var mı? TKKKÖ'den başka irade tanıyor musunuz? Farklı örgüt iddiaları olduğunda böyle soruları sormak gerekiyor. Hulki yoldaş kendisine göre tasarladığı herhangi bir örgütten ayrılmamış olabilir. Ama bizim tanıdığımız biricik örgütten ayrılmış olduğuna bu kadar kanıt bile yeter. Bunlar hem çok önemli noktalar, hem de önemsiz. Daha ziyade de Hulki yoldaşın kendisini ilgilendirir. Ama bu arada at izinin it izine karışmasına da izin vermemek gerekiyor. Hulki yoldaş örgütümüzde mi olmak istiyor? Tartışacağımız çok şey var ama olur. Bizim örgütümüzde farklı görüşler çarpışabilir. Yeter ki, herkes örgüt iradesini tanıyor olsun ve irade birliği sağlanabilsin ve böylece de hayatı değiştirme eylemi devam edebilsin. Belki tartışmalarımız yollarımızı ayırır. O da olabilir. Ama ayrılıncaya kadar birlikte adım atarız:

Çok suçlamalara uğradık ama emin olmalısınız ki, bu örgüt kimsenin çiftliği değildir ve öyle düşünenler var ise sonları sadece hüsrandır. Bu örgüte bazı sağlam anlayışlar ekilmiştir ve bunların yeterince güçlü savunucuları vardır. Olan biten bunu şimdiye kadar gösterdiği gibi bundan sonra da gösterecektir. Elbette ki, kimseye bir şeyi göstermek ya da muhaliflerin ağızlarına bir parça bal çalmak adım atmaya ihtiyacımız yok. Ama bu adi mantık da bizlere yüklendi. Ama böyle yaklaşmanın birlik düşüncesinde olduğuna asla inanmıyorum. Evet belki birlik düşüncesindedir ama o zaman bahsettiği birlik kendi etrafındaki birlikte. O da olabilir. Bunu başaracak kadar güçlü önderler böyle iddialarda da bulunabilirler. İddia herkes tarafından ileri sürülebilir ama kendisi kanıt değildir. Bunu da yaşam gösterir. Şimdiye kadar gösterdikleriyle birlikte.

Yoldaşlar, Hulki yoldaşın örgütümüz içerisinde yer alması ve sürmekte olan tartışmalara katılması kimsenin engellemeyi düşündüğü bir şey değildir. Burnun açık kanıtı son almış olduğumuz karardır. Hiç kimse bu konuda en ufak bir bastırma yapmamışken, hazırladığım önerge kimse tarafından fazla tartışılmadan oy birliği ile kabul edildi. Bu da her halde muhaliflerin ağzına bal çalmak. Ama biraz dikkat edi-

niz. Bu çalınan ballar bir parmak değil karın doyurucu. Bunlar kendiliğinden güven verici tutumlar olmalı. Böyle kabul edilmeliler. Ama bu atılan adımların her birine bir kulp takılacak olursa hiçbir yere varılmaz. Kız evi tutumu içerisinde bir yere gidemez. Güven vermesi gerekenler sadece birileri değildir. Herkesin güven verici tutum içerisinde olması gerekir. Ama şunu açıkça ifade etmekte yarar var. Hulki yoldaş alınan bu kararlar karşısında attığı adımlarla bana güven vermedi tam tersine olan güvenimi törpülemeye devam etti.

Yazınızda benimle konuştuklarınızın hiçbirini göz önünde bulundurmadan akıl yürütmüş olduğunuz için beni tuhaf bir duruma soktunuz gibi kendinizi de en azından benim karşımda tuhaf bir duruma sokmaktasınız. Geriye dönerek bir şeyler üzerinde durmak istiyorum. Yazınızda şöyle diyorsunuz: “Hulki yoldaş hakkında GK’nın kurucusu, teşvikçisi ya da savunucusu olduğu iddialarıyla özeleştirisi isteniyorsa GK’daki eski statülü üyelere, ‘özeleştirisi istemeksizin’ örgüte geri dönme çağrısı yapıldığına göre, Hulki yoldaş hakkındaki karar ile GK’daki Kurtuluş’un eski üyelerine yapılan bu çağrı büyük bir mantıksal tutarsızlık göstermektedir. Bu durumda kararı anlayabilmek mümkün değildir. Ve bu haliyle bizzat GMK hakkında her türlü spekülasyona olanak sağlayacak durumdadır.

Bu “özeleştir” istemini, Hulki yoldaşın GK ile ilişkisine bağlamak, diğer kararlar ile birlikte düşünülünce, sübjektivizm izlemine verecek bir tutarsızlık olurdu.” Bravo yoldaşlar! Demek ben size açıklamalarımı bu kadar muğlak yaptım. Veya yapmadım da, sizler şuradan buradan duydunuz. Ellerinizi şimdi vicdanlarınıza koyup benim sizlere anlattıklarımı bir güzel hatırlamaya çalışın. Size bu yorumun GMK’ya ait olmadığını, benim böyle düşündüğümü söyledim. Böyle bir GMK kararı yoktu. Bu ifade yalnızca ve yalnızca beni bağlar. Bu konuda beni aksini düşünüyorsanız, yalan haber yaymaktan şikâyet etmelisiniz. Yetkileri istismar etmekle suçlamalısınız. Evet yoldaşlar şaşırdığınız kadar ciddiye alıyorum bu akıl yürütmenizi. Zira aynı iddia burada GK tarafından da yapıldı. Elbette ki, duyabilecekleri tek kaynak da Hulki ya da sizlersiniz. Ortada böyle bir kararın olmadığını ortaya çıkmasından sonra bu o kadar önemli bir şey değil. Ama unutmayın bu mektubu sizlere şahsım adına yazıyorum ve üzerime atılan çamurları geri fırlatıyorum. Karşısında durma arzusunda olana çarpacaktır. İnsan

bazı şeyleri yanlış aktarabilir, bazı şeyleri unutabilir ama bu öyle kolayca unutulabilecek “şeylerden” değil.

Gelelim spekülasyonun içinde olanlara. Onda da fena halde yanlış içerisindesiniz ve benim sizlere aktardıklarımı bir kelime olsun inanmamışsınız veya ben derdimi çok kötü anlatmışım? Evet sorun sizin koyduğunuz gibi çıplak olduğu takdirde GKK üzerine çok şey söylemek gerekir. “GMK öyle bir karar almaktadır ki, bir yandan birlikçi görünürken diğer yandan da sekterliğini devam ettirmektedir. Ama bunu kimse yutmaz.” Evet yoldaşlar bunu kimse yutmaz. Yutmaz ama GMK da yalan söyleyecek olduktan sonra daha kıvrak bir yalanı bulurdu. Böyle değil, sizlerin çapında adamların, çocukların bile görebileceği yalanları söylemezdi. Bu GMK’nın yolu değildir yoldaşlar. GMK’nın zeka seviyesi bundan biraz daha ileridedir.

Ben sorunu nasıl görüyorum? Kaçırdığınız küçük nokta şurası: Hulki yoldaş, bu kararlar alındıktan sonra örgütümüzden AYRILMIŞTIR. Bu kararların alınmasından önce kendisi de GK’ya iltica etmiş olduğunu ilan etmiştir. (GK’lı yoldaşların kendilerinin söylediğine göre de bu zamana kadar GK ismi ortada yoktur ve ilk kez olarak Hulki yoldaş kullanılmaktadır.) Bu ne demektir? Açıkçası şu: Alınmış olan hiçbir karar artık beni ilgilendirmez, zira bu örgütün iradesi beni ilgilendirmez. Bu, ben bu çağrıya aldırmiyorum demektir. Bu durumda çağrıya aldırmadığını ilan eden yoldaşa bir ikinci bir kapı daha açtık, ikinci bir çağrı daha yapmış olduk. Ama iddialar tersine döndürölüp anlatıldığına elbette ki, GMK’nın almış olduğu kararlar, değil tutarsız, spekülasyona açık, gülünç oluyor yoldaşlar, gülünç. Bu GMK şarlatanlar kurulu değil yoldaşlar, lütfen ! Kararımızla ne yapmış oluyoruz? Güya birlikçi davranıp birilerini davet ediyoruz, ama aynı konumda olan bir başkası için özel bir karar daha alarak gelmelerini böylece engellemeye çalışıyoruz.

Yoldaşlar, hakkımızda çok spekülasyon yapılıyor ama biz bunların muhatabı değiliz. Teker teker utancı üzerlerinde taşıyacaklardır. Hiç kimsenin yaptığı gizli kalmıyor, birer birer ortaya çıkıyor ve sonra yüz yüze geldiğimiz zaman söylenecek söz kalmıyor. GK’lı yoldaşların örgütten atılmış oldukları konusu da böyle oldu. Geldim, görüştüm bana

atıldıklarını yazan yoldaşlarla. Söyleyecek sözleri olmadı. Niçin bu küçük hesaplar? Böyle ufak şeyleri yaparak birliği nasıl gerçekleştireceğiz. Olmaz böyle bir şey.

Alınan kararlar bir bir paket halindeydi. Bunlar Hulki yoldaşın varlığında gerçekleşti. O ayrıldıktan sonra da varlıklarını devam ettirdiler. Ve uygulama alanına konuldular. Ama bazı gerçekleri unuttur ve yalnızca Hulki yoldaşın söylediklerini tekrarlama durumunda olursanız elbette ki anlayamazsınız ve yapılmakta olan spekülasyona bir güzel katılırsınız. Ama güneş balçıkla sıvanmıyor yoldaşlar. Gerçeği böyle kavradıktan sonra lütfen bir kere daha cevaplayın ki mantıksal tutarsızlık içerisinde, spekülasyona açık olmayan bir şey üzerine kim kasıtlı spekülasyon üretiyor, ve kim subjektivizmi körükleyip tutarsızlık “izlemi” kendi üzerine çekiyor?

“İse”nizin ikinci kısmı da birinci kısmı kadar dayanaksız. Şöyle söylüyorsunuz: “İstenen özeleştirinin muhtevası, ‘toplantıda gösterilen tavır vb... ise bunu da (yani böyle bir tavrından dolayı, bir örgüt üyesinin örgüt dışına atılmasıyla sonuçlanması) suç ve ceza arasındaki aşırı bir dengesizlik olarak adlandırmak gerekecektir. Kaldı ki, iki buçuk yılın sorunlarının üst üste (ki geçmişini de katarsak, bu iki buçuk sene diye adlandırılmaz) biriktiği ve bu zemin üzerinde yapılan bir toplantıda, insanların daha çok tepkili, daha az anlaşılabilir olacaklarını gayet doğal bir olgu olarak olgunlukla karşılamamız gerekir.”

Doğru yoldaşlar, olgunluk bir erdemdir ve komünistler bu erdeme, gelecek bir topluma önderlik edecek iseler, mutlaka ve mutlaka sahip olmalıdırlar. Bundan yoksun olanların da geleceğin toplumuna önderlik etmeye aday insanlar olabileceğine asla inanmam.

Bu bir yana. Kimin olgun kimin yorgun olduğunu zaman gösteriyor ve daha da göstermeye devam edecek.

Gelelim sizin suç ve cezanın uyumsuzluğu usamlamanıza. Yoldaşlar bir kere daha kusura bakmayın ama ne söylediğinizin gerçekten farkında değilsiniz. Yazdığınız şeyi hiç mi gözden geçirmediniz. Biz kime ceza verdik? Hangi suçu yargıladık da bunun cezası da şudur dedik. Tanrı aşkına insafa gelin! Biz kimseyi herhangi bir suçtan dolayı yargılayıp da bunun cezası da örgütten ihraçtır demedik. İddia-

mız Hulki yoldaşın kendisinin bizlerden, örgütümüzden ayrılmış olduğudur. Biz bu durumu bir zabıtle tesbit ettik diyoruz. Hulki yoldaş toplantıda şöyle kötü tutumlar takındığı için artık bu örgütün içerisinde yeri yoktur demedik. Kendisi bizatihi şöyle söyledi: “Cellatlarım beni bu örgüt içerisinde öldürdüler, ben artık bu örgütte bulunamam” bunları da anlattım sizlere yoldaşlar. Hulki yoldaşın iddialarına belki, benim anlattıklarım göre daha fazla inanmaktasınız. Elbette herkes istediği inançta özgürdür. Kimseye de birine daha çok güveniyor diye kusur bulmam. Ama yargılama yeteneğinden yoksunluk diye bir kusurun varlığını akıldan asla çıkarmam. Tabi anlıyorum, sizin varsayımlarınız hep Hulki yoldaşın GMK tarafından örgütten, şu ya da bu nedene dayanarak uzaklaştırılmış olmasına dayanıyor. Aynı Topal’ların “örgütten atılması” (!) işi gibi. Ama bu varsayım bütünüyle temelsiz ve zikredilmesi anlamsızdır. Yalnızca ve yalnızca GMK üzerine spekülasyon yapmak amacıyla öne sürülmektedir. Lütfen biraz daha fazla itimat. Yargılamaya devam. Bunu asla terk etmeyin ama varit olmayan şeyleri de en azından bir varsayım olarak öne sürüp bunların daha da bulanmasına katkılı olmayınız.

Üçüncü “ise”niz, yukarıda söylediklerimin tam tamına kanıtıdır:

“İstenen özeleştirinin muhtevası, Hulki yoldaşın, ‘üyelikten de ayrıldığı’ kendisinin söylemesine’ dayandırılıyorsa, bu durumda ortada büyük bir sorunun olmadığı açıktır. Zira, Hulki yoldaş, GMK’ne yazdığı mektubunda, gerekse sözlü ifadelerinde örgüt üyeliğinden ayrılmadığını defalarca ve ısrarla savunmuştur.

Bu durumda, ‘üyelikten ayrıldı’ şeklindeki bir durum tesbiti, gerçek durumu yansıtmaz. Üye kendi iradesiyle Kurtuluş Örgütü’nün merkezi otoritesini kabullenmiş, tüzüğün üyelikle ilgili diğer vasıflarına da sahiptir. Niyetleri tesbit etmeye çalışarak ve bu tesbitlere dayanarak üyelikle ilgili kararlar almak komünist örgütler açısından mümkün olmayan bir şeydir. Böyle davranıldığı takdirde örgütümüzün büyük zararlara uğrayacağı açıktır.

İşte yoldaşlar, sorunun dayandığı tek gerekçe budur. Ve örgütümüz adına benim sizlere açıklamış olduğum da budur. Bu gerekçe ortadayken diğer şıklarda öne sürdüğünüzü neye dayanarak öne getirmiş olduğunuzu anlamanın olanağı yoktur. Yukarıda da söylediğim

gibi bu haberleri, örgütün resmi sözcüsü olarak benden değil de sokaktan toplayarak akıl yürütmüş olsa idiniz söylediklerimin hiçbirinin söyleme hakkını kendimde bulamazdım. Bu durumda her doğrultuda akıl yürütmeye çalışmanın zihinlerin çalışması açısından yardımcı büyük olurdu. Ama sizlere bildirilen gerekçenin bu olduğunu siz de biliyorsunuz ben de. Bu durumda tek bir şıkla durumu bağlamanız gerekirdi. “Siz yanlış tesbit yapmışsınız, Hulki yoldaş örgütümüz üyeliğinden ayrılmamıştır. Bunun yazılı ve sözlü belgeleri ortadadır. Buna rağmen bu kararı almış olan GMK yanılı ve sekterlik içerisindedir. Bu durumu derhal düzeltmeli ve GMK olmaya devam etmek istiyorsa, bu liyakati göstermek üzere içerisinde bulunduğu sübjektivizmi izale etmek üzere özeleştirme yapmalıdır” diyerek kararlılığınızı ve her bir üyenin haklarının korunması konusundaki titizliğinizi örgütümüze bildirmiş olurdunuz.

Gelelim gene varsayım halinde duran bu üçüncü şıkkınızın içeriğine.

Yoldaşlar, bildiğiniz gibi uzun süren GMK oturumları sırasında şöyle bir durum ortaya çıkmıştı: Biz ne olduğu belli olan bir örgüt müyüz? Evet yoldaşlar, çok iyi bildiğiniz gibi o toplantıları ilk terk eden Hulki yoldaş değil, benim. Neden bunu yaptım? Açık ki şundan: Çeşitli yoldaşlar tarafından yapılan tariflerle toplantı örgütümüzün (onun da ne olduğu belirsiz hale gelmişti) MK toplantısı değil örgütsel bağla birbirine bağlı olmayan insanların sohbeti haline gelmişti. O zaman ben bunun bir sohbet toplantısı olduğunu ve kendimi kandırarak MK toplantısı yaptığımızı kabul edemeyeceğimi belirttim. Bir sohbet toplantısında da nasıl davranılması gerekirse öyle davranacağımı belirterek “GMK” toplantısını terk ettiğimi bildirdim. Sohbet bir müddet daha devam etmeye hazır olduğumu söyledim. Hatırlayın bunların hepsini sizlere aktardım.

İşte yoldaşlar, toplantımız böyle bir noktada olduğunda neler olabileceğini düşünmek zor değildir. Her şeyi yeniden buradan sizlere anlatamam. Bu başa çıkılabilecek bir şey değil. Hulki yoldaşın örgütü tanımaması daha bu noktada mevcut idi. Yanlış anlamaya müsait bir durum yok yoldaşlar. Verdiğim önerenin en azından Hulki yoldaş tarafından reddedilmiş olması onun örgütü tanımadığını fazlasıyla kanıtlar. Çünkü onun hiç değişmeyen tarzı, Kurtuluş örgütü bölünmüştür,

şimdi bir yığın Kurtuluş örgütleri vardır. Birlikçi iseniz bunların hepsini meşru olarak kabul edersiniz. “Tasfiyeci merkez hizibin örgütü de bunlardan biridir.” Hulki yoldaşın değişmeyen tezi bu olmuştur. Çeşitli safhalarda elbetteki farklı şeyler söylemedi değil. Ama bu tezini hiç değiştirmede. Canının istediği zaman örgüt kur, sonra da meşru diye kabul ettirmeye çalış ve birileri kabul etmediğinde de tasfiyeci olsunlar. Ben böyle bir şeyi hiçbir zaman kabul etmedim ve kesinlikle de etmeyeceğim. Bu mantık var oldu mu kimsenin kimseye en ufak bir güveni kalmaz ve herkes kendi takımını sağlam tutmaya çalışır. Böyle bir zemin üzerinde de geleceğin toplumun ilişkileri değil, mevcut toplumunkilerden de beter ilişkiler gelişir. Ben bunun için mücadele etmiyorum. Bir yığın iyi düşünceli ileri sür sonra bunların topunu birden silip götürecek ilişkiler öner. Böylesini kim istiyorsa onun olsun.

Toplantının sonuna kadar Hulki yoldaş her an kalkıp gidebileceğini anlatmakta idi. Nitekim kalkıp giderken de örgütümüzle ilişkisinin bitmiş olduğunu açık açık anlattı. Daha sonra bize yazdığı mektup da “en azından” karışıktır. Benim bakış açımdan karışık değil. Ama toleranslı olabilmek için böyle söylüyorum. Bir şeylerin karışık olduğunu kabul ettiğimizde bu karışıklığı ortadan kaldıracak bir şeyler yapmak gerekir. Bizim açımızdan sorun aslında karışık değildi. Hulki yoldaş bizim önümüzde bizlerden ayrılmış olduğunu, günler süren tartışmalar içerisinde açık ve net biçimde ifade ettikten sonra ayrılırken de aynı netlikte idi. Ne var ki, sonradan başka iddialar ortaya çıktı. Yani kendisinin örgütten ayrılmamış olduğu, GMK’dan istifasından yargılanarak tasfiyecilerin kendisini örgütten tasfiye etmiş oldukları iddiası.

İlk anda Hulki yoldaşın “örgütten ayrılmamış olduğuna” ilişkin iddiasını, bizim yaptığımız tartışmalardan sonra, onun kendisinin tasarladığı, parça parça olmuş hayali örgütten ayrılmamış olduğunu tesbit etmek zor değildi. Hem ayrıldım hem de ayrılmadım demesinin birbirini dışlayıcılığını ortadan kaldırabilmek için ancak bu diyalektik tahlil (!) söz konusu olabilir. Ben de, başka alternatifleri göz önünde bulundurmakla birlikte böyle olabileceğini düşündüm. Ama benim için bunu berraklaştırmak zor değildi. Daha ayrılmadan yaptığımız görüşmede, kendisine bu iddialar karşısında nereye gittiğini sordum, madem örgütten ayrılmamıştı, o takdirde durumu açıklığa kavuşturmak için görev istemesi gerektiğini belirttim.

Şu sorulabilir. Madem bu aklıma geldi, sen neden GMK’de öyle bir görevin kendisine önerilmesini ortaya getirmedin. Bunu da düşünmedim değil. Ama toplantılar içerisinde Hulki yoldaşın aldığı tutumlar karşısında böyle bir öneri yapıldığında dalga geçilebileceğini ve o zaman daha da kötü bir durumun doğacağını düşündüm. Çünkü biz iddia ediyorduk ki arkadaş ayrılıp gitmiştir. Buna inanıyorduk. Ayrılıp gitmiş birine görev önermek kendini gülünç bir duruma sokmaktır. Ama ben işin kurnazlığına hiç kaçmadan yoldaşa bunu hatırlattım. Hiç hatırlatmayıp bunu kendime bir silah olarak saklayabilirdim. Ama ben bu soruna Hulki’ye karşı silahlanmak olarak bakmadığımdan, varsa bir yanlış anlama onu düzeltmeliyiz diye girişimde bulundum.

Ama şimdi vicdanen çok rahatım. Hiçbir kuşku yok. Ve hemen herkesin es geçip gittiği bu görev işi bence sorunun anahtarıdır. Ayrılmış olup olmadığının kanıtı burada yatmaktadır. Eğer örgütten ayrılmamış da biz onu dışlıyor veya bir yanlış anlama söz konusu oluyor ise, kendisini bir üye olarak gören kişi, (başka görev isteyebileceği hiçbir yeri olmadığından dolayı) gelir, tanıdığını söylediği GMK’ne başvurur ve görevinden ayrılmış olduğuna göre görevin in ne olacağını sorardı. Eğer GMK kendisini gerçekten tasfiye etmek istiyor idiyse, işte o zaman açmazda kalırdı, o zaman ya “sen bizim üyemiz olacak adam değilsin” ya da “görevi şudur” diye bir şey söylenmek durumunda olurdu.

Şimdi yoldaşlar, yüksek sesle ve büyük harfle yanıtlayın: Hulki yoldaş bunları yaptı mı? Cevabınızın hiçbir koşulda evet olacağını düşünebilmek mümkün değil. İşte size sizin akıl yürütmenizi çürüten tek bir kanıt. Başka kanıt yok diye değil. Bu sizlerin açık seçik bildiğiniz bir şey. Ama buna Hulki yoldaşın bana verdiği yanıtta gibi “böyle zamanlarda olur böyle şeyler” diye yanıt verecek olursanız, benim size artık daha fazla söyleyecek hiçbir sözüm yok. Çünkü bu durumda Hulki yoldaşa da söyleyecek söz bulamamıştım. Aklı başında diye kabul ettiğim bir insan bana böyle bir yanıt verdi mi, ben artık birlikte akıl yürütemem.

Gelelim Hulki yoldaşın daha sonra söylediklerin. Evet yoldaş örgütten ayrılmamış olduğunu çeşitli defalar söylemiş ve bunu GMK’ne ve bütün örgüte yazı ile bildirmiştir. Gene GMK’inden görev talep etmiş olduğunu hatırlamıyorum ama olsun, öyle olsa da bunu ciddiye almak

gerekir. Biz de ciddiye aldık. Ve her ne kadar sorunun yukarıda anlatıldığı var olan yanlarını ortadan kaldırmasa da GMK ilk toplantısında , “gecikmiş olmasına rağmen, verilen randevuya gelip görev talep etmesini ve bu talebin olumlu cevap bulacağını” karara bağlamış ve kendisine bildirmiştir. Bunu herhangi bir konuda düşüncemiz değişmediğinden dolayı yapmadık. Tam tersine birlik arzusu içerisinde olanların önünü açma arzusundan dolayı yaptık. Üstelik kendimizi örgüte karşısında zor duruma sokarak yaptık. Örgütün var olan bir hakkına tecavüz edip Hulki yoldaşı doğrudan doğruya geri döndürdük. (Eğer böyle düşünüyorsa). Eğer bu da bir iyi niyet örneği değilse, nedir? Ama insanoğlu belli olmuyor. Bu kararda da bizi suçlayacak bir şeyler bulundu.

Yoldaşlar, yukarıda, düzeyimiz açısından biraz banal kaçan “kız evi tutumundan” söz ettim. Biraz köy kökenli oluşumuz aklımıza böyle örnekleri getiriyor. Kusura bakılmasın. Çok naz aşık usandırır. Yapılanların hatır için yapıldığı veya birileri zorladığı için yapıldığı sanılıyorsa bu büyük bir yanılgıdır. Bütün bu yapılanlar belli bir sosyalizm anlayışı içerisinde yapılmaktadır. Karşı propagandayı “kendisinin öldürülebileceğine” kadar ilerleten yoldaşlar bunun hesabını hiçbir zaman veremeyeceklerdir. Bunlar çok kötü şeyler. Başkalarının yaptığı kötü şeyler de var elbetteki. Onlar da teker teker yargılanacaklar ama düşmanlarımızı değil, yoldaşlarımızı yargıladığımız bilincinde olarak.

Yoldaşlar, biz bu kararı aldıktan sonra Hulki yoldaşın mektupları elimize geçti. Şimdi burada bu mektupları eleştirecek değilim. Onların da zamanı gelecektir. Ama ilişkilerimiz üzerine söylemiş olduklarını uzlaştılamayacak şeyler olarak gördüm. Şu anda bu örgütsel durumumuz açısından en önemli olanı, örgütümüzün meşru olarak kabul edilip edilmediği sorunudur.

GK’yi oluşturmuş olan yoldaşlar bizlere verdikleri raporlarında, kendilerinin “davet” kararına GK’nin almış olduğu karar gereğince “evet” demiş olduklarını belirtiyorlar. Bu durumda GK, kendi varlığını meşru Kurtuluş örgütü olarak kabul edinceye kadar devam ettireceğini belirtiyor. Hulki de mektubunda aynı şeyi üzerine basarak tekrarlıyor. Konferansı şimdiden gayrı meşru ilan ediyorlar.

Bunun anlamı şudur yoldaşlar: İki tane meşru (GK daha meşru) Kurtuluş Örgütü vardır. Bir de iki örgüte birden üye olanlar. Her kim ki GK'nın meşru varlığını tanır, o örgütün de üyesidir. Bu reddedilse bile bugün buna kimse inanmaz. Ben inanmam. Zira güvenebilmek için hiçbir neden yoktur ortada. İki örgütü birden ben tanımayacağım. Bunu örgüt anlayışına sığdırabilenler isterse tanısınlar. O zaman tanıyanlardan da mutlaka ayrı olacağımıdır. Bu anda ileriye adım atabilmek için GMK'ni tanıyanların GK'ye meşruluk tanınması olanaksızdır. Bu durumda önümüzde ileriye doğru biraz daha adım atabilmek için tek yol vardır GK'nin derhal feshedilmesi ve örgütümüze gönül rızasıyla iltihakı. Kararların alınmasının üzerinden altı aydan fazla zaman geçti. Ve bu kararların gerçekleşmesi GK ve yandaşı olan kişilerden gelen çeşitli tutumlarla şimdiye değin resmen sallandı. GK'nin feshedilmesi "davet kararı"mızın da aslında ön şartıdır. Ama bugüne kadar ilişkileri kesmeye doğru değil, güven vermeye doğru adımlar atmaya çalıştık. Ama şu ana kadar olumlu bir yanıt geleceğine tersine vurgulamalar karşımıza çıktı. Şu andan sonra eğri büğrü yollarda daha fazla yürünemez.

Yoldaşlar, birçok şeyi bir kenara koyarak yaptığınız yanlış varsayımlar üzerine belki sizleri kırıncı olabilecek bir üslubum oldu. Sanırım varsayımlarınızın yanlışlığını almış olduğumuz karar size birazcık olsun kavratmıştır. Bu karar sizin mektubunuz gelmeden alınmıştır, bunu da bilirsiniz. Belki iyi niyetle tartışmaların önündeki şekli engellerin kaldırılmasını arzularak bunları yazdınız. Ama unutmayın ki yazdıklarınızın içerisinde yalnızca şekille ilgili noktalar yok. Anlayışımıza müteallik isnatlar var. Bunları kabul etmek benim açımdan olanaklı değil. Yaptığınız gibi, sağlam bir mantığa oturmaya çalışmak yerine, bu niyetleri dile getiren ifadelere yer vermiş olsanız sizin açınızdan daha olumlu olurdu. Ama unutmayınız ki ortada örgüt olup olmama iddiaları vardır. Ve Kurtuluş örgütünü öyle bir çırpıda yok saymak kimsenin hakkı değildir. Ortada tek bir örgüt vardır. Ya bu örgüt tanınır ya da tanınmaz. Bu işte 'birazcık hamilelik durumu' olamaz. Yorumu izin vermeyecek. Şüpheler doğmuş olabilir, ama onu anlamak da hiç zor değil.

Yoldaşlar, şunu netçe ve yoruma izin vermeyecek şekilde yanıtlamalısınız: TKKKÖ'ünden başka meşru örgüt var mıdır? Vardır diyen

bu örgüt içerisinde kalabilir mi? Bunlara hayır diyemiyorsanız, geçmiş olsun. Platformlarımız ayrılmış demektir.

Hani GK, “atılanların varlıklarını devam ettirebilmek, örgüte geriye dönebilmek, ve bir komünist olarak her zaman komünist faaliyeti devam ettirebilmek amacıyla kurulmuştu? Bunların hepsinin altı boş çıktı. Şu kadarını belirtmek zorunluluk benim açımdan.

Bu bir yana. Kimin olgun kimin yorgun olduğunu zaman gösteriyor ve daha da göstermeye devam edecek.

Gelelim sizin suç ve cezanın uyumsuzluğu uslamamanıza. Yoldaşlar bir kere daha kusura bakmayın ama ne söylediğinizin gerçekten farkında değilsiniz. Yazdığınız şeyi hiç mi gözden geçirmediniz. Biz kime ceza verdik? Hangi suçu yargıladık da bunun cezası da şudur dedik. Tanrı aşkına insafa gelin! Biz kimseyi herhangi bir suçtan dolayı yargılayıp da bunun cezası da örgütten ihraçtır demedik. İddiamız Hulki yoldaşın kendisinin bizlerden, örgütümüzden ayrılmış olduğudur. Biz bu durumu bir zabıtle tesbit ettik diyoruz. Hulki yoldaş toplantıda şöyle kötü tutumlar takındığı için artık bu örgütün içerisinde yeri yoktur demedik. Kendisi bizatihi şöyle söyledi: “Cellatlarım beni bu örgüt içerisinde öldürdüler, ben artık bu örgütte bulunamam” bunları da anlattım sizlere yoldaşlar. Hulki yoldaşın iddialarına belki, benim anlattıklarım göre daha fazla inanmaktasınız. Elbette herkes istediği inançta özgürdür. Kimseye de birine daha çok güveniyor diye kusur bulmam. Ama yargılama yeteneğinden yoksunluk diye bir kusurun varlığını akıldan asla çıkarmam. Tabi anlıyorum, sizin varsayımlarınız hep Hulki yoldaşın GMK tarafından örgütten, şu ya da bu nedene dayanarak uzaklaştırılmış olmasına dayanıyor. Aynı Topal’ların “örgütten atılması” (!) işi gibi. Ama bu varsayım bütünüyle temelsiz ve zikredilmesi anlamsızdır. Yalnızca ve yalnızca GMK üzerine spekülasyon yapmak amacıyla öne sürülmektedir. Lütfen biraz daha fazla itimat. Yargılamaya devam. Bunu asla terk etmeyin ama varit olmayan şeyleri de en azından bir varsayım olarak öne sürüp bunların daha da bulanmasına katkılı olmanız.

Üçüncü “ise”niz, yukarıda söylediklerimin tam tamına kanıtıdır:

“İstenen özeleştirinin muhtevası, Hulki yoldaşın, ‘üyelikten de ayrıldığı kendisinin söylemesine’ dayandırılıyorsa, bu durumda ortada

büyük bir sorunun olmadığı açıktır. Zira, Hulki yoldaş, GMK'ne yazdığı mektubunda, gerekse sözlü ifadelerinde örgüt üyeliğinden ayrılmadığını defalarca ve ısrarla savunmuştur.

Bu durumda, 'üyelikten ayrıldı' şeklindeki bir durum tesbiti, gerçek durumu yansıtmaz. Üye kendi iradesiyle Kurtuluş Örgütü'nün merkezi otoritesini kabullenmiş, tüzüğün üyelikle ilgili diğer vasıflarına da sahiptir. Niyetleri tesbit etmeye çalışarak ve bu tesbitlere dayanarak üyelikle ilgili kararlar almak komünist örgütler açısından mümkün olmayan bir şeydir. Böyle davranıldığı takdirde örgütümüzün büyük zararlara uğrayacağı açıktır.

İşte yoldaşlar, sorunun dayandığı tek gerekçe budur. Ve örgütümüz adına benim sizlere açıklamış olduğum da budur. Bu gerekçe ortadayken diğer şıklarda öne sürdüklerinizi neye dayanarak öne getirmiş olduğunuzu anlamanın olanağı yoktur. Yukarıda da söylediğim gibi bu haberleri, örgütün resmi sözcüsü olarak benden değil de sokaktan toplayarak akıl yürütmüş olsa idiniz söylediklerimin hiçbirinin söyleme hakkını kendimde bulamazdım. Bu durumda her doğrultuda akıl yürütmeye çalışmanın zihinlerin çalışması açısından yardımcı büyük olurdu. Ama sizlere bildirilen gerekçenin bu olduğunu siz de biliyorsunuz ben de. Bu durumda tek bir şıkla durumu bağlamanız gerekirdi. "Siz yanlış tesbit yapmışsınız, Hulki yoldaş örgütümüz üyeliğinden ayrılmamıştır. Bunun yazılı ve sözlü belgeleri ortadadır. Buna rağmen bu kararı almış olan GMK yanılğı ve sekteklik içerisinde. Bu durumu derhal düzeltmeli ve GMK olmaya devam etmek istiyorsa, bu liyakati göstermek üzere içerisinde bulunduğu sübjektivizmi izale etmek üzere özeleştiri yapmalıdır" diyerek kararlılığınızı ve her bir üyenin haklarının korunması konusundaki titizliğinizi örgütümüze bildirmiş olurdunuz.

Gelelim gene varsayım halinde duran bu üçüncü şıkkınızın içeriğine.

Yoldaşlar, bildiğiniz gibi uzun süren GMK oturumları sırasında şöyle bir durum ortaya çıkmıştı: Biz ne olduğu belli olan bir örgüt müyüz? Evet yoldaşlar, çok iyi bildiğiniz gibi o toplantıları ilk terk eden Hulki yoldaş değil, benim. Neden bunu yaptım? Açık ki şundan: Çeşitli yoldaşlar tarafından yapılan tariflerle toplantı örgütümüzün (onun da

ne olduğu belirsiz hale gelmişti) MK toplantısı değil örgütsel bağla birbirine bağlı olmayan insanların sohbeti haline gelmişti. O zaman ben bunun bir sohbet toplantısı olduğunu ve kendimi kandırarak MK toplantısı yaptığımızı kabul edemeyeceğimi belirttim. Bir sohbet toplantısında da nasıl davranılması gerekirse öyle davranacağımı belirterek “GMK” toplantısını terk ettiğimi bildirdim. Sohbet bir müddet daha devam etmeye hazır olduğumu söyledim. Hatırlayın bunların hepsini sizlere aktardım.

İşte yoldaşlar, toplantımız böyle bir noktada olduğunda neler olabileceğini düşünmek zor değildir. Her şeyi yeniden buradan sizlere anlatamam. Bu başa çıkılabilecek bir şey değil. Hulki yoldaşın örgütü tanımaması daha bu noktada mevcut idi. Yanlış anlamaya müsait bir durum yok yoldaşlar. Verdiğim önerenin en azından Hulki yoldaş tarafından reddedilmiş olması onun örgütü tanımadığını fazlasıyla kanıtlar. Çünkü onun hiç değişmeyen tarzı, Kurtuluş örgütü bölünmüştür, şimdi bir yığın Kurtuluş örgütleri vardır. Birlikçi iseniz bunların hepsini meşru olarak kabul edersiniz. “Tasfiyeci merkez hizibin örgütü de bunlardan biridir.” Hulki yoldaşın değişmeyen tezi bu olmuştur. Çeşitli safhalarda elbetteki farklı şeyler söylemedi değil. Ama bu tezini hiç değiştirmede. Canının istediği zaman örgüt kur, sonra da meşru diye kabul ettirmeye çalış ve birileri kabul etmediğinde de tasfiyeci olsunlar. Ben böyle bir şeyi hiçbir zaman kabul etmedim ve kesinlikle de etmeyeceğim. Bu mantık var oldu mu kimsenin kimseye en ufak bir güveni kalmaz ve herkes kendi takımını sağlam tutmaya çalışır. Böyle bir zemin üzerinde de geleceğin toplumun ilişkileri değil, mevcut toplumunkilerden de beter ilişkiler gelişir. Ben bunun için mücadele etmiyorum. Bir yığın iyi düşünceyi ileri sür sonra bunların topunu birden silip götürerek ilişkiler öner. Böylesini kim istiyorsa onun olsun. Toplantının sonuna kadar Hulki yoldaş her an kalkıp gidebileceğini anlatmakta idi. Nitekim kalkıp giderken de örgütümüzle ilişkisinin bitmiş olduğunu açık açık anlattı. Daha sonra bize yazdığı mektup da “en azından” karışıktır. Benim bakış açımdan karışık değil. Ama toleranslı olabilmek için böyle söylüyorum. Bir şeylerin karışık olduğunu kabul ettiğimizde bu karışıklığı ortadan kaldıracak bir şeyler yapmak gerekir. Bizim açımızdan sorun aslında karışık değildi. Hulki yoldaş bizim önümüzde bizlerden ayrılmış olduğunu, günler süren tartışmalar içerisinde açık ve net biçimde ifade ettikten sonra ayrılırken de aynı netlikte idi. Ne

var ki, sonradan başka iddialar ortaya çıktı. Yani kendisinin örgütten ayrılmamış olduğu, GMK'dan istifasından yargılanarak tasfiyecilerin kendisini örgütten tasfiye etmiş oldukları iddiası.

İlk anda Hulki yoldaşın “örgütten ayrılmamış olduğuna” ilişkin iddiasını, bizim yaptığımız tartışmalardan sonra, onun kendisinin tasarladığı, parça parça olmuş hayali örgütten ayrılmamış olduğunu tesbit etmek zor değildi. Hem ayrıldım hem de ayrılmadım demesinin birbirini dışlayıcılığını ortadan kaldırabilmek için ancak bu diyalektik tahlil (!) söz konusu olabilir. Ben de, başka alternatifleri göz önünde bulundurmakla birlikte böyle olabileceğini düşündüm. Ama benim için bunu berraklaştırmak zor değildi. Daha ayrılmadan yaptığımız görüşmede, kendisine bu iddialar karşısında nereye gittiğini sordum, madem örgütten ayrılmamıştı, o takdirde durumu açıklığa kavuşturmak için görev istemesi gerektiğini belirttim. Şu sorulabilir. Madem bu aklıma geldi, sen neden GMK'de öyle bir görevin kendisine önerilmesini ortaya getirmedin. Bunu da düşünmedim değil. Ama toplantılar içerisinde Hulki yoldaşın aldığı tutumlar karşısında böyle bir öneri yapıldığında dalga geçilebileceğini ve o zaman daha da kötü bir durumun doğacağını düşündüm. Çünkü biz iddia ediyorduk ki arkadaş ayrılıp gitmiştir. Buna inanıyorduk. Ayrılıp gitmiş birine görev önermek kendini gülünç bir duruma sokmaktır. Ama ben işin kurnazlığına hiç kaçmadan yoldaşa bunu hatırlattım. Hiç hatırlatmayıp bunu kendime bir silah olarak saklayabilirdim. Ama ben bu soruna Hulki'ye karşı silahlanmak olarak bakmadığımdan, varsa bir yanlış anlama onu düzeltmeliyiz diye girişimde bulundum. Ama şimdi vicdanen çok rahatım. Hiçbir kuşku yok. Ve hemen herkesin es geçip gittiği bu görev işi bence sorunun anahtarıdır. Ayrılmış olup olmadığının kanıtı burada yatmaktadır. Eğer örgütten ayrılmamış da biz onu dışlıyor veya bir yanlış anlama söz konusu oluyor ise, kendisini bir üye olarak gören kişi, (başka görev isteyebileceği hiçbir yeri olmadığından dolayı) gelir, tanıdığını söylediği GMK'ne başvurur ve görevinden ayrılmış olduğuna göre görevin in ne olacağını sorardı. Eğer GMK kendisini gerçekten tasfiye etmek istiyor idiyse, işte o zaman açmazda kalırdı, o zaman ya “sen bizim üyemiz olacak adam değilsin” ya da “görevi şudur” diye bir şey söylemek durumunda olunurdu.

Şimdi yoldaşlar, yüksek sesle ve büyük harfle yanıtlayın: Hulki yoldaş bunları yaptı mı? Cevabınızın hiçbir koşulda evet olacağını düşünebilmek mümkün değil. İşte size sizin akıl yürütmenizi çürüten tek bir kanıt. Başka kanıt yok diye değil. Bu sizlerin açık seçik bildiğiniz bir şey. Ama buna Hulki yoldaşın bana verdiği yanıtta gibi “böyle zamanlarda olur böyle şeyler” diye yanıt verecek olursanız, benim size artık daha fazla söyleyecek hiçbir sözüm yok. Çünkü bu durumda Hulki yoldaşa da söyleyecek söz bulamamıştım. Akıllı başında diye kabul ettiğim bir insan bana böyle bir yanıt verdi mi, ben artık birlikte akıl yürütemem.

Gelelim Hulki yoldaşın daha sonra söylediklerin. Evet yoldaş örgütten ayrılmamış olduğunu çeşitli defalar söylemiş ve bunu GMK’ne ve bütün örgüte yazı ile bildirmiştir. Gene GMK’inden görev talep etmiş olduğunu hatırlamıyorum ama olsun, öyle olsa da bunu ciddiye almak gerekir. Biz de ciddiye aldık. Ve her ne kadar sorunun yukarıda anlatığım var olan yanlarını ortadan kaldırmasa da GMK ilk toplantısında, “gecikmiş olmasına rağmen, verilen randevuya gelip görev talep etmesini ve bu talebin olumlu cevap bulacağını” karara bağlamış ve kendisine bildirmiştir. Bunu herhangi bir konuda düşüncemiz değişmediğinden dolayı yapmadık. Tam tersine birlik arzusu içerisinde olanların önünü açma arzusundan dolayı yaptık. Üstelik kendimizi örgüte karşısında zor duruma sokarak yaptık. Örgütün var olan bir hakkına tecavüz edip Hulki yoldaşı doğrudan doğruya geri döndürdük. (Eğer böyle düşünüyorsa). Eğer bu da bir iyi niyet örneği değilse, nedir? Ama insanoğlu belli olmuyor. Bu kararda da bizi suçlayacak bir şeyler bulundu.

Yoldaşlar, yukarıda, düzeyimiz açısından biraz banal kaçan “kız evi tutumundan” söz ettim. Biraz köy kökenli oluşumuz aklımıza böyle örnekleri getiriyor. Kusura bakılmasın. Çok naz aşık usandırır. Yapılanların hatır için yapıldığı veya birileri zorladığı için yapıldığı sanılıyorsa bu büyük bir yanılgıdır. Bütün bu yapılanlar belli bir sosyalizm anlayışı içerisinde yapılmaktadır. Karşı propagandayı “kendisinin öldürülebileceğine” kadar ilerleten yoldaşlar bunun hesabını hiçbir zaman vermeyeceklerdir. Bunlar çok kötü şeyler. Başkalarının yaptığı kötü şeyler de var elbetteki. Onlar da teker teker yargılanacaklar ama düşmanlarımızı değil, yoldaşlarımızı yargıladığımız bilincinde olarak.

Yoldaşlar, biz bu kararı aldıktan sonra Hulki yoldaşın mektupları elimize geçti. Şimdi burada bu mektupları eleştirecek değilim. Onların da zamanı gelecektir. Ama ilişkilerimiz üzerine söylemiş olduklarını uzlaştılamayacak şeyler olarak gördüm. Şu anda bu örgütsel durumumuz açısından en önemli olanı, örgütümüzün meşru olarak kabul edilip edilmediği sorunudur. GK'yi oluşturmuş olan yoldaşlar bizlere verdikleri raporlarında, kendilerinin “davet” kararına GK'nin almış olduğu karar gereğince “evet” demiş olduklarını belirtiyorlar. Bu durumda GK, kendi varlığını meşru Kurtuluş örgütü olarak kabul edinceye kadar devam ettireceğini belirtiyor. Hulki de mektubunda aynı şeyi üzerine basarak tekrarlıyor. Konferansı şimdiden gayrı meşru ilan ediyorlar. Bunun anlamı şudur yoldaşlar: İki tane meşru (GK daha meşru) Kurtuluş Örgütü vardır. Bir de iki örgüte birden üye olanlar. Her kim ki GK'nın meşru varlığını tanır, o örgütün de üyesidir. Bu reddedilse bile bugün buna kimse inanmaz. Ben inanmam. Zira güvenebilmek için hiçbir neden yoktur ortada. İki örgütü birden ben tanımayacağım. Bunu örgüt anlayışına sığdırabilenler isterse tanısınlar. O zaman tanıyanlardan da mutlaka aynı olacağımdır. Bu anda ileriye adım atabilmek için GMK'ni tanıyanların GK'ye meşruluk tanınması olanaksızdır. Bu durumda önümüzde ileriye doğru biraz daha adım atabilmek için tek yol vardır GK'nin derhal feshedilmesi ve örgütümüze gönül rızasıyla iltihakı. Kararların alınmasının üzerinden altı aydan fazla zaman geçti. Ve bu kararların gerçekleşmesi GK ve yandaşı olan kişilerden gelen çeşitli tutumlarla şimdiye değin resmen sallandı. GK'nin feshedilmesi “davet kararı”ımızın da aslında ön şartıdır. Ama bugüne kadar ilişkileri kesmeye doğru değil, güven vermeye doğru adımlar atmaya çalıştık. Ama şu ana kadar olumlu bir yanıt geleceğine tersine vurgulamalar karşımıza çıktı. Şu andan sonra eğri büğrü yollarda daha fazla yürü-nemez.

Yoldaşlar, birçok şeyi bir kenara koyarak yaptığınız yanlış varsayımlar üzerine belki sizleri kırıci olabilecek bir üslubum oldu. Sanırım varsayımlarınızın yanlışlığını almış olduğumuz karar size birazcık olsun kavratmıştır. Bu karar sizin mektubunuz gelmeden alınmıştır, bunu da bilirsiniz. Belki iyi niyetle tartışmaların önündeki şekli engellerin kaldırılmasını arzulayarak bunları yazdınız. Ama unutmayın ki yazdıklarınızın içerisinde yalnızca şekille ilgili noktalar yok. Anlayış-

mıza müteallik isnatlar var. Bunları kabul etmek benim açımdan olanaklı değil. Yaptığınız gibi, sağlam bir mantığa oturmaya çalışmak yerine, bu niyetleri dile getiren ifadelere yer vermiş olsanız sizin açınızdan daha olumlu olurdu. Ama unutmayınız ki ortada örgüt olup olmama iddiaları vardır. Ve Kurtuluş örgütünü öyle bir çırpıda yok saymak kimsenin hakkı değildir. Ortada tek bir örgüt vardır. Ya bu örgüt tanınır ya da tanınmaz. Bu işte 'birazcık hamilelik durumu' olamaz. Yoruma izin vermeyecek. Şüpheler doğmuş olabilir, ama onu anlamak da hiç zor değil.

Yoldaşlar, şunu netçe ve yoruma izin vermeyecek şekilde yanıtlamalısınız: TKKKÖ'ünden başka meşru örgüt var mıdır? Vardır diyen bu örgüt içerisinde kalabilir mi? Bunlara hayır diyemiyorsanız, geçmiş olsun. Platformlarımız ayrılmış demektir.

Hani GK, "atılanların varlıklarını devam ettirebilmek, örgüte geriye dönebilmek ve bir komünist olarak her zaman komünist faaliyeti devam ettirebilmek amacıyla kurulmuştu? Bunların hepsinin altı boş çıktı. Şu kadarını belirtmek zorunluluk benim açımdan.

Merkezdeki yoldaşların ayrılan yoldaşlara sekter davrandıkları aşikâr. Ama bu kukum kesinlikle mahkûm edilecektir. Örgütümüz sekterlik değil, birlikçilik temeli üzerinde yükselmiştir. Bu temel yok edilemez. Ama ayrılan yoldaşlar da hiç de kanatsız melek gibi davranmamışlardır. Sekterlikte onlar da berikilerle yarışa girmişlerdir. Ne mutlu bir tesadüf değil mi? Zira hepsi üç aşağı beş yukarı benzer şeyleri savunuyorlar. Bir şeyleri ezbere iddia etmek kolaydır. Ama kanıtlamak o kadar değil.

Örgütten atıldığı için örgüt kurmak zorunda kalan ve geri dönme arzusu içerisinde olanlar aldığımız karar karşısında iddialarına uygun davranıyorlar mı? Hani bir merkezi tanıyorlardı. Bu Merkezin aldığı kararlar neden onlar için geçerli olmuyor? Nereden çıktı işin çözümünün ancak "eşit şartlarda yapılacak olan bir birlik kongresinde" olabileceği? Bu nasıl merkez tanımak? Neyin merkezi tanınan bu merkez? Merkez tanıyan. O merkezin kararlarına şartlar koşmadan uyar. Merkez ancak böyle tanınır. Ama bir de herhangi bir merkez vardır? Bir şeylerin belki merkezidir ama örgütün merkezi değildir. Yok yoldaşlar, öyle Şam babası misali bir merkez değiliz. Yoldaşlar, iki şeyi burada

birbirinden ayrıalım. Bir merkezden hoşlanıyor veya hoşlanmıyor olmak bir şey, onun kararlarına uyup uymamak ayrı bir şeydir. Merkezden memnun olmayanlara diyecek bir şeyim yoktur. İsteyen beğenmediği bu merkezin yerine bir başkasının gelmesi için propaganda yapabilir. Ama aldığı kararlara uyulmayan bir merkez, merkez olarak kabul edilmiyor demektir.

Ayrılan yoldaşların daha önce bu konuda söyledikleri de böylece gerçeğe çakışmıyor. Tam tamına söyledikleri ortada. Birbirine yakın iki örgüt var, gelin bunları birleştirelim. Bu da bir öneridir. Üzerinde düşünülmeye değer. Ama ondan önce benim bir teklifim var. Madem iki ayrı örgütüz, önce sınırlarımızı bir belirleyelim de nasıl bir araya gelebileceğimizin imkanlarını daha net görürüz. Bu işleri bu noktaya getirdi. Ben artık bu noktadan öteye birlikte yürümek niyetinde asla değilim. Bu tutumu devam ettiren yoldaşlarla “şimdilik” yolumu kesinlikle ayıracağım.

Yani şu andaki önerim şu hale geldi: Eğer Geçici Komite en kısa süre içerisinde feshedilip, hiçbir özel hak iddia etmeden saflarımıza katılırsa, birlik için mücadeleye devam ederiz. Buna rağmen şu ana kadar sürdürmüş oldukları tutum, dolayısıyla birlik konusunda güvenilir olduklarını düşünmeyeceğim elbette. Örgüt içerisinde çatışma sürece ve aynı anlayışlar devam ettirildiği takdirde ayrılık yeniden gündemimize gelecektir. Yok, her halükârda GK meşru örgüttür teranesi sürdürülürse, GK ve tüm yandaşlarıyla örgütsel ilişkilerinin tümünün kesilmesi kararının alınmasını sağlamaya da çalışacağım. GK’lı yoldaşlara bu görüşümü bildirdim. Şimdi alınacak tutumu bekliyorum. Ama bugüne kadar yapılan oyalamalardan sonra bu karar konusunda hiçbir oyalama olanağına yer verilmesi taraflısı değilim. Bugüne kadar süren oyalamalara bile bile birlik adına göz yumuldu. Yoldaşlar bunların hepsini zaaf ifadesi olarak ele aldılar. Bence yanıldılar tabi. Kendilerinin örgüt kurmaya cesaret edebildikleri kadar başkaları da cesaret eder. Bunu düşünemiyorlar. Bu işte ancak karşılıklı mecburiyetler olabilir. Yoksa kimse kimseye kafadan mecbur değildir. İyi niyet konusunda en ufak bir ön kabul dahi yoksa, bu nasıl olacak da biz tek bir örgüt olarak davranabileceğiz? Bu olanaksız. Her gün parmağını bir birinin gözünün içine sokarak yan yana durulmaz. Bazı işler bir nok-

taya vardıktan sonra da artık çözülemezler. Bugün artık kesin ayrı olduğumuz noktaya ulaştık. Herkes doğru bildiği yolda yürümelidir. Eğer yolların arasındaki aç ı ilerde birleşmeyi sağlayacak şekilde ise birleşilir, yok, değilse, iyice ayrılır gider. Birliğin yolunu biz kapatmıyoruz. Mümkün olduğunca aç tık. Ama artık karş ımızda başka bir örgüt var. Bu her türlü kanıtıyla ortada. Tartışılabilir bir yanı yok. Şimdi bu kabul üzerinden yürümek ve ilişkileri düzenlemek gerekmektedir. Zira başka türlüymüş gibi davranılmaya devam edilirse, şimdiden iş in içerisine bir yığın yalan karış tı, kişisel olarak daha da kötü ilişkiler gelişecek. Buna izin vermemek gerekiyor. Hiç olmazsa aramızdaki kişisel ilişkiler sonuna kadar bozulmasın ki, belki iş imize yarayabilirler.

Yoldaşlar, GK bir örgüttür ama Kurtuluş adına gayrimeşru bir örgüttür. Ç ıktığı günden beri de gayrimeşrudur. Hiç de masumca “yaşamaya devam edebilmek için örgütlü olmak gerekir, madem ki bizi örgütten attılar, o zaman örgütlenmek zorundayız” diyerek kurulmamıştır. Örgüt içerisinde ortaya çıkan çatış malarda –çatış maların her noktasında haksız olduklarını düşünmüyorum- güçlü olmak ve muhtemelen tehlikelere karşı tedbirli olmak amacıyla örgüt içerisinde örgüt kurmuşlardır. Ve kendilerince tehlikenin kapıya gelip dayandığını düşündükleri anda da bağımsızlıklarını ilan etmişlerdir. GK’nın ortaya çıkış hikayesi orada GK yanlısı yoldaşlardan dinlediğimiz gibi hiç değil. Şimdi burada ben de insanlarla yüz yüze gelip konuşabiliyorum. İnsanların ne yapmış olduklarını kendi ağızlarından duyuyorum. Kendilerine karşı sekte davranılmış olduğu konusunda kuşku yok diyorum. Ama kendisine her sekte davranılan ayrı bir örgüt kurmaya kalkışır ve bugün de böyle bir tutumun onaylanmasını isterse hiçbir zaman iktidar üzerine yürüyebilecek sosyalist bir örgüt olunamaz. Tam tersine bu mantık mahkûm edilmeli ve bir kez daha uç vermemesi için çaba gösterilmelidir. Bunun için de bu konuda tavizsiz bir mantığa sahip olmak gerekir. Elbette böyle şeylere karşı durmanın bir başka gereği de sekteleştiği mahkûm etmektir. “Bolşevik partisi de olsak böyle davranılır”, Kurtuluş örgütü de olsak böyle. Bu mantık karş ısında herkes tavır almalıdır. İsrar ediliyorsa saflar bu noktada kesinlikle ayrılmalıdır. Artık benim kimseden propaganda dinlemeye ihtiyacım yok.

Yoldaşlar,

Günlerce önce başladığım bu mektubu, cereyan eden son derece tatsız bir durum dolayısıyla bitirebilme olanağı bulamadım. Salı ya da çarşamba günü (5-6 Ekim) bizim Kaptan'ı {Kaptan denilen kişi İlhami Aras'tır. HznN.} polise kaptırdık. Olayın nasıl cereyan etmiş olduğu konusunda kesin hiçbir bilgimiz yok. Ama ilk elde edebildiğimiz bilgilerin sağladığı tahmine göre sokakta yapılan bir genel aramada gitti. Hanımı dolayısıyla evi elde ettiğimiz bilgilere göre gitmemiş bir durumda. Ancak nerede oturduğunu bilemediğimiz ve randevularının hepsi bitmiş olduğundan dolayı bağlantı kuramadık. Ancak kısa bir süre içerisinde onları buluruz sanıyorum. Ama yakalanmamış olduklarını kesin biliyoruz. Eğer bir polis aldatmacasıyla karşı karşıya değilseniz. Ama bu zayıf bir ihtimal. Zayıf olsa da göz önünde bulunduruyoruz. Başka haber alınca size yeniden bilgi veririz. Ayrıca, sanırım bu mektuptan önce telefonla da konuşuruz.

Şimdilik bir şeyler daha yazma arzusu gelmiyor içimden. Bitirirken hepinizi gözlerimden öperim. Hoşçakalın.

Not: size iki adres gönderiyorum. Biri bir Alman avukata ait. Burada arkadaşlar ulaşmışlar. İlerici bir kişi imiş. Yardımcı olmaya çalışacağını söylemiş. Bilmem işe yarar mı, ama gönderiyorum: (isim soyisim, adres, telefon) Almanya.

Ayrıca mektup yazabileceğiniz bir adres. Çok kalın yazmayın. Yazdığınız şeyleri küçülterek gönderirseniz göze batmaz olur. Burayı sanırım birkaç defa kullandıktan sonra iptal edeceğiz. O zamana kadar başka adres göndeririz. (isim soyisim, adres) Türkiye.

Cafer Kamil

Ekim ortası 1982.

Sevgili Abu Said,

Telefonla da bildirdiğim gibi, ne yazık ki sana da danışarak ve senin de onayını alarak Avrupa Özel Organı adına yazıp GMK'ya ilettiğim mektuba Mahir'den çok sert bir yanıt geldi. Onu anlıyorum, şu an zor koşullarda olduğunun bilincindeyim, ama buna rağmen örgütsel konularda onun gibi düşünmediğim için kızgınlık göstermesini anlamakta güçlük çekerim. Avrupa'da ise, bazı arkadaşlar tarafından ortalıkta dolaşan (ki gerçekten onlarda herhangi bir kasıt aramıyorum), "ortak olduğu iddia edilen bu mektuptaki iki imzadan seninkinden senin haberin olmadığını" söylediğine ilişkin bazı yanlış bilgiler doğrusu hayli canımı sıktı. Bunu aktaran arkadaşla seninle iki kez telefonla konuşup bildiğim bilgileri aktararak, "Hulki ve diğer arkadaşlara yönelik GMK kararının geri çekilmesi önerisini sana anlattığımı ve onay aldığımı" söylediğimde ise, "senin, kasıtlı olarak doğru bilgilendirilmediğin" şüphesiyle konudan

Sevgili Abu Said,

Telefonla da bildirdiğim gibi, ne yazık ki sana da danışarak ve senin de onayını alarak Avrupa Özel Organı adına yazıp GMK'ya ilettiğim mektuba Mahir'den çok sert bir yanıt geldi. Onu anlıyorum, şu an zor koşullarda olduğunun bilincindeyim, ama buna rağmen örgütsel konularda onun gibi düşünmediğim için kızgınlık göstermesini anlamakta güçlük çekerim. Avrupa'da ise, bazı arkadaşlar tarafından ortalıkta dolaşan (ki gerçekten onlarda herhangi bir kasıt aramıyorum), "ortak olduğu iddia edilen bu mektuptaki iki imzadan seninkinden senin haberin olmadığını" söylediğine ilişkin bazı yanlış bilgiler doğrusu hayli canımı sıktı. Bunu aktaran arkadaşla seninle iki kez telefonla konuşup bildiğim bilgileri aktararak, "Hulki ve diğer arkadaşlara yönelik GMK kararının geri çekilmesi önerisini sana anlattığımı ve onay aldığımı" söylediğimde ise, "senin, kasıtlı olarak doğru bilgilendirilmediğin" şüphesiyle konudan kaçıldığını görmek beni gerçekten hem tedirgin etti, hem üzdü. Sanırım sen değil, ama birileri böyle bir yanlış bilginin ortalıkta dolaşmasından yarar beklemektedir. Oysa birileri yarar sağlasa da, örgüt, o birilerini de kapsayacak boyutta bir bütün olarak zarara girer.

Mektupta da anlattığım gibi, ülkede, zamanında çözümlenememiş iç sorunları ya da birikmiş olumsuzluklar nedeniyle bugün boyutu GMK

ilişkilerine kadar uzanan karmaşık, gergin ve karanlık bir dönem yaşamaktayız. Ne olduğunu henüz anlayabilmiş değilim. Mahir'in olaya müdahil olarak aşağıya sapa sağlam inmesi sevindirdi. Ama Doğan'ın bana ilettiği özel mektuptan da anladığım kadarıyla örgütsel yapı içinde birbirilerini "hizip" olarak adlandıran grupların, birbirine yönelik karşılıklı ihraç, tasfiye, bloke etme, merkezi tanımama ve benzeri eskiden çok tanıdığı olmadığımız birçok iddia, tavır ve uygulamalar ile, baş edilmesi mümkün olmayan kötü bir yol açılmış gibi. Oysa bu koşullarda örgütün çöküşünün Askeri Diktatörlük ve arkasındaki sermaye sınıfları dışında hiç kimseye bir yararı olamaz.

Yakın zamanda ülkeden aldığım haberler hiç de güzel değil. Bu dışıme içerisinde birçok yoldaşla birlikte Doğan'ın da örgüt ve örgüt yönetimi dışında kaldığını/bırakıldığını öğrendim. Ne olup bittiğini yeterince bilmiyorum. Ama bu tür sorunları bildik geleneksel klasik yöntemlerle çözmenin asla mümkün olmadığını; tersine giderek ilişkilerin daha da sertleşebileceğini düşünüyorum. Gelinek noktada örgütsel sorunları konuşacaksak, en dışımızdaki devrimcilerin bile sayabileceği negatiflerimiz o kadar çok ki. Birbirimize gaz vererek, ajitatif yazıp çizerek, kendini dev aynasından görüp değerlendirerek adım atabilmek mümkün değildir. Sorunun çözümü için öncelikle kendini güçlü gören grubun inandırıcı bir dil ile diğerine "birlik" çağrısı yapması ve böyle bir birlik içinde onun düşünce özgürlüğünü savunması gerekir. (Böyle bir dili gerçekleştirebilmek için bu isteğe duyguya sahip olmak gerekir.) Bu tavrın açık ilanı ve uygulamada aksamaları önleyecek adımlarının atılması gerekmektedir.

Sorun kapalı kapılar arkasında yapılan sohbetlerde çözülemez. Her adımı bir öncekinin aksine olan davranışlar ile güven verici ilişkiler yaratabilmek mümkün değildir. Örneğin, GMK'ya mektubumuzun amacı şu idi: Örgüt iradesi burada devreye girerek örgütün sahipliğini üstlenmeli, kendi kaderini de belirleyecek olan bu gidişe yön ve düzen vermek için olaya el koymalıdır. Bir kongre ya da konferansta çözmek gerektiğini hepimiz yeterince deneyimden sonra öğrendik sanıyordum.

Oysa CK yanıtında, bizim talebimizin kendileri tarafından da düşünülerek gerçekleştirildiğini; bunun için GMK'nın bir karar alarak aynen bizim de söyledığımız türden bir karar aldığı müjdesini aktarıyordu:

“Talebiniz sizin düşündüğünüz noktadan daha farklı bir biçimde çözüldü. Hulki yoldaş doğrudan doğruya göreve davet edildi. Özeleştiriden istemekten de vazgeçtik. Nasıl yaptık ayrı bir sorun. Ama tek amacımız vardı, o da hiçbir engelle olanak tanımadan tartışmaların devam etmesini sağlamak ve ikinci dereceden olan engelleri, elimizden geliyorsa, ortadan kaldırmak.”

Bu müjde, aynı paragrafın devamında çelişkili ve ürkütücü bir üstten konuşmaya, daha ötesi, tam da GK’lı arkadaşların iddia ettiğini kanıtlar gibi “örgüt kararlarını gasbeden GMK” iddiasını haklı çıkarak, korkuyu büyütüyor: “Biz Hulki yoldaşın üyeliği sorununda resmen örgütün haklarına tecavüz ederek bu engeli en kestirme biçimde ortadan kaldırdık. Ne yaptık? Hulki yoldaşın yapacağı bir özeleştiriden örgüt üyelerimiz karar verecekti. GMK bir kararı almakla sorunu bütünüyle örgüte devretmiş oluyordu.” İşte bu cümleler bile anlatılan demokratik merkezîyetçilik anlayışının yazıda kaldığı, sözde değişime uğradığı ve eylemde zıddına dönüştüğünü görebiliyoruz. Üstelik de ötekileri kural tanımaz olarak değerlendiren demokratik merkezîyetçilik yorumcuları, örgüt iradesini, bu iradeye danışma komünist meziyetini bir yana atmış görünüyorlar. Birlikçilik anlayışının keyfe göre davranışlarla değil, bileşenler tarafından kabul edilerek belirlenmiş “ortak irade”ye bağlılık içerisinde devam edilebileceği kuralını takan yok. Yani örgüt çoğunluğunun iradesini birkaç kişi gasp etmiş, sürdürüyor. Neyin teşkilat kurallarına bağlılık olduğuna onlar karar verecekler.

Baştan beri bu aşamada benim için tartışan taraflardan kimin doğru kimin yanlış olmasından daha önemlisi, bu tür bir sorunu hangi yöntem ya da yöntemlerle çözümenin daha yararlı olabileceği üzerine kafa yorarak, bu doğrultuda adımlar atmak gerektiğidir. Doğru-yanlış kavramları görece kavramlar olduğuna göre, bu soru üzerinde didinmek yerine, pratik siyasal eylemimizi ve örgütsel birliğimizi güçlendirecek; düşünce akımını geliştirip çoğaltacak, düşünmeye ve tartışmaya uygun güvenli bir ortama ve bütün bunları yapabilecek bir örgütlenme modeline ve ilkelerine sahip olmak gerekir. Bu anlayışın biçimlendiği ilişkilere gereksinim vardır.

Eğer kesin doğruysa Doğan’ın tasfiye edildiği (ya da tam tersine, kendisinin ayrıldığı) gibi iddialar var. Oysa böyle bir uygulama sorunu çözmez, kaçınılmaz bir parçalanmaya (bölünme demiyorum, daha kötüsü, parçalanma) neden olur.

Avrupa Özel Organı'nın ülkeye ilettiği yazılı talep CK'yı çok rahatsız etti, haylice üzüldü. Mektubunda beni rahatsız eden temel vurgu ise açıkçası hoş değildi: Özeti: "Ben size her şeyi her tür detayı ile açıkladım, anlattım. Ama siz demek ki beni hiç anlamamışsınız. Hulki'nin örgüte özeleştiriş davet edilmesi isteği nasıl kabul edilebilir? Vb.)

Doğrusu bu mektuba hayli şaşırdım. Birileri bırak Hulki'yi, bütün örgüt üyelerini, herhangi bir açıklama bile yapmadan silip atıyor ve sonra keyfince yeniden üye kaydı yapıyor. Eğer işe özeleştirisi ile başlayacak olursak, öncelikle bu MK'dan başlamak gerekmez mi? Kim böylesi bir davranışa cüret edebilir. Örgüt tasfiyeciliği nin bütün tanımları içerisinde yer alan ilk kural bu uygulama değil midir? Ve CK, bundan habersiz miydi de bizi haberdar etmedi?

Doğru onun anlattıkları vardı ama başkaları da bir şeyler anlatıyordu ve bir teşkilat üyesinin yapacağı tek şey bütün bunları öğrenip karar oluşturmak değil midir? Ve CK anlattı diye, onun önerdiği biçimde davranmak zorunluluğunu kim keşfetti? Değerli yoldaşım, bütün bunları seninle tartışmak isterdim ama buna zaman kalmadı. Senin bu ortak öneriye imzanı çektiğin haberini senden alınca da doğrusu ne diyeceğimi de şaşırdım. Tabiri caizse tam "donup kalma halı" idi.

"Arkadaşların karşısında beni zor durumda bıraktınız." Bir kongre ya da konferansta konu tartışılıp örgüt iradesi netleştirilene kadar, hayli yükselmiş olan bu gerginliği aşağı çekmek için Avrupa Özel Organı adına zorlayıcı olmalıyız diye düşünüyor ve talepte bulunuyoruz. Ama bir organ olarak bizim GMK'ya gönderdiğimiz talebi CK'nın kendi imzasıyla yanıtlaması; buna karşın GMK'nın bu talebe bir yanıt vermemesi de sanırım yeni bir örgütsel ilişki biçimi. Ve akli başında birinin aynı kaderi paylaşmış mücadele arkadaşlarına böylesine aşağılayıcı, dalga geçen, alay eden bir mektup yazabilme cesareti ise bir yanıyla üzücü, bir yanıyla ürkütücü.

Ürkütücü, çünkü kim olursa olsun kendini böylesine bir otorite sergileyerek "merkeziyetçiliği" askerî disiplin düzeyinde sergilememeli. Hiç kimse bire bir ne Hulki gibi, ne CK gibi düşünmek zorundadır. Birlik sözcüğü böylesi bir anlayışı reddeder. CK'nın tepeden tepeden konuşması, parmak sallaması, ve "önce sormak, bilgi almak, değerlendir-

dirmek ve sonra eleştirmek” gibi sağlıklı bir ilişki sürecinin kazanılmasına hizmet etmek yerine, illegal yaşamın yarattığı insanların ses tonuyla bile tehdit algılama sağlıklı bir iletişim değildir.

Tabi ki CK buradayken bize çok şey anlattı. Ama ülkeden GMK ile ilişkisi olan tek kişi idi ve “kendini nasıl tanımlarsa tanımlasın” düşünceleriyle o da taraflar üzerinde durmayı beceremeyip çok kısa zamanda taraf olan biriydi. Benim açımdan Hulki ve İsmet abi de benim bağlı olduğum teşkilatın GMK üyeleri idi ve onlara da aynı saygıyı (alt-üst ilişkisinden dolayı değil, onları bu saygıyı hak eden değerde bulduğum için) duyuyordum. Ama bu üç yoldaşımın da anlattıklarına ilişkin birbirinden farklı yaklaşımları vardı ve bizler (bu gurbet ellerde) ulaşabildiğimiz her yoldaşımızı dinleyerek ve değerlendirerek kararımızı oluşturmak zorundaydık. Onlardan herhangi biri kalkıp bana inanıp, benim dediğimi veri olarak kullanacaksınız deseydi, CK’ya gösterdiğim tepkiyi onlara da bire bir gösterirdim. (Bu tarzı Hulki de denemek istedi ama tavrımdan dolayı sürdüremedi. İsmet abi ise. Herhangi bir istekte bulunmadan, sadece benim düşüncelerime yönelik olarak kendi düşüncelerini aktardı. Bunu yaparken üstelik benim önerilerime katılmadığını peşin peşin söyledi.)

Bütün bunları hem “ülup sahibini bağlar” düşüncesiyle, hem de Askeri Diktatörlük koşullarında arkadaşlarımızın morallerini bozarak, dikkatlerini dağıtarak hiçbir zaman arzu etmeyeceğimiz devlet operasyonlarıyla karşı karşıya kalmasında rol almamak için, CK’nın bu mektubuna yanıt vermeyeceğim. Üstelik de henüz işkencede olan yoldaşlarımızın varlığının da CK’nın sınırlarını bozabileceğinin, tepkili davranmasına neden olabileceğinin farkındayız.

Yanıt vermeyişimin bir diğer nedeni ise, biz mektubu bir kurum olarak GMK’ya göndermiştik, özel olarak CK’ya değil. Ve CK’nın mektubunda bu mektubu CK’nın yazmasına yönelik bir düşüncenin belirtilmemesi de beni bu davranışın şahsa münhasır olduğu düşüncesine sevk etti. Devrim’in hemen yarın olacağının garantisi yok; ve bu süreçte ne göstereceğini birlikte göreceğiz.

Ama senin, ortak biçimlendirilmiş olan bu mektuba katılmadığına ilişkin bilgileri, yaşanan gerçeğin çarpıtılması olarak gördüğüm ve inanmadığım için, gelişmeleri ve yaşadığım süreci sana da yazarak aktarmayı doğru buldum.

Avrupa Özel Organı olarak GMK'ya ilettiğimiz yazılı çağrımıza CK kişisel imzayla yanıt vermiş olsa da henüz GMK'dan bir yanıt almadım. Bu süre içerisinde yaşadığımız soruna ilişkin (olumsuz bir biçimde de olsa) bir "çözüm" geliştiği için, artık talebimizin anlamı kalmamıştır, talebin tekrarına gerek yoktur.

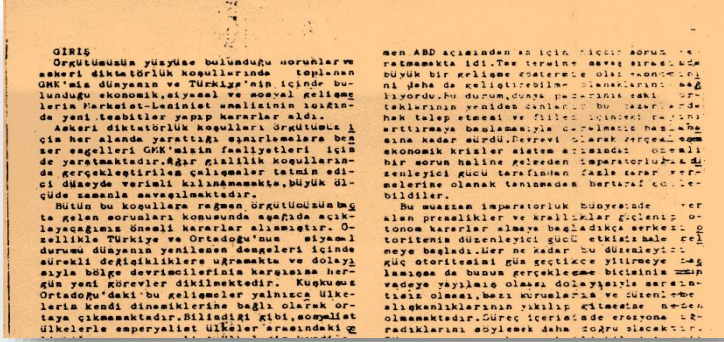
Değerli dost, seninle en kısa zamanda görüşmek büyük dileğimdir. Dileğim bunun eh hızlı bir sürede gerçekleştirilmesidir. Sana Avrupa çalışmalarında ilişkin olarak da ayrıntılı bilgi vereceğim.

Şimdilik sana ileteceğim mektupları oradaki yoldaş üzerinden ileteceğim. Daha sonra sen kendine ait bir adres ayarladıktan sonra direkt sana ulaşacak bir olanağı değerlendiririz.

Saygılar değerli yoldaşım. Kendine iyi bak. Nil'e de sevgi ve saygılarımı ilet lütfen.

Abu Ahmed

(İsveç'deki Z yoldaş üzerinden iletilmiştir.)

Türkiye ve Kuzey Kürdistan Kurtuluş Örgütü Geçici Merkez Komitesi Raporu

Örgütümüzün yüzyüze bulunduğu sorunlar ve askeri diktatörlük koşullarında toplanan GMK'miz dünyanın ve Türkiye'nin içinde bulunduğu ekonomik, siyasal ve sosyal gelişmelerin Marksist-Leninist analizinin ışığında yeni tesbitler yapıp kararlar aldı.

Askeri diktatörlük koşulları örgütümüz için her alanda yarattığı sınırlamalara benzer engelleri GMK'mizin faaliyetleri için de yaratmaktadır. Ağır gizlilik koşullarında gerçekleştirilen çalışmalar tatmin edici düzeyde verimli kılınamamakta, büyük ölçüde zamanla savaşılmaktadır.

Bütün bu koşullara rağmen örgütümüzün başta gelen sorunları konusunda aşağıda açıklayacağımız önemli kararlar alınmıştır. Özellikle²⁰ Türkiye ve Ortadoğu'nun siyasal durumu dünyanın yenilenen dengeleri içinde sürekli değişikliklere uğramakta ve dolayısıyla bölge devrimcilerinin karşısına her gün yeni görevler dikilmektedir. Kuşkusuz Ortadoğu'daki bu gelişmeler yalnızca ülkelerin kendi dinamiklerine bağlı olarak ortaya çıkmamaktadır. Bilindiği gibi, sosyalist ülkelerle emperyalist ülkeler arasındaki çelişkiler ve emperyalist ülkelerin

kendi aralarındaki çelişkiler bölgenin siyasal ikliminin şekillenmesinde zaman zaman tayin edici boyutlara ulaşmaktadır.

Söz konusu çelişkiler bugün ortaya çıkmış değildirler. Ancak bu çelişkilerin kendileri ve bölgeye yansıyış biçimleri içinde bulunan somut koşullara göre şekillenmektedirler. Bu koşulların belli başlı öğeleri tanımadan çelişkilerin alacağı biçimler ve doğurabilecekleri muhtemel sonuçlar üzerine pek bir şey söylemek olanaklı değildir. Halbuki devrimciler taktiklerini bu somut gelişmelere uyarlamak zorundadırlar ve bu gelişmeler konusunda bazı ön tahminlerde bulunup hazırlıklı olunmadığı takdirde adapte olmak kolay olmamakta ve önemli kayıplara neden olmaktadır.

DÜNYA KRİZİ SİYASAL ÇELİŞKİLERİ DERİNLEŞTİRİYOR

İkinci paylaşım savaşı sonrası, hem ekonomik hem de siyasal açıdan ABD imparatorluğu dönemi olarak tanımlandığında önemli bir hata yapılmış olmaz. Kapitalist sistemden kopan sosyalist ülkeler henüz ABD imparatorluğu karşısında, savaşın yarattığı yıkıntılarıyla birlikte düşünüldüğünde, saldırılması kolay olmayan bir konumda olsalar da, dengeleyici bir güç durumunda değildirler. ABD ise Avrupa'da yarattığı askeri ve ekonomik istilanın yanında, Uzakdoğu'da, Güneydoğu Asya'da, Ortadoğu'da, ve Latin Amerika'da neredeyse canının istediğince serbest davranabilme durumundadır.

Komünizme karşı geliştirmekte olduğu çevre savaşını aynı zamanda ekonomik yayılmasının bir örtüsü olarak kolayca sürdürebilmektedir. Avrupa'nın yıkımıyla gerçekleşmiş olan dünya pazarındaki muazzam genişleme birçok ülkeyi sosyalizme kaptırmış olma durumuna rağmen ABD açısından an için bir sorun yaratmamakta idi. Tam tersine savaş sırasında büyük bir gelişme göstermiş olan ekonomisin daha da geliştirebilme olanaklarını sağlıyordu. Bu durum, dünya pazarının eski ortaklarının yeniden canlanıp bu pazarlarda hak talep etmesi ve fiilen içindeki payını arttırmaya başlamasıyla daralmanın başlamasına kadar sürdü. Devrevi olarak gerçekleşen ekonomik krizler sistem açısından önemli bir sorun haline gelmeden imparatorluğun düzenleyici gücü tarafından fazla zarar vermelerine olanak tanınmadan bertaraf edilebildiler.

Bu muazzam imparatorluk bünyesinde yer alan prenslikler ve kralıklar güçlenip otonom kararlar almaya başladıkça merkezi otoritenin

düzenleyici gücü etkisiz hale gelmeye başladı. Her ne kadar bu düzenleyici güç otoritesini gün geçtikçe yitirmeye başlamışsa da bunun gerçekleşme biçiminin uzun vadeye yayılmış olması dolayısıyla sarsıntısız olması, bazı kurumların ve düzenleme alışkanlıklarının yıkılıp gitmesine neden olmaktadır. Süreç içerisinde erozyona uğradıklarını söylemek daha doğru olacaktır. Dünya pazarının karmaşık ilişkileri, tecrit edilmiş tek tek ulusal ögelerden oluşmaması bu kurum ve alışkanlıkların devam ettirilmesini zorlamaktadır.

Yukarıda yaptığımız tasvir hiçbir şekilde kapitalist sistemin bir uyuma ulaşmış olduğu ve dolayısıyla çelişkilerini ortadan kaldırdığı anlamına gelmez. Tam tersine çelişkilerin gün geçtikçe şiddetlenmekte ve sonuç olarak, paylaşım savaşı ertesinde ABD hegemonyası altında gerçekleştirilmiş olan uyum durumunun dağılmakta olduğunu anlatır.

Sermayenin merkezileşmesi onun organik bileşiminin de yükselmesiyle paralel gider. Bu da kar oranlarında bir düşme eğilimi yaratır. Bu eğilime karşı duran çeşitli faktörlerin yanında bir de merkezden çevreye doğru bir sermaye akımı başlar.

Bunun temel motifi işgücünün yeniden üretiminin maliyetinin yaşam standardının yükselmiş olduğu ülkelerde, geri bıraktırmış ülkelerinkine mukayese edilemeyecek kadar yükselmiş olmasıdır. İşgücünün maliyetinin yükselmiş olduğu merkezlerde, kâr oranını yükseltmek amacıyla sermayenin organik bileşiminin düşük olduğu alanlara yatırım yapmak tam tersine bir sonuç doğurur. Zira üretim maliyetleri içerisinde işgücünün fiyatı önemli bir yer tutacak ve karları aşağıya doğru zorlayacaktır. Halbuki bu açıdan son derece müsait alanlar olarak geri bıraktırmış ülkelerin işgüçleri beklemektedir.

Emperyalist-kapitalist ülkelerdeki bu gelişim savaş sonrasının sermaye ihracına yeni biçimler kazandırdı. Yukarıda bahsettiğimiz eğilimin doğal bir sonucu olarak çoğu feodal ilişkiler içerisinde bulunan ülkelerde organik bileşimi düşük sanayi dalları gelişmeye başladı ve bu ülkelerden çoğu fazla zaman geçmeden ekonomik ve sosyal yapılarını değiştirdiler. Bu yepyeni bir iş bölümüydü. Bu yeni iş bölümünün bir zorluğu olarak da sermayesi kıt ülkeler böyle bağımlı bir kapitalizmi gerçekleştirebilmek için önemli miktarlarda sermaye ithalini gerçekleştirirken bunun zorunlu bir parçası olarak da büyük boyutlarda borç altına girmek durumundaydılar.

60'larda bu yeni türden şekillenme esas olarak iç pazarları hedefleyen ithal ikamesine dayalı ekonomileri oluşturdu. Ölçekleri küçük olan bu ekonomilerin yarattığı borçlanma zorluğu daha sonraki gelişmelere göre nisbeten düşüktü. Ancak bu ekonomilerin gerek var olan ve gerekse genişletilmiş yeniden üretimi gerçekleştirebilmeleri gittikçe büyüyen borç bulmalarıyla (sermaye ihracının klasik bir biçimi) mümkündü. Bu durum ise ancak borçların ödenemediği noktaya kadar devam edebiliyordu. Döviz darboğazı denilen noktaya ulaşan ülkeler üretimlerini durdurma durumuyla yüzyüze geliyorlardı.

Bu ülkelerin karşısına çözüm olarak dünyadaki işb ölümünün zorunlu sonucunu benimsemek dikildi: Dış pazarlara yönelik bir sanayi yapısının gerçekleştirilmesi. Böylece dış borçları yapılacak ihracat karşılayacaktı. Eğer dünyada yeni bir iş bölümü emperyalist ülkelerce gerçekleştirilmek istenen bir gelişme olmasaydı, tarım ürünleri dışında pek bir şey ihraç etme durumunda olmayan bu geri bıraktırlmış ülkelerin böyle bir şeyi tasarlamaları olanaklı değildi. Zira ihraç etmeyi tasarlayacakları her türlü malın dünya pazarına sahip olanlar kendi efendilerinden başkaları değildi. Ancak onların icazeti bu pazarlarda yer sahibi olmaya olanak tanırdı.

Bu iş bölümü içerisinde yerlerini alanların görüldü ki, dış borçları geçmişe göre hızlanmış olarak artmaktadır. Bu alanda en gelişmiş konumda olan ülkelerin dış borçlarını kapatmaları şöyle dursun, borçlanmada da baş sırayı tutma durumuna geldikleri görüldü. Alınan borçların ödenememesi durumu bir kez daha ortaya çıkıyor ve dünya finans kurumlarının alacağı 600 milyar dolara yükseliyordu. 70 sonlarında ulaşılan bu rakam neredeyse 70 başlarının rakamının beş katı civarındaydı.

Son on yılda gerçekleşen bu muazzam gelişme dünya finans kurumlarını tatlı karlar peşinde koşarken paralarını geri alabilme sorunuyla yüzyüze getirdi. Bu durum bugün sürmekte olan mali krizin önemli bir ögesini oluşturmaktadır.

Bu iş bölümü, bütün hızıyla gelişirken yanı başında geliştirdiği mali krizle birlikte kapitalist dünya için genelleşmiş bir aşırı üretim kriziyle de çakıştı. İş bölümünün yarattığı yeni satın alma gücü üretimin gerçekleşmesine olanak tanıyacak büyüklükte değildi. Kriz hemen bütün kapitalist ülkelerde genel bir geri çekilmeyle sürmekte, bu arada aşırı

üretimi zorlayıcı modernizasyon ve reorganizasyon çalışmaları da devam etmektedir. Bunun doğal sonucu olarak, iç pazar daralmakta, (çünkü ücretler üzerindeki bastırma çabaları da devam etmektedir) ve dış pazarlara olan gereksinim daha da öne gelmektedir. Kapitalist ülkelerin aldıkları birtakım ortak tedbirler krizin çığ gibi büyümesini şimdilik frenlemekte ve büyük çöküntüleri bir ölçüde geciktirmektedirler. Yani bir noktaya kadar krizle oynayabilmekte ve hemen gelmesi gereken krizin çöküş aşaması yerine geri çekilme dönemi birkaç yılı kapsayacak şekilde uzatılabilmektedir.

Kapitalist dünya pazarının bu anlamda daralması, pazarlar üzerindeki talebi şiddetlendirmekte ve kapitalist ülkeler arasındaki uyumu günbegün bozarken, sosyalist ülkelerle kapitalist ülkeler arasındaki siyasal ve ekonomik ilişkilere de yeni boyutlar kazandırmaktadır.

DÜNYADAKİ GÜÇLER DENGESİ VE ÖĞELERİ

Günümüzün inkâr edilemez gerçeği ABD ile SSCB arasındaki ilişki ve çelişkilerin dünya çapındaki birçok gelişmenin son derece önemli bir faktörü olduğudur. Yakın Doğu'daki, Asya'daki, Afrika'daki ve Latin Amerika'daki güncel gelişmelerin hemen hiçbiri bu ilişki ve çelişkilerden bağımsız değildir. Ulusal kurtuluş mücadeleleri, sosyalizm mücadeleleri, barış hareketleri, yeni ekonomik düzen çabaları vb. bu özelliğin varlığı altında şekillenmektedir. Tüm bu gelişmelerin kendilerine ait dinamikler bu ögenin aldığı biçimlerden etkilenmektedirler.

ABD imparatorluğunun egemenliğini sağlamca sürdürdüğü bir 25 sene öncesinde SSCB ile ABD arasındaki güç ilişkileri özellikle askerî açıdan günümüzle mukayese edilemeyecek bir durumdaydı. ABD askerleri ellerini-kollarını sallayarak dünyanın dört bir yanında cirit atmaktaydılar. Ulusal kurtuluş mücadelelerinin hızla gelişmesi ve bunun yaratmış olduğu etkilerle dünya demokratik kamuoyunun bu duruma karşı tutum almasıyla şekillenmiş olan noktada SSCB'de askeri gücünü ABD ile boy ölçüşebilecek bir noktaya ulaştırdı. SSCB'ni dört bir yandan kuşatma altına alarak tehdit eden ABD kıtalararası füzelerin SSCB tarafından geliştirilmesiyle birlikte savaşın kendi topraklarına anında ulaşacağını gördü. SSCB'de nükleer silahların hızla geliştirilmesi batı dünyasının elinde olan nükleer tehdit tekelini ortadan kaldırdı ve nisbeten yakın güçler ortaya çıktı.

ABD'nin Sovyet toprakları üzerinde yarattığı tehdide karşı olmak üzere Küba'ya füzeler yerleştiren SSCB, ABD'nin savurduğu tehditler karşısında bunları sökmek mecburiyetini duyarken, Kruşçev'in meşhur "bu günleri bir daha halkımıza yaşatmayacağız" sözlerinden bir on yıl sonra gerçekten SSCB'nin Küba 'ya füzeler yerleştirmeye ihtiyacı kalmamıştı. Teknolojik gelişme bu sorunu çoktan çözmüştü. Çözmüştü ama SSCB içinde bunca yüksek boyutlu silahlanma, kapitalist ülkelerinkinden farklı olmak üzere önemli sorunlar ortaya çıkarmıştı. Zira zaten çok bol olmayan olanakların büyük bir kısmı askeri harcamalara gitmek zorunda kalmıştı. Kısa zamanda gerçekleştirilen bu büyük silahlanma Sovyet halkının refahının önemli bir kısmını füzelerin ucuna yerleştirirken, ordu kurumunun ağırlığını da öne getirmektedir.

Batı, SSCB'nin yarattığı bu dengeyi ister istemez kabul etti ve soğuk savaşı aynı şiddetiyle sürdüremeyeceğini açık seçik gördü. SSCB'nin de, yandaş olduğu barış politikası detente (yumuşama) biçiminde öne geldi. Nükleer silahların sınırlandırılma tartışmaları sürdürülürken sosyalist ülkelerle kapitalist ülkeler arasındaki ekonomik ilişkiler de süratle gelişti ve büyük ölçüde tecrit içerisinde olan sosyalist pazar dünya pazarına bağlanmaya başladı. Yumuşama ortamında bu ekonomik ilişkiler kapitalist sistemin pazar ihtiyaçlarına da azımsanamayacak bir cevap getirmekteydi. Hatta günümüzde ulaştığı biçim itibarıyla SSCB ile Avrupa ülkeleri arasındaki ekonomik ilişkiler ABD ile Avrupa arasındaki önemli bir çatışma noktası olarak karşımıza dikilmektedir. (Doğal gaz ve boru hattı sorunu). SSCB ulaşmaya çalıştığı ve dünyadaki gelişmelerin temeline oturttuğu bu denge durumunu sürdürmek amacıyla, bu denge durumu açısından "gerçekçi" olan politikaları başka kaygılara fazla yer vermeksizin uygulamaktadır. Bu denge durumuna hizmet eden politikalar ister sosyalizmin idealleriyle çakışsın, ister çakışmasın, hayat alanı bulmaktadır. Kendi içinde amaçlamış olan bu duruma elbette ke sosyalizmin idealleriyle sık çatışma durumuna gelmekte ve bu çatışmaların bazdan sürekliliklerini korumaktadır.

Bir yandan sözünü ettiğimiz bu denge durumu korunmaya çalışılırken diğer yandan da gerek ABD ve gerekse SSCB bunu kendi lehlerine yeniden düzenlemek için girişimlerde bulunmaktadırlar. Bu durumun devam etmesinden her iki taraf ta kendine göre beklentilere sahiptir. Halen ekonomik alanda büyük bir üstünlüğü elinde tutmakta olan ABD, sosyalist dünyanın kendi iç tepkileri çerçevesinde gittikçe

zayıflamakta olduğu ve bu tepkilerin geliştirilmesi gerektiği düşünce-sindedir. Gerçekten de sosyalist dünyada gün be gün önemli sıkıntılar kendilerini ortaya koymaktadırlar. Polonya, Macaristan ve Çekoslo-vakya'da ortaya çıkan olaylar, Çin'in ABD ile yakınlaşma çabaları ve sosyalist ülkelerin hemen tümünün içerisinde bulundukları ekonomik sıkıntılar yalnızca ABD emperyalizmi açısından değil, tüm kapitalist dünyada büyük beklentilere olanak tanımaktadır. Diğer yandan, daha önemli olarak bu denge durumu SSCB tarafından dayatılmış bir olgu-dur. Beklentiler ve dayatma bir araya geldiğinde kabul edilebilir bir du-rum ortaya çıkmaktadır. Bu politika Carter döneminde en rahat konu-mundaydı. Ne var ki ABD'nin genel olarak dünya üzerindeki kayıpları onu yavaş yavaş harekete geçirdi ve ABD dengeyi bir ölçüde kendi lehine olmak üzere yeniden düzenlemeye girişti. Reagan politikası bu-nun ifadesidir.

SSCB açısından ise bu dengeyi korumaya çalışmanın gerekçesi daha farklı. Emperyalist ülkelerle dünya pazarında yarışmak, onu eko-nomik olarak açmazlara almak, geleceği kesin olan krize katkılı olmak ve onu beklemek. Faydacı politikanın bakış açısından doğru görünen bu mantık SBKP'ni sosyalizm idealleriyle ciddi çatışmalar (revizyo-nizm) içerisine sokmaktadır. Ülke içerisinde yığınların politikadan uzaklaşmışlıkları içerisinde sürekli olarak üretilmekte olan bu politika bir yandan emperyalist sistemin saldırganlığını sınırlamaya hizmet ederken, diğer yandan da sosyalizm ve ulusal kurtuluş mücadelelerine ciddi zararlar vermeye devam etmektedir. Gelişmiş kapitalist ülkelerin proletaryasına hemen hiçbir açıdan örnek olarak sunulabilecek bir ülke yoktur ortada. Böyle bir konumda, SSCB'nin söz konusu politikayı geliştirmek amacıyla ürettiği politikalar anti-komünist kampanyaların da katkısıyla sosyalizme olan inancın törpülenmesine hizmet etmekte ve sosyalist mücadelelerin etkinliklerini yitirmesi sonucunu üretmekte-dir.

Proletaryanın bizatihi kendisinin sürdürdüğü sosyalist mücadelele-rin böylesine cılızlaşması, bu "gerçekçi" görünen politikanın savunu-cularının kendilerini daha haklı bir konumda bulmalarına yardım et-mektedir. Bu politikanın böylesine öne çıkmış olması "dünya devri-mine gidişin anahtarının proletarya ve ezilen halkların mücadelesi mi olduğu? yoksa dünya dengelerindeki her türlü girişimle sağlanacak olan değişimler mi?" sorusunu karşımıza diker. Proletaryanın ve ezi-

len halkların sürdürdükleri mücadelenin belirleyici olduğu savı sosyalizmin değiştirilemeyecek temel tezidir. Onun değişmesiyle birlikte değiştirilmesi zorunlu bir yığın başka ilke çıkar ortaya. Ama SBKP bunu çoktan değiştirmiş ve dünya devriminin anahtarı olarak dünya dengesini öne sürmüştür. Bu dengede gerçekleşecek olan ABD emperyalizmi aleyhindeki her türlü kayma dünya devriminin lehinedir! Hatta sosyalist mücadelenin çıkarları aleyhinde olsa bile. Bunun doğal ürünü olarak gerici rejimlerin desteklenmesinden Afganistan olayına varana dek sosyalizm çerçevesine oturtulamayan ve sosyalist mücadeleye ciddi zararlar veren olgular ortaya çıkmaktadır.

Esas olarak SSCB ile ABD arasındaki cereyan etmekte olan bu dengeleme olayı tecrit edilmiş bir olgu değildir. Dünya dengesinin gün geçtikçe belirginleşen başka öğeleri mevcuttur. ABD hegemonyasından büyük ölçüde sıyrılmış olan Avrupa ülkeleri, Japonya ve diğer dünya ülkelerinin oluşturdıkları çeşitli girişimler bu dengenin ciddi öğelerini oluşturmaktadırlar.

Emperyalist ülkeler arasındaki çelişkilerin şiddetlenmesi ölçüsünde bu öğeler daha fazla öne çıkmaktadırlar. Avrupa ülkeleri ve Uzakdoğu'nun devi Japonya gelişmelerine paralel olarak dünya pazarlarındaki paylarını arttırdılar ve bugün daha fazlasını talep etmektedirler. Uzlaştıkları bu konumda artık ABD kendi politikası politikalarını onlara istediği gibi dikte edememekte ve zorunlu olarak politikaların oluşmasında onları faktör olarak benimsemek zorunda kalmaktadır. Bu ülkelerin tümünün faktör olarak benimsendikleri bir durumda haliyle ABD'nin çıkarları açısından gerekli politikalar değil, daha farklı türden politikalar hayat alan bulmaktadırlar. Geçmişte doğrudan dikte edebildiği politikaları bugün gerçekleştirmeye kalktığında bir yığın engelle karşılaşmakta, sonuçta ortaya aynı şey çıkacak olsa da buraya varmanın yolları son derece değişik olmaktadır.

Diğer emperyalist ülkelerin ekonomik çıkarlarına ters düşmesi dolayısıyla ABD doğrudan müdahale yerine dolaylı müdahalelere zorlanmakta, dolaylı müdahale amacıyla ileri karakollar yaratılmakta ama bu kez bu ileri karakollar diğer emperyalist ülkelere etkilenme durumunda olmaktadır. Arjantin, İngiltere savaşı bu açıdan çok tipik bir olay olarak gelişti. ABD'nin Güney Amerika kıtasının "güvenliği" için ileri bir karakol olarak geliştirilmeye çalışılan ve bu açıdan bütün diğer

Güney Amerika ülkelerinden daha gönüllü davranan Arjantin'in İngiltere'yle savaşa tutuşmasıyla birlikte NATO ilişkileri karmakarışık bir hal aldı. İngiltere ABD'nin ileri karakolu Arjantin'le savaşa tutuşurken, kendisinin yakın müttefikleri olan Avrupa ülkeleri Arjantin'e silah satıyorlar, diğer yandan İngiltere bu aynı ülkelere politik destek istiyordu. Beri yandan, emperyalist ülkeler arasında böyle bir çatışmaya neden olmuş olması dolayısıyla SSCB gerici Arjantin cuntasına destek sağlıyor, bu arada birçok sosyalist alam da bu durumdan etkilenecek Arjantin'in konumunu çeşitli gerekçelerle destekleyerek Arjantin halkının çıkarları aleyhine tutum takınıyorlardı. Dünya kapitalist sisteminin belirleyiciliği (gerçi SBKP tezleri bunun aksine sosyalist sistemin belirleyiciliğinden bahseder) altında süren dünyanın dört bir yanındaki gelişmeler artık bir iki faktörle açıklanabilir gibi değildir. Faktörlerin çoğalmış olmasıyla birlikte sorunlar da karmaşıklaşmış ve dolayısıyla bu çok yönlü faktörleri bütünüyle değerlendiremeyenler için hemen her gün yeni sürprizler ortaya çıkmaktadır. Sürprizlerle karşılaşmamak gelişmeleri önceden görmek ve bunun içinde dünyanın değişen ilişkilerini yakından izlemek zorundayız.

ORTADOĞU'DA MEVCUT DURUM

İngiliz emperyalizminin bölüp parçaladığı Ortadoğu 'da İngiliz emperyalizmin bölüp parçaladığı Ortadoğu, dünyanın en büyük petrol bölgesi olarak emperyalist ülkelerin ilgisini her zaman için yoğun bir biçimde üzerinde hissetmektedir. Bu bölgenin yakın tarihinde emperyalist ülkeler arasındaki ilişkilerden etkilenmediği hiçbir evre yoktur. İkinci paylaşım savaşı ertesinde hızla gelişip Mısır, Irak, Suriye gibi ülkelere iktidarı ele geçiren Arap milliyetçiliği bölgenin konumunu bir anda değiştirdi. Bütünüyle emperyalistlerin denetimi altında bulunan bölgede ilk kez olarak SSCB varlığı hissedilmeye başlandı. SBKP kapitalist olmayan yoldan kalkınma tezlerine bu ülkelere hayat alanı aramaya başladı. Her ne kadar bu ülkelere sosyalizme doğru herhangi bir kıpırdanış söz konusu olmadıysa da -tam tersine sosyalist örgütlenmeler ya sıkıca denetim altına alındı, ya da bastırıldılar- belirli kalkınma hamleleri gelişti. Irak petrolünü millileştirdi. Suriye ve Mısır da ulusal kaynaklarına daha sıkı sarıldılar. Dış politikada ABD emperyalizminin işine gelmeyen bir çizgi izlemeye başladılar. Aynı dönemde diğer Arap ülkelerinde ve İran'da petrolün millileştirilmesi sorunu gündeme girdi. Bu gelişmeler bir anda emperyalizmin zayıflamakta olduğu izlenimini yaratıyordu. Ne var ki zaman içerisinde bölgenin bütün

petrolleri millileşmiş olmasına karşın görüldü ki, ABD emperyalizminin konumu güçlenmiştir. Petrollerini millileştirmiş olan İran ve Suudi Arabistan ABD emperyalizmiyle çatışmak şöyle dursun, elde ettikleri yüksek gelirleri, hem kendi konumlarını hem de ABD'nin bölgedeki çıkarlarını korumak üzere harcamaktan başka hiçbir şey yapmıyorlar. İran ve Suudi Arabistan bölgenin iki önemli askeri gücü olarak geliştiler. İsrail ve Türkiye ise ABD hin bölgedeki ileri üsleri olma konumlarını devam ettirmekteydiler. Arap milliyetçiliğinin başarılarına rağmen ABD bölgede zayıflamak yerine güçlenmişti. İsrail aracılığıyla sürdürülen saldırılar Suriye ve Mısır'ı şiddetli yıpratmakta ve gün geçtikçe daha fazla yardıma muhtaç bir hale getirmekteydi.

SSCB'nin Arap milliyetçiliğine sağladığı destek Mısır'da bekleneni vermedi. Savaşların yıpratmasına rağmen Mısır burjuvazisi hızla gelişmekteydi. Bu gelişimin belli bir safhasında SSCB'ne karşı tutum tavrınla yetinmedi, dünya kapitalist sistemiyle hızlı ve sıla bağlar geliştirdi. ABD emperyalizminin desteğini sağlamak üzere akla gelmedik imtiyazlar yarattı. Bu adımla ABD emperyalizmi bölgede görünür bir hakimiyet kazandı. Kısa bir süre içerisinde Irak SSCB ilişkilerinin gerginleşmesi ve Irak'ın kapitalist dünyayla yakınlaşma çabaları, bölgede SSCB ile yakın ilişki sürdüren tek ülke olarak, Arap ülkeleri içerisinde en yoksullarından biri olan Suriye'yi bıraktı. Artık bölgede SSCB'nin müttefiki olarak kalan Suriye ve Filistin Kurtuluş Hareketi dışında önemli sayılabilecek bir güç kalmamıştı.

Bölgenin bir başka önemli gelişmesi henüz o tarihlerde etkinliğini yeterince hissettiremeyen Kürdistan ulusal kurtuluş mücadelesiydi. Ağırlıklı Güney Kürdistan'da gelişen mücadele, SSCB'nin Irak'la olan yakın ilişkilerinden şiddetle etkileniyor, kendisi ve ABD emperyalizmi adına Irak'la sürekli olarak sürtüşmeler içerisinde olan İran'ın mücadeleye sağladığı desteğe önemli ölçüde bağımlı kalıyordu. Tepelerine düşen bombaların ve onları atan uçakların

SSCB mahsulü olduğunu bilen Güney Kürdistan halkının güçlerinden yardım göremezken, gericilerden de gelse yanı başında ortaya çıkan yardımı reddetmek kolay değildir. Elbette, bunun da kaynağa bağımlı kalmak gibi acı bir bedeli vardır. Nitekim İran'la Irak arasında gerçekleşen anlaşmanın sonucu olarak Güney Kürdistan mücadelesi ağır bir yenilgiye uğradı. Buna rağmen mücadelenin kendisini yeniden

toparlaması gecikmedi. Çok geçmeden de İran Kürdistanı'ndaki mücadeleye şiddetlendi. Türkiye Kürdistanı'ndaki mücadelenin de gelişmesiyle birlikte Kürdistan Ulusal Kurtuluş mücadelesi bölgedeki ilişkileri şiddetle etkileyen bir faktör olarak bölge siyasetindeki önemli yerini aldı.

Kuşkusuz Ortadoğu'daki güç ilişkilerini şiddetle değiştiren olay İran "devrimi"dir. İsrail ve Türkiye ile birlikte ABD emperyalizminin bölgedeki en sağlam bir başka dayanak noktası İran idi. İslam "devrimi" bu bacaklardan birini koparıp götürdü. Her ne kadar Humeyni rejimi savaş içerisinde Batı dünyası ile dolaylı ve dolaysız birtakım ilişkilerini geliştirmekte ise de, geçmişteki sağlam ABD üssü olma konumu ortadan kalkmıştır. Basra körfezi jandarmalığı görevini artık sürdüremektedir. Bilindiği gibi Körfez bölgesindeki hemen tüm devrimci gelişmelerin bastırılmasında İran birinci dereceden rol oynamıştır. Ancak İran'ın bu devreden çıkmış olması Körfez bölgesinin ABD emperyalizmi tarafından boş bırakılmış olması anlamına gelmemektedir. Gerek Körfez ülkelerinin askeri güçlerinin arttırılması ve gerekse ABD'nin bizzat kendisinin bölgede geliştirmiş olduğu yeni tedbirler sıkı bir denetimin sürdürülebilmesine olanak tanımaktadır.

İran-Irak savaşının başlaması, Irak'ın emperyalist ülkelerle yeni ilişkiler geliştirme çabalarıyla birlikte ABD emperyalizmi ve Siyonizmin lehine, Filistin Kurtuluş mücadelesi ve ilerici Arap hareketleri aleyhine önemli bir gelişme ortaya çıkarken, bu gelişmeler Kürdistan Ulusal Kurtuluş mücadelesine de önemli olanaklar sundu. İki Kürdistan parçası - İran, Irak - bağımsızlığa ulaşmak açısından hemen hemen tarihin objektif olarak en uygun durumuna ulaştı. Savaş her iki sömürgeci ülkeyi de şiddetle yıprattı ve askeri müdahale olanaklarını en asgari seviyeye indirdi. Durum bu noktada da kalmayarak ilginç denilebilecek bir gelişme gösterdi. Her iki sömürgeci ülke de zayıflamaları oranında karşılıklı olarak Kürdistan Ulusal Kurtuluş mücadelelerinde kendilerine nesnel müttefikler buldular. Zira karşı tarafın ülkesinde sürmekte olan kurtuluş mücadelesi onu zayıflatmakta ve kendi zaferine yardımcı olduğu gerçeğini ortaya koymaktadır.

Herhalde düşünülemez olan tek nokta sömürgeci ülkelerden herhangi birinin Kürt halkının ulusal kurtuluş mücadelesine gönüllü olarak destek olabileceğidir. Her sömürgeci ülke iyi bilmektedir ki, herhangi bir parçada gerçekleşecek olan bağımsızlık diğer parçaları da

şiddetle etkileyecek ve hareketin diğer parçalarda da bütünlüğe doğru ilerlemesine önemli katkılarda bulunacaktır. Bugünkü hayırhah tutumlarına rağmen böyle bir olgu karşısında aralarındaki çelişkiler ne olursa olsun bağımsız Kürdistan olgusuna karşı birleşir ve onun ortadan kaldırılmasında iş birliğinden geri kalmazlar. Onların arzuladıkları yalnızca düşman toprakları üzerinde düşmanı kendi karşılarında nesnel olarak zayıflatmaya devam eden bir mücadelenin sürgit devam etmesidir. Bağımsızlığı kazanmak bu olgunun ortadan kalkması anlamına geleceği için asla istenmeyen bir durumdur.

Kürdistan ulusal kurtuluş mücadelesini iki parçada nesnel koşullar itibariyle böyle olanaklı bir konuma ulaştırmış olmasına rağmen önderliklerin kendi sınıfsal konumlarından doğan zaaf mücadele olanaklarının kendi içinde yenip tüketilmesine neden olmaktadır. Sömürgecilerden destek almanın diyetini hesaplamayan önderlikler dar bölge çıkarı bakışına hapsolarak diğer paçada verilen mücadelenin karşısına dikilmekte ve hatta bu, günümüzde fiili çatışmalara dönüşmektedir. Yakın tarihte yaşanmış olan tecrübeye rağmen her iki parçadaki önderlikler bu tecrübeler yokmuş gibi davranmaya devam etmektedirler. İki sömürgeci arasındaki savaşın sona erme durumunda mücadeleye sağlanan desteklerin kesileceğini ve ulusal kurtuluş mücadelesine karşı ortak hareketlere dönüşeceğini hesaplayamamaktadırlar. Elbette, bunu basit bir hesap hatası olarak değerlendirmek son derece hatalıdır. Bu sınıfsal eğilimlere bağlı olarak önderliklerin mücadeleyi kavrayış biçiminden kaynaklanmaktadır. Bu açıdan TC hükümetinin gerçekleştirmiş olduğu "sınır operasyonu" sorunun doğru bir biçimde kavranması ve muhtemel gelişmelerin neler olabileceği konusunda yeterince uyarıcı bir ders vermiş olmalıdır.

TÜRKİYE'NİN ORTADOĞU'DAKİ KONUMU

Türkiye'nin NATO ittifakına kabul edildiği yıllarda ABD'nin SSCB'ni dört bir yandan kuşatma taktiğine uygun olarak Türkiye, SSCB'nin güneyindeki ileri bir karakol olarak kabul edilmekteydi. Henüz Ortadoğu'ya ilişkin önemli görevler söz konusu değildi. NATO, bu dönemde ilişkilerini CENTO aracılığıyla Pakistan'a kadar uzatma, böylece hem SSCB kuşatmasında bir başka mevzi sağlanırken, hem de işbirlikçi üye ülkelerin rejimlerinin devamında birbirlerine yardımcı olmaları öngörülmekteydi. Ancak bölgedeki gelişmeler CENTO'yu yavaş yavaş eritti. Ortadoğu 'da cereyan eden gelişmeler ise Türkiye'nin ABD'ne

vermesi gereken hizmetler açısından bazı değişikliklere yol açtı. Her ne kadar Türkiye ABD'nin Lübnan çıkarmasında bir üssü olarak kullanılmış, Irak'taki darbeye karşı kullanılma durumu söz konusu olmuşsa da, yeni dönemdeki konum daha farklılaşmıştır. NATO içerisindeki konumuyla gene SSCB'ne karşı bir ileri karakol görevini sürdürmektedir. Ancak bu görev açısından askeri önemi, teknolojik gelişme ve buna bağlı olarak yeni askeri stratejilerin ortaya çıkmasıyla günbegün azalmaktadır. SSCB'ne karşı başlatılacak konvansiyonel silahlarla sürebilecek olan bir savaşta Türkiye'nin görevi düşman kuvvetlerinin dağılmasını sağlamaktır. Ancak savaşın konvansiyonel silahların dışına taşmasıyla birlikte sorun bambaşka bir mahiyete ulaşmaktadır. Zira nükleer savaş durumunda SSCB'nin 30 tümenini Kafkaslar'da tutuyor olmasının hiçbir önemi olmayacaktır.

Bu görev NATO'nun esnek mukabele, sınırlı savaş stratejisine göre değişikliklere uğramaktadır. Ancak TC'nin yüklenmeye aday olduğu yeni görev bölgedeki gelişmelere karşı bir müdahale gücü ve üssü haline dönüştürülmektir. Petrol bölgesinin konumunun her an yeni bir gelişmeye yol açabilecek derecede nazikleşmiş olması ABD'nin petrol çıkarlarını korumak üzere hızlı müdahale güçlerinin geliştirmesini zorunlu kılmıştır. ABD petrol çıkarlarına en küçük bir hanel gelmesi durumunda bölgeye derhal müdahale edeceğini açık ortaya koymaktadır. Bunun için Çevik Kuvvet adı altında çöl savaşçıları

yetiştirmekte olduğunu gizlemeye hiç gerek görmemektedir. Dahası bölgeye hızla nasıl müdahale edebileceklerini göstermek amacıyla Mısır'da ortak tatbikatlar gerçekleştirmişlerdir. Daha önce Suudi Arabistan'a yerleştirilmiş olan Avacs uçakları, sözde bu ülkenin kontrolünde olmasına karşın ancak bazı şeyleri gözetleyebilmektedirler. Yani yalnızca ABD çıkarları aleyhine olan gelişmeleri gözetlemekle

yükümlüdürler. Örneğin Irak'ın nükleer santralını bombalamaya giderken, bu uçakların gözetleme alanından geçen siyonistlerin uçaklarını görüp teşhis edememektedirler! Açıktır ki, gözetledikleri tek şey ABD'nin petrol çıkarlarına zarar verebilecek olan gelişmelerdir. Suudi Arabistan'a yerleştirilmiş olan uçakların gözetleme alanı ancak Ürdün'e kadar uzanabildiği için aynı uçakların Türkiye'ye de yerleştirilmesine karar verilmiş ve uçakların üsleneceği hava alanlarının yapısına başlanmıştır. Bunun yanında Kürdistan'daki hava alanları bölgedeki herhangi bir gelişmeye karşı kullanılabilecek şekilde ABD yardımıyla genişletilmektedir. Hatta bazı karayolları bile uçakların iniş-kalkışına olanak tanıyacak şekilde yapılmaktadır. Batının karayolu trafiğiyle mukayese edildiğinde son derece düşük olmasına karşın Diyarbakır Mardin karayolunda asfalt genişliği 60 metreyi bulmaktadır. İşin buraya kadar varmış olması sadece Kuzey Kürdistan'ın denetimi sorununu çerçevesinde değerlendirilemeyecek bir kapsamı gözler önüne sermektedir. Zaten ABD çevik kuvvetlerinin Türkiye'ye getirilmesi görüşmeleri sürüp gitmektedir. Askeri gerçeklerin yanında, son olarak Kürdistan'da gerçekleştirilmiş olan NATO Çevik Kuvvet tatbikatının bir amacının da yığınların kulaklarını "Çevik Kuvvet" kavramına alıştırmak için bu konuda bir vurdumduymazlık yaratmak olduğu aşıkardır. Olguların ve yapılan açıklamaların açıkça ortaya koyduğu gerçek Türkiye'nin Ortadoğu'da bir müdahale gücü haline gelmekte olduğudur.

Türkiye'nin kendi ekonomik gereksinimleri, mevcut dünya iş bölümü içerisinde kendisine alan yaratma arzusu doğal olarak gözlerinin Ortadoğu'ya yönelmesine neden olmaktadır. Ama bu yönelişte emperyalistlerin kendisine bu olanakları tanımadığı takdirde şansının olmadığını bilmesi karşısında emperyalistlerle daha iç içe ilişkilerin geliştirilmesinin zorunluluğunu bilmekte ve dolayısıyla emperyalistlerin dikte etmeye çalıştığı Ortadoğu 'ya ilişkin görevleri gönüllülükle benimsemektedir. Bu bakış açısı Türk burjuvazisinde uzun yıllardır egemendir. Buna rağmen gerekli adımlar ancak 12 Eylül darbesinden sonra gerçekleştirilebilmektedir. 12 Eylül öncesinin sınıf ilişkileri, var olan toplumsal muhalefet bu doğrultudaki girişimlerin önüne büyük engeller dikmekte ve gelişmeler son derece yavaş ortaya çıkmaktaydı. Darbeden sonra değişen sınıf dengeleri sonucu çok daha hızlı adımlar atılabilmiş hatta TC hükümeti müdahale gücü olarak, son "sınır operasyonu"yla ilk provasını yapmıştı bile.

Bu müdahalenin bu şekilde başlaması kadar doğal bir durum yoktur. Birincisi: Kürdistan sorunu doğrudan kendi sorunudur. İkincisi Gü-nümüzde ulaştığı boyutlarıyla Kürdistan ulusal kurtuluş mücadelesi bölgenin en önemli siyasi meselelerinden biri haline gelmektedir. Sorunun ilerde hangi boyutlan kazanacağını bugünden kestirmek olanaksızdır. Dolayısıyla bugünden soruna ortak müdahalenin kanallarını açmak gerekmektedir. Bu amaçla Türkiye ile Irak arasında bir anlaşma gerçekleşmiştir. Fakat var olan savaş durumu dolayısıyla bu anlaşma İran'ın çıkarlarına ters düşmektedir. Olay dolayısıyla hemen tüm dünya sessizliğini korur ve hatta Türkiye'yi destekler mahiyette tutumlar alır. Türkiye'nin içerisinde bulunduğu döviz ihtiyaçları dolayısıyla bu iki ülkeyle yapmakta olduğu ticaretin büyük bir önemi vardır. İhracat gelirlerinin büyük bir kısmını bu iki ülkeye yapılan ihraçlar oluşturmaktadır. Dolayısıyla Türkiye bu müdahale adımlarını atarken bir yandan da ticari açıdan kendisini açmaza almaktadır. Oynamakta olduğu oyun serbest sahada gerçekleşmemekte ve attığı adımlarda kendi çıkarlarını da tehlikeye sokmak durumuyla yüzyüze gelmektedir. Ne var ki, Irak'la geliştirilecek ilişkilerinin boyutunun çok genişlemesi umudu karşısında İran'la olan ticaret feda edilebilir, ya da İran açısından da kolaylaştırıcı olabilecek başka girişimlerde bulunulabilir.

Türkiye'nin Avrupa ülkeleriyle olan ekonomik ve siyasi bağları ABD ile olan siyasi bağların önemsiz hale gelmesine neden olmuştur. Bugün hala ABD Türkiye üzerinde olan belirleyiciliğini devam ettirmektedir. Zira ABD eski etkinliğini yitirmiş olsa da, en önde durma, en güçlü olma konumunu yitirmemiştir; kısa vadede de yitireceğini kimse söyleyemez. ABD'nin eski etkinliğini yitirmiş olması Türkiye gibi ülkelere yalnızca kısmi manevra olanakları tanımaktadır. Bu manevraların çoğunluğu da gene diğer emperyalist ülkeler tarafından belirlenmektedir. ABD'nin askeri alandaki egemenliği bölgenin özellikleri dolayısıyla Türkiye üzerindeki son tahlildeki siyasi belirleyiciliği olgusunu getirmektedir. Bölge güvenliği açısından böyle bir askeri gereksinim aynı zamanda TC'nin iç ilişkilerinde de istikran zorunlu kılmaktadır. Bu zorunluluk ABD'nin icazeti çerçevesinde 12 Eylül darbesiyle sağlanmıştır. Bu istikrara olan güvenle TC hükümeti ABD'nin talimatlarına uygun olarak bölge jandarmalığı konusunda önümüzdeki yıllar içerisinde daha ileri adımlar atacaktır.

TC'nin bu saldırganlık projeleri desteklenirken NATO içerisinde bir başka çelişki fren görevi görmektedir. Askeri gücü geliştikçe, Yunanistan için, var olan çelişkiler dolayısıyla önemli bir tehlike haline gelme durumunda olan Türkiye'nin bu konumuna Yunanistan Avrupa ülkelerinin bazılarında aldığı desteklerle belirli ölçülerde karşı durmaktadır. NATO içerisinde bir prensip olarak benimsenmiş olan Türkiye ile Yunanistan arasında belli bir askeri güç dengesinin korunması olgusu değişme durumuna gelmekte ve Yunanistan durumun dengelenmesini şiddetle talep etmektedir. Yunanistan'ın çıkardığı bu türden engeller, Türkiye'nin angaje olduğu projelerin hızını da belirli ölçülerde kesmektedir. Hele Yunanistan'ın bu çabaları Avrupa kamuoyunun hükümetler üzerinde yaratmış olduğu baskıyla birleştiğinde, cunta hükümetlerine yapılacak yardımlar değişik engellerle karşılaşmaktadır. Elbette bu söylenenler sürecin doğrultusunu değil yalnızca hızını etkilemektedir.

12 EYLÜL DARBESİNİN GERÇEKLEŞME KOŞULLARI

Sistemin kendisini görevleriyle birlikte yeniden üretmesine yönelik olarak gerçekleştirilmiş olan 12 Eylül askeri darbesini "belirleyici" diye tesbit edilecek tek bir ögeyle tanımlamak olanaklı değildir. Darbeyi konjonktürel bir çözüm olarak ele almak zorunludur. Darbe aynı noktada keşmiş, birbiriyle değişik ölçülerde bağlantılı olan çok sayıdaki çelişkiye aynı anda çözüm getirme amacına yönelik olarak gerçekleştirilmiştir.

1980 başlarına ulaştığımızda bazı çevrelerde etkinliğini uzun yıllar sürdürmüş olan bir dogma, nesnel gerçeklik tarafından çoktan yıkılmıştı: 30 yıl içerisinde feodal altyapı yıkılmış ve yerini kapitalist ilişkilerin egemenliğine terk etmişti. Feodalizm ancak kalıntılar olarak söz konusu edilebilir hale geldi. Kapitalizm egemen oldu ama varlığını tartışma konusu yaptıracak biçimler içerisinde egemen oldu. Çarpık kapitalizm dediğimiz bu bağımlı biçim ikinci paylaşım savaşı ertesinin metropol ülkelerinden çevreye akan sermayenin yeni ilişkilerine göre şekillenmekteydi. Türkiye'de esas olarak tüketim malları alanında gerçekleşen sanayi başlangıç yıllarında oldukça büyük bir gelişme hızı kaydetti. 1980'lere gelindiğinde temel mallarının büyük çoğunluğu ithal edilmek durumunda olan bu sanayi, petrol fiyatlarındaki yükselişle birlikte gelişmeyi devam ettirmek bir yana, kendisini devam ettirebilecek miktarda döviz bile bulamaz oldu. Petrol fiyatlarının hızlı artışı,

ithal edilen olmayan enerjidir” şiarında ifade buluyordu. Bugün ithalatın üçte birinden fazlasını petrol alımları oluşturmaktadır. İthalatla ihracat arasındaki açık bu gelişme seyri içerisinde sürekli büyüdü ve dış borçlar faizleriyle birlikte 20 milyar dolara yaklaştığında artık en büyük maharet borç taksitlerini ertelemek haline geldi. Zira gelişen ekonominin geri ödeme kabiliyeti aynı ölçüde gelişmemişti. Gelişmesi de olanaklı değildi. Gümrük duvarlarının korunması ardında ve tekel fiyatlarıyla iç pazara yöne yönelik olarak gerçekleştirilen üretimin gerek fiyatlar ve gerek kalite olarak dış pazarlara hitap edebilmesi olanaklı değildi. Sembolik denebilecek satışların dışında hemen hemen bu kalandan gerçekleşen bir döviz girdisi yoktu. Büyümenin bir evresine kadar tarım ürünleri satışı ve işçi dövizleri ihtiyaca bir ölçüde cevap ol-duysa da bu alandaki limitlere kısa sürede ulaşıldı. Borç miktarı da buna paralel olarak büyüdü ve geri ödeyememe noktasına ulaşıldığında yeni borçlar bulmak olanaksız hale geldi. Bu durumda varlığını devam ettirebilmek için tek çare ihracatın artırılmasıydı. İhracatı artırmanın mevcut koşullarda iki yolu vardır: Biri iç talebi kısarak artanı dış pazarlara sürmeye çalışmak, ikincisi de dış pazarları hedefleyecek bir biçimde mevcut yapının yeniden düzenlenmesi.

Birinci alternatifi gerçekleştirmenin biricik yolu satın alma gücünü, elde edilen geliri düşürmek suretiyle kısımdır. Temel ihtiyaçlarının sınırında yaşayan bir halk için tasarrufları arttırarak talebi kısmak düşü-nülemeyecek bir olaydır. Gelirleri düşürmenin enflasyon koşulları altındaki anahtarı ücretleri, maaşları, taban fiyatlarını dondurmak ya da enflasyon oranına göre çok küçük bir artışa olanak tanımaktır. Böylece gelirler kendiliğinden düşmüş ve satın alma gücü de aynı oranda kısılmış olur.

İkinci yol ise daha meşakkatli ve uzun vadeli bir olaydır. Düşük ücret düzeyi korunmalı, tarım ürünlerinin fiyatları düşük tutulabilmeli, hızlı bir sermaye akışını gerçekleştirebilmek için siyasi durum güven verici olmalı ve sermaye merkezileşmesi hızlandırılmalıdır. En önemli öğelerden biri olan yabancı sermaye akışının hızlandırılması büyük ölçüde siyasal istikrara bağlıdır. Zira uluslararası sermaye yatırım yapacağı ülkeler konusunda ciddi risk hesaplan yapmaktadır. Bu gerek karşılanmadığı takdirde ihracata yönelik bir sanayinin kurulması da tam tamına bir hayale dönüşür. Zira bunun için ne gerekli iç sermaye birikimi ve teknoloji mevcuttur, ne de pazar. Bütün bunları karşılaya-

cak olan gelecek yabancı sermayedir. Daha doğrusu uluslararası sermaye kar oranlarının düşmesini karşılamak üzere işgücünün daha düşük olduğu ülkeye taşınacak ve sahip olduğu pazarlara ihracatı buradan gerçekleştirecektir.

Tekelci burjuvazimizin 1980 başlarında kabullenmek zorunda olduğu temel alternatifler bunlardır. Uluslararası kurumlar bu alternatiflerden birincisinin derhal, ikincisinin ise uzun vadeli olarak ele alınmasını dayatmaktadır. 24 Ocak kararları bunların çerçevesini çizdi.

Ne var ki bütün bunlar istikrarlı bir siyasi hayata ve güçlü hükümetlere sahip ülkelerin yapabilecekleri işlerdi. Türkiye sosyal yaşamı ise bambaşka bir konumdadır. Kapitalizmin gelişimine paralel olarak hızlı bir sınıf ayrışması gerçekleşmekte, toplumsal kurumlar kendilerini bu gelişmeye uyarlayamamakta ve günbegün devlet-toplum bağları kopmaya gitmektedir. Kopan gürültü uzaktan dinlenildiğinde, bir iç savaşın cereyan etmekte olduğuna karar vermek zor değildir.

Toplumsal muhalefetin gelişmesine paralel olarak gelişmiş olan sivil faşist hareket, bu muhalefeti bastırmakta yetersiz kalmış ve tersine sürdürülen anti-faşist mücadele onun gelişimini sınırlamıştır. Merkezi siyasal olay olarak ortaya çıkan bu mücadele yığınların katılımı itibarıyla marjinallikten çıkamamış olmasına rağmen önemli güçleri etrafına çekmiş, siyasi gelişmelerin eksenini oluşturmuştu. Ne var ki, ortada çelişkili bir durum mevcuttu: Bu mücadelenin başını çekebilecek olan işçi sınıfı kısmi bazı durumlar hariç, mücadelenin dışında kalıyordu. Mücadelenin gereğini siyasal düzeyden kavrayıp ona katılma durumunda olan ileri kesimler ise reformizmin geliştirmiş olduğu 'anti terörizm' görüşü çerçevesinde örgütlenmekte ve anti-faşist mücadeleyle siyasi iletişim kuramamaktaydı. Bu durum mücadelenin ağırlığını yüklenmiş olan küçük-burjuva yığınların birçoğunu umutsuzluğa sürüklerken, mücadelenin de dışına atmaya başladı. Sıkıyönetimle birlikte yığın hareketliliği önemli ölçüde bastırılmıştı. Moral bozukluğunun yarattığı bir gerileme söz konusuysen olayın boyutunun büyümesinde sıkıyönetim yasaklarının önemli katkısı oldu. Buna karşılık faşistler legal alandaki konumlarını koruyor, gizli faaliyetlerini ise gün geçtikçe arttırıyorlardı. Mevzi bazı olaylar dışında büyük yığın katılımları olmaksızın dışı dışı mücadele gün geçtikçe şiddetlendi. Faşistler ulaştıkları

güç ve rezervlerine bakarak iktidara yaklaşmış olmanın verdiği morale ataklarına hız verdiler. Artık her taktikleri erimekte olan devlet otoritesinin yerine alternatif otorite olduklarını ispatlamaya yönelikti.

1980 ekonomik alanda işçi sınıfımızın da hızla hareketlendiği yıl oldu. Gerek burjuvazinin içerisinde bulunduğu ekonomik zorluklar ve gerekse işçi sınıfımızın yaşam koşullarının şiddetle kötüleşmiş olması bu ekonomik mücadeleye önemli bir mahiyet kazandırıyordu. Ekonominin kilit sektörlerinde cereyan eden, böylesine bir mücadeleye burjuvazinin tahammül edebilmesi olanaksızdı. Nitekim birçok gev gündeme geldiğinde hükümet tarafından ertelenmekteydi. Ne var ki, erteleme olanakları da sınırlı olduğundan 12 Eylül'e gelindiğinde grevdeki işçi sayısı elli bini aşmış ve daha fazlası sürelerinin dolmasını beklemekteydi. Sıkıyönetim grevlerin olay haline dönüşmesini, reformistlerin yardımlarıyla bir dönem için kolayca engelledi. Grev yerlerinde toplanmak yasaklanmış ve reformistler de, proleter sosyalist hareketimizin kararının tersine, bu karara uyulmasını istemekteydiler. Ama bu kadar patlayıcı madde bir kenarda yığılı olarak bekleyemezdi. Er geç siyasal eksenle bağlantısını kurardı. Bu durum proleter sosyalist hareketimizin önüne son derece uygun olanaklar sermekteydi.

Kürdistan ulusal kurtuluş mücadelesinin ulaştığı boyutlar ise sürmekte olan mücadele içerisinde son derece önemli bir yer tutmakta, diğer parçalarda gelişen mücadeleyle birlikte düşünüldüğünde oligarşi için günbegün dayanılır olmaktan çıkmaktaydı. Bu sorunla bağlantılı olarak oligarşiyi delirten başka bir olgu da Türk şovenizmine karşı geliştirilmekte olan mücadeleydi. Bu mücadele Kürdistan ulusal kurtuluş mücadelesiyle birlikte Türk şovenizmine indirdiği darbelerle sosyal-şoven eğilim ve akımlara da darbeler indiriyor ve Kürdistan'ın bağımsızlığı olgusu Türk devrimcilerinin kafalarında daha yerleşik bir hal alıyor, TC'nin parlamentosunda daha önceleri düşünülmeleri olanaksız bir olay olan bir Bakan'ın Kürt olduğunu ilan etmesi gibi olgular geliyordu.

Ezilen sınıflar katında böyle gelişmeler cereyan ederken sömürücü sınıflar arasındaki parçalanma da gün geçtikçe gelişmekte ve bunun yansıması olarak parlamento içerisindeki güçler dengesi yeniden şekillenmekteydi. Orta burjuvazinin bir kesiminin partisi olarak MSP, hükümet oluşumlarıyla oynayabilir bir konuma ulaşmış, tekelci burjuvazinin MSP'siz hükümet talepleri parlamentoyu tam bir ahıra çevirmiş,

yığınlar nazarındaki itibarını büyük ölçüde sarsmıştı. Toplumsal gelişmenin bir sonucu olarak egemen ideolojinin içerisine düşmüş olduğu zaaf ve sınıf çatışmasının şiddetlenmesi sonucu -birbirlerinden bağımsız değildirler- sivil toplum-devlet ilişkilerinin uyumlu ilerleyişini sağlayan iletişim kayışları günbegün yıpranmaktaydı. Kısacası Türkiye, Küzey Kürdistan da dahil olmak üzere, yakın olmasa bile devrimci bir duruma doğru ilerliyordu.

Acelesi olanlar bunu ya gerçekleştirmiş ya da hemen gerçekleşecek bir olgu olarak görmüş olsalar da, yukarıdaki gelişmelere rağmen henüz bu noktadan oldukça uzaktaydık. Yanılsamayı yaratan devlet-sivil toplum ilişkilerinin gün geçtikçe kopmaya sürüklenmesi ve devletin toplumu denetim altında tutabilmek için gittikçe daha fazla açık şiddete ihtiyaç duyuyor olmasıydı. Teorik olarak böyle bir gelişmenin varacağı nokta eninde sonunda devrimci bir durumdur. Ancak teorik olanın hayatta gerçeklik kazanması, yerine gelmesi gereken başka koşullara da bağlıdır. Araya girecek olan herhangi bir faktör gelişmenin doğrultusunu bambaşka bir raya sokabilir. Nitekim darbeden sonra da böyle olmuştur. Devrimci kabarış darbeden sonra büyük bir hızla geri çekilmiş ve günümüze değin de bir daha geri gelmemiştir.

Yönetme durumunda olanların böylesine istikrarsız bir konumda bulunmaları emperyalizmin bölge güvenliği açısından Türkiye'nin yerine getirmesini beklediği görevleri de aşlaya almakta ve istikrarlı hükümet talebini gün geçtikçe şiddetlendirmekteydi. ABD emperyalizmi İran 'ın yarattığı boşluğun doldurulmasını acilen istemekteydi.

Bu konumda bulunan Türkiye'nin tüm bu çelişki ve yarattığı taleplere cevap bulabilmesi için önünde üç çözüm önerisi mevcuttu. Birincisi, seçimlerin yenilenmesi ve güçlü bir hükümetin yaratılması, ki seçimlerin eskisinden farklı bir durum yaratmayacağı hemen ortaya çıktı. Zira sınıflar bölünmesinin o günkü objektif ve sübjektif koşulları başka bir parlamenter kompozisyona elvermiyor ve hatta orta burjuva partisi MSP seçimlere bile gidilmesini engellemeye çalışıyordu ve başarılı oluyordu. Yıpranmış olan CHP ise yakın bir seçimin olmasına karşı çıkıyor ve AP'nin de kendisi kadar yıpranmasını bekliyordu.

Diğer iki çözüm mevcut durumun dışına taşan önerilerdi. Bunlardan biri kendisinin artık iktidar alternatifi olmuş olduğunu düşünen faşizmin dayattığı alternatif, diğeri de bir askeri diktatörlük çözümü. Oligarşi

açısından yukarıdaki görevlerin birçoğunu askeri diktatörlük yerine getirebileceği gibi toplumca benimsenebilecek tek altematifti.

Faşist saldırıların şiddetlendirmiş olduğu çatışmalar toplumun her kesiminde önemli bir ölüm korkusu yaratmıştı. Bunun karşısında soldan gelen ciddi bir alternatif olmamasının yanında oligarşinin her türlü kurumunun sürdürdüğü propagandanın da etkisiyle ölüm tehlikesinin faşistlerden ve devrimcilerden aynı ölçülerde gelmekte olduğu düşüncesi oldukça yaygınlaşmıştı. Bu durumda ölüm tehlikesinin her iki ucuna da 'tavır alacak ve daha isteneni onları arenadan uzaklaştıracak bir çözüm en geniş yığınlarca benimsenecek olan çözümdü. Buna karşılık faşist diktatörlük girişimi oldukça geniş yığınları karşısına alacak ve gelişmelerin riskli bir doğrultuya girmesine neden olacaktı. Başka hiçbir çözüm kalmamış olsa ister istemez böyle bir yola girilebilirdi. Ne var ki, toplumdaki gelişmeler birçok kurumda şiddetle yansımış olmasına rağmen ordu içerisinde aynı gelişmeler yoktu. Var olanlar ordunun kendi hiyerarşisi içerisinde kolayca denetim altına alınabilecek bir durumdaydı. Devletin en güçlü baskı aracının sapasağlam durumda bulunduğu ve mevcut taleplere cevap üretmeye hazır olduğunu yaptığı uyarılarla ortaya koymuş olduğu bir koşulda başka bir maceraya girmeye gerek yoktu. Yığınların en kolay benimseyebilecekleri bir çözüm olarak askeri diktatörlük gerek ABD emperyalizmi ve gerekse oligarşi tarafından tereddütsüz kabullenildi.

Yaptığımız tahlilin yeterli kanıtı darbenin ertesinde hiçbir yığinsal protestonun gerçekleşmemiş olmasıdır. Tam bir futbol maçı gibi 90 dakika dolup hakem bitiş düdüğünü çaldığında oyunun bitmesi gerektiği bilinciyle davranılmıştır. Bu beklenti olmamış olsa hakemin yanlış zamanda düdüğü çalmış olduğu düşünülse sahada mutlaka kavga çıkar, en azından seyircilerin bir kısmı sahaya daldardı. Ama tersi oldu. 12 Eylül sabahı ve takip eden günler tam bir sessizlik içerisinde geçti. Oyun üzerine olan çeşitlemeler, daha sonra ev sohbetlerinde oldu, tabii oyun üzerinde hiçbir etkisi olmadan.

ASKERİ DİKTATÖRLÜĞÜN YIĞINLAR VE TEKELCİ BURJUVAZİ KARŞISINDAKİ KONUMU

Yukarıda tanımladığımız sorunlara cevap olmak üzere gerçekleşen askeri diktatörlük, toplumsal muhalefeti bastırıp burjuvazi arasındaki siyasal parçalanmaya son verirken, doğan muhalefetsiz ortamda daha önce uygulandığında toplumsal çelişiklere hu verme durumunda olan

istikrar tedbirlerini içeren 24 Ocak kararlarını tereddütsüz uygulamaya girişti. Muhalefet söz konusu olmadığı için bu tedbirlerin bir kısmı kolayca hayat alanı buldu. İç talep piyasadaki para miktarıyla oynayarak ve ücret artışlarına sınır koyarak hızla düşürülmeye başlandı. Paralel olarak geliştirilen ihracatı teşvik tedbirleriyle birlikte ve özel olarak da İran-Irak savaşının yarattığı olanaklarla yavaş yavaş artmaya başladı. İhracatla doğrudan bağlantısı olan burjuva kesimler bundan son derecede memnundular. Hatta diğer kesimlerde döviz sorununun çözüme doğru ilerlemesi dolayısıyla durum karşısında memnuniyetlerini ortaya koymaktaydılar. Ayrıca işçi ücretlerinin sınırlandırılmış olması burjuvazinin tümü için büyük bir mutluluk kaynağı oldu. Sınıf çatışmasından eser yoktu.

24 Ocak kararlarının bütünü burjuvazinin bütününe aynıyla hitap edecek durumda olmamasına karşın Cunta yaratmış olduğu bu durumla tümünün desteğini arkasında toplayabildi. Ne var ki, bu kararlar paketinin tümü bu kadar olmadığı gibi yapılanların da üreteceği sonuçlar uzun vadeli olarak sürdüğü takdirde burjuvazinin tüm kesimlerince benimsenebilir gibi değildi. İhracatın artması için iç pazarın daraltılması pahasına gerçekleşiyordu. Bunun anlamı yalnızca çalışan yığınların satın alma güçlerinin kısılması değildir. İç pazarın küçülmesine paralel olarak bu pazarda yer alan diğer unsurların da buna uygun bir biçimde azalması gerekir. Nitekim küçük burjuvaziden başlayarak tekelci burjuvaziye kadar gelişen bir yığın iflas pazar daralmasının sonucu olarak ortaya çıktı. En büyük tekellcilerin bile yer yer şikayetleri duyulur oldu.

24 Ocak kararları ve bunların Turgut Özal dönemindeki uygulama mantığı yalnızca iç pazarın kısılarak ihracatın arttırılmasına yönelik değildir. Aynı zamanda ihracat artışı yeni bir yapıyla taçlandırılmak istenmektedir. Zira bilinmektedir ki yapı değişikliği gerçekleştirilmedikçe aynı doğrultuda daha fazla ilerleyebilmek olanaklı değildir. Ve hatta konjonktürel durumda -İran - Irak savaşının yarattığı durum- ortaya çıkacak bir değişiklik ihracat miktarında gerilemelere de neden olabilir. Mevcut avantajlı durumdan en hızlı bir biçimde yararlanılarak "şehitler vermek" pahasına ihracata yönelik bir sanayi gerçekleştirilmelidir. Yeni tipte bir sanayi oluşturmak amacıyla radikal adımlar atıldıkça orta ve küçük-burjuvazinin iflaslarının yanında tekelci burjuvazi saflarında da sıkıntılar hızla artmaya başladı. Artık tekelci burjuvazinin önemli kesimleri de cuntanın varlığına hiçbir itirazları yokken bu kararların

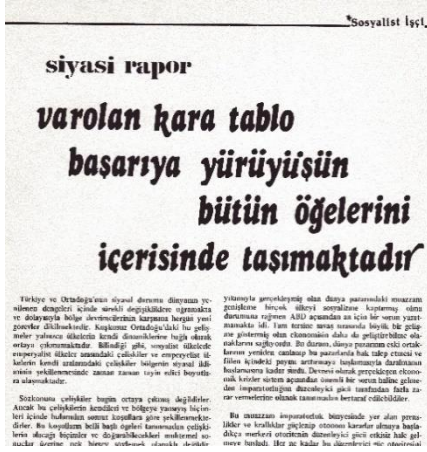
böylesine radikal biçimler içerisinde uygulanmamasını ve sürecin daha uzun bir vadeyi kapsamamasını talep etmeye başladılar. Çok geçmeden günahlar Turgut Özal'ın sırtına yüklenerek radikallikten vazgeçildi. Turgut Özal kabineden uzaklaştırıldı. Bugün Turgut Özal'ın gidişinden beri hiçbir şey olmamış gibi görünse de durum böyle değildir. Önemli bir değişiklik batmakta olan şirketlerin kurtarılması kararındadır. Bu daha önceki sermaye merkezileşmesini hızla gerçekleştirmenin yolu olan "şehitler verme" kararlılığını ve buna bağlı olarak gelişebilecek politikaları ortadan kaldırmıştır. Bu durumda değişiklikleri olmakta olanlarda değil, esas olarak olmamakta olanlarda aramak gerekir. Bunun da çerçevesi sermaye merkezileşmesinin yavaşlatılmasındadır.

Ekonomik alanda gerçekleştirilmiş olan bu tedbirlerin orta sınıflar ve emekçi yığınlar üzerindeki etkisi açıktır. Geçmiş yıllara oranla mutlak yoksullaşma gerçekleşmiştir. Buna rağmen yığınlardan önemli bir tepki gelmemiştir. Bu tepkisizliğin akla gelecek ilk iki cevabı baskı ve örgütsüzlüktür. Her zaman için baskı ve örgütsüzlük koşullarında olabilecek olan tepkiler cılızlar. Ama görünmez hale gelmezler. Cuntaya karşı tepki doğurabilecek bir yığın olgunun varlığına rağmen tepkisizliğin bu noktaya kadar ulaşmış olmasının bir başka nedeni olmalıdır ve vardır. Cuntanın geliş biçiminde yatan gerçekler ve geleceğe yönelik vaatler bize bu sorunun anahtarını vermektedir.

Cunta toplumsal muhalefeti bastırırken şiddet tekeline eline aldı. Can almak artık yalnızca onun tekelindeydi. Böylece yığınlar geçmişte nereden geleceği belli olmayan ölüm tehlikesinin tek bir kaynağa indirgenmiş olduğunu gördüler. Başka hiçbir alternatif söz konusu olmadığından dolayı böyle sınırlanmış bir ölüm tehlikesi kendileri açısından geçmişe göre yeğlenebilecek bir durumdur. Örgütsüzlüğün, baskının ve geleceğe ait ekonomik ve siyasi umutların çerçevelediği ortamda yığınlarla cunta arasında sadece terimlerde çakışan bir uzlaşma veya uyum noktası oluştu: 12 Eylül öncesine dönmemek. Bu toplumun her kesimi içerisinde değişik çağrışımlar taşısa da ortak bir slogan oldu. Aynı "enflasyon durdurulmalıdır" sloganında olduğu gibi. Çalışan yığınların 12 Eylül öncesine ilişkin olarak hatırlamakta oldukları özgün olay yaşamış oldukları can korkusudur. Bunun dışındaki olguların kendileri açısından pek bir özgünlüğü yoktur. Zira hayat pahalılığı, çeşitli hizmetlerden yoksunluk gibi olgular toplumumuzun sürgit devam eden

gerçeklikleridir. Bu sürgit devam eden gerçekliklere 12 Eylül öncesinde eldenmiş olan yeni olgu ürkütücülüğüyle hepsini aşmaktadır. Cunta bu noktayı iyi kavramış ve sonuna kadar sömürmesini bilmiştir. Bu gerçeklik karşısında "sağ-sol terör değil, faşist katliam vardır" sloganımızı yığınlarla benimsetememiş olduğumuzu kavramamız gerekir.

GEÇİŞ DÖNEMİ VE ÖZELLİKLERİ

Askeri diktatörlük baskı çerçevesinde yığınlarla kendi arasında oluşturmuş olduğu bu uyumun ilelebet devam etmeyeceğini bilmektedir. Zaman uzadıkça kendisine karşı olan muhalefet nedenlerinin şiddetlenmekte olduğunu ve yeni alternatiflerin gelişeceğini görmemesi için hiçbir neden yoktur. Aynı konumunu devam ettirdiği takdirde elde halen yıpranmamış olarak korunması becerilebilmiş olan ordunun yıpratılmasının yolu açılmış olacaktır. Bu nedenledir ki, askeri diktatörlük gücünden pek bir şey yitirmemiş bir konumdayken eldeki kazançları da koruyarak örtülü bir diktatörlüğe geçişin tedbirlerini almaktadır. Daha önce kabul edilmiş anayasa, partiler, seçim, üniversite, sendikalar vb. yasalar oluşturulması tasarlanan yeni yapının tarifiyecileri olarak karşımıza dikilmişlerdir.

Geçmiş darbelerden alınan derslerle bu kez kazanımların kaybedilmemesi için tek tek tedbirler geliştirilmiş ve bu tedbirler geliştirilirken geçmiş siyasal saflaşmalarla ciddi denilebilecek çatışmalar içerisine girilmiş. Cunta geçişin hiçbir kayba uğramadan gerçekleştirilebilmesi için 12 Eylül'den önce var olan kendi denetimi dışında olabilecek olan hiçbir saflaşmanın bu dönemde, siyasi sahnede yer almasına izin vermek istememektedir. Zira açıkça görmektedir ki, bunlar siyaset sahnesinde yer aldıklarında kurmuş olduğu mantıklar büyük ölçüde deşifre edilecek, yığınlar üzerindeki etkinliği azalacak ve gelişmelerin birçoğu kendi denetimi dışına kayacaktır. Siyasi partilerin kurulmasının serbest bırakılmasıyla birlikte görülmüştür ki, yaratmış olduğu "uyum" ilişkisi geçmişin yıpranmış siyasal partilerinin kalıntıları karşısında bile

Askeri diktatörlük baskı çerçevesinde yığınlarla kendi arasında oluşturmuş olduğu bu uyumun ilelebet devam etmeyeceğini bilmektedir. Zaman uzadıkça kendisine karşı olan muhalefet nedenlerinin şiddetlenmekte olduğunu ve yeni alternatiflerin gelişeceğini görmemesi için hiçbir neden yoktur. Aynı konumunu devam ettirdiği takdirde elde halen yıpranmamış olarak korunması becerilebilmiş olan ordunun yıpratılmasının yolu açılmış olacaktır. Bu nedenledir ki, askeri diktatörlük gücünden pek bir şey yitirmemiş bir konumdayken eldeki kazançları da koruyarak örtülü bir diktatörlüğe geçişin tedbirlerini almaktadır. Daha önce kabul edilmiş anayasa, partiler, seçim, üniversite, sendikalar vb. yasalar oluşturulması tasarlanan yeni yapının tarifiyecileri olarak karşımıza dikilmişlerdir.

tutunamamaktadır. Zira cunta siyasal arenada toplumu devlete bağlayıcı yeni mekanizmalar yaratamadığı gibi bunların yaratılmasının önüne de engeller dikmiştir. İktidara gelişinin ardından geçen kısa bir süre sonra kendince eski partilere karşı geniş bir yıpratma savaşı açmış olmasına rağmen bu savaştan başarılı çıkamamıştır. Anayasa oylamasında attığını sandığı yumruk, partilerin kurulmasına gelindiğinde kendi suratinin ortasında patlamıştır. Zira cuntanın yığınlarla kendi arasında gerçekleştirmiş olduğu uyumun önemli bir ögesi geleceğe ilişkin olarak yapmış olduğu vaatlerdir. Denebilir ki, anayasayı reddetmekte olup onu değiştirme amacına yönelik olanlar da bu vaatler çerçevesinde anayasaya evet demişlerdir. Cunta kendisinin parmaklarında oynatacağını düşündüğü siyasal partilerini öne sürmeye kalkıştığında karşısına eski partilerin dikilmekte olduğunu görmüş ve ilan ettiği durumdan geriye adım atmak zorunda kalmıştır. Bir çırpıda kurulduğunu gördüğü AP'ni (BTP) kapatmaktan, CHP'ni (SODEP) vetoarla kuşa çevirmekten başka çare bulamamıştır. Cunta neden 12 Eylül öncesinde oldukça yıpranmış olan bu partiler karşısında normal yollardan tutunamamıştır? Zira iktidara geliş biçimi ve bunu korumaya çalışması alternatif bir ideolojik çerçevenin yaratılmasına olanak tanımamaktadır. Alternatif bir çerçeve olmadan da ne kadar yıpratılmaya uğraşılırsa uğraşılsın eski çerçeveler yıpranmak yerine güçlenmek durumuna gelmektedirler.

Cunta toplumun geleceğinin pek huzurlu olmayacağını gördüğündendir ki, kazanımları kaybetmemek için her alanda net çizgilere sahip tedbirler geliştirmek istemektedir. Bu nedenle de var olduğunu söylediği her hakkın, hangi noktalarda zaaf getireceğini görüyorsa karşısına da bir yasak dikmektedir. Böylece birçok hakkın lafzi varlığını korurken yarattığı yeni yasaklarla bunları ortadan kaldırmaktadır. Bu durum lafzi varlıkları korunan haklar doğrultusunda atılacak her adımın suç haline gelmiş olmasıyla sayısız suçlular üretmeye neden olacakken; aynı zamanda toplumu devlete bağlayan, gelişen tepkileri düzen içi kanallarda akıtarak yumuşatan mekanizmaların da oluşmasının önüne büyük engeller dikmekte, hatta oluşmalarını olanaksız kılmaktadır. Geçmişin siyasal yapılanmaları yaşamış oldukları tecrübenin ışığında bu tür mekanizmalara sahip olmadan toplumun devlete bağlanamayacağını ve bunun neticesi olarak gelişen toplumsal tepkilerin yasadışı kanallardan akma durumunda olduğunu iyi bilmektedirler. Bu durumun doğal olarak yasadışı kanalları kullanmakta, düzen partilerine göre

farklı bir konumda bulunan devrimci hareketlere hizmet edeceğini görmektedirler.

Bütün bunlara karşın cunta tepkilerin dışa vurulup yumuşatılmasından değil, gelişme halindeyken boğulması ve gelişmelerine olanak tanımamasından yanadır. Şiddet kurumlarının elde tutulduğu müddetçe de bunun olanaklı olduğu düşüncesindedir. Bunun için de var olan her kurumu tepki üretmeye uygun olmayan bir hale getirmiştir. Sendikalardan üniversitelere kadar her türlü kurum bünyelerinde gelişen tepkileri ortaya koymak için başlangıçta yasalan zorlamak ve giderek onların dışına düşmek durumuna geleceklerdir. Böylece cuntanın yaratmış olduğu statükoyu korumaya kalkışan her kurum kendisini oluşturan unsurlarla çatışmaya girmek durumunda olacaktır.

Bu mantık çerçevesinde (cuntanın mantığı) kendilerini oturtmuş olan siyasal partiler de seçimlerde ne başarı kazanırlarsa kazansınlar alacakları her oy bir borç senedinden başka bir şey olmayacaktır. Zira toplumsal tepkileri bünyesinde yoğurup onlara düzenle uyumlu biçimler vermesini bilmeyen bir düzen partisi yığınları düzene bağlama ve onlar için bir umut olma görevini yerine getiremez. Böyle partilerin oluşturacakları hükümetler varlıklarını yalnızca şiddete dayanarak sürdürmek durumunda olurlar. Hangi devlet biçiminde olursa olsun şiddetin belirlediği toplumsal çerçeve uyum sağlayıcı öğelerle doldurulmadığı takdirde yığınlar devletle cepheden çatışma durumuna gelirler. Bu noktada bütün sorun muhalefetin bu tepkileri tekiliğinden çıkarıp birliğe ulaştırması ve akacakları uygun kanalları yaratmasına kalmaktadır. Proletarya sosyalistleri bu mahareti göstermeye hazır olmalıdırlar. Bugün var olan kara tablo başarıya yürüyüşün bütün öğelerini içerisinde taşımaktadır.

KARARLAR ²¹

Esas olarak son GMK toplantısından bu yana ortaya çıkan sorunlar ve daha öncelerden gündemde olan sorunlar GMK toplantısını yönlendirdi.

Siyasi durum başlığı altında, geçiş dönemi, siyasal partiler-seçim, eylem birliği ve sendikal politika alt başlıklarıyla somutlaştırılan konular tartışılarak yürütülecek politikaya yön verecek kararlar alındı. Yine aynı madde altında yapılan tartışmalar sonucunda fiilen bir yana ko-

nan, “geri çekilme” politikamız bir kararla kaldırılmış ve “örgüt sağlaştırılmalı, ileri atılmalıyız” biçiminde genel politikamıza yön verecek bir kararla tamamlanmıştır.

Önümüzde yapılması muhtemel seçimlere ilişkin yapılan tartışmalarda, alınan karara neden olan gerekçeler şunlardır:

Cunta kendine bağlı bir parlamento oluşturmak istiyor. Cuntanın istemediği hiç kimse öne gelecek yasal olanaklardan yararlanamaz. Bu çerçevede verili koşullar geçerli olduğu sürece hiçbir parti desteklenemez. Yine aktif boykotun koşulları yoktur ve seçimlere yönelik bir tutum söz konusu olduğunda, biz bir protesto eylemine başvurabiliriz. Kaba hatlarıyla yukarıda değindiğimiz tartışmalar ışığında, tutumumuz:

“Mevcut siyasal koşullar ve kararlar içerisinde gerçekleşecek olan 6 Kasım seçimlerinde, cuntaya karşı bir protesto tutumunu yükseltmek amacıyla boş veya sloganlı oy kullanmayı, seçime katılmak durumunda olan halklarımıza önermeliyiz.”

Sendikal alan ve DİSK konusu üzerinde yapılan tartışmalarda DİSK’i Yaşatma esprisiyle bakışımız şu şekilde somutlaşmıştır:

“Yeni yasalar karşısında hukuken yaşama olanağı ortadan kaldırılan DİSK’in örgütlülüğünü ve sahip olduğu ilerici-devrimci potansiyeli dağıtmamak ve sınıf sendikacılığı prensiplerine bağlı yeni bir sendika örgütlemek üzere DİSK’i Yaşatma Komiteleri kurulmalıdır. Bu prensipte birleşenlerle birlikte hareket edilmelidir. Bu merkezî eylem birliği sorunu olmalıdır.”

“Yeni yasalar karşısında hukuken yaşama olanağı ortadan kaldırılan DİSK’in örgütlülüğünü ve sahip olduğu ilerici-devrimci potansiyeli dağıtmamak ve sınıf sendikacılığı prensiplerine bağlı yeni bir sendika örgütlemek üzere DİSK’i Yaşatma Komiteleri kurulmalıdır. Bu prensipte birleşenlerle birlikte hareket edilmelidir. Bu merkezî eylem birliği sorunu olmalıdır.”

Yine “her türlü eylem birliği konusunda merkezi görev çerçevesinde (Cuntaya karşı mücadele) PolitBüro yükümlüdür.”

Gündemimizin 3. Maddesi “örgütlenme” başlığını taşıyordu. Bu başlık altında önce sorunlar soyutta tartışılmış, daha sonra da bu maddenin alt başlıklarında somutlanmıştır.

YK²² alt başlığı altında, YK'nın çalışmaları ve geleceğe ilişkin bir konuyla ilgili gelişmeler üzerinde dirilmiş ve Kürdistan'da çıkarılması gereken yayınla ilgili bir karar alınmıştır:

“Kürdistan'daki örgütlenmemizin gelişmesine paralel olarak hemen bir yayın çıkarılması KK'ya²³ tavsiye edilir. Bu konuda KK'ya GMK yardımcı olacaktır. Kürdistan için yayın sorunu örgütlenmenin gelişmesinin ertesine bırakılmamalı ve örgütlenmenin ilk adımlarıyla birlikte gücümüze uygun bir yayın başlatılmalıdır.”

Aynı başlık altında siyasal programa ilişkin olarak alınan karar:

“Kurtuluş örgütü oluşumunun başlangıcından beri sosyalist hareketin temel sorunun modern sanayi proletaryası temelinde yükselecek olan proletarya partisinin yaratılması olduğu tesbitini yapmaktadır. Bu tesbitin sorunlu adımlarından biri, bu platformun tarif edicisi, bilimsel komünizme dayanan bir siyasal programın hazırlanmasıdır. Bilimsel komünizme dayalı siyasal programın zorunlu gereği olarak örgütümüz tarafından M-L'nin temel ilkelerinin açıklığa kavuşturulması tesbiti yapılmış ve bu doğrultuda teorik bir çalışma sürdürülmüştür. Günümüze değin yapılmış olan ideolojik ve teorik tesbitler söz konusu siyasal programın oluşmasını sağlayacak düzeye ulaşamamıştır. Bu, örgütümüz açısından önemli bir eksikliği oluşturmakta ve hızla tamamlanmasını beklemektedir.”

“Programın eksikliklerini ortadan kaldıracak çalışmalar günümüzün ciddi sorunu olarak ele alınmak zorundadır. Bu çerçevede her şeyden önce varolan görüşlerimizin programlaştırılması çalışması gerçekleştirilmeli ve böylece bir yandan programımızın birçok maddesi şekillenmiş olurken, diğer yandan üzerinde durulması gereken sorunlar da daha belirgin bir biçimde öne gelecektir. Bunlara verilecek cevapların tamamlanmasıyla siyasal programımız bütünsel olarak şekillenmiş olacaktır.”

“Bu amaca yönelik olmak üzere, örgütümüzün program konusunda bilgilenmesini sağlayan bir yayın faaliyeti sürdürülmelidir. Bunun yanında somut bir adım olarak varolan görüşlerimizi programlaştırmaya çalışarak dile getiren ve ne tür eksikliklere sahip olduğumuzu da yansıtan bir broşür hazırlanmalıdır.”

Mali grup alt başlığı altında her şeyden önce konunun önemi ve konuyla ilgili girişimlerin neler olabileceği üzerinde durulmuş ve “yurtdışındaki yoldaşlarımız örgütümüze mali olanak yaratmakla yükümlüdürler” kararı alınmıştır.

Yerel örgütler alt başlığı altında, yüz yüze kalınan operasyonlar nedeniyle ortaya çıkan durum ele alınıp değerlendirilmeler yapılmış, bu değerlendirmeler ışığında B örgütü ile ilgili olarak:

“1- GMK, B örgütünün sorunlarına ve çalışmalarına bu örgütün önemine uygun bir tarzda sahip çıkmak ve yakından ilgilenmek karındadır.”

“2- PB, B yerel komitesi ile sıkı bir ilişki içinde faaliyette bulunacaktır.”

“3- GMK’nın tek tek üyeleri B örgütünün çalışmalarına uygun bir biçimde katılacaktır.”

Aynı alt başlık altında F örgütüne ilişkin ise:

“F örgütü örgütsel konumumuza uygun bir şekilde ele alınır” kararı alınmıştır.

Yurtdışı alt başlığı altında durum ele alınarak tartışılmış, önceki GMK’nın bu konuda öne koyduğu görevler ışığında olmak üzere alınan kararları:

“1- Özel Grup oluşturulmuştur.”

“2- Özel Organ statüsündedirler.”

“3- Örgüte ve kendilerine üye alamazlar. Sempatizan örgütlenmesi yaratırlar. Avrupa’nın, yabancı işçilerin sorunları ve ülkede mücadeleye destek olucu çabalar temelinde faaliyet sürdürürler. Örgüte mali destek sağlamakla yükümlüdürler.”

Önceki GMK toplantısında örgütümüzden ayrıldığını saptadığımız H. Yoldaş, daha sonra yaptığı açıklamalarla bu iddiayı reddetmiş ve kendisinin örgütten değil, Merkez Komitesi’nden istifa ettiğini bildirmiştir. Bu durum karşısında daha önce aldığı kararı gözden geçirmek gereği duyan GMK durumu açıklığa kavuşturmak üzere yeni bir karar almıştır:

“Çok gecikmiş olmasına rağmen H. Yoldaş, kendi üyelik iddialarına dayanarak, verilen randevuya (tebliğ tarihinden bir ay sonra) gelip ülkede GMK’mızdan görev istemelidir.”

“Bu talebe GMK olumlu cevap verecektir.”

Yine davet kararı ile ilgili olan bazı yoldaşların yanıtlanmasını istedikleri sorulara ilişkin:

“1- GMK, Nasır’ı örgütte görev almaya davet eder.”

“2- Bu görevi reddetmesi durumunda gerekçelerini yazılı olarak ortaya koymalıdır. Ortaya çıkan durum komitelerimize iletilerek sorun hakkında görüşleri alınmalıdır.”

“3- GMK, bu gelişmelerin sonucunda sorunu bağlayacaktır.”

Çalışma programı alt başlığı altında yapılan tartışmalar sonucunda, bir çalışma programı hazırlanmıştır.

Son olarak bu maddede (örgütlenme), bugüne kadar biraz kendiliğinden bir çalışma içerisinde olan GKB’nin²⁴ çalışmalarını yönlendirecek olan bir karar alınmıştır:

“Kurtuluşçu gençlerin oluşturdukları GKB’ye örgütümüze ideolojik ve siyasal olarak bağımlı, örgütsel olarak ayrı, sınıf mücadelesine ellerinden gelen katkıyı yapmalarını sağlayıcı yol göstericilik yapılır.”

Gerek geçen GMK toplantısının, gerekse toplantı sonrasının ciddiyetle ele alınması gereken konularından biri de Kürdistan’a ilişkin sorunlardı. Kürdistan’daki çalışmaların önünde bir engel olarak duran hataların saptanıp ifade edilmesi en kısa zamanda yerine getirilmesi gereken bir görevdi. İşte bunun bilinciyle davranan GMK bu sorunu ve nedenlerini açıkça ortaya seren bir metni bu toplantısında (biraz gecikmiş bir görev olarak) kabul etti. Aynı metnin Kurtuluş’ta da yayınlanmasını kararlaştırdı. Bu metin Açıklama başlığı altında aşağıdadır:

AÇIKLAMA

Bugün örgütümüz içinde Ulusal Sorun konusunda ciddi tartışmalar yapılmaktadır. Bu tartışmaların kaynaklandığı noktalara değinmeden önce görüşlerimizi kısa ve özlü bir biçimde tekrarlamak bir zorunluluk olmuştur. Bizim hangi platform üzerinde sorunu ele aldığımızı ortaya koymamız bu tartışmalara da belli bir açıklık getirecektir.

1- Ortadoğu'da sömürge statüsü içerisinde, dörde bölünen Kürdistan denilen ülkenin sorunu, içinde bulunduğumuz bölgenin en büyük sorunlarının başında yer alır. Tarihi somut koşullar, bu parçalardan biri olan Kuzey Kürdistan'daki ulusal kurtuluş problemini Türkiye devriminin temel bir sorunu haline getirmiştir. Ve yine mevcut koşullar iki ülkenin proletaryasının kaderlerinin sınıksız, çözülmez bağlarla iç içe geçtiğini ortaya koymaktadır.

2- Kuzey Kürdistan ekonomik, sosyal, kültürel, nüfus ve coğrafi konum açılarından Kürdistan'ın en gelişen bölgesidir ve genelde Kürt ulusal sorununun çözümünde belirleyici olabilecek potansiyelleri bağrında taşımaktadır. Bu nedenlerle Türkiye Kürdistanı'nı doğru değerlendiremeyen, bunun ortaya çıkardığı örgütlenme ve mücadele biçimlerini sağlıklı ve koşullara cevap verebilecek düzeylerde geliştiremeyen bir ortak mücadele örgütü, gerçekte proletaryanın öncü örgütü sıfatına hak kazanamaz. Türkiye Devrimi'ne önderlik iddiaları hayatta ifadesini bulacaksa bu aynı zamanda Kuzey Kürdistan'ın özelliklerini de gözönünde tutarak söz konusu olabilir.

3- Proletaryanın sınıf çıkarları temel halkasından sorunu ele alan örgütümüz, iki ülkenin Marksist-Leninistlerinin aynı ideolojik-siyasi hat üzerinde yer alan Birleşik, Merkezi bir Proletarya Partisi içinde ortak örgütlenmesinin, sorunun çözümünde en doğru ve tutarlı tavır olduğuna inanmaktadır.

4- Kürdistan sorununun çözümünde ayrı örgütlenmenin koşulları gelecekte karşımıza dikilebilir. Bunun bazı ön verileri mevcuttur. Ancak bugün var olan nesnel koşullar ortak örgütlenmeyi gerekli kılmaktadır. İki ülkenin işçi sınıfının çıkarlarını savunmanın yolu ortak mücadele örgütleri yaratmaktan ve ortak davranışlar geliştirmekten geçer. Bu nedenle Kürdistan'da kendisini yaygın ölçülerde yansıtan ayrı örgütlenme adımlarını ve eğilimlerini Marksizm-Leninizm adına desteklemek mümkün değildir.

Kürdistan'da devrimci ve demokrat güçler ayrı örgütlenme haklarına sahiptir. Kaldı ki sınıflı bir toplum olan Kürdistan'da bunun objektif temelleri dışında, sübjektif temelleri de vardır. Ama Kürdistan işçi sınıfı ve yoksul köylülüğün çıkarları, mevcut tüm olumsuzluklara rağmen, Türkiye işçi sınıfının mücadelesiyle ortak bir zemin üzerinde yer alarak savunulabilir. Bunun dışında bir anlayış geliştirenlerle bizim aramızda ayrı dünyalar vardır.

5- Ayrı örgütlenmenin sübjektif temellerini ortadan kaldırmak sabırlı, kararlı ve tutarlı bir faaliyetin sonucuyla sağlanabilir. Bunun için Kürdistan sorununu her yönüyle doğru kavramak ve karşımıza dikilen görevlerin bilincinde olmak zorundayız. Bu görevlerin içinde: Türkiye işçi sınıfını enternasyonalist bir anlayışla eğitmek, Kürt ulusunun kendi kaderini tayin hakkını, yani Kürtler'in Kürdistan'da bağımsız bir devlet kurma hakkının olduğunu savunmak ve bu doğrultuda savaş sürdürmek, temel bir yer tutar.

6- Kuzey Kürdistan'da özel olarak ulusal ve demokratik bir devrim gerçekleştirmekle yüz yüzeyiz. Bu somutun karşımıza çıkardığı farklı mücadeleleri, farklı ittifaklar politikası ve taktikleri bir merkezi örgüt hayata geçirebilir. Çünkü Marksist-Leninist örgüt anlayışı, bu farklı koşullara uygun örgütlenmeleri ve farklı mücadele biçimlerini bünyesinde gerçekleştirebilecek bir ortak mücadele örgütünü nasıl yaratabileceğimizi açıklığa kavuşturmuştur. Birleşik Merkezi bir Örgüt'ün bir kolu olarak çalışacak ve kendi içinde merkezi bir karakter taşıyacak olan bur örgüt, özerk bir örgüt olacaktır.

7- Kendi merkezi önderliğine, kendi programına, kendi konferans ve kongrelerine sahip olacak olan bu özerk örgüt, Kürdistan devrimini Türkiye devrimiyle ortak bir devrimci dalga haline dönüştürmek için kendi işçi sınıfına ve yoksul köylülüğe dayanacaktır.

8- Türkiye devrimci hareketiyle Kürdistan ulusal-devrimci hareketi arasında mümkün olabilecek her türlü bağlantıyı kurmak hayati bir sorundur. Çünkü bu iki hareket birbirlerinin temel müttefikleridirler. Bir devrim hareketi, kendini diğer müttefikinden tecrit ederek iktidar kavgasını başarıyla sonuçlandıramaz.

9- Türkiye ve Kuzey Kürdistan'da sınıfsal ve ulusal mücadeleler birbirlerine paralel olarak gelişip güçlenmektedirler. Bunun belirli nedenleri vardır. Hem bu olgular nedeniyle, hem de Kuzey Kürdistan'ın Türkiye devrimindeki yeri nedeniyle, örgütlenme adımları ve yükseltilecek muhalefet hareketleri her iki ülkede belli bir uyum içinde olmak zorundadır.

Örgütümüz Kürdistan sorununda bu anlayışın sahibidir. Ve bugüne kadar çeşitli hata ve eksikliklerine rağmen bu yönde bir pratik geliştirmeye çaba göstermiştir.

Ancak 12 Eylül'den sonra örgütümüzde ulusal sorunla ilgili platformumuzdan geriye doğru adımlar atılmış ve görüşlerimizden bir sapma olmuştur. Süreç içinde bu sorun la ilgili yapılan hatalar vahim boyutlar kazanmış ve örgütümüzde ayrıca Kürt yoldaşlarda belli bir güvensizliğin oluşmasına yol açmıştır.

Hatalar şu alanlarda somutluk kazanmıştır:

a) Geçiş Dönemi Programı'nın Ana Bölümünde Kürt Ulusunun kendi kaderini tayin hakkı, Kürtler'in Kürdistan'da bağımsız bir devlet kurma konusunda ayrı bir madde yer almamıştır. Oysa bu sorun Kurtuluş'un çizgisinin temel özelliklerinden birisidir. Örgütümüz kendi programında bu soruna özel bir önem vererek yer ayırmak zorundadır. Çünkü Türkiye işçi sınıfı ve diğer emekçi halkı arasında enternasyonalist bir faaliyet sürdürmeyen, onları Kürdistan sorununda eğitmeyen bir örgüt, Türkiye devriminin problemlerine de sağlıklı çözümler getiremez.

b) Programın Ek bölümünde, şovenizme ve sosyal-şovenizme karşı mücadele görevi özerk örgütün üzerine yıkılmıştır. Böylece ezen ulus devrimcilerine düşen görevlerle ezilen ulus devrimcilerine düşen görevler birbirlerine karıştırılmıştır. Ayrıca Kürdistanlı yoldaşlarımızın milliyetçiliğin etkisi altında olduğunu iddia eden görüşler ek bölümde yer almıştır. İçeriğiyle oldukça ciddi hatalar ve suçlamalar içeren bu bölüm yaratılan güvensizliğin kaynaklarından biri haline gelmiştir.

c) Tüzük'te Kürdistan Komitesi herhangi bir İl Örgütü düzeyinde ele alınmıştır. Kürdistan Komitesinin ikinci bir merkezi gibi ele alınması ve Kürdistan örgütünün özerkliğinin herhangi bir il örgütünün özerkliğiyle aynı kefe konulamayacağı gerçeği görülememiştir.

d) Örgütlenme Sorunları Üzerine başlıklı yazıda birlikte örgütlenme anlayışı mutlaklaştırılmıştır. "Aynı devlet içinde ayrı ülke veya uluslar için ayrı partiler söz konusu olamaz" denilerek Kurtuluş'un görüşleri dar bir perspektif içine sokulmuştur. Kürdistan sorununun aynı örgütlenmeyle çözülebileme ihtimalinin var olduğu göz önünde bulundurulmamıştır.

e) EKİM Dergisinin 2.-3. sayılarında DİSK ve Barış Derneği davasında yargılananlarla ilgili yazılan yazılarda demokratlık sorunu yanlış bir biçimde ele alınmıştır. Bu davalarda yargılananlara sahip

çıkma doğru mantığı, bu insanların “tutarlı demokrat” olduğu noktasına kadar götürülmüştür. Ulusların ve dillerin eşitliğini savunmayan ve bu uğurda savaşmayanlara demokrat denilemeyeceği, Türkiye somutunda ise, Kürt ulusunun kendi kaderini tayin hakkını savunmayan ve bu amaçla mücadele sürdürmeyenlerin demokrat sıfatına layık olmadıkları temel gerçeği kavranmamıştır.

f) GHK-İÖ imzalı sirkülasyon, örgütümüz içinde bu hatalara duyulan tepkiler üzerine kaleme alınmış olmasına rağmen, sorun, bir daha yanlış bir biçimde değerlendirilmiş ve ortadaki ciddi durumun farkına varılamamıştır.

g) Programın ve tüzüğün kabul edilmesinden sonra 1982 Şubat'ına doğru Kürdistan'da var olan örgütlenmemiz dağıtılmış ve oradaki ilişkilerimiz kendi başlarına bırakılmıştır. Kürt yoldaşların bölgeden alınma gerekçeleri olarak ileri sürülen görüşler ve bu konudaki niyetler ne oluma olsun, yapılması gereken görev, oradaki örgütlenmeyi dağıtmak değildi. Görev, Kürdistan'da 12 Eylül koşullarında dayanabilecek bir örgüt haline gelebilmemizin olanaklarını zorlamak, bunun için de oradaki örgütlenmemize yardımcı ve yol gösterici olmaktı. Oysa Türkiye'nin herhangi bir bölgesinden çekilmeye benzer bir biçimde, Kürdistan'dan çekilme kararı alınmıştır.

Kabaca değindiğimiz bu gerçeklerden anlaşılacağı gibi işlenen hatalar çok yönlüdür. Bu hataların esas sorumlusu ülke içerisinde görev yapan GMK üyeleridir. Bu hatalar nesnel olarak, Türkiye'de her zaman için büyük ağırlığı olmuş, ulusal sorunda çizgi haline gelmiş sapmaların adlandırılması olan sosyal-şovenizmden ciddi biçimde etkilenmeden kaynaklanmaktadır.

Bu derecede ciddi hatalara rağmen adlan geçen belgelerdeki görüşleri bugün saflarımızda savunan ve bunların Kurtuluş'un siyasi hattı olması gerektiğini öne süren hiçbir yoldaşımız yoktur. Bu durum, sorunları birlik içinde aşmamız açısından yeterli bir zemin oluşturmaktadır.

Hataların esas sorumluları belli olmasına rağmen, bir bütün olarak GMK, karşımıza çıkan durumun bilincindedir. Ve bu tür hataların örgütümüz içinde bir daha ortaya çıkmaması ve saflarımızda Kürdistan sorununun kavranılmasındaki eksikliklerin giderilmesi için gerekli çabalan göstermekte kararlıdır. Özellikle sorunun kaynağına inerek bu

tür hatalara yol açan objektif ve sübjektif nedenleri tesbit etmek, alı-
nabilecek mm tedbirleri olanaklar çerçevesinde ve tüm gücümüzle al-
maya çalışmak, GMK üyeleri başta olmak üzere, hepimize düşen bir
görevdir.

Bu doğrultuda alınan konferans kararıyla birlikte, temel bir tartışma
konusu olarak ulusal sorun da saptanmıştır. Böylelikle 12 Eylül öncesi
ve sonrası pratiğimiz bu sorunla ilgili yazıp-söylediklerimiz ayrıca daha
detaylı olarak ele alınacaktır. Ortada hata ve eksiklikler varsa bunları
ve hatalara yol açan nedenleri, hataların ortadan kaldırılmasının ve bir
daha aynı hatalara düşmemenin tedbirleri örgütümüzün alacağı daha
derli-toplu ve sağlıklı kararlarla da söz konusu olabilecektir.

Hataları bu açıklıkla ortaya koymaktan ve bunları ilan etmekten
korkmuyoruz. Biz, tam tersine, bunları ilan ederek daha tutarlı davran-
dığımızı ve proletarya ile emekçi halklarımıza karşı sorumluluklarımızı
yerine getirdiğimizi biliyoruz. Çünkü bir örgütün hataları karşısındaki
tavır, onun gerçekten proletaryanın öncü örgütü olup olamayacağının
ölçülerinden birisidir. Bu hatalar nedeniyle Kürt yoldaşlarda haklı ola-
rak var olan güvensizliğin silinmesi ve örgütümüzün söylediklerinin
pratik içinde ifadesini bulması için, ilk adım olarak, sorunun bu açık-
lıkta gözler önüne serilmesi gerektiğine inanıyoruz.

Ulusal sorunla ilgili tartışmalarda, GMK, bu anlayışla davranacak
ve örgütü bu çerçevede yönlendirmeye çalışacaktır. Bu karar, hiçbir
biçimde ulusal sorunla ilgili tartışmaların bitirilmesi amacıyla alınma-
mıştır. Kürdistan'da örgütlenme adımlarının önündeki tikanıklığı aş-
mak için (konferansın ulusal sorunla ilgili alabileceği kararlardan önce)
böyle bir karar almak, acil ve gerekli hale gelmiştir.

TÜRKİYE VE KUZAY KÜRDİSTAN KURTULUŞ ÖRGÜTÜ GEÇİCİ MERKEZ KOMİTESİ

Temmuz-Ağustos 1983.

KURTULUŞ - TKKKÖ Merkez Yayın Organı.

Yoldaşlar,
Erkene alınmış GMK toplantısı bir üye eksiği ile toplandı. Toplantıya katılamayan yoldaşımızın akıbetinden en son edindiğimiz bilgilere göre kendisi halen polisin işkencesi altında.
Gündemin ilk maddesi Raporlar idi. Toplantı öncesinde karşılıklı bilgilendirme sağlanmış olduğundan gündemin bu maddesi kısa geçildi.
Politik Durum maddesinde, PB'nun en son aldığı pratik tedbirler gözden geçirildi. Bir önceki GMK toplantısında seçimler ve DİSK'le ilgili alınan kararların ne ölçülerde hayata geçirilebildiği üzerinde duruldu. Ayrıca seçim, partiler, 6 Kasım'dan sonraki muhtemel gelişmeler gibi sorunlar kısaca tartışıldı. Bu konulardaki görüşlerimizin daha detaylı bir biçimde yayın organımızda dile getirilmesi benimsendi.
Bu maddede, "seçimlerle ilgili bildiri basma" kararı alındı. Ayrıca bir tavsiye kararı olarak da "diğer siyasetlerle ilişkiler kurulması" sözkonusu edildi.
Gündemin üçüncü maddesi Örgütlenme Sorunları'na ayrılmıştı. Bir yoldaşımızın yakalanmış olması ve GMK'nın iş bölümünde yansıyan birtakım tartışmalı durumlar nedeniyle bir kere daha örgütlenmemiz ve çalışma tarzımız gözden geçirildi. GMK içerisinde yeniden görev bölümüne gidildi. Bir yoldaş bu yeni iş bölümünün tümüne (ya karşı oy kullanarak, ya da çekimser kalarak) karşı bir tutum içerisinde girdi. Bu davranışının gereksizliğini ise "simdilik tartışmaya gerek görmüyorum" diyerek izah etti.
PB'nun bir süredir rahatsızlığını sözkonusu ettiği bazı sorunların (politikla üretmemek, pratik işlerin yoğunluğu vb.) çözümü için belirlenen...

Yoldaşlar

Erkene alınmış GMK toplantısı bir üye eksiği ile toplandı. Toplantıya katılamayan yoldaşımızın akıbetinden en son edindiğimiz bilgilere göre kendisi halen polisin işkencesi altında ...

Gündemin ilk maddesi Raporlar idi. Toplantı öncesinde karşılıklı bilgilendirme sağlanmış olduğundan gündemin bu maddesi kısa geçildi.

Politik Durum maddesinde, PB'nun en son aldığı pratik tedbirler gözden geçirildi, Birö önceki GMK toplantısında seçimler ve DİSK'le ilgili alınan kararların ne ölçülerde hayata geçirilebildiği üzerinde duruldu. Ayrıca seçim, partiler, 6 Kasım'dan sonraki muhtemel gelişmeler gibi sorunlar kısaca tartışıldı. Bu konulardaki görüşlerimizin daha detaylı bir biçimde yayın organımızda dile getirilmesi benimsendi.

Bu maddede, "seçimlerle ilgili bildiri basma" kararı alındı. Ayrıca bir tavsiye kararı olarak da "diğer siyasetlerle ilişkiler kurulması" söz konusunu edildi.

Gündemin üçüncü maddesi Örgütlenme Sorunları'na ayrılmıştı. Bir yoldaşımızın yakalanmış olması ve GMK'nın iş bölümünde yansıyan birtakım tartışmalı durumlar nedeniyle bir kere daha örgütlenmemiz ve çalışma tarzımız gözden geçirildi. GMK içerisinde yeniden görev bölümüne gidildi. Bir yoldaş bu yeni iş bölümünün tümüne (ya karşı

oy kullanarak, ya da çekimser kalarak) karşı bir tutum içerisine girdi. Bu davranışının gerekçelerini ise “şimdilik tartışmaya gerek görmüyorum” diyerek izah etti.

“PB’nun bir süredir rahatsızlığını söz konusu ettiği bazı sorunların (politika üretmemek, pratik işlerin yoğunluğu, vb.) çözümü için belirli örgütsel tedbirler alındı. Özel görevliler tesbit edildi.

GMK’nın çevresindeki uzmanlık gruplarının ve Özel organların durumu bir kez daha değerlendirildi. Bir kısmıyla ilgili yeni kararlar alındı.

Gündemin bu maddesinde uzunca tartışılan bir konu GK (Geçici Komite) adıyla bilinen örgütlenme yüzünden ortaya çıkan sorunların nasıl çözülebileceği idi. Bir yoldaş “bunları ikna etmek için” süre talep etti ve bu konuda yeterince çaba gösterilmediğini öne sürdü. Tartışmalar sonucunda aynı yoldaşın muhalif oyu dışında çoğunluğun oyuyla aşağıdaki karar alındı :

“Uzun bir aradan sonra ilk kez tam üyeli bir toplantıyı 1983 yılı başında gerçekleştirebilen GMK, yaşanan süreç içerisinde **örgütümüzde ortaya çıkan politik kargaşalık ...** çözüme kavuşturmak amacıyla tüm örgütün, sorunların çözümüne katılmalarını sağlayıcı imkanlar yaratıp, garanti altına alan girişimler dizisinden olmak üzere, örgütten ihraç edilmek ve ayrılmak suretiyle uzak düşmüş tüm eski üyelerin, devrimci mücadeleyi devam ettirmek, örgüte geri dönme arzusu içinde olmak ve TKKK0’nü tek meşru proleter sosyalist örgütlenme olarak tanıyarak örgütsel işleyişe uygun davranmak ve hiçbir ön şart koşmama koşullarıyla a örgüte geri davet etmişti. Kararın temel amacı geçmişle bağısız olmayan ancak 12 Eylül koşullarında yeniden şekillenerek karşımıza dikilmiş sorunların ortak çabayla tartışma içerisinde çözerek birlikçilik anlayışından başka hiçbir anlayışın saflarımıza egemen olamayacağını somut kanıtını ortaya koymaktı. Alınmış olan bu karar tüm muhataplarına en kısa süre içerisinde iletilirdi. Bazı muhataplar kararlar dizisini olumlu bularak koşul öne sürmeksizin örgütlenme içerisindeki yerlerini aldılar. Bazı muhataplarsa bu çağrıya uymayacaklarını bildirdiler. Bu iki tutumu almış olanlarla örgütsel ilişki sorunu olumlu ve olumsuz olmak üzere çözülmüş oldu.

Kararın muhataplarından GK-Kurtuluş (Geçici Komite) simli örgütü oluşturmuş olan yoldaşlarsa, yapılmış olan çağrıya kararın mantığından farklı bir temelden kaynaklanan bir cevap verdiler. GK, “yapılan

çağrının* kendi örgütlerine değil, yalnızca aralarında eskiden üye olan kişilere yapılmış bir çağrı olduğu tesbitinden yola çıkarak kendi üyeleri olan ‘eski üyelerin’ birlik çabasına katkıda bulunmak üzere TKKKÖ’ye katılmasına karar vermiştir.” Bu karar gereğince örgütümüze geri’ dönmek üzere başvuran yoldaşlar verdikleri yazılı raporlarda GK-Kurtuluş’un almış olduğu bu karar sonucu olarak GK-Kurtuluş’u savunmak üzere örgütümüze geriye döndüklerini belirtmişlerdir. Geriye dönen yoldaşları GMK adına istihdam etmekle görevli olan PB’muz, bu yoldaşları tüzüğümüze uygun biçimde organsal faaliyet içerisinde görevlendirmiştir. Ancak bu uygulama örgütsel ilişkiler sorununu çözmemiş, tersine örgüt anlayışı ve işleyişi açısından çözümü, olanaksız çelişkili bir durum ortaya çıkarmıştır. Geçen süre içerisinde de çözümünün olanaksızlığı, GK-Kurtuluş’un varlığını devam ettirme kararlılığı ve çözümün ancak ve ancak “bölünmüş olan Kurtuluş Hareketi’nin bu bölünmüşlüğü’nün, bir parçayı oluşturan tasfiyeciler merkez hizbin yeni örgütlenmesi TKKKÖ tarafından kabul edilmesi ve GK-Kurtuluş’un, Kurtuluş’un meşru bir örgütlenmesi olarak kabulü ile eşit şartlarda yapılacak olan bir ‘birlik kongresinde’ olabileceği” teziyle ortaya çıkmıştır. Bu durumun çağrı kararımızın temelleriyle hiç ilişkisi yoktur ve çağrımızı “hayır” diye yanıtlamaktadır:

1 - Kendi içinde tartışılabilir yönleri olmasına karşın 12 Eylül öncesinde GMK’da egemen olan birlikçi anlayışı “dengecilik” olarak nitelenmek suretiyle kendisini açığa çıkaran sekte anlayışın, dönemin yarattığı özel koşullar içerisinde dolaylı dolaysız katkılarıyla örgütümüzün dışına düşmüş yoldaşları kazanmak birlik anlayışının zorunlu gereğidir. Ancak ayrıldıkları dönemde ve bugün TKKKÖ’nü tek meşru irade olarak tanımayıp onun dışındaki bir örgütün meşruluğunu savunan kişilerin örgütümüze üye olarak kabul edilmeleri olanaklı değildir.

Her ne kadar böyle bir örgütlenmenin yaratılmasında kendisini somut uygulamalarında ortaya koymuş olan sekte anlayışın katkısı olmuşsa da, bu, kimseye örgütümüz tarafından benimsenebilecek bir başka irade kaynağının yaratılması hakkını tanımaz. Bu hakkı kendinde görenlere ve bu anlayışın haklılığını savunanlara gizlilik koşullarında faaliyet sürdüren bir örgüt olarak kendi ilişkilerimiz içerisinde yer vermek teorik olarak M-L Örgüt anlayışımızla bağdaşmaz olduğu gibi, pratikçe de örgütsel varlığımızı ciddi tehlikeler altına sokmaktadır. Dolayısıyla TKKKÖ’nü proletarya sosyalizmi adına tek meşru irade

olarak tanımayan ve GK-Kurtuluş örgütünün gayrı meşru olduğunu savunmayan herkesle örgütsel bağlarımız sona ermiştir.

Uzlaşmazlığı daha önce ortaya çıkmış olmasına karşın birliği zorlamanın gereğine inanarak PB tarafından alınmış olan karar durunun berraklığa 'kavuşmasıyla GMK' tarafından iptal edilmiştir.

2 - Bu türden olumsuz bir çözüme ulaşılmış olması, alınmış olan "çağrı" kararı, ve eklentilerinin yanlışlığını kanıtlamaz. Birlik politikası bu türden kararların alınmasının temel dayanağıdır. Örgütümüzü proletarya sosyalizminin tek meşru irade birliği olarak, tanımaya yatkın her kişi ve çevreyi kazanmak, farklı görüşlere eylem ve örgütsel birliği reddetmediği müddetçe tahammüllü olmak ve yoldaşlık bağlarıyla bağlanmak, birlik anlayışımız açısından temeldir.

Bu anlayışımızı kavrayamamakla kendilerindeki sekterliği ortaya koymuş olanların tutumu bizim kararlarımızın kriteri olamaz. Aynı birlikçi bakışı TKKKÖ'nün kendisinin ve demokrasi bilincinin zorunluluğu olarak kavramak gerekir. Bu bakış açısı bizi ayrı örgütler olarak birlik çabasını sürdürmekle yükümlü kılar. İlişkilerimizin biçimi karşılıklı çabalarla belirlenecektir.

Gündemin son maddesinde tartışma platformu ve konferansla ilgili tartışmalar yapıldı. Sorunun çözümüne ilişkin belli kararlar (bir kısmı teknik düzeyde olmak üzere) alındı. Toplantı boyunca bir tutum içerisinde olan bir yoldaş konferans yapılmasına da karşı çıktı. İleri bir tarihte kongre düzenlenmesi önerisinde bulundu.

Gündemde olmamasına rağmen son gelişmelerle ilgili (içine sürüklendiğimiz tartışma ortamı, örgütsel sorunlar, vb.) GMK tarafından bir Deklarasyon'un yayınlanması önerildi. Aynı yoldaş "birlikçi davranışlarına karşı itici olunmuştur" gerekçesiyle böyle bir deklarasyona oy vermeyeceğini açıkladı.

Üzerinde anlaşılan **Deklarasyon** metni aşağıdadır: (²⁵)

... ..

Türkiye ve Kuzey Kürdistan Kurtuluş Örgütü

Geçici Merkez Komite

Ekim 1983

**TÜRKİYE VE KUZAY KÜRDİSTAN KURTULUŞ ÖRGÜTÜ GEÇİCİ MERKEZ KOMİTESİ'NİN
GEÇİCİ KOMİTE İLE İLGİLİ OLARAK ALDIĞI KARAR:**

Uzun bir aradan sonra ilk kez tam üyeli bir toplantıyı 83 yılı başında gerçekleştirebilen GMK, yaşanan süreç içerisinde örgütümüzde ortaya çıkan problemleri çözüme kavuşturmak, amacıyla tüm örgütün sorunların çözümüne katılmalarını sağlayıcı imkanları yaratıp, garanti altına alan girişimler dizisinden olmak üzere, örgütten ihraç edilmek ve ayrılmak suretiyle uzak düşmüş tüm eski üyeleri, devrimci mücadeleyi devam ettirmek, örgüte geri dönme arzusu içerisinde olmak ve TKKKÖ'nü tek meşru proleter sosyalist örgütlenme olarak tanıyarak örgütsel işleyişe uygun davranmak ve hiçbir ön şart koşmamak koşullarıyla örgüte geri davet etmişti.

TÜRKİYE VE KUZAY KÜRDİSTAN KURTULUŞ ÖRGÜTÜ GEÇİCİ MERKEZ KOMİTESİNİN

GEÇİCİ KOMİTE' İLE İLGİLİ OLARAK ALDIĞI KARAR:

Uzun bir aradan sonra ilk kez tam üyeli bir toplantıyı 83 yılı başında gerçekleştirebilen GMK, yaşanan süreç içerisinde örgütümüzde ortaya çıkan problemleri çözüme kavuşturmak amacıyla tüm örgütün sorunların çözümüne katılmalarını sağlayıcı imkanları yaratıp, garanti altına alan girişimler dizisinden olmak üzere, örgütten ihraç edilmek ve ayrılmak suretiyle uzak düşmüş tüm eski üyeleri, devrimci mücadeleyi devam ettirmek, örgüte geri dönme arzusu içerisinde olmak ve TKKKÖ 'nü tek meşru proleter sosyalist örgütlenme olarak tanıyarak örgütsel işleyişe uygun davranmak ve hiçbir ön şart koşmamak koşullarıyla örgüte geri davet etmişti.

Kararın temel amacı geçmişle bağısız olmayan, ancak 12 Eylül koşullarında yeniden şekillenerek karşımıza dikilmiş sorunları ortak çabayla tartışma içerisinde çözerek birlikçilik anlayışından başka hiçbir anlayışın saflarımıza egemen olamayacağını somut kanıtını ortaya koymaktı.

Alınmış olan bu karar tüm muhataplarına en kısa süre içerisinde iletili. Bazı muhataplar kararlar dizisini olumlu bularak koşul öne sürmeksizin örgütlenme içerisindeki yerlerini aldılar. Bazı muhataplar

bu çağrıya uymayacaklarını bildirdiler. Bu iki tutumu almış olanlarla örgütsel ilişki sorunu olumlu ve olumsuz olmak üzere çözülmüş oldu.

Kararın muhataplarından Kurtuluş-GK (Geçici Örgütlenme. Geçici Komite) isimli örgütü oluşturmuş olan yoldaşlarsa yapılmış olan çağrıya kararın mantığından farklı bir temelden kaynaklanan bir cevap verdiler. Kurtuluş-GK “yapılan çağrının kendi örgütlerine değil yalnızca aralarında eskiden üye olan kişilere yapılmış bir çağrı olduğu tesbitinden yola çıkarak kendi üyeleri olan 'eski üyelerin' birlik çabasına katkıda bulunmak üzere TKKKÖ'ne katılmasına karar vermiştir.”

Bu karar gereğince örgütümüze geri dönmek üzere başvuran yoldaşlar verdikleri yazılı kararlarda Kurtuluş-GK'nin almış olduğu bu karar sonucu olarak, Kurtuluş-GK'yi savunmak üzere örgütümüze geriye döndüklerini belirtmişlerdir. Geriye dönen yoldaşları GMK adına istihdam etmekle görevli olan PB'muz bu yoldaşları tüzüğümüze uygun biçimde organsal faaliyet içerisinde görevlendirmiştir.

Ancak bu uygulama örgütsel ilişkiler sorununu çözmemiş, tersine örgüt anlayışı ve işleyişi açısından çözümü olanaksız çelişkili bir durum ortaya çıkarmıştır. Geçen süre içerisinde de çözümünün olanaksızlığı Kurtuluş-GK'nin varlığını devam ettirme kararlılığı ve çözümün ancak ve ancak "Bölünmüş olan Kurtuluş hareketinin bu bölünmüşlüğü'nün, bir parçayı oluşturan 'Tasfiyeci Merkez hizbin yeni örgütlenmesi TKKKÖ' tarafından kabul edilmesi ve Kurtuluş-GK'nin Kurtuluş Hareketinin meşru bir örgütlenmesi olarak kabulüyle eşit şartlarda yapılacak olan bir 'birlik kongresinde' olabileceği teziyle ortaya çıkmıştır. Bu durumun Çağrı kararımızın temelleriyle hiç ilişkisi yoktur ve çağrımızı “hayır” diye yanıtlamaktır.

1) Kendi içinde tartışılabilir yönleri olmasına karşın, 12 Eylül öncesinde GMK'de egemen olan birlikçi anlayışı “dengecilik” olarak nitelenmek suretiyle kendisini açığa çıkaran sekte anlayışın, dönemin yarattığı özel koşullar içerisinde dolaylı - dolaysız katkılarıyla örgütümüzün dışına düşmüş yoldaşları kazanmak birlik anlayışının zorunlu gereğidir.

Ancak ayrıldıkları dönemde ve bugün TKKKÖ'nü tek meşru irade olarak tanımayıp, onun dışındaki bir örgütün meşruluğunu savunan kişilerin örgütümüze üye olarak kabul edilmeleri olanaklı değildir.

Her ne kadar böyle bir örgütlenmenin yaratılmasında kendisini somut uygulamalarında ortaya koymuş olan sektör anlayışın katkısı olmuşsa da, bu, kimseye örgütümüz tarafından benimsenilebilecek bir başka irade kaynağının yaratılması hakkını tanımaz. Bu hakkı kendinde görenlere ve bu anlayışın haklılığını savunanlara gizlilik koşullarında faaliyet sürdüren bir örgüt olarak kendi ilişkilerimiz içerisinde yer vermek teorik olarak ML örgüt anlayışımızla bağdaşmaz olduğu gibi pratikçe de örgütsel varlığımızı ciddi tehlikeler altına sokmaktadır. Dolayısıyla TKKKÖ'nü proletarya sosyalizmi adına tek meşru irade olarak tanımayan ve Kurtuluş-GK örgütünün gayrimeşru olduğunu savunmayan herkesle örgütsel bağlarımız sona ermiştir.

Uzlaşmazlığı daha önce ortaya çıkmış olmasına karşın, birliği zorlamanın gereğine inanarak PB tarafından alınmış olan karar, durumun berraklığa kavuşmasıyla GMK tarafından iptal edilmiştir.

2) Bu türden olumsuz bir çözüme ulaşılmış olması alınmış olan "çağrı" kararı ve eklentilerinin yanlışlığını kanıtlamaz. Birlik politikası bu türden kararların alınmasının temel dayanağıdır.

Örgütümüzü proletarya sosyalizminin irade birliği olarak tanımaya yatkın her kişi ve çevreyi kazanmak, farklı görüşlere eylem ve örgütsel birliği reddetmediği müddetçe tahammüllü olmak ve yoldaşlık bağlarıyla bağlanmak birlik anlayışımız açısından temeldir. Bu anlayışımızı kavramamakla kendilerindeki sektörliği ortaya koymuş olanların tutumu bizim kararlarımızın kriteri olamaz. Aynı birlikçi bakışı TKKKÖ'nün kendisinin ve demokrasi bilincinin zorunluluğu olarak kavramak gerekir. Bu bakış açısı bizi ayrı örgütler olarak birlik çabasını sürdürmekle yükümlü kılar.

İlişkilerimizin biçimi karşılıklı çabalarla belirlenecektir.

TÜRKİYE VE KUZAY KÜRDİSTAN KURTULUŞ ÖRGÜTÜ
GEÇİCİ MERKEZ KOMİTESİ

Ekim 1983 tarihli toplantısında, "son gelişmelerle ilgili (içine sürüklediğimiz tartışma ortamı, örgütsel sorunlar, vb.)" konusuna ilişkin olarak yayınlanmasına karar verilen deklarasyon:

" Yoldaşlar,

Üç yıldır askeri diktatörlüğün ağır baskıları altında arkası kesilmeyen polis operasyonlarının saflarımızda yarattığı çalkalanmalara rağmen örgütsel varlığımızı, proletarya davasına, komünizme olan bağlılığımızla sürdürmeye çalışıyoruz. Onbinlerce tanımlanan ilişkilerimiz sayılabilir hale geldi. Saflarımızın yüzlerce yiğit evladı zindanlara dolduruldu. Yılların mücadelesinin yarattığı birikim gözlerimizin önünde gün be gün eridi. Bunlarla bitmedi. Genel toplumsal çalkantı kendisine ait biçimler içerisinde saflarımızda da kendisini ortaya koydu. Baskıların yıldırıldığı insanlar, örgüt içerisinde yapılan hatalar, atılanlar, ayrılanlar, teorik ve siyasal sorunlarda kargaşa, güvensizlikler; hepsi saflarımızda çeşitli örnekleriyle karşımıza dikildiler. Yetmedi, o hep güvendi-

TÜRKİYE VE KUZAY KÜRDİSTAN KURTULUŞ ÖRGÜTÜ GEÇİCİ MERKEZ KOMİTESİ

Ekim 1983 tarihli toplantısında, "son gelişmelerle ilgili (içine sürüklediğimiz tartışma ortamı, örgütsel sorunlar, vb.)" konusuna ilişkin olarak yayınlanmasına karar verilen **deklarasyon** :

" Yoldaşlar,

Üç yıldır askeri diktatörlüğün ağır baskıları altında arkası kesilmeyen polis operasyonlarının saflarımızda yarattığı çalkalanmalara rağmen örgütsel varlığımızı, proletarya davasına, komünizme olan bağlılığımızla sürdürmeye çalışıyoruz. On binlerce tanımlanan ilişkilerimiz sayılabilir hale geldi. Saflarımızın yüzlerce yiğit evladı zindanlara dolduruldu. Yılların mücadelesinin yarattığı birikim gözlerimizin önünde gün be gün eridi. Bunlarla bitmedi. Genel toplumsal çalkantı kendisine ait biçimler içerisinde saflarımızda da kendisini ortaya koydu. Baskıların yıldırıldığı insanlar, örgüt içerisinde yapılan hatalar, atılanlar, ayrı-

lanlar, teorik ve siyasal sorunlarda kargaşa, güvensizlikler; hepsi saf-larımızda çeşitli örnekleriyle karşımıza dikildiler. Yetmedi, o hep gü-vendiğimiz önderliğimiz de maddi ve manevi darbeler yedi.

Elbette ki bütün bunları gören ve yaşayan insanların bir kısmının “artık Kurtuluşçu bir komünist olmanın ve hatta komünist olmanın an-lamı ne?” diye kendi kendine soruşturmayı başlatmaması olanaklı de-ğil. Sormak var, sormak var elbet. Ama bir an için vazgeçmeliyiz ken-dimizi sorgulamaktan, “niçin komünistim, niçin Kurtuluşçu’yum?” diye. Kara tablonun ardından daha bir üst düzeyde cevap üretebilmenin malzemesine sahip olmayan sorgulamanın başındaki yanıtı elbetteki o “niçin” de yatan “meğer gereği yokmuş”dan başkası olamaz. Tünelin ucunun tıklalı olduğu baştan bellidir! Avanaklıktan başka bir şey de-ğildir artık o tünele dalmak!

Militan bir komünist sorunu böyle kavramaz. Onun proletarya da-vasına olan bağlılığı en kara tabloyu bile üzerine yazı yazılabilecek bir nesne olarak kavramasını sağlar. Militan bir komünist militandır, çünkü burjuva toplumuna karşı sürdürülen mücadelenin zorluklarını, çıkmazlarını baştan benimseyerek onun içine atılmıştır. Militandır, çünkü bilim onun haklılığını her an kanıtlamaktadır.

Evet, bugün küçüldük, güçlerimizin birçoğunu yitirdik. Ama bize inançlarımızı yitirecek bir durum yoktur. Bu zor koşullar altında yüz-yüze geldiğimiz sorunları tartışma süreci içerisinde aşacağımıza ina-narak bir kampanya başlattık. Belki başlayan kampanya alışmamış ol-duğumuz bu koşullarda yapabileceğine inanmadığımız olgu ve du-rumları karşımıza dikmekte, bunlar duygu ve önyargılarımızın duva-rına şiddetle çarparak bizde “kötü bir şeylerin olacağı” endişesini ya-ratmaktadır. Kampanyanın belki de karanlık görünen tabloyu daha da karartıyor görünmektedir.

Bunlar da doğru değil. Kampanyamız hiçbir kargaşa yaratmıyor. Var olanı daha görünür biçimde bizim de karşımıza dikeyor. Bu saye-dedir ki, bizler çözüm yollarını daha kolay bulma olanaklarını elde edi-yoruz. Etrafımızda var olan dertleri, bu zor koşullar altında olsa da, en ince noktasına kadar ortaya çıkarabildiğimiz ölçüde onlardan arınma-nın devrimci olanaklarını da elde edeceğiz.

Belki bir şeyleri kaybettik. Ama karşımızda dikilen sorunları çözebilecek kabiliyetimizin tümünü kaybetmedik. Bilim bizim yol göstericimizdir. Ellerimizle oynatamayacağımız kayaların kaldıraçlar sayesinde nasıl oynatılabileceğini biliyoruz. Kaybettiklerimiz bizim biraz daha uzun yol yürümemize neden olacaktır. Bu yolu yürümeye dermanı olanlarla yürümeye devam edeceğiz. Bugün içinden geçmekte olduğumuz tartışma kampanyası moral bozucu değil, tam tersine bize moral veren bir olgu olarak benimsenmelidir. Önemli bir iş yapıyoruz. Dünya çapında dumura uğramış olan bir anlayışı diriltiyor, Marksizm-Leninizm'in devrimci komünist ruhuna uygun davranıyor ve sorunlarımızı açıkça kamuoyu önünde tartışmaktan çekinmiyoruz. Birbirimize tahammüllü olmayı, yoldaşlık bağlarını kırmadan birbirimizi açıkça eleştirmeyi biraz daha öğreniyoruz. Dogmatik fikirlerle donanmış bir anlayışla kuşatılmış dünyamızda, yalnızca kapitalist dünyayı değil, kendimizi de eleştirebilmenin pratiğini kapı arkasında değil, açıkta, bilgimiz ve imkanlarımız ölçüsünde yapıyoruz. Bu bize eksikliklerimizi göstereceği kadar çözüm yollarını da gösterecektir.

Öyle bir tartışma ortamını bir yığın olumsuzlukların sonucunda yaratmış olmamız, endişe yaratmamalıdır. Nedenler sonuçları elbetteki güderler. Ama biz bunun bilincinde olduğumuz takdirde sürece har anında müdahale edebilme olanağına sahibiz demektir. Buna güvenmeye hakkımız vardır. 70 sonrasının karanlık günlerinde yolumuzu açan devrimci mantığımızı yitirmedik. Tam tersine, arada gösterdiğimiz tüm zaafırlara karşın bu mantığa bugün daha güçlü bir biçimde sahibiz.

Bizi 70 'lerin karanlık günlerinden çıkarıp ileriye fırlatan mantığımız, bugün aynı işi daha güçlü şekilde yapacaktır. Kampanyamız bu mantığımızın aksayan yönlerini ortaya çıkarttıkça, hepimiz kendimizi daha fazla reşit , daha fazla yığınlara önderlik edebilecek güçte göreceğiz. Kaybettiklerimizin bir kısmını da böylece kazanmış olarak, büyük kayaları oynatabilecek bir kaldıraç olacağız.

Bu süreçte olumsuz olgularla, komplolarla yüzyüze geliyoruz. Bu bizi süreci tekdüze algılamaya sürüklememelidir. Devrimci mantığımızı devam ettirip geliştirdiğimiz ölçüde kaybettiklerimizi yeniden kazanacağız. Devrimci bilincimiz bize, devrimci bir hoşgörüyü var etmeye devam ettiği müddetçe devrim yolunda yürüme azminde olan herkesle yollarımız yeniden kesişecektir. Bugün bizi terk edenlere çok

geçmeden tarih ve sınıf önünde haklılığımızı ispatlayacağız. Çünkü devrimci Marksizmden yanayız. Çünkü proletaryanın çıkarlarından ayrı bir çıkarın savunucusu değiliz.

Dün bu çizgiyi Türkiye ve Kuzey Kürdistan'da bir kere daha yarattık, bugün devam ettiricisi olacağız.

Bunca sorunla yüzyüze gelmiş olmamıza bakarak bunların çözüm-süzlüğünü savunarak, kişilerin sorumluluğunu abartarak, moral bozukluğunu yaygınlaştırmaya kimsenin hakkı yoktur. Bütün sorunlara karşın atılan adımların değerlendirilmesini doğru, hak ettiği biçimde yaptığımızda, gözümüzü yalnızca ona dikmeyip, atılan adımların gerçek doğrultusunu kavradığımızda, moralimizi yüksek tutacak, üzerimize düşen görevi azimle ve arzuyla yerine getirecek gücü kendimizde bulacağız.

Bu güveni kendimizde duymaya hakkımız vardır. Hakkımız vardır, çünkü, bütün darbelere karşın yaşatabildiğimiz bir örgütümüz var. Çünkü, sağlam bir ideolojik bakışımız, güçlü teorik ve siyasal bir temelimiz var. Yaratmasını bildiğimiz bu temeli yaşatmasını ve geliştirmesini bildiğimiz ölçüde güçlü olacağız. Ama bu temelimizi yeterli bulmamalıyız.

Onu sosyalizmin dünya çapındaki sorunlarına cevap verinceye değin geliştirmek ve genişletmek zorunluluğunda olduğumuzu bilmeliyiz. Bu bunalımlar dünyasında karşımıza koyduğumuz sorun böylesine büyük. Ama sorunların büyüklüğünün bilincinde olmak bize enerjimizi on misli artırmaktan başka bir şey düşündürmemelidir.

Bizim sorunlarımız dünya sosyalizminin yüzyüze bulunduğu, demokrasi, bürokrasi, proletarya enternasyonalizmi, ulusalcılık vb. sorunlardan ayrı değildir. Tam tersine bunların küçük bir ölçekte bize yansımalarıdır. Bunlar bir çırpıda çözüp üzerinden geçebileceğimiz ölçüde dar kapsamlı sorunlar değildir.

Bunların çözümünde ileri doğru adımlar attıkça kendi sorunlarımızın nasıl küçülmüş olduğunu göreceğiz. Dün bu sorunlara yaklaşabilmeğe elverecek ideolojik ve teorik temelleri kurduk. Bugün bu üzerinde hatalarımızı ayıklayarak bu sorunların çözümünde adımlar atacağız. Böyle bir tesbit bizi ne sahip olduğumuz sorunlara karşı ilgisizliğe götürmeli, ne de sorunlarımız karşısında "öyleyse bu sorunların çözülmeyeceği" sonucuna.

Tahlilci mantık sürdürebilen bir hareketiz. Bu önemli bir özelliktir. Bu özellik var olan sorunların tümünün birden önünüze serilmesini sağlamaktır. Ama kötü olan bu değil, sorunların sorun olarak algılanmamasına neden olacak bir mantığa sahip olmak olurdu. Sorunlarımızı dahil oldukları problematlere indirgeme becerisini gösterebildiğimiz ölçüde azaldıklarını da izleyeceğiz, izliyoruz. Kısa zaman içerisinde Ulusal Sorun'da atmış olduğumuz adımlar buna iyi bir örnektir. Buralardaki sorunları dahil oldukları problematiğe indirgediğimizde karışıklık ortadan kalktı ve tartışmaların sağlam temellere dayandırılması olanaklı oldu.

Kurtuluş, tarih karşısında doğru ve bilimsel bir sorunluluk duygusuna ve bilincine sahip bir harekettir. Tarih ise ne olduğu belirsiz bir geçmiş ya da hayali bir gelecek değildir. O insan eylemidir, sınıflara bölünmüş toplum var olduğu sürece sınıflar mücadelesidir. Sınıflar mücadelesinde proleter yığınların safında, onun ön sıralarında, ateş hattında yer alan komünistler kendilerini diğer işçi ve sosyalist hareketlerden ayıran önemli bir özelliğe sahiptirler: Sürmekte olan mücadele içinde, bu hareketin, proleter sınıf hareketinin geleceğini ve genel çıkarlarını görmek ve savunmak. Komünistler bu üstünlüğü, sahip olunan bilimsel bakış açısı, maddenin sonsuz bilgisini algılayıp kavramamıza olanak veren diyalektik maddeci yöntemde bulurlar.

Dogmatik ve formel düşünce ve davranışlardan olabildiğince kurtulabilmiş, komünizmi ulusal dar sınırların ötesinde uluslararası bir düzeyde kavrayan bir ideolojik bakış açısına sahip olmamız ve bu doğrultuda bilgilene, bilincimizi pekiştirme kararlılığımız, tarih karşısında haklı çıkacağımız güvenini bize veren biricik temeldir. Bu bakış açısından hareketle, Örgütümüzün varlığını sürdürmek, onu sağlamlaştırmak, olmazsa olmaz varoluş gerekçemizdir.

GMK, darbelere, kayıplara, zaafılara ve hatalara rağmen içerisinde geçmekte olduğumuz siyahtan başka rengin olmadığını sanıldığı bu süreçte geleceğin bizim ellerimizle, aklımızla, bilincimizle, fedakârlık ve kararlılığımızla kazanılacağına inanmaktadır.

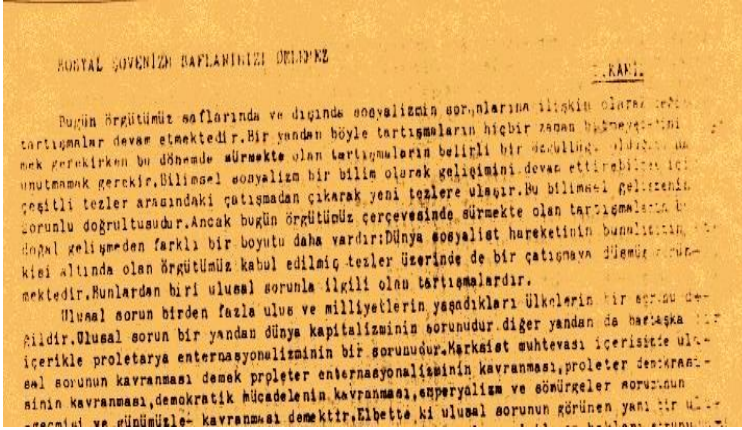
GMK bütün üyelerimizi, sempatizanlarımızı, bütün Kurtuluşçuları yıllardır adım adım inşa ettiğimiz teorik-siyasal platformumuz üzerinde ve TKKKÖ saflarında engelleri birlikte aşmaya, geleceği daha sağlam ve güvenle inşa etmeye çağırmaktadır.

GMK, bilimsel bir bakış açısı ve gizlilik kurallarını titizlikle uygulayan bir devrimci disiplin anlayışı içinde sorunlarımızı ve engelleri aşacak azim ve kararlılığa sahip olduğunu bir kez daha ilan eder.”

Ekim 1983 .

TÜRKİYE VE KUZEY KÜRDİSTAN KURTULUŞ ÖRGÜTÜ
GEÇİCİ MERKEZ KOMİTESİ

Not: İtirazları olan yoldaş görüşlerini daha sonra yazılı olarak daha sonra açıklayacaktır.

SOSYAL ŞOVENİZM SAFLARIMIZI DELEMİZ

Cafer KAMİL

Bugün örgütümüz saflarında ve dışında sosyalizmin sorunları ilişkin olarak değişik tartışmalar devam etmektedir. Bir yandan böyle tartışmaların hiçbir zaman bitmeyeceğini bilmek gerekirken bu dönemde sürmekte olan tartışmaların belirli bir özgürlüğü olduğunu da unutmamak gerekir. Bilimsel sosyalizm bir bilim olarak gelişimini devam ettirebilmek için çeşitli tezler arasındaki çatışmadan çıkarak yeni tezlere ulaşır. Bu bilimsel gelişmenin zorunlu doğrultusudur. Ancak, bugün örgütümüz çerçevesinde sürmekte olan tartışmaların bu doğal gelişmeden farklı bir boyutu daha vardır.

Dünya sosyalist hareketinin bunalımının etkisi altında olan örgütümüz, kabul edilmiş tezler üzerinde de bir çatışmaya düşmüş görünmektedir. Bunlardan biri ulusal sorunla ilgili olan tartışmalarıdır. Ulusal sorun birden fazla ulus ve milliyetlerin yaşadıkları ülkelerin bir sorunu değildir. Ulusal sorun bir yandan dünya kapitalizminin sorunudur, diğer yandan da başka bir içerikle proletarya enternasyonalizminin bir sorunudur. Marksist muhtevası içerisinde

ulusal sorunun kavranması demek, proletarya enternasyonalizminin kavranması, proleter demokrasinin kavranması, demokratik mücadelenin kavranması, emperyalizm ve sömürgeler sorununun -geçmiş ve günümüzde- kavranması demektir. Elbette ki, ulusal sorunun görünen yanı bir ulusun kendi yazgısını kendinin belirlemesidir. Dahası ulusal azınlıkların hakları sorunudur. Ama sorun biz komünistler için burada başlasa da asla burada bitmez. O doğrudan doğruya sosyalizmin hemen tüm sorunlarıyla iç içedir. Ulusal sorun bu zenginliği içerisinde kavranamadığı, sosyalizm kavrayışında bu konularda eksiklikler olduğu ölçüde ulusal sorunda hata yapmamak mümkün değildir.

Örgütümüz TC sınırları içerisinde değişik milliyetlerden komünistleri bünyesinde barındıran bir yapı olarak ilk kez ulusal soruna doğru yaklaşım yapmış bir örgüttür. Dikkat edilirse seçerek "yaklaşım" ifadesini kullanıyorum, zira bu konudaki görüşlerimizin bugünkü noktaya ulaşması bir anda gerçekleşmemiştir. Aslında birçok konuda örgütümüz geleceğe acık kendisini sürekli olarak üretmeyi başarabilmiş bir örgüttür. İdeolojik önderliğimiz tesbit edebildiği birçok problemi kolay çözümlerle geçiştirme ve rahatlama döneminin modasına kapılmayarak her sorunu bir araştırma geliştirme konusu olarak ele almış ve bu sayede Türkiye'deki özgün konumuna ulaşmıştır denilebilir. Bilgi ve becerilerimizin elverdiği ölçüde hızlı adımlar attık, yeteneksizliğimiz ölçüsünde (oldukça önemli eksikliklerimiz olduğunu geçmişte tekrarlamışızdır) ise siyasi bir yapı olarak eksik ve gediklerimizi korumaya devam ettik. Ancak, denilebilir ki, ulusal sorun konusunda atmış olduğumuz adımlar sosyal söven gelenekler içerisinde çıkıp gelmiş kişiler açısından diğer bütün başarılarımızdan daha ileri noktalara ulaşmıştır.

Ama yukarıda söylediğim gibi, ulusal sorunda atılabilecek adımlar sosyalizmin diğer sorunlarında atılan adımlardan asla bağımsız olarak ele alınmamalıdır. Eğer küçük-burjuva sosyalizminin dar kalıpları içerisinde kalmış olsaydık Türk milliyetçiliğinin boyunduruğu bize daha çok milliyetçilik tarlası sürdürürdü. Bu boş bir varsayım değildir. Sınıf davası adına ortaya atılmış ve hatta hayatlarını çekenmeden vermiş nice sosyalistlerimiz "Kürdistan'ın bağımsızlığı"

kavramını bir yana koyalım, Kürtlerin herhangi bir talebi karşısında tüylerinin diken diken olduğunu hissetmişlerdir. Bugün hemen her siyasi hareket tarafından benimsenmiş olan "anti-şovenist mücadele" ilkemiz gündeme geldiğinde bizi her yerde tecrit çabasında birbirine karşı olanlar bile biraraya gelebilmişlerdir. Böyle bir ortamda attık ulusal sorundaki adımları. Bugün aradaki sapmalar dışta tutulacak olursa, ulusal sorunun özüne ve çözümüne ilişkin olarak eksiksiz diyebileceğimiz teorik bir platformumuz mevcuttur. Bu platformun bundan sonraki tek ihtiyacı inceltilmesi ve somut durumlara uyarlanmasıdır.

Böyle bir teoriye sahip olmamıza karşın 12 Eylül sonrasında örgütümüz saflarında, ne yazık ki, merkezi düzeyde, görüşlerimizle bağdaşmayacak, çizgimizle çatışan birtakım görüşler savunulmuş ve belgelenmiştir. Böyle bir sorunun örgütümüzde ilk kez olarak çıkmıyor olması saflarımızda endişenin büyümesine ve doğal olarak da güven sorununun gündeme gelmesine yol açmıştır.

Belki birçok Türk yoldaş açısından güven sorunu bu kadar önemli olmayabilir. Denebilir ki, güven sorunu "ezilen ulusun emekçilerine karşı" söz konusudur, komünistlerine karşı değil, "komünistlerin kavrayışları ortaktır." Zinhar doğrudur. Komünistlerin hangi milliyetten olurlarsa olsunlar dünyaya bakışları ortaktır, zira dünyada ne kadar milliyet varsa bir o kadar da komünizm yoktur. Tek bir bilimsel komünizm vardır ve hepimizin silahı budur.

"Ezilen ulusun emekçilerine güven vermek" sözcüğü üzerinde durmakta yarar vardır. Ezen ulustan olan bir komünist olarak ezilen ulusun emekçilerine nasıl güven verilir? Onlara komünist olduğu-muzu söylememiz bu güvenin ortaya çıkmasına yeter mi? Yetmemesi bir yana hiçbir anlamı yoktur. Onlara güven verecek olan savunulan görüşler ve bu doğrultuda atılacak adımlardır. Bundan başka güven yaratabilme olanağı yoktur. Aynı sorun komünistler arasında aynıyla neden geçerli olmasın? Durup dururken güven sorunu olmaz elbette ki. Ama savunulan görüşlerdeki sakatlıklar, atılan adımlardaki eksiklik ve yanlışlıklar geçmişte hareketin geleceğinde egemen olmuş olan sosyal şovenizmle birlikte düşünüldüğünde nasıl olur da güven sorunu gündeme gelmez? Bu durumda

aynı ulusun devrimcileri arasında da güvensizlik doğmaz mı? Doğar elbette. Ama bunların olmadığı durumda ister beraber örgütlenmiş olsunlar ister ayrı, komünistlerin sahip oldukları ortak dünya görüşü dolayısıyla aralarında en gelişkin güven bağları oluşur. Ve bu bağlar bizim aramızda zedelenmiş yönleri olsa bile mevcuttur. Unutmamak gerekir ki bugün Kürdistan'da ayrı örgütlenme eğilimi egemendir. Bu doğrultuda kuvvetli bir rüzgâr esmektedir. Ama bu rüzgârlar bizim yoldaşlarımızı etkileyememiştir. Geçmişte etkileyemediği gibi örgütümüzde ulusal sorunla ilgili problemler ortaya çıktıktan sonra da etkileyememiştir. Problemlere rağmen onlar örgütsel bağlılıklarını sürdürmüşlerdir. Hele hele bırakıp gitmelerin yaygınlaşmış olduğu bir dönemde. Bu onların sosyalizm sorunları karşısındaki bilinçliliği ve örgüte bağlılıkları konusunda oldukça çok şey kanıtlar. Bu nokta Kürt yoldaşların öne getirdikleri sorunlar ele alınırken asla gözardı edilmemelidir. Eğer Kürt yoldaşların ulusal sorun konusunda titizlik gösterdiklerini düşünüyorsak buradan onlara ait bir suçlamayı değil kendimize ait bir eksikliği bulup çıkarmalıyız; Kendimizin soruna yeterli titizlikle eğilmediğimiz sonucunu çıkarmalıyız.

Soruna yeterince titizlikle eğilememiş olduğumuz içindir ki değişik zamanlarda yapmış olduğumuz hatalar düzeltilmeden birbirlerine eklenmişlerdir. Ne var ki teorik sağlamlığımız bu platformun delinip geçilmesine olanak tanımamıştır.

Yürütücü olmak dolayısıyla hataların fiilen sahibi olan yoldaşlar bu konuda ayak dirememişler, saplandıkları yanlış görüşlerden hızla geri dönmüşlerdir. Hataları kendilerine aittir ama yanlış görüşlerden dönmenin fazileti de.

GMK'nın ulusal sorun üzerine almış olduğu son karar yoldaşların da onaylamış oldukları bir metin olmak dolayısıyla kendilerinin özeleştirisidir. Platformumuzdaki zedelenme bu kararla birlikte onarılmıştır. Hatalar tarihe mal olmuştur ve artık onları bir daha geri getirmeye kimsenin gücü yetmeyecektir. Ne var ki, hataların tarihe mal olmuş olduklarını söylemek onların ele alınmaması anlamına gelmez. Hatalarımızdan öğrenmek zorundayız. Onlar bizim en iyi öğretmenlerimiz olmalıdır. Hele hele Türk şovenizminin yeniden şahlandığı şu dönemde ulusal sorunda yapılabilecek yeni hatalar

örgütümüz tarafından asla kaldırılamaz. Bu nedenle içine düştüğümüz hatalar aracılığıyla görüşlerimizin sağlamlaştırılmasına çalışmak zorundayız. Zira her problem aynı zamanda o konuda bilinçlenmenin de kapılarını açar. Ama bu doğrultuda çaba olursa.

TEORİDE VE PRATİKTE DURUM-KAYNAKLAR

12 Eylül sonrasında örgütümüzde ulusal sorunla ilgili olarak ortaya çıkmış yanlış eğilimlerin 12 Eylül öncesi konumumuzdan çok ayrı düşünülebileceğini düşünmüyorum. Zira benzeri olgulara tecrit edilmiş durumda olsa bile zaman zaman rastlamıştım. Bunlar haliyle belgelere dayandırılabilir şeyler değil. Bunu yalnızca görebildiğim bir eksikliği belirtmek için ifade ediyorum. Ulusal sorunda doğru görüşleri savunmuş olmamıza ve bunların yaygın propagandalarını yapmaya çalışmış olmamıza rağmen bazı sorunların kavranması zaman almıştır. Özellikle örgüt sorunundaki görüşlerimizin yaygın propagandasını yapabilmiş olduğumuzu sanmıyorum. Bunda da bu konudaki ortak görüşlerimizin zaman içerisinde gelişmiş olmasının etkisi büyüktür.

Yoldaşların çoğu hatırlarlar. Örgütlenme üzerine verdiğim seminerlerde ilk kez olarak özerk bir örgütün yapısının ne olduğunu anlattığımda, bu çoğunluk tarafından yeni bir şey olarak karşılanmıştı. Bu ulusal sorun üzerine olan görüşlerimizi ortaya koyduktan çok sonraları cereyan etmişti. Bu konudaki eksiklik benim açımdan aşıkardı. Bu nokta, kavranamadığı taktirde de hem hataların içerisine düşmek son derece kolaydı hem de Kürdistan'daki örgütlenme olanaklarımızın önünde önemli bir engeldi. Bu nedenledir ki, bir eksiklik olarak ulusal sorun üzerine çok az şey yazmış olmama karşın, örgütümüzde neler olup bittiğini bilmediğim tarihlerde de özel olarak hep özerk örgütlemenin ne olduğunu anlatmaya çalıştım ve sadece bu konuda yazdım. Söz konusu eksiklik 12 Eylül sonrasında başka faktörlerle de birleştiğinde oldukça geniş boyutlara, bizi birbirimizden koparabilecek boyutlara kadar ulaştı. Bu gelişmenin iki boyutu mevcuttur. Birbirinden ayrılmayacak olan boyutlar teori ve pratik ilişkisidir. Teoride içine düşülen hatalar pratikte de hemencecik boy vermiştir. Çoğu zaman pratiği teorileştirmek gibi bir hataya düşme durumuyla karşılaşırız ama bizim durumumuzda pratikte düşülen hataların kaynağı teoride olan bulanıklardır

kanaatindeyim. Belki buna bazı hataların teoride bir şey yokken yapılmış olduğu iddialarıyla karşı çıkanlar olur -bilmiyorum- ama gene aynı şeyi iddia etmeye devam ederim. Dediğim gibi sorunun belli ölçüde geçmişle bir bağlantı içerisinde olduğu kanısındayım. Yukarıda bazı kişilerle yaptığım tartışmaları anımsayarak “bunların belgeleri yoktur” dedim ama, bazılarının hem canlı tanıkları vardır hem de bir önemli konuda yazılı belgesi.

Teorik olarak yanımızda yer almış olan yanlış görüşleri (12 Eylül sonrası) İ.Halef yoldaş bir bir toplamış ve bunları bir mantık zinciri içerisinde birbirine ekleyerek analiz etmiş . Aynı şeyleri burada bir kez daha toplayıp yanlışlıklarını göstermeye çalışmak yerine İ.Halef yoldaşın yazısının okunmasını sağlık vermeyi daha uygun görüyorum. Yapılan hataların tek tek ayıklanması gerekiyordu. Bu oldukça başarılı bir şekilde yapılmıştır. Çizgimizle nasıl çatışma içerisinde olduğu ortaya konulmalıydı, bu da yapılmıştır. Bundan öteye GMK tarafından alınmış bir dizi karar ve ortaya konulan metin doğru çizgimiz üzerinde yürüyebilmenin yollarını açmıştır. Eğer ortaya konulanlara itiraz yoksa, bunlar benimseniyorsa yapılmış olan hataların şu anda önümüze diktiği bir engel yok demektir. Eğer itirazlar yükselecek olursa bunları görmek ve bunlarla polemige devam etmek isteriz. Bunlar çıkana kadar -varsa- beklemek zorundayız.

Bu noktadan sonra önümüzde bir başka sorun dikilmektedir ve esas olarak bunun üzerinde yoğunlaşmak gerektiği kanısındayım. Hataların kaynakları nelerdir ve muhtemel hatalar neler olabilir. Ortaya çıkmış olan hataların kaynaklarını bulmak muhtemel kaynakları bulmaktan haliyle daha kolaydır. Ancak kaynaklar konusunda doğru noktaları tespit edebilirsek teorimizin inceltişi faaliyetini sürdürmüş ve bunların yapacağı çağrışımlardan yararlanarak muhtemel hataların kaynaklarını da bir ölçüde tıkayabilmenin adımlarını atmış oluruz. Bu açıdan ben bu yazıda kaynaklar üzerinde durmaya çalışacağım.

Tartışmalarımız Kürt ulusunun kendi kaderini tayin hakkı, ayrılma ve ayrı devlet kuma hakkı olduğu, Kürdistan’ın bağımsızlık hakkı olduğu konusunda değildir. Ortaya konmuş olan yanlış gö-

rüşler bu noktaya kadar uzanmamıştır. Bu noktayı belirlemekte yarar vardır. Eğer tartışmalar bu noktaya kadar uzanmış olaydı hahiyet {hahiyet sözcüğü "mahiyet" olabilir. HznN.} biraz daha farklılaşmıştı. Ve bu noktaya kadar ulaşmış olan görüşleri kısa bir sürede geriye çevirmek kolay olmazdı. Tartışmalarımızın temeli örgütlenme sorununda yatmakta ve bu dolayımından ulusların kaderlerini tayin hakkı genel meselesinin tartışılmasını gündemimize sokmaktadır.

Teorik ve pratikte yapılmış olan hatalar seksiyonun reddine ulaşmaktadır. Seksiyona ilişkin olarak GMK-İÖ Raporu'nda "özetlenerek" ve "vurgulanarak" şu ifade yer almaktadır: "Ek program, ayrı bir parti programı, özerklik ayrı bir parti , seksiyonun yönetici komitesi ayrı veya ikinci bir "Merkez gibi kavranmamalıdır. "Eğer başka sözler söylenmemiş, yani bunların doğru muhtevalarının çarpıtılmasına neden olacak sözler söylenmemiş olsaydı bu sözler tevil edilebilirlerdi. Doğrudur; seksiyondan söz ederken apayrı bir partiden bahsetmediğimize göre, apayrı bir programdan söz etmiyoruz, apayrı bir merkez komitesinden söz etmiyoruz. Ama şunları söylemeden yukarıdakileri söylersek seksiyonu sahip olması gereken içerikten yoksun kılmış oluruz: Seksiyon ayrılmanın gerekli olduğu anda parti olarak çalışabilecek yapı olmalıdır. Dolayısıyla programı bu yetkinlikte olmalıdır; dolayısıyla merkezi buna yetecek şekilde cihazlandırılmış olmalıdır. Bunların nasıl gerçekleşeceğini Kurtuluş Dergileri en açık biçimde ortaya koymuştur. Yukarıdaki özetleme asla seksiyonun ne olduğunu tanımlayabilecek bir özetleme değildir. Lafızlarına bağlı kalınarak üzerinden yürünmeye devam edildiğinde seksiyonu ortadan kaldırır. Nitekim geri çekilme taktiğimiz söz konusu olduğunda da ortadan kalkmıştır.

Seksiyonun bir partinin sahip olduğu ögelere ulusal düzeyde sahip olduğunu belirttikten sonra onun merkezi yapıya bağlı bir yapı olduğunu belirtmek üzere ayrı bir parti olmadığını bağlı bir parti olduğunu söylemek doğrudur. Bizi lafızlar değil, muhtevalar bağlar. Lafızların yapabileceği yanlış çağrışımları her zaman göz önünde bulundurmak ve bu yanlış çağrışımları engelleyecek açıklamaları yapmak her zamanki görevimizdir. Ama yanlış çağrışımları engellemek, başka yanlış çağrışımları yaptırabilecek ifadelerle mümkün

değildir. Şurası bütün kafalarda açık seçik belirlenmelidir: Kürdistan seksiyonumuz bir parti yetkinliğinde olmalıdır. Bu olmadığı takdirde Kürdistan sorununun çözümüne cevap olabilecek bir yapı ortada yok demektir. Bu durumda seksiyondan bahsetmenin anlamı yoktur.

Unutulmaması gerekir ki, başka ülkelerdeki birçok seksiyonun adı da partidir. Ama bu partilerin devlet düzeyinde Merkezi bir yapıya bağımlı olmaları onları diğer partilerden farklı kılar. Bu noktada yoldaşlar görüşlerimizden geriye dönmüşlerdir. Neden? GMK'mızın kararına göre sosyal-şovenizmden etkilenilmiştir. Söz konusu iddia sosyal şovenizmin bizzat kendisinden değil etkisinden bahsetmektedir. Dolayısıyla sosyal şovenizmin net ifadelerini arayarak veya sorunu oraya indirgemeye çalışarak kavrayamayız. Eğer sosyal şovenizmin kaynağı Türk milliyetçiliği ise bunu da ortada bulabilmek olanaklı değildir. Bu noktada bağlantıyı sağlayan iki temel tespitim var. Birincisi mevcut belgelerimize dayanan "demokratlık sorununa" ilişkin. İkincisi de genel olarak sapma üretebilen "işçi sınıfının çıkarları"na ilişkin. Her iki olgu da sosyal şovenizmle bağlı ürünler verebilecek durumdadır ve her yerde vermiştir.

Demokratlık sorunu nedir? Neden zaman zaman bu kadar önemli hale gelebilmektedir? Bugün bizim gündemimize geliş nedeni ulusal sorun olmasına karşın bununla asla sınırlı değildir. Demokratlık, "her türlü baskıya karşı tutum almak" olarak tanımlandığı takdirde muhtevası geleceğin toplumunun tanımlanmasına kadar uzayacak tartışmalara götürür bizi. Halbuki, "herhangi bir baskıya kararlılıkla karşı çıkını" demokrat diye tanımlamaya hazır bir mantık yaygındır. Hele Türkiye'de herhangi bir baskıya kararlılıkla karşı çıkabilen insan sayısının sınırlı olması karşısında bu yargı daha da uygun bir ortam bulabilmektedir. Bu duruma bir serzeniş olarak bir yerde "Türkiye toprağından demokrat çıkmıyor" demiştik. Çıkmıyor değil, elbette ki çıkıyor, ama sınırlılığı bizi bu serzenişe götürüyor.

Demokratlık demokrasiyle bağlı bir kavramdır. Dolayısıyla tek tek olgularla belirlenmiş bir içeriğe sahip değil, genel bir bakış açısidir. Kendisini baskılara karşı çıkışa oturtur. Ama bu noktadan iti-

baren sınıfsal olmak zorundadır. Toplumda görülen her türlü baskıya karşı çıkış sonuna kadar götürüldüğünde baskıların sınıfsal temelleriyle karşılaşırız. Her türlü baskıya karşı çıkış bu sınıfsal temellere karşı çıkışı da beraberinde getirir ise, komünizmden başka çözüm yoktur. Bundan dolayı da baskılara karşı çıkışlarını ancak komünistlerin sonuna kadar götürebilmesi, dolayısıyla "en tutarlı demokratların komünistler" olduğunu söyleriz. İşte sorun bu noktada geleceğin toplumunun özelliklerine doğru uzanır. Uzanmakla kalmaz bugün dünyada varolan tartışmalar karşısında merkezi bir önem taşır.

Baskıların sınıfsal temellerine uzanamadan da her türlü baskıya karşı olduğunu ilan edip, bunun için mücadele edenler de vardır. Bunlar bugün varolan burjuva mülkiyet ilişkilerinin temeline saldırmadıklarından dolayı o çerçeveyi benimsediklerinden dolayı mücadelelerinde sonuna kadar gidemezler. Ama burjuva mülkiyet düzeniyle bağdaşabilir olduğunu düşündükleri her türlü özgürlüğün de savunucusu olurlar. Kuşkusuz bu noktada bir tutarsızlık ortaya çıkar. Eğer baskının temelinde burjuva mülkiyet düzeni yatıyorsa bu temele karşı çıkmadan toplumdaki her türlü baskıyı ortadan kaldırmak olanaklı değildir. Bu çerçevede kalan demokratlar baskılarına olan bağlılıkları ölçüsünde burjuva düzeniyle de çatışmaya girme durumunda olurlar. Çatışmanın mahiyetine göre ya ileriye ya da geriye doğru bir hareket tarzı gelişir. Ne var ki, demokratların sık sık burjuva düzeniyle çatıştığına şahit oluruz. Hatta zaman zaman komünistlerle aynı çizgideymişler gibi gelebilir. Bu tür çatışmalar burjuva mülkiyet düzeniyle bağdaşmayacak çatışmalar değildir. Hatta tam tersine bazıları burjuva mülkiyet düzenini daha kalıcı daha sağlam kılmaya yararlar. Kısacası bu çatışmalar üst yapıyı ilgilendirmelidirler. Bu çerçevede kaldığı müddetçe de aynı ekonomik temel üzerinde egemenliğin çeşitli biçimleri olabilir.

Burjuva demokrasisinin çerçevesine sığabilecek özgürlüklerin hepsini savunmayan kişiye acaba bunları savunuyormuş gibi bir niteleme yapmak doğru olur mu? Olmayacağı aşikâr. İşte demokratlık konusundaki kriterimizi bulacağımız kaynak da burasıdır. Eğer bir kişi herhangi bir baskıya karşı çıkışını genel olarak burjuva mülkiyet ilişkileri çerçevesine sığabilecek ölçüde genelleştirebilmiş

ve bunu her bir somut duruma uygulayabiliyor ise, ancak bu kişiye demokrat denilebilir. Böyle genelleşmiş bir bakış açısına sahip olmayıp, değişik nedenler dolayısıyla herhangi bir baskıya karşı duran kişinin demokrat olarak nitelenmesi olanaklı değildir.

Türkiye toplumsal anlamda demokratik bir devrim yaşamamış bir ülke olarak böyle sistemleşmiş düşünceleri kendi bağrında geliştirememiştir. Batıda cereyan etmiş olan demokratik mücadelelerin de etkisiyle aydınların bir kısmı tarafından Osmanlıdan başlayarak bazı demokratik düşünceler geliştirilmiştir. Ancak bunlar hemen hiçbir toplumsal etkinlik kazanmadan Kurtuluş Savaşı'nın bir ürünü olarak burjuvazi iktidarı ele geçirmiş ve bu durumda da demokratik düşünceleri geliştirmek yerine cılız toplumsal tabanı dolayısıyla iktidarını koruyabilmek için sadece müstebit fikirlerin gelişmesine olanak tanımıştır. Dolayısıyla demokrasinin gelişmiş olduğu ülkelerden farklı olarak burjuvazi egemenliğini demokratik düşüncelerin toplumda etkinlik kazanması temelinde görmemiş tam tersi bir doğrultuda görmüştür.

Bunun doğal sonucu olarak da burjuva aydınları arasında demokratik düşünceler değil müstebit düşünceler cirit atmıştır. Ne zaman ki, baskıya karşı toplum içerisinde tepkiler gelişmeye başlamış, ancak o zaman demokratik düşünceler de gelişme şansına kavuşabilmiştir. Bunun ise çok yakın bir tarihi vardır. Bu doğrultudaki gelişme hemen tümüyle 1960 sonrasına aittir. (Fikirlerin yaygınlık kazanması itibarıyla) Ne var ki, bu konuda burjuva ve küçük burjuva aydınlar arasında sistemleşmiş bir demokratik bakış açısı olduğunu söylemekten ziyade müstebit olduğunu söylemek on kez daha doğrudur. Yeni yeni demokratik düşüncelerle yüzyüze gelmeye başlamış bazı Kemalistler rahmetlinin ölümünden sonra demokratikleşmeye başladığını söyleseler de biz onun sağlığını biliriz!

12 Eylül'le birlikte askeri bir diktatörlüğün gerçekleşmiş olması demokratik mücadele alanında yeni bir görevi öne geçirmiştir: Askeri diktatörlüğün yıkılması. Ama bu görevin öne geçmesi başka görevlerin geriye gitmesi anlamına mı gelir? Gelmez elbette. Cuntaya karşı sürdürülecek mücadelenin öne çıkması anti-sömürgeci

mücadelenin gevşemesi anlamına gelebilir mi veya genel olarak diğer demokratik taleplerin geriye düşmesi anlamına gelebilir mi? Tam tersine, cuntaya karşı mücadele bu taleplerin daha da şiddetlendirilmesi demektir. Demokrasinin her türlü talebinin daha şiddetle öne sürülmesi demektir. Elbette bunları yapabilmek örgütsel güç sorunudur.

Geri çekilme koşullarında örgütümüzün bu talepleri geçmişten daha şiddetli dile getirmesini, öne sürmesini beklemek ne söylediğini bilmemek demektir. Bunları söylerken kastım neden böyle çalışmalar yapılmadı değildir. Demokratlık olayı çerçevesinde mücadelenin nasıl ele alınması gerektiğini anlatmaya çalışıyorum. Bu çalışmaların yapılamadığı bir koşulda cuntaya karşı mücadelenin vurgulanması diğer görevleri gölgede bırakabilir ve dolayısıyla onlar üzerinde titizlikle durulması gerekir. Eksiklik bu noktada ortaya çıkmaktadır. Bu titizliğin noksanlığıdır ki, ulusal sorunun en azından teorik düzeyde ihmal edilmesini getirir. İhmal de görüşlerdeki çarpıklığa tekabül eder. Etmiştir de. Cuntaya karşı mücadele sivriltilmek istenirken -devrimcilerin mahkemelerdeki tutumlarına ilişkin tepki de vardır- demokratlık tek bir kriterle indirgenebilmiştir. Ulusların kaderlerini tayin hakkını savunmayanların demokrat olamayacağı akla gelmemiştir. Elbette cuntaya karşı çıkış tek bir şey değildir. Bir demokrat cuntaya karşı çıkışı içerisinde ulusların kendi kaderlerini tayin hakkını da savunabilir. Ama şurası açıktır ki, cuntanın yıkılması, kendiliğinden çeşitli demokratik hakların elde edilebileceği anlamına gelmeyebileceği gibi, Kürt halkının kendi kaderini tayin hakkı anlamına da gelmez. Cuntaya karşı çıkış da genel bir özgürlükler sistemi alternatif olarak ileri sürülebiliyorsa, anti-cuntacılık demokratiğe tekabül edebilir.

Ama demokrasi konusunda genelleşmiş bir anlayışa sahip olmayanların bunu yapabilmesini beklemek olanaklı değildir. Türk milliyetçiliğinin liberal bir ifadesi olan 27 Mayıs Anayasası'nı savunarak bu mümkün değildir. O Anayasa Türk şovenizmini içerisinde taşır. Her ne kadar içerisinde çeşitli demokratik haklar yer alsada Kürt ulusunun kendi kaderini tayinine zinhar karşıdır. Halbuki genelleşmiş bir özgürlük düşüncesi bir ulusun kendi kaderini tanıma

konusunda kendisini sınırlayamaz. Ona karşı çıkabilmek için mantığını büyük ölçüde bozması ve demokrat diyemeyeceğiniz bir biçime sokması gerekir.

Bu kavrayışta eksiklik göstermenin işaret ettiği tehlikeler vardır. Demokrat olmayana demokrat denilebildiği gibi, demokrasi olmayana demokrasi, özgürlük olmayana da özgürlük denilebilir. Bunlar yapılmıştır diye söylemiyorum. Bir mantık ortaya çıktığında onun ilerleyebileceği doğrultuları göstermeye çalışıyorum. Esas olarak da sorun bundan dolayı önemli hale gelmektedir. Birçok hata çıktığı andaki haliyle önemli değildir, esas önemi muhtemel mantıksal doğrultusunda ilerlediği zaman ortaya çıkarabileceklerinde yatmaktadır. Bu konuda bir mantık bulanıklığı olduğu aşikâr. Ama sistemleşmiş bir düşünce olmadığını da belirtmek gerekiyor. Eğer demokrasi sorununu ilerlettiğim ölçülerde yanlış kavrayan bir mantık söz konusu olmuş olsa idi geriye doğru atılmaya çalışılan (ama atılamayan) adımlar söz konusu olamayacağı gibi, bugünkü ortak kararları almak ve metinleri karara bağlamak olanaklı olamaz idi.

Yukarıda söylediğim gibi demokratlık tek başına ulusal sorunun geri plana itilmesi ve ürünü olarak da söz konusu hataların yapılmasını getirmemektedir. Onunla birlikte işleyen ve birçok sosyaleste bu konuda hata yaparken dahi iç huzuru verebilen bir başka kaynak mevcuttur. Bu nokta işçi sınıfının çıkarları, komünist partisinin işçi sınıfının partisi olması gerçekliğidir. Sınıf sorununun önde tutulması zaman zaman ulusal sorunun gölgede bırakılmasına neden olabilmektedir. Rosa Luxemburg ulusların kaderlerini tayin hakkına karşı çıkarken tam bu noktadan yola çıkmaktadır. Komünistleri yalnızca dünya proletaryasının çıkarlarının ilgilendirdiği gerçekliğinin doğru bir biçimde kavranamaması herhangi bir ulusun kendi kaderini tayin hakkının sosyalizm ile bir ilişkisinin olmadığı noktasına sürüklenmeyi getirebilmektedir. Rosa Luxemburg gibi her soruna demokratik bakış açısından yaklaşabilen, bu yüzden haklı olmasa da- örgütsel ilişkiler alanında Lenin'e şiddetli eleştiriler yöneltmekten geri kalmayan bir devrimci dahi sınıf çıkarlarıyla ulusal sorunu karşı karşıya koyabilmektedir. Elbette ki, demokrazmin bakış açısı bizi ilgilendirmez. Ama ulusların kendi kaderlerini

tain hakkını emperyalizm genel meselesi ile birlikte kavradığımızda demokrasinin bu talebi ile proletaryanın ulusal ve uluslararası çıkarlarının tam bir mutabakat içerisinde olduğunu görebiliriz.

İlk bakışta ulusların kaderlerini tain hakkı için harcanacak olan enerjinin proletaryanın iktidar mücadelesinden kesintiler yapma anlamına gelebileceği akla gelebilir. Ne var ki durum tam tersinedir. Ancak her somut durumun tek tek ele alınması zorunluluğu da yok değildir. Zira hiçbir ulusal mücadele bir diğeri ile aynı koşulda cereyan etmemektedir. Proletaryanın çıkarları ile çatışan ulusal mücadeleler de olabilir. Bu dahi talebin demokratik yönünü ortadan kaldırmaz.

Proletaryanın çıkarlarının öne çıkarılması bir başka biçimde de ulusların kendi kaderlerini tain hakkının geri plana itilmesini olanaklı kılabilmektedir. Eğer proletarya iktidarı ele geçirecekse, proletarya demokrasisi herkes için hak eşitliğini ön görür. Bu nedenle ezilen ulusların mücadelesi proletaryanın zaferini beklemelidirler. Bu önerme ezilen ulusun kurtuluş mücadelesinin proleter ihtilali gerçekleşinceye kadar ertelenmesini istemektir. Bu süreç içerisinde ayrılma hakkı doğrultusunda hiçbir çaba gösterilmemelidir. Türkiye’de bir kısım sosyalistler arasında en çok karşılaştığımız mantık biçimi budur. Bu ulusal sorunun çözümünü ciddi olarak ele alıp ona bir cevap üretilme olarak değil, sorunun kendisini dayatması karşısında, şovenizmin kendisini sosyalizm sığınağına atmaya çalışması olarak ortaya çıkmaktadır. Mücadelenin geçmiş yıllarında bu tür eğilimler bizim saflarımızdan da henüz temizlenmiş değildi. Ama bunlarla mücadele etmek zor değil. Zira kolayca egemen ulusun imtiyazlarının bu önermeler içerisinde nasıl korunmakta olduğu ve dolayısıyla doğrudan sosyal-şovenizme tekabül ettiğini göstermek zor olmamaktadır.

Örgütümüzde şimdiye değin bu biçimiyle bir sapma ciddi olarak ortaya çıkmamıştır ama örgütlenme düzeyinde aynı kaynaklı tepkisel tutumlar görülebilmüş ve çözümü, yaptığımız ilk konferansın gündeminde mümkün olabilmiştir. Ancak çözüm tezlerde birbirini ikna etmek şeklinde gerçekleşmemiş, büyük çoğunluğun yanlış teze karşı tutum almasıyla atılması gereken adımlar doğrultusunda yürümek mümkün olabilmiştir. Bu teze göre "örgütümüz yalnızca

ve bütün gücüyle işçi sınıfı içerisinde çalışmalı"ydı. Bu tezin tartışılma yeri burası değil yalnızca konuyla ilişkin yönüne değinmek için zikrediyorum.

Sınıf içerisindeki çalışmaları nasıl organize etmemiz gerektiği konusunda da şöyle bir bakışımız vardı: Büyük sanayi merkezleri ve sınıfın en büyük kitlesini barındıran iş kollarında çalışmak. Bu da tek tek Türkiye'nin belli başlı büyük merkezlerinde güçlerimizi yoğunlaştırmaya çalışmak anlamına gelmekteydi. Ama bu anlayışın bize sağladığı esneklikler de söz konusu idi. -Bu tezi bir başka yazıda hak ettiği genişlik içerisinde ele alacağım.- Sahip olduğumuz esneklikler sınıf içerisindeki cılızlığımız karşısında bazı yoldaşlarda ciddi tepkiler yaratmaktaydı. Bu tepkilerin bir ifadesi olarak "örgütümüzün yalnızca ve bütün gücüyle işçi sınıfı içerisinde çalışma yapmasını" isteyen tez öne geldi. Tezin önemli özelliği yukarıda ifade ettiğim anlayışımızla birlikte ortaya çıkıyordu. Bu teze bağlı kalarak faaliyetlerimizi rasyonel bir biçimde sürdürmeye kalkıştığımızda en azından hiçbir ileri unsurumuzu Kürdistan'a göndermememiz gerekmekteydi. Nitekim öyle de olmuştur. İleri iki yoldaşımızın Kürdistan'daki faaliyetlerimize atanmaları Merkezi organda çözüme bağlanamamış ve ancak konferansın baskısıyla böyle bir karar alınabilmıştır. Bu henüz böyle bir tez kabul edilmeden var olan durum içerisinde ortaya çıkan sıkıntıydı. Bu tezin varlığı koşullarında daha da vahim durumların ortaya çıkması kaçınılmazdı. Bu bakış açısı eğer başka düşüncelere tekabül etmiyor ise en azından sınıf içerisindeki cılızlığımızın ürettiği bir tepki durumudur.

Sınıf içerisindeki cılızlığımız hepimiz tarafından vurgulandıkça bu tepki için için gelişti. Hemen hemen her sorunda sınıf içerisindeki cılızlığımızı, sınıf tabanına oturamamışlığımızı öne sürdükçe özellikle sınıfla daha yakın ilişkiler içerisinde olan yoldaşlarımızda doğal olarak başka sorunlara karşı olan ilgi nisbeten azalmaktaydı. Bu durum en açık biçimiyle özellikle İstanbul'da çalışmakta olan yoldaşlarımız arasında daha yaygındı. 12 Eylül öncesinde tüm merkezi yayınlarımız sınıfa olan ilgiyi arttırabilmek için elinden gelen çabayı göstermekteydi. Bunda yanlış olan bir yön de yoktu. Ama bunun gölgesinde tepkisel tutumlarda gelişebilme olanağına

kavuşuyordu. 12 Eylül darbesi ile birlikte almış olduğumuz geriye çekilme kararı, "sınıf içerisinde çekilmeyi, doğal olarak da büyük merkezlere çekilmeyi içeriyordu.

İşte bu durum var olan tepkilerle birleştiğinde, Kürdistan'ın durumunun ne olacağı konusunda açık seçik bir kararın olmaması karşısında, ulusal sorunun geri plana düşmesine yardımcı oldu. Yoldaşlar sınıf vurgulamasını arttırdıkça ulusal sorun büyük ölçüde geleceğin sorunu olmaya başladı. Durum bir kez bu noktaya ulaştı mı, kendisi bir hata olarak başka hataları üretmeden duramaz.

İşte biçimde Rosa Luxemburg ile birleşilen nokta burasıdır. Sınıf çıkarını öne koymak suretiyle ulusal sorunun gölgelenmesi. Rosa ile aynı sonuçlara ulaşılmamıştır. Ama arada bir benzerlik, bir yakınlık, oldukça dolaylı olduğu söylenebilecek olan bir yakınlık vardır. Sosyal-şovenizmden etkilenme bu muhteva içinde kavranılabılır.

Ulusal sorunun gölgede kalmasına neden olacak bakış sakatlıklarına düşüldüğünde bu bakışla bağlantılı pratik sakatlıklara düşmemek olanaklı değildir. Nitekim örgütümüzde bu dönem içerisinde Kürdistan da örgütsel varlığımızın kalmaması sonucuna ulaşabilecek yanlış tutumlar da alınabilmiştir. Bu duruma ulaşmada içinde olunan yanlış bakış açısının yanında geriye çekilme kararımızın Kürdistan'a ilişkin yönü üzerine bir netliğin olmamasıdır.

Bilebildiğim kadarıyla geri çekilme kararı alındığında Kürdistan üzerine özel bir karar alınmamıştır. O zamanlar Kürdistan'da üyelerimizden oluşan hiçbir örgütsel yapımız söz konusu değildi. Tek örgütsel yapımız Kürdistan sekreteryası idi. Kürdistan sekreteryası ise altında üyelerden oluşan bir yapıya sahip olmamakla birlikte çeşitli illerde ileri sempatizan konumunda olan unsurlarımızdan oluşmuş yapılara sahipti. Geriye çekilme kararının alınmasından kısa bir süre sonra ise Kürdistan sekreteryası da feshedildi. Böylece Kürdistan da üyelerimizden oluşan hiçbir örgütlenme kalmadı. Bu karar kolay mı alınmıştır, zor mu bilmiyorum. İtiraz var mıdır gene bilmiyorum. Ama Kürdistan'la ilgili tek resmi yapımızın böyle kolay ortadan kaldırılabilmesi doğru bulunacak bir nokta değildir.

Eğer Kürdistan da ayrı bir yapımızın genel geri çekilme kararı içerisinde bir yeri olması gerekiyorsa, Kürdistan'dan bir şehirden çekilir gibi geri çekilmek gerekiyorsa -öyledir- yapı konusunda titiz olmak gerekir. Ama bilebildiğim kadarıyla, Kürdistan sekretaryasını oluşturan bir yoldaş korunmaya alınırken diğerleri de sekretarya görevinden ayrı görevlere verilmiştir. Kürdistan sekretaryası merkeze bağlı Kürdistan örgütlenmesinden sorumlu Merkezi organdı. Bu organın ortadan kalkması ile birlikte böyle bir merkezi organımız kalmadı ve görevlerini de doğrudan merkezin üstlenmiş olması gerekir.

Ne var ki, merkez Kürdistan sorununu geriye itecek bir bakış içerisindeyse, yerine gelmesi gereken görevleri ondan beklemek artık boşunadır. Ayrıca bu noktada Kürdistan'la ilgili yapıların dağıtılması için kolay bir yol açılmıştır. Zira resmi organ böyle kolay dağıtıldıktan sonra sempatizanlardan oluşan organları dağıtmak çok daha kolay olacaktır. Kolay olacağını belli bir mantığın varlığı karşısında söylüyorum. Eğer Kürdistan'da yapılanmamızın devamlılığını zorunlu gören bir mantık olmuş olsa idi, sempatizanlar düzeyinde de olsa belli bir yapı korumaya çalışılır, Kürdistan sekretaryası olmadan da Merkez Kürdistan'daki yapıyı korumaya çalışırdı.

Bunları ben de bugün söylüyorum. Olayların cereyan ettiği tarihte bu konularda benim de hiçbir uyarım olmamıştır. Geri çekilme kararı ile birlikte Kürdistan'la ilgili ayrı bir kararın alınışı gerekliliğini kişi olarak ben de olayların gelişiminden sonra idrak etmiş durumdayım. Elbette başlangıçta böyle bir kararın alınmamış olması bunun daha sonra alınamayacağı anlamına gelmezdi. Ama daha sonrası için kendim zaten devrenin dışında ve olaylardan oldukça uzak bir konumdaydım. Buna rağmen bu noktadaki ortak sorumluluğu bir noktaya kadar benimsiyorum. Geri çekilme kararının bütün mantıki sonuçlarına kadar uygulanması gerektiğini savunan bir kişi olarak, sanırım Kürdistan'dan bir şehirden çekilir gibi kolayca çekililmesine en azından, bunu söylememiş olsam bile, diğer savunuklarımla katkıda bulunduğumu düşünüyorum. Bugün olaylar ge-

liştikten sonra bu eleştiriyi yapabilmek benim için zor olmamaktadır. Ama bu gelişmeyi önceden hesaplayabilmek gerekirdi. Bazı belirlemeleri yapmak gerekirdi.

Ancak Kürdistan dan genel olarak geri çekilmeyi bu söylediklerime dayandırabilmek olanaklı değildir. Bu bir faktördür. Bunun ötesinde yukarıda açıklamaya çalıştığım mantık bu kararda belirleyici olmuştur. Ulusal sorun yalnızca Kürt yoldaşlarımızın sorunu değildir. Her bir Kurtuluşçu, hangi milliyetten olursa olsun tam tamına aynı yükümlülüklerle ve bakış açısına sahip olmalıdırlar. Böyle olmadığında ortak örgütlemekten bahsetmek olanaklı olamaz. Bu nedendir ki, başlangıçta yapılmamış olan belirlemenin daha sonra sorun ortaya çıktığında yapılabilmesi gerekirdi. Kürdistanlı yoldaşların, çağrılmaları durumunda yaptıkları itirazlar daha ciddiyetle ele alınabilse idi, buna olanak tanıyan bir bakış açısı olmuş olsa idi, farklı tartışma ve farklı karar alabilmek mümkün olabilirdi. Ama ortaya çıkmış olan mantık sorunun üzerinde fazla durulmasına olanak tanımamıştır. Kürdistanlı yoldaşların itirazlarına rağmen, verdikleri bir rapor geri çekilme kararını yetmiştir. Çeşitli yerlerde olduğu gibi geri çekilme zorunlu olabilir ve bunu Kürdistanlı yoldaşlar kavrayamıyor olabilirdi. Bu durumda yapılacak olan iş gene kararı uygulamak olmamalıydı. Bu belki herhangi bir şehirdeki yapımıza uygulanabilir. Şartlar elveriyorsa bunda da titiz olmalı ve "yoldaşça ikna metotları" mümkün olduğunca kullanılmalıdır. Kürdistanlı yoldaşların itirazları karşısında ise, en azından, resmi yapımız olmasa bile, özerk örgütlenme mantığını koruyabilmek ve geliştirebilmek için farklı tartışmak ve farklı davranmak gerekirdi.

Neden böyle olmamış da tam tersi olabilmiştir? Ulusal sorunun gölgelenmesine, geriye düşmesine neden olan mantık özerk örgüt olayında da eksikliğini ortaya koymuştur. Özerk örgüt Merkez arasında -böyle bir yapı kalmamış olsa da mantık kendisini devam ettirmeli ve yapıyı yaratmanın yolunu açmaya devam etmelidir- ilişkileri belirleyen açık bir hukukun olmaması, henüz bunu bu tarihte yeterli ölçüde geliştirmemiş olmamız -hala eksiklik vardır- çıkan sorunlarda büyük ölçüde mantığa dayanılmasını zorunlu kılmaktadır. Mantık ise özerk örgüt konusunda özerkliği törpüleyici öğeler taşı-

maktadır. Dolayısıyla o anda mevcut olan mantığın Kürdistanlı yoldaşların itirazlarını bir başka türlü ele almasını beklemek olanaklı değildir.

Sahip olunan mantık içerisinde Kürdistan'dan çekilmek zor bir olay olarak görülmemektedir. Kürdistanlı yoldaşların verdikleri rapor, ilişkilerimizin cılızlığını ortaya koyduğunda da bu karar kolayca verilebilmektedir. İ.Halef yoldaşın sorduğu gibi "bir şeyler yapsak dayanabilir misiniz?" diye somaya gerek görülmemektedir. Zira o an için Kürdistan'da dayanmak o ölçüde önemli değildir. Merkez imkanlarını büyük Merkezlere çekilebilmek, sınıf içerisinde örgütlenmek için harcamalıdır. Bu yapılabildiği taktirde örgütümüzün sınıfsal niteliği geliştirilebildiği gibi, örgüt de daha sağlamlaştırılmış olacaktır. Bu arada Kürdistanlı yoldaşları da başka yerlerde korumayı başarabilirsek, Türkiye'de güçlü bir örgüt olarak, gelecekte Kürdistan'da daha güçlü adımlar atabiliriz.

Yoldaşlar niyet olarak böyle düşünmüş olabilirler. Ama bu "iyi niyet" çerçevesinde bugün dahi Kürdistan'da örgütlenme adımlarını atabilmiş değiliz. Denebilir ki her bir şeyin sorumlusu biz değiliz. Bir başkaları da çeşitli sorunlar çıkartmışlardır. Olabilir, ama sorunların çıkışının kaynağında başlangıçta atılmış adımlar yatmaktadır.

Özerk örgüt anlayışının zedelenmiş olması Kürdistanlı yoldaşlarla farklı türden bir diyaloga olanak tanımamıştır. Kürdistan'da resmi örgütümüz kalmamıştır. Ama bir ülke düzeyinde var olabilen ilişkilerimiz de onlardı. Geçmişte de resmi örgütlenmemiz olmamasına karşın, hukuki, tüzüksel belirlemeler olmaksızın, biz Kürdistan'da her alanda özerkliği sağlayıcı adımlar atardık. Yani özerklik anlayışını bir anlayış olarak geliştirebilmek için, bunu yalnızca üyelerimizden oluşan örgüt içerisinde uygulamakla yetinmeyiz.

Bunun gelişebilmesi için her alanda ifadelerine yer vermek gerekir. Öyle olmayan yoldaşlardan oluşan organlar oluşturmuş olsalar da, nasıl bu yoldaşlardan örgüt kararlarına uymaları isteniyorsa, o örgütün önemli bir kararı olan özerkliğe de uyulması gerekir. Yoldaşların kendilerini böyle bir pratik içerisinde bulmaları gerekir. Zira

üyelerimiz olacak insanlar da, bu insanlar arasından çıkıp gelecektir, onları bir başka yerlerden bulmayacağız. Nitekim öyle de olmuştur.

Burada esas üzerinde durmak istediğim nokta hukuksal durum değil özerklik konusundaki mantıktır. Bu mantık zedelenirse problem çıkar, doğru kavranıp geliştirilebildiği ölçüde problemlerin ortadan kalkmasını sağlar. Çünkü bu sorunun doğasında yatmaktadır. Özerk bir örgütlenmenin zorunluluğu sorunun ulusal yanından doğup gelmektedir. Bu konuda yapılacak hatalar, özerklik anlayışını tırpanlayacak girişimler, doğrudan doğruya ulusların kendi kaderlerini tayin hakkının tanınıp tanınmadığı konusunda kuşkuyla doğmasına kapı açar. Çoğu durumda bu kuşku haksız da değildir. Zira örgütlenme noktasında bazı hakları tanımayanların, bu konuda son derece rahat bir bakış açısı içerisinde olmayanların ayrılma günü gelip çattığından buna gönüllülükle oy verebileceklerini kabullenmek olanaklı değildir. Örgütlenme işin başıdır. Daha başında egemen ulusun imtiyazlarının bir devamı olarak örgütlenme hakkı zedelenirse, ayrılma hakkına rıza gösterilmeyeceği, ona da çeşitli bahanelerin bulunabileceği neden akla gelsin? Hele hele Türkiye gibi şoven düşüncelerin son derece egemen olduğu bir ülkede. Kürdistanlı yoldaşların tepkilerini biraz da bu açıdan kavramaya çalışmalıyız. Bu noktayı ihmal eder de başka eksikliklere dayanarak sorunu izah etmeye kalkışırsak, emin olmalıyız ki, kendi kendimize geriye iten başka problemler yaratırız. Soruna Lenin'in gönül rahatlığı ve titizliği ile yaklaşmak gerekir:

"Bu nedenledir ki , uzun süre boyunduruk altında kalmış ülkelerde ve halklar arasında yaşayıp giden ulusal duygulara özel bir dikkat göstermek ve ihtiyatlı davranmak, bütün ülkelerin sınıf bilincine sahip komünist proletaryasının görevidir. Ayrıca bu güvensizliğin ve ön yargıların üstesinden çabucak gelebilmek için, bazı ödünler verilmesi de aynı biçimde gereklidir."

Dikkat edilsin Lenin, gösterilmesi gereken titizliği ve verilmesi gereken ödünleri özel bir erdem olarak değil, GÖREV ve GEREKLİLİK olarak ortaya koymaktadır. İşte ulusal soruna yaklaşırken bu

rahatlık içerisinde olmak gerekir ve bunu kavrayamayanlara kendilerinin neden Fransız komünisti olmadıklarını kavramaya çalışmalarını sağlık veririm.

Zafer Kürt ve Türk Komünistlerinin Birliğinde Gerçekleşecektir.

Yaşasın Sosyalizm.

Yaşasın Türkiye ve Kuzey Kürdistan Kurtuluş Örgütü!

Cafer Kamil

ANLAMSIZ BİR KARARIN DÜŞÜNDÜRDÜKLERİ !

Şefik YARDIMCI

Aklın mantığı duyguların mantığından her zaman daha kuvvetli olmayı beceremiyor. Zaman zaman duyguların mantığı aklın mantığından daha güçlü ve etkin oluyor.

Bazen tek tek olayların ve insanların hakkındaki kanaatlerin oluşturulmasında, bazen ileriye yönelik tasarımların veya geçmişe yönelik yorumların hazırlanmasında, bazen de güncel durumun sergilenişinde duyguların kararttığı yol, aklın aydınlık yoluna tercih ediliyor. Arınıp temizlenmesi gereken duyguların yolunda yürümekte ısrar etmek bireyi (veya örgütleri) başarısızlığa ve yalnızlığa iteklerken, aklın yolundan kopmamak, bu yolda "inatçı bir yolcu" olmak başarıyla sonsuzluğa ilerleyişi mümkün ve kaçınılmaz kılıyor...

Birey, esareti altına girmek için direnmesi gereken duygulardan bir yumak olduğu kadar, özgür faaliyetin ve bilinçli ilerleyişin dinamosu olan aklın sahibidir.

Bireyin özduyasında, sonsuzluğa yönelen sürecin hemen her kesitinde sayısız kereler karşılaştıran ve çatışan akıl ile duygunun savaşımında aklın zafı sadece gerekli değil, aynı zamanda zorunludur da. Hele üstlenmiş oldukları tarihsel rolleri bakımından başkalarına oranla daha "farklı ve ağır" görevi olanların özduyularında girişecekleri akıl ve duygu savaşımında, duyguların esaretine sürüklenmek bireysel başarısızlığın ötesinde bir "felaket"tir.

ANLAMSIZ BİR KARARIN DÜŞÜNDÜRDÜKLERİ

Şefik YARDIMCI

Aklın mantığı duyguların mantığından her zaman daha kuvvetli olmayı beceremiyor. Zaman zaman duyguların mantığı aklın mantığından daha güçlü ve etkin oluyor.

Bazen tek tek olayların ve insanların hakkındaki kanaatlerin oluşturulmasında, bazen ileriye yönelik tasarımların veya geçmişe yönelik yorumların hazırlanmasında, bazen de güncel durumun sergilenişinde duyguların kararttığı yol, aklın aydınlık yoluna tercih ediliyor. Arınıp temizlenmesi gereken duyguların yolunda yürümekte ısrar etmek bireyi (veya örgütleri) başarısızlığa ve yalnızlığa iteklerken, aklın yolundan kopmamak, bu yolda "inatçı bir yolcu" olmak, başarıyla sonsuzluğa ilerleyişi mümkün ve kaçınılmaz kılıyor...

Birey, esareti altına girmek için direnmesi gereken duygulardan bir yumak olduğu kadar, özgür faaliyetin ve bilinçli ilerleyişin dinamosu olan aklın sahibidir.

Bireyin özdünyasında, sonsuzluğa yönelen sürecin hemen her kesitinde sayısız kereler karşılaşan ve çatışan akıl ile duygunun savaşında aklın zaferi sadece gerekli değil, aynı zamanda zorunludur da. Hele üstlenmiş oldukları tarihsel rolleri bakımından başkalarına oranla daha “farklı ve ağır” görevi olanların özdünyalarında girişecekleri akıl ve duygu savaşımında, duyguların esaretine sürüklenmek bireysel başarısızlığın ötesinde bir “felakettir.”

Bu bakımdan “farklı ve ağır” görevleri bulunanların “işleri zordur” ve son derece “hassastır”. Herhangi birilerinden daha ileri bir dikkate, duyarlılığa ve duygulardan arınmışlığa muhtaçtırlar. Sürecin herhangi bir kesitinde ortaya çıkan olaylardan ve durumlardan, hatalı tutumlardan, ve eksik anlaşılmalardan, sürecin karşımıza çıkarabileceği her türlü yanıltıcı görüntüden ve çeşitli etkilenmelere yol açabilecek davranış biçimlerinden... duyguların değil aklın yol göstericiliğinde etkilenmeleri değerlendirme ve yorumlar yapıp kararlar alabilmeleri şarttır.

Devlet yönetimini ellerinde bulunduranlar, savaşan orduların kurmayları, çatışan sınıfların ve örgütlerinin önderleri... aklın zaferine giden yolda "özgün bir çaba" içerisinde olması gerekenlerdir...

İşçi sınıfının siyasal iktidarı uğruna oluşturulmuş bir siyasal örgütlenmede devrimci Marksist düşünmenin ve hareket etmenin parlak akılcı yolundan sapmak, sınıfın iktidara döşenen yolunu uzatmaya ve karartmaya yol açar. Sınıf mücadelesinin uzun erimli ve son derece girift kavgasında çeşitli olayların ve gelişmelerin sayısız ayrıntısında sonsuz kez yorumlar ve değerlendirmeler yapmak, kararlar almak konumunda olan siyasal örgütlerin “sivrilmiş temsilcileri” sınıfın iktidara döşenen yolunu devrimci Marksist düşüncenin parlak ışığıyla aydınlatmalı ve akılcı davranışları, yorumları ve kararlarıyla süslemelidirler.

Bunuz tam tersi bir tutum içine girmek ve bu konuda ısrarlı davranmak bu “sivrilmiş temsilcileri sadece yalnızlaştırmakla kalmaz, “başarısızlığa ve yok olmaya mahkumların” konumuna sürükler. Bu ise hem kendileri hem de adına hareket ettiklerinin kaybı olur. Amaca ulaşmak güçleşip tarihsel eşitsizlik bir türlü bozulmadığı gibi, “acılar” bu temsilciler ve adına hareket ettikleri için kaçınılmaz hale gelir...

Siyasal yaşamın gelişimi birbirinden farklı güçlüklerle dolu görüntüler sunar. Sınıf çatışmalarıyla şekillenen sürecin bazı evrelerinde

“aşağıdaki sınıfların” kendiliğinden veya bilinçli eylemleriyle güçlendikleri, yeni mevziler kazanıp, kazanımlarını artırdıkları görülür. “Aşağıdaki sınıfların” nihai kurtuluşa giden yolda ileri çıkışlarına sahne olan böyle evreler, sınıfın siyasal yöneticileri açısından çoğu kez sanıldığından daha fazla güçlükler taşır.

“Aşağıdaki sınıfların yükselen eylemlerinin düştüğü, gerilediği ve kazanımlarını koruyamayıp kaybettikleri evrelerde ise siyasal yöneticilerin karşılaştı güçlükleri biçimi değişir.

Ancak her iki evrede de var olan bu güçlüklerin yol açtığı çeşitli etkilenmeler sınıfın yöneticilerini bekleyen esas ve gerçek tehlikedir. Bu bakımdan siyasal yöneticiler her iki evrede de var olan, kendilerini sarıp çepçevre kuşatan ve aklın değil duyguların mantığını egemen kılabilecek olan çeşitli etkilenmelerle yüz yüzedirler. Ve onlara karşı dirençli olmak zorundadırlar.

Söz gelimi nispeten rahat, gelişmenin ve kazanımlar elde etmenin söz konusu olduğu evrelerde var alan hareketliliğin şatafatlı ve yanıltıcı görüntüleri bazen siyasal yöneticiler üzerinde aldatıcı etkiler yaratır. (Örneğin) bu yüzden kendilerine yönelik eleştirileri ve eleştiricileri “ciddiye” almayıp, bunlara karşı bir “umursamazlık” içerisine girebilirler. Eleştirileri ve eleştiricileri “küçültücü bir tebessüm” ile karşılarlar...

Bazen de gelişmelerin durduğu ve gerilediği, yeni kazanımlar elde etmenin söz konusu olmayıp, var olanların da korunamadığı evrelerde ise, bu kez; düşmanın kahredici darbeleri ve acılarla yoğrulmuş görüntüler siyasal yöneticileri farklı türden etkilerle kuşatır. Yeniden aklın değil duyguların etkinliği için elverişli bir zemin oluşmuştur...

Ancak bu kez duygulara yol gösteren rahatlık ve gelişme değil, darbeler ve acılardır. Artık eleştiriler ve eleştiriciler “ciddiye” alınmazlık edilmediği gibi, onlara karşı bir “umursamazlık” da söz konusu değildir. Şimdi büyük bir “ciddiyet” her şeye egemen olmuştur. Eleştiriler ve eleştiricilere “küçültücü bir tebessüm” ile yaklaşmak ise yerini “alınanlığa ve kızgınlığa” bırakmıştır.

Açıktır ki bu ve “alınanlığın ve kızgınlığın” kaynağı olan duygu anaforuna sürüklenişin nedeni çeşitli etkilenmelerdir. Sınıfın siyasal yöneticileri her iki evrede de yüz yüze bulundukları bu etkilenmeleri akılcılığın sentezinde değil duyguların karanlığında algıarlarsa yanlış-

lıklar ve karışıklıklar kaçınılmaz olur. Tek tek olaylar ve insanlar hakkında eksik ve yanlış kanaatler oluşturulur. Geçmiş objektif yorumlanamayacağı gibi, ileriye yönelik tasarımların dayanakları gerçekler olamaz. Güncel durumun çok yönlü kavranılışı da asla mümkün gözükmez.

Yaşadığımız şu günlerde hareketin ileri atıldığı, gelişmenin ve rahatlığın var olduğu günleri geride bıraktığımız açıktır. Yaklaşık üç yıldır, var olan gelişme durmuş, gerileme ve durgunluk egemen olmuştur. Bugün, sürecin “darbeler ve acılar” evresi “iş başındadır” ve akıl ile duyguya hitabeden gerçek bir olgudur. Sürecin “işbaşındaki” bu evresini aklın mı duyguların mı süzgecinden geçirmek gerektiği büyük bir önene sahiptir. Bu evrenin başarıyla aşılabilmesi, sürecin karşımıza çıkarabileceği her şeyden akılcı etkilenmeyi gerekli kılar. Böyle evrelerde duyguların anaforuna sürüklenmemek için gerçekten büyük bir direnç göstermek şarttır.

Sürecin bu evresi, hemen herkesin darbelerin, acıların ve gerilemenin nedenleri üzerinde bilinciyle (ve güdüleriyle) eğildiği bir evredir. Darbeler ve acılar olup bitenlerin nedenlerini öğrenme ihtiyacını artırır. Hemen herkes bu ihtiyacın karşılanması bakımından bir uğraşı içine girer. “Her şeyin yolunda olduğu” yaşamı, “aniden” önemli ve acılarla dolu bir darbeye kesintiye uğrayanların çoğu kez yapacağı ilk hareket; bilinçle veya içgüdüsel bir tepkiyle olup biten ve olumsuzluk içeren gelişmelerin sorumlularını aramaktır. Çoğu kez haklı çıkan bu tepkilerin sahiplerinin işe hemen “yukardakileri” suçlamakla başlamaları doğaldır. Bu yüzden yenilen veya gerileyen siyasal örgütlerin, ve ulusların önderleri kaçınılmaz olarak ilk önce ve en fazla eleştiriye uğrayanlar olurlar. Var olan yenilmenin veya gerilemenin bağlı olduğu birçok etken bazen fark edilemez olsa bile ön önderlerin sorumluluğu asla gözden kaçamaz. Onlar ilk etapta fark edilemeyen (zaman ilerledikçe daha iyi kavranan) bütün dikenlerin üzerlerinde toplandıkları bir odaklırlar. Dikkatlerin önce onlarda toparlanması ne bir şanssızlık ne de haksızlıktır. Bu onların tarihsel durumlarının objektivitesidir. Dikkatlerin, varsa daha öndeki etkenlerde değil de kendilerinde toparlanmasını şanssızlık ve haksızlık olarak niteleyenler ancak tarihsel durumlarının bilincinde olmayanlardır. Bunların çeşitli yanlışlara sürüklenme şansları oldukça fazladır. Ele alınışlarını haksızlık olarak niteleyenlerin yapması gereken kendisine “haksızlık” yapanlara kızmak değil,

hızla kimsenin fark edemediği diğer etkenlerin yenilmede ve gerilemedeki rollerini bulup sergilemek ve dikkatleri oraya çekmektir.

★★★

İki buçuk yıllık dağınıklığına bir son verme gayreti içindeki önderlik, yakın günlerde dağıtılan bir raporla son toplantısının sonuçlarını örgüte duyurdu.

Üzerinde tartışılması gereken unsurlar içeren rapor (²⁶) , içerisinde bu satırların yazarı da olmak üzere kimi yoldaşları ilgilendiren bazı kararları da kapsıyor. Görünüşü bakımından oldukça sade bir kararla Hulki yoldaş GMK'dan görev "istemeye" davet edilip GMK'nın da bu talebe olumlu cevap vereceği belirtilirken, "örgütle arasındaki sorunların çözümüne yardımcı olmak amacıyla" GMK bu satırların yazarını da, örgütte görev almaya davet ediyor.

Önce Hulki ile ilgili karar üzerine birkaç söz söylemek sergilenmesi gereken konu bakımından yararlıdır:

Hemen belirtilmesi gereken bir nokta, alınan bu kararın öncekine oranla bir olumluluk içermesidir. Ancak sorun, bu kararın olumlu veya olumsuz olması değildir. Kararın sunuluşunda, önceki toplantıda yapılan saptamanın "yanlış veya eksiklik" içerdiği veya bu Hulki'nin tutumunda "yeni" bir gelişimin var olduğu görülmektedir. {Buradaki "görülmemektedir" sözcüğünün gerçekte "görülmemektedir" olması olasılığı çok yüksektir. HznN} Sorun, herhangi bir yanlış anlaşılma veya varsa Hulki'nin yeni tutumu da değildir. Bu satırların yazarını ilgilendiren, bir ucu duygular dünyasına, bir ucu da demokrasi tartışmalarına uzanabilecek olan noktalardır. Bilindiği gibi önceki toplantıda (ki örgüt tarihimizde iz bırakan" tarihsel öneme sahip bir toplantıdır) anlaşılmaz ve kabul edilmez bir tutumla toplantıyı terk eden Hulki ile ilgili alınan bir kararda "Hulki örgüte davet edilmeli, yapacağı özeleştirisi örgüt üyelerinin çoğunca kabul edildiği takdirde üyeliğe kabul edilmelidir" denilmekteydi.

Burada hemen göze çarpan, bu yoldaş için özelleştirilmiş bir üyeliğe kabul anlayışının varlığıdır. Çünkü bilinmektedir ki örgütümüze üye alımına ilişkin tüzük hükmü "örgüt üyelerinin çoğunca kabul edilme" ile bağdaşmamaktadır. Şimdi akla şu soru geliyor: Yoksa bu, örgütten ayrılanların yeniden kabulü için geliştirilmiş bir hüküm müdür? Ancak hiçbir tüzükte yer alması mümkün olmayan böylesine bir

hükme, kendi tüzüğümüzde de pek haklı olarak rastlanmıyor. Çünkü böylesine bir hükmün yer aldığı hiçbir tüzüğün "gönüllü birlik" ilkesiyle bağdaşırılığı söz konusu olamaz. Görüldüğü gibi Hulki yoldaşla ilgili alınan karar gücünü tüzük hükümlerinden almamaktadır. Peki o halde bu karar gücünü nereden almaktadır? Veya bu kararın "kızgın" duyguların ve "keyfiliğin" bir ürünü olmadığı iddia edilebilir mi? Hele o "kötü toplantının" psikolojik ortamına yabancı olmayan ve akli başından gitmemiş hiç kimse bu kararın akla ve kurala uygunluğunu savunabilir mi?

Şimdi "Hulki yoldaş, daha sonra yaptığı açıklamalarla bu iddiayı reddetmiş ve kendisinin örgütten değil merkez komiteden istifa ettiğini bildirmişti" denilerek yanlış anlaşılmalara" sığınmakta ve buna dayanılarak yeni kararlar alınmaktadır.

Aldığı kararla bir öncekini çiğneyen (çünkü Hulki'nin örgüte kabulü için çoğunluğun oyu gerekiyordu) GMK'nın Hulki ile ilgili aldığı önceki karar duygusal, özel ve "keyfidir".

Ancak bilinmelidir ki "keyfiliğin" var olduğu yerde demokrasi yaşayamaz ve güçlenemez." "Keyfilik" ve demokrasi asla birbiriyle uyuşmaz. Eğer örgütsel demokrasi herkesin istediği biçimde davranmasıyla değil de, kurallarla sınırlandırılmış davranış biçimleriyle yaşatılıp güçlendirilecekse buna herkesin riayet etmesi şarttır.

GMK'nın yayınladığı raporda görev davetiyle ilgili bir diğer karar da şahsıma ilişkindir. Ve bu kararın örgütle aramdaki sorunların çözümüne yardımcı olması amacıyla alındığı belirtilmektedir.

Karşılaşan her okuyucuda kararın bütünü, şu izlenimi kolayca yaratıyor: "Nasır' la örgüt arasında sorunlar vardır. (Ne tür bir sorun olduğu yine belirtilmiyor.) Nasır (bu sorunlardan yola çıkarak olsa gerek) örgütte görev almayı kabul etmiyor. Ayrıca tutumunun gerekçeleri konusunu da hiçbir açıklana yapmıyor. Komitelerin görüş oluşturabilmeleri ve GMK'nın sorunu bağlaması açısından Nasır'ın, tutumunun gerekçeleri konusunda açıklama yapması gereklidir.

Oysa GMK ile aramda "görev konusunda" bazı tartışmaların olduğu doğruysa da, bu tartışmalar alınan kararı üretebilecek sonuçları asla içermemektedir. Alınan karar GMK ile aramdaki tartışmaların süzgecinden geçirildiğinde göze çarpan ilk şey kararın anlamsızlığı olmaktadır. Tartışmalarda bu karara dayanak yapılmak istenen noktalar

gözlendiğinde ise göze çarpan ilk şeyle yetinmemek gerekmekte ve bu anlamsız karar bir “anlam” kazanmaktadır.

Uzun bir süreden beri GMK ile aramda sürdürülen tartışmalarda tarafımdan işlenen tema halen var olan “görevsizliğimin” nedenleridir. Örgütlenme alanında yaşamına izin verilmemesi gereken baskıcı ve tasfiyeci bir tutumun sergilenmesi ve tecrit edilmesi bakımından giriştiğim “görevsizliğimin” (‘görevsizleştirilmem’ olarak okuyun) nedenlerini soruşturma çabalarım “Nasır görev almıyor” suçlamasıyla kesilmek isteniyor.

GMK, çeşitli konulara ilişkin farklı düşüncelerinden dolayı iki buçuk yıldır “görevsizliğe” mahkûm edilmiş bir üyeyi göreve davet ediyor. Ediyor ama “görevsizleştirilmenin” nedenlerini cevaplamaktan da şiddetle kaçınıyor. Göreve evet, ama bu “görevsizleştirme” niye? diye sorduğumda kızıyor GMK. Belli ki örgütsel tasfiyelerin ve tasfiyecilerin ele alındığı tartışmaları “yararlı” bulmuyor!

Oysa, içinde yaşadığımız ve “örgütsel kriz” diye adlandırılan örgütsel durumumuzun ele alınışında sekterizm bürokratizm ve tasfiyecilik tartışmaları önemli bir yer tutuyor. Tasfiyeci bir anlayışın örgütsel ve ideolojik alanda giriştiği tasfiyelerin giderek tam bir “örgütsel kriz”e dönüştüğü biliniyor. Bugün aşılması için gayret gösterilen bu krizin, sıralanan konuları tartışmadan ve onları mahkûm etmeden giderilmesi mümkün olabilir mi?

Kırgınlıklara, güvensizliğe ve dağılmaya “etkin katkılarda” bulunan bir anlayışın ele alındığı tartışmalara girmekten kaçınarak sorunlarımızın çözümünü organize etmeye çalışan GMK, bu yüzden önceki yazımda sorduğum soruların cevabını vermiyor. Örgütsel ilişkilerin sürdürülüşü bakımından baskıcı ve tasfiyeci bir anlayışın sergilenmesine ve mahkûm edilmesine katkıda bulunacak örnek bir olayın, tarafımdan işlenmesine tepki duyuyor. Sorularımı “kişisel sorunlarını öne çıkartma gayreti” olarak değerlendiriyor ve onları cevaplayacağı yerde “Nasır görev almıyor ve gerekçelerini de açıklamıyor” diyor.

GMK ile sürdürdüğüm tartışmaların seyri gözlendiğinde alınan karar, gerçekten pek şaşırtıcı gözükmektedir. Çünkü alınan kararda önde olan sunuş benim örgütte görev kabul etmeyişim doğrultusundadır. (Hem de gerekçelerini bile açıklamadan!). Oysa yapılan tartışmalarda böyle bir beyanda bulunmuşluğum söz konusu değildir. Tam

tersine görev almaya karşı olmadığım ve bir görev üstleneceğim tartışmalarda sık yinelenen noktalar olmuştur. Ayrıca aramızdaki tartışmaların “görevsizleştirilmeme” yolu açan bir anlayışın ele alındığı platformdan, “görev alıp almama” noktasına indirgenmesine karşı olduğum tekrar tekrar belirtilmiştir...

Peki buna rağmen “GMK Nasır’ı örgütte görev almaya davet eder” ne demektir? Veya tartışmalarımızın “görev kabul etmiyor” sonucunu üreten bir biçimde ele alınması nereden kaynaklanıyor?

Daha önce yayınlanan raporda Kürdistan sorununun bir alt başlığı olarak sunulan “Nasır Sorunu” şahsıma yapılan bu görev davetiyle yeni bir şekle mi sokulmak istenmektedir? Ne olduğu ve nasıl ele alındığı titizlikle gizlenmeye çalışılırken, dikkatler kutsallığına sığınılan görev anlayışının daraltılmış kalıplarına neden çekiliyor? Görünen o ki, teşhir edilmesi gereken anlayışlar, yaratılmak istenen tartışmalar ve cevaplanması gereken sorular, öne çıkartılan “görev alıp almamak” sorunuyla perdelenmek istenmekte. Çok önemli bir sorun olarak kadro anlayışında yanlışları ve eksikleri, tehlikeli bir örgüt anlayışının ifadesi olarak örgütsel tasfiyeleri ve tasfiyeciliği ve bütün bunları ilgilendiren bir dizi soruyu cevaplamaktansa, dikkatleri, daraltılmış bir görev anlayışına toparlamak daha kolay gözükmekte. (Kim bilir belki de, herkesin görevlerini yerine getirirken katlandığı bunca güçlüğü rağmen “görevsizliği üstlenmişliğim yansıtılarak, kızgınlıklara ortaklar aranılmak istenilmektedir.)

Evet GMK aramızdaki tartışmaları “görevsizleştirilmeme” yol açan bir anlayışın ele alındığı bir platformda değil, “görev alıp-almamak” noktasında sürdürmeyi tercih ediyor. Ancak bu noktada da tartışmalarımızın seyrine uygun olmayan bir sonuca ulaşıyor. Ve kendisini, her şeyi istediği gibi yorumlama hakkına sahip gören bir anlayışın rahatlığı ve sabırsızlığı içinde bu sonucu Rapor’unda örgüte ilan ediyor. “Nasır görev kabul etmiyor.” Benim böyle bir beyanda bulunmuşluğum söz konusu olmamasına rağmen GMK’yı bu sonuca hangi etkenler ulaştırıyor veya tartışmalarımızda bu soruna dayanak yapılmak istenen noktalar hangileridir?

Bütün bunlar sergilendiğinde ise ortaya çıkan; GMK’nın, benim “görev kabul biçimi” (²⁷) ve “görevsizleştirilmemin” nedenleriyle ilgili suskunluğu kabul etmeyişi hoş karşılamıyor olmasıdır. GMK, ken-

disinin cevaplamak ve belirli bir tavır geliştirmek zorunda kalacağı sorulara muhatap olmak istemiyor. Kendisine böyle sorular yöneltilmesinden rahatsız oluyor. Bugün GMK için önemli gözükken, kimsenin bu tür sorularla kendisini rahatsız etmemesi fakat sadece herkesin görev üstlenmesidir. Hem görev üstlenmeyi kabul etmek hem de GMK'dan, GMK olmanın bilinci ve sorumluluğuyla olup bitenlere açıklamalarda bulunmasını beklemek pek hoş karşılanmıyor.

12 Eylül sonrasının baskıcı ve tasfiyeci anlayışı yerine kendisine kanat geren bir anlayışa terk etmiş görünüyor. Eylül sonrasında örgütsel bünyemizde oluşan “negatif” durumun nedenleri üzerinde durulmamak koşuluyla, bu dönemin “kıyıma” uğramış unsurları göreve davet ediliyor. Fakat görev kabul ediyor olsalar bile, bu “negatif” durumun nedenlerini sormaları, bu konudaki suskunluğu eleştirmeleri ve belli tepkiler içine girmeleri kabul edilemiyor. Aksi davrananların yaklaşımları kızgın duyguların körüklediği “nahos” tartışmalarda ele alınıyor, keyfi ve duygusal yorumlara tabi tutuluyor.

Evet cevaplanması koşuluyla sunduğu ve içinde şahsımla ilgili “görevsizleştirilmenin” nedenlerini de kapsayan bir dizi soruyu cevaplamaktan “şiddetle” kaçınan GMK, izlediği “suskunluk” politikasını bugün değişik biçimde sürdürmek istiyor. Belirli bir anlayışın “kıyımına” uğrayarak “görevsizleştirilmiş” olanlara “neden görevsizsiniz, gelin görev alın” diyor. (Hani neredeyse bu görevsizlikten dolayı “görevsizleştirilmiş” olanları suçlayacak.)

Anlaşılan şimdilerde roller değişiyor. Önceleri “kıyıma” uğrayanlar niçin görevsizleştirildik” diye sorarken, şimdi GMK aynı soruyu yöneltiliyor. Ve önceki sorusunda ısrar edenleri “görev almıyor” diye örgüte şikâyet ediyor.

"Devrimci tecrübe ve örgütlendirme ustalığı edinilebilen şeylerdir. Yeter ki istek olsun, yeter ki eksiklikler kabul edilsin. Devrimci eylemde eksikliklerin kabul edilmesi, onların giderilmesi yolunda yarı mesafenin aşılmasıdır."
(LENİN)

Buna birde, "yeter ki şu paragrafında anlamı, şu yaşadığımız sorunlar içerisindeki o derin manası ve önemiyle kavranabilsin" diyerek, kendi orijinalitemizde yaşanmış ve hâlâ da yaşanmakta olan bol olumsuz örneklerinin de gördükten sonra, ilave etmeden geçemeyeceğim. Marksizm adına, Marksizmin "ince" ve "ustalık" yorumlarının yapılarak, her türlü şablonculuğa karşı çıkarken, sosyalist literatürün tanımlarının bile ters yüz edilerek kötü bir kopyacılığına gidildiği bir dönemde, bu naçizane katkılara bakıp da, "hadi bu ilave de bizden" olsun demeden yapamıyor insan. Görünen o ki, hâlâ eksiklikler kabul edilmek istenmiyor; hâlâ bildiği yoldan şaşmak niyetinde olmayanlarımız var! Her ülkenin kendi özgülünde taşıdığı özellikleri vardır, bizim özelliğimizde herhalde bir

"Devrimci tecrübe ve örgütlendirme ustalığı edinilebilen şeylerdir. Yeter ki istek olsun, yeter ki eksiklikler kabul edilsin. Devrimci eylemde eksikliklerin kabul edilmesi, onların giderilmesi yolunda yarı mesafenin aşılmasıdır." (Lenin)

K.SULTAN

Buna bir de "yeter ki şu paragrafın da anlamı, şu yaşadığımız sorunlar içerisindeki o derin manası ve önemiyle kavranabilsin" diyerek, kendi orijinalitemizde yaşanmış ve hâlâ da yaşanmakta olan bol olumsuz örneklerini de gördükten sonra, ilave etmeden geçemeyeceğim. Marksizm adına, Marksizmin "ince" ve "ustalık" yorumlarının yapılarak, her türlü şablonculuğa karşı çıkarken, sosyalist literatürün tanımlarının bile ters yüz edilerek kötü bir kopyacılığına gidildiği bir dönemde, bu naçizane katkılara bakıp da, "hadi bu ilave de bizden" olsun demeden yapamıyor insan. Görünen o ki, hâlâ eksiklikler kabul edilmek istenmiyor; hâlâ bildiği yoldan şaşmak niyetinde olmayanlarımız var!

Her ülkenin kendi özgülünde taşıdığı özellikleri vardır, bizim özelliğimiz de herhalde bir inatçı olmamız, eksiklikleri her şeye rağmen kabul etmek istemeyişimiz olsa gerek. Tartışılıp anlaşılmış hatta çözümlenmiş konular bile tekrar tekrar gündeme gelir, bu nedenle otu-

rup aynı konular üzerine kafa yormak zorunda kalırız. Bu özelliğimizde. Bir şeylere kolay toz kondurtmayan o büyük onur ve gururumuzun da önemli bir yeri vardır tabi ki! Sanırsanız bir yerlerimizden bir şeyler kopup gidecek.

Ama neden? Bilhassa da kendimizden; kendimizden bir şeyler koparmayalım derken de esas hareketten ve devrimci mücadeleden nelerin kopup gittiğini de bir türlü göremeyiz, görsek de yine bu “onur” türü faziletlerimizin icap ettirdikleriyle (!) görmezlikten gelir, sosyalizm havariliğine devam ederiz. Tabii bir de, örgütlenmenin sınıf ve kitle bağlarını yaratamadığı bir dönem itibarıyla de , sadece “iktidarların abaları altındaki” sopayı değil, sınıfın sorumluluk ve görevlerimizi hatırlatan balyozunu kafamıza yeme sorumluluğundan “henüz” uzak olmamızın da bu özelliğimizin devamında önemli belirleyici rolü oluyor. “İkna etme-edilme” , “eleştiri-özeleştiri” gibi bir işlerliğin en doğal mekanizmaları bile, bir türlü hayata geçmeyen, “olması gerekene göre” değil de, rekabet ve ne pahasına olursa olsun haklı çıkma mantıklarının kendi “ilke” ve “kuralları” arasına sıkışır kalır.

Ama, Marksizmin yaşanan somut hayat içerisindeki gerçekliği kafamıza vurmaya başladıkça da -bilhassa şöylesi dönemlerde- sıkışmanın aslında kendi kafalarımız olduğunu anlamaya başlarız. İşte o zaman, sınıfın balyozu üstümüzde olsun olmasın başlarız bu ilke ve kurallar üzerine bağırmaya, biraz olsun şu inatçılık özelliğimiz de başlar kırılmaya; ama iknaya mı? -Allah için duruma bakıp da konuşmak lazım- , hayır sadece biraz daha “esnek” ve “dikkatli” davranmaya ! Eh, bu kadar da olsun artık, yoksa biliriz ki tek başımıza yangından kendi paçalarımızı bile kurtaramayacağızdır. Ya sonuç? -Hayatın değişen koşullarında da karşımıza çıkan yeni sorunlarıyla, sorunlar, sorun olarak kalmalarını engelleyecek ve bunları ileri doğru aştıracabilecek “en temel nedenleriyle de” kavranmıyorsa – bu özelliğimiz sadece “daha iknaya açık gibi” görünen yeni şekiller alır çıkar, hepsi bu!

Geçmişin üzerinde en çok savaş verilen konuların -demokrasi, demokratik merkezîyetçilik, birlik vb.- bugünden kazandığı aciliyet ile, acele edilip, ne idüğü belirsiz bir “demokrasi” havasının adamı sarhoş eden atmosferi içinde aldığı yeni “norm”ları görüp de “şekil” demekten öteye bir tesbit yapabilmek gerçekten zor! Farklı olsaydı, bugüne, hayatın boğazımızı sıkmasından çok önceleri bu konumların uyumlu

bir evrimiyle gelinir. Bir de demokrasinin ihsanı ile yaratılan “liberal” bir ortamda bu konuların anlayışından henüz çok uzak olanlarımızın, sorunları hepten çıkmaza sürmelerinin önüne geçilmiş olunurdu. (Hemen belirteyim ki; bunları demokrasiye karşı olduğumdan dolayı yazmıyorum, sadece yaşadığımız sürece bağlı olarak, bunun, gelinek noktadaki çarpık ve bu nedenle de dikkat edilmezse ilerde daha kötü sonuçlar doğurabilecek karakterini belirtmek istiyorum.) Bugünden mevcut duruma bakarak, bu konuların öneminin farklı biçimlerde izaha yönelebilecek veya “demokrasi”nin “soyut” faziletlerinden bahsedebileceklerin öncelikle şu soruya bir cevap vermeleri gerekir.

Bu aşamaya, hareketin kendi iradesi dahilinde “bilinçli” bir yön verme, ya da her şeyden önemlisi bir “anlayış” üzerinden mi –“ikna” ve “eksiklikleri kabul”- ; yoksa hayatın “zorunlu” dayatımlarının sonuçları ile mi gelindiği! Bu soruyla uğraşabilecek arkadaşlarımızı da töhmet altında bırakmamak için, gelin en iyisi biz yine “hayatın kendi gerçekliğinde” arayalım. Çünkü bizler, olay ve olguları, “insan aklının kendi ilkeleri” içerisindeki sübjektif değer yargılarıyla değil de, pratiğin elle tutulur somut verileri ve göstergeleri ile diyalektik bir bütünlük ve uygunluğu ile açıklama görme zorunluluğundaysak, bu bizi ister istemez bunların pratikteki ölçütlerine başvurmaya götürmektedir. “Marks ve Engels’te, pratiğe başvurmadan yapılan temel bilgi bilimsel sorunları çözme girişimlerini ‘skolastik’ ve ‘felsefi kurnazlık’ diye niteleyerek, insan pratiğinin materyalist bilgi teorisinin şaşmazlığını gösterdiğini söylüyordu,”²⁸

“Demokrasi”, “örgütsel açıklık” gibi geçmişten beri sorun olarak gelen, mevcut durumla ön plana geçen konuların bizler için taşıdığı önem, şimdilik “pratikteki göstergeleriyle” ele alındığında, ancak, bu konuların da içinde olduğu bir sürü karmaşık sorunlarımızın çözümsüzlüğünün bir “aracı” olduğu kadarıyla önem taşımaktadır. Doruk noktasına gelmiş ve en başta da “birlik” konusunu gündeme getiren sorunlar, bunların çözümü için oluşturulan platformlarında da (!) “devrimci eylemde eksikliklerin kabul edilmesi”nden çok uzak yaklaşım ve anlayışlarla da tam bir çözümsüzlüğe sürüklenince, bunun sonucu olarak “demokrasi”, “örgütsel açıklık” gibi konular, bunlardan zerre kadar nasibini alamamış insanlara kadar açılıverdi!

Yalnız, sorunların çözümü için oluşturulan bu “platform”ların açmazlarından çıkıp gelse bu bizi bu konuların öneminden bilhassa şu günlerde uzaklaştırmamalıdır.

Bir partide olduğu kadar, henüz partileşme sürecini yaşayan ve Marksist-Leninist ilkeler üzerinde doğru bir çalışma anlayışını benimsemiş hareketler açısından da bugünden başlayarak uygulamak zorunda oldukları, örgütsel bir işleyişin en zorunlu “ilke” ve “yöntemleri”dir bunlar. Yanlış olan bu değil; bunların bizim örgütlenmemizin konumunda ihtiva ettiği çarpık niteliği ve özünde, hiç de Marksist-Leninist çalışma ilkelerine denk düşmeyen muhtevalarıdır. Geçmişin bu üzerinde en çok savaş verilen konularına -hem de legal olanakları da varken- askeri diktatörlüğün şu baskı koşulları içerisinde bir çırpıda, üstelik de “ikna”sızlığın sonuçları ile ulaşılıyorsa BUNUN NE ANLAYIŞINDAN BAHSEDİLEBİLİR, NE DE DAHA DEREYİ BİLE GÖRME-DEN -ALAMET-İ FARİKALARINDAN !

Eğer bizler samimi ve tutarlı yaklaşımımızla, gelişmeleri diyalektik yöntem üzerine kurulu Marksist yöntem üzerinden giderek gözlemleyerek açıklayacaksak, bunu, hiçbir saptırma ve çarpıtma yollarına kaçmadan, olumlu ve olumsuz bütün yönleriyle koyarak ve bu yöntemin kazandırdığı açıklıkla, öncelikle olumsuz yanlarının üzerine giderek yapmalı, çeşitli nedenlerle bu konuların suiistimallerine kaçacak olanları da uyarmalıyız. Şunu bilelim ki en doğru “örgütsel açıklık” en temel hatalarımızın “açıklık” kazanmasıyla sağlanabilir. Bunu yöntem olarak tutturmadık mı, bilelim ki, işler hepten kör döğüşüne girecektir. “Demokrasi iyi bir şeydir” gibi ancak “soyut bir slogan düzeyinde gösterilebilecek bir yaklaşım, eskisinden çok daha fazla dikkat etmeyi gerektiren bir dönem itibarıyla de, zaten çeşitli sorunlarıyla “demokrasiye” ulaşmış hareketi daha uzun yıllar, bugünden yaralarını açabilecek şekilde etkileyebilecektir. Yine böyle bir yöntemledir ki bugün çarpık ve yanlış karakter arzeden konuların, ilerde, daha doğru temeller üzerinde yükselen ve işleyen “ilke” ve “mekanizmalara” dönüşmesine yol açılabilir.

Bugün gelinen konuyla demokrasi olayını doğru belirlemek gerekir. Bunu belirlemeden atılmaya çalışılacak her adım bizleri yanlış sonuçlara ulaştıracaktır. Bütünlüklü bir bakışla incelediğimizde, bu konula-

rın, detay bir sürü yanlarıyla da, en temel sorunların, daha ileri niteliklerde örgütsel değişimleri zorunlu kılan koşulların başlangıcıyla kesiştiği noktada bulunduğunu görebilmekteyiz. Bu momenti içerisindeki yeriyse demokrasi ancak “biçimsel bir nitelik arz etmektedir. Bu nedenle bu durum bizi, sorunların biçimsel yanları ve sonuçlarını incelemeye değil; esas olarak yanlış ve hatalı bir çalışma çizgisinden, daha ileri niteliklerdeki örgütlenme ve çalışma anlayışına ulaşabilmenin şartı olan, “sorunların esası” üzerindeki nedenlerle uğraşmaya yöneltmelidir. Geçmişte olduğu kadar, bugün de sorunlara yaklaşımda daimi olarak gözden kaçırılan nokta budur. Bunun dikkate alınmaması ya işin biçimsel yanlarının bütününden kopartılarak öneminin abartılmasına ya da bu konuların tamamıyla yadsınmasına kadar götürebilmektedir. Bu nedenle de, her şeyden önce, bu bileşke üzerinde “biçimsel” de olsa bu konuların özüyle taşıdığı bağıntısının tam bir bütünlük içinde insanlarımız tarafından anlaşılabilir kılınması her zamankinden daha büyük bir görev olarak karşımızda durmaktadır. Farklı tam tersi bir yaklaşım, kendi grup zihniyetlerimize, öncelikle bu konuların en anlaşılabilirliği için de “önderlik görevi” bekleyen bir sürü insanı alet etmeye çalışmaktan başka bir anlama gelmeyecektir.

Şurası bir gerçek ki, sorunların çözümsüzlüğüyle gelinen bir demokrasi ortamında, buna neden teşkil eden “iknadan” uzak grup anlayışlarımızın taşıdığı niyetler, aynı biçimde kendisini şu aşamada gösterebilme şansına sahiptir. Bir şeylerin olumluya seyrettirilmeye çalışıldığı bir dönemde geçmişin benzeri olabilecek tavır ve yaklaşımlara karşı da duyarlı olmak gerekir. Bugün sorunların çözümü için şu noktaya da açıklık kazandırmak, mevcut durumda kavrayabilmemiz açısından önem taşıyor. Bugünkü mevcut durumun ağırlıklı yönünü olumsuzluklar oluşturmaktadır. Bugüne kadar yaşadığımız gelişmeler dikkate alınırsa bugünkü durumu “olumluluk” diye niteleyebilmenin anlamsızlığı anlaşılır sanırım. Birilerinin soyut bir “ayakta kalmışlık” tezleriyle çoğu sorunlarımızın üstünü örtmeye çalıştığı bir evrede, mevcut durumu doğru kavrayarak yapacağımız böylesi bir tesbit bizi olumlu gelişmelere daha çok yakınlaştıracaktır.

Şüphesiz ki bugün “olumlu olan”, lehimize gösterebileceğimiz çok şeyler de vardır. Ama bunlardan hemen çoğu bugüne kadar yaşanan

olumsuz bir süreç içinde örgütlenmeden önemli bir sürü kayıplar verilerek sağlanmış kazanımlar olarak nitelenebilir yine de. - Öncelikle ayakta kalmışlıklarla uğraşanlara, buna nasıl başarılı emniyet deneyleriyle ilk anlarda darbe yememizin önüne geçmiş olup da, sonradan hareketten ayrılanlar diye “yılgın” veya “küçük burjuva” diye niteledikleri kişilerin vesile olduğunu hatırlatmak isterim. Yine yanlış bir geri çekilme politikasıyla, geride bıraktığımız birçok proleter sosyalist yoldaşlarımızı da:- Ayrıca “olumlu” diye sunacağımız pek çok şey bile esas olarak, olumsuz bir durumun nedenleriyle, “izafi” ve akılcı olarak sorunlara yaklaşmadığımız ölçüde de her an farklı duruma dönüşebilecek bir özelliğe de sahiptir.

Unutulmasın ki, ayakta kalabildik dememize rağmen, kendi içimizdeki sorunlar nedeniyle bir sürü kayıplar verdik ve örgütlenme bugünkü konumuyla hala da böyle kayıplar verebilmeye açıktır. Sorunlarımızın hem hala kavranamamış temel hata ve eksiklikleriyle, hem de bu hataları kabulden çok uzak yaklaşımların kendini devam ettiriyor olmasıyla da bugünkü “olumlu” diye gösterilmeye çalışılan şeylerin ve “demokrasinin” önemlerini abartmıyor, bunların ileriye yönelik doğru bir çalışma tarzı ve örgütlenme anlayışının perspektifleriyle çalıştığı zaman anlamları olabileceğini söylüyorum.

Demokrasinin bugünkü biçimsel özelliği, sadece sonuç noktalarındaki gelişmelere bakılarak da değil; bunların da ötesinde bir işlerliğin en temel yöntemi olan “demokratik-merkeziyetçilik” ile olan bağıntısıyla da açıklanabilir. Böyle bakıldığı zaman, biz de “demokrasi”nin bu ilkeyle olan uyumlu bir evriminden de bahsedilemez. Halbuki bu ilke, “merkeziyetçilik ile proleter demokrasisinin bir bileşkesi” olmak zorundaydı; “demokrasi”nin de, çözümsüzlüklerin bir sonucu olarak değil, çok öncelerinden hayata geçirilmeye çalışılan bir konu olması gerekirdi. – Zaten böyle olsaydı bugün bu kadar sorunlarla uğraşmak zorunda da kalmayabilirdik.- Şüphesiz ki bu ilkenin uygulanması şu veya bu biçimde de olsa söz konusu olmuştur. Ama bu, birilerinin dediği gibi, “hareketin doğuşundan bu yana doğrultusunu değiştirmeyen” bir “örgütlenme oluşturmaya çalışmış olması”yla değil; tam tersi, “doğrultusunu” çeşitli sapmalara sürükleyebilecek kadar sakat ve yanlış uygulanan, neticede kendisinden uzaklaşılacak ve ancak bugün yeniden

bileşkesini sağlamaya çalıştığımız “fonksiyonel” bir ilke olarak bugüne gelmiştir.

Hareketin geçirdiği süreç içerisinde çeşitli nedenleriyle “merkeziyetçilik” ile hareketin bütünü arasında sağlıklı ve uyumlu bir “demokratik merkeziyetçilik” yaratılamadığı için bu iki yan birbirlerine alternatif özellikleriyle gelişim göstermiş, bu yansımanın zorunlu sonucu olarak da “demokrasi” bugün can alıcı bir sorun olarak karşımıza çıkmıştır. Bu nedenle de “demokrasinin” flaş bir konu haline geldiği yeni bir dönemin eşliğinde gösterebileceğimiz yaklaşım, bu iki yandan herhangi birini bütünden kopararak öne sürmek değil; bu en temel yöntemin kendisine ağırlık vermek olmalıdır. Yoksa bunların tek başlarına alınmasının bizlere hiçbir yararı olmayacaktır. Ancak bunların bütünlüklü bir analiziyledir ki, bir de “demokrasi” her şeyden önce bir “anlayış” sorunu haline getirilebilirse, “ileriye yönelik adım” atılabilir. Bugünkü çıkmazdan kurtulunabilir.

Bu konuların açıklık kazanmasıyla ki, zaten grupların “serbest iradeleri” dahilinde yürüyen yanlış çalışma anlayışlarının önüne, bu günden olmak üzere “örgütün kollektif iradesi”nin çıkarılması; bu kollektif iradeyle bütünleşen “merkezi iradenin”, yukarıdan aşağıya uzanan ve örgüt bütününde sistemleşen bir hat üzerinden hakim kılınması; siyasi faaliyetlerin ve örgüt çalışmalarının, grupların “nev’i şahsında” yürüyen “tesadüfi” olaylar olmasından, hareketin “bilinçli eylemi”ne dönüşmesine yol açılabilir.

O zaman, bizler açısından elzem olan görevi doğru saptamak gerekir. Daha köklü ve temelli örgütsel dönüşümleri sağlayabilmek için doğru bir yaklaşım çizgisi ve bakış açısı ne olmalıdır?

Bu demokrasinin biçimsel cazibesine kapılıp gitmek, ya da sorunların temel nedenlerinden uzaklaşarak onun içerisinde kaybolmak değil; onu doğru alternatifleriyle, ulaşması zorunlu gelecek sınıf hedeflerine bugünden başlayarak tabi kılmaya çalışmalıdır. Yeterli ölçüde bir birliğin sağlanamadığı “birliğin” ancak “denği” unsurları üzerinde ayakta durabildiği; “demokrasi”nin de belirleyici yanını olumsuzlukları oluşturduğu; bu nedenleriyle de siyasi faaliyetlerin salt döneme bağlanamayacak kadar birçok noktada kilitlendiği bir evrede, taraflar nez-

dinde olduğu kadar herkes için de sorulması gereken soru şu olmalıdır. Bugündün başlayarak örgütlenmemizi, farklı görüş ayrılıkları olsa da, hiçbir grup ilişkileri bağıyla bağdaşmayacak olan Marksist-Leninist ilkeler üzerinde yükselen daha ileri niteliklerdeki örgütlenmelere ve ilişkilerine mi ulaştırmaya çalışacağız, yoksa, eski hatalı çizgisinde tutmaya mı? Eğer bizler için sorun “parti öncesi bir örgütlenmenin, M-L bir partinin uygulamak zorunda olduğu bütün ilkeleri ve kuralları adım adım özümlemek ve uygulamak zorunda”²⁹ olmasıysa o zaman bu sorunun şu aşamada bizler için ne büyük bir öneme sahip olduğunu, bizzat şu yazıyı kaleme alanların da mevcut durumdaki gerçekleri göz ardı etmeden anlamaları ve eylemlerine de geçirmeleri gerekir. Bu sorunun hayat içerisinde verilebilecek cevaplarıyladır ki, şu olumsuz aşamadan kurtulup, farazi tahminlere dayanmayan (!) “gerçek bir proletarya partisine” ulaşılabilir. Yoksa çıkıp da “âlâtahmin” muhakemelerle proletarya partisinin ne zamana kadar kurulacağına dair fikir beyan etmek kadar ütöpik ve komedi bir şey yoktur.

Bu hedefe bağlı olarak bugünden dikkat edilmesi gereken birkaç noktayı da belirtmek istiyorum.

Örgütlenmenin geçmişte gösterdiği zaaf ve eksikliklerin, merkezi önderliğin salt teoride kalarak değil, pratikte de çeşitli nedenleriyle siyasi perspektifleri açarak anlaşılır kılamamış olmasının doğal bir sonucu olarak, bugünkü yeni konuların hedefine uygun siyasi görevleriyle de kavranılabilesini engelleyen ve bu nedenle de üzerinde siyasi eforumuzu daha çok harcamamızı gerektiren, genel bir formasyon düşüklüğü de vardır. Bu çeşitli biçimlerde kendini gösterebilmektedir de zaten. Ya “içimizdeki Menşevikler” (!) atma kararını uygulayalım derken, beri tarafta Kürdistan örgütlenmemizi bile il komiteleri düzeyine indirgeyen, siyasi ve teorik ayrıntıları bu derece gözden kaçırılan programların onaylanılmasına gidilebilmekte; ya da “birlik” için siyasi dikkat ve duyarlılığımızı en çok göstermemiz gerektiği bir dönemde, bazılarımız hızlarını alamayıp, bu gün ayrılmış bulunan arkadaşlarımıza karşı “daha etkin ve katı tavırlar alınması”na kadar yanlış tutum ve sorumsuzluklara sürüklenebilmektedirler. Bunun için en başta, hangi taraftan olursa olsun, çeşitli nedenleriyle bugün örgütlenmenin neresinde bulunursa bulunsun, hareketin gerçek “proleter sosyalist” kadrolarına, sorunlara bilinçli yaklaşım gösterebilmek ve yanlış

tavir ve yaklaşımların önüne geçebilmede olduğu kadar, örgütlenmeyi sistemli bir çalışma çizgisine ulaştırabilmek bakımından da büyük önderlik görevleri düşmektedir. “Demokrasinin” ağır atmosferi içinde yanlış yaklaşım gösterebilecekler tavisiz verilmemeli; “anlayış” konusunda olduğu kadar “yöntem” sorusunda da insanlar doğru bir yaklaşım çizgisine çekilebilmelidirler. Şüphesiz ki bu ilk anlardan başlayarak, bugün keskin boyutlarına varmış bir sürü olumsuz ilişkiler nedeniyle zor olacaktır. Ama bilelim ki bundan başka bir yol yoktur. Ve önümüzdeki günler eski grup ilişki ve anlayışlarının devam ettirilmeye çalışılması halinde, örgütlenmeyi daha sağa çekmeye uğraşacaklarla, onu “ilkeler” üzerindeki M-L bir çalışma tarzına ve doğru hedeflerine ulaştırmaya çalışacaklar arasındaki bir mücadele de olacağı benziyor.

Bir başka nokta da, bu aşamaya gelinmiş olunması nedenlerini tıkanmış olan platformların “demokrasi”ye kaymayı gerek kılan sonuçlarında değil de; daha evveliyatından başlayan gelişmelerin “öz”ündeki eksikliklerde buluyorsa, bu durum bizi, sorunlarımızı geçmişin doğru bir analiziyle bütünleştirerek araştırmaya ve buradan çıkartılacak deney ve derslerle de bugünden mevcut durumu kavramaya yönelmelidir. Böyle bir kavrayışın noksanlığı ve kopukluğuyla ki, yeni karşılaştığımız konularla birlikte, sorunlarımız gerçek muhtevasıyla kavranmamakta, sonuçlar üzerindeki kısır polemiklere göre bir kaşık suda fırtınalar kopartılmakta ve insanlarımıza özellikle bu polemiklere denk düşen görüşler empoze edilmek istenmektedir. Bu nedenle de, aslında doğru olan ve mutlak hayata geçirme yükümlülüğü taşıdığımız “demokrasi” , “örgütsel açıklık” vb gibi konular, geçmişin hatalı bir çalışma çizgisinin bugüne miras bıraktığı sakat bir örgütlenme zemini üzerinde, öncelikle bu görüşleri örgüte iletilebilmesinin birer “araç”ları haline gelebilmektedir. Görüşlerimizi örgüte açmak, örgüt bütünlüğünde bunları yayarak insanlarımızı bu görüşler etrafına çekmeye çalışmak kadar doğal bir şey yoktur. Ama; bu örgütsel hakkımızı, geçmişte uzunca bir zaman verilen mücadelenin içerisindeki hayatın dayatımı olan verileri bile bir tarafa atarak, şu veya bu şekilde de olsa bugüne gelmiş ilke ve “kuralları” hiçe sayarak kullanmaya kalktık mı bilelim ki bunun ne demokrasi ile, ne de örgüt haklarıyla uzaktan yakından hiçbir ilişkisi olmayacaktır. Bu olsa olsa dar grup fırsatçılığı ve bu Marksist ilkeleri istismar ederek “kendini” sorunlarımızın birer aletleri

haline getirmeye çalışmak olabilir. Bunun da Marksist literatürdeki en uygun bir tek tanımı vardır, o da, oportünizm”.

Bugünkü durumun kavranılmasında düşülebilen ve lanse edilmeye gidilen bir başka hatalı yaklaşım da şudur. Olumsuzlukların, olağanlığı (!). Yani çeşitli dünya devrimci pratiklerinde de yaşandığı gibi, bizlerde de bu sorunların “olağan” karşılanması gereken yönü! Hiçbir şey bugünden yarına “mükemmel” olamayacağına göre, bizim örgütlenmemizin de birden “mükemmel” olabilmesi, benzer sorunlarla karşılaşmaması beklenemez, kısaca bu! Bugünlerde en revaçta gerekçelerden birisini de, bu bakkal hesabına vurulan yeni (!) anlayışlar oluşturmaktadır. Şüphesiz ki, şöylesi yaşadığımız dönemlerin siyasi hareketleri için yaratabileceği etki ve değişimleri göz ardı etmemek gerekir. Eğer biz de yaşanan “nesnel” bir dünya ile diyalektik bir ilişki ve karşılıklı etkileşim içerisindeyse, kendi sorunlarımızı da bu ilişkiden bağımsız tutarak irdeleyebilmemiz mümkün değildir. Değil sadece bizde, bütün dünya devrimci pratiklerinin bu nedenle yaşadıkları siyasi sorunları ve değişimleri biliriz. 1905 Devrim Hareketinin yenilgisinin, Rusya’nın siyasi koşullarında yarattığı alt üst oluşlarla, parti içinde “legal Marksizmin” hortlamasından tutun da; “Marksist felsefeden idealist felsefeye” tekabülüne kadar varan bol örneklerini görebilmek mümkün. Ayrıca bu gelişmelerle birlikte parti içi sorunlar nedeniyle gittikleri birlikleri, ayrılıkları ve konferanslarını da ! AMA: kendi sorunlarımıza bakarken bunların izahlarını dünya devrimci pratiklerinin yaşamış ve hâlâ da yaşanmakta olan benzer örnekleriyle de açıklamaya çalışırken, bundaki beceri ve samimiyetimiz (!) birilerine sadece “üniformalarını” çıkarttıracak kadar eksik ve gramajlı bir incelik gösterisine dayanıyorsa; ya da kendimizi “proleter sosyalisti” azledip, diğer önüne gelen herkesi yine ucuz bakkal hesaplarıyla “küçük burjuva” diye “nedeni karanlık” tahlilleriyle kestirmeden karalamaya varıyorsa, Marksizm’den, ona sahip çıkarken ne derece nasibimizi alabildiğimizi de varın tahmin edin artık!

Sadece bu “olağan”lık konusu da değil; bir o kadar sorunlarımızın tahlilinde güncellik kazanan “teorideki eksiklikler ve yanlışlıklar” iddialarına da bir cevap olmak üzere, bunları ayrı konu başlıkları halinde açacağım için burada geçiyorum.

Biraz önce “demokrasi”nin bugünkü konumu ve geliniş nedenleriyle de biçimsel fonksiyonuna değinmiştım. “Merkezi bir iradeyle” sorunların çözülememesi, “o zaman örgüte giderek çözelim” derken bizleri “demokrasi” gibi bir sonuca ulaştırdı. Velhasıl askeri diktatörlüğün halen devam eden baskı koşullarında hayatın boğazımızı sıkmasıyla da olsa, geçmişin bağnaz bir yaklaşıma anlayışından, daha iknaya açık gibi görünen yeni bir döneme kapı aralanmış bulunuyor. Görünüşte diyorum, zira, “devrimci eylemde eksiklikleri kabulden” çok uzak bakışlarla bu aşamaya ulaşıldığı düşünülürse buna başka bir tanım getirebilmenin anlamsızlığı anlaşılır sanırım. Bir yerlerde çözemediğimiz sorunları, bugüne kadar bileşkesi sağlanamamış “demokrasi” platformuna kaydırırken, şu inatçılık özelliğimizin devamıyla, sorunları bu aşamada da ne kadar çözümleyebilme becerisi gösterebileceğimiz de biraz şüphe götürür! Neden mi? Bir defa, geçmişte olduğu gibi, onun devamı üzerinden de örgütlenmeyi esas belirleyen faktör ancak biçimsel noktalarda bir araya gelinen ve “denge” unsurları etrafında düğümlenen soyut bir birliğin, bu fonksiyonel noktalardan hemen bir basamak aşağısına inildiğinde başlayan “gurupların serbest irade eylemlerine” bağlı grup ilişkileri tayin etmektedir. Yani bugün birlik konusunda olduğu kadar siyasi faaliyetlerin bütün kollarında da “birlikte” ve “ortak” bir hareket söz konusuysa, bu ancak gruplar uzlaşmasının bir “ürünü” olması nedeniyle böyledir. Örgütün, her türlü ortak ilişkilerini, ilkeli ve örgütsel bir plan⁸ dahilinde sağlayabilecek mekanizmaların ve yapılanmaların yaratılamamış olması ve her şeyden önemlisi de, bunları kontrol edebilecek örgütün kollektif iradesinin bugünkü demokrasiyle de gösterilemeyecek biçimden yoksunluğuyladır ki, bu grup ilişkileri ve anlayışları daimi olarak kendisini ön planda tutmakta, ve her konuda gelişmelere damgasını basmaktadır. Örgüt ilişkileri bugün nasıl düzenlenmekte; kadro seçiminde olduğu kadar, istihdamlarında da nasıl bir yol izlenmektedir diye sorduğumuz zaman, soruya bile gerek kalmaksızın somut pratiğin şu çarpıcı gerçeğini görüveririz; o da hayatın sunduğu veri ve ölçütlerin esas alınmasıyla bunlara bir yön ve şekil verilmesiyle değil, grupların “Makyavelist” ve kendi anlayışlarının “mantık” ve “ölçütlerine” uygunluk teşkil eden “ilke”lere göre (!) müdahale ve yaklaşım açılarını (!) Demokrasi olayı da bu gibi ilişkilerden ayrı tutulamaz. Bugünkü demokrasi ortamında da ilişkilerin ağırlıklı

bölümünü yine bu gurup faaliyetleri belirlemekte, “tasnif”inde (!) olduğu gibi gidişatına da bir yön vermektedir demokrasiye! Her ne kadar, gerek dönemin, gerekse yine de diğer siyasi hareketlerden çok farklı özellikleriyle “siyasi dünya anlayışımızın” ayırt edici karakterinin siyasi koşullarını yaratıyorsa da, bu durum “kendi iç bağlarına” dayanan, öncelikle bu ilişkileri -dokunulmadığı ihlal edilmediği ölçüde- korumaya çalışan “grup” anlayışları etrafında şekillenen bir faaliyeti ortadan kaldırmamaktadır. Bu durumun bugünden yarına “ideal” bir ölçütlenmeye yerini bırakmasını beklemek de en saf dille “hayal” olabilir zaten.

Geçmişte doğru bir teorinin örtüsü altında çoğundan gizlenip, kamufle olabilen ve legal bir dönemin günlük pratik faaliyetleriyle de, “teoriye uygun ilkeli bir siyasi çalışmanın ve örgütlenmenin” kendisiymiş gibi görünebilen bu gerçek; zamanla örgüt bütününde kök salarak yeni bir dönemde katalizör rolü ve sorunların artık kendi kabına sığamayacak kadar kendini belli etmesiyle, en başta birlik sorununu getirip dayatarak illegalite şartlarında legale çıkıverdi. İşte demokrasi de tam bu noktada dünyaya geldi. “Örgütsel açıklık” ilkesi de bugüne kadar kapalı tutulan bu gerçeğin ve içindeki sorunların “açığa” vurulmasından başka bir şey değil. Demokrasinin; eğer gerçek hedeflerine kanallize edilebilirse ve doğru temellerine oturtulabilirse “olumlu” ama geçmişin hatalı çizgisinde tutulursa “olumsuz” olabilecek şu anki çarpık karakterini ve biçimsel niteliğini işte bu evriminin uygunsuzluğundan dolayı da böyle yorumlamaktayım. Marksist bir örgütlenmenin bu zorunlu ilkesine, hareketin bugüne kadar geçirdiği süreci, içerisinde bilinçli bir yön verilmesiyle değil de, bir “iç zorunluluğun” ifadesi olarak ulaşılmışsa, hiçbir çarpıtmaya ve temel bileşkesinin bütününden kopartılarak bu yanının öneminin abartılmasına da yol açmamak için, buna şimdilik biçim demek en doğrusu olur. Unutmayalım ki ancak pratiklerindeki asli öge ve temelleriyle de bütünleşip, var olana ve gerçekleri yansıtan somut tahlillerimizin, bizleri akılcı çözümlere götürebilmekte bir değerleri olabilir. “Bizim hareket ettiğimiz öncüller, keyfi temeller, dogmalar değillerdir; bunlar gerçek temellerdir”.³⁰

Amacım burada ne çoğumuzca bilinir ve görülebilir hale gelmiş olgu ve olayları tekrar tekrar belirtmek, ne de bu durundan yakınmak

değil, ama bilinmelidir ki bizler açısından sorun, varolan olumsuzlukları, tanımadığımız veya gerçek mahiyetlerini tam bilmediğimiz konuların güncel görünebilen kapsamaları içerisindeki yeterliliği ölçüsünde ele almak değil, karmaşık bir sürü yanlarına da netlik kazandırabilmek için mevcut durumu daha iyi tanımaya çalışmak olmalıdır. Neyi değiştirebileceğimizi bilmeden; neyin nasıl olduğunu kavramadan, sorunları ileriye aştırmaya çalışmak bir şeyleri değiştirmeye kalkmak, olsa olsa bulanık suda balık avlamak olur. Zaten birilerinin gerek yepyeni orijinal teorik tespitleriyle, gerekse bazılarının da mevcut durumla bağdaşmaz yüksek uçuşlu durum değerlendirmeleriyle suyu hepten bulandırmaya çalıştıkları bir evrede, bizim bir yerlerinden başlayarak, pratik göstergeleri üzerinde somutlayarak gideceğimiz şeylerle beraklaştırılmasının bize pek çok şeyden daha yararı dokunacaktır. Yapılması gereken, mevcut durumu bütün yönleriyle kavramaya çalışarak; doğru alternatiflerini ve yöntemlerini koyarak, bugünkü olumsuzluktan çıkış yollarını bulabilmektir. Kimilerinin yadsımaya, kimilerinin de farklı yönlere çekebileceği “demokrasi” gibi konuları, bulanıklığından kurtarıp açıkça gözler önüne sermenin “nereden” ve “nasıl” başlayacağımız sorularına cevaplar bulabilmek bakımından da önemli katkıları olacaktır.

Örgütlenmenin bugünkü konusu ile ağır basan yönü grup ilişkileri faktörü ise, o zaman karşımıza ikili bir görev çıkmaktadır. Bir yandan, gruplar mücadelesini, eskisinden çok daha farklı olabileceği “ilkeli” bir örgütlenme zemini üzerindeki mücadele çizgisine çekmeye çalışırken, bir yandan da, taraflara bağlamaksızın zamanla örgütün gerçek anlamda “kollektif iradesi”ni gidişatların karşısına koyabilmek için, Marksizm’le daha çok bütünleştirilmesi gereken siyasi perspektifin proleter sosyalist hattından sorunların üzerine “bağımsız” yürümeye çaba göstermeliyiz.

Bilinmelidir ki dün olduğu kadar bugün da saflarımızda her türden soruna esas olarak Kurtuluşun doğru dürüst hayata geçmeyen siyasi perspektiflerinden bakmaya çalışmış, bu bakışan gerektirdikleriyle çeşitli biçimlerde hatalı gelişmelere karşı tavır almış pek çok insanımız vardır. Ve ne yazık ki, doğru bir çalışmayı yaratabilmek için uğraşı göstermiş bu yoldaşlarımızdan bazıları, gerçek anlamda Marksizm’i ve Kurtuluş’un siyasi görüşlerini savunmaya çalışmalarının neticesinde, başarılı deney ve tecrübelerine rağmen, “dönemin doğal ayıklanması” veya “geçici yol arkadaşlığı” (!) biçiminde gösterilemeyecek

kadar; yanlış grup mücadeleleri ve ilişkilerinin bir sonucu olarak bugün saflarımızdan ayrılmış bulunuyorlar.

Bu ayrılışlarının değerlendirmesini bilhassa birilerinin ne şekilde gösterebileceği bellidir! Bu ayrılıkların nedenlerini araştırmak bizler için “nelerde hata yaptığımıza” cevaplar bulabilmede bir başka açıdan zorunluluk olmaktadır.

Saflarımızdaki ayrılıklar basit bir “dönemin karakteri” veya “baskı dönemlerinin doğal sonuçları” şeklinde geçirilemez. Şüphesiz ki bu nedenlerle de ayrılan pek çok kişi olmuştur ve olacaktır da. Ama öyle bazıları da var ki, bunların durumları aynı yakışıksız kategorilere konulamayacak kadar farklı özellikler taşımaktadır. İster ayrılımlar isterse halen örgüt içinde kalıp mücadelelerine devam etmeyle olsun, sonuçta ortada olan bir gerçek varsa, sorunlara ve siyasi çalışmalara “bağımsız” yaklaşım gösteren azımsanamayacak pek çok yoldaşımızın bulunduğudır. Bu nedenle de, sorunların daha bir keskin boyutlara ulaştığı; örgütlenmenin “sağ bir çizgiye” sürüklenme tehlikeleri yaşadığı bir dönemde bu niteliklere haiz proleter sosyalist yoldaşlarımıza da büyük görevler düşmektedir.

Grup ilişkileri içinde bir şeyler söylemek gerekirse şunlar belirtilebilir. Bugün istesek de istemesek de bu olguyu kabul etmek gerekir. “İyi niyet temennileriyle” bu gerçeği yadsımak hiçbir şey getirmeyecektir. Bir de bazı arkadaşlarımızın kafasında bu konuyu daha anlaşılır kılmak için; bu olguya bakıp bazı yanlış sonuçlara ulaşmalarını da engellemek için şunu belirtmek isterim. Gruplar veya taraflar mücadelesi siyasi çalışmalarda çok sık karşılaşacağımız olgulardır. Değil sadece bugün, bundan sonraki uzunca bir mücadelemiz

İçerisinde de bugünkünden çok daha farklı örneklerini yaşayacağız. Zaten bugünkü ayrılıklarla veya bazı sorunlarla yüzyüze kalmamızın nedenlerinden birisi ise, zamanında bu olguların, örgüt içinde Marksizm'deki muhtevasıyla kavranamayıp, kendini gösteren her farklı görüşe karşı yanlış bir mücadele çizgisi tutturmaktan da kaynaklanmıştır. Bu bir de örgüt içinde “güç olma”nın farklı kriterleriyle birleşince gerçek mahiyetinden hepten kopmuş, zamanla

Birbirinden bağımsız yürüyeceği ve gelip ayrılık noktalarına kadar dayanacağı çalışma tarzına ulaşmıştır. Çok orijinaldir ki, aslında aynı bir teorinin, hayat içerisinde bütünlüklü algılanmasından uzak, farklı

nüans konularında açığa çıkan tartışmalar, ve bu tartışmalardaki taraflaşmalar köklü siyasi görüş ayrılıklarıymış gibi yorumlanmış, bu taraflaşma veya görüşlere karşı mücadelede, demokratik merkezîyetçiliğin kural ve yöntemleriyle değil, bu ilkeyi bile yadsıyan mücadele biçimleriyle verilmeye çalışılmıştır.

Bu bakımdan yanlış olan, tarafların olması veya bir harekette değişik fikir akımlarının açığa çıkmış olması değil; bunlar arasında ilkeli bir mücadelenin yaratılamaması ve neticede, demokratik merkezîyetçiliğin boyutları dışına taşan ve zamanla örgütlenmeyi bile belirleyip ona damgasını basan grup ilişkilerinin esas yön verdiği gelişmelere yerini bırakmış olması. Bugün bu durumun hâlâ devam ediyor olması nedeniyle, örgütlenmeyi istikrarlı bir gelişim

Çizgisine çekmeye çalıştığımız yeni bir dönenin başlangıcında, grupların da sormaya ve cevap vermeye çalışmaları gereken şu olmalıdır. “ Farklı görüş ayrılıklarımıza rağmen, her türlü grup ilişkisi ve anlayışımıza doğru bir çalışma çizgisinde buluşmak üzere bugünden başlayarak bir yön mü vermeye çalışacağız, yoksa eski yolumuzda mı gideceğiz?”

Tabii bu soruya bugüne kadar zaten olumlu cevaplar vermeye çalışmış taraf ve kişilerin haricinde, bazılarının verecekleri cevaplar da farklı olacaktır.

Bilindiği üzere, bunlardan en klasikleşmiş olanı da genellikle kendi dediklerinin doğruluğu “başkalarının yapacağı en doğru hareketin de kendi görüşlerine gelmesi olacaktır. Eh, bugünkü “hataları kabul etmeme” anlayışı ile sorunlarda nebze şerbet adım atılamaması da bunu gösteriyor zaten! Verilen cevaplarla konuşmak gerekse adamın oturupta “dünyada ne kadar kişi varsa bir o kadar da gerçek vardır” diyen filozofun sesine kulak veresi gelir, ama, bizim ne gerçeklere gözlerini kapamış tarafların

Ne de “insan faziletlerinden” bahseden filozofların dedikleriyle değil de, öncelikle kendi hakikatlerimizin sunduklarıyla uğraşma derdimiz varsa; yaşamın bu somut verilerinin tahliliyle, gerektiğinde taraflara da önerilerde bulunmaya, doğru alternatifleri onlara da sunmaya çalışırız.

Kaldı ki, orijinalitemizde baktığımız zaman, sorunların çözümü için koyabileceğimiz alternatifleri kavrayabilmenin, öyle zannedildiği kadar zor bir iş olmadığını da görüveririz.

Neden mi? Çünkü bir defa bizde grup ilişkileri ve mücadeleleri, ciddi “teorik görüş ayrılıklarına” dayanmamaktadır da ondan. Nüanslarda gösterilebilecek ufak tefek ayrımlar dışında, pratikte farklı yorumlardan ya da esas olarak “grup hudutlarını” ihlal üzerine (!) koparılan fırtınalardan kaynaklanmaktadır. Bu fırtınaların ortalığı toz dumana eden havasıyladadır ki, bunun şiddeti derecesinde, genel bir siyasi formasyon düşüklüğünün gelişmeleri ve olayları doğru takip edemeye yol açan etki ve sırayetleriyle de ortada ciddi görüş ayrılıkları varmış gibi uç noktalarda bir imaj oluşmakta, bazıları da bilinçsiz bir şekilde bu havanın anaforuna kapılıp gitmektedir.

Bugün her ne kadar görüş farklılıklarını “özel bir teori” düzeyine yükseltip olsalar da, saflarımızdan ayrılmış bulunan arkadaşlarımızı geçmişteki konumlarıyla ayrılık durumları da bu gerçekten bağımsız değildi.

Aynı bir siyasi bakış açısının içinde kendini ya eğilim ya da nüans diye gösteren farklılıklar zamanla ilkeli bir mücadele çizgisinden uzaklaşılmasıyla gelişip güçlenmiş ve bugünkü “irtifasına ulaştı. Ama halen içimizde” grupta değil, “hizip” düzeyinde süren tartışmalarıyla yaşadığımız ayrılıklar ve taraflar ordusu dikkate alınır, sorunlarımızın salt ayrılanlarımıza bağlanamayacak kadar nasıl ele alınması gerektiği de anlaşılır sanırım.

Bu nedenle, sonuç noktalarındaki gelişmelere bakarak, ne kişilerin tavırlarıyla, ne de “özel teorilerle” sorunlarımızı açıklamaya çalışmak bizleri bir yerlere götürmeyecektir. Bu şüphesiz ki ayrılıklar sorununa bakarken dikkate almayı gerektiren bir durum, ama sorunların kendisi değil.

Unutulmasın ki, bir ideolojiyi savunmak, ondan farklı görüşler getirmemek değildir. Esas olarak “teorinin sunduklarını hayata geçirebilme; kavrayabilme ve pratikle bütünlüklü biçimde doğru savunabilmektir. “Kâğıt üzerinde karalamalar olarak kalmaması” esprisi hatırlansın. Böyle baktığımızda, ayrılanlarımız dışında bizlerinde, teoriden farklı ne tür sapmalar içerisinde girebildiğimiz, ideolojiyi o yüksek algı-lama gücümüze(!) rağmen nasıl kendisinden farklı düşebildiğimiz çeşitli örnekleriyle açıktır!

Bu nedenle de bugün ayrılmış bulunan arkadaşlarımızın sorunu, genel sorunlarımızın sadece bir parçasını oluşturuyor. Ve bizler, onların ayrılıkları da dahil olmak üzere, hareketin genel sorunlarına çözümler getirebilmek için “demokrasi” ye ve başka şeylere kafa yormak görevleriyle yüz yüzeyiz. Ayrılıklar oldu bitti deyip, ayrılanların peşinden lanetler yağdırmak “Kurtuluş” değildir. Aslolan, benzerlerinin tekrarlanmaması ve kendilerinin yeniden kazanılabilmesi için, sorunlarımızı bütünlüklü bir incelemeye tabi tutarak temel hatalarımız üzerinde araştırarak buradan çıkartacağımız deney ve dersler ışığında çözümler bulabilmektir. Ayrılanlar üzerine estirilen fırtınalarla da, sorunları kısır bir tartışma platformları içerisindeki “soyut” polemiklerine göre açıklamak kadar anlamsız ve saptırmaca bir şey olmayacaktır. Kaldı ki bu polemikler üzerine de yazılabilecek çok şey bulunabilir. Ama amacım, sonuçlara bakarak olayları açıklamak olmadığı için buna girmiyorum. Sonuçlardaki gelişmeleri açıklamak, öncelikle buralardan yola çıkarak sorunları açıklamak olsa olsa kendi örgütsel basiretsizliğimizin bir ifadesi olabilir. Biz bugünkü olumsuz durumla, ayrılan arkadaşlarımızın “Menşevik” bir yol tutturmaları yüzünden karşılaşmadık; Tam tersi, kendileri de dahil olmak üzere, örgüt bütününde teoriye de uygun olmayan bir çizgiye sapılmasından ve gerçek anlamda Marksist-Leninist ilkeleri siyasi yapılanmada hâkim kılamamamızdan ileri geldi bunlar: Muhakkak ki kendilerinin de bilhassa son gelişmeler karşısında gösterdikleri hatalı tutum ve yaklaşımlarının da sorunların bu kadar kök salmasında rolü oldu. Ama sorunların esas nedeni olmaları demek değildir. Sadece şu kadar ufak bir fark “etkilemeleri”!

“Demokrasi”, bileşkesi sağlanması gereken “demokratik merkeziyetçiliğin” bir yanını oluşturuyorsa, bir aciliyet ve zorunluluk ile de gelinmiş olursa, sorunların çözümü bir buraya bağlamamak gerekir. Her ne kadar dar boğaza girildiği bir dönemde gereken enerji ve olayların üzerine gidebilmede yeterli bir efor harcanmamış ise de, şu geldiğimiz aşamada da “merkezi iradenin, eskisinden daha yapıcı ve “iknaya açık” olumlu yaklaşımlarıyla sorunları çözme uğraşısı göstermesi her zamankinden daha elzem bir görevdir. Bu yönde atılabilecek olumlu adımlar, pratik içerisinde de cevaplarını bulmaya başladıkça, “merkezin gücü”nün örgüt bütününde daha hâkim kılınması ve sarsılan güvene doğru süreç yaşanması kaçınılmaz olacaktır. Sorunların daha bir grift yapıya sahip olduğu; birliğin “soyut” bir denge durumunda kilitlendiği bir evrede, ne bazılarının yaptığı gibi “merkezi iradeyi tanımama”

anlayışları, nede biraz önce belirttiğim gibi “grup olgularını” yadsıyarak gösterebileceğimiz yaklaşımların sorunların çözümüne hiçbir yararı olmayacaktır.

Bu nedenle merkezi, gelişmeleri ne demokrasiye, nede kendiliğinden bir gidişine bıraktırmayacak biçimde “iknaya açık” yaklaşımlarıyla tavır aldirtmaya zorlamak hepimizin görevi olmalıdır. Bir sürü insanın önderlik görevleri de beklediği bir aşamada gösterilebilecek hatalı bir yaklaşım, “merkezin gücünün” zayıflaması yanında, uzun zaman kolay toparlanamayacak şekilde ona olan güvenin de sarsılmasına yol açacaktır. Bugün bu güvensizliğin öncülleri çeşitli biçimlerde görülmektedir de zaten. Ancak “demokrasi”yle sistemli ve uyumlu bir bileşime girebilen “merkeziyetçilik” sorunların çözümünde bilinçli adımları yaratabilir. Bu yaklaşımlar içerisinde elbette ki yine görüşlerimizi başkalarına anlatmaya çalışacağız. Ama bu anlatımın daimî olarak ölçütü; kendi grup menfaatlerimizden ziyade, örgütün genel çıkarlarının ön planda tutulması, grup ilişkilerinin ve anlayışlarının bugünden başlayarak, ülkeler üzerindeki bir mücadeleye tâbi kılınması olmalıdır. Bunun tersi, ancak, genel çıkarları kendi mevkiimizin menfaatlerine uyduracak şekilde alet etmek olabilir. Bunun da Marksist literatürde bir tek adı vardır; o da “BÜROKRASI” !

İster “güç” anlamında, isterse “anlayış” olarak. Çünkü “bürokrasi işin gereklerini, birinin kendi mevkiinin çıkarlarına tâbi kılması demektir; dikkatleri, işin kendini ihmal ederek belli yerlerde toplamak demektir; fikirler için mücadele etmek yerine, üye seçilmek için kavga etmek demektir.”³¹

Ve bizde dün olduğu gibi bugün de, böyle bir tehlike mevcuttur! Buna şimdilik, bizdeki örgütlenmenin farklı özelliklerini de dikkate alarak “bürokrasi”dir demiyorum. Ama b.ir şeyleri aştırmaya çaba göstermediğimiz ölçüde de ilerde çok daha farklı somut örnekleriyle de karşımıza çıkabilecek bir niteliğe bürünebilme şanslarına sahiptir. Çünkü örgütlenmenin şu anki yapısı ve konumu, var olan grup anlayışlarının öncülüğüyle de, bu olgunun somut biçimde örgüt içinde kök salabilmesinin koşullarına açıktır. Bunun önüne geçebilmek, yine, bugüne keder sorunlara akılcı ve dikkatli yaklaşım gösterebilmiş “İtaraf” ve “kişiler”le sorunlara “bağımsız” ve “objektif” olarak, Marksizm’in ve Kur-

tuluş'un siyasi çizgisinden bakabilen "proletarya sosyalistlerinin" önderlik etmeleriyle mümkün olabilecektir. Tabii bir de, bu çizgiye meyil gösterebilen " tarafların" iknaya açık yaklaşımlarıyla.

Hareketin en ilerisinden en gerisine, herkesin bir şey söylediği; daha doğrunun ve yanlışın nerde olduğunun tam bilinmediği; bazıların, "açıklığın" bahsettikleriyle öncelikle kendi sorun ve ilişkilerini "eşitlik" ve de "reşitliğe" de bakarak (!) örgüte taşımaya çalıştıkları bir "demokrasi" döneminde, benim öncelikle temas ettiğim hususlar bunlar.

Şu unutulmasın ki bugüne kadar hasır altı edilmiş, aslında çok daha evveliyatından "teorik" olarak da konulduğu halde hayata geçirilmemiş bir ilkenin koşullarında; bu geçirmeyişin nedeni olan çitler kaldırılmadan ne "demokrasıcılık" oynanabilir, ne de demokrasi serpilip gelişebilir! Bugün "ne örgütlenme geleneklerimiz vardı ki" deyip, bu işlerliğin yaratılamamasının "kestirmeden" izahını yapmaya çalışanları söylemek istediğim bir tek şey vardır. Bu konu, bizde "örgütlenme geleneklerinin yaratılamamışlığına" bağlanamayacak kadar, zamanında çizilmiş "Yol Ayrımı" tespitlerinden bu yana, üzerinde mücadele verilmiş, çeşitli tartışmalara mazhar olmuş bir konudur. Sorunların bugünkü boyutlarına ulaşabileceğini görüp de, önceden, pek çok şey gibi demokratik merkezîyetçiliğin ne şekilde yer ettirilmesi gerektiği üzerine mücadele vermiş, çeşitli nedenleriyle ayrılmış ya da kalmış pek çok kişi vardır.

Geçmişte hayata geçiremediğimiz bu konuların cevaplarını, geride bıraktığımız savaşın enkazlarını bir kenara bırakıp görmezlikten geçerek, ucuz paravanalar arkasına sığınarak değil de, hatalarımızı kabul ederek ve geçmişten dersler çıkartarak vermeye çalışalım. Böylesi hepimize daha hayırlı olacaktır.

★★★

"Gerçek diyalektik, bireylerin yanılgılarını haklı göstermez, ama, bütün somutluğu ile kaçınılmaz olduklarını tanıtlayarak düşünceleri inceler. Diyalektiğin temel ilkelerinden biri soyut gerçek diye bir şeyin olmadığı, gerçeğin her zaman somut olduğudur." (Lenin. Bir Adım İleri, İki Adım Geri.)

GEÇMİŞİN DEĞERLENDİRİLMESİ:

Bugünkü mevcut durumu kavrayabilmek, geçmişin doğru bir analizinden geçer. Bu, geleceği kazanmanın da zorunlu bir önkoşuludur. Eğer bugün salt döneme bağlanamayacak kadar örgütsel sorunlarla da uğraşmak durumunda kalıp, enerjimizi öncelikle bunların da çözümü için harcıyor ve bunda da gerektiği kadar başarılı olamayıp, “demokrasi” ile başka türden çözüm yollarına kayabiliyorsak, bu bizim geçmişi de ne derece kavrayabildiğimizi gösterir. Bu nedenle sorunlarımızı doğru ve gerçek muhtevasıyla kavrayabilmek açısından, bilhassa bugünden geçmişe yönelik getirilen “saptırma” bazı konulara cevap olması bakımından kısa bir açılımını yapmak istiyorum. Bu konuya, ta yıllarca öncesinden yapılmış bir tespitimizi, farklı koşullarda da olunca dönüp dolaşıp geldiğimiz benzer bir yol ayrımından yine bize örnek olması bakımından hatırlatmak gerektiğini duyuyorum.

“Mevcut durumun daha derinlemesine kavranılması, ancak onun geçmişle diyalektik bağlantısının daha derinlemesine kavranılması, hareketin genel gelişim çizgisinin doğru biçimi ile görülebilmesi sayesinde mümkün olabilir. Bu bakışladır ki hareketin şimdiye değin nasıl geliştiğini ve nasıl gelişebileceği doğrultusunda doğru bir fikir sahibi olabilir ve olayları “önceden görme” görevimizi yerine getirebiliriz. Bu yeteneğe sahip olmaksızın “kitlelere önderlik etmek” gibi büyük bir görevi üstlenmeye kalkışmak, dan kafalılığın, küçük burjuva ukalalığın tezahüründen başka bir şey olmaz.” (Yol Ayrımı).

Geçmişin değerlendirmesi üzerine yapacağım açıklamalar aynı zamanda, bugün saflarımızdan ayrılmış bulunan arkadaşlarımızın durumlarına ve yazdıklarına da yönelik olacaktır. Zira bugün ayrılıklara ne kapanmış ne de çözümlenmiş olarak bakmıyorum. Ayrılıklar konusu bu sorunun değerlendirilmesi itibariyle de, birileri tarafından kapatılmaya çalışılırken, örgüt içinde gündemdeki varlığını hâlâ koruyabilmektedir. Bu gerçeği yadsımak, ancak, yukarıda alıntısını yaptığım paragrafın önemini anlayamayıp da, kestirmeden bu sorundan kurtuluş yolları arayanlarımıza ait olabilir. Bu şekilde bir yaklaşım, sorunların geçmişin analiziyle bütünlemeye çalışıp, ondan dersler çıkarmaya

özen gösterenlerin ele alabileceği bir yöntem olamaz. Teorinin gerektirdiği bir birlik anlayışıyla da, bir başka açıdan bizlerin bu soruna yaklaşımı, görüşlerini “özel bir teori” düzeyine getirmiş olsalar da, ayrılık nedenlerini açmak olduğu kadar, kendilerini tekrar kazanmaya yönelik çaba sarfetmek de olmalıdır. Bugün ayrı yerlere düşülmüş olunsada, bu “yapay” ayrılığın “ince örtüsünü” aralamak görevi aynı zamanda bizlere de düşmektedir. Eğer görüşlerinde katılmadığımız şeyler de varsa; buna karşı mücadeleyi de, sosyalist literatürün tanımlarını ters yüz etmeden (!), sağlıklı bir zemin üzerinde “ideolojik mücadeleyi” hâkim kılmaya çalışarak yapmalıyız. Ama kendilerini hâlâ “asker” gibi görüyorsak o başka! O zaman diyecek bir şeyin olamaz!

GEÇMİŞİN “YOL AYRIMI” DOĞRU KAVRANMIYOR:

Bugün düşülen yanılgıların büyük bir bölümünü, geçmişte getirilen “yol ayrımı”nın doğru kavranamayışı oluşturuyor. Bu nedenle geçmişin yaşanmış olgularıyla da uyuşmayacak biçimde yeni teoriler üretilebilmekte, ya da bir tarihsel dönemin ayrım çizgisinin sunduğu görevlere de uygun siyasi bir çalışmaya ve örgütlenmeye gidilememektedir. Pratik olduğu kadar, teorik olarak da artık sapma eğilimleri gösterildiği; çeşitli ayrılıkların yaşanabildiği bir dönemde, geçmişin “dönemine uygun” gerçekleri bile, cevap olsun niyetine yetiştirilen soyut açıklamalar arasında çarpıtılır oldu. Bir defa geçmişin, kendisinden dersler çıkartmak amacıyla değil de, kafamızdaki “formülasyonların” birer malzemesi niyetine kullanmaya başladık mı, yalan ve demagoji furysası da, soyut mantığın başladığı yerde türemiş demektir. Artık bunun adamı nereye götüreceği de belli olmaz.

Halbuki geçmişin yol ayrımı, karşılaştığımız sorunlarla birlikte, bunların bir parçasını oluşturan “ayrılıklar” konusunu da kavrayabilmede “anahtar” bir rol oynamaktadır. Neden mi? Çünkü, bugün ancak çok yüksek irtifalarda seyretmeyle “yetersiz” görülebilen bu tesbit, dönemi ve koşullarındaki özellikleriyle alındığında, siyasi bir çalışmanın perspektiflerini, günün görevleriyle sınıf hedefleriyle birlikte doğrultusunda nasıl yakalamak gerektiğine açıklık getirdiği kadar; ayrılan arkadaşlarımızla da gidilen bir birliğin, “çıkılmış 2-3 yazıya” indirgenemeyecek biçimde önemli bir halkasını da oluşturuyordu da ondan! Geline yeni bir dönemin içerisinde Kurtuluş’un daha henüz bu isimle bile anılmadığı bir evrede “ayırt edici karakteristiği neydi?” diye sorsak en başta

şunu söyleyebiliriz. Geçmişin doğru bir analizi üzerinden, bilimsel sosyalizmin ülke somut pratiğine açılımının hattını, diyalektik olarak doğru yerinden yakalamış olmasıydı. Uzun yıllar, sosyalist hareketin çok uzağında seyretmekte olan Marksizm, ilk defa yetersiz de olsa, yol ayrımı tespitiyle ayaklarını yere basıyordu. İşte bu hattın uzantısı üzerinde kurulan “bileşiğin” muhtevası, o dönemlerin karakteristiği ile de doğru kavranabilmeli; içeriğindeki özelliklere göre de açıklanabilmelidir. Çünkü, bugün geçmişe sahip çıkmak onu “savunuyor görünme” iddialarımızın olduğu kadar; “2-3 yazı ile birlik olma” “ideolojik birlik” görüşlerimizin doğruluk ve tutarlılık payları da yine bu orijinin kavranmasıyla mümkün olabilir.

Bugün ayrılmış bulunan arkadaşlarımızın bizlerle gittikleri birliğin aynı siyasi çizgide biraraya gelişlerinin belirleyici faktörünün, Kurtuluş’un bu bileşkede düğüm rolü oynayarak yarattığı “teorik” ve “pratik” bir zemin oluşturmuyordu. Ama besbelli ki bu gerçek, daha sonraki, bu çizgiden uzaklaşmaya yol veren yanlış bir çalışma tarzının yarattığı ortamın dumanlı havası içerisinde unutulmuşa benziyor! Halbuki geçmişte, bugünkü yeni tespitlerin yerinin olmayışı gibi, ortak bir siyasi bakışla bunun üzerinde verilen kararlı bir savaşımın temel nedeni de yine bu faktör idi.

Dönemin karakteristiği bu şekilde kavrandıktan sonra, koşullarına ve uzun vadeli hedeflerine göre o anki görevler de, pratiğin sunduğu verilere göre yakalanabiliyordu. -Gençlikte çalışmanın gerekliliği; gençlikte çalışma potansiyeli; “bileşiğin” henüz gençlik içerisindeki faaliyetler sırasında yakalanmış olduğu; ama bunun doğal ve kaçınılmaz olması, çünkü “her sosyalist hareketin genellikle aydın kesimlerden doğup büyüme özellikleri gösterdiği”; bizler için görevin, onu bu kesimlerden çıkartarak gerçek sınıf hedeflerine ulaştırmak olduğu; ama bunun için “zorunlu” bir sürü “ara aşamalardan” geçilmesi gerektiği; dönemin görevleriyle, “ülkemize özgü arayış içerisinde bulunan hareketlerin birliği” sorunu; dernek seçimleri; faşistlere karşı mücadeleler ... vb., gibi – Bütün bunların hepsi de, ayrılanlarımızın “başından beri gençlik zeminini seçme” veya “küçük burjuva kaygan zeminleri tercih” tespitleriyle uyuşmayacak biçimde dönemin ve sürecin o anki özelliklerinin karışımına çıkardığı görev ve gerçeklerdi. Bu nedenledir

ki, kendileri de bizlerle birliğe gittikten sonra, gençlikte uğraşım gösterebilmişler, bu görevler doğrultusunda mücadele etmişlerdir. Evveliyatından, daha bizlerle birleşmeden önceleri çıkarttıkları “yayınlarla” sınıfa yönelik bir faaliyette bulunduklarını belirtebilirler, ama, bunun da yine gençlikle sınırlanan boyutlarını düşünürlerse, örnek olarak gösterelemeyeceğini kendileri de tahmin ederler sanırım! Velhasıl, yakalanmış olan halka öyle bir bizleri bir arada tutmaya yetiyordu ki, hiçbir şekilde “nüans” konuları hariç, farklı düşmemize olanak vermiyordu. Sınıf sorunu da “niye sınıfa gitmiyoruz?” değil, “sınıfa gitme koşullarının yaratılabilmesi” sorunuuydu! Üstelik de, bu sadece kendilerinin de değil, herkesin de üzerinde sıkça durduğu açık bir gerçektir. Sınıf üzerine ortaya çıkan tartışmalar, esas, daha sonraları yaşandı.

Geçmişin değerlendirilmesi ile yakalanan halkayla, artık sorun bizler için “hangi yolun seçilmesi” gerektiği değil, “bilinen yolda ne gibi adımların atılması” idi. Ancak bugünden bakarak, o dönemki örgütlenmeden fazla bir şeyler beklemek “ütopya” olabilirdi. Şüphesiz ki, koşulları içerisinde düşülen pek çok hata ve yanlışlıklar da olmuştur. Ama bu hataları da örgütlenmenin “ilkel” düzeyini de göz önüne alarak, diyalektik gelişim yasasının başlangıç dönemleri özellikleriyle birlikte kavrayabilmek gerekir. Lenin bile; 1891-1901 tarihleri arası Sosyal-Demokrat hareketlerle, daha sonraki yılların hareketleri arasındaki karşılaştırmadan “ilkellik” üzerine değerlendirmelerini, bu, bir hareketin gelişiminin “ilk” dönemlerinin özellikleriyle açıklıyordu. “Pratik eğitimden, örgüt çalışmalarını yürütme yeteneğinden yoksunluk, hiç şüphe yok ki, daha başından beri her zaman devrimci Marksist görüşü savunanlar dahil hepimizin ortak eksikliğidir.”³² Bu gerçeği kavrayamadık mı, hareketin başlangıç dönemlerindeki hatalarını anlayamayacağımız gibi, benzer biçimde, “Kurtuluş’un ortaya çıktığı andan itibaren küçük-burjuvazi, öncelikle de öğrenci gençlik içerisindeki sosyalist ve sosyalizme açık unsurların çokluğunun hareketi cezbetmesi”nin (!) nelerden kaynaklandığını bir türlü göremeyeceğizdir. Bu soruları yönelten arkadaşlarımızın “zemin seçme”yi olduğu kadar; geçmişin bu gelişim koşullarında düşülen hataları da iyi düşünmeleri gerekir. Ama sorun eğer daha sonraları da aynı zemini tutturmuş olma sorunuysa, işte o zaman benim de ayağını hâlâ bu zeminde tutmaya çalışmış olanlara dair söyleyeceğim çok şey vardır. “Zorunlu bir ilkelikten” kur-

tulmak yerine, örgütlenmeyi aynı yerinde saydırıp, gerekli dönüşümlerine uğratmak istemeyenlerin bu konuda vermeleri gereken çok hesap vardır.

Gelelim “teori”, “çıkış 2-3 yazıyla birlik olabilme” sorununa. Bugün, ayrılan arkadaşlarımızın iddialarından birisi şudur. “Kurtuluş’un 76 yılında ortaya koymuş olduğu ideolojik-teorik temel nedir? Özetle geçmiş değerlendirmesidir. Söz konusu tarihte hareketin çıkardığı üç yazı vardı: “Sovyet Sosyal Emperyalizmi mi Büyük Han Şovenizmi mi? ; Ulusal Sorun; Yol Ayrımı (...) Açıktır ki, böylesi bir çatı bırakalım partiyi, parti öncesi Komünist örgütü, bu birliği oluşturacak insanlardan birisinin dahi kafasını örtecek bir çatı değildir.

Bugün teori konusunda ileri sürülen iddialar, görüşleri daha net hale gelmiş olsa da, bir ayrılan arkadaşımıza ait değildir. Ayrılanlarından kalanlarına kadar çoğu şu “teori” denen nimetin “hikmetleri” üzerine bir şeyler söyler oldu. Kendileri teori konusunu bu biçimiyle ele alıp, sorunu “devrim anlayışımızı koyabildik mi?” derecesinde “entelektüellik” platformlarındaki tartışmalara çekmeye çalışırken; birileri de örgütlenme ve diğer çalışma ve faaliyetlerde düşülen hataları ve sapmaları, “örgüt geleneklerinin yaratılamamışlığıyla” beraber, “teorideki yetersizlik ve eksikliklere” de bağlar oldular. Bütün bu izah yolları ile, birbirine göre farklı bakış açıları ne olursa olsun -birilerinin bunları hepten “yeni bir teori” düzeyine yükseltişleri ve açıktan ifşaları; diğerlerinin de “zımnen kabul” ve yazılı değil (!), sözlü neşriyatları ile sürdürmeleri gibi- ortada olan bir gerçek varsa, o da, teorisi bile anlamamışlıkları üzerinden bugünkü sorunları bir “teori sorunu” haline de getirmeye çalışmaları. Bu nedenle bugün birilerinde daha açık hale gelen, birilerinde “pratikte” yazılanlardan farklı bir lisan ile yürütülen şu teori kampanyalarına da bakarak, burada şu teori üzerine de bir şeyler yazmak ihtiyacını duyuyorum.

Teorideki yetersizlik veya yanlışlıklarla anlatılmak istenen nedir? Sorunlarımızın kendi hatalarımızdan, yanlış örgütlenme ve çalışmalarımızdan değil de, aynı zamanda teorinin pratiğe gerektiği kadar kılavuzluk edip yol gösteremeyişinden de ileri geldiğidir. Mesela bir demokrasi ilkesini bugüne kadar doğru dürüst hayata geçiremediysek, bunun nedeninin, bu konunun teoride açık olamayışından da kaynaklandığıdır! Hangi soruna el atsan altından bir “teori sorunu” çıkıyor.

Hem de geçmişte ideolojiden farklı bir örgütlenmeye ve çalışmaya gildiği kendilerine hatırlatıldığında; “doğru bir teoriye uygun örgütlenmede bulunulduğunu” söyleyip de, “teorinin alamet-i farikalarından” bahsedenler tarafından.

Gerek teorinin yeterliliğine, gerekse “2-3 yazıyla birlik” olunup olunamayacağına bir cevap getirebilmek için şu teori denen “imece” ye kısmen bir göz atalım. Bu açılım bize bundan sonra da teori konusuna nasıl bakmamız gerektiğine dair ipuçları verecektir sanırım.

Teori dediğimiz zaman aklımıza ilk gelen şey, sınıf mücadelelerinin yol gösteren “işçi sınıfının bağımsız ideolojisi” demek olan Marksizm Leninizm olmaktadır. Bu bütün dünya komünist hareketlerinin esas alması gereken evrensel bir ideolojidir. Komünist bir çalışmayı ve örgütlenmeyi kendisine esas almış hareketler açısından sorun, bu evrensel ideolojinin gerek kıldıklarını kendi pratiklerinde hayata geçirebilmesidir. Bu bütünlüğün yaratılabilmesinde, ne “eklektizme” ne de kendisinden yabancılaşmaya yol açmamak için de, Marksistlerin bir teoriyi iki yönlü özellikleriyle kavramaları gerekir. Evrensel ve özgül yanlarıyla. Teorinin evrensel yanı, onun Marksizm’den, bilimsel sosyalizmden ve bu bilimin “temel yasa ve ilkelerinden” aldığı güç; özgül yanı ise, evrenselin zorunlu kıldığı bu ilkeler temelinde, bizzat kendi pratiğimizden çıkaracağımız deney ve derslerle kurulabilecek bileşimidir. Bu anlamda bir teori, Marksizm’den gelen, ve özele girdiği anda değişikliklerde arzedene, ikisinin bileşiği olabilecek diyalektik bir hat üzerinde kavranmalıdır. Bu hatta Komünistler, sınıf bilimini her alanda yaratıcı biçimde kullanmasını bilmeli, örgütlenmelerinde olduğu kadar, çalışmalarında da Marksizm’in “değişmeyen” temel ilkelerini hâkim kılmalıdır. Her ülkede örgütlenme biçimleri, çalışma tarzları, mücadele biçimleri veya taktikleri birbirine göre ne kadar farklılıklar arz ederse etsin; kendi pratiğimizde siyasi faaliyetlerimizin, çok geniş bir muhteva içinde sayısız “eğilimlerle” gösterebileceği değişiklikler ne olursa olsun, bu temel ilkeler kendisini daimî olarak koruyabilmeli, siyasi yapılanma da bu öz üzerinde yükseltilebilmelidir. Komünist bir hareketin en büyük başarısı da zaten sayısız görev faaliyetler içerisinde bu “öz”ü koruyarak, teorilerini olduğu kadar, siyasi örgütlenmelerini de hayatın her alanında geliştirebilmeleridir. Evrensel olanın bu ilkeleriyle alındığı zaman; bunlarla kopmaz ilişki ve bağlarla bütünlenildiği Marksizm

soyu bir bilim olmaktan kurtarılıp, gelişen ve daha bir renk ve canlılık kazanan müspet bir bilim haline gelebilir. İşte bu nedenledir ki Lenin “eğer yaşama ayak uydurmak istiyorlarsa sosyalistlerin her yönde geliştirmek zorunda bulundukları bir bilim” olarak da bakmaktadır Marksizm’e.

Marksizm’in bu bileşkesinin kavranamayışı nedeniyledir ki, çoğu siyasi hareketler farklı çizgileri sürüklenebilmekte, sonuçları itibarıyla de Marksizm’e hiç de uygun olmayan yalan yanlış teoriler türetilenmektedir. Ya Marksizm’in içeriğindeki bu öz, pratiğin karmaşık ve çok yönlü faaliyetleri içerisinde eriyip kaybolmakta; ya da tek yanlı kaba bir kavrayışla çeşitli reçeteci ve şabloncu anlayışlar türeyebilmektedir.

Peki buraya kadar yazdıklarımla şu “ideolojik birlik” veya “teorinin yetersizliği” konularıyla ne ilgisi var denebilir? Çok basit, bizde de bugün bu konuların anlaşılmasında olduğu gibi, çeşitli örgütsel ve teori zaafı içerisine sürüklenebilmenin, ilkelerden sapma ve tavizler verebilmenin nedenleri de bu konunun anlaşılmasında yatıyor. Bu konuların, bir teorinin gelişim özellikleriyle birlikte incelenmesinin noksanlığıdır ki, bugün teori üzerine yanlış tesbitlere gidilmekte veya sorunlarımızın günahı vebalı teorimize de musallat edilmektedir. Bu konuların anlaşılabilir olması için “yol ayrımı” ile kendi teorimizin gelişim özelliklerine bir bakalım.

Teorimizi, her türlü yetersizliğine rağmen çekilmiş bir “yol ayrımı”ndan itibaren nasıl kavramak gerekir? Örneğin geline yeni bir dönemin içinde, teori daha sonraki evreleriyle kıyaslandığında “çıkış 2-3 yazısıyla” elbetteki geri olabilecektir. Ama teorinin bu geriliği “izafi” ve “paradoks” bir özelliğe sahiptir. Çünkü, sonraki gelişmişliği yanında teorinin o anki geriliği, koşullarının ihtiyacı ve döneminin özellikleriyle alındığında o derecede yeterliydi. Pek çoğunun tam bir teorik keşme-keş içerisinde bocaladığı bir dönemde, Kurtuluş bir “yol ayrımı” broşürüyle, Marksizm’i ilk defa doğru yerinden yakalayarak zamanının en ileri teorisini koyuyordu. Eğer bir teorinin ileriliğini veya geriliğini tartışma konusu yapacaksak, bunu kırtasiyeciliğe dökülmüş bir teori yarışının ölçütlerinde değil de, pratiğe uygunluğun, ve günün ihtiyaçlarına doğru cevap verebilmenin ölçütlerini esas alarak yapmaya çalışmalıyız. Ve bu noktada hepimizin sorması gereken şu olmalıdır. Kurtuluş bu yazılarıyla hayata cevap verebilmesini bilmiş midir? Yoksa

teorik olarak da hayatın gerisinde mi kalmıştır. Buna kimsenin olumsuz bir cevap verebileceğini sanmıyorum. Yoksa oturup da bir “sosyal emperyalizm” gibi zamanında türemiş yanlış ve şabloncu teorilerin ileri ya da geriliğine kadar uğraşmak zorunda kalırız!

Kurtuluş’un dönemi içerisinde, teori konusuna bakışı da, artık, çeşitli görevleriyle birlikte bu teoriyi, örgütlenme gibi, “ilkel” konumundan çıkartıp, kendisiyle birlikte yürütebileceği faaliyet ve somut örgütlenmelerle, ilerde kitleleri kucaklayabilecek “ileri bir teori” hedeflerine yönelmekti.

Hiçbir şey diyalektik olarak nasıl bugünden yarına değişmeyecekse, teorinin de birden gelişme göstermesi beklenemezdi. Teorinin yeterliliği ya da yetmezliği “2-3 yazı ile birlik olmak” iddiaları ancak pratikte birlikte kavranabilir. Pratikten yalıtılmış, tek başına alınan teori üzerine yapılan tartışmalar ancak birer soyutlama olarak kalabilirler. “Maddi dünyayı, pratik eylem olarak kavramayan materyalizmin vardı” en üst nokta, “sivil toplum”dan ayrı olarak ele alınan bireylerin bakış biçimidir.³³ Ancak bugünden o çok gelişmiş kafalarımızla teorinin geçmişine bakıp da, terazide tartısı üzerinden, yeterliliği yetmezliği üzerine hüküm yürütmek kadar “idealize” ve komedi bir şey yoktur. Teori yetersizdi, doğru. Ama dönemin en ileri bir teorisi olması; henüz doğuş halinde Marksist ideolojiyi temsil etmesi; onu hayatın her alanına ulaştırabilecek örgütlenmenin de henüz gelişim safhasında bulunması gibi nedenleriyle de dönemin özellikleriyle birlikte alındığı zamanda o derece ileri ve yeterli bir konumu söz konusuydu. Teori konusunda bu tür iddialarda bulunanların bu iddialarını bir de o dönemlerin özellikleri ve misyonlarıyla birlikte düşünmeleri gerekir.

Kaldı ki, değil sadece bizde, esas aldığımız Marksizm’in kendisi bile bir anda “ileri” bir bilim haline gelmemiştir. Teorilerin birden vahiy olmasını beklemek ancak evliyaların işidir. İşçi sınıfının dünya anlayışı olan “bilimsel sosyalizmin” Marksizm-Leninizm bile süreci içerisinde birsürü ara aşamalardan geçtikten sonra müspet bir bilim haline gelmiştir. Sınıf savaşmalarının zorunluluk ve ihtiyaçları, daha ilk anlardan başlayarak kişileri çeşitli felsefi akımlar halinde bu savaşları yakından incelemeye yöneltiyor, bilimsel sosyalizm de Marks ve Engels’in şahsında, “proletaryanın maddi yaşam koşulları”ndaki sınıf savaşımının başarılmasına en doğru cevap vermeye çalışan bir bilim olarak gün

be gün gelişme gösteriyordu. Bu ideolojinin ilk doğal eylemini Marks ve Engels'in öncülüğünde "eski lateryalizm"ın, "diyalektik materyalizm"le yadsınması teşkil etti. Her ikisi de, içinden çıkıp geldikleri "Klasik Alman felsefesi" ile eskinin "kaba materyalizm" anlayışına karşı diyalektik materyalizmle savaş açarak, bilimsel sosyalizmin temel taşlarını koyuyorlardı. Ama bu yadsıma, geçmişin bir tarihsel dönemi içerisinde açığa çıkmış klasik Alman felsefesinin, daha bilimsel sosyalizmin yeşermediği bir dönemdeki önemini ortadan kaldırması demek değildi. Bir Hegel diyalektiği bile Marks ve Engels'in gözünde, "en kapsamlı, en derin ve muhteva bakımından en zengin gelişme teorisi olarak" Alman felsefesinin en büyük başarısı idi. Günümüzün "evrim" ve "gelişim" fikirlerine ilişkin konuların temelleri bile önceleri Hegel tarafından ortaya atılıyor, Marks ve Engels tarafından geliştiriliyor ve Lenin zamanında, ulaştırılacak biçimde "muhteva bakımından çok daha zengin" bir seviyeye yükseltiliyordu. Lenin'in, bir Hegel diyalektiğinden çok daha gelişmiş bir teori olarak Marksizme varılması süreci içinde bir teorinin gelişimine dair anlatmaya çalıştığı şu aşağıdaki alıntı, bu konunun anlaşılmasına yardımcı olacaktır sanırım. "Sanki daha önce aşılmış merhaleleri tekrarlıyormuş gibi gözükken fakat onları daha değişik bir şekilde ve daha yüksek bir düzeyde ('olumsuzlamanın olumsuzlaması') tekrarlayan bir gelişme, düz bir çizgi doğrultusunda değil, spiraller halinde ilerleyen bir gelişme; sıçramalar, felaketler, ihtilaller yoluyla gelişme; süreklilikte kopmalar; niceliğin niteliğe dönüşümü; belli bir cismi, belli bir fenomeni ya da belli bir toplumu etkileyen çeşitli kuvvetlerin ve eğilimlerin zıtlığı ve çatışması sonucu iç yapıda doğan gelişme itilimleri; bir fenomenin bütün bağımlılığı bu veçhelerin arasında çözülmesi mümkün olmayan ve belirli konumları izleyen bir örnek, bir evrensel hareket süreci yaratan bağ -ışte, geleneksel doktrinden çok daha zengin bir gelişme öğretisi olarak diyalektiğin kapsadığı birkaç örnek." ³⁴

Diyalektik yöneme göre, "gelişme süreci daireler çemberi üzerinde dönen bir hareket ya da geçmişteki olayların basit birer yinelenmesi olarak anlaşılmayan, sürekli ve ileri bir hareket, eski bir nitel durumdan yeni bir nitel duruma geçen, basitten karmaşığa, alçaktan yükseğe doğru bir gelişme" olarak dikkate alınırsa; bunun teorideki evrimi de doğal olarak basitten gelişmeye doğru bir yol izleyecektir. Bununla

Marks'ın 1848'lerdeki (Komünist Manifesto'sunun Marksizmin bütünlüğü içerisindeki yeri daha o yıllara göre rahatlıkla "basit" ve "yetersiz" olarak görülebilir. Marksizm'in en gelişmiş niteliği ise bir sürü ara aşamalardan geçerek sürecin her bir evresindeki koşullara denk düşen incelemeleri üzerindeki yapıtlarıyla da zenginlik kazanarak ulaştığı ve halen de günümüzde çeşitli dünya devrimci pratikleriyle devam eden yeridir. O zaman toparlarsak, bütünü içerisindeki yeriyle aldığımızda "basit" ve "yetersiz" gibi "görülen bu yapıtların kendi koşul ve dönemleri içerisindeki yeri neydi? Döneminin en ileri teorisini yansıtmaları; maddi yaşam sürecindeki gereklere ve ihtiyaçlara cevap verebilmesi; toplumdaki sınıf savaşımının gelişmesine ve ilerlemesine yardımcı olması.

Sorun aynı zamanda "evrensel olana" bağlı bir teorinin kendi ülke özgülünde alınarak, kendi pratiğinin yansıttıklarına cevaplar vererek gelişmesi sorunuysa, o zaman teorinin bizdeki gelişim evresine ve özelliklerine bir bakalım.

Kurtuluş'un teorik evriminin ilk yapıtını "Yol Ayrımı" broşürü oluşturdu. Bu broşür, mevcut durum içinde "en ileri" ve sınıf ideolojisinin ülkemiz pratiğinde "doğuş" halinde bir temsilcisi olarak ortaya çıkıyor ve günün ihtiyaçları da doğru bir biçimde yol gösteriyordu. Ama o zamanlardan getirilen görevleri gerektiği kadar yerine getiremedik orası ayrı; bu, siyasi sahneye çıktığımız zaman aleyhimize birsürü nedenden ileri geliyordu. Bunu o günleri yaşayan herkes bilir. Marksizm'in yakalanan halkasıyla atılan bir temel üzerinde birsürü insan, sınıf biliminin bu "basit" müjdesi etrafında bir araya geliyor ve kararlı bir savaşıma giriyordu. Yani, "proleter sosyalist hareket ilk defa ellerimizle ayakları üzerinde doğruluyordu." (!) - Günümüzde bu hareketi tekrar tekrar "doğrultmaya" çalışarak, "yol ayrımlarını" çaka çaka Mevlana tekkesine çevirmeye çalışanlara bu eylemin bizde ne zamanlar gerçekleştiğini hatırlatmak isterim.- Ancak bu ufak broşürde getirilenlerdir ki üzerinde adım adım ilerlenip zamanla güç kazanabilecek" ileri bir teoriye yönelişin yolu açılmış, kapısı aralanmış bulunuyordu. Ayrılan arkadaşlarımızla bizleri bir arada tutan; ideolojik birliğimizi var kılan da işte bu temel idi. Yani Yol Ayrımı broşürü öyle zannedildiği kadar basit bir yazı olmayıp, kaynağını Marksizm'den ve hayatın kendisinden almaktaydı.

Ama bu yeterli miydi? Elbette hayır! Ama birlik nedeniyle değil; kitlelerde gücünü bulması, kitleleri ve en başta da sınıfı saracak bir teori seviyesine çıkması anlamında. Teoriyi bu bakımdan, hareketi hayat içerisinde siyasi bir örgütlenmesiyle birlikte yürütmesi ve geliştirilmesi gereken bir konu olarak kavramak gerekir. Bugünden görebildiklerimizle geçmişe bakıp da “yetmezlik” üzerine yeni teoriler keşfetmek geçmişin doğru bir tahlilinden bizleri uzaklaştıracak gibi, hatalarımızın asıl nedenlerinin de nelerden kaynaklandığının görülememesine yol açacaktır. Ayrıca yarının, fersah fersah yol katedildiği aşamalarından da, o yüksek irtifalarından baktığımızda da bize bugünün teorisi çok küçük gözükecektir. Ama mantık bir defa dar ölçütleriyle işledi mi o irtifalara bu geri teorilerle gelinebildiğini de bir türlü anlayamayacağız. Kaldı ki, daha örgütlenmenin temellerinde çalışma gösterdiğimiz bir evrede bunlar üzerine bir şeyler yazma yoluna gidebiliyorsak, bu bile bizim ne derece idealizmin hayal alemlerine doğru yol almakta olduğumuzu gösterir.

Şüphesiz ki komünistler, kendi sorunlarına bakarken bunları en geniş perspektifleriyle görmeye çalışmalıdırlar. Bizler yükseltmeye çalıştığımız binanın temellerinde uğraştığımız anda dahi sorunlarımızı en geniş çerçevesiyle yorumlayıp bütün yönleriyle araştırmasını bilmeliyiz. Bu Marksist yöntemin zorunluluğudur da zaten. Ama tartışma konusu olan kendi sorunlarımızın esas nedenlerden ileri geldiği ise, bunun bence bir tek nedeni vardır: o da yeterli olduğu halde teoriyi çeşitli nedenlerle hayata geçirememesi. Bugünkü sorunlarımızın nelerden ileri geldiğini kurcalarsak, bunların bir “sosyalist ekonominin meselelerinden” ya da nesnel hakikatler çerçevesinde “Dünya sosyalist hareketinin istikrarsızlığından” vb., sebeplerden kaynaklandığını, sorunlarımızda bunların belirleyici bir rol oynadığından bahsedemeyiz herhalde. Bunların ancak etkilemelerinden bahsedilebilir. Belirleyicilikse bu, ancak, getirdiğimiz dünya anlayışına uygun neler yapabildiğimizle, teoriye uygun nasıl bir çalışma tarzı ve örgütlenme anlayışı oluşturabildiğimizle ve en başta da bunları pratiklerindeki göstergeleriyle sınıyarak cevaplayabiliriz.

Bugün çeşitli sorunlarıyla olumsuz bir tabloya maruz kalabildiysek, bunu elimizdeki malzemelerin yetersizliğine veya bozukluğuna değil

de, biraz da bu malzemeleri ne derece kullanıp kullanmadığımıza yoralım. O zaman eksiklerimizi ve hatalarımızı görebileceğimiz çok “malzeme” buluruz!

Hareketin bütününde açıkça gözlenebilen, çoğunca fark edilebilen açık bir gerçek, birileri kabul etmek istemeseler de, teorinin ülkemiz sol hareketinde ayırt edici çizgisine rağmen bir türlü bu teoriye göre siyasi bir örgütlenmeye gidemeyişidir. Bu durum bugünkü tartışmaların da özünü teşkil etmektedir. Ayrılanlarımız dışında teori üzerine sürdürülen tartışmalardan yine Kurtuluş’un bütünüyle bir ideolojisine veya bunun doğruluğu ya da yanlışlığı üzerine değil, sadece, yanlış ve hatalı bir çalışma tarzının sonuçta yarattığı türedi birtakım görüşlerine karşı sürmektedir.

Bir defa bunu yeri gelmişken belirtmekte yarar var. Ortada olan açık bir gerçek ayrılanlarımızın yeni teorileri haricinde de içimizde geçmiş teorik tesbitlerle uyuşmayan bir sürü yanlış yeni tesbitlerin olduğudur. Bu nedenle de teori tartışmalarını siyasi örgütlenmenin zaaf ve hatalarıyla birlikte açmaya çalışmak teori-pratik bütünlüğünün analiziyle araştırmaya çalışmak o derece elzem olmaktadır. Birilerinin hâlâ görmedikleri, görmek istemedikleri gerçekleri, geçmişin teorik tespitlerimizle uyuşmayan farklı pratik yönleriyle birlikte olumsuz örneklerini gözler önüne sermenin, hataların kabul edilebilmesi açısından yararı olacaktır.

Fakat yine de bu gerçekleri görmezlikten gelirsek bilelim ki bu genel olarak hareketi daha kötü sonuçlara götürebilir. Hapislerden “daha ciddi yol ayrımları” diye sesler yükseldiği; Kürt yoldaşların haklı olarak “özerk örgütlenme” ve “ulusların kaderlerini tayin hakkı” gereğince yanlış “Kürdistan örgütlenmesi” programlarına karşı itirazlar getirdiği; pek çok yoldaşımızın “dönemin doğal ayaklanması” şeklinde gösterilemeyecek kadar çeşitli nedenlerle saflarımızdan ayrıldığı bir dönemde, hâlâ “teoriye uygun doğru bir örgütlenme ve çalışma yapıldığından” bahsetmek, olsa olsa “örgütsel sorumsuzluğun” bir ifadesi olabilir

Sorunlarımızı ciddi olarak görmek istiyorsak, önce hayatı ve bunun karşısındaki örgütsel konumumuzu görmeye çalışmalıyız. “Yaşamın, pratiğin görüş açısı” bizim örgütlenme ve çalışmalarımızın da teori ile

uygunluğunu ölçmede temel alınması zorunlu ölçüt olabilmelidir. Bu Marksistlerin, görüşlerinde ileri sürdükleri iddialarının ne derece tutarlılık ve doğruluk payına sahip olduğunu da gösterir. “Materyalist’e göre, insan pratiğinin ‘başarısı’, fikirlerimiz ve algıladığımız şeylerin nesnel niteliği arasındaki uygunluğunu tanıtlar.”¹

Bugün açıkça ne teorimizle ne de pratiğimizle uyuşmaz biçimde, soyut propagandalar yükseltilmekte, örgüt durumu hakkında insanlarımızı gaz üzerine bilgiler aktarılmaktadır. İnsanların grup anlayışları etrafında şartlandırılmaya, yanlış örgütsel ilişkilerin peşinden götürülmeye çalışıldığı bir dönemde kendisine proletarya sosyalistiyim diyebilen herkesi sorunların aydınlığa kavuşturulması bakımından gösterebileceği yaklaşım, aynı zamanda, bu hatalı bakışlar, pratiğin somut bakış açısına çekmeye çalışmakta olmalıdır.

Pratikte, insan hakikati, yani düşüncesinin gerçekliğini ve gücünü, bu dünyaya aitliğini tanıtlamakla yükümlüdür. Pratikten ayrılmış düşüncenin gerçekliği ya da gerçek olmayışı konusundaki anlaşmazlık düpedüz skolastik bir sorundur.”² Bu nedenle “hareketin doğrultusu ve hedefinin değişmediğinden bahsedenlerin öncelikle bu görüşlerinde ne kadar haklı olduklarını ispat etmeleri gerekir. Aksi takdirde, sorunları izah etmede kullandıkları soyutlamaların kendilerini tatmin etmekten öteye bir anlamları olmayacaktır. Hareketin hangi doğrultusunun değişmediğinden bahsediyorlar.

Kurtuluş’un ta Yol Ayrımı yazısından itibaren olmak üzere önüne görev olarak koyduğu bir sınıf hedefleri vardır. “İçimizdeki Menşeviklere” karşı çıkarken hangi “Bolşevik” (!) acaba çıkıp da bugün o ayakta kalmış hareketimizle birlikte yürüyen bir tane “kadro” niteliklerine haiz “proleter sosyalist” işçi gösterebilir? Buna askeri diktatörlüğün baskı koşullarında çalışmanın zorlukları mı elvermedi? Hiç hayıflanılmasın, çünkü bizim 12 Eylül’e geldiğimiz zaman bile gösterebileceğimiz bir tek “kadro” işçimiz yoktu. Bunu, bu gerçeği kaç kişi biliyor acaba? Peki bunun nedeni neydi, sınıfın geriliği mi, sınıf içinde kol gezen revizyonizmin bütün önder işçileri peşine takıp götürmüş olması mı; “devrimci geleneklerin yaratılamamış olması mı” yoksa bugünden teori üzerine

¹ Lenin. Materyalizm ve Ampriokritisizm.

² Marks. Alman İdeolojisi.

ahkam kesenlerin dediği gibi “teorinin, sınıf perspektifini açamamış olması mı? BİR TEK NEDEN! Kurtuluş’un sınıf perspektiflerini açması bir yana, sınıf içindeki örgütlenmelere nasıl bakılmasını. Sınıftan çıkabilecek öncü işçilerle ne tür bir ilişki ve örgütsel bağlar kurulmasını, bu işçilerin “kadro” kriterlerini “işçilik” olgusunu da göz önünde bulundurarak hangi özellikleriyle kavranması gerektiğini yazıp çizmiş olduğu halde; bunların anlaşılması, daha doğrusu anlaşılacak istenmemesi nedeninden. Bu bile, bizim ne derece teoriye bağlı, onun gerektirdiklerini pratiğe geçiren bir siyasi çalışma içinde bulunduğumuzu gösterir. Bu konunun biraz daha anlaşılır olması için açmak ihtiyacını duyuyorum.

Siyasi faaliyetlerin sınıf merkezlerinde de sürdürülüşü sırasında bilhassa bir dönem sonra karşınıza sınıf içinden gelme pek çok işçi takılmaya başladı. Doğal olarak bu ilişkilerle de sınıfa yönelik kısmi açılımların başlamasıyla, bu ilişkilerin hangi örgüt bağları ile sürdürülmesi, tartışmalarla birlikte, kadro kriterlerinin de ne şekilde ele alınması gerektiği tartışma konusu oldu

Bu hususta ileri sürülen iddialardan biri sınıftan gelme öncü işçilerin kadro kriterlerinin, günün belli bir saati işyerinde çalışıyor olmalarını da dikkate alarak saptanması idi. Nitekim Kurtuluş’ta bunu görüşlerinde belirtmişti. Bir işçi günün belli bir saatinde işyerinde çalışabilir, siyasi çalışmalara da kendi biriminden düzenli katılabilirdi. Bunun parti çalışmaları anlamında ifadesi, “profesyonel devrimcilik”le “parti üye”liği arasındaki farktan ileri gelir.

Eğer konumuz bir parti değil de, daha henüz partileşme sürecini yaşayan bir hareketse, bunu profesyonel kadro ile diğer kadrolar arasındaki fark diyebiliriz. Profesyonel bir kadro bütün vaktini örgüt çalışmalarını yürütmeye verirken, bir işçi kendi birimi içerisinde, örgüt faaliyetlerine düzenli katılabilir, bu birimde örgütün günlük işlerini yürütebilir. Ama esas olan, o işçinin de düzenli ve günlük hayatın bir parçası, önemli bir parçası olarak örgüt çalışmalarına katılmasıdır. Eğer bunu düzenli sürdürebiliyorsa o işçi rahatlıkla bir “kadro” veya bugünkü tanımıyla üye olabilir. İşte bu farkın geçmişte göz önünde bulundurulmaması nedeniyledir ki, bu kriterlerden çok daha fazla niteliklere haiz ilişkiler bile takılsa, bir türlü bunlara “kadro” denilmedi. Bu işçilerle sakat ilişkiler sürdürülmeye çalışıldı. Geçmişte sınıfa yönelik sürdürülen faaliyetler, örgütlenmeler ne olursa olsun, bunlar asla ilkeleri üzerinde

sistemli ve örgütsel bir plan dahilinde yapılamamıştır. Siyasi yapılanmaya bir süre sonra damgasını vuran grup ilişkileriyle de, sınıf çalışmaları hepten rayından çıkmış, artık teoride getirilenlerle değil; “grupların kendi aklının ilkeleri” veya bakış açılarından hareketle, sınıf çalışmaları yönlendirilmeye başlamıştır. Geçmişin, dönemine uygun ama aşılması zorunlu anlayışlarının ve çalışma biçimlerinin sürdürülmeye çalışılmasıyla, sınıf faaliyetleri de bu anlayışları peşinde takılmıştır. Bir zaman sonra birilerinin hâlâ “küçük burjuva zeminlerde” hareketle sınıf hedeflerini esas almayan yanlış bir çalışma çizgisi tutturmaya çalışmaları, belirleyici damgasını sınıfa yönelik faaliyetlerde de göstermiş, sınıftan gelme önder niteliklere haiz ve çok da başarılı bir takım işçiler, “boş gezenin boş kalfası” olacak biçimde, çalışma sürdürmediler diye, bir türlü kadro olarak vasıflandırılmak istenmemiştir. İşte bu yanlış örgütsel ilişkiler ve taşıdığı mantıklar nedeniyledir ki, bugün bizim sınıftan gelme gösterebileceğimiz bir tek “kadro” işçi dahi yoktur. Herkes geçmişte sınıf çalışmalarında da bulunulduğuna dair bol malzemeleriyle bir şeyler söylemeye çalışıyordu.

Eğer devrimci bir çalışma kuru gürültüler üzerinde yürüyen, soyut propagandalara dayalı bir çalışma değil de, ilkel ve teoriye bağlı bir örgütlenme olacaksa oturup bir sürü sınıf edebiyatı arasında öncelikle bu ilkelere göre ne kadar iş yapabildiğimize, pratiğin göstergelerini de göz önünde bulundurarak bir bakmaya çalışalım. Şuraya kadar anlattıklarımızla da bundan bir tek sonuç çıkar, sınıf örgütlenmelerini ve hedeflerini önümüze görev olarak koyduğumuz halde, kadro ilkelerini sınıfa ne derece indirgeyebildiğimiz !

Yanlış bir kadro tanımı ve hatalı bir çalışma çizgisinin de açığa çıkmış olmasıyla pek çok önder işçi zamanında çeşitli fabrika birimlerinde veya sınıf alanlarında başarılı eylemler koyup sınıfın görevlerini bizlere hatırlattıkları halde, neticede umduklarını bulamayarak birer birer saflarımızı terk ettiler. Bunlar bize bir şeyleri düşündürmemekte midir acaba? Yoksa yine “hareket başından beri içinde davrandığı koşullara uygun hareket etmesini bilmiştir” mi diyeceğiz? (!) O zaman, bir tek şey sormak isterim, sınıftan gelen bir işçi göstermelerini, çünkü hareketin teorisi bunu gerektirir. Gösteremezlerse, yine şunu kanıtlamış olacaklardır. Nasıl hayattan ve “teoriden” kopmuş olduklarını.

Burada tabii Ŗu da sorulabilir. Madem ki biz yapamadık, sınıfta çalışmadan bahsedenlerin kendileri niye beceremediler bu işi? İlk bakışta doğru gibi gözüken, ama özünde ve bütününde alındığı zaman hiçbir anlamı olmayan sorulabilecek olan bu soruyu şöyle cevaplamak isterim. Bu ancak örgütlenmenin bütün bir ortak eylemi içerisinde esas olarak kavranmasını ve ona da uygun bilinçli bir eylemi gerektirir. rgtlenmenin bütününde yanlış bir çalışma çizgisi hâkim olmuşsa, kişi-lerin kendi imanlarıyla sürdürmeye çalışacakları sınıf çalışmalarında istikrarından ve dzenliliğinden bahsedilemez.

Bunun geçmişte bol örneklerini yaşadık. Yanlış bir güç olma anlayışıyla - ayrılan arkadaşlarımızın bu tespitlerine katılıyorum, ancak bir farkla: başından beri değil, sınıfa yönelmenin gerekli olduğu koşulların açığa çıkması sırasında hâlâ bu anlayışın devam ettirilmeye çalışılması anından itibaren - sürdürülen faaliyetler neticede örgütlenmeyi tıkamaya başladıkça ve hayatın kendiliğinden gidişatlarının peşine takıldıka örgütlenmenin faaliyet gösterdiği hiçbir alanda düzenli sınıf ilişkileri sürdürmek olmaz. Bu ilişkiler ya bu düzensizliğin peşinde şu veya bu biçimde devam edip gidecektir - sisteme kavuşmadan-, ya da örgütlenmeden kopacaktır. Bir dönem sonra varolan fabrika birimlerinin ve ilişkilerinin çeşitli biçimlerde bozulması ve sonuçta çoğunun ilişkilerimiz olmaktan ayrılması hatırlansın. İşte bu nedenle geçmişin sınıf çalışmalarının ve örgütlenmesinin başarısızlıklarını ne ayrılanlarımıza ne de tek tek kişilere indirgemek kadar anlamsız bir şey olmayacaktır.

Sonuç olarak, şu teori üzerine ileri sürülen iddialarda olduğu gibi, “teoriye uygun çalışma yapıldığından” bahsedenlerimize de bir şey söylemek gerekirse; teori, bizde doğru temellerinden doğup gelişmiş, pratiğe yönelmiş; ama zamanla kendisinden uzaklaşmaya yol veren yanlış ve sakat bir örgütlenmenin nedenleri sonucunda “nevi şahsına münhasır” yazıldığıyla kalan bir ideoloji durumuna düşmüştür. Ve bu-gün karşımızda duran görevlerden birisi, zamanında hayata geçirilemeyen bu teoriyi, günümüzün çok daha farklı görevlerine ve sorunlara hizmet edebilecek vaziyette, somut ve istikrarlı yürüyen bir örgütlenme ile de birleştirebilecek şekilde çok daha geniş bir muhtevaya ulaştırabilmek olmalıdır. Teori-Pratik bütünlüğünü yaratmak; teorinin gereklerine ayak uydurmak, onu çok daha zengin ve kapsamlı bir ideoloji seviyesine getirebilmek, ancak, “eksiklerimizi görmeye çalışmak” yönünde çaba sarf etmekle sağlanabilir. Daha anlayışlarımızı değiştirmeden, “devrimci ikna”nın köşesinden bile geçmeden bu görevlerin

yerine getirilmesinden bahsetmek ancak bir temennide bulunmak olabilir. Eğer bugün ortada teori üzerine de bir sorun varsa, birilerinin kendi sorunları olduğu için vardır. Daha dün kadar ideolojinin⁸ nimetlerinden faydalandığımızı söyleyip de bugün de ona kara çalmaya çalışıyorsak, şu “sorunlu” dünyamızda teorinin kendisinden değil de bu iddialarda bulunanların kendilerinden şüphe etmek gerekir. Başkaca da bunların teoriden ne anladıklarından! Öyle ya, dünden “proletarya sosyalisti” azlettiğimiz { bu sözcük büyük olasılıkla “farz ettiğimiz” olmalıdır. HznN.} insanları bugün “dönemin doğal ayıklanmasına girmiş küçük burjuvalar” biçiminde “anı” ve “keskin” virajlarla nitelendirilmekte, ve peşlerinden “bazı yanlış eğilimler üzerine” gibi şu güç zamanlarda güçbela çıkardığımız yayınlarımızda yer ayırmak zorunda kalabiliyorsak, bu bizi “proletarya sosyalistliğinden” tut da, komünistlikten ne anladığımızın teorik tartışmalarına kadar götürür. Zaten sorunlarımızın, şu geçmişin tarihi karanlıklarında kalan sahnelerinin “kapatılması” veya bilinmemesi nedeniyle değil midir ki, “kör atıcılığıımıza” rağmen attığımızı tutturmuş gibi gösterebiliyor ve üzerinde hesap verme zahmetine bile katlanmayabiliyoruz.

Geçmişle zerre kadar tutarlılık bağı olmayan şu tahlillerimizin ve açıklamalarımızın perde arkası gerçekleri bir bilinebilseydi, her halde çok kişi Marksizm adına nice harikalar yaratılabildiğine de şahit olurdu! En iyisi mi, şu birsürü sorunlarla uğraşmak zorunda kaldığımız bir dönemde, bir şeyleri gerçekten yapıcı ve doğru yaklaşımda niyetindeysen, bunu, teoriyi küçülterek kendimizi büyületeceğimiz biçimde; veya teorinin örtüsü altına saklanarak, örgütsel günahlarımızı örtme yoluna giderek, değil di, öncelikle hatalarımızdan dersler çıkartacak biçimde yapmaya çalışalım. Böylesi hepimize daha hayırlı olacaktır.

Gelelim bir başka noktaya. Geçmişte dönemi içerisinde getirilen bir yol ayrımı, Marksizm’le ülke özgülu arasında kurulan bileşkede büzlelerin “proleter sosyalist” niteliğimizi de belirledi. Yani bizler bugün kendimize “proleter sosyalist” vasfını yakıştırıyorsak, bunu, belirleyici özelliği ve yanı proleter devrimci olan 71 sonrası “ihtilalci” hareketinin bize bıraktığı mirası, geçmişten çıkarılacak derslerle de devrimci bir çizgide devamı için, Marksizm’le girdiği bileşimin sentezine de borçluyuz. “Devrimci bir savaş örgütünü” yaratma anlayışı bize geçmiş ihtilalci hareketinin bıraktığı bir mirastır. Ve işte bizler, ayrılanlarımızla bu görevlidir ki bir araya geldik. Bu vasfı devam ettirebilme iddiası ise

ancak, bu çizgiyi ülkemiz mücadele pratiğinden çıkartılabilecek derslerle de daha bir geliştirmek, sınıf temelleri üzerine oturtmakla mümkün olabilirdi.

Bizlerin olduğu kadar, hiçbir tasnifine girmeyecek şekilde bu arkadaşlarımızın da “proleter sosyalisti” niteliklerini bu iddia belirliyordu. Yoksa ne geçmişten kopartılarak alınan bir “sınıf ideolojisinin ülkemiz pratiğine ilk defa indirgenmiş olması”, ne de bir “yol ayrımı” broşüründe kısaca belirtilen “parti modern sanayi proletaryası temeli üzerinde yükselmelidir” tesbiti değil. Bu, ayrılan arkadaşlarımızın geçmiş söz ve eylemleriyle de yadsınamayacak bir gerçek.

Yine de günümüzde bu görüşlerden farklı gündeme gelen yeni tezler nedeniyle de kısaca geçmişin değerlendirilmesini “proleter devrimci” olarak niye yaptığımızı açmakta yarar var. Buna sadece ayrılanlarımız açısından da değil; halihazırda bu konuda içimizde varlığını koruyan “yanlış ve farklı” anlamalar nedeniyle de ihtiyaç vardır.

Geçmiş değerlendirmesi konusunda düşülen en büyük yanılgı, bu hareketin, 50 yıllık süreci içerisindeki ülkemiz sol hareketinden ayrılan yönünü, tarihi misyonunu Marksist diyalektik yöntemle kavrayamayıp, kaba tanımlamasına saplanmaktan kaynaklanmaktadır. “Maddeye göre ruhun birincilliğini koyan” idealistler kadar, kaba materyalistlerin de en büyük hatası, “mekanikliğin ağır basması”, “tarih ve diyalektikten yoksunluk”, tutarlı ve bütünsel tarzda “gelişmeleri” gözleyememesi”; “toplumsal olayları ‘somut’ ve ‘tarihsel’ olarak belirlenmiş ‘tüm sosyal ilişkilerin meydana getirdiği bir bütün olarak’ değil, soyut olarak ele almasıdır. Marks’ın da Engels’in de geçmişin “eski materyalizm” de denen “vülger -adi- materyalizm”inde bulunduğu en temel kusurlar bu nedenleriyle açıklanıyordu. Kaba materyalizm anlayışının aldığı bu “soyutlama” ile olayların yorumunda koyduğu ölçüt, “anti-diyalektikse, metafiziktir” veya bizim örneğimizde açıklanırsa “sınıf gerçeğine uygun değildir, o zaman komünist öze sahip değildir” olmaktadır. Bu tez

karşısında Marks’ın da, Engels’in de ileri sürdüğü görüş; eğer “asıl sorun”, “sadece varolan dünyayı kavramak değil de, onu değiştirmeye çalışmak”sa, o zaman bunun yolu “pratik ihtilalci faaliyetin önemini” anlamaktan geçiyordu.

İşte bizde, geçmişin 71 sonrası hareketinin geçmiş süreciyle olan ayırt edici özelliklerinin bu marksist içeriğine uygun “ihtilalci” rolü ve önemiyle anlaşılamaması, bazılarını yanlış sonuçlara ve nitelermelere

götürebilmektedir. Diyalektiğin salt “determinist” olmayan, toplumsal olayların incelenmesinde “ihtilalci” fonksiyona da verdiği önem, eğer, “maddi bir dünyanın değiştirilmesi” prensibine de dayanıyorsa, bu gerçek bizleri 71’in değerlendirmesine bu açıdan bir yaklaşıma da götürmelidir.

Ama şüphesiz ki, bu tür bir inceleme çeşitli tarihi dönemlerde, devrimci hareketin gelişim özellikleriyle birlikte farklılıklar arz edebilir. Geçmişe “küçük burjuva devrimciliği” biçiminde yaklaşanlarımız da iddialarını bu nedene dayandırabilirler. Bu ancak, her olayın farklı tarihsel kesitlerde taşıdığı rollerin doğu gözlenebilmesiyle görülebilir. Lenin, bir 1876 dönem sosyal demokrat hareketlerinin nitelemesini, “özünde hiç de devrimci bir teoriye dayanmamasına” rağmen “devrimci”, “komünist” veya “sosyal demokrat” olarak tanımlarken; Rusya’da sosyal demokrat hareketlerin daha bir evrimleşip güç kazandığı dönemlerde, aynı biçime devam ettirilmeye çalışılan hareketleri “küçük burjuva devrimciliği” veya “anarşist” olarak niteleyebiliyordu. Peki, 1876 dönemi hareketlerini bu biçimiyle nitelemesi nerden ileri geliyordu? Hiç şüphe yok ki “Rusya’da doğuş halindeki bir sosyal demokrat hareketin”, “kendiliğinden gelme uyanışlar karşısında” koşulların da üstlendiği tarihsel misyonundan; Rusya’nın “ihtiyaç duyduğu” zorunluluklardan. Lenin’in özünde hiç de devrimci bir teoriyi savunmamasına, aslında “anarşist fikirler etrafında hareket etmesine rağmen, bir “Narodnaya Volya” hareketi için bile nitelemesi, bu nedenlerle “sosyal—demokrat” olarak betimlenmektedir. (Sosyal demokrat tanımı bildiğiniz gibi o dönemlerde komünistler için kullanılmaktadır.) Bu hareketin kendi koşulları içerisinde taşıdığı en büyük rol “merkezî bir mücadele örgütü fikrini ifade ederek” çarlığa karşı giriştiği büyük savaştı. Ve yine “mücadele örgütü fikrini” daha sonraki yılların sosyal demokrat hareketlerinin bile “örnek alacağı” biçimde miras bırakmış olmasıydı. “Eğer ciddi olarak mücadeleye girmeyi düşünüyorsak hiçbir devrimci akım böyle bir örgüt kurmadan edemez”³⁵

Farklı tarihsel olayların incelenmesi, kendi koşullarıyla alındığı zaman birbirlerine göre farklılıklar arz edecektir. Bu bakımdan çeşitli dünya devrimci pratiklerindeki yaşanmış “olgu” ve “olayları” kendi tarihi kesitlerindeki bağlantılarından kopartıp alarak, “kaba” biçimde, ülkenizdeki örnekleriyle benzetmelere gitmemeliyiz. Buna dair benzetmeler “Menşevik” tanımların olduğu gibi az rastlanmıyor zaten. Ama sorun birbirine göre farklılıklar taşısa da, her olayın gelişim yasasının

özellikleriyle de açıklanabilmesi ise, işte bu anlarda bizdeki açığa çıkmış toplumsal olayları, dünya devrimci pratiklerindeki bu örneklerini de katarak açıklayacağımız, diyalektik bir yöntem temelin üzerinde izahlarını yapabileceğimiz çok şey vardır. Bir Rusya'nın 1876 dönemleri sosyal demokrat hareketlerinin "özünde" anarşist fikirleri savunması; bir "Paris Komününün" uluslararası işçi sınıfı hareketleri bakımından taşıdığı karakterin ve sınıf bilincine bile hizmet edecek şekilde bıraktığı dersler ve bizdeki 71 Silahlı Direnişinin arasındaki farklılıklar ve özellikler ne olursa olsun, devrimci hareketleri ve sınıf mücadelelerini "ileriye götürüşe hizmet etmeleri" anlamındaki tarihsel rolleri; dönemlerinin ihtiyaçlarını yansıtmaları, aynı diyalektik temellerinden olabilecek ve Marksizm'in "ihtilalci" fonksiyona verdiği önemle de açıklanabilecektir.

Bugün geçmişe "küçük burjuva devrimciliği" biçiminde yaklaşanların da öncelikle cevaplamaları gereken bunlar olmalıdır.

71 ihtilalci hareketinin de, geçmiş 50 yıllık sağ çizgiye tepkisi ondan kurtulma anlayışı; ülkemiz sınıflar mücadelesinin "kendiliğinden uyanışlarının" bir temsilcisi olarak sahneye çıkarak iktidara karşı giriştiği savaşımında bizlere bıraktığı en büyük miras, "devrimci bir savaş örgütünü" sınıf hedeflerine ulaştırmak üzere kurma görevini bizlere bırakmış olmasıdır. Türü sorunlarla arada kaybolmaya yüz tutan bu gerçeği bundan sonra da temel görevlerimizi anlayabilmek bakımından yeniden açığa çıkartmak gerekir. Bu aşamada hepimizin sorması gereken bir soru da lafta geçmişe veya onun bıraktığı mirasa sahip çıkmak veya kendi sorunlarımız nedeniyle geçmişe karalamak değil de, bu devrimci mirası ne derece koruyup geliştirebildiğimizin hesabını da vermek olmalıdır. Sizler, bugüne kadarki karşılıklı suçlamalar içerisinde, neden 71 sonrası hareketinin "küçük burjuva devrimciliği" olduğuna dair bir yazı, veya bu savaş örgütünü yaratmaya doğru ne kadar adım atabildiğimize dair herhangi bir şey görebildiniz mi? Valla, ben göremedim.

Sadece bildiğim ve okuduğum bir tek şunlar var, ya "THKP'yi proleter bir hareket olarak gördük mü, sınıf hareketi ile sosyalist hareketin çakışması sorununu kavrayamadık demektir" gibi üstü kapalı geçilen birkaç cümlecik ile, "hareketin başlangıcından bu yana doğrultu ve hedefinin değişmediği" türü "ikna" zihniyeti ile uzaktan yakından ilgisi ol-

mayan ve somut durumla olduğu kadar “devrimci bir savaş örgütünün”, “bağımsız işçi sınıfı hareketinin” hatalardan ve eksikliklerden dersler çıkartarak da gelişmesi prensipleriyle uyuşmayan, “soyut ajitasyon” düzeyinde yapılan açıklamalar! Tabii, sınıfın bağımsız savaş örgütünü o derece yaratabildiğimiz için de, “12 Eylül’e biz de hazırlıksız yakalanabildik”, “hatalı bir geri çekilme politikasıyla” bu örgütün bir sürü savaşçısını “olanaksızlıklar” gibi bahanelerle, ilişkilerimizi kopartacak kadar, bu politikanın dışına bırakabildik, sınıfın bu örgütüne sıñıftan gelen bir tek işçi bile doğru dürüst çekemedik.

71’in nitelemesinin ancak bugünden “küçük burjuva” devrimciliği olarak getirilmesini bir yana bırakalım, - biraz mahcubiyetten olsa gerekir ki arkadaşlarımız, “71’in geçmiş sağ çizgiye tepki olmasından, bu yanlış eylem çizgisini hoşgörüyü karşılama” gibi bir “gerekçeden” de bahsediyorlar. -herkesin açıkça görebildiği ve merakla da cevabını beklediği bir terslik var ortada. Çıkmış 2-3 yazıyla birlik olunamayacaksa ve bunun “değil parti, parti öncesi, insanlardan herhangi birinin kafasını örtebilecek bir çatı dahi olamayacaksa” kendileri hangi birlik noktalarında veya ilkelerde biraraya gelebildiler acaba? Herhalde çıkmış yazılara bağlı olarak, bir anti-sömürgecilik veya anti-sovyetliklere karşı ilkelerde değil. Bu, olsa olsa eylem birliği olabilir. İşte bu noktalar bugüne kadar çıkmış kendi yazılarında da biraz karanlık. Kendileri de dahil olmak üzere hiçbir akli başında kişinin çıkıp da biz bu ilkelerde biraraya geldik diyebileceğini sanmıyorum.

Başkaca ne olabilir? Yoksa bir “partinin modern sanayi proletaryası temeli üzerinde yükseleceği” tesbiti mi? Bu çok anlamsız bir izah yolu olur. Çünkü, nasıl hiçbir dünya devrimci pratiğinde çıkmış bir iki paragraf veya cümle üzerine birlikler kurulamadıysa, bizde de bununla birlik oluşturulduğundan bahsedilemez.

Bence, arkadaşlarımız, geçmiş eylemleriyle de bağdaşmayacak biçimde böylesi sonuçlara hep, sorunları gelişimin bütün bir evrelerindeki nedenlerini doğru biçimde gözlemleyememelerinden düşünüyorlar. Bir defa, sorunları gerçek temellerine ve tarihi yerine oturtmak zorundalar. Geçmişten gelen yanlış bir mücadele anlayışının son zamanlarda kazandığı keskin boyutlarının da bu hatalarda önemli bir rolü olabilir! Kaldı ki bunlar, bu hatalar sadece bu arkadaşlar için de değil, en az onlar kadar, cevap yetiştirmek isteyenlerimiz için de geçerli.

Menşeviklerin (!) 12 Eylül'le birlikte yapmaya kalktıkları darbe (!) o derece gözlerini karartmış olsa gerek ki; içeriğindeki hatalar, yanlışlıklar ne olursa olsun, bir işlerlikte hiç de ters karşılanmayacak, "demokrasinin gereği verilen bir raporu bile, cuntacıların muhtırası zannedip, cevap yetiştirelim derken, çeşitli geçmiş çarpıtmalarına girebiliyorlar. Geçmişin ihtilalci çizgisine sahip çıkıp da, örgütü, siyasi faaliyetleri durma* noktasız gelmiş bir "savaş örgütü" düzeninde göremeyen bazıları, Kurtuluşun geçmişini araştırmaya fazla bir zaman bulamamış olacaklar ki, hemen yanı başlarında buldukları bir teraziyle, ayrılanlarımızın "geçmiş siyasi konumlarını", "71 mücadelesinde yer almamış bütün grupları ve partileri reformist ve oportünist olarak nitelememiz" gibi bir ölçütle, "ayrıca özel bir değerlendirmeye" gerek kalmadan tartışmaya gitmişler. Neticede de ancak bugün keşfedilebilen (!) bir hatamızı bulmuşlar: "Kendiliğinden gruplarını 'feshederken' bir özeleştiriyapmalarını istemeyişimizin izah edilebilecek hiçbir yanının olmaması." "Bizans oyunlarına kafa yormamış olmak" nedeniyle bunları görememiş olmayı bir kenara bırakalım, bunu hangi mantıkla söyleyebildiklerine şaşıyor insan! Ama, her halde "Kurtuluş'un mantığıyla değil!"

Bu arkadaşların "3—5 kişilik grupçuklarını" nasıl görüyoruz? "Reformist" ve de "oportünist". Neden? "Çünkü 71 mücadelesinde yer almamış bütün grupları ve partileri de "reformist" ve de oportünist gördüğümüz için." Bir defa, Kurtuluş'un TİP, TKP ve benzeri gibi partileri ve grupları "reformist", "revizyonist", "oportünist" gibi niteleme ve değerlendirmeleri vardır ama, bütün grupları salt "mücadelede yer almadılar" diye aynı kefeye koyuşu veya "oportünistler de dahil olmak üzere, bunlardan "özeleştiriyi isteme gibi bir derdi yoktu. Böyle olsaydı, önce oturup bir özeleştiriyi büroları kurar, gelenden geçenden özeleştiriyi isterdik!

Mücadelede yer almamaysa, bu mücadelede yer almadığı halde devrimci olan; çeşitli nedenlerle 71 mücadelesinde yer alamayan -71 özellikleriyle hatırlansın- birsürü grup, grupçuk veya kişi de vardı. Kaldı ki yeni bir dönemin içerisinde yeniden toparlanış ve faaliyetlere gidilmesini çoğu yerlerde başını -çeşitli siyasi akımlar halinde de olsa- çoğu yerde bu gruplar da çekiyordu. Kurtuluş da bu gerçeği bildiği için, yeni dönemin görevleriyle birlikte önüne, "pek çok sayıda grup ve grupçuğun bulunduğu bir evrede temel şiar olarak "BİRLİK İÇİN MÜCADELE"yi koyuyordu. "Özeleştiriyi" ise "genel olarak Türkiye soluyla birlikte bir yeniliği geçirmiş olan her hareket için bir zorunluluk"tu.³⁶ Bu

nedenledir ki geçmişe hatasıyla sevabıyla sahip çıkıp, kendi adımıza “ideolojik” ve “pratik” özeleştirici vermeyi bile savunduk. Başkalarından bize gelirken özeleştirici istemekse, bu kabul etmediğimiz bir şey olduğu gibi, “özeleştiriyi” böyle anlamayanları da eleştirdik. “Bazıları yeni zamanlarda sözde bir eleştirici-özeleştirici kampanyasına davetiye çıkarmış durumda.

Ancak bunlar özeleştiriyi -kendileri için- haklı olduklarının açıklanması şeklinde ve başkalarının hatalarını temel alarak bir özeleştirici yapmakla izafi bir durum yaratarak kendilerini her şeyin üstüne çıkarmanın bir yöntemi olarak görüp; başkaları için de “özeleştirici yap ve gel bana teslim ol” diye kavradıklarından bu sözde kampanya hiçbir şeyi değiştirir mahiyette olmamıştır. Ayrıca var olduğundan beri özeleştiriyi bir “günah çıkarma” olarak anlayan namılı kalpazanlardan da söz etmeye gerek yok sanırım”³⁷

Şu “bütün” lafı, salt şu bizden ayrılanlara, literatürdeki tanımına mazhar olsun diye yetiştirilmiş şu “bir tek kelime” bile mantıki sonuçlarına ulaştığı zaman beraberinde nasıl da sakat ve teoriden ayrılan bakışlarımızı, soyut ve yüzeysel anlayışlarımızı sergileyebiliyor! Gerçi bu kadarcık ufak bir yanılgı (!) veya örneğe bakarak hüküm vermeme liyiz. Ama başka konularda da benzer örneklerini, usturupsuz yakıştırmalarımızı -“Menşevik”, “üniforma” hadisesi gibi- da bir düşünürsek; bütün bunların nasıl bir mantık silsilesinden kaynaklandığını kestirmek zor olmaz sanırım. Mantık bir defa ters işlemeye başladı mı, nerelerden başını göstereceği belli olmaz, her taşın altından çıkıverir.

Velhasıl, birileri açısından “özeleştirici istemenin izahı olmasa” bile, Kurtuluş’ta bunun “izahı” vardı. Günümüzde sorunların hepten karmaşık bir konumunda, bu kadar ufak ayrıntıların, bizleri daha olumsuz gelişmelere sürüklememesi; bunların gerçek temellerine ve yaşanmış olgularına oturtularak, sorunlarımızı açıkça görebilmemize açıkça hizmet edebilmesi ve bir yanıla da, yapay bir ayrılığın kapılarını biraz da olsa aralayabilmesi için, bu yazılanlara açıklık getirmek zorunlu olmaktadır. Geçmişe gerçekten doğru yaklaşmak niyetindeyseniz, gerektiğinde hataya hatayla cevap vererek değil de, göremedikleri geçmişin gerçek yüzünü kendilerine hatırlatarak yapalım. Bu şekilde bir yöntemle geçmişe uzandığımız zamanda, - ayrılanlarımız ne derler bilemem, ama- hiçbir çarpıtmaya yer vermeyecek biçimde şu yaşanmış

gerçeği görüveririz. Ne “Bizans oyunlarına” ne de “küçük burjuva devrimciliğine” bağlanamayacak biçimde, gerçek bir yol ayrımı ile parmakla gösterilebilecek kadar insanın, proleterya sosyalizmini hayata geçirebilmek için vermeye çalıştıkları kararlı bir savaşımlı! -tabii, ilk dönemlerdeki- bu savaşın bilincinden hareketle de, ayrılan arkadaşlarımızın verdikleri en doğru karar gelip bize katılmaları oldu. Ancak bugünden yazdıklarına bakarak, kendilerinin geçmişteki yerlerini karalamaya çalışmayalım. Bu arkadaşlarımızın “3-5 adam”la neyi kastettikleri ortadadır, parçalanmışlık yerine “birlik”. Bunun herhangi bir oyunla da ilgisi yok. Eğer ortada oyun oynamak gerekse, her halde tutup da bizi seçmezlerdi. Öyle ya biz de üç aşağı beş yukarı 5-10 tane adamdık. Ama güçlülük olgusu sayıyla sadece gösterilebilecek bir şey olmadığı için, biraz izafi ve paradoks özellikler gösterdiği için, çıkıp da sayıya aldırış etmiyorduk. Önemli olan doğru siyasi bir çizgide savaştırmaktı. İşte bu gerçekten hareketle de arkadaşlarımız gelip bize katıldılar ve çok da başarılı, önemli katkıları da oldu. Zamanında kendileri için “bize önemli güç kattıklarına” kararlı insanlar olduklarına dair söylediklerimizi ne çabuk unutup da, kendi dedikleri “3-5 adam” laflarını istismar konusu yaparak “kendilerinin de dedikleri gibi “3-5 adamdılar” diye karalar olduk.

Ama bunun da nedeni bellidir, kendilerini bu biçimde lanse ederek, kendimizin çoğunluk olduğu imajını yaratmak! Bu doğrudur da nitekim. Yalnız bu durumda şu çoğunluk olgusu da biraz izafi bir muhtevaya sahip. Unutulmasın ki, ayrılmayıp kalmış bir çoğunluk içinde de bu ayrılıklara kafası yatmayan; birlik konusunu farklı bir biçimde değerlendiren bir sürü kişi ve taraf da var. Önemli olan bugünkü “çoğunluk” değil, bunların örgütlenmeye ve sorunlara nasıl bakışlar ile yaklaştığı. Böyle bakıldığında içimizdeki bir durumu da gözardı ederek, sadece “ayrılmamış” olmayı nasıl kendi sakat mücadele anlayışlarının bir aracı haline getirmeye çalıştıklarını da görürüz.

Dikkatleri her türlü farklılığı ile kendi içimizdeki sorunlardan başka noktalarda toplamaya kalktık mı, hiçbir şey yapamayacağız demektir. Kaldı ki, ayrılan arkadaşlarımızın konumu da, bu iç sorunlar nedeniyle bir hayli değişikliğe uğradı. Yani girdikleri gibi çıkmadılar bu hareketten. Örgüt içerisinde mücadelenin, zamanla çok farklı boyutlarda cereyan etmesi nedeniyle birtakım insanlarda çeşitli yaklaşım, ilişki ve olayları değerlendirmeleriyle bu ayrılıkların peşinden gitmiş bulun-

yorlar. Veya ayrılmadıkları halde, kalan bir kısmı da ayrılıklar sorununa farklı biçimlerde bakabiliyorlar. Bütün bu karmaşık konuların daha anlaşılabilir kılınması; bugünkü olumsuz bir durumdan çıkılması ve örgütlenmenin doğru temellerine oturtulabilmesi için hiçbir mesnetsiz suçlamaya dayanmayan, geçmişin doğru bir değerlendirmesiyle yolu aydınlanan “ilkeli” bir çalışma çizgisine gelmenin mutlak zorunluluğu vardı. Bu nedenle herkes bu çizgiye gelmeye yönelik çaba sarfetmeli, “saptırma” eğilimlere karşı da mücadele etmelidir.

HAREKETTE YANLIŞ BİR ÇALIŞMA TARZININ AÇIĞA ÇIKMASI VE “TEORİDEN” UZAKLAŞMANIN “YOL AYRIMI”:

“Biçimin aksak ve gelişmemiş niteliği, içeriğin daha ileriye doğru gelişmesi için ciddi bir adımı da olanaksızlaştırır; bu durum utanç verici bir durgunluğa neden olur, geniş bir enerji kaybına, sözle eylem arasındaki anlaşmazlığa yol açar.” (Lenin. Bir Adım İleri, İki Adım Geri. ”)

Buraya kadar anlattıklarımla 71 yenilgisi döneminden çıkıp gelen yeni bir dönemin özellikleri ve koşullarıyla da, hareketin ilk gelişim evrelerine nasıl bakılması gerektiğini kabaca anlatmaya çalıştım. Buraya bir nokta koyup, şimdide, bugünkü sorunlarımızın içerisinde yeşerdiği ve bana göre, sapmaların, yanlış bir siyasi çalışmanın açığa çıktığı bir dönemi ve sorunlarımızla ilişkisini açmaya çalışacağım.

Hareketin bugünkü sorunlarının gerçek içeriğiyle açıklık kazanabilmesi için bu dönemin doğru biçimde incelenebilmesi başlı başına önem taşıyor. Çekilen bir yol ayrımından, örgütlenmeyi gerçek sınıf hedeflerine kanallandırmak gerekirken, farklı bir çalışmaya gidiş, bugünkü ayrılıklarıyla çeşitli sorunlarımızın da temellerini ve başlangıcını teşkil etti. Bu nedenle ben bu dönemin başlangıcını, siyasi çizgiden; teoriden uzaklaşmanın “yol ayrımı” diye niteliyorum. Bugün, dönemine uygun çekilmiş bir yol ayrımını, endazesi kaçacak biçimde, her önüne gelen şeyi, yeni yeni yol ayrımlarına çevirip de, aynı yolun başlangıcına getirenlerin yanında, bir de bu şekilde çekilebilecek “ayrımın” hem önümüzdeki günlerin görevlerimizi daha iyi anlayabilmemiz açısından; hem de geçmişten dersler çıkartarak ilerleyebilmemiz bakımından pek çok şeye göre daha yaran olacaktır sanıyorum. Geçmişin

hatalar silsilesi üzerinde yükselebilecek" bir örgütlenme yerine, bu hatalardan dersler çıkartılarak gidilebilecek bir örgütlenme hayat içinde cevaplarını bulmaya başladıkça, sınıf mücadelesinin hedeflerine ulaşabilmemizin de koşullarını yaratacaktır. Gerek ülkemizde, gerekse dünyada siyasi gelişmelerin daha bir yoğunluk kazandığı; sınıf mücadelesinin, eskisinden çok daha farklı boyutları ve koşullarıyla karşımızda dikildiği ve bize sayısız örgütlenme görevleri yüklediği bir evrede, bizlere düşen görev, "hayatın gerisinde kalmış" bir örgütlenmeye yetinmek değil; onu sınıfın en önünde yürüyebilecek, "öncülük" görevini layıkıyla yerine getirebilecek "ileri niteliklerdeki" bir örgütlenmeye ulaştırmaya çalışmak olmalıdır. Siyasi örgütlenmeyi "gelişmemiş" ve "aksak" yanlarından kurtararak teori ile birlikte yürüyen ve hiçbir grup örgütlenmesi ve ilişkileriyle bağdaşmayan. Doğru bir siyasi çizgide seyrettirip hâkim kılabilirsek, proletarya sosyalizmine doğru ilerleyebileceğiz demektir.

Hareketin geçmişe çektiği yol ayrımı yeni bir dönemin içinde, onun proleter sosyalist çizgisinin de gelişiminin başlangıcını teşkil etmişti. Onun, "öz"ünde doğru olmasa da; koşullarının uygunsuz etkileri, daha henüz gelişim dönemini yaşıyor olması gibi mazur görülebilecek "doğal" eksiklikleriyle sürdürdüğü bir çalışma temposu; bir dönem geldi, artık aşılması gereken bir sorun olarak karşımıza çıktı. İlk zamanlar, günlük pratik işler halinde sürdürülen çalışmalar, gerek zamanla bir güç olunmaya başlanması; gerekse farklı çalışma alanlarına da kayılmasıyla birlikte, daha bir sistemli örgütlenmeyi ve çalışmayı gerektiren koşulları ortaya çıkardı. Bu tür bir dayantımla, eskiden o kadar ihtiyaç duymaksızın sürdürülen; öncelikle günlük pratik işlere kafa yorulmasıyla, sohbet düzeyini geçmeyen tartışmalar ve konuları da, gittikçe üzerinde çok daha fazla fikir yürütülen canlı, pratikteki ihtiyaçtan kaynaklanan sohbet konuları haline geliyordu. Bu tartışma konuları, bugünkü sorunların ve ayrılıklarında başlangıcını teşkil etti. Ama belirtmek gerekir ki, bu tartışmaların kapsamında açığa çıkan farklılıklar, hem geçmişten gelen çalışma biçiminin doğal akışıyla devam ediyor olması; hem de sorunların henüz başlangıcını oluşturması nedeniyle, sadece nüanslardaki ayrılıklar veya eğilimler olarak değerlendirilebilirdi. Bir yanıyla da hareketin ileri düzeylerdeki örgütlenmelere "geçiş" koşullarını yaşıyor olması biçiminde. Bu nedenle, her ne kadar bu günkü sorunların başlangıcını o dönemlere kadar indirebilmek mümkünse de, yine de koşullarındaki durumuyla bunlar, ancak "tali"

sorunlar olarak görülebilirdi. Ancak daha sonralarıdırki, bu tali sorunlar, sürece damgasını basan can alıcı sorunlar haline gelebilmiştir.

Burada geçmiş değerlendirilmesine ilişkin düşülen önemli bir hatayı da vurgulamak istiyorum. Geçmişin birbirine bağlı olsa da, farklı özellikler arzeden iki döneminin içindeki sorunları, “geçiş” koşulları etrafında doğru gözleyememe, geçmiş üzerine bir şeyler söyleyelim derken yanlış sonuçları da birlikte getiriyor. Ya örgütlenmenin başlangıç dönemi özellikleri dikkate alınmaksızın, döneminin doğal ve zorunlu hataları abartılarak, ve o günlerin pratiğinden kopartılarak açıklanma yoluna gidiliyor; ya da, bir dönem sonra varılması gereken daha ileri bir örgütlenmeden uzak düşüşün nedenleri göz ardı edilerek, hatalar gizlenmeye çalışılıyor. Halbuki bu noktanın özelliklerini doğru biçimde gözlemek bizler için hayati önem taşıyor! Çünkü “geri” ama, zorunlu bir çalışma anlayışından, daha ileri gidişleri zorunlu kılan bu aşama ve bu noktadaki sorunlara yaklaşım biçimleri ve ilişkileri, üzerinde uzunca bir zaman verilecek ve zamanla gelişip güçlenecek örgüt içindeki mücadelenin de “ayrım çizgisini” oluşturdu. Bilhassa ayrılan arkadaşlarımızın bu noktayı iyi düşünmeleri gerekir. Çünkü kendilerinin haklı itirazlarının başlangıcını da buradaki tartışmalar ve olumsuz ilişkiler belirliyordu.

Örgütlenme ve sınıf çalışmaları konusundaki tartışmaları esas itibariyle, sınıfın yoğun olarak bulunduğu bölgeleri dikkate alarak irdelemek gerekir. Çünkü hareketin bütün bir faaliyetleri içerisinde esas çalışma alanlarını buralar oluşturduğu gibi, siyasi hareketliliğin en çok toparlandığı bölgelerde yine buralar oldu. Nitekim bugünkü tartışma konularının veya ayrılıkların nedenlerine bir baktığımız zaman, bunların esas olarak bu bölgelerdeki gelişmelere dayandığını görürüz. Şüphesiz ki, bugün bu tartışma konuları, sadece bu bölgelerle sınırlı kalmayan, Kürdistan örgütlenmesi de dahil olmak üzere, birçok bölgeyi ve buralardaki sorunları da kapsayan çok daha geniş bir içeriye sahiptir. Ama, bu bölgelerdeki örgütlenmeler ve hatta teori sorunların bile Kürdistan örgütlenmesine ilişkin getirilen yanlış program hatırlansınıyine, bu sınıfın bulunduğu bölgelerdeki gelişmelerin neticesinde gelişen bir örgütlenmeden de kaynaklandığı düşünülürse, buralardaki gelişmelere bakmanın ne derece bir öneme sahip olduğu anlaşılır sanırım.

Hareketin modern sanayi proletaryasının da bulunduğu bu bölgelerde yaptığı ve sürdürdüğü çalışmalar ilk zamanlar “gençlik” ve “mahalle” birimlerinde sürdü. Bu doğaldı da, örgütlenmenin o anki seviyesi göz önünde bulundurulursa, birden sınıfa yönelmenin ne derece zor olabileceği kolayca anlaşılır. Birde, birden sınıfa gitmeye çalışmak yerine öncelikle sınıf hedeflerine varabilmenin koşullarının yaratılabilmesi söz konusuydu. Halihazırda bizi sınıfın dışında da bekleyen görevler olması, buralarda da çalışmayı zorunlu kılıyor, sınıfa yönelik faaliyetlerde “güç” ve “bu görevler” de dikkate alınarak kısmi ve yetersiz olarak yürütülmeye çalışılıyordu. Bu gerçekleri çok iyi bildikleri için ayrılan arkadaşlarımızın da en çok çalışma ve ilişkiler içerisine girdiği yerler ilk zamanlardan “gençlik” ve “mahalle” gibi birimler oldu. İlk anlarda, bu birimlerde sürdürülen çalışmalarda çeşitli hatalar söz konusu olduysa da, henüz sınıf içerisinde doğru dürüst bir faaliyetin olmaması nedeniyle, bu hatalar içimizde o kadar tartışma konusu yapılmadı. Bir zaman sonra, belli bir güce de ulaşılmasıyla bu bölgelerde, hem faaliyetlerin daha bir sisteme kavuşturularak sürdürülmesi, hem de artık sınıfa da yönelik faaliyetlerde bulunulmasının bir zorunluluğu olarak “ilk” yapılanmalar açığa çıkmaya başladı.

Artık sorun bu yapılanmaları, teorinin de sınıf perspektifleri doğrusunda, halihazırdaki başka mücadele görevlerimizi de ihmal etmeden-anti faşist mücadelenin sürdürülmesi gibi- gerçek sınıf hedefleri ve örgütlenmelerine gidebilecek biçimde geliştirebilmektir. Bu yapılanmalara, bizi sınıfa götürecek ilk temel taşlardı denebilir. Ama gel gör ki bugünkü sınıf sorunu üzerine sürdürülen tartışmaların ilk fırtınası da bu dönemlerde koptu. Çünkü hayatın sınıf içinde karşımıza çıkardığı görevler bir türlü doğru kavranmıyor ve neticede de bu yapılanmaların pratiğe uygun cevaplar verebilmesi de sağlanamıyordu.

Ama bunun nedeni neydi? tecrübesizlik mi, bilinçsizlik mi, yoksa sınıfın devrimci geleneklerinin yaratılmayışı gibi sayabileceğimiz pek çok neden mi? Şüphesiz ki, bütün bunların bu yapılanmaları daha ilerilere götürebilme bakımından önemli rolleri vardır. Bunlar yadsınmaz açık bilinen gerçekler. Ama unutulmasın ki, bütün bu sorunların üstesinden gelebilmek bile, ancak, bu yapılanmaların, hayat içerisindeki çalışmalarında doğru bir çalışma yöntemini kendilerine esas almalarıyla sağlanabilir. Bu ne demektir. Bu her şeyden önce, ideolojiyi eylem kılavuzu olarak almış hareketlerin veya kişilerin, hayatın doğru

biçimde gözlenebilmesi ile pratikten, yaşamın kendisinden çıkartacakları deney ve tecrübelerle, teorinin gerek kıldıklarını ustaca birleştirebilmeleri ve hayatın her alanında yaratıcı bir şekilde kullanabilmeleridir. Ancak böyle bir yöntemin ve çalışma çizgisinin esas alınmasıyla birlikte, örgütlenmenin her alanda sağlıklı biçimde gelişebilmesi, sınıf hedeflerine, ilk anlardan tecrübesizde olursa, bu tecrübeleri de kazanarak ilerlenilmesi doğrultusunda adımlar atılabilmesi sağlanabilir.

Örgütlenmenin hayat içerisinde alacağı biçimler, şekillenmeler de yine böylesi bir yönetime bağlı kalarak sağlanabilir. Bunu göz önünde bulundurmayan, uygulamayan bir hareketin hiçbir alanda başarılı olması da beklenemez. Somut pratikle girilebilecek yakın diyalektik ilişki ve bu ilişkide komünistlerin siyasi yapılanmayı birleştirebilme becerileri; işte teori-pratik bütünlüğünü sağlayan, hareketleri ileriye götüren en temel faktör. Bu hiçbir “mahalle” “sınıf”, “gençlik” tasniflerine girmeden; farklı toplumsal kesitlere yönelik yapacağımız bütün bir çalışma görevlerinin, karşı karşıya getirilmeden, bütünlüklü bir algılayış ile kavranılması ve ustaca birleştirilmesi demektir. Ne kafamızdaki soyutlamalara göre yapılabilecek çalışmalar, nede pratiğin günlük akışı içerisinde sürdürülecek sıradan tesadüfî çalışmalar bizleri asla bir yerlere götürmeyecektir. Devrimci çalışma “hareketin bilinçli iradi eylemi” olarak, hayatın somut pratiğindeki asli veriler ve derslerle de bütünlük içerisinde kavranıp sürdürülebiliyorsa, işte o zaman yazılanların pratik anlamları olabilir, teori pratik bütünlüğünden bahsedilebilir. Bu anlattıklarım, bir hareketin pratik içerisinde yapacağı çalışmalardaki çalışma tarzına ve yöntemine ilişkin bir sorun!

Bir diğer yanı ise, yöneliş içerisinde bulunan hareketin kendi iç yapılanmasında esas alması gereken yöntem sorununa ilişkin. Bu da en başta “teori” üzerine anlattığım bölümlerde belirttiğim gibi, örgüt içinde “Marksist-Leninist ilke ve kuralları” egemen kılabilmek ve bu ilkeler üzerinde örgütlenmeyi inşa ederek, devrimci çalışmayı da bu şekilde, ilkeleri esas almış bir örgütlenme ile sürdürmektir.

Hepimizin bildiği gibi, bu ilkelerden en başta gelenide “demokratik merkezîyetçiliktir. Demokratik merkezîyetçilik, örgütsel çalışmada her türden ilişkileri düzenleyen kurallar bütünüdür. Bu yöntemi doğru işletmeyen bir hareketin ne kendi içerisinde sağlıklı bir işleyişinden bahsedilebilir, ne de dışa yönelik yapacağı çalışmalarında başarısından.

Muhakkak ki bu ilkelerin, bugünden yarına birden yerleştirilmesi beklenemez. Bunların hayata geçirilebilmesi zamana ve koşullara bağlıdır. Daha organlar oluşmadan, Demokratik merkezîyetçiliğin işletilmesinden bile bahsedilemez. Çünkü organların olmaması bu ilkelere yürütülebileceği alanın olmaması demektir. Ama gelişimin belli bir evresinden sonra, bilhassa ilk yapılanmalar veya organlar açığa çıkmaya başladıkça, sonuna kadar zorlayarak bunları yerleştirmeye çalışmak Marksist çalışmanın zorunluluğudur. İşte bizde de her ne kadar, ilk dönemlerde, daha bu yapılar açığa çıkmadan çok önceleri bu koşullar yoktuysa da, bir dönem sonra, sınıfla karşı karşıya bulunma şartlarının olduğu bir sırada, bu ilkelerle artık örgütlenmeyi ve siyasi çalışmaları götürmek elzem ve kaçınılmaz hale gelmişti. Bilhassa bu koşulların açığa çıktığı ilk anlardan başlayarak, başta demokratik merkezîyetçilik olmak üzere ilkeli çalışmak, çok daha önemlidir. Çünkü dikkat edilmediği taktirde, yanlış bir sürü anlayışlar daha başından örgütlenmeye sızacak ve çeşitli zaafılar içerisine sokabilecektir. Daha henüz bu ilkeler gibi, hayatın kendisi bile yeni yeni kavranmakta, hatalı gelişmelere sahne olabilecek bir sürü eğilimleriyle, örgütlenme, türlü sapma tehlikeleri taşımaktadır. Örgütlenme geleneklerinin yaratılmadığı; kadroların tecrübe noksanlığı, hareketin öncelikle de sınıftan ziyade, küçük burjuva zeminler üzerinde seyrederek, bu katmanlara dayanıyor olması nedenleriyle, tam bu dönemlerde, merkezi iradeye, bunları çözme girişimleri gösterebilmesi bakımından büyük önderlik görevleri düşer. Bir hareketin ilk dönemlerde merkezi yanının ağır basması, işte saydığım bu nedenlere de bağlıdır.

Bu bilinen gerçekler bizde müteakip defalar yazılıp çipilmiş, ama bir türlü de, bunlara uygun hareket edilememiştir

Hareketin bütün yönleriyle, sınıfa doğru da henüz amatörce yaşadığı gelişmeler yanında; belirtmeye çalıştığım konulara dikkat edilmesiyle, gerek bu yapılanmalara kadar kollarının uzanmasıyla, gerekse dışında kendi özgür çalışmasına dayanmasıyla, başka bir çalışma çizgisi daha açığa çıkmaya başladı. “Eskinin” doğal ve zorunlu, ama yeni dönemde artık hatalı olmaktan kurtulamayacak, çalışma biçimini devam ettirme anlayışını. Demokratik merkezîyetçiliğin daha başından yaratılması gerektiği bir dönemde merkezin, bu gelişmeler önüne set çekememesi, bunlara bir yön verememesiyle de -bilhassa kendi içinde de “birliği” korumaya ve bunun için de bunlara göz yumma nedeniyle- bir dönem sonra bu ilişkiler daha bir kökleşmeye ve grup

temellerine oturmaya başladı. Merkezin burada hatalarından biri, salt birlik nedeniyle bunlara göz yumması değil, aynı zamanda, bu olumsuzlukları “örgütlenme geleneklerini de” yaşıyor olmamış gibi bir nedene de bağlayarak, gündemde süren tartışmaları “kendiliğinden” bir gidişe bırakmış olmasıdır.

Hayat içerisinde süren tartışmalar neydi ve nasıl tavrı almak gerektirdi? İşte bunlar cevapsız bırakılmıştır. Organlarda kollektif bir çalışmayla sürdürülmesi gereken işler, artık, grup ilişkilerinin hareket damgasını vurmasıyla, yerini, grupların kendi iradelerine dayanan karar ve işleyişe bırakıyordu. Organlarınsa fonksiyonel olmaktan öteye bir anlamları kalmamaya başladı.

Sınıf birimlerine de yönelik alınan -istihdamlarıyla birlikte saptandığı halde- kararlar icraata gelindiğinde bir türlü doğru dürüst hayata geçmeyen, çeşitli entrika ve yöntemlerle saptırılan “karalamalar” olarak kaldı. İşte tam da bu noktadadır ki, ayrılanlarımız da dahil olmak üzere pek çok kişi, haklı olarak, hareketin esas sınıf görevlerini ve hedeflerini hatırlatmaya başladılar. Sınıf lafı edilmeye, bu görevler hatırlatılmaya başlandıkça da bunu hatırlatanlar “salt sınıfçı” olmak gibi ne idüğü belirsiz suçlamalara maruz kaldılar. İlk bakışta doğru gibi görünen, halen bugün de devam eden bu suçlamaların, somut pratikteki göstergeleriyle aldığı zaman ise zerre kadar tutarlılık payı yoktu. Bunlar gerçeklere değil bir tek nedene dayanıyordu; rakipleri yıpratılmanın yöntemi olmasına. Çünkü o günlerde salt sınıf görevleriyle değil, sınıfın dışında da görevlerle bilinçli olarak uğraşmakta olan pek çok kişi benzeri hatırlatmalarda bulunabiliyordu. Bu durumu bu suçlamaları getirenlerin kendileri de çok iyi bilirler.

Örgütlenmenin bu çalışma çizgisine sürüklenmesiyle, her türlü faaliyetler de bu ilişkilere göre belirlendi. Marksist ilkeler bir tarafa bırakıldı. “Grupların kendi bakışları doğrultusundaki ilkeler” ön plana geçti. Siyasi çalışmaların pratiğin bütün bir görevleri ile kavranamayarak tek yanı abartılan mücadelelerle sürmesi; yanlış ve hatalı kadro tasnifleri; raporların grup propagandalarını işleyecek şekilde yalan yanlış verilmesi; siyasi çalışmanın, uzun vadeli hedeflerini göz önünde bulundurarak değil de tesadüfi ve kendiliğinden gidişatlara bağlanması; sınıfla düzenli ve sistemli bağlar kuramama; sınıf faaliyetlerinin ve ilişkilerinin sakat grup çalışmalarına tabi kılınması; harekette düzensizlik, liberalizm eğilimlerinin açığa çıkması vb. gibi sayabileceğimiz pek çok zaaf

ve yanlışlıklar her alanda karşımıza çıkan, bir süre sonra da örgütlenmeyi ve gelişmeyi tıkayan bir duruma geldi. -Bir zaman sonra bu bölgelerde, modern sanayi proletaryasının bulunduğu yerlerde “artık gelişemiyoruz” tesbiti bir de bu yanıyla düşünölsün. Gelişmelerin bir dönem sonra hepten farklı rotaya girmesiyle, buralarda süren tartışmalarda, hareketteki çeşitli biçimlerde devam eden türlü sorunlarıyla ilgili tartışmaların odağı haline gelmeye başladı. Çünkü sınıf sorunu yakın ilişkileriyle varlığını buralarda gösteriyordu. Bir yanda “merkezi bütönlük” üzerine bir şeyler söylenirken, beri taraftan, hareketin önderliği üzerine, diğerlerini karalayacak biçimde “kişileri” ön plana geçiren propagandalar işlendi.

Yanlış bir güç olma anlayışıyla sürdürölen çalışmalar, sağlıklı bir işlerlik ve yapılanma üzerinde oturmadiğı için, daha sonraları, çalışma gösterilen alanlarda önemli darbeler yememize de yol açtı. -Daha 12 Eylül’e gelmeden çok önceleri “hareketin en hızlı ve örgütlü geliştiğı yerler” olarak değeriendirilen birimlerinde yediğimiz operasyonlarla buralardaki örgütlenmelerimizin dağılışı da bunu göstermiştir zaten- “grupları savunma” kriterlerine kadar indirilip, “ehliyetlerine” bakılmaksızın örgütlenmenin belli yerlerine kadar yükseltölen pek çok “kadro”, neticede, grupların kendi içlerinde uyguladıkları bir “demokrasi” ve “örgütsel açıklık” (!) ile “gizli tutulması gereken birsürü şeyi öğrendikleri için, bunları emniyet deneylerinde birer birer kusmaya başladılar.

Öylesine sakat bir kadro politikası tutturuldu ki, bugün bile, zamanında dönemin özellikleri ve koşullarıyla ancak ayakta durabilen, bu “geçici” zeminlerde varlığını koruyabilen, grup bağları, baskı dönemlerinde çalışmanın koşulların gelmesiyle birlikte tek tek çözülmeye başladı ve tuhaf tır ki, bu çözüme ve ayrışmalar bugün, geçmişle zerre kadar tutarlılık bağı olmayacak biçimde “geçici yol arkadaşılığı” veya dönemin karakteri” olarak cevaplanabiliyor. Bu tutarsızlıktır. Çünkü zamanında birsürü insan, eğer bu ilişkiler bu şekilde sürdürölürse ilerde bizi ne sonuçların beklediğini çok öncelerinden hatırlatmışlardır. Zamanında söylenenleri, yine zamanından grup çıkarları hikmetini bir tarafa koyup da, bugünden bu biçimiyle izahına gitmenin, verilebilecek başka bir sıfatı yoktur.

Ayrılan arkadaşlarımızın durumlarını, buraya kadar anlattıklarımla kısaca açmam gerekirse şunlar söylenebilir. Ben kendilerinin bugünkü ayrılıklarını bu gelişmelere bağılı olarak açıklıyorum. Örgütlenmede

doğru devrimci geleneklerin yaratılmasına doğru adım atılamaması; demokratik merkezîyetçiliğin yaratılamaması, sınıf hedeflerinden uzaklaşmaya başlanması ve her şeyden önemlisi de bir “anlayış” olarak farklı görüşlere karşı yanlış bir mücadele yönteminin tutturulması gibi nedenler onların ayrılıklarına yol açtı. Bugün bu arkadaşlarımız geçmişle de uyuşmayacak biçimde yeni teoriler getirmektedirler. Bir zamanlar nüanslarda başlayan farklılıklar bugün önemli teorik ayrılıklara kadar ulaştı.

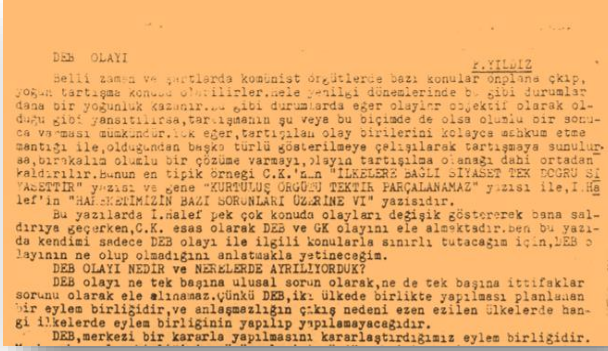
Şüphesiz ki bizler bu sonuçları da dikkate almalıyız. Ama bir o kadar da “neden” bu sonuçlara ulaşıldığına geçmişten çıkartabileceğimiz derslerle bakmak da zorundayız. Hataların nerelerden kaynaklandığını bulup çıkartmak, bundan sonra da “birlik” yönünde benzer hatalara düşmememiz için bir zorunluluktur. Geçmişe baktığımda ben sorunları ne bu arkadaşlarımızın “Menşevik” çizgilerine, ne bugüne kadar yazdıklarının haricinde de varolan başka görüşlerine bağlamıyorum. Ortada bir sorun varsa, hareketin bir dönem sonra yanlış bir örgütlenme ve çalışma çizgisine de sürüklenmesiyle birlikte, “farklı görüşlerle” hangi ilkeler ve mücadele temelleri üzerinde, nasıl “birlikte” yürünülmesi gerektiğini bilemeyişiğimiz, ve bu görüşlere karşı yanlış mücadele bayrağını açmış olmamızdır. Bu bizler için bundan sonra da mutlak anlaşılması, açıklık kazanması gereken hayati bir sorundur. Bu genelde birlik sorununa, Marksizm’deki muhtevasına da bakarak, doğru yaklaşımlarda bulunabilmek bakımından da önem taşıyor! Bu bakımdan, içimizdeki sorunlardan da hareketle, bunlara cevaplar bulmaya çalışırken “birlik” üzerine de, eskisinden çok daha farklı muhtevada cevaplar vermeye çalışmak görevimiz olmalıdır.

SONUÇ :

Buraya kadar anlattıklarımla, esas olarak, hareketin içindeki bazı yanlış anlamalara cevaplar vermeye bugünkü durumun nasıl kavranması gerektiğine açıklık kazandırmaya çalıştım. Çoğu konuların ve yaşanmış olguların bile çarpıtılıp, doğru yansıtılmadığı bir dönemde, öncelikle bunların biraz da olsa aydınlığa kavuşturulması, sorunlarımızın aşılmasına yardımcı olacaktır.

“Demokrasi”nin daha bulanık bir atmosferinde, insanların öncelikle grup zihniyetlerinin, sonuçlardaki polemik konularının lanse edilip, olması gereken yöntemlerle değil de farklı yaklaşım gösterildiği bir evrede benim de yöntemim sonuna kadar sorunlarımızın asli temellerini

göstermeye çalışmak, bunları geçmişiyile birlikte aktarmak olacaktır. Birileri tarafından kabul edilmese de, edilmek istenmese de, görülen ve bilinen açık bir gerçek, hareketin içinde olduğu ve örgütlenmenin teoriye uygun, ilkeli bir yapılanmada bulunmadığıdır. Şöylesi bir konumda, kendisine proletarya sosyalistiyim diyen herkesin de yapması gereken, sorunlara, Marksizm'in-Leninizm'in işçi sınıfının bağımsız çizgisinden yürüyerek hareketi bu çizgiye yanaştırma doğrultusunda daha çok çaba sarfetmek olmalıdır.

DEB OLAYI 38

F. YILDIZ

Belli zaman ve şartlarda komünist örgütlerde bazı konular ön plana çıkıp, yoğun tartışma konusu olabilirler.

Hele yenilgi dönemlerinde bu gibi durumlar daha bir yoğunluk kazanır. Bu gibi durumlarda eğer olaylar objektif olarak olduğu gibi yansıtılırsa, tartışmanın şu veya bu biçimde de olsa olumlu bir sonuca varması mümkündür. Yok, eğer, tartışılan olay birilerini kolayca mahkûm etme mantığı ile olduğundan başka türlü gösterilmeye çalışılarak tartışmaya sunulursa, bırakalım olumlu bir çözüme varmayı, olayın tartışılma olanağı dahi ortadan kaldırılır. Bunun en tipik örneği C.K.'nın "İLKELERE BAĞLI SİYASET TEK DOĞRU SİYASETTİR" yazısı ve gene "KURTULUŞ ÖRGÜTÜ TEKTİR PARÇALANAMAZ" yazısı ile İ. Halef'in "HAREKETİMİZİN BAZI SORUNLARI ÜZERİNE VI" yazısıdır.

Bu yazılarda İ. Halef pek çok konuda olayları değişik göstererek bana saldırıya geçerken, C.K. esas olarak DEB ve GK olayını ele almaktadır. Ben bu yazıda kendimi sadece DEB olayı ile ilgili konularla sınırlı tutacağım için, DEB olayının ne olup olmadığını anlatmakla yetineceğim.

DEB olayı nedir ve nerelerde ayrılıyorduk?

DEB olayı ne tek başına ulusal sorun olarak ne de tek başına ittifaklar sorunu olarak ele alınabilir. Çünkü DEB, iki ülkede birlikte yapılması planlanan bir eylem birliğidir ve anlaşmazlığın çıkış nedeni ezen ezilen ülkelerde hangi ilkelerde eylem birliğinin yapılıp yapılamayacağıdır.

DEB, merkezi bir kararla yapılmasını kararlaştırdığımız eylem birliğidir. Merkez bu eylem birliğinin görüşmelerini sürdürmek için beni görevlendirmişti. Merkezden başka bir yoldaşı da örgütümüzle görüşerek eylemin organizasyonu nerelerde bizim üstleneceğimizi bize bildirmesi için görevlendirmişti. Ne yazık ki, bu yoldaş bu görevini yerine getirip bu bilgiyi bize ulaştırmadı. Bu durumda biz diğer siyasetleri bugün yarın diyerek oyalamaya çalıştık, ama son güne kadar bize bu bilgi gelmedi. Nihayet bu konuda siyasetlerin önerilerine adeta boyun eğmek zorunda kaldık.

Bu siyasetlerle görüşmelerimiz bazı aralıklarla 15 gün kadar sürdü. Bu görüşme ve tartışmalarımızı ben İ.Halef ve O.Yalçın yoldaşlar dışındaki Merkez üyelerine hemen hemen her gün aktarıyordum ve onlarla da tartışıyordum. Hele C.K. ile aralıksız her gün tartışıyordum. Çünkü onun sabit ve müsait bir yeri vardı ve onu her istediğim an bulabilmemin yanında, esas olarak diğer merkez üyelerini de orada buluyordum. İ. Halef ve O.Yalçın yoldaşlar ise, orada olmadıkları için onlarla tartışmam mümkün değildi.

Uzun tartışmalarımızdan sonra ortaklarımız olan siyasetlere anti şovenizmi kabul ettirdik. (Bunun açılımı ise Türk şovenizmi idi) Ancak anti sömürgeci ve anti feodalizmi kabul ettirmemiz mümkün olmadı ve artık bunu zorlamanın ne olanağı ne de anlamı kalmıştı. Bu durumdan sonra Kürt ulusunun kendi kaderini kendisinin tayin etme hakkı ve buna uygun birçok sloganda anlaşarak eylemin yapılmasına karar verdik.

Bu tartışmalarda bazı siyasetler, Halkın Kurtuluşu ve aynı tezleri savunan siyasetlerin de çağrılmasını savunuyorlardı. Biz de "biz onların katılmasından yanayız, ancak dostu düşman gösteren ve orduyu içinden bölen sloganların yasaklanması şartıyla" dedik ve bunu da kabul ettirdik.

Bu olayın olduğu 1979 tarihinde pek çok siyaset için Kürt ulusunun varlığı ve onun kendi kaderini kendisinin tayin etme hakkını en azından açıkça reddetme olanağı pek kalmadığı için, bu doğrultudaki önerilerimize çok fazla direktme olmuyordu. Ancak bizim ekonomik ve ona bağlı olarak yaptığımız, sömürge ve feodalizm tespitimizi kabul etmiyorlardı. Çünkü onların bu konularda ya doğru dürüst açık bir tespitleri yoktu veya "ilhak edilmiş bağımlı ulus" gibi farklı tespitleri vardı. Bundan dolayı anti sömürgeci ve anti feodalizmi kendi siyasi hüviyetlerinin reddi sayıyorlar ve bunu kabul etmiyorlardı. Gerçekten de bu tespitlerimizi koymak, onların tespitlerini reddetmek veya bir tespit yapma anlamına gelirdi. Bu durumda bize iki yol kalmıştı ya siyasi hüviyetlerini reddettirmeden eylem birliği veya ne onların ne de bizim siyasi hüviyetini reddeden tespitleri koymadan ulusların, yani Kürt ulusunun kendi kaderini kendisinin tayin etme hakkında ve bu doğrultuda sloganlarda anlaşarak eylem birliği yapmak. Bana ikincisinin o zaman da şimdi de olabilirliği makul geldi ve hâlâ öyle düşünüyorum ve DEB olayı da bu mantıkla yapıldı ve tarafımdan savunuldu.

Örneğin, kimi siyasetler Kürdistan'ın ekonomik yapısını da, bağımlılık statüsünü de farklı değerlendiriyor ve "ilhak edilmiş bağımlı ulus vs. vs." diyor. Biz ise feodalizm (feodalizm kelimesini antifeodal ilkeye bağlı olarak söylüyorum) ve sömürge tespiti yapıyoruz. Bu tespitlerin hiçbirini koymadan Kürt ulusunun kendi kaderini kendisinin tayin etme hakkı (bu hak ayrılıp, ayrı devlet kurma hakkıdır) ilkesinde anlaşıp, buna uygun sloganlar belirleyip (örneğin 'Bağımsız Kürdistan', 'Kürdistan'a özgürlük' vs. vs.) eylem birlikleri yapmak, hem mümkündür hem de hiçbir tarafın siyasi hüviyetini reddetmez.

Görüldüğü gibi burada sorun, hangi siyasi tespitlerin ittifakların ilkesi olarak öne sürüleceği sorunudur. Örneğin, Kürdistan'da anti sömürgecilik ve anti feodalizmi mi ittifakların ilkesi olarak öne süreceğiz, yoksa Kürt ulusunun kendi kaderini kendisinin tayin etme hakkını mı? Ben hâlâ ikincisinin olabilirliğini düşünüyorum. Yoksa demokrat olmanın kriteri olarak sömürge ve feodalizm tespiti yapmak gibi bir sorun dahi karşımıza dikilebilir.

Ezen ezilen ulusların statülerinin tespiti temel olarak ekonomik gelişmişliğe bağlı bir durumdur. Bunu çeşitli siyasetler ayrı ayrı değerlendirebilirler. Bence bu farklı değerlendirmeler ne demokratinin kısıtası olmalıdır ve dolayısıyla ittifakların olmazsa olmaz ilkesi... Bundan

dolayı Lenin, "Ulusların kendi kaderlerini kendilerinin tayin etme hakkını savunan ve bunun için mücadele eden herkesle ilkesel birliğim var" demiştir. (Kitap yanımda olmadığı için alıntıyı aklımda kaldığı biçimde yaptım. Ancak özü tastamam böyledir F.Y.) Bizim de ittifakların ilkesi olarak Kürt ulusunun kendi kaderini kendisinin tayin etme hakkını ön plana çıkarmamız ve bu doğrultuda yapılacak tespitler etrafında ittifaklar yapmamız yanlış olmaz kanısındayım. DEB olayı bu mantıkla yapılmış ve tarafımdan savunulmuştur. Burada doğru tespit yapmayanların yeterince tutarlı mücadele verip veremeyecekleri konusu üstünde durmuyorum. Elbette en tutarlı mücadeleyi, eşyayı en doğru tespit edenler verir. Ancak, sömürge doğru tespitini yapanların da doğru ve tutarlı mücadele vermediklerinin örnekleri az değildir. Ayrıca bizim en tutarlı mücadele verenlerle ittifak yapar, gerisi ile yapmayız diye ne bir tespitimiz vardır ve ne de olabilir.

Gelelim antişovenist ilke olmadan ittifak yapıp yapamayacağımıza ve bunu iki ülkede aynı eylem birliğinde nasıl hayata geçireceğimize?

Çok uluslu ülkelerde ezen ulus milliyetçiliğinin bir tek tespiti vardır ve o da şovenizmdir. Ezen ezilen ulusların varlığını reddetmeden bu tespitten ayrılmak mümkün değildir. Buna bağlı olarak ezen ulus şovenizmiyle mücadele etmeden ulusların kendi kaderlerini kendilerinin tayin etme hakkını savunmak ve bunun için mücadele etmek mümkün değildir. Dolayısıyla bunu kabul etmeden demokrat olunamaz. Bundan dolayı anti şovenizmi ittifakların ilkesi olarak öne çıkarmak zorunludur.

Bu durumda karşımıza cevaplanması gereken şu soru çıkmaktadır: İki ülkede birden yapılacak eylem birliği nasıl olacaktır? Bunun iki yolu vardır: Birincisi bizim DEB olayında tartıştığımız ve anlaşılamayıp bozduğumuz gibi; Türkiye'de anti-faşist, anti-emperyalist ve antişovenist, Kürdistan'da ise: Anti sömürgeci ve anti-feodalizmdir. Bu tastamam bizim siyasi tespitlerimizin özlü ifadesidir ve en doğru ve en tutarlısı budur. Bunu kabul etmeyenlerle eylem birliği yapmayız.

İkincisi ise, DEB olayının mantığı olan ve benim savunularımdır. Bu da anti şovenizmi bizim özgülümüzde Türk şovenizmi olarak vurgulamak ve bu temelde iki ülkede birden eylem birliği yapmak. Yazılacak bildiri ve yapılacak afişlerde ne sömürge ne de ilhak vs. gibi tespitler

yapmadan Türk şovenizmini lanetlemek ve Kürt ulusunun kendi kaderini kendisinin tayin etme hakkını savunarak ve bunu vurgulayarak iki ülkede birden eylem birliği yapılabileceğini hala savunuyorum.

Benim "ilkelerimize cuk oturmuyordu, iknaya açık değil, aynı zamanda muhtacım" dediğim konu budur. Yoksa Kürt şovenizmine karşı mücadele edilip edilmeyeceği (!) değildir. Gene DEB olayında olduğu gibi biz sözlü ajitasyonumuzda kendi siyasi tezlerimizi özgürce öne çıkarırız.

Özcesi, ittifaklar bir uzlaşmadır, ancak bu uzlaşmalar siyasi hüviyetini reddeden belirlemelerle yapılamayacağı gibi, ilkelerden taviz verilerek de yapılamazlar. Bundan dolayı hangi siyasi tespitleri, ittifakların ilkesi düzeyine çıkarmak gerektiğini ince eleyip sık dokumak gerekir. Aksi halde kolayca söylenen sözler sonra başımıza bir yığın sıkıntılar getirir.

İki yoldaş, adı geçen yazılarında; DEB olayını, Kürdistan'da antişovenizmin savunulup savunulamayacağına indirgemeye çalışıyorlar. Hayır, yoldaşlar, eğer tartışmamız bu kadar basit olsaydı, bu konuyu halletmek çok kolaydı. Çünkü DEB'deki ortaklarımızın hiçbirinin böyle bir derdi yoktu. Onlara bunu yalnız Türkiye için olduğunu daha açık yazalım desek de, hepten çıkaralım desek de hemen kabul edecekleri kesindi. Zaten anti şovenizmi onlara biz kabul ettirmiştik. Tartışmamızın esası böyle genel bir eylem birliğinde Kürdistan'da anti sömürgeci ve anti feodalizm belirlemesi olmadan eylem birliğinin yapılıp yapılamayacağı idi.

Toplantımızın son gününde İ.Halef ve O.Yalçın yoldaşlar gelmişlerdi ve beni toplantıdan çağırdılar. Toplantıdan bir saat izin alarak ayrılıp yoldaşların yanına gittim. İ.Halef ve O.Yalçın yoldaşlar, "ya ittifaktan çekilmemizi veyahut bu eylem birliğinden Kürdistan'ı çıkarmamızı" savunuyorlardı. Gerekçe ise Türkiye'de bu ilkelerle yapılacak eylem birliğinin Kürdistan'da anti sömürgeci ve antifeodal ilkenin konması zorunluluğu idi. Önceleri antişovenist ilkenin olmasında gerekçe gösteriyorlardı ama biz bunu istediğimiz biçimde daha açık ve net yazılabileceğini anlatmamız üzerine, konu anti sömürgecilik ve anti-feodalizm olmadan olmazda noktalandı. Gerçekten tartışma zamanımız sınırlı olmakla birlikte, durum bu noktaya gelince daha fazla tartışmanın da bir şeyi değiştirmeyeceğini açığa çıkarmıştı. Durum şu idi: Böyle genel

bir eylem birliğinde Kürdistan'da anti sömürgeci ve anti-feodalizmin konmasının olmazsa olmaz koşul oluşu.

Bu zamana kadar bu iki yoldaş bir yanda, diğer üyeler bir yanda tartışıyorduk. Tartışmalarımız, "eğer sizin için bir şeyler muğlak ve çeşitli anlamlara çekilebilir görünüyorsa, bunları daha açık ve net yazmak mümkündür. Ancak anti sömürgecilik ve anti feodalizmin diğer ortaklarımız tarafından kabul edilmesi mümkün değildir" üstünde oluyordu. Nihayet son an gelmişti ve olay da zaten, bir anlamda netleşmişti. Tam bu noktada İ.Halef istifayı dayadı ve mücadele bayrağı açtı. Bunun üstüne C.K. de "çürük silahları atarak" mücadeleye soyundu. O anda oylama oldu ve oylamada bir yoldaş çekimser, ben karşı oy verdim ve diğer yoldaşların hepsi son ana kadar bazı değişiklik ve açıklamalarla eylemin yapılmasını savunmalarına rağmen, oylarını eylem birliğinin bozulması doğrultusunda kullandılar. Benim tepkimin en önemli nedeni de, yoldaşların bu tavırları olmuştur.

1979 DEB olayına kadar, birçok kez böyle istifa dayatmalarla işleri yürütme durumları olmuştur. Ben "bundan sonra istifa edenlerin istifalarının kabul edilmesi doğrultusunda mücadele edeceğimi" açıklamıştım. Bu durumda eskiden olduğu gibi yoldaşların istifa karşısında son ana kadar savunduklarının tersine oy vermeleri benim için bardağı taşıran damla oldu ve ben de Merkezden istifa ederek bunları örgüte anlatacağımı açıkladım.

İki yoldaşın iddiası, "Bütün görevlerimden istifa ediyor ve bölgeye gidiyorum, benim hakkımda hiçbir karar alamazsınız ve hiçbir kararı tanımam" dediğimdir. Benim söylediğim: "Ben Merkezden istifa ediyorum, bu durumu örgüte anlatmak görevi her şeyin önündedir. Böyle yürüyemeyiz; bu konuda alacağınız hiçbir kısıtlayıcı kararı tanımayacağım, bunun sınırlarını da ben çizeceğim" olmuştur. Sonradan bunun sınırlarını örgütlü birimlerle sınırladım ve hiçbir yerde bu sınırları aşmadım.

"Ben bölgeye gidiyorum" sözlerime gelince, o hava içinde bunu nasıl söylediğimi hatırlamıyorum ama bu konuyu her yerde örgütlü birimlerimize aynı biçimde anlattım. Yoldaşlar bu sözümün "benim grup olduğumu ve grubumu muhafaza ettiğimin anlaşıldığını" öne sürmekte. Bu, grup konusunda bundan başka bir gerekçe gösterememelerinin delilidir.

İki yoldaş da yazılarında esas olarak olayın Kürdistan'da anti şovenizmin olup olamayacağı tartışmasına indirgiyorlar. Bunu da yalnızca F.Yıldız'ın savunduğunu ima etmeye çalışıyorlar. Ancak, bu gayrete rağmen yazılarından bunun böyle olmadığı-azıcık dikkatli okuyucu için anlamak zor değildir.

C.K. yazısında:

"Eylem birliği platformunun ilkelere uymazlığı konusunda İ.Halef'in yaptığı ilk uyarıdan sonra F.Yıldız dışında platformun aynıyla kalmasını savunan kimse kalmadı. İ.Halef'le farklılık şu noktada ortaya çıkıyordu... O, "bu eylem birliği feshedilmelidir ve özeleştirilip yapılmalıdır" diyordu. Diğer üyeler ise bu eylem birliğini korumayı ama platformu değiştirmenin yollarını bulmaya çalışıyorlardı. Bu durum İ.Halef'le bir çatışmaya dönüştü. Tartışma süresi kısaydı. Eylem birliğindeki ortaklarımız bizden yanıt bekliyorlardı. Tartışma uzadıkça zamanımız da kalmıyordu."

Bu alıntıdan da anlaşıldığı gibi, İ.Halef'in dışındaki üyeler bazı değişikliklerle bu eylem birliğinin yapılmasını savunmuşlar. Peki, neydi İ.Halef'in dışındaki üyelerin önerdikleri ve İ.Halef'in kabul etmediği değişiklikler? Eğer önerilen değişiklikler ilkelerimize uygun idiyse, İ.Halef bunu neden kabul etmedi. Eğer hâlâ ilkesel yanlışlar varsa, neden İ.Halef "savaş" ilan edene kadar bu ilkesel yanlışlar savunuluyordu ve bunlar nelerdi? C.K. bunların üstünden bir hamlede atlamaktadır.

C.K. aynı alıntısında, "Eylem birliği platformunun ilkelere uymazlığı konusunda İ.Halef'in yaptığı ilk uyarıdan sonra F.Yıldız dışında platformun aynıyla kalmasını savunan kimse kalmadı" diyor. C.K. burada, F.Yıldız'ın yapılacak değişikliklere karşı çıktığı gibi bir imaj yaratacak hilelere başvurmaktadır. Ama ne kendisinin ve de diğer üyelerin hangi değişiklikleri önerdiklerini ve benim bunlara ne dediğimi açıklayabilmektedir. C.K. yazısında "F.Yıldız dışında bu eylem birliğinin aynıyla kalmasını savunan kalmadı, İ.Halef'le farklılığın ise, İ.Halef dışındaki üyelerin bu eylem birliğinin korunmasını savunduklarını" gibi muğlak bir söz atıyor ortaya. Ne demektir "bu eylem birliğini korumak ama platformunu değiştirmek"? Bu nasıl olacaktı, sen ve diğer üyeler bu konuda neler önerdiniz de İ.Halef kabul etmedi? Yazıda bu soruların hiçbir cevabını bulmak mümkün değildir. Bunun nedenini ise okuyucuya bırakıyorum.

İ.Halef ise aynı konuda şöyle yazıyor:

"DEB'e itiraz eden benim, istifa edeceğimi söyleyen de benim. İstifamın gerekçesi şuydu: Yoldaşlardan bazıları "DEB'de ilkelerimizi unuttuk, ama bu eylem birliğini bozmayalım" diyorlardı. Ben de bu tavırlar karşısında bu eylem birliğinin ilkesiz olduğunu ve hayata geçirilmesinin sorunlar yaratacağını, bile bile bunun sorumluluğuna ortak olmayacağımı, Genel Merkez Organ'dan istifa edip bu karara ve eylem birliğine karşı propaganda yapacağımı vurguluyordum. İ.Halef de yazısında oradaki tartışmaları atladığı gibi, eylemin yapılmasını savunanların kimler olduğunu da geçiştirmektedir. Ben söyleyeyim: İ. Halef ve O. Yalçın yoldaşların dışındaki tüm üyeler. Bu yazılanların ve yazılmayanların güttüğü amacı da yoldaşların takdirine bırakıyorum.

C.K. gene yazısında, "Bu durum bir çatışmaya dönüştü. Tartışmanın bir noktasında İ.Halef'e 'tamam çatışalım ama böyle çürük silahlarla çatışmaya girmem. Önce şu DEB işini bir bitirelim. Ondan sonra neyse derdin savaşırız dedim" diyor. Peki, DEB olayını bitirdikten sonra neye savaşacaktınız? Savaşın nedeni DEB'in dışında başka bir şey miydi yoksa?

Bunlar belli değil.

Bu alıntılardan dikkat çekici noktalardan birincisi; iki yoldaşın da tartışmaların ve tartışılanların üstünden atlaması... İkinci nokta, İ.Halef yoldaş iş istifayı dayatana ve "savaş" ilan edene, kadar iki yoldaş dışındaki üyelerin bazı değişikliklerle bu eylem birliğinin yapılmasını savunduklarının ve benim yapılacak değişikliklere karşı çıkmadığının açığa çıkması... Üçüncü nokta ise istifayı dayatıp "savaş" ilan edene kadar C.K'nın da bazı değişikliklerle bu eylem birliğinin yapılmasını savunduğu, istifa ve "savaş" karşısında "çürük silahları" atmayı hatırlamasıdır.

Peki, İ.Halef istifayı dayatıp "savaş" ilan edene kadar, bu eylem birliğini şu veya bu değişikliklerle savunuyordun da, neden "savaş" ilan edilince "çürük silahları" elinden attın? Sana "savaş" mı silahların çürük olduğunu ve ilkesizlik yaptığını hatırlattı? Eğer önerdiğin değişikliklerle bu eylem birliğinin yapılabileceğini savunuyor idiyse, bunun doğruluğuna da inanıyordun demektir. Yok, eğer önerdiğin değişikliklerle de ilkesizlik yaptıysan, bunun hesabını verdin mi? Eğer insanlar

yaptığının doğruluğuna inanıyorsa, buna inandığı müddetçe bunu savunur. Eğer inanmıyorsa bunu hiçbir zaman savunmaz. "Savaş" ilan edilene kadar "çürük silahları" savunup, "savaş" ilan edilince "benim silahlarım çürüktü, ben bu silahlarla savaşmam" demenin ne anlama geldiğini yoldaşların takdirlerine bırakıyorum.

Aynı yazısında C.K, "Benim bu gerekçelendirmeme, yanlış hatırlamıyorsam F.Yıldız dışında herkes katıldı ve önerge kabul edildi" diyor. Hayır, yoldaş yanlış hatırlamıyorsa diyor ama yanlış hatırlıyor. Benim karşı oyuma karşılık, bir yoldaş da çekimser kalmıştır. Aynı biçimde C.K, "Konferansta sorun GMO'nun tutumu doğrultusunda benimsendi ve GMO'nun tutumu onaylandı" diyor. İ.Halef de daha karışık biçimde bunu ima eder sözler etmektedir. Hayır, yoldaşlar, diğerleri gibi bu da doğru değildir. Çünkü Konferans DEB maddesine gelmeden bilahare devam etmek üzere dağılmıştır.

C.K. ve İ.Halef'in de yazılarının satır aralarından anlaşılacağı gibi, DEB olayında İ.Halef ve O.Yalçın yoldaşlar bir yanda, geri kalan Merkez üyeleri bir yanda olarak aramızda tartışma olmuştur. İki yoldaşın dışındaki bizler çeşitli açıklamalar ve değişikliklerle bu eylem birliğinin yapılmasını savunuyorduk. Bu değişiklikler Kürdistan'da anti sömürgeci ve anti feodalizmin dışındaydı. Çünkü diğer eylem ortaklarımız, bunu kendi siyasi hüviyetlerinin reddi sayıyor ve kabul etmeleri mümkün değildi.

Değişiklikler bunun dışında anti şovenizmi istersek daha açık biçimde sadece Türkiye için ve Türk şovenizmi vurgulamasını istediğimiz biçimde yazabileceğimizi, Kürt ulusunun kendi kaderini kendisinin tayin etme hakkı etrafında istediğimiz sloganları yazabileceğimiz doğrultusundaydı. Zaten eylem birliğinin mantığı da buydu. Fakat iki yoldaş: "Ya Kürdistan'ı eylemin dışında tutarız veya anti sömürgeci ve anti feodalizmi koyarız"da diretiler ve ipler bu temel üstünde koptu.

Sonuç

Benim bu olay üstünde ısrarla durmamın nedeni ne basit bir özelleştiri yapıp yapmama ve ne de anti şovenizmin Kürdistan'da savunulup savunulamayacağı(!) sorunudur. Sorun, geleceğimizle ilgili ittifaklar sorunudur. Buna bağlı olarak bizim siyasi tespitlerimizden hangilerini ittifakların ilkesi sorunu haline getirip getirmeyeceğimiz sorunudur. Bunlar geleceğimizi bağlayan sorunlar olduğu için çok iyi düşünmeden

atacağımız bazı yanlış adımlar, uzun zaman bu yanlışın etrafında şekillenip bocalamamızı kaçınılmaz kılacaktır.

Elbette biz yaptığımız ekonomik ve siyasi tespitleri herkese kabul ettirmeye çaba harcarız. Aynı zamanda bunların etrafında ittifaklar yapmak hem en iyisidir hem de çok rahat ve kolaydır. Böyle olunca da silahlar hiç "çürük" olmaz. Ancak sınıf mücadelesi hep böyle istendiği gibi düz bir zeminde yürümüyor. Çok çeşitli, dolambaçlı ve zikzaklı, dikenli yollarla karşılaşmamız kaçınılmazdır. Maharet bunları aşabilmektir. İşin kolayına kaçıp bu gibi sorunlara kolaycı cevaplar vermek, gelecekte önümüze umulmadık badireler dikebilir.

Bizim gibi iki ülke ve iki ulusun proletarya ve halklarının önderi örgütler, bu konulara çok dikkatli yaklaşmak zorundadırlar. Bu gibi ülkelerde ezen ezilen ulus statülerini farklı farklı değerlendiren siyasetler olabileceği gibi, iki ülkede de devrimci demokrat ve reformist siyasetlerin olması da kaçınılmazdır. Bundan dolayı hangi siyasi tespitlerimizi ittifakların ilkesi düzeyine çıkarmamız gerektiğini iyice hesap etmeliyiz.

Tek bir olayda (örneğin Maraş olayı vs.), yapabileceğimiz ittifakı dışta bırakarak, genel olarak ittifakların ilkesi olarak hangi siyasi tespitlerimizi öne çıkarmamız gereken, olmazsa olmaz ilkeler bence şöyle olmalıdır.

Bir, antişovenizm. Bunu olmazsa olmaz olarak ittifaklarda öne çıkarmalıyız. Ancak, bu kadarla ezen ve ezilen ülkelerle birlikte ittifak yapabilir miyiz? Yukarıda da belirttiğim gibi buna 'hayır' cevabı vermek gerekir. O halde iki ülkede birden bu ilke ile nasıl ittifak yapabiliriz? Bunu ezen ulus şovenizmini vurgulayarak yapmak mümkündür. Yani bizim özgölümüzde Türk şovenizmini vurgulayarak.

İki, antisömürgeci ve antifeodalizm tespitimizi ittifakların olmazsa olmaz ilkesi olarak öne çıkarmamız gerekmez. Bunun yerine ittifakların ilkesi olarak Kürt ulusunun kendi kaderini kendisinin tayin etme hakkını ve buna uygun ajitasyonları ittifakların ilkesi olarak ön plana çıkarmalıyız. Çünkü bizim bu tespitlerimiz birçok siyasetin hüviyetlerini reddetmelerini zorunlu kılmaktadır. Bunun için ne bizim siyasi hüviyetimizi reddeden, ne de diğer siyasetlerin siyasi hüviyetlerini reddetmeden, "Kürt ulusunun kendi kaderini kendisinin tayin etme hakkını savunan ve bunun için mücadele eden" ilkesini öne çıkarmalıyız.

Bu hak, ayrılıp ayrı devlet kurma hakkıdır. Aksi halde, bizim ekonomik ve siyasi tespitlerimizi kabul etmeyenlerle eylem birliği yapmamız mümkün olmayacaktır.

Benim tartıştığım ve tartışmak istediğim DEB olayı ile ilgili konular bunlardır. Yoksa "Kürt şovenizmine karşı mücadele edilip edilmeyeceği"(!) gibi demagogiler değildir. Ben ezilen ulus milliyetçiliğinin hangi şartlarda şovenizme tekabül edip etmeyeceğini bilecek yaştayım.

Olayları başka renge boyayarak, tartışmayı gerçek zemininden saptırmak ne örgütümüze ne de insanlara bir şey kazandırır. Bu yöntem belki kısa zaman için birilerini kolay yoldan mahkûm etmeye yararlı gibi görünür, ama beş paralık başka bir yararı olmadığı gibi, yalancının mumu da yatsıya kadar yanar.

F. YILDIZ. 14 Mart 1984

EK BELGELER

Sosyalist İşçi NEDEN ÇIKIYOR ?

12 Eylül 1980 askeri darbesiyle gelen Askeri Diktatörlük, Türkiye'nin ve Kuzey Kürdistan'ın bugüne kadarki, tarihsel-toplumsal gelişiminde ciddi tarihi öneme sahip bir kilometre taşı.

Bütün bir toplumsal-siyasal yapı yeniden oluşturulmaya çalışılıyor. En başta Devlet ve bütün kurumları olmak üzere, tek tek bireylere kadar. Ve yine bütün bu türden dönemlerde olduğu gibi sol adına ne varsa "kökü— nü kazımak" amacıyla saldırılıyor. "Son Türk devletini korumak ve ilelebet yaşatmakla görevli" Türk Ordusunun fikir fukarası Kemalist paşalarından, "fraksiyonlar", "sekte" "militanlardan" hep şikâyetçi olmuş "Marksist" aydınlara kadar herkes "memleketi batıranların" solcular olduğu konusunda hemfikir! Tabii sonuncular paşaların müsaade ettiği kadar arada bir "sağ radikal hareketlerden" de bahsedip "Marksizmi" yine kimseye bırakmıyorlar: Ama doğrusu, özellikle Cumhuriyet sonrasının her böylesi dönemde daha önceki "günahlarını" affettirmeye çabalayan tipik "Türk Aydını" olmak konusunda kendilerinden öncekilerin geleneğini şaşmaz (!) bir kararlılıkla devam ettiriyorlar.

Yani bir kere daha hep birlikte ateşi ve ihaneti yaşamaktayız.

Hapisanelerde, polis, ordu ve MİT merkezlerinde ise bu saldırı en barbar ve vahşi yöntemlerle sürdürülüyor. 100.000'e varan siyasi tutuklu, Şu ana kadar 8 idam, işkencelerde ölen onlarca devrimci ve belki bir çoğunun adını daha uzun süre öğrenemeyeceğimiz, sokakta, dağ başında, evinde kurşunlananlar.

Direnış? Açık ki, bu kelimenin kafalarda çağrıştırdığı direnişten bahsetmek mümkün olamıyor. Başta proletarya olmak üzere bütün ezilenler olup biteni tevekkülle karşılıyorlar. Ama bir avuç insan idam sehparalarında işkence odalarında, hapisanelerde sosyalizmin onurunu; onurumuzu koruyor.

Yurtdışında neler oluyor? 12 Eylül öncesinin devrimci hareketi burada da bir kopyasını yaratmak çabasında. Ama her şeyin kopyası aslı ile karşılaştırıldığında nasıl daha kötü ise, bizim buradaki halimiz de öyle. Büyük çoğunluğu Federal Almanya'da olmak üzere, Avrupa'nın çeşitli ülkelerinde çalışan yüzbinlerce Türkiyeli'nin varlığı bize bu alıştırdığımız "devrimci çalışma" yöntemini devam ettirmek olanağını da veriyor: Dernekler, federasyonlar, gazeteler, birlik görüşmeleri "büyük" yürüyüşler. Kendi "siyasetinden" olmayan herkese ve her şeye düşman olan taraftarlar kimin daha "kuvvetli" olduğunu, yani kimin daha az "laf altında kaldığını" kanıtlamak için yapılan seminerler, tartışma toplantıları.

Sosyalist İşçi ne yapacak? Hemen belirtelim ki, parçası olduğumuz Türkiye Sol Hareketi'nin yurtdışındaki yansımasının pek çok olumsuzluklarını, ister istemez taşıyacağız. Büyük ölçüde yaşadığımız nesnel koşullardan kaynaklanan bu olumsuzlukları iradi olarak yok etmek olanaklı değil. Ama bu olumsuzlukları sürekli vurgulayacağız.

Önümüze koyduğumuz görev ise: Türkiye'de ve Kuzey Kürdistan'da oluşagelen ve bugün ancak bu çok boyutlu değişikliklerin siyasi ifadesi olarak; yani en kaba biçimiyle, karşımıza çıkan devletin biçiminden bu değişikliklerin nedeni olan faktörlere kadar yaşamakta olduğumuz dönemin siyasal analizini yapmaya çalışmak. Ve somut siyasal tesbitlere uygun siyasal eylem platformu saptamaya çalışmak. Komünizmin teorisini kavradığımız ve proletaryanın bağımsız siyasi çizgisinden taviz vermediğimiz sürece bunu başarabiliriz.

Sosyalist İşçi, dünyanın diğer ülkelerindeki sınıf mücadelelerini de takip etmeye ve yorumlamaya çalışacak.

Sosyalist İşçi, Türkiyeli işçilerin sorunlarını tartışmaya çalışacak. Bu konuda özellikle ileri işçi okurlarından gelecek, hayatın içinde karşılaşılanları aktaracak somut olayları ele alacak.

Son olarak, bugün geçmişe eleştirel gözle bakan, her on yılda bir düştüğümüz duruma bir daha düşmemenin yollarını arayan pek çok samimi komünistin ve işçinin var olduğunu biliyoruz. Onları, Sosyalist İşçi'yle dayanışmaya ve bağ kurmaya çağırıyoruz!

YAŞASIN SOSYALİZM !

nek mümkün o-
üzere bütün
e karşıllıyor-
hpalarında ,
de sosya-
or.

lül öncesinin
kopyasını ya
kopyası aslı
daha kötü ise
Büyük çoğun-
zere, Avrupa'

ÇAĞRI !

Cuntayı protesto yürüyüşüne
katılıyoruz.

Duisburg'ta

12 Eylül 1981 Cumartesi 12.00' de

En geniş katılımı sağlamak için
seferber olalım!

BAĞIMSIZLIK, DEMOKRASİ VE SOSYALİZM İÇİN

"İkinci paylaşıma savaşı
sosyal emperyalizmle pekişen iliş-
kiler içerisinde gelişen Türkiye
kapitalizmi tüm Türkiye ve Kürdi-
stan sathına yayıldı, bir yandan
sınıfsal ayrışmaya hız kazandırdı,
diğer yandan da tüm bu ayrışan sınıflar
arasındaki şiddetli çatışma1arın kaynağı
oldu.

1960,71 ve nihayet 81... Son on
yılların gelişmelerini yakından iz-
lemiş olanlar, 12 Eylül askeri dar-
besiyle çok şaşırmadılar. Türkiye to-
pulumunun sorunlarıyla birlikte yaşa-
mağa alışacağına inanan birkaç
ince teorisyen dışında, hemen her çevre,
Türkiye'nin normalin öte-
sinde bir şeylere gebe olduğunu fark
etmekteydi. Ancak birçoğlarının
bilincine çıkamayan, bu olağanüstülüğün
ne zaman ve ne şekilde ha-

yat bulacağı idi.

Gerçekten, dünyada ve Türkiye'de cereyan eden olayların çok yön-
lülüğü ve karmaşıklığı karşısında basit formüller açıklayıcı olamazdı.
İdealist mantıkların, sorunları basite indirgeyip, iki kutuplu veya en
çoğu üç kutuplu hale getirerek, böylesine karmaşık bir süreci açıkla-
yabilmesi beklenemezdi. Öyle de oldu.

12 Eylül darbesi, askeri darbe
sıfatıyla, sosyal emperyalizmle pekişen iliş-
kiler içerisinde gelişen Türkiye
kapitalizmi tüm Türkiye ve Kürdi-
stan sathına yayıldı, bir yandan
sınıfsal ayrışmaya hız kazandırdı,
diğer yandan da tüm bu ayrışan sınıflar
arasındaki şiddetli çatışma1arın kaynağı
oldu.

12 Eylül darbesi, askeri darbe
sıfatıyla, sosyal emperyalizmle pekişen iliş-
kiler içerisinde gelişen Türkiye
kapitalizmi tüm Türkiye ve Kürdi-
stan sathına yayıldı, bir yandan
sınıfsal ayrışmaya hız kazandırdı,
diğer yandan da tüm bu ayrışan sınıflar
arasındaki şiddetli çatışma1arın kaynağı
oldu.

12 Eylül darbesi, askeri darbe
sıfatıyla, sosyal emperyalizmle pekişen iliş-
kiler içerisinde gelişen Türkiye
kapitalizmi tüm Türkiye ve Kürdi-
stan sathına yayıldı, bir yandan
sınıfsal ayrışmaya hız kazandırdı,
diğer yandan da tüm bu ayrışan sınıflar
arasındaki şiddetli çatışma1arın kaynağı
oldu.

12 Eylül darbesi, askeri darbe
sıfatıyla, sosyal emperyalizmle pekişen iliş-
kiler içerisinde gelişen Türkiye
kapitalizmi tüm Türkiye ve Kürdi-
stan sathına yayıldı, bir yandan
sınıfsal ayrışmaya hız kazandırdı,
diğer yandan da tüm bu ayrışan sınıflar
arasındaki şiddetli çatışma1arın kaynağı
oldu.

12 Eylül darbesi, askeri darbe
sıfatıyla, sosyal emperyalizmle pekişen iliş-
kiler içerisinde gelişen Türkiye
kapitalizmi tüm Türkiye ve Kürdi-
stan sathına yayıldı, bir yandan
sınıfsal ayrışmaya hız kazandırdı,
diğer yandan da tüm bu ayrışan sınıflar
arasındaki şiddetli çatışma1arın kaynağı
oldu.

12 Eylül darbesi, askeri darbe
sıfatıyla, sosyal emperyalizmle pekişen iliş-
kiler içerisinde gelişen Türkiye
kapitalizmi tüm Türkiye ve Kürdi-
stan sathına yayıldı, bir yandan
sınıfsal ayrışmaya hız kazandırdı,
diğer yandan da tüm bu ayrışan sınıflar
arasındaki şiddetli çatışma1arın kaynağı
oldu.

BAĞIMSIZLIK, DEMOKRASİ VE SOSYALİZM İÇİN ³⁹

İkinci paylaşıma savaşı ertesinde emperyalizmle pekişen ilişkiler içerisinde gelişen Türkiye kapitalizmi tüm Türkiye ve Kürdistan sathına yayıldı, bir yandan sınıfsal ayrışmaya hız kazandırdı, diğer yandan da tüm bu ayrışan sınıflar arasındaki şiddetli çatışma1arın kaynağı oldu.

1960,71 ve nihayet 80... Son on yılların gelişmelerini yakından izlemiş olanlar, 12 Eylül askeri darbesine çok şaşırmadılar. Türkiye toplumunun sorunlarıyla birlikte yaşamağa alışacağına inanan birkaç ince teorisyen dışında, hemen her çevre, Türkiye'nin normalin ötesinde bir şeylere gebe olduğunu fark etmekteydi. Ancak birçoğlarının bilincine çıkamayan, bu olağanüstülüğün ne zaman ve ne şekilde hayat bulacağı idi.

Gerçekten, dünyada ve Türkiye'de cereyan eden olayların çok yönlülüğü ve karmaşıklığı karşısında basit formüller açıklayıcı olamazdı. İdealist mantıkların, sorunları basite indirgeyip, iki kutuplu veya en çoğu üç kutuplu hale getirerek, böylesine karmaşık bir süreci açıklayabilmesi beklenemezdi. Öyle de oldu.

12 Eylül darbesi, ilk anda, yapanların dışında her çevrede bir şaşkınlık yarattı. Bu şaşkınlığın ardından ise harcı alem formüasyonlarla,

durumun açıklaması yapıldı. Sınıfsal eğilimlere göre açıklamalar yapıldı, tutumlar benimsendi.

Ne var ki, cuntanın ilk altı ayının ardından yapılan bilançoda görülen, cuntanın kendi hesapladığından daha büyük bir hızla toplumsal muhalefeti bastırdığı, ona ait örgütlenme1eri ya yok ettiği, ya da paralize bir hale soktuğudur. Bu açıdan cunta oldukça başarılıdır. Bu gerçeği böyle tesbit edemediğimiz sürece, sorunların temelinde neyin yattığını görüp onlara çözüm getire bilmek olanaklı olmayacaktır.

Ancak, cunta birinci yılını doldururken anti-cuntacıların durumu hiç de böyle kavradıkları, en azından kabullendikleri söylenemez. Tam tersine, cuntaya karşı ne kadar başarılı bir mücadelenin sürdürülmekte olduğu yalanı, akıl almaz bir biçimde savunulmaya devam edilmektedir.

Bu görüşte olanların, 12 Eylül'de cereyan eden olayı kavramaları mümkün olmadığı gibi onun karşısında nasıl bir tutum takınılması gerektiğini de, bağımsızlık, demokrasi ve sosyalizm mücadelesine bağlı bir biçimde tesbit edemezler.

Reformist akımlardan bunu beklemek, elbette akıldan geçirilemeyecek bir durumdur; ta ki, reformizmden cayıncaya değin..

İhtilalci akımların da, şimdiye kadar olan tutumları, eski tutumlarından hiç farklılaşmamış olması nedeniyle, şimdilik doğru bir tutuma ulaşabilmeleri olanaklı değildir. Olanaklı olmadığı içindir ki, cuntaya karşı güçlü bir mücadele sürdürmekte olduklarını anlatmaya çabalayarak, kendilerine ve etraflarında kalmış olanlara, yalana dayanan bir moral kaynağı bulduklarını sanmaktadırlar . Bu yanılsamanın ortadan kaldırılması ise sınıf hareketinin şu anda içerisine düşmüş olduğu durum dolayısıyla son derece güçtür. Elbette ki, bu güçlük aşılamaz bir güçlük değildir. Proleterya sosyalistleri bu doğrultuda üzerlerine düşen görevi layıkıyla yerine getirmeğe çalışacaklardır.

Yerine getirilmesi gereken görev nedir ?

Reformizm ve devrimci demokratizm yerine proleterya sosyalizminin geçirilmesi.

1960'lardan sonraki tarihi içerisinde, eski ile mukayese edilemeyecek derecede geniş boyutlara ulaşan sol hareket, temelde gerek Türkiye'de ve gerekse Kürdistan'da milliyetçilikle sarmaş dolaş bir halde

reformizm ve devrimci demokratizmden sıyrılamadı. Sahte problematikler, sorunun özünü son derece iyi bir şekilde gizledi. 1970 öncesinde bu antiemperyalizm idi. 70' sonrasında ise antifaşizm halini aldı. Görülebildiği kadarıyla, bugün de çoğunlukla antifaşizm lafzı ardında anti-cuntacılık şeklinde ortaya çıkmaktadır.

Geçirdiğimiz her iki on yılda da rejime karşı güçlü mücadeleler ortaya çıktı. Ancak, bu mücadeleler proletaryanın bağımsız, siyasal örgütlenmesinin hayat bulmasına kapı açamadılar. Bu, iki kanaldan sübjektifçe engellendi. Proleterya örgütlü bir biçimde mücadelenin başına, doğrudan önderliğine geçirilemedi. Proleterya saflarında oldukça etkinliğe sahip olan çeşitli türden reformist akımlar, proletaryanın doğrudan mücadelenin önüne atılmasına, ona fiilen önderlik etmesine bütün güçleriyle engel olmaya çalışırken, devrimci demokratizmin de proletaryayı fazla cezbedebilmesi olanaklı değildi. Buna proleterya kendiliğinden eylemleriyle çeşitli kereler dikkat çekti. Son defasında ise bu dikkat çekişe, oligarşi erken davranıp, düzenin şiddet araçlarını açıktan harekete geçirerek cevap verdi. Ve böylelikle, proleterya sosyalisti olma azminde olanlar için bir tarihi fırsat daha, yeni başka olanaklar yaratarak kaçmış oldu. Görev yerinde durmaktadır. Proletaryanın bağımsız siyasal örgütlenmesiyle doğrudan mücadelenin önüne geçirilmesi.

12 EYLÜL'E GELİRKEN EKONOMİNİN, SINIFLARIN VE KÜRT ULUSAL DEMOKRATİK MÜCADELESİNİN DURUMU

12 Eylül darbesinin mahiyetini kavramak için, onun hangi ihtiyaçlara cevap vermek üzere yapılmış olduğunu görmek gerekir. Cuntanın kendisi bunu iki temelde özetlemiştir.

"Ekonomiyi istikrara kavuşturmak, anarşiyi engellemek." Bunları daha anlaşılır bir dile tercüme edersek: Tekelleri yeni bir düzeyde dengeye ulaştırmak, sınıf mücadelesini ve Kürt ulusal demokratik mücadelesini bastırmak.

Türkiye kapitalizmi emperyalizme bağımlılık içerisinde büyüdükçe, çözmesi gereken sorunlar da aynı ölçüde büyümektedir. Bu büyümenin ürettiği sorunlar, kapitalizmin irrasyonelliğinin getirdiği sorunlardan ayrıdır. Her kapitalist ekonomi büyüdükçe sorunlarını da aynı ölçüde büyütür. Ancak, Türkiye kapitalizminin büyümesi tüketim sektöründe

ve büyük ölçüde montaja dayanarak sürdüğünden, kapitalizmin irrasyonallığının üzerine başka bir sorun daha eklenmektedir. Bu ekonominin birinci sektörü esas olarak bağımlı olunan ülkelerde yattığından onlarda meydana gelen her olumsuzluk, misliyle bağımlı ekonomiye yansımakta; ayrıca, üretimi devam ettirebilmek ve yeni yatırımlara girişebilmek için gerekli olan döviz miktarı gün geçtikçe artmakta; ancak, bu artışı karşılayacak dış gelir kaynakları bulunamamaktadır. Mal ve işgücü ihracından sağlanan dış gelir, ithalat için gerekli olan dövizin ancak üçte ikisini karşılayabilmekte ve her yıl iki milyar dolara yakın borç bulunması gerekmektedir. Şimdiden bu borçlar kendi yarısı kadar faiz üretmişler ve toplam olarak, yirmi milyar dolara ulaşmıştır.

Tekelci kapitalizmin siyasal yaşamda daha fazla güç sahibi olması, daha fazla sermaye merkezileşmesini gerçekleştirmesi ile noktalanan 12 Mart süreci, geçici de olsa, tekelci kapitalizmin yeni atılımlar yapmasını sağladı. Ona kısmi nefes alma imkânı verdi. Ancak kısa bir süre sonra, sermaye merkezileşmesi talebi bir önceki döneme göre daha büyük boyutta ortaya çıktı. Bu merkezileşmenin iki yolu vardır. Var olan bir kısım sermaye bir başkasına şu veya bu biçimde katılır; ya da kitleler üzerindeki sömürü artırılır. Tekelci burjuvazi her iki yolu da ihmal etmedi. Ama, bu normal koşullar altında yüksek oranlı bir enflasyondan başka bir anlama da gelmezdi. Sermaye merkezileşmesinin enflasyon karşısında reel olabilmesi için ücret artışlarının durdurulması, köylünün ürün fiyatının düşük tutulması, buna karşılık tekelilerin koydukları fiyatlar üzerindeki her türden denetimin kaldırılması gerekirdi. Üstelik tekelci burjuvazi bu {burada bir sözcük okunamadı. HznN} işçi sınıfının yaşam düzeyinin, 1964'ün yüzde yirmi beş altına düşmüş olduğu koşullarda yapıyordu. Bundan, sermaye merkezileşmesi talebinin ne kadar yüksek olduğunu çıkarmak zor değil.

Kitleler böylesine yoğun bir soyguna uğratılırken, son beş yıllık dönem içerisindeki iflaslar da, önceki dönemlerle mukayese edilemeyecek derecede yüksek olmuş ve bu yolla da sermayenin merkezileşmesi gerçekleştirilmiştir.

Ne var ki, kitlelerin soyulmasında bir ileri adım olan ücret dondurulması ve taban fiyatı artışlarının sınırlandırılması parlamenter rejim içerisinde olanaklı değildi. Efendileri kendilerine sürekli olarak bu politi-

kaya baş vurmaktan başka çareleri kalmadığını anlatırken, aynı zamanda rejim konusunda da ne yapmaları gerektiğini söylemiş oluyordu. Cuntadan sonra yaptığı açıklamada Vietnam kasabı Commer: “... bu tedbirler elbette ki normal koşullar altında uygulanamazdı. Bunlar.... {burada bir sözcük okunamadı. HznN} araçlardır” demekten kendini alamamıştır.

Ekonomideki bu gelişmeler sınıflar mücadelesinde de ifadesini hemen bulmaktaydı. Zaten bu durumdur ki oligarşiye, normal koşullarda düşündüğü tedbirleri hayata geçirme olanağı tanınamamıştır. Medet umduğu faşist hareket, yığınları mücadeleden vazgeçirmek için saldırılarını sürdürdüğü süre içinde ezilen kitlelerden gelen direnişler ile karşılaştı. Silahlı mücadele geleneği içinde gelişen 1970 sonrası sol hareket, faşistlerin saldırıları karşısında azımsanamayacak bir savunma gerçekleştirdi. Öyle ki, bu savunma birçok devrimciye “İç savaş yaşıyoruz” dedirtebildi.

Birçok devrimci bir yana, oligarşi bile bunu rahatça kullanılabilecek bir demagoji olarak benimsedi. Bu karışıklık içerisinde, kendi başına çıkış olmadığını gören küçük burjuva kitleler yavaş yavaş yorulmağa ve mücadeleden çekilmeğe başladı. 80'in başlarında, küçük burjuva kitleler mücadeleden çekilirken, işçi sınıfı hareketi ekonomik talepler etrafında yükselmeğe başladı. İstanbul, İzmir ve Antalya'daki direnişlerde ekonomik talepler siyasal taleplerle iç içe girmeğe başladı. Ancak, bu ilk direnişler geniş yığınları mücadelenin içerisine çekecek kadar güçlü olmadığı gibi bunları gelmekte olan grev dalgası ile birleştirebilecek bir örgütlenme de mevcut değildi. Proleter sosyalist hareket bunu bütün gücüyle zorladı ise de bu sürekliliği sağlayamadı. Bunun için gerekli olan sınıf bağları ve örgütlülük düzeyi yeterli değildi.

Sınıf hareketinin bu yükselişi yanında Kürt ulusal demokratik hareketi, parçalanmalar içerisinde, sürekli bir gelişme kaydetti. Kürdistan'ın her yanında ulusal bilinç yeniden alevlendi. Ama işçi sınıfıyla birleşmemek Kürt ulusal demokratik hareketi için de, küçük burjuva kitlelerde doğan duruma benzer bir durumun doğmasına yol açtı. Ne var ki, oligarşi yaklaşan grev dalgasının, gerek küçük burjuva kitlelere ve gerekse Kürt ulusal demokratik hareketine yeni bir atılım kazandırmaya potansiyelini içinde taşıdığını çok açık olarak görmekteydi.

Grev dalgasının taşıdığı bu potansiyel, elbette ki, bunun boyutlarının mutlaka düzeni tehdit edici noktalara ulaşacağı anlamına gelmezdi. Daha önceki tecrübelerde olduğu gibi, sosyalist hareketin cıvıllığı karşısında, bir noktada kitleler yorulup, bir dönem için mücadeleden çekilebilirlerdi. Ancak, geline noktanın sınıf mücadelesinde yeni ufukların açılması açısından son derece önemli bir potansiyeli içerisinde taşıdığı aşikardı.

Oligarşinin “24 Ocak Kararları” diye adlandırdığı soygun planlarının, erken seçim denemelerinden sonra daha fazla bekleyecek hali yoktu. Sınıf çatışmalarının biraz daha gelişmesine imkân tanımak, bu kararların hayata geçiş süreci içerisinde daha şiddetli sınıf çatışmaları ve ulusal mücadeleyle yüz yüze gelmek, ucuza alınacak malı bekleyip pahalıyı almaya kalkışmaktan başka bir anlama gelmezdi.

Emperyalizmin Ortadoğu’daki gelişmeler karşısındaki talebi ise istikrarlı bir Türkiye idi. İran olayından sonra ortaya çıkan boşluk ancak kendi sorunlarıyla çok fazla uğraşmayan, buna karşılık emperyalizme her gün yalvaracak bir konumda bulunan bir Türkiye ile doldurulabilirdi. Bu durumda, Avrupalı emperyalistlerin gözlerini kapamaları, ABD emperyalizminin açık desteği ile, toplumsal muhalefeti bastırmak ve gerekli ekonomik tedbirleri almak üzere cunta harekete geçirildi.

Faşist harekete gerek duyulmadan düzenin sahip olduğu şiddet araçlarıyla düzeni korumak henüz olanaklı idi. Üstelik, henüz oligarşinin endişeye düşeceği düzeyde bir düzen tehlikesi de mevcut değildi. Sınıf önderliğinden yoksun, paramparça bir sol hareket düzen için tehlike değil, olsa olsa büyük bir baş ağrısı idi. Mevcut baskı araçlarının başında gelen ordu ise hemen hiç yıpranmamıştı. Müdahale edebilmek için kendi içerisinde gerekli havayı, çeşitli uyarılar yapmak sureti ile yaratmıştı. Çıkış görememekten dolayı toplumun her kesiminde yaygınlaşmış olan bunalım, onun bu müdahalesine uygun bir zemin hazırlıyordu.

Faşizm, egemen sınıfların, emperyalizm çağında, sistemi sosyalizm tehlikesi karşısında korumak üzere oluşturdukları son savunma hattıdır. Hiçbir kurmay elinde korunabilecek daha ileri savunma mevzileri varken daha gerideki mevzilere çekilmeyi akıllıca bir savaş taktiği

olarak kabul edemez. Bizim Genel Kurmay da öyle yaptı. Sınıfsal egemenliğini sürekli kılabilmek için hazırda tuttuğu “meşru” şiddet araçlarını açıktan harekete geçirerek en ucuz biçimi içerisinde kendisini korudu. Toplumdan özel olarak hiçbir örgütlenme talebinde bulunmadı. Var olan örgütlenmeleri yasakladı. Bu öylesine de kolay oldu ki, gerçekten kısa vadede başka hiçbir şeye ihtiyaç duymadı. Elbette ki oligarşi, bu kuvvetler düzeni savunmaya yeterli olmasaydı, uygun manevralarla sivil faşist hareketi de devreye sokabilirdi. Ne var ki, şimdilik sınıf mücadelesi karşısında böyle bir şeye ihtiyacı yoktur. “Sağa da, sola da karşı...” demagogisi, yorgun küçük burjuvaziden oldukça geniş bir destek elde edilmesini sağlamaktadır.

Sınıf mücadelesinin yeniden yükselmeğe başlayacağı dönemde sivil faşist harekete yeniden ihtiyaç duyulacak ve faşist çeteler yeniden ortalığa dökülecektir. Bu gelecek açısından unutulmaması gereken bir noktadır. Bugünden bu gerçeği görebilir, faşizm ve ona karşı mücadele hakkında bugünden net görüşlere ulaşacak olursak, önümüzdeki yeni fırsatları, proletarya devrimi açısından boşa harcamamış oluruz.

Bugün, devrimcilerin önündeki temel görev demokratik halk devrimi alternatifi karşısında cuntanın ve onun temsilcisi olduğu sistemin çirkin yüzünü ortaya sermektedir. Bu cuntaya karşı mücadeleyi bağımsızlık, demokrasi ve sosyalizm mücadelesine tabi kılmak demektir. Bu gerçeği görmeyip salt bir anti cuntacı olarak kalmak hiç de zor değildir.

Cuntaya karşı kararlılıkla durabilecek tek sınıf işçi sınıfıdır. İşçi sınıfı yerine, genel olarak cuntaya karşı olan çeşitli sınıflardan gelme bir yığının temsilcisi olmaya çalışmak, nasıl dün anti faşizm çerçevesinde devrimci demokratizmden öteye gidememişse, bugün de öyle olur. Bir sınıfın temsilcisi olmak ise doğru bir biçimde onu çıkarlarını dile getirmek ve onun, saflarında örgütlü olarak desteğine sahip olmakla mümkün olur. Bu görüşteki devrimciler için içerisinde örgütlenmeye çalışılacak sınıf işçi sınıfı olur ise, diğer sınıflar da bu önderlik altında mücadeleye çekilebilir; cuntaya karşı tüm eğilimler cuntaya karşı harekete geçirilebilir.

Cuntaya karşı birleştirilebilecek tüm güçleri birleştirmenin tek yolu, devrimci yolu budur. Bunun dışında cuntaya karşı mücadelede devrimci önderlik sağlamanın olanağı yoktur. Tüm başka yollar reformizmin şu ya da bu tandansının peşine takılmak demektir.

‘DEMOKRASİ’YE GEÇİYORUZ

12 Eylül 1980’de Genel Kurmay Başkanı, 3 Kuvvet Komutanı ve Jandarma Genel Komutanından oluşan ve Milli Güvenlik konseyi denilen Cunta’nın; “Türk Silahlı Kuvvetleri adına” ve onun “emir ve komuta zinciri içerisinde” yasama ve yürütme yetkilerini ele geçirmesiyle askeri diktatörlük kuruldu.

Cunta daha ilk bildirisinde; TSK’nın “en kısa zamanda” yönce Bakanlar Kurulunu kurarak ve yürütme yetkisini bu kurula devrettikten sonra, parlamenter sistemin “tıkanmasına mâni olucu” bir anayasa, siyasi partiler yasası ve seçim yasası ve “bunlara paralel düzenlemeler” yaparak ülke idaresini devredeceğini ilan etti. Nitekim, eski Deniz Kuvvetleri Komutanı’nın başkanlığında hükümet kuruldu. Bu hükümet yürütme yetkisi olan bir kurul değil, kuruluşu gereği Cuntanın denetim ve emrinde yürütme işlerine bakan bir kurul oldu. Bir parlamentoda bulunması gereken yetkilerle kendini donatan MGK tarafından, “devlete ve millete uzun yıllar hizmetlerde bulunmuş olan” en üst asker ve sivil bürokratlardan oluşturulan ve gönüllü olarak MGK’nın emrine giren hükümetle MGK arasındaki ilişkiler, “emir ve komuta zinciri içerisinde” başından beri aksamadan yürümektedir.

Anayasa, seçim yasası ve siyasi partiler yasaları da dahil olmak üzere amaçlanan yeni düzenin yasal çerçevesini çizecek bir “Kurucu Meclis” oluşturmak için 1981’in Ağustos ayında Danışma Meclisi ya-

sasını çıkardı. Bu meclisin üyelerinin yüzde 56'sı asker ve sivil bürokrasinin en üst kesimlerinden oluşmaktadır. Bakanlar Kurulunda olduğu gibi, Danışma Meclisi de "emir ve komuta zinciri içerisinde" çalışmaya başladı.

1946'da çok partili siyasi hayata -tabii komünizme daima kapalı olmak şartıyla- geçen Türkiye toplumunda; önemli siyasal dönemeçleri ifade eden tarihlerle birbirinden ayrılan ama bir bütün olarak hepsi aynı ve tek bir sürecin ifadesi olan gelişme ve değişimler yaşanmaktadır. Bu aynı ve tek süreç, tekelci burjuvazinin egemen blok içerisinde egemenlik kazanma ve siyasal yapılanmayı da bu kazanımlarla bütünlleştirme, uygunluk içerisinde sokma girişimleridir.

1950'de DP hareketiyle gelişen burjuvazi bir taşla iki kuş vurmuştur. Bir yandan; daha önceki yıllardaki cılızlığı nedeniyle kendi denetleme şansının olmadığı, kendisi karşısında oldukça bağımsız davranabilen devleti temsil eden tek parti rejimini bertaraf ederken, bir yandan da özellikle 2. Savaş sırasında yoksullukları hızla artan ve despotik rejimin altında hiçbir kıpırdama şansı olmayan ezilen sınıfların tek parti rejimine muhalefetlerinin DP'ye destek olmalarında yansımasıyla 1960'a kadar süren 10 yıllık dönemde ekonomik ve siyasal egemenlik kazanma yolundaki girişimlerinde ileri adımlar atmıştır.

Bu dönem kapitalizmin hızla geliştiği, eskinin bazı önemli koruyucu politikaları yerine liberal ekonomi politikalarının geçtiği ve emperyalizmle bağların her alanda sıkılaştığı bir dönemdir. Uluslararası finans kuruluşlarından alınan kredilerle dışa bağımlı da olsa girilen yatırımların sonucu artan sınaî üretim ve bunun kendisini tarım kesiminde de artan makinalaşma ve üretim ile hissettirmesi genel bir refah yükselmesini beraberinde getirmiştir.

Ancak, bu serüvene giren her ülkenin başına geldiği gibi, 50'li yılların sonuna doğru emperyalizme bağımlılık kısılacı kendini göstermeye başlamış, ilk yılların hızlı gidişi girilen kredi dar boğazı ile yavaşlarken, pahalılık ve toplumsal huzursuzluklar artmaya başlamıştır. Muhalefetin öncüleri; devleti CHP'nin ve İnönü'nün şahsında kendilerinin sayan asker ve sivil bürokrasi ile orta sınıfların okumuş yazmışları olan aydınlar ve gençlik olmuştur.

Muhalefet ordunun müdahalesi ile sonuçlanmıştır.

Bu müdahalenin sonucu oldukça liberal bir anayasadır. Küçük burjuvazinin ve aydınların özlemlerini taşıyan 1961 Anayasasının hedefi sosyal hukuk devleti yaratmaktır. Yargı, yasama ve yürütme güçlerinin ayrılığı ve Temel Hak ve Ödevler başlığı altındaki siyasal hak ve özgürlükler yeni anayasanın en belli başlı karakteridir.

1961 Anayasasının bu özellikleri tekelci burjuvazinin sürekli şikâyeti olacaktır. Fakat kim koruyacaktı bu anayasayı? Bu anayasa toplumsal bir cumhuriyetin eseri olmadığı için sağ siyasi iktidarların sürekli saldırılarına açıktı. Küçük burjuvazinin reformist sol kanadını temsil eden TİP anayasanın sosyalizme açık olduğunu iddia ederek siyasal faaliyeti için meşru bir baz oluşturmaya çalışıyordu.

TİP'ten daha ılımlı olarak ise, Anayasayı olduğu biçimiyle, giderek yapılanması ve sınıflar bileşimi modernleşmeye başlayan Türkiye'de gelişecek olan sosyal muhalefeti sosyal hukuk devleti sloganının etrafında toparlamayı amaçlayan ve CHP içinde gelişen sosyal demokrat nitelikli hareket savunmaktaydı.

1960'dan sonra ekonomik haklar için mücadelede önemli mesafeler kateden işçi sınıfı adına ise, özellikle 1967'de bağımsız bir konfederasyon olarak ortaya çıktığından itibaren DİSK de 61 Anayasası'nın savunucusu oldu. İşverenlerin ve sağ siyasi partilerin "komünizm suçlamaları" hep 61 Anayasasının koruyuculuğuna sığınarak geçirildi. Ama zaman tekelci burjuvazinin lehine çalışıyordu ve Anayasa'nın nasıl yorumlanacağı hiçbir toplumsal dayanağı olmayanların değil, egemen sınıfların işiydi.

1960'ın orta sınıflar ve onların devlet bürokrasisi içindeki temsilcileri asker ve sivil bürokrasi ve aydınlar ittifakı artık yoktu. Asker ve sivil bürokrasi burjuvazi ile giderek uyum içerisine girmiş, böylece bir bütün olarak devlette ve ordu da dahil olmak üzere devletin bütün kurumlarında tekelci burjuvazinin hakimiyeti hissedilir hale gelmişti. Öyle ki, 12 Mart 1971'deki darbeye de görüldüğü gibi, artık ordu sistemde tıkanıklık baş gösterdiği vakit tekelci burjuvazi adına müdahalelerde bulunmaya başladı.

Ama 1971 darbesi sistemin topyekûn reorganizasyonuna yol açacak dönüşümleri gerçekleştirilemedi. Egemen blokun bütünü için dü-

zenlenmiş olan yasal çerçeveyi sadece tekerciler lehine alt üst edemedi. Ancak hepsinin ortak olduğu siyasi gericiilik tedbirlerinde anlaşıldı, Anayasa'daki siyasal özgürlükler iyice budandı.

70'li yıllar giderek yükselen bir toplumsal muhalefet ile başladı. Toplumsal muhalefetin başlıca umudu CHP idi. Sınıfsal ayrışmanın başlamasıyla düzenin radikal bir muhalifi olan ve o zamana kadarki siyasal tecrübesi ile de siyasallaşmaya en uygun olan özellikle şehirlerin küçük burjuvazisi; bir yandan bir yandan eng enşi kitleleriyle CHP'ye destek oluyor, en radikal kesimleri ise sosyalizmden etkileniyor ve özellikle faşizme karşı mücadelede somutlanan devrimci-demokratik mücadelenin başını çekiyordu.

Kürdistan'da ise 50'li ve 60'lı yıllarla kıyaslanınca ortaya çıkan yeni olgu ise, yükselen ulusal demokratik mücadele idi. Orada da bu mücadelenin aktif taraftarlarını küçük burjuva aydınlar ve öğrenci gençlik oluşturmaktaydı.

70'li yılların bir diğer özelliği ise, Türkiye'de çok güçlü bir faşist hareketin ortaya çıktığı yıllar olmasıdır. Parlamento'da 16 milletvekiliyle, toplumun her kesimini içine alan Yüzlerce örgütüyle, faşist parti' devrimci demokratik hareketin başına bela oldu. Faşist militanların oluşturduğu cinayet şebekeleri nerede karşılarına çıktıysa orada ilericilerin, sosyalistlerin önüne her türlü terör yöntemiyle çıktılar. Anti-faşist mücadele Türkiye ve Kürdistan'da gelişme umudu olan proleter hareketin ve onu kendisine başlıca siyasal mücadele odağı haline getiren devrimci-demokratların bütün gücünü ve aktivitesini üstüne çekti, binlerce can aldı. Her iki ülkede de mücadele sosyalizm adına sürmekle beraber, sosyalizmin maddi gücü olan, ancak onun kendi eseri olabileceği proletaryadan uzaktaydı. Proleterya 60'lı yıllara göre nicel ve nitel olarak önemli adımlar katetmişse de, en geniş kitleleriyle o da umudunu asıl olarak CHP'ye bağlamıştı.

80'e doğru gittikçe artan grev dalgası yer yer faşizme karşı mücadele içeriği kazanmakla beraber asıl olarak ekonomik mücadele niteliğini taşıyordu.

Bu 10 yıllık dönemin sonuna doğru, tekerci burjuvazi açısından toplum artık disiplin altına alınmak durumuna gelmiş bir keşmekeşlik arz ediyordu. İçinde bulunulan ekonomik krizden uluslararası sermayenin

önerilerinden başka hiçbir yolla kurtulunamazdı. CHP hükümetleri uluslararası sermaye karşısında direnmeye, teslim olmamaya çalışıyor fakat kendi ekonomik ve siyasal programı içerisinde bütün çareleri tüketmiş durumdaydı.

79 ara seçimlerinden büyük bir yenilgiyle çıktı. CHP ve AP azınlık hükümeti kurularak “24 Ocak İstikrar Tedbirleri” diye bilinen Türkiye halklarını ekonomik sefalete götüren ama tekeli burjuvazi için uluslararası sermaye ile yeni bir bütünleşme içinde krizden tek çıkış yolu olan tedbirler uygulanmaya başlandı.

Şimdi de siyasal planda “istikrar” tedbirleri gerekmekteydi. Parlamento kilitlenmiş, siyasal partiler toplum nazarında saygınlıklarını ve güvenilirliklerini yitirmişlerdi. Ayrıca alınacak tedbirler mevcut parlamentolu siyasal düzenin yasallığına sığmayacaktı.

Onlarca gruba bölünmüş olan sol hareket ise, faşizme karşı bile bir eylem birliği gerçekleştirememiş, sıkıyönetimin ilanından sonra faşist teröre devlet terörünün de eklenmesiyle o zamana kadar sürdürdüğü mücadelenin legal mevzilerini ve bununla beraber radikal küçük burjuva kitle desteğini de kaybetmeye başlamıştı.

İşçi sınıfının ileri sendikal konfederasyonu DİSK ise sosyal-reformist ve sosyal demokrat sendika önderlerinin etkisi altında gelecek fırtınayı göremiyor ve kendisini savunabilmek için gerekli siyasal adımları atmakta geç kalıyordu.

İşte böyle bir durumda ordu tekeli burjuvazi adına kılıcını çekti. Toplumu da kışlaya benzetmek için kolları sıvadı. 24 Ocak İstikrar Tedbirleri artık ezilenlerin muhalefeti olmaksızın rahatça yürüyebilirdi.

Nitekim öyle de oldu. Burjuvazinin en gözde uzmanlarının danışmanlığı ile siyasal plandaki reorganizasyona geçilirken, “komünizmin ve bölücülüğün kökünü kazımak için” görülmemiş bir terör dalgası esmeye başladı.

Kasım 1982’de halkoyuna sunulan ve yüzde 92 gibi bir çoğunlukla kabul edilen Anayasa, devlet biçiminin belgesidir. Anayasa, askeri diktatörlüğü bütün kurumlarıyla resmileştirmekte, tüzel kişilik kazandırmaktadır.

Yürütmeye ve yürütmenin başı olan Cumhurbaşkanı olağanüstü yetkilerle donatılmakta, yargının bağımsızlığı ortadan kaldırılarak, cumhurbaşkanına bağımlı kılınmaktadır. Yasama karşısında da olağanüstü yetkilerle donatılmıştır Cumhurbaşkanı. Hükümeti "halkın temsilcilerinden" seçmeyebileceği gibi, meclisi feshetme yetkisine sahiptir. Milletvekili seçilebilmek için konuyan bütün kısıtlamalara, seçimlerin 5 yılda bire çıkarılmasına, milletvekili sayısının 400'e indirilmesine rağmen ne yazık ki (!) "demokrasi gereği" bir parlamento ve siyasi partiler gerekmektedir. O halde onları da "ıslah" etmek gerekir.

Nisan 1983'de çıkarılan siyasi partiler yasası siyasal faaliyeti Kemalizm çerçevesinde sınırlamaktadır.

Siyasi partilerin örgütlenmeleri sadece il ve ilçe örgütleriyle sınırlanmakta Anayasa'da dernek ve sendikalara getirilen siyaset yapma yasağı,' siyasi partiler yasasında bir kere daha vurgulanmakta ve' siyasi partilerin "Dernek, sendika, vakıf, kooperatif ve meslek kuruluşlarıyla siyasi ilişki ve işbirliği" yasaklanmaktadır. Siyasi partilere üye olma yaşı 21'e çıkarılmakta, kamu görevlileri, üniversite öğretim üyeleri ve öğrencilerinin partilere üye olması yasaklanmaktadır.

Böylece Cunta; Ceza kanunu ile zaten yasaklanmış olan komünist örgütlenme ve propagandayı Anayasa ve Siyasi Partiler Yasası ile de yasaklarken, işçi sınıfı ve diğer ezilenlerin mesleki örgütlenmeleri kanalıyla siyasal baskı grupları oluşturmalarını da olanaksız kılmaktadır. Siyasi Partiler Yasasının ayrıca bir de geçici maddeleri vardır. Bu maddeler MGK'ne parti kurucularını veto etme, kurulmadan kapatma, milletvekili adaylarını veto etme, kurulup seçimlere katıldıktan sonra partiyi kapatma yetkisi vermektedir. Bugüne kadarki uygulamalarıyla bu maddelerin MGK tarafından uygulanışı göstermektedir ki, Cunta sadece kendi onayını almış olan partileri seçime sokacaktır. 14 Parti kuruluş için başvurmasına rağmen MGK'nin veto engelini sadece 3 parti aşabilmiştir. 24 Ocak İstikrar Tedbirlerinin mimarı diye anılan, IMF çevrelerinin "başarılı devlet adamı" Turgut Özal'ın Anavatan Partisi, emekli orgenerallerin ve en yüksek sivil bürokratların kurucusu olduğu, Cuntanın partisi olduğu gün gibi aşikâr olan Milliyetçi Demokrasi Partisi ve daha düne kadar Başbakanlık Müsteşarı olan, tek parti döneminin CHP'si gibi despotik bir parti özlemi içinde olan ve "merkez

sol”daki muhalefet partisi olacağı şimdiden kararlaştırılan Calp'in Halkçı Partisi.

Siyasi Partiler yasasının ardından çıkarılan Seçim Yasası da; askeri diktatörlüğü halka karşı meşru kılacak olan "halkın temsilcilerinin" nasıl seçileceğinin yasasıdır. Yasa gereğince parlamentoya girebilmek için bütün seçmenlerin yüzde onunun oyunu almak gerekmektedir. Ayrıca bir de il çapında baraj var.

Anayasa ile beraber, ülkedeki sınıflar ilişkisinin, egemen sınıf ya da sınıfların yönetme biçiminin, bir başka deyişle devlet biçiminin detaylandırılmış siyasal belgeleri olan siyasi partiler ve seçim yasaları göstermektedir ki, en azından önümüzdeki 5 yıllık dönem için askeri diktatörlük siyasal otorite olarak devamının bütün tedbirlerini almıştır.

★ ★ ★

Bu oyun nasıl bozulacak?

Bu oyun şüphesiz bir bütün olarak, proletaryanın demokratik devrim programının etrafında birleşmiş Türkiye halklarının kararlı ihtilalci muhalefeti ve eylemi ile bozulacaktır. Askeri diktatörlük koşullarında siyasal faaliyetimizi bu programa bağlayacak, bu programla köprüyü kuracak olan talepler siyasal özgürlük taleplerimiz olacaktır. Yazının başından beri anlattığımız süreç, bir diğer ifadeyle proletarya ile burjuvazi arasındaki uzlaşmaz çelişkinin giderek derinleşmesi sürecidir. Bu olgunun siyasal boyutlar kazanmış bir sınıf mücadelesi biçimini almasıyla, yasal dayanakları şimdiden hazırlanmış, bir bütün olarak işçi sınıfını ve halkı karşısına alacak savaş tedbirleri yürürlüğe konacaktır. Bunu akılda tutarak ve buna hazırlanarak, bizi kitlelerle yan yana getirecek en küçük legal olanaklardan bile yararlanarak, proletarya arasında örgütlenmek, örgütlenmek ve yine örgütlenmek zorundayız. Onun demokrasinin en kararlı savunucusu olduğunu ve nihai hedefini akıldan çıkarmadan, günlük mücadeleyi bu hedefe bağlayarak komünist faaliyete hız vermek zorundayız. Bu yolda yürürken, birincisi asıl olarak anti-cunta mücadelede kendini göstermek üzere ; sosyal de-

mokrat bir harekette siyasal ifadesini bulacak burjuva liberalizmi, diğeri ise popülist bir siyasal akımda ya da akımlarda ifadesini bulacak olan ihtilalci küçük burjuvazinin devrimci demokratizmi en geniş muhalefet cephesi içinde olacaklardır.

Burjuva liberalizminin muhalefet soluğunun ancak burjuva devletinin şu andaki biçimine yetecek kadar olduğunu unutmadan, ve kitlelerin bu mücadeleden, daha sonraki mücadeleleri için kendilerine basamak yapacakları kazanımlarla çıkmalarına razı olmayacak olduklarını unutmadan, kitleler arasında onların mülkiyet sistemine bağlılıklarının propagandasını yaparak, dar kafalılıklarını ve kitleleri bekle gör politikasına mahkûm etmelerini teşhir etmeliyiz. Kürt halkı arasında, bunların sömürgeci politikaların devamcısı olduklarını anlatmalıyız.

Devrimci demokratlar ise, proletaryanın daha uzun dönemli müttefiklerinin temsilcileridirler. Burada ise, görev; bu unsurları komünizmin, proletaryanın saflarına kazanmak için sistemli bir ideolojik mücadele sürdürmek olmalıdır.

KURTULUŞ ÇIKIYOR !

'Yeni bir yayın daha'...sadece o kadar mı? SOSYALİST İşçi öyle olmadığı kanısındadır. Kendi görevlerini, içinde yaşadığımız çok boyutlu değişikliklerin değişik yönlerinin irdelenmesi, proletaryanın sınıf çıkarılarının her tarihsel dönemde bir bütün olarak savunulması, dolaşımı ile proletarya ve diğer sınıflar arasında ve bunun siyasi ifadesi olarak reformizmle ve devrimci demokratizm ile devrimci sosyalizm arasındaki ayrılıkların belirgin bir şekilde sergilenmesine çalışmak olarak belirlenmiştir. Ve böyle olduğu için SOSYALİST İşçi bir boşluğu dolduracağı inancındadır. Bunu ne ölçüde başarabileceği sorusuna da cevabı açıktır. Komünizmi kavradığı ve proletaryanın bağımsız siyasetinden taviz vermediği ölçüde."

Yaklaşık iki buçuk sene önce, Sosyalist İşçi görevini böyle koyuyordu önüne. Daha öncesinde yayınladığı Özel Sayı'sında ise yayına başlama gerekçesini şöyle açıklıyordu.

"Türkiye'de ve Kuzey Kürdistan'da oluşagelen ve bugün ancak bu çok boyutlu değişikliklerin siyasi ifadesi olarak; yani en kaba biçimiyle, karşımıza çıkan devletin biçiminden bu değişikliklerin nedeni olan faktörlere kadar yaşamakta olduğumuz dönemin siyasi analizini yapmaya çalışmak. Ve somut siyasi tesbitlere uygun siyasi eylem platformu saptamaya çalışmak. Komünizmin teorisini kavradığımız ve proletaryanın bağımsız siyasi çizgisinden taviz vermediğimiz sürece bunu başarabiliriz.

Sosyalist İşçi, dünyanın diğer ülkelerindeki sınıf mücadelelerini de takip etmeye ve yorumlamaya çalışacak. Sosyalist İşçi, Türkiyeli işçilerin sorunlarını tartışmaya çalışacak."(23 Ağustos 1981)

Günümüze dek sürdü bu amaca yönelik faaliyet. Kurtuluş hareketinin Merkezi yayın organından mahrum kaldığı "geri çekilme" döneminde Sosyalist İşçi bu boşluğu doldurmaya gayret etti. Türkiye'deki devletin biçimi üzerine yapılan tartışmalara soluk getirdi. Diğer ülkelerdeki politik gelişmeleri yakından izlemeye çalıştı.

Ancak, (özellikle örgütsel sorunlarımızın etkisiyle) bu görevlerini eksiksiz olarak başarabildiğini söylemek güçtür. Önümüzdeki sorunların önemli bir kısmını aşabilmiş değildik. Ve bu sorunlar doğal olarak Avrupa'daki yayın faaliyetlerimizi de aksatıyordu. "Aylık" iddiasıyla ortaya çıkan derginin 29 ayda 14 sayı çıkarabilmiş olması, bunun somut ifadesidir elbette.

Bu arada ülkede bulunan Merkezimizle uzun süre sağlıklı kontak kurulamamış olması, Merkezin Sosyalist İşçi'ye yönelik (yalnız ilk üç sayının incelenmesi ve bu üç sayıdaki yazılardan birinin eleştirmesine dayanılarak) yaptığı değerlendirmelerin olumsuz olmasına neden olmuştur. Daha sonra bu hatalı bakış düzeltilmiştir.

Örgütümüzün 12 Eylül sonrası yapılan ilk tam üyeli Merkez Komite toplantısında alınan bir kararla, "ülkede, Türkiye ve Kuzey Kürdistan Kurtuluş örgütü (TKKKÖ) Merkez yayın organı olarak KURTULUŞ'un çıkarılmasına karar verilmiştir." Ve KURTULUŞ Türkiye'de yayın faaliyetine başlamıştır. Avrupa'da çıkan Sosyalist İşçi, Merkez Yayın Organı KURTULUŞ'da çıkacak yazıları yayınlama göreviyle görevlendirilmiştir.

Gerek Sosyalist İşçi'nin yeni görevinin içeriği nedeniyle, gerekse Yazı Kurulu içerisinde bulunan tek Merkezi sorumlu arkadaşın ülkeye

dönmesi nedeniyle Sosyalist İşçi Yazı Kurulu bu tarihlerde ilga edilmiştir.

Yayın faaliyetini bu biçimiyle bir süre daha devam ettiren Sosyalist İşçi, bugün yerini Avrupa'da TKKKÖ Merkez Yayın Organı KURTULUŞ'a bırakmaktadır.

Yeni içeriğiyle Sosyalist İşçi artık tamamen gereksiz bir yayın organı haline gelmişti. KURTULUŞ'da yayınlanmış yazıların yeniden Sosyalist İşçi'de yayınlanması yerine, KURTULUŞ'un aslının bir bütün olarak yayınlanması daha doğru ve gerekli idi. Ve şimdi, TKKKÖ'nün Avrupa'daki yayın organı Sosyalist İşçi Avrupa'da yayın faaliyetine son verirken, Türkiye'de yayınlanmakta olan KURTULUŞ, Avrupa'da aynen basılarak yayına sokulacaktır. Avrupa özelinde için gerekli olan yayın boşluğunu ise, Avrupa için çıkaracağımız yeni bir yayınlı kapatacağız.

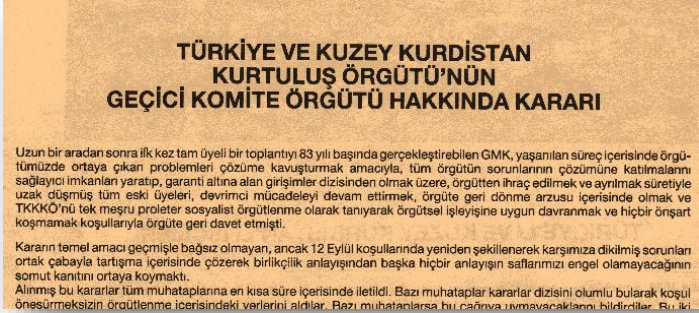
Evet, KURTULUŞ çıkıyor! Yoldaşlardan alacağı maddi-manevi destekle KURTULUŞ daha da güçlenecek, örgütlenecek ve Avrupa'da, üzerine düşen görevleri yerine getirecektir.

KURTULUŞ sizin düşüncelerinizi, eleştirilerinizi, haberlerinizi beklemektedir.

KURTULUŞ size, her Kurtuluş taraftarının KURTULUŞ'un doğal muhabiri olduğunu hatırlatmaktadır.

KURTULUŞ geçmişimizden gelen ve geleceğimizi aydınlatan bir meşale olarak her Kurtuluşçunun elinde yeniden canlanacaktır.

KURTULUŞ, Leninist çizgimizin koruyucusu, Leninist Örgütümüzün rehberi olacaktır.

TÜRKİYE VE KUZAY KURDISTAN KURTULUŞ ÖRGÜTÜ'NÜN GEÇİCİ KOMİTE ÖRGÜTÜ HAKKINDA KARARI

Uzun bir aradan sonra ilk kez tam üyeli bir toplantıyı 83 yılı başında gerçekleştirebilen GMK, yaşanan süreç içerisinde örgütümüzde ortaya çıkan problemleri çözüme kavuşturmak amacıyla, tüm örgütün sorunlarının çözümüne katılmalarını sağlayıcı imkanları yaratıp, garanti altına alan girişimler dizisinden olmak üzere, örgütten ihraç edilmek ve ayrılmak suretiyle uzak düşmüş tüm eski üyeleri, devrimci mücadeleyi devam ettirmek, örgüte geri dönme arzusu içerisinde olmak ve TKKKÖ'nü tek meşru proleter sosyalist örgütlenme olarak tanıyarak örgütsel işleyişine uygun davranmak ve hiçbir ön şart koşturmak koşullarıyla örgüte geri davet etmişti.

Kararın temel amacı geçmişle bağısız olmayan, ancak 12 Eylül koşullarında yeniden şekillenerek karşımıza dikilmiş sorunları ortak çabayla tartışma içerisinde çözerek birlikçilik anlayışından başka hiçbir anlayışın saflarımızı engel olamayacağının somut kanıtını ortaya koymaktı.

Alınmış bu kararlar tüm muhataplarına en kısa süre içerisinde iletildi. Bazı muhataplar kararlar dizisini olumlu bularak koşul öne sürmeksizin örgütlenme içerisindeki yerlerini aldılar. Bazı muhataplar

bu çağrıya uymayacaklarını bildirdiler. Bu iki tutumu almış olanlarla örgütsel ilişki sorunu olumlu ve olumsuz olmak üzere çözülmüş oldu.

... {Paragraf başının ilk sözcüğü okunamadı. HznN} muhataplarından Kurtuluş-GK (Geçici Örgütlenme. Geçici Komite) isimli örgütü oluşturmuş olan yoldaşlara yapılmış olan çağrıya kararın mantığından farklı bir temelden kaynaklanan bir cevap verdiler. Kurtuluş-GK, "yapılan çağrının kendi örgütlerine değil yalnızca aralarında eskiden üye olan kişilere yapılmış bir çağrı olduğu tesbitinden yola çıkarak kendi üyeleri olan 'eski üyelerin' birlik çabasına katkıda bulunmak üzere TKKKÖ'ne katılmasına karar vermiştir."

Bu karar gereğince örgütümüze geri dönmek üzere başvuran yoldaşlar verdikleri yazılı kararlarda Kurtuluş-GK'nın almış olduğu bu karar sonucu olarak, Kurtuluş-GK'yi savunmak üzere örgütümüze geri döndüklerini belirtmişlerdir. Geriye dönen yoldaşları GMK adına istihdam etmekle görevli olan PB'muz bu yoldaşları tüzüğümüze uygun biçimde organsal faaliyet içerisinde görevlendirmiştir.

Ancak bu uygulama örgütsel ilişkiler sorununu çözmemiş, tersine örgüt anlayışı ve işleyişi açısından çözümü olanaksız çelişkili bir durum ortaya çıkarmıştır. Geçen süre içerisinde de çözümün olanaksızlığı, Kurtuluş-GK'nin varlığını devam ettirme kararlılığı ve çözümün ancak ve ancak; "Bölünmüş olan Kurtuluş hareketinin bu bölünmüşlüğü'nün, bir parçayı oluşturan, 'Tasfiyeci Merkez hizbin yeni örgütlenmesi TKKKÖ tarafından kabul edilmesi ve Kurtuluş-GK'nin Kurtuluş Hareketinin meşru bir örgütlenmesi olarak kabulüyle eşit şartlarda yapılacak olan bir 'birlik kongresinde' olabileceği" teziyle ortaya çıkmıştır. Bu durumun Çağrı kararımızın temelleriyle hiçbir ilişkisi yoktur ve çağrımızı 'hayır' diye yanıtlamaktadır.

1) Kendi içinde tartışılabilir yönleri olmasına karşın, 12 Eylül öncesinde GMK'de egemen olan birlikçi anlayışı "dengecilik" olarak nitelerek suretiyle kendisini açığa çıkaran sekte anlayışın, dönemin yarattığı özel koşullar içerisinde dolaylı-dolaysız katkılarıyla örgütümüzün dışına düşmüş yoldaşları kazanmak birlik anlayışının zorunlu gereğidir.

Ancak ayrıldıkları dönemde ve bugün TKKKÖ'nü tek meşru irade olarak tanımayıp onun dışındaki bir örgütün meşruluğunu savunan kişilerin örgütümüze üye olarak kabul edilmeleri olanaklı değildir.

Her ne kadar böyle bir örgütlenmenin yaratılmasında kendisini somut uygulamalarında ortaya koymuş olan sektör anlayışın katkısı da olmuşsa da bu, kimseye örgütümüz tarafından benimsenilebilecek bir başka irade kaynağının yaratılması hakkını tanımaz. Bu hakkı kendinde görenlere ve bu anlayışın haklılığını savunanlara gizlilik koşullarında faaliyet sürdüren bir örgüt olarak kendi ilişkilerimiz içerisinde yer vermek teorik olarak ML örgüt anlayışımızla bağdaşmaz olduğu gibi pratikçe de örgütsel varlığımızı ciddi tehlikeler altına sokmaktadır. Dolayısıyla TKKKÖ'nü proleterya sosyalizmi adına tek meşru irade olarak tanımayan ve Kurtuluş-GK örgütünün meşru olduğunu savunan herkesle örgütsel bağlarımız sona ermiştir. Uzlaşmazlığı daha önce ortaya çıkmış olmasına karşın, birliği zorlamanın gereğine inanarak PB tarafından alınmış olan karar durumun berraklığa kavuşmasıyla GMK tarafından iptal edilmiştir.

2) Bu türden olumsuz bir çözüme ulaşılmış olması alınmış olan “çağrı” kararı ve etkilerinin yanlışlığını kanıtlamaz. Birlik politikası bu türden kararların alınmasının temel dayanağıdır.

Örgütümüzü proleterya sosyalizminin irade birliği olarak tanımaya yatkın her kişi ve çevreyi kazanmak, farklı görüşlere eylem ve örgütsel birliği reddetmediği müddetçe tahammüllü olmak ve yoldaşlık bağlarıyla bağlanmak birlik anlayışımız açısından temeldir. Bu anlayışımızı kavramamakla kendilerindeki sektörliği ortaya koymuş olanların tutumu bizim kararlarımızın kriteri olamaz.

Aynı birlikçi bakışı TKKKÖ'nün kendisinin ve demokrasi bilincinin zorunluluğu olarak kavramak gerekir. Bu bakış açısı bizi ayrı örgütler olarak birlik çabasını sürdürmekle yükümlü kılar.

İlişkilerimizin biçimi karşılıklı çabalarla belirlenecektir.

Türkiye ve Kuzey Kürdistan Kurtuluş Örgütü

Geçici Merkez Komitesi ⁴⁰

(41)

Yasa dışı örgütün 10 lideri ele geçirildi

THKP/C'nin 200'den fazla militanı yakalandı

- Ankara Sıkıyönetim Komutanlığı'nın açıklamasında, militanların birbirlerini ele verdikleri belirtildi

4. ANKARA, ÖZEL Kolordu ve Ankara, Çankırı, Kastamonu İlleri Sıkıyönetim Komutanlığı yasa dışı THKPC kurtuluş örgütü'nün yakalanan lider kadroları ve aranan militanlarını açıklamıştır.

Sıkıyönetim Komutanlığı, Basın ve Halkla İlişkiler Şubesi'nce yapılan açıklamaya göre örgütün yakalanan liderleri şunlardır:

Haşmet Karacan, Ersin Önsel, Yeşim Okşan Doğan, Yüksel Işık, Ömer Öneren, Bünyamin Kılıçaslan, Saif Karabulut, Medet Özbek, Taner Doğan, Atilla Eskigöçmen.

Bu liderlerle beraber eylemlere yine bunlar tarafından sürülmüş olan 200'ü aşkın Kurtuluş militanının birbirlerini ele vermeleriyle yakalandığını belirtilen açıklamada, aranan militanlar da şöyle sıralanmıştır:

Şaban İba, İsmail Metin Ayçiçek, Zafer Büyükyörük, Haşim Barış, İsmail Yıldırım, Kemal Ahmet Olcay, M. Yaşar Bozoklu, Yunus Er.

14-2-1981
milliyet gazetesini

Hürriyet Gazetesi.

25-03-1981

(sh. 10)

22 idamli dava

Ankara Emniyet Müdürlüğü 1'inci Şube ekiplerinin bir süre önce düzenledikleri operasyon sonucu ele geçirilen örgütün iki beyin adamı ile ilgili soruşturmanın sürdürüldüğü bildirildi. Güvenlik kuvvetlerince daha önce yapılan operasyonlarda aynı örgütün lider kadrosu üyeleri Haşmet Karacam, Ersin Önsel, Okşan Doğan, Yüksel Işık, Ömer Öneren, Bünyamin Kılıçaslan, Sait Karabulut, Medet Özbek, Taner Doğan ve Atilla Eskigöçmen yakalanmışlardı.

8 BEYİN DAHA ARANIYOR

200'ü aşkın militanı yakalanan Kurtuluş Örgütü'nden halen 8 beyin de aranıyor. Şaban İba, Metin Ayçiçek, Zafer Büyükyörük, Haşim Barış, İsmail Yıldırım, Ahmet Olcay, Yaşar Bozoklu, Yunus Er hakkında gıyabi tevkif kararı bulunuyor.

THKP-C Kurtuluş adlı yasadışı örgütün lider kadrosunu teşkil eden 8 üyesi hakkında daha önce teslim ol çağrısında da bulunulmuştu.

Cumhuriyet Gazetesi.

6-2-1982

(sh. 11.)

ANKARA — Yasaklanan Kurtuluş Sosyalist Dergisi sahibi İsmail Metin Ayçiçek'in 27 Temmuz 1979 tarihinde yayınladığı «Emekçi Halkımıza» başlıklı bildiride komünizm ve bölücülük propagandası yapmak suçundan hakkında açılan davaya uyumsuzluk mahkemesi kararı gereğince Askeri Mahkemelerde devam edilecek.

Ankara'da yasa dışı sol bir örgütün "10 beyin elemanı" yakalandı

Ankara Sıkıyönetim Komutanlığı THKP-C Kurtuluş adlı örgütün biri kız 10 "beyin" elemanının da bulunduğu 200 militanın yakalandığını, 8 kişinin de arandığını açıkladı.

(Yazısı 11. sayfada)

Ankara'da yasa dışı sol bir örgütün "10 beyin elemanı" yakalandı

GÜVENLİK güçlerinin başarılı operasyonları sonucu Ankara'da yasa dışı "THKP-C Kurtuluş" adlı örgütün biri kız 10 "beyin elemanı", İzmir'de ise 6 ayrı siyasi cinayetin faillerinin de aralarında bulunduğu 23 sağ eylemci ele geçirildi. İçişleri Bakanlığı yaptığı açıklamada son bir hafta içinde aralarında 12 cinayet zanlısının da bulunduğu çeşitli suçlardan aranan 584 kişinin yakalandığını bildirdi. Adana'da 6. Kolordu ve Sıkıyönetim Komutanlığı 1 Numaralı Askeri Mahkemesi'nde soygun suçuyla yargılanan üç sanık 22 ile 8 yıl arasında değişen hapis cezalarına çarptırıldı. Simav ilçesinde gece soaka çıkma yasağını ihlâl eden 7 kişi yakalanarak gözaltına alındı.

Hürriyet Haber Ajansı muhabirleri, Hürriyet Ankara Bürosu dünkü olaylarla ilgili olarak şu haberleri verdiler:

ANKARA: Peşpeşe düzenledikleri operasyonlarla yasa dışı örgütleri bir bir çökerten, lider kadrolarındaki militanları yakalayan güvenlik güçleri bu kez de içlerinde iki mühendisle bir öğretmen de bulunduğu THKP-C Kurtuluş adlı yasa dışı örgütün biri kız 10 "beyin elemanı" ele geçirdi. Örgütün daha alt seviyede faaliyet gösteren 8 militanın da arandığını bildirdi.

Güvenlik güçlerinin yaptıkları seri operasyonlar sonucu ele geçirilen örgüt mensupları şunlar:

Haşmet Karaçam (serbest meslek)
Ersin Önsel (Jeoloji mühendisi) **Yeşim Okşan Doğan** (öğrenci) **Yüksel Işık** (öğrenci) **Ömer Öneren** (öğretmen) **Bünyamin Kılıçaslan** (öğrenci) **Sait Karabulut** (öğrenci) **Medet Özbek** (İnşaat mühendisi) **Taner Doğan** (öğrenci) **Atilla Eskigöçmen** (serbest meslek).

Saklandıkları yerlerin haber verilmesi istenen ve bilerek haber vermeyen kişilerin suça iştirak etmiş sayılacağı bildirilen THKP-C Kurtuluş adlı yasa dışı örgütün aranan militanları ise şunlar:

Şaban İba (öğrenci) **İsmail Metin Ayçiçek** (öğrenci) **Zafer Büyükyörük**, **Haşim Barış** (öğrenci), **İsmail Yıldırım** (öğrenci), **Kemal Ahmet Olcay**, **Yaşar Bozoklu** ve **Yunus Er**.

14-2-1981
(15-2-1981)

Hürriyet
Gazetesi

TÜRKİYE HALK KURTULUŞ PARTİSİ/CEPHESİ-KURTULUŞ (THKP/C-KURTULUŞ) İÇİN MİT RAPORU ⁴²

GENEL DURUMU:

Komünist-terörist mihraklardan Türkiye Halk Kurtuluş Partisi-Cephesi (THKP-C)'nin 1971 yenilgisinden sonra dağılması neticesi, bu siyaseti savunan gruplarca yeniden kurulması amacıyla yapılan çalışmalar sırasında, 1975 yılı içinde ortaya çıkan ve THKP-C'nin devamı olduğunu ileri sürerek geniş bir kitle meydana getirmeye çalışan, lider kadrosunu Mustafa KAÇAROĞLU, Ali DEMİR, Mahir SAYIN, İlhami ARAS, Şaban İBA (ZAPATA) gibi eski DEV-GENÇ'lilerin yaptığı KURTULUŞ grubuna "KAÇARİSTLER" isminin de verildiği, etkinlik merkezinin de Ankara olduğu bilinmektedir.

ÖRGÜTÜN AMACI:

Türkiye'deki ekonomik ve toplumsal sistemin emperyalizme bağlı, yeterince gelişmemiş, kapitalist bir sistemden egemen sınıfların meydana getirdiği oligarşiye (Emperyalizme bağlı tekelleri sermaye ve toprak sahiplerinin ittifakı ile kurulan azınlıklar) karşı işçi sınıfının önderliğinde, köylülükle ittifak halinde, Türkiye'nin doğusunda yer alan Kürdistan parçasının içinde yaşayan Kürt halkı ve Türk halklarının ortaklaşa örgütlenme ve mücadelesiyle Marksist-Leninist ilkelere uygun olarak meydana getirilecek bir proletarya partisinin yol göstericiliğinde devrim yoluyla siyasi iktidarı almak, sosyalizmin Türkiye'de gerçekleştirilmesini sağlayacak proletarya diktatörlüğünü kurmaktır. Demokratik halk devrimini gerçekleştirmektir.

ÖRGÜTÜN STRATEJİSİ VE TAKTİĞİ:

Amaca uygun olarak Marksist-Leninist bir proletarya partisi yaratmak bu partinin önderliğinde siyasi çalışmayı temel alarak (Propaganda, ajitasyon, örgütlenme vb.) buna bağlı bir biçimde örgütlenme faaliyetlerinin önüne çıkan engelleri barışçı mücadele dönemleri bile olsa, zaman zaman silahlı eylemlere de baş vurarak kitleleri devrime hazırlayacak tarzda örgütlenmektir.

İktidar olabilecek yeterli örgütlenme ve bilinçlenme aşamasından sonra ülkedeki ekonomik ve siyasi bunalımdan yararlanarak genel bir ayaklanmanın esas olduğu devrim yoluyla iktidarı ele geçirmektir.

MİLLİ MESELE KONUSU ÜZERİNDEKİ GÖRÜŞÜ:

THKP/C-KURTULUŞ'a göre; Kürdistan Türkiye'nin sömürgesidir. Kürdistanın ekonomisi, Türkiye ekonomisine bağlı kılınmış, bağımsızlığı tahrip edilmiştir. Türkiye, Kürdistanı bir Pazar yeri olarak kullanmaktadır. Kürdistan'da elde ettiği ucuz iş gücünü Türkiye ekonomisinin hizmetinde kullandığını ileri sürmektedir.

Türkiye devrimci hareketiyle Kürdistan'daki ulusal hareketi, Demokratik Halk Devrimi mücadelesinde yakın bir müttefik ve bu devrimi birlikte sonuna götürebilecek yegane iki güç olarak görmektedir.

MİHRAKI:

Belirgin mihraklardan birine bağlı olmaksızın, Milli Devrim Stratejisini Türkiye şartlarına göre yorumlayan bağımsız bir tutum içinde görülmektedir. Ancak zaman zaman SSCB yanlısı örgütlenmelerle yaptığı eylem birliği dikkati çekmiştir.

ÖRGÜTSEL YAPISI:

İllegal yapısı, 1978 yılından itibaren Türkiye genelinde kampanyalar şeklinde başlamıştır.

Merkez Kampanya Komitesi,
Bölge Kampanya Komitesi,
İl Kampanya Komitesi,
Yayın Dağıtım Komitesi,
Propaganda-Ajıtasyon Komitesi,
Afiş, Bildiri, Yazılama Komitesi,
Mali Komite gibi.

Kampanya komitelerinin çalışmaları Leninist örgütlenme modeline uygun olarak 1979-1980 yılına kadar devam etmiştir. Bu tarihten sonra etkin olduğu bölge ve şehirlerde yeni komiteler oluşturulmuştur.

Merkez Komitesi,
Bölge Komitesi,
İl Komiteleri,
Mıntıka Komiteleri,
Hücreler,
Ayrıca;
Askeri Komite,
Sendikal Faaliyetler Komitesi,

Yayın-Dağıtım Komitesi,
Mali İşler Komitesi,

Gibi uzmanlık komiteleri şeklinde teşkilatlanmaya gitmişlerdir. Bu teşkilatlanma;

MERKEZ KOMİTESİ:

Mahir SAYIN (Propaganda-Ajitasyon)
İsmet ÖZTÜRK (Propaganda-Ajitasyon)
Şaban İBA (Sendikal Faaliyetler)
Ali DEMİR (Sendikal Faaliyetler)
Mustafa KAÇAROĞLU (Askeri ve Mali İşler)
İsmail Metin AYÇİÇEK (Yayın-Dağıtım)
adlı kişilerden kurulmuştur.

BÖLGE KOMİTELERİ VE BAĞLI İLLER:

A) KARADENİZ BÖLGESİ

Samsun
Trabzon
Ordu
Giresun
Rize
Sinop
Zonguldak
Tokat

B) AKDENİZ BÖLGESİ

Antalya
Adana
Hatay
İçel
Burdur
Isparta

C) MARMARA BÖLGESİ

İstanbul
Bursa
Kocaeli

Tekirdağ

D) EGE BÖLGESİ

İzmir
Manisa
Uşak
Aydın
Denizli
Balıkesir
Muğla

E) İÇ ANADOLU BÖLGESİ

Ankara
Kayseri
Çorum
Eskişehir

F) DOĞU ve GÜNEYDOĞU ANADOLU BÖLGESİ

Gaziantep
Kahramanmaraş
Diyarbakır
Mardin
Ağrı
Şanlıurfa
Elazığ
Sivas
Hakkari
Siirt
Malatya
Erzincan
Kars
Tunceli
Bingöl

ETKİN OLDUĞU KURULUŞLAR:

A) DERNEKLER:

Devrimci Demokratik Gençlik Örgütü (DEV-GÖR)

Karadeniz Devrimci Gençlik Derneği,
Akdeniz DEV-GENÇ
ANT-GÖR
Karadeniz Kadınlar Derneği,
Devrimci Liseliler Derneği,
Harita Mühendisler Odası,
Fizik Mühendisler Odası,
Tüm-Zer-Bank Derneği,
TÖB-DER (Devrimci Demokratik Birlik Grubu)

B) SENDİKALAR:

1. İSTANBUL
Tüm Döküm İş.
Dev Maden İş.
Oto Metal İş.
Yer altı Maden İş.
Gıda İş.

2. BALIKESİR

Dev Maden İş Sendikası

3. BURSA

Tüm Metal İş,
Dev Maden Orhangazi Şubesi,
Çuko-Sen.

4. ANKARA

Dev Maden Sendikası
Baraj İş.

YAYIN ORGANLARI :

Öncü ve Demokrat Kadın
Kurtuluş Sosyalist Derneği
İleri
Ekim
Şorej (DEVİRİM)

MALİ KAYNAKLAR:

1- KURTULUŞ grubunun görüşlerini benimseyen memur ve öğrencilerden, hatta işçilerden her ay düzenli olarak gelir durumuna göre belirlenen miktarda toplanan aidat paraları.

2- Yapılan bağışlar ve halktan zorla toplanan paralar,

3- Örgüt adına açtıkları işyeri ve ticarethanelerle, özellikle halk tüketim kooperatiflerinden sağlanan gelirler.

4- Zaman zaman gasp ve soygun eylemlerinden elde edilen paralar.

5- Yayın satışlarından temin edilen paralar mali kaynaklar olarak bilinmektedir.

ÖRGÜTÜN EYLEMLERİ:

Kendilerince uygun gördükleri yerlerde korsan miting, patlayıcı madde atma, bombalı pankart teşhir etme, afişleme, slogan yazma, silahlı saldırı, oto gasp'ı gibi eylemleri gerçekleştirmişlerdir.

ÖRGÜT İÇİNDEKİ HİZİPLEŞME:

Kuruluşundan günümüze kadar geçen süre içerisinde iki kez hizipleşme hareketi baş göstermiştir.

1- Siyasi çizgi olarak KURTULUŞ grubunun görüşlerini benimsemekle birlikte Kürtçülük konusunda ayrı bir örgütlenmeye gitmek ve bu amaçla diğer Kürtçü siyasetlerle örgütsel bakımdan birleşme anlayışına sahip çıkan Tunceli'li Seyfi CENGİZ ve çevresindekiler, 1977 yılı içinde "TEKOŞİNCİLER" (MÜCADELE) adı altında yeni bir grup meydana getirmiştir.

2- 1978 yılında Doğan TARKAN ve taraftarlarının ısrarlı bir şekilde gençlik içindeki çalışmalara değil, fabrika ve işçi çevrelerindeki çalışmalara ağırlık verilmesi yolundaki itirazları, KURTULUŞ bünyesinde meydana gelen hizipleşmenin temel noktasını teşkil etmiştir.

Her iki kanadın ideolojik tespitler ve ülkenin durumu konusunda yapılan değerlendirmelerde görüş birliği içinde olmaları ayrıca, bir bölünmenin her iki kanada da zarar vereceği düşüncesi Doğan TARKAN kanadını uzun vadede uzlaşma yolunu seçmeye zorlamıştır.

12 Eylül öncesinde, merkezi otoriteye bağlı ve tam bir birlik içinde olduğu izlenimini veren KURTULUŞ içindeki bu anlaşmazlık Kasım 1981'e kadar sürmüştü, bu tarihten sonra ise Doğan TARKAN kanadı örgütten tamamen ayrılmıştır.

3- KURTULUŞ grubu içerisinde faaliyet göstermekte iken, Sürekli Devrim teorisine bağlı kalan ve bunun uygulanmasını isteyen bir grubun, 1982 yılı içerisinde yeniden örgütlenmeye gittiği tespit edilmiştir.

Yapılan operasyonlarda yakalanan sanıkların beyanlarına göre; İstanbul, İzmir, Ankara, Antalya, Van ve Bursa iline bağlı İnegöl ilçesinde kendilerince “TROÇKİSTLER” olarak adlandırılan ve Devrimci Sosyalist (DEV-SOS) adı altında illegal olarak örgütlendikleri ifade edilmiştir.

Muhittin DEMİRAĞ'ın yönetiminde; amaçları doğrultusunda faaliyet gösteren bu grubun SÜREKLİ DEVRİM-İŞÇİ CEPHESİ adı altında yayın organlarını intişar ettiği anlaşılmıştır.

12 EYLÜL SONRASI ÖRGÜTLENME ANLAYIŞI VE ÇALIŞMA TARZI:

Uzun zamandan beri ülkemizde cereyan eden ve ideolojik temele dayanan, zaman zaman dehşete varan olayların önemli bir iç güvenlik sorunu haline getirilmesine kaynak olan derneklerin, sendikaların, siyasi parti faaliyetlerinin yasaklanması üzerine, beslenme ve barınma imkanı bulunmayan anarşi ve terör odaklarına mensup militan kadroların ülke genelinde sürdürülen operasyonlar sonucu bir çoğunun ele geçirilmesi ve uzantısı olan birimlerin açığa çıkarılmasıyla faaliyet alanları tamamen daraltılmıştır.

Devlet otoritesinin yeniden tesis edilmesiyle eylemci grupların politik baskıları azalmış, halkın güvenlik teşkilatlarına yardımları artmış ve ülke genelinde huzur sağlanmıştır.

Sağlanan bu huzur ortamından rahatsız olan ve mümkün olduğu kadar militan gücünden az kayıp vermek suretiyle bu dönemi atlatmaya çalışan ihtilâlcı grupların kendi bünyelerinde yeni bazı yöntemlere başvurdukları ve bu durumu uygulama alanına koydukları bilinmektedir.

Bu sebeple KURTULUŞ grubu;
Eylemlere girilmemesi,
Uzmanlık örgütlenmelerin iptal edilmesi,
Fazla kişilerden oluşan komitelerin daraltılması,
Gizliliğe son derece önem verilmesi,
Küçük şehirlerdeki örgütlenmenin iptal edilmesi,

Örgütlenmelerin yeniden düzenlenmesi, bütün güç ve imkânların büyük şehirlere kaydırılması, özellikle İstanbul, İzmir ve Ankara hedef seçilmesi,

Dağılma ve yakalanma tehlikesini ortadan kaldırabilmek için gizlilik esasına dayalı olarak sosyal şartlara uyum sağlama yoluna gidilmesi,

Örgüt birimlerinde yer alan elemanların sadece kendilerinin bildiği, başkalarının bilmediği “EV AMAÇLI, EVDE KALMALI” ilkesine bağlı şekilde hareket edilmesi, yine kendisinin bildiği, başkasının bilmediği bir işe girip çalışması, kendi geçimini sağlaması,

Polis operasyonlarında örgütsel bağlantıları dışında, başka birimlere ve ilişkilere sığramasını önlemek amacıyla, 12 Eylül öncesi örgütün bilinen kişileri aracılığı ile kısa aralıklarla irtibat kurulması,

Üst düzey elemanlarından herhangi birinin yakalanması halinde örgütün yönetici mekanizmasını korumanın esas alınması gibi hususların uygulama alanına konulmasını benimsedikleri tespit edilmiştir.

ÇÖKERTİLME DURUMU:

12 Eylül harekâtını müteakip güvenlik kuvvetlerince ilk etapta şiddet eylemlerini gündeme getiren THKP/C-DEV-YOL, THKP/C-DEV-SOL, THKP/C-ACILCILAR, THKP/C-MLSPB, Türkiye Komünist Partisi/Marksist-Leninist-Partisi (TKP/ML-PARTİZAN), Türkiye Devrimci Komünist Partisi (TDKP) gibi benzer fraksiyonların üzerine ağırlık verilmesinden büyük ölçüde yararlanan KURTULUŞ Grubu;

Zaman kazanmıştır,

Suç teşkil edebilecek dökümanları ortadan kaldırılmıştır.

Polis tarafından daha önceden tespit edilen örgüt evlerini boşaltmıştır.

Ayrıca örgüt militan kadrolarına;

Kesinlikle eyleme başvurulmaması,

Örgütsel çalışmaların iptal edilmesi,

Üst düzey sorumlularının sık sık bölge değiştirmesi,

Taşra teşkilâtlarının iptal edilerek büyük şehirlere kaydırılması

Gizlilik esasına dayalı bir şekilde hareket edilmesi,

Birbirleriyle olan irtibatlarının planlı bir şekilde sürdürülmesi

Yakalandıklarında mümkün olduğu kadar taraftarları ve organik bağı bulunan birimler hakkında bilgi verilmemesi,

İş bulmak suretiyle çevreye uyum sağlanması gibi konularda kendi tabirlerince “GERİ ÇEKİLME TAKTİĞİ”nin uygulanmasını istemiştir.

ÖRGÜTÜN İÇİNDE BULUNDUĞU SON DURUM:

1979 yılından itibaren ülke genelinde büyük boyutlara ulaşan anarşi ve terörün yükselen bir “Devrim Hareketi” olmadığını, ülkeyi askeri bir yönetime sürüklediğini ileri süren KURTULUŞ yönetimi, bu tarihten itibaren kadrolarının geniş yığınlar içerisinde gizlenmesini sağlamak amacıyla açıklanan tedbirleri almıştır.

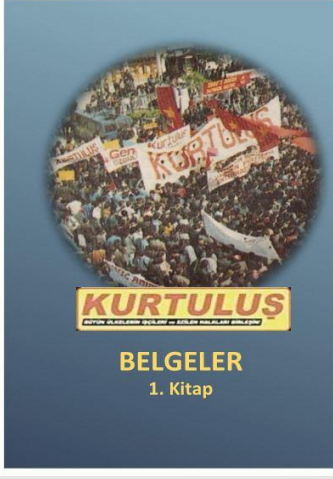
Kurtuluş Merkez Komitesi aldığı bu tedbirlerle; 12 Eylül sonrası dönemde örgütün beyin takımını ve dolayısıyla onun çevresinde tutabildiği unsurları korumayı ve örgütün sürekliliğini sağlamayı belirli ölçüde de olsa gerçekleştirmeyi başarmıştır. Bu arada dönemin aşırı sol içerisinde ortaya çıkardığı yılgınlık ve dağınıklık ortamından yararlanarak nitelikli kadroları örgüte kazandırmayı amaçlamıştır.

12 Eylül’ün yarattığı şoku kısa zamanda atlatan KURTULUŞ Merkez Komitesinde görev alan bazı elemanlarının yurt dışına çıkmasından sonra geçici Merkez Komitesi ile İstanbul, Ankara ve İzmir’de örgütsel faaliyetlerini kısır bir şekilde de olsa devam ettirmeye çalışmıştır.

KÜRT SORUNUNA YAKLAŞIMI:

Kürdistan sorununun çözümünün ülkede gerçekleştirilecek devrime bağlı olduğu, Kürt ve Türk devrimcilerinin birlikte mücadele etmeleri gerektiği, zafere ulaşıktan sonra ise Kürt ulusunun ayrılma hakkını kullanabileceği görüşünü savunan örgütlenmenin, Haziran 1982’de Kürtçü unsurlardan KÜRDİSTAN ULUSAL KURTULUŞÇULARI (KUK), TEKOŞİN, PARTİYE KAREKERE (PKK) ile aşırı sol’dan TÜRKİYE KOMÜNİST PARTİSİ/BİRLİK (TKP/B), TÜRKİYE KOMÜNİST EMEK PARTİSİ (TKEP), TÜRKİYE HALK KURTULUŞ PARTİSİ/CEPHESİ-DEV-YOL (THKP/C DEV-YOL) örgütleriyle birlikte Suriye’de yayınladıkları “TÜRKİYE ve KÜRDİSTAN DEVRİMCİLERİNİN ORTAK AÇIKLAMASI” başlıklı bildiriye sadece KURTULUŞ adı yerine “TÜRKİYE ve KUZEY KÜRDİSTAN KURTULUŞ HAREKETİ” imzasını atması, KURTULUŞ’un bölücü unsurlara verdiği tavizlere yeni bir boyut kazandırmaktadır.

YAYINLANAN BELGELER

KURTULUŞ BELGELERİ. 1. Kitap.

İsmet Öztürk'e İthaf

Sunuş

Sverdlov. Kalinin ya da Çörtük İsmet. XWE Metin AYÇIÇEK

Doğan Tarkan, Fehmi Bayraktaroğlu (Resimler.)

Döneme İlişkin Kronoloji

- ★ GMK, Eylül 1980.
- ★ GMK, Kasım 1980.
- ★ GMK, Aralık 1980.
- ★ Yeni Dönem Yeni Görevlerimiz. GMK. (Kurtuluş). 1981.
- ★ X Kentinin 'a' Organının Yazısı: Yazı-1. Temmuz 1981.
- ★ X Kentinin 'a' Organı ile Merkez Yöneticisinin Yaptığı Konuşmada Merkez Yöneticisinin Notları.
- ★ Statülerin Askıya Alınması Üzerine Politbüro Kararı. Temmuz 1981
- ★ X Kentinin 'a' Organının Yazısı: Yazı-2. ('Eylül ?) 1981
- ★ Özgün'ün (M.Ö-T) Yazısı. Eylül 1981.
- ★ Sefer'in (F.B) Yazısı. Eylül 1981.
- ★ Politbüro'nun 7-8 Kasım 1981 Kararları
- ★ Program. Kasım 1981.

- ★ Yoldaşlara Açık Mektup-1 Hulki (D.T.). Şubat 1982.
- ★ Yeni üye alımına ilişkin Politbüro Kararı. Şubat 1982
- ★ 12 Eylül Hizbini Mahkûm Edelim. Ocak 1982.
- ★ 12 Eylül Hizbini Mahkûm edelim Kampanyası Sonuçları. Şubat 1982.
- ★ Ulusal Sorun üzerine. GMK-İÖ. (Barış Derneği Davası üzerine EKİM'de çıkan yazılara ilişkin eleştirilere yanıt. Ulusal soruna bakış.)
- ★ Politbüro Mayıs 1982 Raporu
- ★ Tüzük
- ★ Açık mektup-2 Hulki (D.T.)
- ★ Hulki Yoldaşa İlişkin Politbüro Raporları
- ★ Hulki Yoldaşa İlişkin Politbüro Kararları
- EK YAZILAR**
- ★ Proletarya Partisinin Çalışma Tarzı. Kurtuluş Sosyalist Dergi. S.21. Şubat 1978.
- ★ Red ve İnkâr.. ÖNCÜ Dergisi. Sayı. 2. 12 Haziran 1980.
- ★ Kitlelerle Bağ Sorunu ve Teorik Eğitimin Önemi. ÖNCÜ Dergisi. Sayı. 2. 12 Haziran 1980.

KURTULUŞ BELGELERİ. 2. Kitap.

İthaf

Sunuş

Dönemin kısa kronolojisi

- ★ Yaşasın Proletarya Sosyalizminin Birliği. R.Kasım. Şubat 1982.
- ★ EK. R.Kasım. Mart 1982.
- ★ Yoldaşlar. Hasan Gelen. 12 Mayıs 1982.
- ★ Yazı. T. Akın. Mayıs 1982.
- ★ Haziran Operasyonu ve Düşüncelerimiz. Temmuz 1982.
- ★ Yoldaşlara Mektup. İşçi Ali. 16 Ağustos 1982.
- ★ Hareketimizdeki Son Çatlama. GK. Ekim 1982.
- ★ Hareketimizin İlkeli Davranma Geleneği Üzerine.
- Azad Roj. 8 Kasım 1982.
- ★ Tasfiyeciliğe Karşı Leninizm'in Bayrağını Yükseltelim.
- ★ 12 Eylül'den Bugüne Hareketimiz. Tasfiyeci Saldırı Yenilecektir. KÖ-GK. Aralık 1982.
- ★ Yoldaşlar. GK. Ocak 1983.
- ★ Gündemdeki Tartışmalara İlişkin Bazı Öneri ve Tezler.
- GK. Ocak 1983.
- ★ Yoldaşlar. Recep (Hulki). 20 Şubat 1983.
- ★ Komünistlerin Birliği İçin Öneriler.
- T. Akın, Mümin, Özgün, R. Kasım.

- ★ Merkez Hizibin Tasfiyeciliğinin Yeni Bir Göstergesi. Proletarya Dışında "Proletarya Partisi" Kurma Aceleciliği. Şubat 1983.
- ★ Türkiye ve Kuzey Kürdistan Kurtuluş Örgütü. GMK'sına ve Tüm Yoldaşlara. Recep (Hulki). Nisan 1983.
- ★ 1983-Mayıs'da Geçici Komitenin GMK'ya ilettiği yazının önsözüdür.
- ★ TKKKÖ GMK'sına ve Tüm Yoldaşlara. GK. Mayıs 1983
- ★ Bir Rapor Üzerine Gecikmiş Bir Cevap. Recep Gökırmak. Mayıs 1983.
- ★ Yenilginin Ardından Genel Durum. Azad Roj. Haziran 1983.
- ★ İki Anlayış. Gürkan. 26 Mayıs 1983.
- ★ GK Hangi Şartlarda Doğmuştur. R.Gökırmak. Mayıs 1983.
- ★ Birliği Yeniden Örelim. Recep Gökırmak. Haziran 1983.
- ★ İki Sosyalist İşçi Yazı Kurulu Üyesinin Açıklaması. L.Karadeniz, M.Gürakın. Ağustos 1983.
- ★ Geçmiş Değerlendirmeden Geleceğe Varamayız. M.Şahin. Ağustos. 1983.
- ★ Proletarya Demokrasisinin Partide ve Devlette Somutlanması Üzerine Bazı Görüşler. R.Kasım. Ağustos 1983.
- ★ Ulusal Sorun Üzerine. Engin Sadık. Ağustos 1983.
- ★ T. ve K.K.K.Ö GMK'sına. Hulusi. 26 Ağustos 1983.
- ★ TKKKÖ GMK'sına. Cumali. 31 Ağustos 1983.
- ★ TKKKÖ GMK'sına. T. Akın. 5 Eylül 1983.
- ★ T. ve KKKÖ GMK'sına. R.Kasım.

BELGELERİN DAĞITIMI ÜZERİNE YAZILAR

- ★ Önsöz. Recep Gökırmak. Haziran 1983.
- ★ Uzlaşmazlık Politik Bir Çizgi Haline Gelmemelidir. M. Sefa. Ekim 1983.
- ★ Avrupa Sempatizan Örgütlenmesi
- ★ Hollanda Örgütlenmesi.

DİPNOTLAR

¹ Burhan ÖZTÜRK. “Ufacık Ömrünü Devrime Adayan Fethi Çakır” 1.04.2013.

² Recep Kaygusuz. “Yahya Kemal ÇOBAN Gözü Kara Devrimciydi!” 13.07. 2019.

³ Fotoğraf: 1971 Yıldırım Askeri Tutukevi ve Cezaevi. Fotoğraftakiler:

Oturan orta sıra: (Soldan sağa) İlhami Aras (5. Kişi), İ.Metin Ayçiçek (8. Kişi)

Oturan alt sıra: (en sağdaki çömelmiş gözlüklü Fuat'ın yanında çömelmiş Mahir Sayın ve yanında Serdar Mun.)

Hepsi değerli insanlardı. Hiçbirinin ismi dışarıda kalmasın korkusuyla, bu resme sadece kitabın konusuyla doğrudan ilgili dört ismi koydum. Geri kalanların bütününden özür diliyorum.

⁴ Bu kronoloji “Kurtuluş Kendini Anlatıyor” kitabından aktarılmıştır. Konuya ilişkin birkaç tarih ya da not eklemesi tarafımızdan yapılmıştır. (HznN)

⁵ Fotoğraf.

İsimlendirme’de desteğini sunan Seyfettin Cem’e teşekkür ederiz. İsimlerin bütünü hatırlayabilmek için tanıdıklarınızı birkaç bilgi ile yazıp bana gönderebilirseniz, hem kaybettiğimiz bütün yoldaşlarımız için ilerde çıkaracağımız ALBÜM çalışması için, hem de Arşiv’in tamamlanması ve bu yolda kaybettiğimiz bütün yoldaşların emeklerini yaşatmak ve gelecek kuşaklara taşımak için değerli bir katkı sunmuş olursunuz.

⁶ Bu bölüm GMK toplantısından önce yazılmıştır.

⁷ “Yeni Dönem ve Görevlerimiz”.

⁸ Lenin. Kitle İçinde Parti Çalışması.

⁹ Program.

¹⁰

¹¹ Lenin. Sol Komünizm, Bir Çocukluk Hastalığı.

¹² Tüzük ve programın, YK'lara onaylatılarak yürürlüğe girmesi söz konusu değildir. Tüzük ve program yürürlüğe girdikten sonra YK'lara sunulmuştur.

¹³ Örgütlenme S.Ü.I.

¹⁴ Lenin. Bir Adım İleri İki Adım Geri.

¹⁵ Örgütlenme S.Ü.I

¹⁶ Bazı isimler ve bilgilerin deşifre edilmemesi zorunluluğu nedeniyle, burada, kişilere ilişkin bilgiler ihtiva eden mektubun bir bölümü aktarılmadı.

¹⁷ Bu kitapta İçindekiler sıralamasında “D.Tarkan’dan İ.M.Ayçiçek’e başlığıyla yer alan, 8.01.1982 tarihli mektup.

¹⁸ Bu kitapta, İçindekiler sıralamasında İ.M.Ayçiçek’ten D.Tarkan’a yanıt” başlığıyla yer alan; 25.01.1982 tarihli, “Değerli Yoldaşım” başlıklı el yazması yazı.

¹⁹ Avrupa’da bulunan 3 örgüt üyesinden biri ve GMK üyesi olan M.Sayın’ın sürece dahil olmak için Suriye’ye gitmesinden sonra Avrupa’da iki örgüt üyesi (İ.M.Ayçiçek ve K.Körünoğlu) kaldılar. Durumu değerlendiren iki üye ülkede Hareketimiz içerisinde süren tartışmalara ilişkin bu metni ilettiler. Yazı İ.M.Ayçiçek tarafından kaleme alındı. Körünoğlu ise imzasını sonradan geri çekti. Böylece metin sadece Ayçiçek tarafından savunuldu.

²⁰ Bu yazı ilk kez Türkiye ve Kuzey Kürdistan Kurtuluş örgütü Merkez Yayın Organı Kurtuluş’un Temmuz-Ağustos 1983 tarihli 11 'inci sayısında ülkede illegal koşullarda yayınlanmış, sonra Almanya’da yayınlanan Sosyalist İşçi’de de (Ağustos-1983, sayı 6/13’de) “Siyasi Rapor: Varolan Kara Tablo Başarıya Yürüyüşün Bütün Öğelerini İçerisinde Taşımaktadır” başlığıyla yayınlandı. Söz konusu Dergi yasal olduğu için örgüt ismi geçen bazı bölümler dergiye alınmadı. Bu kitapta yer alan yazı GMK’nın yayınladığı ve sirküle ettiği metinden Sosyalist İşçi’de yayınlanan metin ile de karşılaştırılarak alınmıştır. Bu nedenle orijinal metinde var olan (bu dipnota kadar olan bölüm) Sosyalist İşçi’de yer almamaktadır.

²¹ Bu bölüm Sosyalist İşçi’de yer almamaktadır.

²² YK : Yayın Kurulu

²³ KK : Kürdistan Komitesi

²⁴ GKB : Genç Kurtuluşçular Birliği

²⁵ Deklarasyon metni, bu kitapta bir sonraki yazıdadır.

²⁶ Sözgelimi; raporda görüldüğü kadarıyla örgütsel tarihimizde daha şimdiden özgün yer kazanmış olan son iki buçuk yıllık döneme yön veren “geriye çekilme politikası” kaldırılmıştı. Ancak var olan birçok kurumumuzun önemli bir kaynağı olan bu dönem ve politikanın sonuçları bakımından tartışılmasından yine kaçınıldığı hemen fark edilmektedir. Her ne kadar çeşitli yoldaşların örgüt içi yazışmalarla sürdürdüğü tartışmaların bu konuda önemli bir işlevi yerine getirdiği doğrusu da; yeni bir dönem ve politikayı aldığı kararlar ile ilan eden önderliğin, geçmiş dönem ve politikanın çeşitli

sonuçlarına ilişkin yaklaşımda bulunması gerekmektedir. Sadece tek “bir kararlar” unutulmaz bir döneme damgasını vuran, saflarda dalgalanmalara yol açan bir politikanın kaldırılması pek doyurucu değildir.

Acaba saptanan yeni politikamız, başarılı bir dönem ve politikanın bir üst merhalesi midir? Yoksa, bir kez daha sürüklenmek istemediğimiz, ihtiva ettiği olumsuzluklar bakımından eleştirilmesi ve aşılması zorunlu olan bir yeni adımın saptanması mıdır? Önemli bir politika değişikliğine yönelmiş olmamız, böyle bir değişikliğin çok yönlü nedenlerini açıklamayı gerekli kılar.

²⁷ GMK’nın, Eylül sonrası dönemde izlenen, şahsımı ve savunduğum görüşleri de kapsayan tasfiyelerin ve tasfiyeciliğin ele alınışındaki suskunluğunu, bu konudaki tartışmaların yaratılmasından şiddetli kaçışını, saflarda dalgalanmalara yol açan sekter bir anlayışın üzerine kanat gerişini... kısaca sekterizme ve tasfiyeciliğe karşı tutumunu benimsemek benim açımdan kabul edilemez bir durumdur.

Bugün örgüte yayınladığı raporlarla ve izlediği politikayla Eylül sonrası döneme ilişkin “zımnı” bir savunuculuk üstlenmiş olan GMK’nın bu tutumu, örgütümüz bünyesindeki sorunların gerçekten çözümünde bir engeldir. Bünyemizdeki çok yönlü sorunlar GMK’ tarafın “bağlanmaya” değil radikal çözümlere gereksinim duymaktadır. Sorunlarımızı çözerek aşmayı değil, “bağlayarak” çözümü ertelemeyi benimsemiş olan GMK’nın görev önerisi tarafımdan kabul edilirken, sorunlarımızın çözümüne ilişkin izlediği politikaya karşı çıkışımın bir ifadesi olarak, üstlenmek istediğim görevin GMK’ya dolaysız bağlı değil, dolaylı görev olmasını belirtmiş olmam GMK tarafından “görev kabul etmiyor” suçlamasının tek dayanağı gözükmektedir.

Yaklaşımıma üyelik bilinci ve sorumluluğu bakımından eksik bulan GMK bu eksikliği ifade edecek ve eleştirecek bir bir sonuca ulaşacağı yerde, bu yaklaşımı “keyfi” bir yoruma tabi tutuyor.

Elbette bu görev kabul biçimi üyelik bilinci ve sorumluluğu bakımından tartışılması gereken unsurlar içermekte . Ancak “görev kabul etmiyor” sonucunu asla içermemektedir. Ayrıca aynı bilinç ve sorumluluk “görevsizleştirilmeme” yol açan anlayışları açığa çıkarmaya ve bu anlayışı koruyan ona kanat geren kurumlara tepkiyi de gerekli kılar, Yine GMK, kendi üyelik bilinci ve sorumluluğu açısından çeşitli tasfiyeler konusundaki suskunluğunu gözden geçirmek zorunda değil midir?

²⁸ Lenin. Materyalizm ve Ampriokritisizm.

²⁹ “12 Eylül Hizbini Mahkûm Edelim” broşürü.

³⁰ Marks. “Alman İdeolojisi”

³¹ Lenin. Bir Adım İleri İki Adım Geri

³² Lenin. Ne Yapmalı?

³³ Marks. Alman İdeolojisi.

³⁴ Lenin. Materyalizm ve Ampriokritisizm.

³⁵ Lenin. Ne Yapmalı?

³⁶ “Yol Ayrımı”. Kurtuluş.

³⁷ “Yol Ayrımı”. Kurtuluş.

³⁸ F.Yıldız'ın bu yazısını tarih olarak öne çekerek BELGELER 3. Kitaba almamızın nedeni, DEB olayının örgüt içinde 1980 öncesi yaşamış bir olay olmasındandır.

³⁹ 23 Ağustos 1981 tarihli Sosyalist İşç Özel Sayı'nın 2. -3. sayfalarında yer alan yazı.

⁴⁰ TKKKÖ II. KONFERANSI kararlarından, GK'ya ilişkin olanı şöyledir: " V-GMK'nın GK'ya ilişkin Kararı üzerine: Konferans, GMK'nın GK üzerine almış olduğu kararı onaylar. Kurtuluş platformu adına tek meşru ve ML örgüt olarak TKKKÖ'nü tanımak koşuluyla GMK'nın değişik zamanlarda almış olduğu çağrı kararlarının mantığının geçerli olduğunu ilan eder." (Not: Bu karar oybirliğiyle alınmıştır.)

⁴¹ İsimlerin bütününü hatırlayabilmek için tanıdıklarınızı birkaç bilgi ile yazıp bana gönderebilerseniz, hem kaybettiğimiz bütün yoldaşlarımız için ilerde çıkaracağımız ALBÜM çalışması için, hem de Arşiv'in tamamlanması ve bu yolda kaybettiğimiz bütün yoldaşların emeklerini yaşatmak ve gelecek kuşaklara taşımak için değerli bir katkı sunmuş olursunuz.

⁴² Şaban İba'nın da yargılandığı Kurtuluş Davası Dosyası'ndan alınan bir kopyadır.

aycicek@gmx.net